Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ONOMASTIKON
MEDICINAE
BRUNFELS
1534

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

1106
A.I.n

WELLCOME
HIST. MED. MUSEUM

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

29067

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ONOMA ΣTIKON MEDICINAE.

CONTINENS

Omnia nomina Herbarum, Fruticum, Suffruticum, Arborum, Sentium, Seminum, Florum, Radicum, Lapidū preciosorum, Metallorū, Colorum, Definitionum medicinaliū, Instrumentorū Medicinæ, Vnguentorum, Diapasmatum, Emplastrorum, Eclegmatum, Acoporū, Suffituum, Electariorum, Pharmacorum, Clysterium, Balanorū, Pessorum, Pastillorum, Malagmatum, Balnearum, Chirurgiæ, Morborū Pecudū, Animantium omnis generis nomina propria: eorum quæ in myropolijs habentur, Morborum, Medicorum, & Inuentorum Medicinæ, Anatomiæ, Ponderum, Philosophię naturalis, Magiæ, Achimiæ, & Astrologiæ: ex optimis, probatissimis, & uetustissimis Autoribus, cum Græcis, tum Latinis, Opus recens, nuper multa lectione

OTHONIS Brunfelsij,

Medicinæ professoris, congestum in gratiam eorum qui se priscæ MEDICINAE dediderunt.

Præscriptis Operi Tabulis nominum Anatomię, & ęgritudinum totius corporis humani.

Saladini item iudicio de Ponderibus Medicinalibus.

¶ ARGENTORATI apud Ioannem Schottum, cum gratia & Priuilegio CAES. Maiest. ad Quinquennium.

M. D. XXXIIII.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

LECTORI AEQVO OTHO BRVN-
felsius Medicinæ professor.

INTER tam multa scribendi argumenta, & genera, uidelicet Rationale, Artificiale, Historicum, Glossematicum, rerumq; omnigenum communes locos & status, haud scio, an ullum molestius extet, quam Lexicorum commentarios scribere. Nam tot uocum syluas & turbas, seriatim in suas classes digerere, præterquam, quod res est, immensi tum laboris, tum tedij, etiam magistrum requirit, in bonorum scriptorum lectione diligenter uersatum, exercitatumq;, maxime qui unius peculiariter disciplinæ uocabula uelit examussim inquirere. Facile enim est, uel mediocriter erudito, de re quauis nugari quippiam, scribimus enim, inquit Poeta, poemata passim indocti, doctiq;, glossariorumq; & hypomnematistarum πλείους καλλικυρίων. At res ipsas scite, apposite, designateq; efferre, atq; ad Polycleti, quod dicitur, regulã exprimre, hoc opus, hic labor est, uix em̃ protritissima quæq; suis recte proferimus uocabulis; tantũ abest, ut disciplinarum genuinas uoces, synceras habeamus. Accedit studiorum præmium, gloria, & immortale nomen, quod ex nullis lucubrationibus paratur minus: cum nullum maiori constet molestia. Id quod in caussa esse reor, quod hodie tam pauci in ea palestra sese exerceant, cum alioqui plures scribendi libros, ut inquit Solomon, nullus sit finis. Vnde sæpe mecum cogitaui, posse succurri huic malo, si doctissimi aliquot uiri, & idiomatum, rerumq; adprime periti, huiusmodi aliquod consilium ineant inter se, ut quilibet suæ disciplinæ uocabula emuncte restitueret, atq; conscriberet. Deinde singulis congestis in ordinem, a primis statim rudimentis huiusmodi iuuenibus memoriæ mandanda traderentur: ut explosis semel sordidis ac coquinarijs illis, pura, ac natiua potius imbiberet. Sed id aliarum artium studiosi aliquando uiderint. Certe in re Medica, ueteris Pandectarij errata tam manifestaria sunt, ut prorsus perspecta nemini non sint, nisi qui sanæ eruditionis, ac ueterum scriptorum nihil unquam attigit. In quo tertia fere semper dictio corrupta, uitiataq;, aut certe barbara, obsoleta, uel exotica est. Nec paulo diuersa omnia, ab Magorum & Necromanticorum præstigiosis nomenclaturis, ut nescias, rerumne, an malorum potius demoniorum sint nomina. Nec me fugit, clarissimum uirum Leonardum Fuchsium, nouas huiusmodi Pandectas moliri, sic enim in cõmentarijs suis de Erratis Medicorũ palam pollicetur, atq; ni fallor, annus iam agitur quintus: nec ullum librum unq̃ expectaui auidius. Verum cum ille hactenus non prodit, uisum est aliquo modo prȩludere: non tam ut homini doctissimo calcar impungerem, quam ut morem quoq; gererem amicis meis, qui sine intermissione mihi molesti esse non desinunt, uel ἄχρι κόρου. Quomodo autem comportauerimus uolumen, paucis accipe. Est is mihi mos, ut inter legendum punctim singula animaduertam, nihil conniueam, quod modo alicuius uidetur esse frugi, singula in suos ordines conscribam, ut de re qualibet scire aliquid uolenti, ex promptu id mihi suppeditent opistographi. Quod dum annis aliquot facio, ex historijs medicinalibus primum, Medicorum Cathalogũ concinnauimus: ex gnomis, medicinales Theses: ex uocabulis prȩsens Lexicon: ex rerum simplicium uestigatione, Latina & Germanica Herbaria. Restant morborum omnium Methodi. Ad postremum in omnes idoneos ac ueteres Medicos Index: quæ suo quoq; tempore dabimus. Tu interim Lector candide, ijsce fruere felicius, atq; uale. Bernȩ. 11. Februarij. Anno. M. D. XXXIIII.

a

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

☞ TABVLA NOMINVM ANATOMIAE.

DE CAPITE ET EIVS PARTIBVS.

κομή,capillus.
κάρη,caput.
βρέγμα,ſinciput.
ῥαφίς,caluæ pars ſerrata.
φαλακρότης,caluitium.
ἐνκέφαλος,cerebrum.
μέτωπον,frons.
γένυς, mandibula.
σιαγών,maxilla.
μήνιγξ, membrana cerebri cuſtos.
γένιον καὶ ἀνθερίον,mentum.
ῥὶς καὶ μυκτήρ.naſus.
ἰνίον,occiput.
ὄφθαλμος,oculus.
ςόμα,os.
ὑπερώα,palatum.
βλέφαρον,palpebra.
ὀμματόφυλλον,idem.
ὀφρύς,ſupercilium.
κορυφή,uertex.
κορωνίς,aurium arcus.
λόβοι,aurium partes infimę.
οὖς,auris.
χεῖλος,labrum.
ὀδοὺς,dens.
γόμφιος,dens molaris.
καρχόδοντες, dentes aſperi interiores.
κυνόδοντες, dentes canini.
κραντῆρες,idem.
κρανίον,cranium.
οὖλὸν,gingiua.
ὄυλα,extimæ gingiuæ.
ὀδόντες γόμφιοι, molares dentes.
πρόσωπον,facies.
γλοσσὴ,lingua.
περικράνιον, exterior caluariæ membrana.
ἐθμώιδες, cola, uel meatus olfactus.
παρεγκεφαλίς, cerbrum in occipite.
κύτος,os capitis uniuerſum.
τριχωτὸν, quod capillis integitur.
ὑπορρίνιον, quod eſt infra nares.
μύσαξ,barba.
προπωγώνιον,idem.
ἅρμον, ſpacium interlocatū dentibus.
φραγμός,dentium ordo.
κόρση,tempus, pars capitis.
κόρρη,maxilla.
ἄτλας,ultima colli uertebra
ἱερα σύριγξ, καὶ σφονδύλια, idem.
ἀςραγάλοι,uertebræ ſpinæ, uel ſphondyles.
γίγης, aggregatio omnium ſphondylium.
ἐπιςρόφιον,qui collo circum agitur ſphondylis.
ἀγκτῆρες, portiones colli in quibus fit præfocatio.
ἀθμός, quod eſt inter os & gulam.
παρίσθμια,tonſillę.
ἀντιάδες,idem.
δειρή,collum anterius.
ἐπιγλωττίς,minor lingua.
κανθοί,oculorum anguli.
ἐπικάνθιδες, radices angulorum oculi.
ἐγκάνθιδες,idem.
πηγαὶ,lachrymarum fontes prope naſum.
ῥαντῆρες,idem.
παρώπιαι,anguli oculorum uerſus tempora & aures.
παώτιαι,idem.
βλεφάριδες,unde ſe promūt pili oculorum.
θάλαμος, concauitas in qua reſidet oculus.
ἔρκος,oculorum ſeptum.
κερατοειδὴς, ſuperior oculi tunica.
ῥαγοειδὴς, inferior tunica.
ἀραχνοειδὴς,media tunica.
ἴτων,oculorum magnus ambitus.
ὑαλοειδὴς,humor chryſtallinus.
κρυςαλλοειδὴς,idem.
ῥύθιδες, lineæ in palpebris.
ἠθμός, narium interſeptum.
μισόφριον,medium ſuperciliorum.
γείσσον, quod in ſupercilijs prominet.
ὀπτικοί,uiſiui nerui.
ὑπωπτία,oculorū ſinuoſitas.
ὑπωπία καὶ ὑποφθάλμια, genæ,uel ſub oculis os.
σκάφος, aurium anfractus tortuoſus.
ἀκουςικοί,nerui auditus.
κυφέλιδες,aurium ſordes.
τράγος,intra aurē neruus.
ἀντίτραγος, neruus illi contrarius.
θάλαμαι, cerebri foramina.
πραχειφίλτρον, cauitas ſuperioris labri.
τύπος, cauitas inferioris labri.
νύμφα,idem.
προσόμιον, labiorum congreſſus.
χαλινός,deſinētia maxillarū
μύλοι,dentes molitores.
σοφρονιςῆρες, dentes intellectus.
μωμισκός, molariū pars aſſidens gingiuæ.
τραπεζὴ, ſuperior pars quo conficiuntur cibi.
ὀλμισκοί, dentiū cauitates, uel mortariola.
φάτναι, præſepia dentium, mortariola.

DE COLLO & partibus eius.

ἀυχενός,collum.
τράχηλος,idem.
ἀυχης,idem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ὄρχεθρα,ceruix,caluę pars.
λάρυγξ, guttur.
οἰσωφάγος,gula.
σφαγή,iugulum.
σφαγίτιδες,iugulares uenę
ἐπωμίς,ceruix.
ἰνίος,idem.
ὠμοπλάται, lata oſſa ſcapularum.
ἀντιάδες,tonſillæ.
παρίσθμια,idem.
θέμεθλα, Gulę ipſius intima.

DE PECTORE ET partibus eius.

θώραξ,pectus.
στῆθος,præcordia.
φρένες,idem.
πνεῦμον,pulmo.
ἀκρωμία,ſummi armi.
μαστός,mamma.
πλάγια,latera.
θέναρ,palma.
χεῖρ,manus.
βραχίον,brachium.
πλευρά,coſta.
δάκτυλος,digitus.
νῶτον,dorſum.
κλεῖδες,iugale, oſſis nomē.
ὦμος,humerus.
ὠμιαία, humerarius neruus.
ὑποχόνδριον, ſubchartilagineum.
φάλαγξ, internodium digitorum.
κόνδυλος,articulus.
ἀγοστός,cauitas manus.
καρδία,cor.
ἰνίον, neruus ceruicis, alias uillus.
μαζός,papilla.
μετάφρενον,dorſum,ſcapula
ῥῶαι,tenuiores coſtæ.
στάθενια, ſumitates pectoris.
τίτθια,mammæ muliebres.
προκάρδιον, quod uberibus ſubeſt.
ἀντικάρδιον.
ὑποκάρδιον.idem.
θηλή,papilla mammæ.
φῶς,circulus niger ambiens papillas.

κόλπος,portio quæ lac continet.
κολποὶ, ſinus præcordiorū.
κοιλίαι,idem.
θαλαμοὶ.
περικάρδια.
περίζωμα.
διάφραγμα.
πραπίδα.
προκάρπιον,manus flexura.
ὑποθέναρ,manus auerſa.
ὑποθέναρ, quod eſt ab indice ad pollicem.
σκυταλίδες, internodia digitorum.

DE VENTRE ET partibus eius.

γαστήρ,uenter.
ὑστέρα,uulua,uterus.
νεφροὶ,renes.
μήτρα,matrix.
σπλὴν,ſplen.
σπληνῖτις,lienaria uena.
ἔντερον καὶ ἐνερὰ,inteſtinum.
βουβὼν,inguen.
λαγόνες,ilia.
νῆστις καὶ ἴλια, inteſtinum ieiunum.
ἡπατῖτις,iecoraria uena.
χολή,fel.
πιμελή,adeps,arungia.
ἦτρον, abdomen.
κύστις,ueſica.
ἀκροποσθία,præputium.
αἰδοῖα,pudenda.
σπέρμα,ſemen genitale.
δέρμα,cutis.
ἧπαρ,iecur.
ἥβη,pubes.
ἀκρομφάλιον, umbilici medium.
ἐπομφάλιον, ſuperiora umbilici.
γραῖα, cutis deſuper iniecta.
κενεὼν,iliū inane et flaccidū.
λαγιὸν,idem.
λαπάρα,idem.
ἐπίσειον,ubi inhorreſcunt pili circa pubem.
καυλὸς,coles uel penis.
κορώνη,pudendi glans.

βάταλος,pudendum.
δώρτον,neruus inguinis.
ἀπευθισμένον, rectum inteſtinum.
κῶλον, craſſum inteſtinum.
δίδυμοι,teſtes.
ῥὼξ, in media aluo ex inferiore parte os.
ἀστέριον,etiā ex genere phalangiorum.
ἀγγεῖον κυητήριον, uas in quo geritur fœtus.
ὕστερα,ſecundina.
χορίον, inuolucrum fœtus.
εἰλεὸν, tenuius inteſtinum.
πυλωρός, portonarius inteſtinum.
ἔκφυσις, inteſtinū quod ex pilore procedit.
δωδεκάτυλον, duodenum.
ἔλιγμα,lactes.
μεσεντέριον, quo lactes inuoluuntur.
μεσεντέριον,idem.
ἐκφύαδες,inteſtinorum appendices.
νειαίρη,pars extrema uētris
ἐπίπλοον,omentum.
κύρτα,ſummitates iecinoris
σιμά,iecinoris inferiora.
πυλαὶ,meatus hepatis.
πανκρέαον,quod eſt inter carnes & adenes.
χοληδοχεῖον, receptaculum fellis.
βουβωνοκήλη,īguinis ramex.
βουβὼν,inguen.
ἶνες.
σπλάγχνα,exta omnia.
ἐντεροκήλη,inteſtinorum ramices.
κενέων,uentris pars inter latera.
χολὰς, inteſtinum craſſum.
περιτόναιον, abdominis mēbrana.
κοίλια κατώ,aluus.
λοβὸς,pars inferior iecinoris
δίδυμος, panniculus inteſtinorum.
κλιτόριον,muliebre pudendum.
κτεὶς,pecten.

σχίσμα, pudendi rima.
μύρτον, interiacẽs carũcula.
νύμφα, idem.
κλητορίς, idem.
κρεμαστῆρας, nerui a quibus dependent testiculi.
μόσχαλαι, sinus sub summo brachio.
ἐντύπωσις, humeri acceptabulum.
ἀγκών, ubi ossa brachij componuntur.
ὀλέκρανον, os exterius brachij.
ἐπιγάστριον, quod est supra uentrem.
ὑπογάστριον, quod est infra uentrem.
κοιλία, uenter.
μεσομφάλιον, medium uentris.
γαγγάμη, ambiens locum uentris.

DE DORSO, PEDIbus, & ijs quæ sunt infra uentrem.

ἰσχίον, coxa.
γόνυ, genu.
ποῦς, pes.
σκέλος, pes, crus.
καμπή, suffrago, poples.
κνήμη, genu.
μηρός, femur.
κοτύλη, acceptabulum.
γλουτόν, lumbus.
πέζος, pes.
γαστροκνημία, sura.
ἴσχια, coxendix.
γλουτοί, nates.
μεσοσκέλος, medius inter crura locus.
προκνήμιον, tibia.
σφυρόν, sub crure pars.
ἐγκεντρίδες, idem.
ἀστράγαλοι, tali.
περόναι, idem.

παρακερκίδες, ossicula pedis.
ἐπαγώγια, præputia.
σφυρόν, planta pedis.
ἀντικνήμιον, anterior cruris pars.
γαστροκνήμιον, pars pedum
ταρσός, planta pedis.
τύλωμα.
πέλματα.
χίμετλον, in digitis pedum scissura.
σκαρθμός, pedis nomẽ secundum Eustathium.
σηραγγῶδες, uasa spermatis, uel testiculi.
ἐπιδάδυμον, quod est sub uase seminario.
παρασκευαστικά, conceptacula seminis.
δέλφυς, uterus inferior, uel matrix.
γονή, idem.
πόρος πρῶτος, os matricis, uel canalis.
κόλπος, quæ mox sequitur inanitas.
ὑμήν, mẽbrana uirginitatis.
ἀπογλουτοί, nates prominentes.
πόρος, locus, uel meatus excrementorum.
σφιγκτήρ, idem.
δακτίλιος, idem.
στέφανος, idem.
κορυφή, apiculus ani.
πῆχυς, cubitus.
παραπηχύς.
προκάρπιον, brachiale.
μετακάρπιον, expansa ante digitos pars.
κοιλόν, manus cauitas.
κόνδυλοι, articuli.
μονοκάμπτοι, digiti pedum.
σκυταλίδες, qui subsunt articuli.
ὄσχια, scrotum.
ὄσχεον, idem.

κόξα, coxa.
ὑπογλουτίδες, carnes coxẽdicis.
μυρός, cnxa tota ad genu.
φαινομερίδες, lacenę coxarũ.
παραμύρια, femora.
μεσομύρια, quod interiacet inter coxas.
μῶλαι, ossa genu.

DE HVMORIBVS, uenis, ossibus, & cute.

ῥινός, cutis.
δέρμα, idem.
τένων, neruus a calcaneo ad collum.
φλέψ, uena.
χίμος, humor.
χίλος, idem.
αἷμα, sanguis.
μυελόσ, medulla.
νεῦρον, neruus.
γάλα, lac.
ὀστοῦν, os.
χολὴ μέλαινα, atra bilis.
χόνδρος, carthilago.
ἀρτηρία.
ἀορτή, acerba uena.
ὑγρόν, humor.
βρόγχια, asperæ arteriæ.
ἀνθρωπή, pellis exterior.
ἀνθρωπέη, idem.
ἐρυτροειδήσ, tunica uenarũ testiculorum.
τένοντεσ, nerui a collo trãseuntes ad pedes.
ὑπογλώττιδεσ, uenę sub lingua.
ὑωιδέσ, quod subest antiadibus os.
τόνοι, nerui in lateribus.
οὐρανάι, uenæ a renibus descendentes.
καροτικαί, uenæ gutturis.
ἀπονευρώσεισ, nerui musculorum.
ἱερὸ ὀστοῦν, os sacrum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

CATHALOGUS OMNIUM AEGRITUDINUM, QUAE FERE ACCIDUNT homini a capite usque ad pedes, quorum interpretationem require in Lexico sequenti.

CAPITI ET cerebro accidunt.

κεφαλέα.
κεφαληπονέια.
μονοπαγέια.
ἡμικρανία.
σκοτωμία.
ληθαργία.
φρενῖτις.
ἐπιληψία.
ἀναληψία.
καταληψία.
μανία.
μελαγχολία.
ἀποπληξία.
τυφωνία.
κάρος.
κατάληψις.
κατοχή.
συρίασις.
ὕδρωσις.
καταφορά.
ἀκτᾶσις.
Fluxus capillorum, uel Alopecia.
Porrigo.
Ophiasis.
Sycosis.
Achores.
Area.
Phthiriasis.
Melicerides.
Atheromata.
Steatomata.
Phalacris.
Mochtheria.
Grauedo.
Pituita.
Catarrus.
Distillationes.
Coriza.

NASO.

ὀζαίναι.
πολύποες.
Coriza.
Catarrus.
Gangrene.
Distillationes.
Pituitae.
Opilationes.
Foetores.

OCULIS.

ἀναφαλαντίασις.
ὀφθαλμία.
τάραξις.
ἐπίφορα.
φλεγμονή.
οἴδημα.
ἐμφύσημα.
σκίῤῥωσις.
σχήμωσις.
ἄνθραξ.
στραβισμός.
παλμός.
μυωπίασις.
Gangrena.
σκπεδώμ.
σύριγξ.
χεροφθαλμία.
πρόπτωσις.
ἀκροφία.
διτριχία.
τίλλωσις.
διστιχία.
τριστιχία.

TUNICULarum affectiones.

ῥῆξις.
διάφρωσις.
διάτασις.
ἀναστόμωσις.
παχύτις.
ῥύσσωσις.
ἤκτασις.
αἰραιότης.

INTRA PALpebras.

τραχύτης.
παχύτης.
σύκωσις.
σάρκωσις.
πυρίασις.

EXTRA PALpebras.

ὑδάτιδες.
λιθίασις.
φθειρίασις.
μελικήρις.
Gangrena.
φύματα.
κολοβώματα.

IN STEPHANE, id est, corona.

κριθή.
πέδια.
τριχίασις.
διστιχία.
φαράγγωσις.
πύρωσις.
πτιλίασις.
ψωρίασις.
μαδαρότης.
παράλυσις.
ἐκτροπή.

IN CANTHIS.

ἐγκάνθιδες.
ἀγκύλη.
πτερύγιον.
ῥύας.
πρόσφυσις.

EXTERIUS autem.

ἀιγίλωψ
ἄγχιλομ.

IN ALBIDI ambitu.

ψυδράκιον.
ἕλκος.
ὑπόσφαγμα
ἀπόστασις.
χήμωσις.
κοίλωμα.
πτερύγιον.
φάκωσις.
ἴκτερος.
πῶρος.
ἄργυμον.
νεφέλιον.
ἀχλύς.
ἐπίκαυμα.
ἕλκος.
βόθριον.
φλύκτις.
μυοκέφαλον.
σταφύλωμα.
ὑπώπυον.
λεύκωμα.
κοίλωμα.
πρόφθωμα.
ὄνυξ.
πύωσις.
ἕλωσις.

IN PUPILLA.

ὑπόχυσις.
γλαύκωσις.
μυδρίασις.
φθίσις.
σύγχυσις.
πλατυκορίασις.
ἀμαύρωσις.
ῥυτίδωσις.
νύκταλωψ.
ἡμέραλωψ.
μυοπύεσις.
διαπύεσις.

IN PORIS.

ἀπόῤῥηξις.
παρέμπτωσις.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

σύμπτωσις.
ἕλκωσις.
φαλάγγωσις.
μυοκέφαλον.
χήμη.
χήμωσις.
ξυροφθαλμία.
ἐπίλωπα.
ἐπιφορά.
διστιχίασις.

AVRIBVS accidunt.

Otalgia.
Cophosis.
Distoia.
Thlasis.
παρωτίς.
Theres & pheres, affectiones & pustulę, uel tubercula potius post aures, ut īquit Galenus, quę apd' Hippocratem quodam loco ueniunt nomine Saryrismi.

ORI ACCIDUNT & faciei.

ἄφθαι.
ἴονθος, id est, uarij.
ἐφήλιδες, uel stigmata.
Lenticulæ.
Verrucæ, uel Myrmeciæ.
τραχύτητες. Pol.

GINGIVIS.

Tumor.
Putredo.
Cancrena.

DENTIBVS & ori.

Cauitas.
Putredo.
Corrosio a uermib.
Distillatio.
ὀδονταλγία.
Sordicies.
Disle.
ὀδοντίασις.
ὀδοντολογία.
παραδόντιδες.
παρούλιδες.
αἱμωδία.
Oscedo.
γομφίασις.

GVTTVRI & faucibus.

Angina.
συνάγχη.
παρασυνάγχη.
κυνάγχη.
παρίσθμια.
Vua.
Tonsillę χοίραδες.
Struma.
Dracontium.
ἀνεύρυσμα.
κορύζα.
ῥεῦμα.
ἀντιάγχη.
παρακυνάγχη.
βρογχοκοιλία.
ἀντιάδες.

CERVICI.

Tetamus.
Opisthothomos.
Emprosthothomos.
Spasmos.

CAPILLITIO.

Porrigo.
Alopecia.

PECTORI.

βρόγχος.
φθίσις.
περιπνευμονία.
ὀρθόπνοια.
δύσπνοια.
ἄπνοια.
καρδία, uel cardiaca passio.
πλευρῖτις.
ἀτροφία.
ἐμπυήματα.
αἵματος πτύσις.
αἵματος ἀναγωγή.
χονδριῶνες.
σπαργῶντα.
σπάργωσις.

CORDI.

καρδία.

STOMACHO.

καχεξία.
ἀτροφία.
καρδία.
λύγξ.
δυσπεψία.
Hyptiasmus.
Atoma.
Nausea.
Anorexia.
βουλισμός, καὶ βούλιμος.
στομαχία.
σκελιτία.
Inflammatio.
Exulceratio.

HEPATI.

ὕδρωψ.
ἴκτερος.
ὄλκυμος.
σκίῤῥος.

VENTRI.

Vermes ἕλμινθες.
Lūbrici lati, rotundi
Ascarides.
Flux.
Vermina.
Empneumatisis.
Syntexis.
Cœliaca passio.
Emphysma.

LIENI.

Tumor.
Abscessus.
Pressura.
Obstructio.
Dissolutio.

RENIBVS.

γονόῤῥεια.
Lumbago.
νεφρῖτις.
στέγνα.
Lithiasis.
Diabetes.
Abscessus.
Incendium.

INTESTINIS & uentri.

δυσεντερία.
λειεντερία.
κοιλιακὰ passio.
κῶλον.
διεῤῥία.
στρόφος.
ἰλεός.
ἀσκίτης.
τυμπανίτης.
ὑποσάρκα.

VESICAE.

λιθίασις.
διαβήτης.
ἰσχουρία.
στραγγουρία.
πάρεσις.
δυσουρία.
θρόμβωσις.

MATRICI.

σκλήρωμα.
σκίῤῥωσις τῆς μήτρας.
ὑστερικὴ πνίξ.
πρόπτωσις τῆς ὑστέρας.
φιμός.
ῥαγάδες.
δυστοκία.
κίσσα.
τὰ γυναικεῖα.
Hemorragia.
Herpercatharsis.
Strangulatio.
ἀτοκία.

PVDENDIS.

φίμωσις.
πριαπισμός.

ἑδρικὰ ἕλκη.
αἰδοιικὰ.
φύματα.
σατυρίασις.
λειποδέρεια
γονοῤῥέα.
Enterocele.
Epiplocele.
Hernia.
Hydrocele.
Cyrſocele.
Sarcocele.
Bubocele.

A N O.

τεινησμός.
κονδύλωμα.

P E D I B V S.

χεῖραι.

C V T I

Lepra.
Pſora.
Alphos albus.
Alphos niger.
Leuce.
Impetigo ſimplex.
Impetigo agreſtis.
Dracontiaſis.
Achrochordones.
Thymi.
Myrmecia.
Clauus.
Calli.

G E N E R A L E S
infirmitates in
teriores.

Hydrops.
Aſcites.
Tympanites.
Aqua intercus.
Morbus Regius,
uel Arquatus.
Ephialtes.
Animi defectiones.
Atrophiæ.

H V M O R E S

τὰ γυναικεῖα.
χονδριώντης.
χύλος.
χυμός.
πέπανσις.
ἕψησις.
ὄπτησις.
ξηρὸν ἵδρως.
ψαμμισμός.

F E B R E S.

ἡμιτριταῖος.
τυφωδῆς.
διάρια.
λιπύρια
ἐφημέρη.
περίψυξις.
ῥίγος.
φρίκη.
κατάψυξις.
στεγνόν.
καῦσος.
Quotidiana.
Ephemera.
Hepialos.
Putris.
Continua.
Acuta.
Hectica.
Tertiana.
Quartana.

A E G R I T V D I
nes ulceroſę.

ἄφθα.
Intertrigo.
λειχὴν.
Mentagra.
Impetigo.
φλεγμών.
ἀδένες.
Glandulæ.
βουβὼν.
ἄλφος.
φλύκταινα καὶ
φλυκτίς,
ἀπόστημα.
φθίσις.
ψώρα.
Porrigo.
φθειρίασις.
Prurigo.
Lentigo.
Furunculus.
Carbo.
Panus.
Strumæ.
ἐρυσιπέλας.
ῥαγάδες.
Mariſcæ.
Vomicæ.
Clauus ἧλος.
Fiſtula.
καρκίνωμα.
κονδύλωμα.
κακοήθεις.
θηρίωμα.
ἕρπετα ἐσθιόμενον.
Sacer ignis.
χειρώνιον ἕλκος.
τηλέφιον.
χίμετλον.
φῦμα.
φύγετλος.
μελικήρια.
ἀκροχόρδονες.
μυρμήκια.
θύμιον.
ἐξανθήματα.
ἑλκώδες.
ψυδράκιον.
ἐπινυκτίς.
Papulæ.
Vitiligo.
σύκωσις.
ἀλωπεκία.
ὀφίασις.
φακύς.
ἐφελίς.
ἀχῶρες.
πίτυρα.
πιτυρίασις.
ἐσχάρα.
ὑδροκοίλη.
κιρσοκοίλη.
ὑδρευτεντεροκοίλη.
ἐπιπλωοκοίλη.
βρογχοκῆλαι.
ἄνθραξ.
σφάκελος.
Gangrena.
ἰχὼρ.
φαγέδαινα.
πτερύγιον.
γάγγλια.
μελικηρίδαι.
ἀθερώματα.
στεατώματα.
Elephantiaſis.
λέπρα.
ζωστὴρ.
μυρμήκιαι.
ἀδήνη.
κοιλώματα.
κοιλότηται.
σκυῤῥώματα.
ἐκζέματα.
κακοηθῆ ἕλκη.
πῶρος.
θρώμβωσις.
κνησμός.

C H O R D I S E T
arterijs.

παράλυσις.
σπασμόσ.
ἀρθρίτισ.
ποδάγρα.
χειράγρα.
τέτανος.
ὀρθόσαδισ.
γάγγλιον.
σκελετύρβη.
ὀπισθότονος.
ἐμπροσθότονος.
ἀμαστόμωσισ.
διάβρωσισ.
πριαπισμόσ.
ἀρθρίτισ.
ἰσχιάσ.

O S S I B V S.

Luxationes.
στρέμματα.
ἰσχιάσ.

F I N I S.

SALADINI DE PONDERIBVS SENTENTIA.

℈ Scrupulus est tertia pars drachmæ, pondus. 20. granorum tritici.
Tres scrupuli faciunt ʒ.
Drachma, est pondus. 60. granorum tritici.
Hexagium, pondus unius ʒ cum dimidia. 90. granorum tritici.
Solidus differt solo nomine ab hexagio.
Aureus, pondus unius drachmæ cũ dimidia, idem cũ hexagio & solido.
Hexagij sex faciunt ℥ 1.
Drachmæ. 9. faciunt ℥ 1. secundum Salernitanos. Secundum quosdam ʒ viij. Quidam ex ʒ x. faciunt ℥ 1.
℥ 1. secundum Salernitanos constat ex granis. cccccxl.
Libra constat ex ℥ xij.
Libra facit. 6280. grana.
Sextarium medicinale, est pondus duarum librarum cum dimidia.
Sextarium uini, uel olei lib. ij ß.
Cotula, idem quod sextarius.
Obolus, pondus medij scrupuli, uel ʒ pars quinta.
Chist, pondus unius libræ, & ℥ iij.
Chirat. est gran. iiij.
Hemina pondus lib. 1. & ℥ ij.
Calculus, pondus duorum granorum ciceris, & quarta pars oboli.
Quatuor calculi faciunt obolum 1.
Grana communiter intelliguntur tritici, non hordei, nisi specificentur.
Manipulus uocatur, quantum manu capitur.
Pugillus, quantum potest cum pugillo stricto capi.
Satil, pondus duorum sextariorum.
Ramich, pondus sex chirat.
Dauic, pondus sex granorum hordei.
Cermes, pondus unius grani.
Sacrarati, pondus unius aurei cum dimidio.
Arsinum, pondus ʒ ß.
Decamech, ʒ 1.
Darchiminum, ʒ ß.
Bachtat. ix. grana.
Siliqua, quatuor grana hordei.
Raficij, pondus ℈ 1 ß.
Hactenus ponderum nomina ex barbaris.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

C. GALENI SENTENTIAE POTIORES, quibus nominum & uocabulorum anxiam disquirendi rationem, neglecta re ipsa, uidetur improbare.

Libro Naturalium facultatum. 2.

De nominibus habenda controuersia non est.

De Locis affectis lib. 1.

Sine contentiosis nominibus, ex rebus ipsis potius utilitatem consequi oportet.

Eodem libro.

De nominibus contendere, cæteris permittemus: nobis enim res, quas illi penitus ignorant, pertractare satis fuerit.

Libro quinto Locorum affectorum.

Satius fuerit in rebus utilibus tempus collocare, ex quibus uel ad noticiã, uel prẹsagia, uel curationem, fructum aliquem decerpere possimus.

Libro de Symptomatum differentijs.

Meminisse oportet eius, quod semper dicere solemus, ut quod ad nomina pertinet, celerrime mutuam pacem componamus: atq; ad res ipsas festinantes, in ipsis uersemur, ac diu persistamus. Verum inueniuntur complures, etiam eruditionis titulo sese uenditantes, qui omnia peruertunt: quippe omnem uitam de nominibus altercando cõterunt, adeo, ut nunquam possint ad artis finem peruenire. Quid igitur faciet uir ueritatis studio affectus? Principio ostendere debet res, quæ suapte natura inter se similes sunt, atq; ob hoc neglectæ. Deinde imponere eis nomina, maxime (quoad eius fieri potest) usitata, & a patrio sermone nõ aliena. Quod si hẹc ignorat, fingat sibi propria. Idq; sũmopere curet, ut singulis rebus, singula adhibeat nomina. ne ob homonymiam sermo reddatur obscurior: neue sophismatis perturbetur, neq; etiam res aliqua omittatur. Cæterum siue recte, siue perperam, siue proprie, siue improprie nomen fuerit institutum, multo ocio consyderandum est: idq; si prius res ipsas didicerimus. Quippe non in nominibus, sed in rerum noticia rectum officium uersari uidetur. Nos uero, ut diximus, patrijs utimur nominibus, sed res ipsas præterire concedimus minime.

Et iterum. Nomina pro arbitrio mutare licebit, modo obserues, ut res ipsæ permaneant.

Libro. 9. Therapeuticẹ Methodi.

Est artis utilitas, auxilia quibus ẹger sanetur, inuenire. Qua quidam relicta, de nominibus litigant.

De hoc uide Io. quoq; Manardum, aduersus Simonem pistorem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

GAL. lib. Naturalium facultatum. 2.

☞ In ea doctrina, qua de arte quapiam agitur, satis est, si quis uocabulum atq; significatum eius, pro Doctoris uoluntate proferens procedat; deinceps ad rerum enarrationem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

A B A

ABAKHΣ, carens uoce, mutus.

Abacus, mensa structoria, & coquinaria, inseruiens culinis.

ἀβάπτιστον, terebella, chirurgicorū instrumētum apud Iulium Pollucem.

ἀβαρτία, insatiabilitas, nostri bolismū uocāt.

ἄβας, sacer morbus.

ἀβασάνιστος, inuulnerabilis.

ἀβαθάμα, τὰ, bellariorum genus.

A B D

Abdomen, Lege, Sumen.

A B G

Abgas quid sit, uide dictionem. Armatura concæptus.

A B I

Abietis quę sit natura, item quę sit abies fusterna, & sappinea, require apud Vitruuium lib. 2. cap. 11.

ἄβιν, ινος, picea, uel abies.

ἀβιόλη, semen.

Abiotes, cicuta apud Dioscor. lib. 4. cap. 82.

A B L

Ablaqueare, a lacu deriuatur: & est, quando terra refossa, radices superiores recidimus. est autem circumfodere. Itali excodicare appellant, ut docet Palladius, id est, circa uitis eodicē, dolabra diligenter terram aperire, & purgatis omnib. ueluti lacus efficere: ut solis teporib. et imbrib. prouocentur. Itaq; a lacubus deductū est uerbum ablaqueare. Vnde ablaqueatio. Inde ablaqueatę uites, & uineę dicūtur. Vide Columellam lib. de Arb. cap. 5.

Ablaqueata uocantur, ab radicibus excisa. Vtuntur hoc uerbo rei rusticę scriptores.

ἀβλεψία, cæcitas.

ἀβλωθρίδιον, abortus.

A B O

Abolita appetentia uocatur, cum quis nihil omnino appetit. de morborū symptomatis lib. 1. Galenu s.

Abortus uocantur, quę prope tempus pariendi eueniunt effluxiones.

Aborsus uero, quę primis mensibus, conceptu exorso, fiunt.

A B R

ἀβρικτός, surdaster.

ἀβροχία, siccitas.

ἀβρόμιος, abstemius. alias, ἄοινος, sine uino. Suidas, χωρὶς οἴνου, καὶ ἄοινος. i. sine uino.

ἄβρωτον, quod minime est cariosum.

Abrotone. Lege, Cochlea.

Abrotonon, & ipsa passim nota herba. Celebratur a Dioscor. lib. 3. cap. 27. Plinio itē lib. 27. cap. 7.

ἄβρωτος, non idoneus ad edendum.

A B S

Abscessus, est mutatio corporis ex inflammatione, in materiam purulentam.

Abscessus in uulua est, quum dolor inmensus est, & pulsus fiunt, cruciatus quoque ad inguina usq; & lumbos protenditur, febres item accidunt.

Abseudos, cicuta apud Diosc. lib. 4. cap. 82.

Absides, siue ut Gręci uocant ἁψίδης, fornices sunt et curuaturę, in cruribus proprie. Dicūtur uero ἀπὸ τοῦ ἅπτειν, quia rotę cū uoluuntur, contingunt terram. Sed in cœlo capiuntur pro circulis fere, qui ecentrici, siue quod idem est, ecentri, Ptolomęo, Proculo, Theoniq; dicuntur. Id aūt quod Absis ima nominatur ueteribus, recētiores barbare Augem, & contrarium Augi locum appellant. Ptolomeus Apageon, & Epigeon: in hoc a Plin. diuersus, quod moueri hęc pręterquā in sole noluit, Plinius inmobilia ea in signis quoq; suis facit.

Absinthiomenon, Abrotonon apud Dioscoridem lib. 3. cap. 27.

Absinthium, herba uulgo cognita. Vires eius lege apud Dioscor. lib. 3. cap. 25.

Absinthium, abrotonon apud Dioscor. lib. tertio. cap. uicesimoseptimo.

Absinthium Rusticum, idem quod Ponticum, ut inquit Marcellus Vergilius: sed nullam habet ea appellatio rationem.

Absinthium Rusticum, alibi Aristolochia, apud Dioscor. lib. 3. cap. 5.

Absinthium Santonicū, cum gente nomen inuenit. Santones enim in Gallia populi, ultra Alpes sunt.

Absinthium Centonicum, id est, Marinum apud Dioscor. lib. 3. cap. 26.

Absinthium dulce, Anethum.

Absinthium Marinū, quod aliqui Seryphium uocant. Vide Dioscor. lib. 3. cap. 26.

Absinthium Marinum etiam Sticas citrina inscribitur apud Dioscoridem.

Absinthium Ponticum, sic dictum a Ponto in quo pecora pinguescūt illo, & propterea sine felle reperiuntur, ut inquit Plinius.

Absinthium Ponticum, Abrotonon est, apud Dioscor. lib. 3. capite, 27.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ABT

Abtanus, uentus flans ad sinistrum ipsius austri. Vitruuius.

Abterranei uenti, e terra excitati, & mare uersus se diffundentes. Vide. Apogei.

ABV

Abulas aquas, thermas uocat Gal. 8. Meth.

Abutonon, id quod Abrotonon, apud Dioscor. libro. 3. capite. 27.

☞ ACAC

ἀκακαλλὶσ, fructus est nascētis in Aegypto fruticis, seminis Myricæ quadamtenus similis. Paulus Attalida nominat. Gal. ubi meminerit, incertum est. Nomen frutici a Nympha datum credit Barbarus, quæ ab Apolline cōpressa, Phylacidem, & Phylandrū ediderit in Creta, miraculo ab Elyrois populis confecto. Nutritos a capra eos fuisse, autor Pausanias.

Acacia, & arbor est Aegypti sic dicta, & spina: non ea ex qua sepes hodie muniunt, ce rasa adstringentia et pręamara ferens. Officinæ arborem uocant, quę gumi arabicū desudat. Vocatur & Syria spina. Spissatur & ex arbore, & ex spinę fructu: succus adstringendi uires habens. Nunc Acaciā etiam ex pruno syluestri colligit Officinarum desidia.

Acaciam uerā, id est, ex Aegyptia spina factam, quam lachrymā Cyaneam primus uocauit Andromachus, puto etiam in Italia deesse, sicuti & uerum Balsami lignū.

ACAL

Acaltha, proxima uiolis, concolori amplitudine, uincit numero foliorū marinam, quinqꝫ foliorum non excedentem: eadem odore superatur.

Acalyphe, urtica apud Dios. lib. 4. cap. 95.

ACAN

Acantha, idem quod Acanthion. Lege Acanthion.

Acantha leuce, spina alba. Dios. lib. 3. ca. 13.

Acantha, siue Acanthos, topiaria, et urbana herba, elato, longoqꝫ folio, crepidines marginum, assurgentiumqꝫ puluinorū toros in hortis historiali facilitate uestiens, de qua uide Dioscor. lib. 3. cap. 18.

ἀκανθοβόλα, instrumenta Chirurgiæ, spinis piscium educendis, quę in gurgulione hæserunt, idonea.

ἀκάνθιαι. Sic uocari cicades quasdā in Gręcorum libris inuenitur: non quia, (ut Suidas inquit) species sit hęc insecti illius, sed epitheton est potius abuersantis inter spinas. Celsus lib. 9. cap. 31.

ἀκανθιλίσ. Theodor. alibi argatulem uertit, Alibi ligurinum, Alibi spinū. Est auis colore quidē ignobilis, sed cantu amœna. Vnde paręmia. Acanthide uincit cornix.

Acanthion, cicadæ genus mutum est. forte ab Acantha urbe, in qua non stridere ab Scriptoribus rerū mirabiliū feruntur. Vnde forte prouerbio locus. ἀκάνθιοσ τέττιξ.

Acanthion spinula, albæ spinę simile, folijs aculeatis per extremitates, & lanugine arenosa obductis: quę collecta & in unum, aceruata, Bombicis effigiem prębent. Dioscor. lib. 3. cap. 17. Plin. lib. 24. cap. 12.

Acanthion. Capparis apud eundem Dios.

ἄκανθοσ, Acanthus, acer Theodo. & spina dicitur.

ἀκανθόχοιροσ, Ethinus terrestris.

ACAP

ἄκαπνα ξύλα, id est, arida ligna: cum his, uel cum carbonibus, Gal. mel despumare pręcepit lib. 4. de tuend. ualet.

ἄκαπνοσ. Lege rhapsodiam Maioranæ.

Acapnos. Maiorana apud Dioscori. lib. 3. capite. 45.

ἀκαρί, candidum animal quod in lignis nascitur.

ἀκατάλίσ, parua Iuniperus.

ἀκατέρα, Iuniperus magna.

Acaulos, Phyllitis apud Dios. lib. 3. cap. 120.

ACC

Accessio, Lege. Paroxismus.

Accysiton. Alysson est apud Dioscoridem libro. 3. capite. 104.

Accipitrum genera, Buteo, Symbuteo, Triorcha, Hypotriorcha, Perca, Friagillarius Aesalus, Orcus, Asteria, Rubetarius, Chalcus.

ACE

Acenteta, puriores crystalli, teste Plinio.

Acentra, duricies clauo similis in arbore, ascijs, ferrisqꝫ inimica.

Acerbū oleum, id est, oleum omphacinū.

Aceros, rubus apud Dioscor. li. 4. ca. 147.

ἄκεσισ. Medicina.

ἀκέσιμοσ, Medicinalis.

ἄκεσμα, Medicamentum.

ἀκεσώδυνοσ, doloribus medens.

Acestides, fornaces ferreæ prægrandes, in quibus Cadmia aduritur, apud Dioscor. libro. 5. capite. 75.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ἀκεσος, medicabilis.

Acetabula, sinuosa ossa quæ circa ilia coxarum capiti accomodantur. Caput autem coxæ dicitur Cotyledon. Vbi fit cõmissura hæc, Plectrũ coxæ uocatur. Carnes ab ea ad inferiora defluę, Hypoglutides, quasi sub gluto, id est, Vertebra. Coxa tota ad genu pertendit, a græcis dicta μυρός. Vnde ex coxarũ pulchritudine Callimerus, & Lacenæ Phænometides nuncupatæ: quod incessu partem hanc retegerent. Cæterum Acerabulũ, quod græci ὀξυβάφον ab intinctu aceti nominant, aceto dicatum uas, uocabant ueteres, testis Atheneus. Quanquam & mensuræ quoque genus significat, quod Cochleare uocamus.

Acetabulum continet cyathum unũ semis, teste Paulo, hoc est, drach. 15. Sunt qui ad. 24. drachmas ultra extendant, ad. 22. alij.

Acetabuli mensura cum dicitur, heminæ significatur pars quarta, id est, drachmæ. 15. Hemina uero quid sit, uide Hemina.

Acetabulum, herba Cotyledon, est apud Dioscor. lib. 4. cap. 93. &. 94.

Acetaria uocantur, quæcunque cruda manduntur ex aceto, oleo, & sale. Quanquam hortos suos quoque acetaria uocabant: non ab aceto, ut quidam rati sunt, sed ab accipiendo, quasi acceptaria.

ἄκοιτον, sine retrimento. Sic Plinius lib. 12. mel uocat, sedimento carens.

Acetosa, Ampfferkraut, Saurampffer, ὀξυλάπαθον Græcis dicta.

Acetosa minor, Acetosella, Acedula, Alleluiah, id est, Gauchampfer, Buochampfer.

Acetum, uini quidem uitium est, sed ad luxuriam cessit hominibus, tot ad usus expetitum, sine quibus uita mitior exigi nõ posset. De aceto uide Dioscor. lib. 5. cap. 14.

Aceti mulsi iuuamenta lege apud Dioscor. libro. 5. cap. 15. & Plin. lib. 14. cap. 17.

Acetum Scillicitum, & Scillinum, & Scillatum, dicitur σκιλλιτικὸν græce. Modum eius conficiendi lege apud Dioscor. lib. 5. cap. 18. Apud Plin. lib. 20. cap. 9. Colu. lib. 13. ca. 34. Palladiũ in Iulio mense ca. 8.

Acetũ Stichadicũ, est apud Dios. li. 5. ca. 45.

ἄκευμα, medicamenta.

A C H

Achamenis. Polium montanum apud Dioscoridem libro. 3. capite. 122.

Acharistos, cui digna gratia referri non potest, Antidoti modo apud Aetium sermone. 13. Meminit eius & Nicol. prępositus.

Achates, lapis in Creta reperitur, uitreã habens perspicuitatem, myrrhæque odorem. In Sicilia tamẽ repertus primũ. A Cretensibus uocatur & Carolachates. In die aïalium facies habet & syluarũ. Solinus ca. 11.

Achelous gignitur ex Pindo, gignens Galatidem lapidem. Solinus cap. 12.

Achetæ, maiores cicadæ.

Achillea, de qua lege Diosc. lib. 4. cap. 39.

Achillion, Millefoliũ apud Dios. li. 4. ca. 116

ἄχο. Lege. Casia.

ἀχῶρες, manantia capitis hulcera, quæ fiunt in ipsa capitis cute, tenuissimis ferrumentis cutem perfricantia, ex quibus sanies effluit glutinosa. Notum mali genus, pueris inprimis procliue admodum. Nostrates quidam a tinearum in uestibus similitudine, Tineas appellant.

Acharíston, aduersus fluxiones & pectoris uicia medicamẽtum: quod si interpreteris, sonat, sine gratia: uel ut Nicolaus interpretatur, sine munere. fortasse; quia gustum afficit non adeo.

Achrades, ut græci dicũt ἄχρας εἶδος ἐστὶν ἀπίου, id est, Achras species est pyri, cuius meminit Aristophanes. Olim Trasibulus (quod annotatu dignum est) cum deberet contradicere Lacedæmonijs legatis, muneribus corruptus, simulauit se comedisse achradas, id est, pyra syluestria, & ob id loqui non posse. Columella lib. 7. cap. 9.

ἄχρας, Pyrastri genus est, quod tardissime maturescit. Vocatur & pyrastrum. Iuuamenta eius lege apud Dioscor. libro. 1.

ἀχειροί, manibus incapabiles.

ἀχύμωτον, oleum, quod cũ colore, tum tenuitate, tum siccitate respondet his quæ assumuntur.

A C I

Acida muria, oxalme, uel ὀξάλμη græce, ex aceto & sale cõflatur. Iuuamenta eius lege apud Dioscor. lib. 5. cap. 16.

Acidoton, Poterion, apud Dios. lib. 3. ca. 16

Acidus potus, syrupus acetotosus.

Acinos differt ab Acono, ut inquit Barbarus. Quia Acinos Ocimastrũ est, siue Ocymi syluestris genus: Aconos uero spinosa, breuis ac lata herba, Eryngio a quibusdã contributa, spinis latioribus. Acinos familiaris Aegypto herba. Hanc Acinoen, & Acineam Plinius appellat, & Epipetron,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

nuncq florenteuu. Quanq legendum fortasse illic, Apipetron: ut duo genera faciamus, Apipetron, & Acinum.

Acipenser, apud antiquos piscis habitus omnium molestissimus, unus omniũ squamis ad os uersis, contra aquã nando meat, rarus inuentu. Plin. lib. 9. cap. 17. Gel.

ἀκίσ ιδοσ, cuspis, uel telum quod uulneri est infixum.

Acit aluum. legendum, cit, hoc est, mouet, conc itatq;. Verbũ Plinij prope peculiare in hoc significatu, & Colu. lib. 6. ca. 4.

A C M

ἀκμη, sũma exercitationis intensio, sũmum naturæ incrementũ, uel pręcipuus uigor corporis uiriũ, frequens Gale. uocabulũ.

A C N

ἀκνησισ, spina quæ lumbos diuidit, proprie in quadrupede: quanq & Homerus de homine usus sit.

A C O

ἀκόδ῾ρυα. Lege. Pomi nomen.

Acoeton, mel quod per se fluxit, ut mustũ, oleumq;. ἀπὸ τησ κοίτησ, quod lectum, cubileq; significat. Vnde Cœton, id est, Dormitorium.

ἀκόλασοσ, intemperans.

ἄκομοσ τὴν κεφαλὴν, caluus.

Acontia, ex uelocitate dicta, teli modo serpendo ruit. Aelianus.

Acontia, Cenchrites, serpens est magnitudine duorum cubitorũ, figura aũt crassa in tenuem abeunte, colore uiridi, maxime iuxta aluum, ut miliũ colore referat, unde et Cenchrias, id est, miliaris appellatur. Aecius sermone. 13. cap. 27.

Aconitum uide apud Dioscor. lib. 4. ca. 79.

Aconos, lege dict. Acinos: De Acino meminit etiam Plin. lib. 21. cap. 27.

ἄκοπα, communi noĩe a græcis cuncta illa remedia dicta sunt, quæ cõtra lassitudines in antiqua medicina cõficiebantur. Sic dicta, qm̃ cõtra κόπουσ, id est, labores in usu essent. Earum aliquam confectionem docuit Celsus libro. 1.

Acopi ex abietino semine cõpositionẽ, uide apud Gale. 4. de sanitate tuenda.

Acopos, Anagyris Diosco. lib. 3. cap. 168.

ἄκωποσ, gemmæ nomen uitro similis, ac aareis guttis stellantis.

Acor, siue Acrementum, uel ὄμφαξ græce, uel Omphacium.

Acor, qui in cera nascitur uermiculus.

Acor, acidus sapor. Lex: Vino uendendo est, ne aceat, ne muceat.

ἀκόρνα, Acorna herba apud Theodorum.

Acorus, qui et Gladiolus, ἀφροδισία, Piper apium. Acorũ, nam utrumq dicitur, foliũ Iridis habet, sed pediculũ longiorẽ. Radices ei Dioscor. subalbidas, Plin. nigras, minusq; uenosas tradidit. Rarũ inuentu, falso tradit Apuleius. Sunt qui radicem rubeam Acorum uocẽt. Nostri flores croceos, et luteos illi tribuunt. Quotquot ex ueterũ Medicorũ sunt scholæ, Acori noĩe intelligunt, nõ uulgarem illũ Acorum, quẽ nos uulgariter omnes interpretamur Geelgilgen, sed radices quas hodie in officinis uocant Calamum aromaticũ, contendũt esse uerũ Acorũ, & nihil minus q calamũ aro.

ἄκοσ, medela, pharmacum.

ἀκοστὴ, Hordeum.

A C R

ἀκρατεια, uitium stomachi, uidelicet quãdo non continet quod habet, uel sumpsit.

ἀκρεμὼν, uirgultum, ramus, germen, ramus prægrandis.

ἀκραίπαλοσ, quod ebrietati & crapulæ resistit: cuiusmodi Amygdalas amaras, & Myrti semen esse ferunt.

ἀκρίδεσ, locustæ. Multę earum species. Est em̃ quæ ὄνοσ appellatur, ἄπτερόσ καὶ μεγαλόκαλοσ, ut inquit Diosc. lib. 2. id est, sine pennis, & prælongis membris. Hanc putant hodie uocari Bruchum, sata rodentẽ, & Attacon in sacris literis appellatũ. Licet in Diosc. ῥίξαχοσ legatur. Quod Ruellius Assiracon, alij Assitacon uerterunt, Vergilius Asiracon: Nicander uero Mastacem, Aristoteles Attelabon. Miror & ipse, cur Chrysost. & alij, Ioannem baptistam contendant, nescio quibus herbis pastum, quę locustę dictę sint: cum palã id cõtendat Dioscor. Aphris qui Leptim incolunt, frequentẽ etiam cibũ esse eius aĩalis, quasi pro aĩali accęptę, uescẽdo nõ fuerint.

A C R O

Acrocalia. Vide, Acroconia.

Acrochordon, carnis superexcrescẽtia, per angustũ transitũ habens. Gal. de Definit. Vide Thymus. Celso lib. 5. cap. 28. ἀκροχόρδωνεσ uerrucarũ genus, sub cute coeuntiũ durius, & interdũ paulo asperius, coloris eiusdem, infra tenue ad cutem latius.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ἀκροχειρισμὸς, duorum cum summis manibus concertatio, Exercitationis genus secundariũ apud Paulũ Aegnetã li.1.ca.16.

ἀκρόδρυα τὰ, oẽs fructus arborei. Gaius hoc nomine omnem fructũ significari dixit. Proprie tamẽ ἀκρόδρυα uocantur, quę in ambitu lignosum putamẽ habẽt: quod genus appellatione nucum apud latinos continetur.

Acrocomia, brachij prominens summitas, aut humeri caput. Item Epomis, & Acrocalia apud Iulium Pollucem.

ἀκρωμία, summi armi.

ἀκρόχειρον, summa, extrema ue manus.

Acromphalia, umbilici mediana.

ἀκρομφάλιον, quod medium umbilici est.

Acron syluaticum, Achillea, apud Diosco. libro. 4. capite. 39.

Acron Agrigentinus, Empiricus.

ἀκρωπίσ γλῶσσα. Sic enim usus est in septimo ἐπιδημιῶν Hippocrates.

ἀκροποσθία, præputium.

Acrospelon, Bromos apud Dioscor. lib. 4. capite. 141. tuen. sal.

ἀκρωτήρια, extremitates corporis. Aristo. ἀκρωτήρια appellat, extremam partem digitorum sub unguibus latentem, & extremam partem ossium.

ἀκροθίνια, primitię frugum: quod hæ solent a summo aceruo tolli.

A C R Y

ἀκρωλένιον, summum cubiti.

A C T

Acte, Sambucus apud Diosc. lib. 4. ca. 184.

Acte agria, Ebulus apud Dioscor. libro. 4. capite. 185.

Actio, & Pathos differunt, quemadmodũ id quod facit, & id quod fit, de quo uide Gale. lib. de symptomatum differentijs.

Actio, lędi dicitur quando afficitur, ac ląditur ea pars, ex qua pendebat actionis facultas. Gale. lib. 3. cap. 3. de locis affectis.

Actio, motus efficientis dicitur. Gale. de differen. symptomatum: Motus uero rei quæ afficitur, Pathema, & Pathos. Plura de horũ nominum cõtentione, uide apud Galenum libro & loco citato.

Actine, Bunium, apud Diosc. lib. 4. ca. 125.

Actuarius Grecus autor, scripsit de ratione Vrinarum libros septem. Præter hæc (ut inquit Ambrosius Leonolaus) non hacte nus apud quenq̃ historicum, qui nos doceret, qui uir is, & cuias esset, legimus. Sed tamen in ijs quæ ipse disputauit, clare spectare est, uiri diuinũ ingeniũ, scientiamq̃ rerum profundam, adeo, ut nemini cedẽs, aut metuens, aut obsecutus, sua minerua potius uigens, atq̃ fretus, rem omnẽ prępositam doctissime uideatur explicauisse. Siquidem præter hosce septem libros, qui de Vrinis sunt, etiam magnum opus composuit, in quo oĩs medicæ facultatis ideæ summa diligentia, & arte tractatæ continẽtur. Atq̃ hęc Ambrosius Leonolanus.

A C V

Acus, purgamentum frugum, ex quo genere est Apluda. Plinius. Milij, & Panici, & Sisamę apludam uocãt purgamenta. Gellius tñ apludã interpretatur esse frumenti furfurem, furfureumq̃ panem. M. Varro præcipit, gallinæ parturienti in cubilibus acus esse substernendum. Vide Columella m libro. 2. capite. 10.

ἀκουστικοὶ, nerui quibus audiendi facultas perficitur.

Acuti morbi & continui. Lege. Morborũ.

A C Y

ἄκυλον, Iligna, glans.

ἄκυλον, genitale uocant idiomate Lydorũ.

Acylonion, lichnis coronaria apud Dioscoridem libro. 3. capite. 113.

Acyron, Alisma apud Diosc. lib. 3. cap. 170.

☞ A D A

Adamas, Hyoscyamus apud Dioscoridem libro. 4. capite. 72.

Adamenos, Hyoscyamus apud Dioscori. libro. 4. capite. 72.

ἀδηφαγία, inexplebilis edendi cupiditas.

Adarce fit in Cappadocia, Est autem concreta salsilago, humidis & palustribus locis, siccitate emergente, & harundinibus & herbis agglutinata. De qua uide plura apud Dioscor. libro. 5. capite. 128.

Adarce. Quid peccatum sit in hoc simplici, affatim ex scriptorũ cõmentarijs produximus in commentarij nostri lib. 2.

Adarcion, & adarces, & adarcos idẽ quod adarce, apud Dioscor. lib. 5. cap. 128.

A D E

ἀδένη, conuoluta in seipsam carnis dura cõcretio, apparentq̃ ἀδένεσ, tumet pręcipue secundũ aures in collo, alis, & femoribus. Nostra ętas male uocat Ganglia: qm̃ nõ in carne, uerũ in neruis fiũt Gãglia. aut. Pli.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ἀδένες, in se conuolutę carnis duricies, glandulæ; quę cũ induruerũt, χοιράδες. i. strophulę uocãtur, teste Paul. li. 3. lege ἀδηνη.
Adeps ex habitus frigiditate gignitur. Gal. lib. 2. de Tempera. Adipis in quibus plus est, in ijs frigidi plus est quàm humidi.
Adeps, atque seuũ, semper in fine carnis sunt: pingue uero inter carnẽ cutemque liquidũ.
Adepts, atque seuũ cõcreta sunt, ac gelascunt, fragiliaque si refrixerint: pingue nõ gelatur.
Adipem habent quę non ruminant animalia: quæ uero ruminant, seuum. Vulgus Medicorum inuicem fere confundit.
Adeseton, Alysson, apud Dios. li. 3. ca. 104.

A D I

ἀδίαντον τό, herba dicta ab διαίνω, quod nõ madefiat etiam si mergatur, uulgo Capillus ueneris.
ἀδίαντισ, herba quã Theodorus Gaza Capillum ueneris terpretatur.
Adianton, Capillus ueneris apud Dioscoridem libro. 4. capite. 137.
Adianton, Trichomanes apud Dioscoridem libro. 4. capite. 138.
Adice, Acalyphe, uel urtica apud Dioscor. libro. 4. capite. 95.
Adijcialis cœna erat, adipalis & opipera, ab adijciendo.
Adiporphyrides. Lege. Porphyrides.
ἄδιψα, sitis sedatiua.
Adipson, medicamẽtũ quod sitim reprimit.
ἄδιψοσ, id est, sine siti.
Adipsos, palma in Aegypto uiridis, odore mali cotonei, nullo intus ligno. Plinius libro. 2. capite. 22.
Adipsos, Glycyrhyza apud Dio. li. 3. ca. 4.

A D M

Adminiculato. Adminiculis fulcito, adiuuatoque: qualia sunt pedamenta & arbores ad uitem adminiculandã, fulciendãque. M. Tullius usus est in studijs Literarum. Tirone adminiculatore, hoc est, adiutore, auxiliatoreque. Columel. lib. de Arbo. cap. 16.
Admissarius equus, qui ad coitum & generationẽ destinatur. Inde Admissura, equorum & iumentorũ coitus, apud Columellam. Sunt igitur Admissarij, mariti equarum, qui admittuntur ad coitum. Admissarium periphrasi poetica decenter expressit Vergilius scribens. Quem legere ducẽ, & pecori dixere maritum. Vide Colum. libro. 6. capite. 26.

A D N

Adnata quid in herbis sint, lege, Alæ.

A D O

Adocetos, Paronychia, frutex apud Dioscoridem libro. 4. capite. 57.
Adolescentia est, quàm diu augetur animal, assumitque in eo caliditas & humiditas incrementum, donec æquales sint præcedentibus quæ superueniunt qualitates.
Adonis, piscis, qui & Exocætus.
Adorium, lingua Syrorum, Gingidium.

A D R

ἀδρὰ crassa, καὶ παχεῖα.
Adrachne, syluestris arbor, neque in planis nascens, similis Vnedoni folio & fructu, tantum minore, & nunquam decidente, præterquã ab imo. Male usurpatur a quibusdam pro ἀνδράχνη apud Theocritũ, quæ est Portulaca herba, ut inquit Herm. Bar.
ἀδρόν. Lege. ἐντραφέσ.
Adrianum, nobile antidotum, inuentore, ut existimat Nicolaus, Imperatore Adriano. Inuenerunt enim olim & Reges, et demonstrarunt hominibus medicamenta: quemadmodũ pluribus id egimus in præfatione Herbarij nostri germanici.

A D S

Adstricta febris, græce στυφόν, quæ fluidæ contraria est, nihilque ex se remittit: qualia sunt aluus, urina, sudor, pituita, & si qua sunt alia quæ excerni consueuerunt. Vox a fictilibus trãslata, in quibus Greci στυφὰ dicunt, quæ nos curta, nec rimosa, aut uitio aliquo rara.

AE D

αἰδία, pudenda.
αἰδοιϊκὴ, quæ pudendis adnascuntur hulcera, apud, Paulum.
αἰδοιον ἄρρενον ἐλάφου, genitale masculi cerui. Vide Dioscor. lib. 2. Paulum lib. 6.
αἰδοιον, pudendum, testiculus, penis.
αἰδόιπαλμοσ, morbi pudendorum.

AE G A

αἰγάγριοσ, Caprea.

AE G I

Aegialitis, harena.
Aegina, periclymenõ apud Dio. li. 4. ca. 16
Aegitis, Anagallis.

AE G O

αἰγοκέρασ, ὅπερ καὶ βουκέρας καὶ τῆλις.
αἰγόκερωσ. Lege. Aegoceros.
Aegoceros, fenũgræcũ, transumpto nomi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ne a capitis cornu, etiamsi Theophrastus
a bubali cornu Buceron denominauerit.
αἰγόκερος, Capricornus, alias Aegoceros
Fœnumgræcum.
Aegonychon, Lithospermon, apud Dio-
scoridem lib.3.cap.159.
αἰγώνυχος, Caprungula herba, Theodoro.
αἰγοπόσ, habens oculos caprinos.

AE G R

Aegritudo, est habitus morbosus totius cor
poris, uel alicuius partis. Vel est morbus
imbecillis, uires imminuẽs. Gal. de Defin.
Aegrotatio, morbus est inueteratus, cum in
firmitate & languore.
Aerugo, Scoletiæ generis. Vide apud Di-
oscoridem lib. 5. cap. 83.
Aerugo rasilis, quomodo paretur, uide a-
pud Dioscor. lib. 5. cap. 82.
Aerugo aurificũ, hoc est, Sãterna, quę a grę
cis Chrysochoõ, & Chrysocolla, glutẽ est,
& ferrumẽ auri, quod argentosum uocãt.
Aerugo ferri, hoc est, Rubigo, deraditur e
humido ferri, clauis ueteribus.

AE G I

αἰγίλοπα, fistula parua, nomẽ a capris sum-
psit. αἴξ enĩ caprũ significat: nec aliud αἰγι
λοψ Gręcis, q̃ caprinum oculum: non co-
lore, aut figura, sed uitio & labe hac, quæ
huic animali propria & frequens fere est.
αἰγίλωπη, abscessus est oblongus, pusillus,
sub ipsum palpebræ torulum, super pilorũ
locum, ut ait Celsus.
Aegilops, ab auena dicitur. Est autẽ absces-
sus inter nares, & angulum maiorem ocu-
lorum, per quẽ pituita adsidue stillat: & si
negligatur, ad ossa usq; dehiscit in fistulã.
Differt ab Aegilope id quod Crithõ, hoc
est, hordeum, uulgo hordeolum appellãt.
Et Galenus inquit: Crithe est abscessus pu
sillus, oblongusq;, sub ipsum palpebrę to-
rulum, hoc est, ut ait Celsus, super pilorum
locum. Officit luminibus, et quod uocatur
Ancylops, siue Ancyloblepharos, quo ui
delicet palpebrę coalescunt inter se, aperi-
riq; non potest oculus. Cui nõ admodum
dissimilis morbus est, qui Encanthis uoca-
tur, in ipso angulo tuberculum, quod pal-
pebras parũ diduci patitur. Sed & si mem
brorum articuli sic hærent, ueluti compre
hẽsi, Ancyla, et Ancylosis appellatur: idq;
aut uinctu læsis partibus, aut distentione
aliqua neruorum euenire solet.

αἰγίλοψ, alias, & auena. Aegylopis genui-
nã curationẽ require etiã ex Pau. li. 6. c. 22.
Aeginos, Cicuta, apud Dioscor. li. 4. ca. 82.
αἰγύπτιον ἔλαιον, ὅπερ αὐτοὶ καλοῦσι κίκι
νον, οἱ μὲν τοι παλαιοὶ της κίκι καὶ κίκινον.
αἰγύπτιον ἔλαιον λευκόν, ὅπερ. καὶ κρίνινον
τε, καὶ σούσινον ἔλαιον ὀνώμασαι.
αἰγύπτιον μῦρον λευκόν. ὅπερ, καὶ μενδήσιον
ὀνώμασαι. Paratur ex liliȷs & aromatis, pro
pter quod unguentũ, nõ oleũ inscribitur.
αἰγιθαλόσ, parus, auis.
αἴγιθος, & αἰγίοθος, auis quę & Aegithus,
uel Salus latine appellatur.

AE L

αἴλουρος, feles. Volateranus existimat ani-
mal id esse domesticum, quod nos Cattum
uocamus, muribus inimicum, olimq; cicu
res non fuisse, sed in campestribus tantum
habitasse: sicut hodie quoq; syluestres quæ
dam cernuntur. Aelianus.
αἴλουρος νεαρός, feles recens.

AE M

αἱμιώμηρος, id est, similaris pars, sicut ipsum
indicat nomen, quæ undiq; in similes diui
ditur. Veluti in oculo uitreus humor, &
crystallinus, & tunicarum propria cuiusq;
substantia. De quibus latius in dissectionũ
Commentariȷs Galeni, & Methodi lib. 3.

AE O

Aeolias, Hemineron.
Aeonion, genus nucũ apud Dio. li. 4. c. 85.

AE P

αἰπολικὸν θαῦμα, pastorale miraculum, po
culũ scilicet, uel fistula, uel aliquid huius-
modi subrusticum, quod pastores magni-
faciunt, preciosum uero non adeo. Quale
quoddã Theocrit. depingit in Idyllio. α.
ἀειπαθεία, nunquam deficiens affectio, &
perpetua corporis ualetudo.

AE Q

Aequalitas pulsuum est, quum pulsus oẽs
debitam symmetriam seruant. Inæquali-
tas pulsuum uero, mutabilitas secundum
differentias quæ ipsi cõueniunt. Aliter sic.
Inæqualitas pulsuum est, quum ipsę per-
cussiones modo uehementiores, modo im
becilliores sunt. Galen. de Definit.

AE R

αἶρα, uel θύαζος, lolium quod inter segetes
nascitur.

AE S

Aes ustum, quomodo debeat præparari.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Vide apud Dioscoridem lib.5.cap.78.

Aes ustum, gebrant ertz.

Aes uiride, Spongryen.

Aes purum, gedeyen kupffer.

Aes cyprium, uel æs ustum, idem.

AE S A

ἀισακὸς, ramus lauri.

Aesalon, accipitrum genus & nomen. Plinius lib.10.cap.cap.8.

AE S C

ἀισκῶπες, Sempasiones aues.

Aesculũ tẽperamentũ. Require ex Vitruuij li.2.ca.11.

Aesculus, lege, Quercus.

Aescharites, panis ab craticula sic dictus, sub finem cœnæ conuiuis apponi solitus, & intingi passo usq; ad ebrietatem. Hic & inuoluebatur, atq; ita ut calebat intortus.

Aesculapius, quę a patre Apolline accępit, auxit. Multa subinde & ipse inuenit, ut inquit Soranus: unde inter primos inuentores Medicinæ numeratur.

Aeschron, Galeni præceptor.

AE S T

Aestuosa dicuntur animalia, quæ calore & æstu infestantur: sicut Alsiosa, quæ frigore uexantur. Columella lib.7.cap.10.

AE T A

Aetates sunt quatuor. Prima quidem Puericia. Secunda Pubertas. Tertia, quæ media ætas appellatur. Quarta Senecta. Pueri autem constitutione ipsa calidi, & humidi, Verno tempore assimilantur. Puberes item calidi sunt, atq; humidi, minus tamen quam pueri. Mediæ uero ætatis uiri, calidi, & sicci. Senes frigidi & sicci sunt. Abundant autem sanguine tum iuuenes, qui in flore sunt ætatis. Qui sunt ætatis mediæ, flauæ bilis pleni sunt. Senes pituita abundãt. Qm̃ naturalis calor multus in iuuenib. copiosius ĩ medijs, paucisſ. in senib.

Aetas consistens uocatur, quę media est inter adolescentiam, & senectutem.

Aethales, ab æternitate sic dicta Semperuiua, apud Diosco. lib.4.cap.91.

Aethali, præter thuris fuliginẽ, etiã diuinũ illũ laticẽ, uñ philosophicũ pharmacũ, siue lapis ille consistit Achymistis, significat.

ἀιθηκα, auis. Gaza, mergũ interpretatur. Lege Mergũ.

ἀιθήκασ ηπαρ, hepar mergi.

ἀιθιοπικὴ ἐλαία, id est, Athiopica olea.

Aethicpis herba quæ sit, uide apud Diosc. lib.4.cap.106. Plin. li.27. ca.3. li.26. cap.4.

ἄιθοπα ὄινου, Homerus appellat quasi fumi calidum. i. natura ignitũ, quod semina quędam caloris in se habet: estq; natura ignitum, non ut alij propter colorem. autore Gellio lib.17.cap.8.

ἄιθοψ, uini epitheton apud Homerum.

☞ A E

Aecius, quadrisyllabum, ex Antiochia Syriæ fuit, Eunomij præceptor, Constantini magni temporibus. Pauper natus ab initio, aurificinam ob inopiam exercuit. Paulo post ob nobilis præceptoris commoditatem, qui nuper e Tyro aduenerat, sese literis, et eloquentiæ studijs tradidit. Cũq; Christianus esset, & a Leontio Præsule Antiocheno, Diaconatus ordini adscitus foret, Eunomiorum, Arrianorumq; sectę sese addixit. Quapropter ἄθεος uocatus, et ex Antiochia pulsus est. Eius uitam Eunapius Gręcus autor prosequitur. Scripsit complura, ex quibus medicina tantũ eius ad nos peruenit, quę cernitur in Bibliotheca Vaticana. Meminit & Volateranus in Anthropologię lib.13.

Aer, omnium rerum & morborum caussa. Hippoc. libro de flatibus. Vide, Spiritus.

Aer salubris, uñ deprehẽdatur, atq; de eius iuuamẽtis, uide doctisſ. quædã apud Vitruuiũ li.1.ca.4. & 6. Pręterea apud Hip. lib. de flatib. Item li. de aere, aquis, & locis.

Aerium mel. Vide Plinium libro undecimo, cap.12. Vergilium Georg. li.4. uersu. Hactenus aerei mellis cœlestia dona.

Aericęũ, syluestre mel, minimeq; probatũ.

ἀερομέλι, id est, aerium mel. Quidam putãt esse Manna. Alij melliginẽ, id est, mellis tumorem, quem apes legẽtes, in aluearijs suis coaceruant. Lege Coroll. Barb.37.

Aeritis, Anagallis.

Aetites lapis, gręce ἀετίτησ. Dio. li.5.c.152.

ἀετιδεύσ, pullus aquilę.

ἀετός, Aquila. Sũt eorũ 6. genera: μελαινάετος, μορφνόσ, περκνόμ. Vide Plin. li.10. c.3.

☞ A F F

Affectus. Lege, Passio, & διάθεσις.

Affectus acutus est, qui iam ad maturitatẽ uenit, & concoctionem & solutionem ad exitum affert.

Affectum esse aiunt sectatores Herophili, id quod facile solui, moueriq; potest, eiusq; caussam in humidis esse.

Affectus, uel affectiones, qualescũq; reces-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

sus, in statum non naturalem: ab afficiendo dictę. Gale. lib. de cura per sang. miss.

Affricus, nomē est uenti, qui grece uocatur λίψ, aduersus Aquilonē flat. De quo Pli. Gell. Seneca, cæteri. De quo ait & Poeta: Creberq; procellis Affricus. Colu. li. 11. c. 2.

A G A

ἀγάλλοχον, lignū est, ut inquit Dioscor. lib. 1. quod ex India atq; Arabia deportatur, Thuię ligno simile, maculatū, odoratū, gustu adstringēs cū quadā amaritudine: cute uestitur aliquātulum uersicolore. Aetius, & Græci recentiores fere oēs, Xyloaloen uocant, ni fallor, ab similitudine Aloes coloris. Sed cum neq; de ligno Aloes certū hodie aliquid afferant, & quæ de illo affirmant, tam sunt uero non similia: pręterea, cum lignum ipsum nō coram uiderimus, neq; loca eius contemplati simus, nos rem nūc in incerto dimittamus. Gale. certe uidetur ignorasse: cū nullibi eius aperte meminerit. Et alij tradunt, sub terra cōdi solitū, alioqui nihil suaue olere. Herm. Barb. in Coroll. tradit, ab Arabibus semē Agallochi Haormiam uocari, esseq; similitudine piperis minuti, colore subrubens: unde & quibusdam etiā Piperella dicta sit. Subinde & Aetius in Thymiamate myrepsico, idem esse, quod & Tarum putat. De quo Plinij uerba hęc sunt lib. 12. cap. 20. Ex confinio Casię, Cinnamiq;, & Cancamū, & Tarum inuehitur, sed per Nabathęos, Troglodytasq; confines, qui considere ex Nabathęis. Verum cum Plinius Tari figuram nobis non depingit, nos interim Aetium suę opinioni relinquimus. Paul. Aegin. ad uerbū fere Diosc. transcripsit.

ἀγάλακτα, pascua, quæ lacti efficiendo, & parturiendo in animalibus sunt inepta, id est, loca non frugi pascua alentia pro animalibus lac remittentibus.

ἀγαλάστος, incontinens, intemperans.

ἄγανον, quod conceptionem uetat, & semē disijcit.

Agaricum, radix laserpitio similis, sed facie summa solutior, & fungosa tota, innascitur arboribus. Dioscor. lib. 3. cap. 1. Plinius lib. 25. cap. 9. Vide Suidam.

Agathides, Maiorona, apud Dio. li. 3. c. 45.

ἀγαθίδες, Lege Rhapsodiam Maioronę.

ἀγαθοῦ δαίμονος, poculum quod post mensam efferebatur puri uini, apud Athenieñ.

A G E

ἀγέλαστος dictus est Crassus, quia risit nunquam. Solinus cap. 4.

Ageomeros, Cicuta, apud Diosc. li. 4. c. 82.

Agere dicitur, quod ex seipso motū obtiet.

Ageratori, corrupte apud Columell. cuius in locū substituo, laserato, ut sit sensus: medicamento ex lasere, & laserpitio: de quo affatim suo loco dictū est. Vel potius corrige, cerato: quod & magis quadrat, & tali medicinæ est accommodatius. Nam ceratum liquidum ait immittendum esse intra locos caprę genitales. A cera ceratū dictū, quod uulgo cerotū nūcupat Plinius. Non fecit, inquit, cerota, malagmata, emplastra, collyria, antidota parens illa, ac diuina rerum artifex officinarum: imo uerius auaricię commenta sunt. Colum. lib. 7. cap. 7.

ἀγεώργητοι τόποι, inculta loca, & deserta.

A G I

ἀγία, ἀσθενία.

Agigarton, uuę genus, sine granis, arte sic plantatum.

ἀγιλαία, bos qui inter gregem agit. Plinius in agro pastum & armentarium uocauit.

Agitatorium, Sic Theodorus conuertit, Elaterium, apud Dioscor. lib. 4. cap. 156.

A G L

ἀγλαόκαρπος, mali arboris epithetū apud Homerum: quod si interpreteris, sonat splendidum fructum ferens.

ἀγλαφία, firmitas, & robur, quod cōtrahitur ex bonis edulijs. Vocabulum ortū ab ijs, qui corpori alēdo, et saginādo incūbūt.

ἀγλαθες, nuclei allij.

ἀγλίδιον, allium ipsum, Dorice.

ἀγλίδια, spicarum diuisiones in ipso allio.

ἀγλίης, ἡ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπόλευκος οὐλή.

ἄγλιθες, alliorū capita, lingua. s. Doriensiū.

ἄγλωττος, elinguis, mutus.

A G N

Agnacopos, Anagyris herba apud Diosc. lib. 3. cap. 167.

Agnina lingua, plantago.

ἁγνίτης, purus. Cognomen Aesculapij, apud Spartanos: quod eius simulachrū ex agno, quæ planta est, esset excisum, configuratumq;. Cęlius lib. 10. cap. 5.

ἀγνώμενες, equi, quorū præ senectute numerari dentes nequeunt.

ἄγνος, planta, genus arboris, qua uię oēs ornabantur Athenis in festo Palladis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Agnos, Lege Rhamnon. Est autem uitex, uel agnus castus. Sunt qui ἄγνον legunt, non alia ratione, quam quod semen genitale diminuit.

A G O

ἀγονία, sterilitas, et liberos gignandi impotentia.

ἄγονος, minime prolificus.

Agonos, rubus, apud Diosc. lib. 4. ca. 147.

ἄγονος, Vide, ἄγνος.

ἀγοσός, cauitas manus.

A G R A

ἄγρα, mordacissimi serpẽtis genus. Quo nomine uulgo Demosthenem uocabãt, scurrilem quandã mordacitatẽ in eo notantes.

ἀγράκαβος, uua.

ἀγριέλαιος, oleaster.

ἀγράμματα ζῶα, animalia, quorum uox nullis exprimi literis ualet.

A G R E

Agrestis nardus, quandoque intelligitur pro Phu.

A G R I A

Agria, Helxine apud Diosco. lib. 4. cap. 42.

Agriacãtha, spina syluestris. Dio. li. 3. ca. 19.

Agriacanthos, Acanthæ species altera. de quo Diosco. uide lib. 3. ca. 18. Plin. 22. ca. 22. & inibi Barbari Corollarium.

ἀγριάμπελος, labrusca.

A G R I C

ἀγρικάρδαμον, id est, syluestre nasturtium. Sic Democrates uocauit inter alia Hiberida, & Lepidion. Vide Barbarũ in Coroll. Hiberidis, in Diosco. lib. 1.

ἀγριελαία, id est, syluestris olea. Lege Dio. lib. 1. Plin. li. 17. ca. 12. lib. 12. ca. 17. li. 13. ca. 1.

ἄγριοι λειχῆνες, in summa cute impetigines, minores.

Agrimonia, Lege, Argemone, & cõsule de ea nostrum Herbarium.

Agriophyllon, peucedanum, apud Diosc. lib. 3. cap. 90.

Agrioselinon, idem quod Hipposelinon, apud Diosco. lib. 3. cap. 76.

Agrippę appellati sunt, quorũ in nascendo non caput, sed pedes primi exierunt: qui partus difficillimus, egerrimusque habetur, uocabulo, ac ęgritudine. & pedibus. Gellius autor lib. 16. cap. 16.

Agrippina, uigilia.

ἀγρίππον, ἡ ἀγρία ἐλαία, καὶ παροιμία, ἀκαρπότερος ἀγρίππου. Suidas.

Agrippum, Suidas syluestrem oleam apud Laconas ait significate

A G R O

Agron, Medicus Atheniensis, non paucis in peste opem tulit, cũ iuberet prope ignẽ haberi ægrotos, ut inquit Plutarch.

ἄγρωσις, ιος, herba quæ in hederæ morem serpit.

Agrostis, gramen, apud Diosc. lib. 4. ca. 33.

Agrostis, uitis alba, apud Dio. li. 4. ca. 194.

☞ A H

Ahertæ, uocantur duæ uenæ, quæ ab umbilico & matrice per pectinem transeunt infra renes: de quibus anatomiam Carpi uide, cap. de cura uentris interioris.

☞ A I

Aichryson, Semperuiuum, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 91.

Aiuga, Græcorũ Chamepitys, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 176.

Aizoon syluestre, portulaca syluestris.

Aizoum paruum, apud Diosc. lib. 4. ca. 92.

☞ A L A

Alabastrites, uocatur Onyx, in Alabastro Aegypti circa Thebas nascitur. Vide Diosco. lib. 5. cap. 144.

Alabastrum, Lege in dictione Stimmi.

Alabandus, & Alabandicus, quid sit, uide in dictione Stimmi.

Alani canes, molossis canibus hodie non inferiores.

ἀλάπαβος, herba purgatoria.

Alauda, Lege Galeritam.

A L B

Albamentum oculi, oculi ipsius albor.

Albatenius, Galeni libros primus in Arabum conuertit idioma, teste Ioanne Serapione: & in Aristo. Cõmentarios scripsit.

Albertum magnum, & nomine, & eruditione Medicum fuisse non dubito, naturarumque archanas uires perspectas habuisse, ut neminem ex ueteribus. Quare & hunc Catalogo nostro non inepte adsciuimus. Vita eius aliunde notior, quam ut a nobis paucis hic comprehendi quæat.

Albæ, uel Albulę aquę, frigidę uirtutis balneę, solutione laborãtibus, uel fluore quorumlibet officiorum accommodæ. Autor Aurelianus siccensis lib. 2. Citãtur subinde in Therapeutica Galen. albulæ aquæ.

Albinus, Gnaphalium, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 131.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Albunus, Aſphodelus, haſtula regia, idẽ, autore Dioſcoride. Plinius Aſphodeli radicem uocauit.

Alburna, arborum adipes. Habent enim et plantæ ſuos adipes, teſte Theophraſto.

Albugo, & Cicatrix differunt: ꝙ a maiore exulceratione, maior, & craſſior superuenit cicatrix: quodꝗ in Iride (ſic enim circa pupillam orbẽ dicũt) albugo fit. Cicatrix modo cõtrario, uidelicet, quoties in nigra oculi parte, ex profunda ulceratione tuniculę craſſitudo ſuperuenit, et ex nigro, candido colore albeſcit.

Albus Color eſt puriſſimus, quocirca ad animum translatus, pro ſyncero capitur. Is nullibi quam in niue clarior eſt: quam tamen atram eſſe Anaxagoras affirmabat. Sumitur pro pallido: unde timor albus legitur: &, metu exalbuit. Quamobrẽ Romanæ mulieres quondam funera ſequebãtur in ueſte alba, tanquam mortui quem efferebant, colorẽ referrent. Aut. Tile. de colorib. lib. cap. 4. Elucet Candidus, atꝗ oculos delectat. At candens non hoc tantum eſt, ſed pro ignito accipitur. Itaꝗ Veneris humeros recte dixeris Candidos, uel Candentes. Ferrũ quod a marito tunditur, nõ candidũ eſt, ſed candens. Eiuſdem generis eſt Canus: qui & ſi ad alia transfertur, proprie tñ eſt capilli, & barbę ſenilis. Naſcitur equus nonnunꝗ canus, atꝗ albineus: non idẽ qui et candidus, aut albus, ſed huius nõ expers. Eſt & color albi nigriꝗ particeps, a Gręcis inde Leucophoeos, uoce iã a noſtris uſurpata, uocatus. Genus eſt id coloris natiui, non eñ inficitur, ſed ouis ipſa ſic natura quaſi pingitur. Hinc ſibi ſecta Monach. ſumpſit, qui pro cingulo reſte ſe uinciũt nodoſa, ac ligneis calciamẽtis utũtur.

A L C

Alcanna, Zuuilgenholtz.

Alce, iumento fere ſimilis beſtia in Aſia, & Aphrica, ni proceritas crurium et ceruicis diſtinguat. Plin. lib. 8. cap. 15.

Alcea, ſilueſtriũ maluarũ generi aſſignatur apud Dio. li. 3. ca. 165. Pli. li. 19. c. 5. li. 20. c. 15.

Alces, figura et pellibus ſimiles capris, uerũ aliquantulum maiores, crura ſine nodis & articulis. Habet illos & Germania, ut inquit in Commentarijs Cæſar lib. 6.

Alchohol eſt puluis ſubtiliſſimus, ſolus, nõ mixtus cum liquore aliquo. Et nota, ꝙ ex ſic fit Alchohol, & econtra: & ex iſtis ambobus poteſt fieri collyriũ, ſed nõ econtra.

Alcibiacum, ab Alcibio inuentore. Vide Dioſcoridem de Echio.

Alcibiacũ, Echion, apud Dioſc. li. 4. ca. 30.

Alcibiadion, Anchuſa, apud Dio. li. 4. c. 26.

Alcibiadion quoꝗ Echion, apud eundem Dioſcoridem lib. 4. cap. 30.

Alcibias, Stichas, apud Dioſco. lib. 3. ca. 29.

Alcibium, in controuerſiã uenit apud neotericos, quã uide in Herbarij noſtri tomo 2. & Leonicenum lib. de erroribus Medi.

Alcionij quinꝗ genera, require apud Dioſcoridem lib. 5. cap. 127.

ἀλκυόνιον, ſpuma quæ cõcreſcit in mari, qua faciei nitor cõmendatur. Ex hac nidum dicuntur congerere Alcyones aues.

Alcyone, & Alcyon, & Alcedo, pro una aue reperiuntur apud autores.

Alcyonij dies, & Alcyonia ſacra, dies 14. quibus Alcyones pariunt oua, ſereni, & naucleris auſpicatiſſimi.

Alcyones paritury, nidũ modo conchæ ſpinis incredibili duricia ſubtexũt: deinde ad mare deferẽtes, undis imponũt, atꝗ illo ſe cõſtipãtes dũ uehũtur foetificãt. Aelianus.

A L E

Alecem, foeminino genere ueteres appellabant minutum, uilemꝗ piſciculum: ut eſt apud Cato. & Plaut. Columella riualẽ nominat aleculã, inter piſciculos, et incremẽti parui fluuiorũ animalia. Vide Męnas.

Aleculæ, Lege Męnas.

ἀλέκτωρ, Lege, Gallos gallinaceos.

ἀλεκτορίδος ἐγκέφαλος, cerebrum gallinę.

ἀλεκτοριάς, gemma quæ in gallinaceorum uentriculis inuenitur, cryſtalli ſpecie, magnitudine fabę.

ἀλεκτορίς, gallina.

ἀλεκτρόναι, καὶ ἀλεκτρύονες, lege gallos gal.

Alę uocãtur in hoie, qua parte brachiũ humero cõiungitur, ex interiore parte, in quibus nõ aliter ꝗ in pectore pubes naſcitur, uiroſi plęrunꝗ odoris. Earũ ſimilitudine cõcauos geniculos, quales in harundinib. & plęrũꝗ alijs ſunt, Gręci μάσχαλος, Romani Alas dixerunt, Ab Adnatis eo differentes, ꝙ ex alis noua ſemper germinatio prodit. Adnata uero incerta parte emergunt.

ἄλειφα, ἔλαιον, ἢ στέαρ.

Alethena, cotoneorum quoddam genus,

Alęmon, uulgare, promiſcuum, ac paleſtrę dicatum unguentum. Alias, Alima.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ἀλύειν, id est, anxietudinem habere dicunt illos sanos, qui semper præsentibus molestantur, & ab uno negocio atque actione ad aliud transeunt. Eodem modo & ęgros illos anxios esse aiunt, qui accubitū nō perferentes, figuras euariant: quia semper pręsens aggrauat eos. Eius rei caussã require lib. 7. Aphor. 58.

ἄλευρον κρίθινον, farina hordeacea.

Alex, gari ipsius fęx: quod fęcis instar in cophino resedit.

Alexander Trallianus, ille idem qui Alexãder iatros uocatus fuit hactenus, autor ut longe optimus, ita omnium ineptiissime redditus est, nunc demum candori restitutus suo, per pręceptorem nostrum Albanum Torinum: nec habent, excępto Galeno, & Paulo, hodie scholæ medicorum eo scriptore quicquam elegantius.

quinterij versio [illegible] circumfertur

Alexãdrina, Chamędaphne, uel Vinca peruinca apud Dioscor. lib. 4. cap. 150.

Alexandrinum emplastrum, uide Celsum lib. 5. cap. 19.

ἀλεξητήρια, βοηθήματα, καὶ γὰρ τὸ ἀλέξασθαι βοηθεῖν ἐστί.

ἀλεξητήριον, auxilium, adiutorium, amuletum: qua uoce utitur Plinius, Remedium pręsentaneum aduersus uenena, & fascinationes: quod genus quidam in anulis gestare solent.

ἀλεξικάκον φάρμακον, id est, malorum discussorium.

Aexander aphrosidęus, sub Seuero & Antonio Imperatoribus philosophiam professus, primus omniū Aristotelem, antea uiris doctis laudatum magis quam intellectum, cōmentarijs enarrauit. E cuius schola tanquã ex equo Troiano uiri doctissimi emanarunt Themistius, Ammonius, Simplicius, Philoponus, et Olympiodorus, omnes Aristotelis commentatores. Habentur & hodie eius problemata, & rei medicæ quædam, quę Aldus quondam excępit.

Alexias Thrasiæ discipulus, ingenij acrimonia plurimum ualens, nec infra pręceptorem bonis artibus minus instructus. Nam & reliquas Medicinæ partes, quas præceptor non tenuit, ipse egregie est consecutus. Theophrastus lib. 9. cap. 17.

A L G

Alga maris, Phycos apud Dioscor. libro. 4 cap. centesimo secundo.

Alga, mœrgras, herba quę natat in aqua, et supernatat. sic uideo quosdã interpretari.

Algæ, & Fuci genera multa, uide apud Dioscor. lib. 4. cap. 101. & inibi Coroll. Barb.

Algatilis, hyrundinis genus. Plinius lib. 10. capite triceesimotertio.

A L H

Alhandal, id est, Colocynthis.

A L I

ἀλίβαντας, mortuos uocant, quasi nihil humecti in se habentes: utpote tū caloris abitione exhaustos, tum frigore rigentes. Galenus lib. 1. Temper.

Alica fit ex zea. ζειὰν græci speltam dicūt.

Alicãcalon, Nicolaus interpretatur, bonū nuncium, Quare, non uideo. Tam inopes linguę fuerunt inepti illi sophistę, ut ne nomina quidem idonea habuerint, quibus id quod uolebãt recte exprimerent: interim tñ strēnue reijciunt linguarū cognitionē.

Alicastrum, ea forma ab alica deriuari putamus, qua a siliqua, siliquastrum.

ἄλιμον, id est, sine fame. Lege, Halimum.

Aliparæ. Vide, Alipenæ.

Alipastos, caro quę pinguedine caret,

Alipenę, uel Aliparę, dicuntur quę ex non pinguibus medicamētis constant. Celsus lib. 5. capite. 19.

ἄλειφαρ, oleum, unguentum.

Aliptas, cōmuniter mixturas interpretantur. Sic Celsus lib. 1. cap. 1. Sanus homo, & qui bene ualet, & suę spei est, nullis obligare se legibus debet, ac neque medico, neque aliptа egere.

Alipta muscata. Lege, Cōfectio aliptę muscatæ, &c.

ἀλεῖπται, unctores erant qui athletas certaturos ungebant.

ἀλειπτήριον, unctuariū, locus in balneo unctioni idoneus. Vide Iul. Pollucem.

Alisma, est apud Dioscor. lib. 3. cap. 170.

A L L

Allecula, nomen est piscicuii, quem Riualē uocant: quia in riuis nascitur. Vide Columellam lib. 8. cap. 15.

Allectores, cōciliatores, cōsolatoresque: qui alliciant, oblectentque captiuos, mitigentque mœsticiam captiuitatis, Colu. lib. 8. cap. 10.

Allectorius lapis inuenitur in uentrib. gallinaceorum, & efficit fortitudinem. Solinus cap. quarto.

ἀλλοιωτικὴ, uis digestiua.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Allium Græci σκόροδιον, alij Sebestum, alij Elaphoscorodon uocãt. Quoddam satiuũ atq; hortense habetur: quod in Aegypto singulari ut Porrum capite constat, dulce, in purpureũ uergens, paruũ. Reliqua uero magna et cãdida, ex pluribus coaugmẽtantur nucleis, ἄγλιθας græci uocant. Aliud syluestre, quod Ophioscorodon, id est, anguinũ uocant. De Allio multa scriptores: quæ qui nosse uolet, legat Plinium, Dioscor. Columellam, & Palladium.

Allium gallicum, Item Allium maius. Lege Vlpicum.

A L M

ἁλμυρὸν καὶ ἁλυκὸν, uocamus omnẽ salsum humorem, atq; salsugine præditum. Autor Gal. de atra bili.

Almytis, lege, Halimum.

A L O

Aloa, Romane id quod barbari Aloen, apud Dioscor. lib. 3. cap. 24.

ἀλωὰ σημαίνει τέσσαρα ἀμπελόφυτον τόπον. δενδροφόρον τόπον. χανηφόρον τόπον. Theocriti interpres.

Aloen quidam sic dictã uolunt, quod procul a mari & maritimis locis nascitur, autore Vergilio in Cõmentario. De Aloe plura moderni scriptores, quę sit, an uera habeatur. Hallucinati sunt circa hanc non modicũ Arabes scriptores, de quibus plura apud Leonicenũ, & Manardum uide. Attigerũt Aloen, Dioscor. lib. 3. cap. 24. Plinius lib. 27. cap. 4.

Aloetis, Mãdragora apud Dios. li. 4. ca. 79.

Aloidarium, medicina, uel pharmacum ex aloe, ad uentrem soluendum, apud Aetium, & Oribasium.

Alopecis noĩe in medicinis intelliguntur carunculæ musculares, quæ utrinq; lumbos animalium quasi uestiunt: quas Hippoc. ψύας uocauit.

Alopecia, fluor capillorũ. Serenus. Defluit expulsis morbo latitante capillus, Si raro lauitur, seu uis epota ueneni, Seu salamandra petens, nullisq; obnoxia flãmis, Eximium tactu deiecit honorẽ. Nõnunquam uariant maculę, paruisq; parumper Orbibus aspersum, ducit noua uulnera tempus. Accidit & barbę, et capiti. Huius species quędam est ὀφίασις, a serpẽtis similitudine sic dicta: quæ incipit ab superiore craneo, & duorũ digitorum latitudinem nõ excedit, ad aures duobus capitibus, quibusdã etiã ad frõtem, donec duo capita in priorẽ partem cõmittant. ἀλωπεκία in qualibet ętate est, ὀφίασις uero in infantibus.

Alopecides, laconici canes, ex uulpilibus et canibus progeniti. Pollux.

Aloschorodon, Capparis.

A L P H

ἀλφαίνειν, cutis colorem immutare, inde ἀλφὸς morbus, sic dictus, quia colorem corporis immutet.

ἀλφὸς, uitiligo, impetigo, id est, macula alba. Quã rectius uocauit Festus uitiliginẽ, quæ proprie alba macula est. Vocatur & λευκὴ a medicis: tametsi profundius penetret λευκὴ, superficiem immutet tantummodo ἀλφὸς, macida cuticula.

ἄλφιτον Polenta, uictus.

Alphesiræ confectio, id est, uitis albæ.

Alphesira, lege Alphesiræ, confectio.

A L S

Alsine, auricula muris: sic dicta, quasi uemoralis, apud Dios. lib. 2. ca. 203. et lib. 4. ca. 89.

Alsiosi frutices & sata, non hæc sunt quæ frigidis, alsiosisq; locis gaudent, sed cõtra potius, quæ algores ferre nõ possunt, & quæ Græci uocant λύσριγα, ut Abrotanum, autore Plinio, Theophrastoq;.

Alsiosa, quę frigore uexãtur, Col. li. 7. ca. 10.

A L T

Alteratio, est a qualitate ad qualitatem mutatio.

Altilia, aues omnis generis, quæ sagina ac cibo educantur.

A L T H

Althæa, maluarum generis, apud Diosco. lib. 3. capite. 164.

ἀλθεὺς. έος. Medicus.

A L V

ἀλθηξεις, ferreni, quibus cum dentium dolores mitigabantur.

Aluco, ἐλεὸς gręce, nocturna auis, gallinaceo maior.

Alus, Symphytum petræum apud Dioscoridem libro. 4. capite. 10.

ἀλουσία, abstinentia a balneo.

Alua, Sarua, & Scalmatis folia, siue Scamatis, odores suffumigandis odorib. idonea.

Alui deiectio. Vide Celsum lib. 2. cap. 11.

Aluos castrare. Castrantur alui, quãdo faui eximuntur. Colu. lib. 11. cap. 2.

Aluus sicci excrementi receptaculum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Aluus astricta, pro constipata,
Aluminis species, lege apud Dioscoridem lib.5.cap,114.

A L Y

Alymon, Aron, idem.
Alypea, idem quod Alypum, apud Dioscor. lib. 4. cap. 190.
Alypeas, ea quæ & Alypũ, apud Dioscor. lib. 4. cap. 190. Paulum lib. 7.
Alypum, surculosa herba, subrubra, latis ramulis, tenuibus folijs, flore molli, copioso, radice Betę. Est apud Dios. lib. 4. cap. 190.
Alysson, Rubeę similis, fruticosa herba. Vide Dioscor. lib. 3. cap. 104,
ἁλυκόν, Halmyron.

A M A

ἀμαμελίσ. Vide, ἐπιμελίσ,
Amaracini flores. Lege, ἐρείκα.
Amarix. Lege, ἐρείκα.
Amara, siue Gamara, semen ulmi, apud L. Columellam. Sed & aurium quoq; cauernæ Amara uocantur.
ἀμαράκινον ἔλαιον,, amaracini confectio.
Amaracos, Parthenium apud Dioscoridẽ lib. 3. cap. 156.
Amaracus, gręce ἀμάρακοσ, Maiorana Romane. Dioscor. lib. 3. cap. 45.
ἀμαράκινον μύρον, amaracinum unguentũ.
Amarantus, idem quod Amaracus, lingua Siculorum, ut inquit Barbarus.
Amarantum item, Barbarus interpretatur Samsuchum. Quanq; alia sit Amarãthus. De quo uide dict. Maiorana controuer.
Amaranthos, Chrysocome, apud Dioscor. lib. 4. cap. 58.
Amaranthus, flos, ab inmortalitate nomen trahẽs. Vnde, inmortalesq; amaranthi. nũquam enim marcescit: fitq; a priuatiua particula, & uerbo, μαραίνω, sicco.
Amarition. legendum, Amethyston apud Colu. lib. 3. ca. 2. Nã inerticula cũ a nostris ita nominetur, quia temulentiã sola nõ facit, merito a Græcis appellatur Amethystos, hoc est, sine ebrietate. Plinius, Eleganter inquit, nostri iustius hanc uitam sobriã appellassent, quam inerticulam dicunt.
ἀμάθυσα, prohibens ebrietatem.
ἀμάυρωσισ, perfectum fere uisus impedimẽtum, citra tamen oculi affectionem manifestam, caussa quoq; incerta.
Amaurosis, obturatio nerui uisiui. incolumi pupilla, citra dolorem aliquem.
Amaurosis, cicuta, apud Diosc. lib. 4. cap. 82
Amaxitis, Agrestis apud Diosco. libro, 4.. capite. ticesimotertio.

☞ A M B

Ambasis, Hippuris, Dioscor lib. 4. cap. 49.
Ambidextrum Euripedes nominat ferrũ, utrinq; incidens. Circumdextrum aũt Homerus Asteropœum, ambabus simul manibus utentem, acsi, utrinq; dextrum dixisset. Eodem modo Ambilæuũ Aristophanes ἐν τῶ γυνή τισ, utrinq; sinistrũ. Hipponax Ambidextrum dixit, in hoc uersu iambico. Ambidexter enim sum, & non aberrans.
Ambilæuus. Vide, Ambidextrum.
ἀμβλυώπια, uisus hebetudo, ex latenti proueniens caussatione incerta.
ἀμβλυωπόν, quod aciẽ oculorũ obtundit.
Ambra, Ampar, Ambar. Lege, Electrum.
Ambrosia, tenuis frutex, ramosus: triũ fere palmorum, folijs rutæ, circa imum caulem exiguus. De qua uide Dioscor. lib. 3. cap. 127. Plin. lib. 27. cap. 4. & 25. cap. 13.
Ambrosia, Lilium. atq; sic interpretatur Nicander in Theriacis.
Ambrosia, Semperuiuum apud Dioscoridem lib. 4. cap, 91.
Ambusta, græce, πυρίκαυσα, Dicuntur & adustiones, & adusta Celso.
Ambustio, uocatur affectus eorũ, qui in apricis diu morantur nudi, totaq; illis interdum cutis calidior redditur. Galenus lib. de caussis morborum.
Ambuxus, Clematis apud Dioscoridẽ lib. 4. capite. 193.
ἀμβλωθρίδιον, pharmacum quod abortum facit.

A M E

Amellum. De eo & Vergilius & Columella testantur, q; frutices fert apibus gratissimos, aspero gustu: cuius radicis succus ægroto examini, cum amineo uino dari præcipitur. Dicitur uero Amellũ, q; pastores eã curua circa legant prope flumina Mellæ. Is Galliæ amnis est. Quemadmodum a Lemano lacu, Alemani. ut Seruius ait.
Amentum dulce, Sparkalck, Gypsz.
Ameram apud Columellam legimus: quæ dictio semẽ ulmi significat. Plinius tamen Gamariam uocat.
Amerimnos, Aizoũ maius apud Dioscor. lib. 4. cap. 91. a sollicitudinis depulsu dictũ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Amerina ſalix. Lege. Embrion duplex.
Amerinæ, ab Amerino oppido, ubi plurima erat ſalix Amerina, quam nunc uulgus uocat, Agnum caſtum.
Amerinas ſcopas legimus, ſpartis ſimiles, folio tamen minore, ſed lenticula uirgularum maiore: quas ſunt qui Geniſtellam amerinam uocent hoc tempore.
Amethodus, a uia & ratione docendi, diſcendiq; abhorrens, quaſi auius.
Ametria, a iuſto modo in morbis ipſis declinatio.
Amethyſtinus color, ab Amethyſto, ex quo Tyriamethyſtus in uſu fuit olim.
ἀμέθυσα, remedia quæ aduerſus ebrietatem præbentur.

A M I

Amiam piſcem uocãt, cuius incrementũ ſingulis diebus intelligitur. Plin. lib. 9. ca. 15.
ἀμιωτομίαινος, id eſt, uitex, uel agnus caſtus
Amilla flos, apud Græcos authores quoſdã gallico uocabulo, herba ea quæ uocatur Anthemis. i. Chamęmilon: ut forte Amilla uel idẽ, uel ſimilis Amello ſit. Nihil aſſeueramus tamen, ſed in medium doctis diſcutiendum proponimus. Lege. Imellum.
Amineę. Nomen eſt uuarum generoſarũ. Quas Grammatici tradunt amineas dici, quaſi ſine minio, id eſt, rubore, tanq; albũ ſit id uinum. Macrobius uero cenſet ab Aminea regione noĩari. Fuerunt eñ Aminei populi, ubi nunc Falernũ eſt. Pronunciãda aũt dictio hæc eſt penultima correpta: quod ſatis liquet ex illo Auſonij uerſiculo, Solus qui Chium miſcet & aminetũ. Illo itẽ Vergiliano ex ſecundo Georgicõ, Sunt & Amineæ uites, ita legendum eſt, ne uerſus claudicet. Sunt etiam Amineæ uites, ut prima ſyllaba producatur, penul. corripiatur, uide Colum. lib. 3. cap. 2.
Amineum genus uitis, a regione Amenea.
Amiantus lapis in Cypro naſcitur, ſciſſo alumini ſimilis, Dioſcor. lib. 5. cap. 147.

A M M

Ammi, latini Ammiũ Alexandrinũ. Semẽ exile, multo minus cumyno, candidius & exilius cumyno. Peregrina Græciæ.
Ammodites magnitudine quidem cubitalis eſt, maior eñ non pingitur, neq; ſcribitur, colore uero arenoſus, per corpus autẽ maculis nigris inſignitur. Caudam habet pręduram, ſuperne diſcuſſam. A quibuſdã uero Cenchrias, id eſt, miliaris, ob caudæ adinſtar milij duriciẽ, appellatus eſt. Latiores maxillas q̃ uipera habet: cumq; in multis alijs ei ſimilis ſit, colore magis diſcerni poteſt. Vipera eñ ſubflaua eſt. Hęc Aecius ſermone. 13. capite. 25.
Ammones, ex Dioſcor. Coronopus.
Ammoniacũ herba eſt, ex qua ammoniacũ fit ſuffimẽ, quod Tymiama uocãt. Dioſ. li. 3. cap. 96. Plin. lib. 12. cap. 23. lib. 24. ca. 6.
Ammoniacũ dicitur, q̃m ſtillat in harenis.

A M N

ἀμνία, interior pars uuluæ apud Euripedẽ.
ἄμνον (ſic enim legendũ eſt apud Dioſcor. in lini deſcriptione, pro ἄννον) idem quod ἐπίδεσμοσ. i. uinculum & laqueus, uetus Lini nomen. Siquidem ἄμμα græcis uinculum ſignificat.

A M O

ἀμολγοὺσ πέλλασ καλοῦσι, ut inquit Theoc. interpres, παρὰ τό πίνειν τοῖσ ἐν ἀυτοῖσ, ὅ ἐςὶ γαλακτοδόχον ἀγγεῖον.
Amomis, fertur ſimilis eſſe Amomo, adeo, ꝙ cum ea Amomum uerum adulteretur, minus uenoſior herba amomo, duriorq;, & odorata minus.
Amomi uua in uſu eſt, Indica uite, labruſca, uel frutice uenoſo, palmi altitudine: carpiturq; cum radice manipulatim, leniter cõponitur, protinus fragilis. Pli. lib. 12. ca. 13.
Amomum exiguo fruticet, ex ligno ſe conuoluens, ut inquit Dioſcor. in uuæ modũ, flore ceu candidę uiolæ paruo, folijs uitis albæ ſimilibus. Laudatur q̃ maxime Armeniacũ, fuluo auri colore, ligno ſubrufo, ualde odorato. Pingit hoc & Plin. lib. 12. cap. 13. & Theoph. lib. 9. cap. 7. Seruatur in officinis hodie ſemen eodẽ quoq; noĩe.
Amomum uerum, id eſt, botruoſum, & ueluti uua, neſcio ſi hoc ſeculo habeatur in noſtris officinis.
Amomũ ubi creſcit, & quid ſit, uide apud Theo. libro. 9. captte. 7.
Ammoniaci lachryma ſtillat in harenis ſuis Aethiopiæ ſubiecta Africa, & inde nomẽ ei ab Ammonis oraculo: iuxta quod gignitur arbor reſinę modo, aut gũmi. Plin. lib. 12. cap. 23.
Ammorgine, Helxine apud Dioſcor. lib. 4. cap. 42.
ἀμόργη, id eſt, amurca, oliuę expreſſę recrementũ. Item genus herbæ purpureæ qua ueſtes tinguntur, Amorgine gręcis appellatæ. Sed & tenuiſſima pars harũdineę paniculæ dicitur Amorgis: autore Phocione

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

grãmatico. Scripsit Amurcę laudes Cato, ut inquit Plin. lib. 15. cap. 8. Dioscor. lib. 1.

A M P

ἀμπελίδεσ, id est, συκηλίδεσ, modo etiam Ampeliones uocat Iulius Pollux.

Ampeliones. Lege ἀμπελίδεσ.

Ampelocarpus, Lappa, uel Aparine, apud Dioscor. lib. 3. cap. 103.

Ampeloprasum, sic dictum est, ꝙ in uineis folio Porri nascitur, ructu graui: nec aliud latinum nomen habet.

Ampelos, Chironia, id est, uitis nigra, apud Dioscor. libro. 4. capite. 195.

Ampelos agria, uitis agrestis apud Dioscoridem libro. 4. capite. 193.

ἀμπελολευκή, alba uitis: sic dicta uel a qualitate coloris: uel quod eius radix contrita, & corpori infricata, teneriorem & candidiorem reddat cutem.

ἄμπελος ἀγρία, Labrusca, & herba eodem nomine diuersa a labrusca.

Ampelos melana, uitis nigra apud Dioscoridem libro. 4. capite. 195.

Ampelitis terra, iuxta Seleuciam Syriæ nascitur. Vide Dioscor. lib. 5. cap. 172.

Amphibia, quę cõmunem & ambiguam in utroq; elemento, terra scilicet, & aquis uitam degunt. cuiusmodi sunt castores, & id genus quædam alia.

ἀμφίβιον dicitur, quod est duplicis uitæ, quod partim in aquis, partim in terra uiuit. ut fibri fere.

Amphibion, Aloe, apud Dios. lib. 3. ca. 24.

Amphicaustis. Hordeum montanum.

Amphidoxon, est cuius contrariũ frequenter contingere solet.

Amphimerina febris, febris quotidiana.

ἀμφιμάσχαλος, uide, Axillæ.

Anaphystos, Veratrum album apud Dioscoridem libro. 4. cap. 151.

Amphisbæna, gemino capite serpens, hoc est, & ad caput, & ad caudam: tanquã parũ esset uno ore fundi uenenum. Plin. lib. 8. cap. 23. Biceps Aelianus uocat mõstrum: altero in cauda corpore, alterutroq; semper cum lubet progredi, uel regredi, nunc pro cauda, nunc pro capite utitur.

ἀμφαρίστεροσ, ambidexter.

ἀμφής, flos uini.

ἀμφιγυήεισ, claudus utroq; pede, epitheton Vulcani.

Amphitheatrica charta, ab confecturę loco sic dicta. Vide Plin. libro. 13. capite. 12.

Ampullata, Artemisia.

ἀμπελόφυτος τόποσ, locus uineis cõsitus, ab Homero ἀμπελόεσσον

A M R

Amrion. Lege. Embrion duplex. &c.

A M V

Amuletum idem quod gręcis ἀλεξητήριον. Lege. ἀλεξητήριον.

Amurca. Lege. ἀμόργη.

A M Y

ἀμυγδαλή nota arbor. Descriptionem, & uaria eius iuuamenta lege apud Dioscor. lib. 1. Plin. lib. 16. cap. 26. Serap. cap. 82. Gal. 6. Simplicium.

Amygdaloides. Tithymalus apud Dioscoridem libro. 4. capite. 168.

Amylus panis, ex amyla farina factus.

ἄμυλον græci uocãt Amylum, ex eo quod sine mola fiat, atq; corrupte hodie officinæ uocant Amydon. Est & Placentæ genus Amylon.

Amymita, thuris species & cognomẽ, alioqui candidum: quod dum molitur, mastichis more digitis cedit.

Amyron, Atractylis apud Dio. li. 3. ca. 106.

ἀμυχαί, hulcuscula & tubercula liuentia.

Amythaon, Medicus. Citat eius epithema quoddam Aetius sermo. 8. cap. 57.

☞ A N A B

ἀνάβασις, morborũ ascensus: idẽ quod morbi ipsius augmentum, autor Galenus lib. de temporibus morborum.

ἀναβροχισμός, illaqueatio. ea quomodo tentanda sit in uitijs oculorum, docet Paulus libro. 6. capite. 13.

A N A C

Anacacabea. Lege. Lotos.

ἀνακλάσεισ. Vide. λιγίσματα.

ἀνακαρτικά, perpurgatiua.

Anacollia uocantur, quorum lachryma incommodantes pilos corrigit. Aetius.

Anactorion, Xiphion herbæ apud Dioscoridem libro. 4. capite. 23.

Anactorios, Artemisia apud Dioscoridem libro. 3. capite. 125.

ἀνάκοιλα, palpebræ superiores.

ἀνακαθαρτικὰ ἑλκιον, purgatiua ulcerum.

ἀνακολλήματα, adglutinatiua, & siccandi uim habentia medicamenta.

A N A D

Anadentrides, uites uocantur arbustiuę.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ἀνάδοσις, concocti cibi distractio, quæ a natiuo calore in totum corpus, eiusque partes, cum propria mutatione & cõfectione fit.

ἀνάδοσις, digestio: fitque cum nulla, neque plenitas, neque ulla etiã cruditas, tam retrimentorum quam humorũ, siue in uentriculo, siue in intestinis accumulatur. Paulus libro. 1. cap. 16. Gal. lib. 3. de Symptomatũ caussa.

ἀνάδρομη τῆς ὑστέρης, uuluæ strangulationis, uel cõuersionis principium & caussa.

Anadendromalache, Althea apud Dioscoridem libro. 3. capite. 164.

ἀναδενδράδες, arbusta.

A N A G

Anagallis. In Anagallide plurimum erratur: de quo uide Corollarium Barbari in capitulo Dioscor. de Anagallide libro. 2. capite. 198.

Anagallis quid sit, & quæ eius genera, uide apud Dioscor. lib. 2. cap. 198. Plin. lib. 26. cap. 7. & in Herbario nostro Germanico.

Anagallis. Lege. Lacertum.

Anagallis, id est, Aegylis.

Anagallis aquatica. Lege. Lauer.

Anagyris herba quid sit, uide apud Dioscoridem libro. 3. cap. 168.

Anagistis, Anagallidis cognomen.

ἀναγωγή, sanguinis reiectio, Celsus lib. 4. tria eius genera facit.

A N A L

ἀναληπτική. Medicinæ pars illa, quam iuniores medici refectricem appellãt, & qua spiritus & uires refocillantur ne concidant. Gal. in Isagog.

ἀναλεία. Lege. ἐπιληψία.

ἀναλίπος, nudis pedibus. Theocritus μὴ ἀναλίπος ἔρχεο βάττεε.

ἀναλογισμός, ratio est quę ab euidenti auspicatur, rei obscuræ faciens cognitionem. Gale. cõment. in pronostica Hippoc. lib. 1.

A N A N

Anangelos, Rubus apud Dio. li. 4. ca. 147.

A N A PH

ἀναφαλαντίασις, morbus ubi palpebris decidunt pili.

Anaphalis, Gnaphalium apud Dioscoridẽ libro. 3. capite. 131.

ἀναφωνήσεις. Vociferationes, inquit Galenus, uocant phonasti, qua pectus ad exscreandum præparatur, & ad sanitatem conseruandam.

Anaphorę, uerbum e uerbo scansiones uocantur, siue ut recentioribus placuit, ascensiones signorum ab oriente, circumactu mundi quotidiano factæ. Quia porro non ęquales ubique scansiones sunt, sed ex inclinatione cœli uariæ, nunc maiores, nunc minores, mirum non est, si nonagisima illa pars anaphoræ, uitam alio tractu porrigat, alio diminuat.

ἀναφόρησις, uocis raucedo, ut placet Aegin.

ἀναφώνησις, uocis excercitatio.

A N A R

Anarrhinon alia ab Hippoglosso. de qua Dioscor. libro. 4. capite. 134.

Anarrhinon, Hippoglossum ipsum apud Dioscor. libro. 4. capite. 133.

ἄναρθρος male articulatus.

A N A S

Anas quasi conscia infirmitatis, quod neque terræ, neque aquæ suos fœtus credat, iuxta paludes & rigua parturit, & statim a partu aquas petit. Aelianus.

Anasphoros, filix, apud Dioscoridem libro. 4. capite. 196.

Anasteos. Lege. Papauer.

ἀναστομωτικά, apertiua uenarum & spiraculorum.

ἀναστόμωσις, ubi uenarum ora aperiuntur, atque ubi non frigidæ, sed econtrario calidę dispositiones procedunt, ueluti cum multis calidis balneis quispiam, simulatque terram inhabitat calidam, fueritque tempus anni eiusmodi, similiter & alimenta quoque, & potiones. Gal. de locis affect. lib. 4.

Anastomosis, sanguinis reiectio ex uenæ ruptura, uel putredine. Lege. Reiectio sanguinis.

A N A T

Anatem, præter cætera Græci etiã anilem morbũ esse uoluerunt. De Anatum uarijs generibus, & earũ diuersis nominibus, uide Barbari Coroll. lib. 2. de Sanguine: aut si mauis, Iulium Pollucem, ex quibus sua mutuatus est Barbarus.

Anatolicon, Volucriũ apud Dio. li. 4. ca. 15

Anatome, siue membrorũ dissectio, est speculatio eorũ quę extrinsecus nõ uidentur. Sunt aũt eius duæ species. Vna, quæ fit arte, & exercitatione. Altera, quæ per accidens. Quæ uero per exercitationem & operationem, arte quidem fit a dogmaticis assumpta caussa contemplandorum, quæ sunt in uiuis, aut in mortuis, uel totius, uel partium. Quæ uero per accidens, in casu

b iij

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

& fortuna, ut in uuluaratione, læsione ingenti fit. Et hac sola empirici utuntur. Gala. de definit.

Anatomicen uiuentium primi omniũ exercuerunt Hierophylus & Erisistratus, qui sontes ex carcere uiuos incidebãt. De quibus lege Cornelium lib. 1.

Anatomice, secandi corporis ars.

De Anatomia uide plura in Celso libro. 8. cap. 1. atq; inibi habes fere compendium.

ἀνατροπὴ σομάχου, subuersio stomachi.

ἀνατρολόγητος, ab Vitruuio uocatur artis medicinæ imperitus.

A N A X

Anaxiton, Gnaphaliũ apud Dio. li. 3. ca. 131.

Anaxagoræ discipuli Archelaus physicus, & Euripides poeta. Strabo. lib. 24.

☞ A N C

Ancylas, et Ancylopes, nuncupare solent, articulorũ detentiones, originem ad densitatẽ, obstructionemq;, uel nerualẽ quampiam extensionẽ referẽtes. Pau. li. 4. ca. 55.

ἀγκέλη, pars pedis.

Anceps morbus, qui ad salutẽ, & perniciẽ ex æquo tendit. Dicitur & periculosus (morbus.

Ancetum, syluestris cucumer apud Dioscor. lib. 4. cap. 155.

Anthalion, a Theophrasto malũ Anthali, magnitudine & rotunditate mespili, sine nucleo, sine cortice, folijs Cyperi, haud procul a Nylo. Barbar. in Corol. Anthyl (lidis.

Anchæus, medici nomen. Citatur ab Plinio lib. 28. cap. 1.

ἄγχιλωψ idem apostema cum αἰγίλωπα, sed quod priusq; diruptum est exhulceratur. Non a capris tunc dictum, sed, ut in definitionibus inquit Galenus, quod prope oculum oriatur. ἄγχι enim Græcis ad uerbum est. Miscentur tamen & hodie appellationes hæ.

Anchinum mel, quod ex solis floribus constat, in uere collectum.

Anchirrinon, Hypoglosson apud Dioscor. (lib. 4. cap. 131.

ἀγχόμενοι, πνιγόμενοσ.

Anchracosis, maligna oculi exulceratio, quæ interdum perambulat. Celsus uocat Carbunculum.

Anchrusa apud Dioscor. lib. 4. cap. 26.

Anchusa, Lycopsis. apud Dios. li. 4. ca. 29.

Anchusa Libyca, apud Diosc. lib. 4. ca. 26.

ἀγχυλοχῆλαι, qui sunt ungulis incuruis.

Ancile, incisio est tendinum circa collum, uel articulos, propter quã impeditur functio. Gale. de Definit.

ἀγκών, locus ubi ossa brachij cõponuntur, latine cubitus, uel cubitum.

ἀγκοπύνια, faui apum.

Ancteras nominant colli portiones quibus maxime præuocationis occasio est. Sunt & Græcis fibulę quibus uulnera glutinantur, Ancteræ.

Ancurisma, uinosi uasis eneruatio, uel spiritalis materiæ ablatio, per diapesin solutæ.

ἀγκυλοβλέφαρος, abscessus quo palpebræ coalescunt, apeririq; oculus non põt. Lege, Aegilops.

ἀγκυλοχείλης uocatur qui labra habet re(curua.

Ancyloglossi ex ipsa genesi nascuntur, cum membrana opprimitur linguæ inferius.

ἀγκυλόγλοσσον, uitium linguæ, ut inquit Paulus lib. 6. cap. 29. aut congenitum, adstricta lingua infanti, membranulis quibusdam duriusculis & breuioribus: aut agnatum, id est, accidentarium, cum hulcus sub lingua cicatricem duriorem obduxit. Est aũt uinculum neruosum, quod Filum uulgo uocant. Eximitur instrumẽto quod ἀγκυλότομον uocant.

Ancylops. Lege. Aegilops.

ἀγκυλότομον, instrumentũ quo linguæ uitium emendatur, quod ἀγκυλόγλοσσον uocant.

A N D

Andaracon. Lege, ὠδοχρουν.

ἄνθηρα, florum, uel rosarum fastigia, apud Theocrit. Idil. ιδ. πρὸσ ῥόδα τῶν ἄνθηρα παρ᾽ αἵμασι πεφύκει.

ἀνδράχνη, Portulaca.

Andraciden opinor medicum fuisse. sic eñ scripsit ad Alexandrum. Vinum potaturus o Rex, memento te bibere sanguinẽ terræ. Sicuti eñ cicuta homini uenenũ est, sic cicutæ uinum. Quibus præceptis si ille obtemperasset, profecto amicos in temulentia non interemisset. Hæc Plin. lib. 14. cap. 5. & Platina de honesta uoluptate.

ἀνδραποδοκάπηλος, mancipiorũ uenditor & explorator, apud Gal. lib. 1. de usu partium corporis humani.

Andreas Chius herbarũ scriptor: eius meminit Dioscor. lib. 1.

Andreas, medicus citatur subinde a Plin. libro. 22. cap. 23. Et alias meminit & Diosc. Andreæ cuiusdam herbarij scriptoris.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ἀνδριον,homunculus.
Andromedæ oſſa Romæ apportata ex oppido Ioppe, oſtendit inter miracula Scaurus,longitudine pedum quadraginta,altitudine coſtarum Indicos elephantos excedente:ſpinæ craſſitudine ſeſquipedali. Plinius lib.9.cap.5.
Andromachus Cretenſis, doctus & elegãs medicus,autor nobilis antidoti, quę inſcribitur Theriaca, de quo ſic Galenus libro de Theriaca ad Piſonẽ. Andromachus artem non modo rerum experientia probe calluit,uerumetiã ſermonis elegantia, ratione in ipſa probe exercuit: forſitan patria quocꝫ nõnihil ad medicinã exquiſite diſcẽdam uirũ opitulante. Cretenſis ſiquidem fuit natione:ac ueriſimile eſt, illiuſmodi uirum,ut plęraſcꝫ alias herbas,ita etiã unum quodcꝫ medicamentum ſalutare hominibus,ex regione ipſius importaſſe.
Andromachus ſcripſit libros Therapeuticæ,plęracꝫ etiam compoſuit, quæ eius nomine apud Galenum celebrãtur,in libris, quos inſcripſit, Memiri.
Andronici meminit Galenus in libro qui inſcribitur, Quod corporis temperamentum,animi mores ſequantur.
Androſace,apud Dioſcor.lib.3.cap.151.
Androſęmon,priuata herba, alia ab ea, cuius in cap.172.lib.3. Dioſcor.fit mentio. Vide de hoc cap.174.
Androſęmon, Hypericum apud Dioſcoridem lib.3.cap.172.
Androſęmon, Ruta ſylueſtris, apud Dioſcoridem lib.3.cap.51.

A N E

Aneciaton, Anagallis Romana.
Anemone quid reuera ſit, lege apud Dioſcoridem lib.2.cap.195.ca. Fremij.& inibi Barbari Corollarium. Item Herbariũ noſtrum Germanicum.
Anemoſphorus, Bunium, apud Dioſcoridem lib.4.cap.124.
ἀνεραιτικὰ,mortifera.
ἀνεσοταχῆς,pulſus uocatur a Medicis, qui cum non perſeuerat continuus, interciſus celeritate tranſit in tarditatem, aut ediuerſo.Sonat aũt,ſi interpreteris,inęquiuelox.
ἀναιϑησία, uellicantiũ etiam inſenſibilitas.
Anethum,culinis aniſi modo gratũ, de qua Dioſcor.lib.3.cap.65.
ἀνεύρισμα,tumor arteriæ præcluſæ,ex ſanguine & ſpiritu cauſſam trahens.Fit autẽ cum uulnerata arteria,pellis non ſuperinducitur,ſed ſerpit iterum materia, ac repit eodem.
ἀναιρετικὸς,uenenatus,intoxicatus.

A N G

ἀγγειολογία, uenarũ & uaſorũ exemptio, de qua uide Paulum lib.6.cap.5.
ἀγγεῖον κυητάριον,uas fœtum conſeruans. Sic a Galeno deſcribitur uulua.
Angina,eſt morbus circa collũ, aut fauces acutus,moleſtuſcꝫ, ut qui ſuffocando laborantem conficit. Vel ſic. Angina eſt phlegmone,quę in exteriorib. colli partib.incidit,adeo,ut hę partes intumeſcãt:interioribus aũt, quę faucibus adiacẽt, dolor ineſt, ſic, ut ſpirandi inſtrumẽta compatiantur, difficultercꝫ ſpirent.Gale.de Definit.Hippocrates uero lib.Pręſagiorũ, Anginę nomine uidetur appellare appellatiões quaſlibet in faucibus ſeſe oſtentantes, quas & ſpirandi cõſequitur difficultas. Quatuor a medicis eius ſpecies diſtinguũtur. Prima, ubi fauces inflammãtur. Fauces intelligo locũ oris internũ, in quo ſimul coeũt gulæ et gutturis partes extremę. Altera,cũ necꝫ fauces,necꝫ oris portio ulla, aut quid extimum cernitur inflammatũ, ſuffocationis tñ in gutturę periculum ſeſe promit. Tertia,ubi extrinſecus in fauciũ ambitu oſtentatur inflammatio. Vltima,ubi tũ extima, tum intima gutturis afficiuntur.
Anguillę,octonis uiuunt annis:exanimes, piſciũ ſolę non fluitant.Plin.lib.9.cap.21.
Anguineum cucumerẽ,multi eſſe arbitrantur cucumerem ſylueſtrem, qui erraticus uocatur:ex quo fit medicamentum, quod Elaterium appellant, ſucco expreſſo ex ſemine:nec ullum ex medicamentis longiore æuo durat. Annis ducentis ſeruatũ eſſe autor eſt Theophraſtus.Colum.li.7.c.10.
Anguſtus pulſus,Lege, Pulſuũ differẽtiæ.
ἀγγλιτὲς,τὰ μύρια τοῦ σκορόδα τῆς κεφαλῆς.

A N I

Anima ſecundũ Stoicos,eſt corpus ex ſubtiliſſ. partibus conſtans,quę uoluntario ſe motu exercet iuxta rationẽ geniturę. Vel anima eſt actus primus, & perfectus corporis organici,poteſtate uitam habẽtis,ſecundũ Ariſtot.ſententiã. Gal.de Definit.
Animal eſt ſubſtantia animata, ſenſoria, quę impetu ac uoluntate mouetur.Cõſtat

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

autem calido & sicco, frigido & humido.
Animalia omnia habentia pulmonem, respirant. Aristot. de Animal. lib. 1. cap. 1.
Animalia crustis intecta, nomine carent cõmuni. Aristot. lib. 1. de natura animal. c. 6.
Animalium uarias differentias, uide apud Aristot. de historia Animalium. lib. 1. ca. 1.
Animalium partes. Lege, Similares.
Animi pars princeps, quæ regit, gubernatq;, in profundo cerebri constituta.
Animam Bitinus Asclepiades esse pronunciauit exercitationem quinq; sensuum.
Anicetum, Anethũ apud Diosc. li. 3. c. 65.
Aniceton, Smilax, apud Diosc. lib. 4. c. 145.
Anisum, nota herba, de qua Dioscorides lib. 3. cap. 63.

ANO

ἀνώδυνα φάρμακα uocantur, id est, indolentia: quoniam dolorem quidem sedant, nõ tamen dispositiones penitus sanãt, sed uim sentiendi obtorpescere faciunt. Galenus lib. 2. ad Glauconem.
Anomiomeros, corpus dissimilare.
Anones, aculeatorũ generis herba, apud Dioscor. lib. 3. cap. 20.
Anonium, urtica mortua.
Anonymos, quæ & Enonymos, quod itẽ Hermolao non displicet, non absimile Punicæ arbori, interq; eam & Laurum, folij magnitudine, figura uero & mollicie Punicæ flore candidior est, statim pestem denuncians. Plinius lib. 13. cap. 22.
ἀνόρεκτοσ uocatur, cuius stomachus cibum respuit, atq; continere non ualet.
ἀνορεξία, morbus, cum omnia respuit stomachus, uel inappetentia, amissio appetitus, & auersio a cibo.
ἄνοσος, morbo carens.
ἀνόστεος, Polypus piscis apud Hesiodum.

ANS

Ansatum, festiuiter Plautus appellat hominem, qui brachijs in speciem ansarum deformatis, gloriosus inambulat.
Anseres. Plinius lib. 10. cap. 22.
Anseres σιτευτοί, id est, altiles.

ANT

Antema, malua hortensis, quod nomen Pythagoras illi indidisse fertur.
Antepagmata, ualuarum ornamenta, quæ antibus adpinguntur, id est, affiguntur.
ἀνθηνοειδὴς Gallica, Mespili species, autore Thendoro.
ἀνθηδὸν, Mespili species.
Anthemis, cognomentum Argemonis.
Anthemum, Parthenium, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 156.
Anthemis, Anthyllis, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 154.
ἀνθεμις, Chamomilla.
Anthera, cõfectio ex floribus, ni fallor, rosmarini, uel rosarum.
Anthera. De hac uerba sunt Manardi Ferrariensis lib. 4.
ἀνθερειὼν, locus sub mento qui barba uestitur & efflorescit: sic dictus ab flore barbæ, quod ibi maxime uigeat.
ἀνθέρικοσ ὁ τῆς ἀσφοδέλου καρπός ἧς τὰ φύλλα ως πράσου ἀγρίου, μείζω δὲ καὶ πλατύτερα, ὁ δὲ καυλὸσ ἀνθέριξ καλῆται ὅσον πηχναῖος ων μείζων Autor Theophrastus. Alij aliter. Vide Theocriti commentariũ in Edyllio primo.
ἀνθέριον, mentum in quo efflorescit barba. Homero dicitur, περὶ ὅν ἀνθεῖ τὸ γένειον.
Antheroma, tunicula est nernosa, tuberosum humorem habens.
ἀνθέριξ, Lege, ἀνθερικὸς.
Anthericos, Anteristos, idem quod Asphodelus, uel Hastula regia.
Anthilia piscis, quare dictus est sacer apud Homerum, require ex Cœlio lib. 7. ca. 12.
Anthus, latine florus, aquatilis auis. Aelia.
Anthia piscis. Plin. lib. 9. cap. 59.
ἀντιβαλλόμενα, id est, æqualem uirtutem habentia, quæ nostræ ætatis medici, quid uocant pro quo.
Anthilion, Auricula muris, apud Dioscor. lib. 2. cap. 203.
Anthinum mel, quod ex solis floribus constat in Vere collectum.
Anthinũ unguentũ, intelligi potest omne quod ex floribus constat, lilio scilicet, rosa, narcisso, uel iride.
Anthirrinon, alia ab Hippoglasso, de qua Dioscor. lib. 4. cap. 134.
Anthus. Citatur eius uiride Acopon ab Aetio sermone 12. cap. 44.
ἄνθος flos, & florus auis, teste Theodoro.
ἀνθοσμίασ, uinum odoriferũ, siue odoratũ.
Anthracides, Lege, Mænas.
Anthrax, siue uena minij, Queckſilbererz.
ἄνθραξ, carbo.
Anthracinus color, ab antiquis uocatur Ater.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ἀνθρήνιον, fauus apum.
Anthrenæ, crabrones.
ἀνθρωπῆ, uel ἀνθρωπέη, pellis humana.
Anthropomorphon, mandragora, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 79.
Anthycellion, & Anthyllis, apud Diosco. lib. 3. cap. 154.
Anthylliō, Anthyllis, apud Dio. li. 3. c. 154.
Anthyllis quid sit, uide Dioscor. li. 3. c. 154.

A N T I

Antiades, quæ prominent carnes ab lateribus linguæ, ubi & paristmia. Subiacent rubedine quidem consimiles, uerum auctiores, orbiculatioresq;, quæ dicuntur μῆλα, id est, mala. Sunt & ἀντιάδες tonsillæ, duri tumores, incremento, duricieq; sua, cibi, potusq;, & spiritus iter impedientes. Vocaturq; eodē nomine & morbus, & membrū cui accidit, ut inquit Paul. Aegineta.
ἀντιαγχή, Lege, συναγχή.
ἀντιὰς τῶν παρισθμίων, hoc est, tonsillarum durus tumor.
ἀντιὰς, ut inquit Paulus, est tonsillarū affectio, cum in tumorem obduruerunt.
Antiades, tonsillæ.
Anticantharos, Lilium syluestre, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 138.
Anticipantes, febriū figuræ uocantur, ubi febris ipsa horas anticipat.
ἀντικνήμιον, id est, cruris uniuersi pars anterior.
ἀντικάρδιον, concauitas pectoris, quę & σφαγή, καὶ ὑποχόνδριον.
ἀντίχειρ, id est, pollex.
Anticyricon, Sesamoides, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 153.
Antidota uocantur, non ut falso existimant quidam, malorum omnium remedia, sed quę contra uenena solum priuatim in usu essent: quale laudatissimum quondam Mithridaticum fuit.
Antidotus ex uiperis, id est, Theriaca, Grece ἀντίδοτον.
Antidotus Aromatica, optima apud Aetiū sermone 13. cap. 103.
Antidotus Athanasia, inuentū olim Aegyptiorū, paratur apud Aetiū serm. 13. c. 105.
Antidotus disposynos, celebratur in fluxione alui. apud Aetium serm. 9. cap. 37.
Antidotum Hęmagogum, Electuariū ducens sanguinem menstruum, & describitur ab Nicolao.
Antidotus Isotheos, ex Bryonia, Philonis, Martiani, Hadriani, Acheristos.
Antidotus Panchrestus, ab omnimoda utilitate sic appellata, apud Aetium sermone. 8. cap. 65.
Antidotus Pęonia, quę sit, & quomodo cōficiatur, require ex Aetio serm. 13. cap. 102.
Antidotus ex duobus piperis generib. conficitur apud Aetium serm. 13. cap. 104.
Antidotus Zopyrios appellata, pręsens remedium colicorum, apud Aetium sermone 9. cap. 30.
Antilius Medicus, citatur ab Oribasio li. 2.
Antimaron, Gręcum sit, an Hebręum, ingenue fateor me nescire. Nicolaus interpretatur, contra mortem. Lege eius Antidotarium. Nec dubito, quin qui composita illa lepidissima scilicet, ad astra ferunt, ne ipsi quoq; ἔτυμα recte nouerint terminorum suorum.
Antimelon, Mandragora, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 79.
Antimonion, Mandragora, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 79.
Antiochi Medici senectam, & dietam, lege apud Galenum de ualetudine tuenda, lib. quinto. fol. 189.
Antipater, Medicam artem Romę professus est, nō sine laude, etiam Galeno illi calculum adijciente: quem miro modo se dicit a febre liberasse, de locis affectis libro 4. cap. ultimo. Scripsit libros Epistolarū medicinalium ad Gallum, ut inquit Cęlius Aurelianus.
ἀντιπάθεια, frequens Galeno uocabulū, ad uerbum sonat, contra passionem.
Antipathes, Corallij generis, specie tātum distans, ut inquit Dioscor. lib. 5. cap. 131.
Antipharmacum, id est, Antidotum.
Antispodion, pręparatur apud Dioscoridem lib. 5. cap. 77.
Antispasis, secundum Hippocratē, est auersio materię morbi in contrarium.
Antithesion, Xanthion, uel Lappa, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 139.
Antistius, olim Romę celebris Medicus, qui Cęsari iamiā uulnerato adhibitus, nullum uulnus ab aduersarijs inflictū lethale indicauit, pręterquam quod haberet in pectore. Meminit Sueton. in Cęsare Iulio.
ἀντίτραγον, Vide, τράγος.

A N T O

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Antonius Musa, Augusti Cæsaris Medicus, & frater Iubæ Regis, ut adserit Plinius lib.25.ca.7. Themisonis imitator, cuius pleraq; etiã in sua trãstulit, ut inquit Plin.

Antonius Guanerius, Sanctus Pisaurẽsis, Benedictus Musinus, Apollonaris Cremonẽsis, Ioannes Horologius Paduanus, omnes fere sub Eugenio 4. & Francisco Sphorcia Commentarios, & Practicas, ut uocant, reliquerunt.

Antonio Castori, inquit Plinius, in Herbaria autoritas fuit nostro æuo. Hortum ẽm plantauerat, in quo omnis generis herbas alebat. Centesimum ætatis suæ annũ excedens, nullum corporis malũ expertus est, nec ætate quidem memoria, aut uigore cõcussis. Plin. lib.25.cap.2.

Antonius Epicurus scripsit de propriorum affectuum ἐφεδρία, cui simili uolumine respondit Galenus, quẽ nuncupauit, de propriorum animi, eiusq; affectuũ agnitione, & remedio.

Miræ experientiæ, & cum hoc fortunatissimus Medicus Antonius Beniuentinus. Huius hodie extat de abditis, ac mirandis morborum, ac sanationum caussis liber.

Antopyrites, panis, idem quod ἀντόπυρος.

Antyllus, insignis Chirurgicus, citatur ab Paulo lib.6. & frequenter etiã ab Galeno.

A N V

Anubias, Coniza, apud Dioscor. li.3. c.135.

Anus. Vide, Porus.

A N X

Anxietudo quid sit, require in dictione ἀλευειν.

Anxios, ægros animaduertimus, qui accubitum non perferentes, figuras euariant, quia semper præsens aggrauat eos.

☞ A P A

Aparana, Xanthion, uel Lappa, apud Dioscoridem lib.4.cap.139.

ἀπάκημα, quod nos abscessum corporis, Græci φῖσιν, nos tabem dicimus.

Apagma, est ossis pręcisio in superficie apparens, uel ad imum pertingens, descendensue, in partibus ruptioni appositis. Galenus de Definit.

ἀπαλὸν ὠόν, molle ouum.

Apanthropos, Stafisagria, apud Dioscoridem lib.4.cap.158.

ἀποφλεγματίζειν, est retinere aliquid in ore, & cõmanducare, ad caput purgandũ.

Inde nomen Apophlegmatismos.

Aparine, Lappa uulgaris, & cognitu, & inuentu facilis, describitur ab Dio. li.3.c.103.

Aparine, Arction, apud Diosco. li.4.c.108.

ἀπάθεια, perpetua ualetudo.

Apalon uinum, id est, tenerum.

A P E

ἀπέχημα, ubi quasi echo respõsio resilit quędam. Ea est, ut inquiunt Gręci, a cõtraria ictus parte facta caluę fractura, seu fissio. De qua Celsus lib.8. cap.4. Aegineta lib.6. Chirurgiæ. Lege, Fracturarum ossium.

Apella, græce λειπόδερμος, qui in genitali glande cutem non habet.

Apellæ Iudæi dicti sunt, a præputio præsecto.

Apepsia stomachi, id est, cruditas.

ἀπευθισμένον, rectum intestinũ, quod Longaonem uocant: quodq; Pollux 2. Onomastici sui dixit, crassiori intestino, quod Græci κῶλον dicunt, subesse, excipereq; illud, & in sedem, & in anum desinere.

ἄποιος, uel ἄποιον ὕδωρ, quasi sequalis, id est, qualitate omni carens, quæ nihil odotis, colorisue, aut stuporis habet, & friget.

A FH

Aphaca, in aruis nascitur, altior lenticula, tenuioribus folijs. Siliquas maiores fert, in quib. terna, quaternaue semina lente minora cõtinentur. Differt ab Aphaica, quę olus est, ut item Aphaca, florem edens cũ germine. Differt & ab Apharca, quæ arbor est Vnedoni similis. Theophrastus Aphacam modo inter legumina, modo inter olera commemorat lib.8. cap.2. Meminit & Plinius lib.27.ca.5. Dioscor. lib.2.

Aphaica, Lege, Aphaca.

Apharce, arbor bifera, æque quoq; Adrachne. Plin. lib.13.cap.22.

ἀφὴ, tactus ille proprie, qui facit διαστολή. Rectius uocaueris tactum, simpliciter.

ἀφύη, Apina, piscis genus, describitur ab Athæneo in Nicomedis ἀφύη libro primo Gymnosophistarum.

ἀφήμων in Dioscoride Casiæ legitur eius altera species: quamquam Vergil. inibi legendum existimat, ἀμφυσήμων. ob eã fortasse caussam, quod tenui, & disrupto eius cortice, tiliarum & fistularum more inflari non poterat: id enim φυσᾶν Græci dicunt, & φυσιτήρια αὐλοῖς, id est, tiliae uocant.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Aphenium. Lege Casia.
ἀφέψημα, decoctum omne, quicquid id est.
Aphia, lege, Aphaca.
ἀφλεγμάντεις τραπέζαις, id est, mensis nō tumefacientibus.
Aphodelus, pingitur a Dioscoride libro. 2. capite. 187.
ἀφολίτης, ςέφανον.
Aphonia, uocis priuatio.
Aphrodes, id est, Papauer spumeum, apud Dioscor. lib. 4. cap. 70.
Aphrodytes, Cotyledon, apud Dioscoridē libro. 4. cap. 93.
Aphrogala, idem quod cremor lactis.
Aphron, cicuta apud Dioscor. lib. 4. cap. 82.
Aphroscorodon, genus allij grandioris incrementi: quod quidam Vlpicum uocant. a spuma sic dictum, a nostris Allium putridum uocari consueuit, sed crudū, inter pulmentaria ruris, quę Myttota appellant, allio trito in oleo & aceto utūtur: ut mirum sit quantum increscat spuma.
ἀφροσιδία, Acori cognomentum.
ἄφθα, hulcus quod pueris accidit in ore, modo subalbidum, modo subrubeum, nōnunquam uelut crusta nigrum. Quod tamen si fuerit nigrum, pessimum est. Paulus Aegineta libro. 1.
Aphthitis, semen Buphthalmi, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 157.
Aphus, piscis. Plinius lib. 9. cap. 16.
Aphytocoræ arbores, quæ succinū stillant, apud Hypobarum Indiæ fluuium, de quibus lege Plin. lib. 37. csp. 2. a fine.
ἀφύδρωσις, sudorum affectio contraria.

A P I

Apianæ uuæ. Plinius. Apianis uuis apes dedere cognomē, præcipue earum auidæ. meminit earum Colum. lib. 3. cap. 2.
Apiastrum, Melissiphyllon, apud Dioscor. libro. 3. capite. 117.
Apiastrum & siluestre Apium, uel Batrachium, secundum quosdam.
Apiū siluestre, Ranunculus, Batrachiū idē.
ἀπίκια πλακούντων γένη πολλὰ, ab Apicio plantarum genus sic nuncupatum: ut scribit lib. 1. Dipnosophistarum Athenæus.
Apiciani dicti sunt Romę, ab Apicio coco: qui insignes habebantur coci, quadam philosophorum imagine, ut inquit Septimius Florus.
Apicij θεντείας & luxum, require etiā apud Athenęum lib. 1. Dipnosoph.
Apicius. De hoc sic Athenæus. Nostra memoria uixit inquit, qui in ea urbe, ex quā aliquādo Philosophi, uelut corruptores iuuentutis abire iussi sunt, scientiam proprie professus, disciplina sua seculum infecit: cuius exitum nosse operepretium est. Cum sestertium milies in culina congessisset, cū tot congiaria Principum, & ingens Capitolij uectigal singulis comesationib. hausisset, ære alieno oppressus, rationes suas tunc primum coactus inspexit: superfuturum sibi sestertium centies computauit: & uelut in ultima fame uicturus, in sestertia centies si uixisset, ueneno uitam finijt. Meminit & Seneca Epistolarum lib. 15. Et de Apicio scitu digna, lege apud Cęlium lib. 5. cap. tricesimo.
ἄπιον, quod qualitatis expers est.
Apis, ægyptius bos, cuius descriptionē uide apud Plinium lib. 8. cap. 46.
Apium, apud Dioscor. lib. 3. cap. 72. Pliniū lib. 20. cap. 11. libro item. 19. cap. 7. 8. Columellam lib. duodecimo.
Apium hortulanum, Petroselinon, secundum Mainardum.
Apium, Radix syluestris, cognomēto Ischias, aped Dioscor. lib. 4. cap. 187.
Apium in saxis, Petroselinum Macedonicum, apud Dioscor. lib. 3. cap. 75.
Apium Rusticū, Ambrosia apud Dioscoridem lib. 3. cap. 127.
Apium item Rusticum, Eleoselinon, apud Dioscor. lib. 3. cap. 73.
Apium, Eleothrepton Homerus uocauit, hoc est, palustre Apium, uel Eleoselinon, de quo Dioscor. lib. 3. cap. 73.

A P L

Aplophyllon, Alysson apud Dioscoridem libro. 3. cap. centesimoquarto.
Apluda, furfur.

A P N

ἄπνοια, ubi prorsus nulla, ut aspirantibus ei detur, fit spiritus exhalatio: atq; fere fit in morbo comitiali, ἀποπληξία, καὶ καταλήψια, & sopore.

A P O

ἀπόβρεγμα, id quod uulgo hodie uocant infusionem myropolæ, medici barbari. De quo uide dictionem, Dilutum.
ἀπόχημα, ubi quasi echo respōsio resilit quædam: ea est, ut inquiunt Gręci, a contraria

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ictus parte facta calua fractura, seu fissio. De quo Celsus lib.8.cap. 4. Aegineta lib. 6.Chirurgiæ.

Apochyma, a Paulo Hypochyma. Lege Zopissa.

Apochyma, resina nauium.

ἀποκρουστικὰ, repercussiua.

Apocynon, apud Dioscor. lib.4. cap.84.

Apodes, aues quæ carent usu pedum. Ab aliis Cypselli appellati, hyrundinũ specie, toto mari cernũtur. Plin. lib.10. ca.39. Psellus in lib. de uictus ratione, Trogletas uocat. quia in foraminib. & cauis fere latitet.

Apodyteriũ, circa balneum locus, ubi balneatores se expoliabant. Plinius in Epist.

Apodysteriũ, superpositũ est sphæristerio.

Apogei, uenti sunt etiam qui a terra consurgunt, nõ quidem semper, aut qualibet, sed ex madida & uliginosa. nam qui e mari ueniunt per sinus, Encolpiæ uocãtur Aristoteli. Vocãtur & iidem Tropęi, in Proble. Prob.17. Versarios exponũt interpretes,

Apogeon. Vide, Absides.

ἀπογλουτοι, id est, nates. Sed & prominentia in eisdem locis, eodẽ cẽsentur nomine, quæ & Ephredrana dicũtur, a sedẽdi usu.

Apolegusa, cicuta apud Diosc. lib.4. ca.82.

ἀπολεπεδθειο, deartuatus.

Apollinaria, Schyerling.

Apollinaris herba, id est, Hyoscyamus, Bilsenkraut.

Apollinaris herba, Hyoscyamus apud Dioscoridem lib.4. cap.72.

Apollinaris minor, Solanum somniferum, apud Dioscor. lib.4. cap.16.

Apollodorus, medicus Ptolomei regis: scripsit uolumen de uino, & usu eius, ad regẽ. Plinius lib.14. cap.7. Fuerunt autem Apollodori duo: ut etiam alibi testatur Plinius lib.20. cap.4.

Apolloniades, Medicus: citatur ab Aetio, sermone.8. cap.48.

Apollonij duo fuerunt: pater, & filius, Serapionis sectatores, & asseclæ. Celsus lib.1. Galenus libro Sectarum.

Apollonius Glaucus dedit libros curationũ, quæ citantur ab Aureliano lib.4. ca.8.

Apollonius Citiensis, Medicus, citatur ab Cœlio Aureliano lib.1.

ἀπολωτικὰ, quæ ad cicatricem perducunt.

Apomel, Gręci ex ablutis ex aqua fauis crementum uocant.

Apomeli, inter mulsam, & oxymel mediũ est, cuius plurimus circa Pelopõnesum est usus: ut ait Gal.8. Method.

Apomelitis compositionem, Lege apud Gal.4. de ualet. tuenda.

Apona, remedia sunt, quæ non solum morbum adimunt, sed citra etiam dolorem medentur.

ἀπονευρώσισ, eneruationes musculorũ: atq; sic tendones uocat Galenus libro de Motibus musculorum; quoniã musculi in his finiuntur.

ἄπονος, sine morbo.

ἀποφλεγματισμός. lege, ἀποφλεγματίζειν.

Apophlegmatismi, uocantur remedia, quæ in ore retenta, uel manducata, aut certe linguæ subdita, noxios quosq; capitis humores detrahunt, atq; expurgant.

ἀποφλεγματίζειν, est proprie retento in ore aliquid, uel commanducato, ueluti sinapi, uel stafisagria, pituitas capitis per os ducere. Inde ἀποφλεγματισμόσ.

Apophyades, apud Aristotelem sunt intestinorum appendices. Sed & Ecphyades dicuntur aliquando.

ἀποφύσεις, uocantur curuæ explanationes ossium radij, & ulnæ quæ carpo inseruntur. Vocantur autem aliquando & capita, κόνδυλοι: autore Gal. li.2. de usu partium.

Apoplexia, morbus est obstupidæ mẽtis, et intellectus, cũ insensibilitate et cõcussione corporis. Vel mentis oppressio, cũ priuatione sensuũ, et corporis resolutiõe. Fit inter dũ ictu fulminis. Aliquando ex opplentibus crassis humoribus capitis partes, per quas in totũ corpus sensus & motus distribuitur: ideoq; sine sensu, sine uoce, & motu sunt. Differũt autem Apoplexia, & Paraplexia, uelut pars a suo toto. Qui enim Apoplexia laborant, in toto & parte laborant: qui autem Paraplexia, in parte tantũ. Galenus de Definit.

Apopleumonos, magice Scãmonia, apud Dioscor. lib.4. cap.182.

Apoptosis, cum pili palpebrarũ decidunt.

Apopatoma, fimus.

ἀποπλήσσω, significat esse attonitum, corporeq; & mente stupentem. Hinc dicta ἀποπληξία.

ἀπώρατα, quę nõ durãtur, nec cõsolidãtur.

Aposceparnismos, ossis eiusdem abscisio cũ uulnere. Gal. de Definit. Lege Fracturarũ.

ossiũ in capite definit. σκαπάρνον greci eã-
secturam significant, cuius ictu grauiore
dissecta ossa dissiliunt.

ἀποσεσυλημένος τὴν χαίτην, caluus. Pol.

Apospasmata, id est, auulsiones. Apostematis quoq; species est, sed cuius nomen
nunc nõ succurrit, ubi phlegmoni harena
innascitur, ligna, carbones, amurca, feces,
setæ porcinæ, calculi, quisquiliæ, & id genus alia quędam, quę malis medicamentis
fieri, insana uulgi arbitratur credulitas. Fit
aũt, ut inquit Gal. inueteratis abscessibus,
ob uarias humorum qualitates, materiam
in huiusmodi quisquilias, & istiusmodi formas conuertentes.

ἀπόστημα, quod nos abscessum corporis, gręci φθίσιν, nos tabẽ appellamus. Et est mutatio, seu transitus corporis ex inflãmatione ad pus.

Apostemata quõ caussentur, & de eorũ cura methodus est, apud Gal. lib. 14. Metho.

Apostemata intestinorum, & eorum curã, uide ibidem.

Apostematum multa genera & species, nominaq; diuersa a diuersis caussis & contentis, uide ibidem.

Apostematum cõtenta oĩs generis, etiã mõstrosa quęq;, uide apud Gal. eodẽ loco.

Aposyrmata, desquamationes.

ἀποσυμητα, abrasa.

Apothecas. Corrigendus est obiter publicus error male literatorũ, Apothecas dici
tabernas, officinasue existimantiũ: sed qui
pure et munditer loquuntur, Apothecarũ
noĩe significant quasdam quasi cellas uinarias, & ea proprie repositoria, quibus uina
fumo uetustescunt. Hinc illud Plini. Apothecas fuisse, & diffundi uina solita anno
DC. xxxiij. Vrbis apparet indubitato Opimiani uini argumẽto. Item uinum si sit fumo inueteratum, insaluberrimũ est. Mangones ista in Apothecis excogitauere. Infra pręcipit Columella, Apothecas his locis esse superponendas, unde plęrumq; fumus exoritur, cũ uina celerius uetustescũt,
quæ fumo quodã genere præcoquem maturitatẽ trahunt. Id fumarium uocant. Vitruuius quoq; meminit Apothecarum,
ostendens eas faciendas magis esse ad fructus seruandos, q̃ ad elegantiæ decorem.
Vlpianus eleganter inquit, & scienter uina etiã quæ in Apothecis sunt, nõ cedent.
Iulius Pollux in. 6. Onomastici docet, ἀποθήκας οἴνου, id est, Apothecas uini dici, uocabulis Græcis οἰνῶνας καὶ πυθεῶνας.

ἀποθεραπευτική, pedotribarũ ueterum scientia, & professio, qua circumfuso oleo, exercitatorum corpora fricabant. Est apud
Paulum libro. 1. cap. 16.

ἀπόζεμα, id est, decoctum ex herbis.

A P P

Appuli Roseani bellis aptiss. equi, ex Tunis Affricæ, ac Massylia, Numidiaq; cursu
præstantes, quas uulgo Barbaros uocant.

Appetitus, est desyderiũ, seu appetentia, & inquisitio.

Appherema, furfur.

Appiosus morbus in pecudib. uocatur, cũ
noxius sanguis membranã cerebri, & ex
una parte pertuderit, et eundem dolorem
nimio cœperit prægrauare, eius & mens
& usus hebetatur.

A P R

Apragmosis, coronarium quoddam satiuũ
apud Aristophanem poetam, ut Grãmatinus Aristophanis interpretatur, Athenis in Academia nasci solitum.

Apronia, uitis nigra apud Dio. lib. 4. ca. 193

ἀπραγμοσύνη, plantam fuisse in academia
Platonis, meminit Aristophan. in Nubib.
μίλακος ὄζων, καὶ ἀπραγμοσύνης, καὶ λεύκης φυλλοβολούσης, id est, betam olens, &
herbã apragmosynen, & album ligustrũ.

A P V

Apua piscis genus, quod ferunt ex imbri
enasci, unde & gręce dictus sit ἀφύη, sed q̃
uelocissime quoq; desinere & perire, ut etiam in prouerbium abierit, ἀφύα ἐν πῦρ, id
est, Apua in ignem. ἰδοῦσα γὰρ τὸ πῦρ
μόνον ἕψεται, id est, spectans ẽm ignem solum percoquitur. Meminit eius et Apicius lib. de re coquinaria, & Plin.

Apuleius Celsus si nõ fallor, pręceptor fuit
ille Scribonij Largi. Sic ẽm meminit Scribonius lib. de cõpo. medicamentis ca. 171.

Antitodus Apulei pręceptoris, quam quot
annis componebat, & genere quodam
publice mittebat Centuripas, unde ortus
erat, quia in Sicilia plurimi fiunt rabiosi
canes, &c.

L. Apuleij Maudarẽsis philosophi Platonici de uirtutibus herbarũ quidã libellus hodie in manib. habetur, quẽ a Chirone Centauro præceptore Achillis, & ab Aesculapio dicitur accepisse: an illius qui Asinum
aureum scripsit, minime cõpertum habeo.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

A P Y

ἄπυρα, quę igni nō sunt admota & cōcocta.

Apyrinum, Malū punicum appellant, cui lignosus nucleus abest, autor Plinius. Verum Seneca tradit Apyrina dici, non quibus nulla sit duricia, sed quib. minima. De Apyrinis in Epigrāmatis. Non tibi de Libycis tuberes, & apyrina ramis, De Nomentanis sed damus arboribus. uide. Colum. lib. de Arbo. cap. 23. de Apyrinis.

Apyrexia, febris remissio.

A Q V

Aquæ Albulæ in Italia. meminit harū subinde Gal. & Aetius, sermone. 13. cap. 125.

Aqua oculi, oculorum uitium, ubi immodice humores lenti defluunt, cōgelati, inter corneam & chrystalloidem.

Aqua pluuialis, qualia habeat iuuamenta, uide apud Vitruuium lib. 8. cap. 2.

Aquarū calentium rationes, & naturas, uide apud Vitruuium lib. 8. cap. 3.

Aquarū probationes, fluores, naturas, iuuamenta, uide apud Vitru. lib. 8. ca. 1. 2. 3. 4. 5.

Aquarū experimenta, uide apud Vitruuiū libro. 8. capite. 5.

Aquosus sanguis uocatur apud Gale. lib. 3. de Symptomatū caussis, excrementi species, sanguis uidelicet similis aquæ in qua ablutæ fuerunt carnes: uel similis aquæ cruentæ, quam hepar regurgitat.

Aquidiale, ἰσημερία græce.

Aqua benedicta. Sic aquam fontis uocare solitus est quidā homo sane bonus, & medicam artem probe edoctus, cuius nomen mihi nunc excidit, sed Francisco pharmacopola referente. Deprehendit em̄, quas hodie in officinis aquas per alembica destillant, excoquuntq́, parum uirium habere, proinde multos huiusmodi nauseare: haud raro etiam exoletas esse & euaporatas: unde illis multis numeris prætulit aquam fontis, in qua decoctæ herbæ essent, quorum succo indigeremus. Et belle quidem, mea sententia. Sed de hoc alias, & in Encomio simplicium, quod Herbario nostro prætulimus.

Aquas calentes habet Caristos, ut inquit Solinus capite. 17.

Aqualiculus, id est, uenter.

Aquæ Sextiæ, olim acris caloris. Solinus capite. 8. a fine.

Aquæ commoditates & differentias, uide apud Dioscoridem lib. 5. cap. undecimo.

Aquæ maris iuuamenta, uide apud Dioscoridem lib. 5. capite. 12.

Aqua cœlestis, aqua chymistarū, ὕδωρ θεῖον, Græce.

Aqua dulcis mulsa, uel melicratum.

Aquidura, ὑδραγωγή.

Aqua mulsa, id quod Græci μελίκρατον uocant.

Aquarū calidarum, pariter & fontium ratione, require ex Aristotele li. de cœlo & mundo, & libris metheororū.

Aquila barbata, id est, Ossifraga.

Aquila, piscis nomen. Plin. lib. 9. cap. 24.

Aquilę genera sex, scilicet Melœnętos, Valeria, Pygargus, Morphnos (quam Homerus Percnon uocat, aliqui Plancum, & Anatariam) Percnopterus quintū genus. Gnesion sextum, dictum Haliætus. Plin. libro. 10. capite. 3. 4. 5.

Aquilones, ijdem qui & βορέαι.

A R A

ἀράχνη, Araneus. Araneorū multa genera, uide apud Hermol. Barb. in Corol. li. 2.

Arachne, a quibusdā Spondiliū appellatur.

ἀραχνοειδὴς, tunica tenuissima in oculo: ea media subsidet, eoq́ cauo cōtinetur quiddā, quod a uitri similitudine ὑαλοειδὲς appellatur a græcis: id neq́ liquidū, neq́ aridum est, sed quasi concretus humor, ex cuius colore pupilli color, uel niger est, uel cesius, cum sum̄a tunica tota alba sit: id aūt superueniens, ab interiore parte membranulæ includit: sub his gutta humoris est, oui albo similis, a quo uidendi facultas proficiscitur. κρυσταλλοειδὴς a Græcis nominatur.

Arachinium, olearum morbus apud Theophrastum lib. 4. cap. 17.

ἀραιωτικὰ, habentia uim rarefaciendi.

Aracus, inter aphacas, ut inquit Theophra. siue lentem nascitur. Est & alia Aracus, de qua satis alibi egimus inter Tubera.

Araneus piscis. Plinius libro. 9. capite. 48. Græce ἀράχνη.

Arange, Spondilion, apud Dioscoridem libro. 3. capite. 88.

Ararisa, Aristolochia, Clematitis, tertia eius species. Dioscor. lib. 3. cap. 5.

Arabus, uel Arabicus lapis, de quo Dioscorides libro. 5. capite. 140. agit.

A R B

Arbor uocatur, q̄ caudice simplici, ramo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

sum, nodosum, surculosum, aut facile disso lubile assurgit, ut olea, uitis, ficus. Alias a robore dicta. Theophr. lib. 1. plant. cap. 5.

Arbor S. Mariæ. Reynfar.

Arbor, piscis nomē, intantum uastis dispan sa ramis, ut ex ea caussa fretum nunq̃ intrasse credatur. Plinius lib. 9. cap. 4.

Arbores resinam sudantes, sunt sex. Pinus, Pinaster, Picea, Abies, Larix, Teda: quibus addi potest & septima, Pinaster in Hispania. Quarum singularum descriptiones lege in suis locis.

Arborum descriptiones item aliquot. Lege. Quercus.

Arbores lanigerę. uide Plin. lib. 12. ca. 10.

Arbores quando sint cædendæ, uide apud Vitruuium lib. 2. cap. 11.

Arborũ aliquot temperamenta, scilicet populi, salicis, tiliæ, uiticis, esculi, quercus, abietis, alni, carpini, ulmi, cedri, iuniperi, larycis. &c. require ex Vitruuij li. 2. ca. 11.

Arborideus ramus dicitur, qui alitur ut arborescat, hoc est, ut arbor fiat, & arborea magnitudine adolescat. Colu. lib. 5. ca. 4.

Arbustum. Veteres rei rusticæ scriptores Arbustum peculiariter appellant arbores uitibus maritatas. Vnde & arbustiuum uinum dictum, quod in arbusto progignitur. Plinianũ uerbũ est, arbustare agros: quod significat, arbustum in agris facere, & arbores idoneas uitib. maritare. Aetio teste iudicatur, nobilia uina in arbustis gigni, & laudatiora in summis, uberiora in imis. Vites enim maxime gaudent arboribus: quia naturaliter in sublime procedunt. Sicut territorium nostrum pene totum arbustis consitum, mira pulchritudine, nec minori uuarum largitate spectatur. Colu. lib. de Arbo. cap. 1. Hinc arbustiua uitis, quæ scilicet in arbusto ponitur, arboriq; copulatur. Colu. lib. 13. cap. 16.

Arbusta, arbores in quibus extenduntur uites. Vel arbores uitibus maritatæ, atq; uiferæ, quæ in ordinem rediguntur.

Arbustare. Lege. Arbustum.

Arbustiuum uinum. Lege. Arbustum.

Arbustiuæ uites, anadendrides. Lege. Arbustum.

Arbutus, nomen est arboris fraga gignentis: alio nomine unedonem appellant. Ex argumēto, unum tantũ pomum eius eden di, duobus hoc nominibus appellant greci Comaron, et Memecylon. Iuba autor est, quinquagenum cubitorum altitudine in Arabia esse arbutos. Colum. lib. 7. cap. 6.

Arbutus. Lege. Vnedo.

A R C

Arca. Vide. Porcas.

Arcades. Lege. Leontomiges.

ἀρκευθεῖ μεγάλη. Iuniperus.

Archagatus Peloponnensis Lysanię filius, primus e medicis Romam uenit, L. Aemilio, & M. Liuio consulibus, Anno urbis. 535. eiq; ius Quiritum datum, & taberna in compito Acilio data: ob id publice uulnerarium tradunt uocatum, mireq; gratum aduentum eius initio: mox a sæuitia secandi, urendiq;, trãsisse nomē in carnificem, & in tædium artis omnes adeo etiã medicos. Plinus lib. 29. cap. 1.

Archelaus, Medicus citatur ab Aetio sermone. 13. capite. 133.

Archigenes, ni fallor, est de quo lusit poeta, Aduocat Archigenē, onerosaq; pallia iactat, Quot Themison ægros autũno occiderat uno, Mirum quantũ in hunc inuehit Gal. Libros Epistolarũ medicinalium posteritati dedit. Item de oblesę memorię instauratione. 1. lib. De pulsibus librũ. 1. De significatiōe febr. lib. 1. De musculis lib. 1. De longorũ affectuum noticia lib. unum. Item libros regularum: autor Gale. de locis affectis lib. 3. cap. 4. Method. lib. 8. de locis affectis. 2. Cælius Aurelianus ægritudinum tardarum lib. 2.

Archontius uulnerum medicus, sed plane impostor, & Galeno, & Plinio teste.

Archibelion, Anchusa, apud Dioscoridem libro. 4. capite. 26

Archine, Mandragora, apud Dioscor. libro. 4. capite. 79.

Arcopthhalmon, Chrysogonō, apud Dioscoridem libro. 4. cap. 59.

Arcophyton, Tussilago, uel Bechiō, apud Dioscor. libro. 3. capite. 124.

Archezostis, uitis alba apud Dioscoridem libro. 4. capite. 194.

Arction, quod ab urso nomē obtinet, in petrosis nascitur, apud Dioscor. lib. 4. ca. 107.

Arcturus, sydus est quod, autore Plauto, uehemens est cum oritur, cum occidit uehementius. de quo Poeta. Sub ipsum arcturũ tenui sat erit suspendere sulco. Autumat Plinius, Archirũ occidere tertio Idus Au

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

gusti, quo fere tempore initium est autumni. Vide Columel. lib. 9. cap. 14.

Arcturos, Arction, apud Diosc. li. 4. ca. 107.

Arcus, est species segmenti solaris, uel lunaris, edita nube humida & caua, & perspicua, quam uelut in speculo intuemur, imagine relicta in speciem circularis ambitus.

A R D

Ardearum tria genera. Leucon, Asterias, Pellos. Plinius lib. 10. cap. 60.

Ardens febris, est feruor qui cum inflãmatione multa nullam quiescendi remissionẽ corpori præbet. Hæc linguam reddit aridam ac nigram, et frigidi cupiditatem, atq; sitim ingerit.

A R E

Area, est edita imago sydereę claritatis, undiq; illustrata: hactenus ab Arcu differẽs, quod ille e regiõe solis & lunæ uisendum se exhibet: cum area sydus totum ambitu cingere orbiculari soleat.

Aream in capite, & Celsus lib. 6. cap. 4. & Gale. Therapeu. libro. 2. Alopeciam uocant, & Ophiasim.

Arenarum quædam fossicia, quædam fluuiatica, quædam marina lota, apud Vitruuium libro. 1. capite. 2.

Arenæ fossiciæ genera: nigra, caua, rubra, carbunculus, de quibus uide Vitruuium libro. 2. capite. 4.

Arena nota satis, sed quæ sua tamen iuuamenta habet. uide Dioscor. lib. 5. cap. 158.

Arenga. Lege. Mænas.

Arenidum, id est, furfurosum.

Aretæus medicus, citatur ab Aetio, sermone. 8. capite. 46.

A R G

Argemonia, Argemone Dioscoridæ.

Argemone, haud dubie id quod Agrimonia uulgo. Cæterum de controuersia inter Eupatorium & Agrimoniã consule Herbarij nostri Tomum secundum, editionẽ item Germanicam. Ab Dioscoride tractatur lib. 2. cap. 196. Plin. lib. 25. cap. 9.

Argemon. Plin. lib. 28. ca. 8. & Argemata plurali numero castigatius. Videntur aũt esse idẽ fere quod Leucomata, id est, albugines. Quanq; in Loto herba Dioscor. uidetur seiungere: cũ & ad argemata, & ad leucomata pallere illã tradat. Nisi quis, nõ leucomata eo loco, sed glaucomata scribẽdum censeat. Argemon certe a candore dicitur. In Plinij quoq; 33. lib. capite. 5. Argena, spuma legitur: sed scribendũ tamen, argenti spuma. Quanq; apud Sex. Pompeium legatur & Argenum. Argenum enim, inquit, percandidum. Gale. uero libro de Definit. ait. Argemon, exulceratio quędam, cum circa oculorum nigrum, alba appareat, circa albũ uero subrubida.

ἀργήματα, exulcerationes in oculo factæ, qua in nigra oculi parte candida sunt, in candida rubescunt.

Argemis, Argemone.

Argema. Vide, Argemon.

Argentum merum, foliatum.

Argenti folium, Geschlagen silber.

Argentum uiuum. Quecksilber.

Argentum rude. Silber ertz.

Argentũ rude puniceũ, Rot guldin ertz.

Argentum rude purpureum, Braun ertz.

Argentũ rude plumbei coloris, Glaſz ertz.

Argentum rude nigrum, Schuuartz ertz.

Argentum rude cinericeum, Grauu ertz.

Argentum rude ruffum, Rotbrẽndig ertz.

Argentũ uiuum purum, Gedeyen quecksilber.

Argentum pustulatum. Lege. Pastillatum argentum.

Argenteus color, ab argento.

Argestes, ad dextrum uentus flans circa fauonium. Vitruuius.

Argentum uiuum quomodo pręparetur et fiat, uide apud Dioscor. lib. 5. ca. 101.

Argentifodina, locus & specus unde eruitur argentum.

Argagation, medicamentũ, quo utebantur olim aduersus elephãtiasmi. autor Cælius Aurelianus lib. 4. cap. 1.

ἀργήσ. Lege. Fulmen.

Argion, Capillus Veneris, apud Dioscoridem libro. 4. capite. 137.

Argyros, Linozostis, uel Mercurialis, apud Dioscor. lib. 4. cap. 201.

A R I

Aria, syluestris arbor, hyemis initio fructificans, materie durissima, ut necesse sit anteq; terebretur, macerari eam prius aqua. Quod & in Robore, Carpinoq; seruatur. Honos ei, ad carbones argentarijs officinis, ut Robori, Vnedoni, Piceæ.

Arida, Echion apud Dioscor. lib. 4. ca. 30.

ἀρίδεσ, Locustæ.

Arid. sudor ξηρήμυδρωσ, qui nõ balnei prouenit ui, sed exercitatiõe, ut placuit Eusta.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Aries piscis grassatur ut latro. Occulte em̃ latitans, si quem nandi uoluptas inuitat, rapit. Piscantium etiam nauiculas mergit. Plinius lib. 9. capite. 44.
Arilaria, Chrysogono apud Dio. li. 4. ca. 59
Arion, Xiphion apud Diosc. lib. 4. cap. 23.
Arisaros, & Arisarō exigua herbula, cuius radix oleę magnitudinē implet, longe maioris q̃ Aron acrimoniæ describitur apud Dioscor. libro. 2. cap. 186.
Aristæ, partes in spica primæ.
Aristolochia longa, Mascula.
Aristolochia rotunda nomen inde sibi uendicauit, quod existimetur optime puerperis opitulari. De generibus eius uide Dioscoridem. lib 3. cap. 4.
Aristolochia Cretica, tertium eius genus, radice longissima, flore purpureo, colore buxeo, bacculas ferens ut capparis.
Aristolochia. Lege, Cyclamini radix.
Aristopæus qui dicatur, uide in dictione, Ambidextrum.
Aritrillis, Mercurialis apud Dio. li 4. ca. 201
Ariston. Medicus.
Aristogenes duo fuerūt. Primus Thasius, qui plura admodum Antigono Macedonum regi inscripsit operum suorū. Alter Gnidius, seruus Chrysippi philosophi: inde maxime celebratus, quod Antigonum aliquando curasset. Autor Suidas.
Aristophilus, pharmacopola Plataicus insignis, autore Theo. de nat. Plant. li. 9. ca. 19. ἀριμεία τῇ γεύσει, acre gustu.
Aristotelis præconium, & excellentiam sic fere prosequitur doctissi. uir Theodorus Gaza Thessalonicensis, ad Nicolaū quintum Pontificem Romanū. Aristotelis, inquit, laudes si latius persequar, uereor ne mihi idem obijciatur, quod illi, qui apud Lacedęmonios, de Herculis laudibus agere uoluit. Quis Herculem uituperet, aut minus bene de eo sentiat? Quis illum nō inter deos inmortales enumeret, colat, obseruet? ut tu laudare uelis, Lacedemonij subdiderunt. Tanta em̃ Aristotelis existimatio, tanta autoritas iam apud oēs mortales, ut frustra quis prædicet, quo ingenio, qua doctrina hic fuerit. Hunc & Latij decus M. Tullius ita laudat, ut excepto Platone, facile Philosophorum principem appellet. Excipit em̃ illum, quem aiunt, laudat uero quem doctissimū esse iudicat. Elegit hunc sanctissimum autorē, uelut supellectilem quandā preciosam: ut quæ a natura proueniunt, ex eius libris perdiscamus, se exinde admiremur atq; colamus. Quare nihil grauius, nihil dignius homini esse pōt. Tantus fructus suorum librorū est: tum eorū potissimum, quos de Animalib. scripsit. Nec audiendi sunt, qui inquiunt. Multa Aristoteles de musca, de apicula, de uermiculo, pauca de Deo. Permulta em̃ de Deo is tractat, qui doctrina rerum conditarū exquisitissima, conditorē ipsum declarat. Nec uero musca, nec uermiculus omittendus est, ubi de naturę mira solertia agitur. Vt em̃ artificis cuiusuis, sic naturæ ingenium in minutissimis potius contemplandum est. Quinetiā, cum rerū caussas cognoscere pulcherrimū sit (hac em̃ cognitione homo perfici, absoluiq; pōt) ut Deo īmortali similis, quoad eius fieri pottst, euadat, Aristotelis sane libris docemur, cur quæq; res in animaiium genere ita sit, planeq; felicitatem illam assequimur nobiliorem, quæ in actione animi consistit, quā sapiens quoq; Poeta prędicans, Felix inquit qui rerū potuit cognoscere caussas. Quid de Anima loquar? de qua toties publice, priuatimq; disputatur. Nusquā librorum suorū, philosophus hic opinionē suam exponit, q̃ in his libris, quid Anima sit, undeq; in corpus recipitur. Ad hæc, mores illi, & uirtutū officia, quibus uirum appellamus bonū, laudeq; prosequimur, longe melius hinc accipi possunt, quā uel a rhetore, quē Gręci sophistā uocant, uel a Prædicatore, noīe iam trito latinis auribus. Is em̃ sæpenumero uita discrepat ab præceptis, & melius hortantur alios, quā officio ipsi fungantur: ut interdum frustra illa uirtutis egregia laus recitata sit, prolixaq; eorum pręceptio uacet & iaceat: cum exempla desyderētur uitę pręceptoris, & autoritas: quā qui respicit, facilius et mouetur ad uirtutem, & in officio tenetur. At uero in cōtemplandis animalibus, moribus, de quibus agit Aristote. exempla suppetunt omniū officiorū, & effigies afferuntur uirtutum, sum̃a cum autoritate naturę omnium parentis, nō simulatæ, nō cōmentitiæ, non inconstantes & labiles, sed uere ingenuæ, atq; perpetuę. Quis em̃ tam peruersa natura, hostis sui generis est, quin emende

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

tur & mitigetur, cum nullum animal a sui generis, bestiam impeti uideat? Quis tam in parentes impius, ne cum Ciconiæ auis, aut Meropis pietatē erga parentes intelligat, pientior efficiatur? Quis adeo inhumanus, illiberalisq; est, quem ossifragæ benignitas in pullos aquilæ, non faciat benigniorem? Quis tam piger, iners, & segnis est, quin excitetur ad uitę munera, cum formicarū, aut apum labores, atq; industriā intuetur? Quem nō pudeat per metum peccare, cum nō solum leonis animū inuictū cogitat, sed etiā Reguli auiculæ, quæ cum Aquila pugnat, certatq; de imperio? Quis principem bonū nō colat, cum si rex Apū in itinere aberrauerit, oēs eum inquirere, odoratuq; sagaci persequi, donec inuenerint, cognitū habeat, gestari etiam regem a plebe cum uolare nō pōt, & si perierit, oēs discedere? Nunquid parum exempli, ad boni Principis, siue desyderium, siue obseruantiam datur? Quis Princeps nō ad clementiam facile inuitetur, cū reges Apum armari quidē aculeo, sed eo nunq; uti intelligat? Quæ fides? quis amor in canibus? Quanta in Elephantis mansuetudo? Quę in Ansere uerecundia? Quantū studium ornatus, ac polituræ in Pauone? Quanta opera uocis amœnæ, suauisq; in luscinia? Quid de iusticia Apum dicam? quæ colligunt quidē ex ijs, quibus aliquid dulcedinis inest, sed sine ullo fructuū detrimento. Quid de castitate Elephanti? qui quā impleuerit coitu, eā rursum non tangit. Aut Columbę, quę neq; coire cum pluribus patitur: neq; coniugiū iam inde a primo ortu initum deserit, nisi uidua, aut celebs? Disciplina aūt, & eruditio Elephanti, quē non faciat studiosiorē? Omnino nulla pars uitæ humanæ est, quæ nō suorum officiorū exempla cōmodissime hinc accipiat. Nam ut omittam artes liberales, quæ & ipsę ingenijs animaliū non parū iuuantur, ualetudinis exempla quæso, unde cōmodius peti, q̄ ex aīalibus possunt? Loca pro temporis conditione solent illa mutare: nō plus edunt, aut bibunt, q̄ sibi salubre sit: nō diutius dormiunt, q̄ ratio ualetudinis postulat: modum mouēdi, quietandiq; seruant. Nouit sua quodq; medicamina, uiuit sua quodq; sorte contentū, & gaudet. Hæc late a medicis præcipiuntur. At uero exempla, in quib. maior, q̄ in pręceptis uis est, ab aīalibus certiora perhibentur. Addo utilitatem, quæ in dicendi facultate ex hac animalium ratione afferri pōt. Comparationes eñ, assimulationesq; illæ, quas Græci parabolas, uocant, quæ plurimū orationē exornant, auditoremq; tenent, hinc uarię, copiosæ, aptissimęq; accipi possunt, ut siue oras, siue cōmunem partiris cum alijs sermonem, eloquens, aptus, suauisq; esse possis. Poeta uero, unde nam pulchrius sua illata, & mira accipiet, q̄ ex Aristo. libris de Animalibus, qui naturæ archana, rimantur, enarrant, afferūt? Medicus uero quod fatetur, se sua inde ordiri, ubi philosophus desinit, nusq; plenius q̄ hic uiderit: quodq; a Galeno medicorum Principe traditur, Aristotelem primum anatomen, hoc est, membrorum dissectionem scripsisse, hic agnoscet, & quam idem ut primus & optimus fuerit autor percipiet. Hæc Gaza.

¶ De Aristotelis Bibliotheca.

Aristoteles Bibliothecam, & scholam reliquit Theophrasto, & primus omniū quos scimus Plin. lib. congregauit, & Aegypti reges Bibliothecæ ordinē docuit. Theophrastus uero eam tradidit Neleo. Neleus Scepsim detulit. ac posteris dedit sane imperitis, qui libros negligenter tenebant. Qui cum Attalicorum regum, sub quibus erant, studium sentirent cōquirendorum librorū, ad instruendam eam Bibliothecā, quę Pergami erat, eos in fossa quadam sub terrā occuluerunt: quos & tineis, & humiditate labefactos, tandem qui ex eo genere erant, Apeliconi Teio tradiderūt, magno emptos argento, Aristotelicos scilicet, & Theophrasticos. Apelicon, ut qui magis librorum esset studiosus, q̄ sapientiæ, uolens corrosiones emendare, eos transcribendos dedit, scriptura non recte suppleta, quapropter libros ædidit erroribus plenos. Sed antiqui peripathetici post Theophrastum, cum omnino libris ordinarijs carerent, paucis duntaxat exceptis, exteriorum sermonum, nihil habebant, in quo firmiter philosopharentur, sed positiones quasdam lucubrabant. Posteriores, postq; hi libri in lucem uenere, Aristotelem imitantes, longe melius q̄ illi philosophati sunt. Nam propter errorum multitudinem, consentanea dicere necesse habuere.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Multũ ad hoc Romani cõtulerunt. Nam continuo post Apeliconis obitum, Sylla, qui Athenas cępit, allata illius Bibliotheca huc eam transtulit. Tyrannion quoq; Grãmaticus incępit, cũ Aristotelis amantissimus esset, eo sibi conciliato, qui Bibliothecę pręerat. Item librarij quidã scriptoribus utentes non bonis, nec scripta conferentes, quod in his libris pręcipue fieri solet, qui uendendi transcribuntur, tum hic, tum etiã Alexandrię. Ad Chalcidem uersatus est, quoad uita functus est. Suidas. ἀρισοτέλης ὑιὸς νικομάχου καὶ τοῦ φαιστιάδος ὁ δὲ νικόμαχος ιατρος ἦν τῶν ἀσκληπιαδῶν γένους ὑπὸ νικομάχου τοῦ μαχάνιος ἐκ σαγείρων πόλεως τῆς θράκης, φιλοσόφος, μαθητὴς πλάτωνος, τραυλὸς τὴν φωνήν.

De ritu docendi Aristot. ex Aul. Gellij Noct. Atticis lib. 20. ca. 4.

Commentationum suarũ, artiũq;, quas discipulis tradebat Aristoteles Philosophus, Regis Alexandri Magister, duas species habuisse dicitur. Alia erat, quæ nominabatur ἐξωτερικὰ. Alia quæ appellabatur ἀκροαματικὰ. ἐξωτερικὰ dicebantur, quæ ad Rhetoricas meditationes, facultatẽ argutiarũ, ciuiliumq; rerũ noticiã conducebant. ἀκροαματικὰ autem uocabantur, in quibus Philosophia remotior, subtiliorq; agitabatur, quęq; ad naturę contemplationes, disceptationesq; Dialecticas pertinebant. Huic disciplinę quam dixi ἀκροαματικῶν tempus exercendę dabat in Lycio matutinum: nec ad eam quenq; temere admittebat, nisi quorũ ante ingeniũ, & eruditionis elementa, atq; in dicendo studiũ, laborẽq; explorasset. Illas uero ἐξωτερικὰς eodẽ in loco uesperi faciebat, easq; uulgo iuuenib. sine delectu dabat, atq; eũ δειλινὸν περίπατον appellabat, id est, pomeridianam inambulationẽ. Illũ alterũ supra ἑωθινὸν (utroq; ẽm tẽpore ambulans disserebat) librosq; suos earũ rerũ oĩm cõmentarios seorsum diuisit, ut alij ἐξωτερικοὶ dicerentur, partim ἀκροαματικοί. Quos cũ in uulgus ab eo editos Rex Alexander cognouisset, atq; ea tempestate armis, exercituq; oẽm prope Asiam teneret, Regemq; ipsum Dariũ prełijs, & uictorijs urgeret, in illis tñ tantis negocijs, literas ad Aristotelem misit. Non eum recte fecisse, q; disciplinas ἀκροαματικὰς, quib. ab eo ipse eruditus foret, libris foras editis inuulgasset. Nã qua inquit, alia re pręstare cęteris poterimus, si ea quæ ex te accępimus, oĩm prorsum fient cõmunia? Quippe ego doctrina præire malim, quã copijs atq; opulentijs.

Plinius de Aristotele libro. 8. cap. 16.

Aristoteles diuersa tradit, uir quem in his magna secuturus parte pręfandum reor. Alexandro Magno Rege inflãmato cupidine animaliũ naturas noscẽdi, delegataq; hac cõmentatione Aristoteli, summo in omni scientia uiro, aliquot milia hoĩm, in totius Asię, Gręciæq; tractu parere iussa, omniũ quos uenatus, aucupia, piscatusq; alebant, quibusq; uiuaria, armẽta, aluearia, piscinę, auiaria in cura erãt, ne quid usquã gentiũ ignoraretur ab eo, quos percũctando. 50. fere uolumina illa de Animalib. cõdidit.

Laus Aristot. ex Cice. Tusc. quęst. li. 1.

Sed ut Aristoteles uir summo ingenio, scientię copia cũ motus esset Isocratis Rhetoris gloria, dicere etiã cępit, adolescẽtes docere, & prudentiam cũ eloquẽtia iungere. Sic nobis placet, nec pristinũ dicendi studium deponere, & in hac maiore & uberiore arte uersari. Et paulo post eodẽ libro. Aristoteles longe omniũ pręstãs (Platone semper excepto) & ingenio, & diligẽtia.

Idem autor de Finibus libro quinto.

Persequutus est Aristoteles animantium omnium ortus, uictus, figuras. Theophrastus autem stirpium naturas, omniumq; fere rerum, quę e terra gignuntur, caussasq; atq; rationes. Ab Aristotele mores, instituta, disciplinas: a Theophrasto leges etiã cognouimus. Et plura ibidem de comparatione Aristotelis, & Theophrasti.

A R M

Armatura cõcęptus, tertium inuolucrum fœtus in utero, quod partũ tuetur, aduersus suijpsius lotium, & humores. Sic enim Albert. appellat. Auicen. uocauit Abgas.

Armeniaca, siue Armenia, prunorum generis sunt, peregrina & ipsa, ut ex nomine cognoscitur. Sola e prunis odore cõmendantur. Armeniaca uocari desita, & præcocia, & pręcoqua tm̃ dici, testis est Gale. Palladio pręcoqua differũt ab Armenijs.

Armiagrion, Draconcium maius.

Armoracia, genus Rhaphani syluestris.

Armenium, siue Armenius lapis, siue Armeniacus, inter colores floridos uocatus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

deponitur. Lapis eſt Chryſocollæ modo infectus. Vide Dioſcor. lib. 5. cap. 96.

A R N

Arnabo, unguenti ſpecies apud Paulum et Aetium, ſed exoletum plane.

ἀρνακίδες, pelles agninæ.

ἄρνεια κρέα, ouillæ carnes, apud Lucianum in Ioue Tragœdo.

ἄρνειον, Plantago.

ἀρνόγλωσσον, Plantago.

A R O

Aromata. Scripſerũt de Aromatis Plinius et Dioſcorides, deq́ regionib. ex quib. potiſſimũ probãtur. Verũ ſecus hodie noſtrates, qui inſulam Calechut nauigauerũt, in primis uero Aloyſius nauigatiõis ſuę li. 3. Eius igitur uerba ſic habent cap. 83. Piper aduehitur e turri quadã, quę eſt ultra Calechut, ſecus litus, ad leucas fere. 50. Cinnamomũ mittit regio dicta Zalon, nec alibi inuenitur; ea eſt ultra Calechut, itinere leucarum. 260. Garyophyllum fert Meluza, quæ abeſt a Calechut ad leucas. 12. more Luſitano, ĩ loco qui dicitur Cananor. Nuces uero muſcatę, & Maſtix, afferũtur ex Meluza, quę abeſt a Calechut leucis 740. Caſtoreum uero, hoc eſt, Muſcatũ, uenit e prouincia quadã, quę dicitur Pego, diſtãte a Calechut leucis. 500. Uniones uero proceriores affert plaga Armuze, citra urbẽ Calechut leucis. 700. Spica nardi, & Myrabolani aduehũtur ex Combaia prouĩcia citra Calechut leucis 600. Caſſiam in ſurculis mittit urbs ipſa Calechut. Mittũt uero ſua Thura Sabęi, citra Calechut leucis 800. Myrrhã Fartica regio, citra Calechut 700. Lignũ aũt Aloe, Reubarbarũ, et Camphoram, Calingan mittit. Cardamomũ maius Canona mittit, oppidũ Calechut, lõge ab eo leucis. 12. Piper longe in Samo inuenitur, Benzui, & Zan, ultra Calechut leucis 700. Thamarindum, et Zedouariã mittit urbs Calechut. Lacham mittit oppidũ dictum Samoterra, ultra Calechut leucis 50. Braſille fert regio Tanazar, ultra Calechut leucis. 50. Opium fert plaga Addę, citra Calechut. 700. Id quod an ita reuera habeat, cũ præ intercapedine locorum immenſa, & pene portentoſa experiri non liceat, neceſſario ſcriptori fides habẽda eſt: adulterari tamẽ per tanta locorum ſpacia, per tot maria, tot ſinus, tot terras, quis non credat? Quanto integriores, duratioreſq́ fuerunt maiores noſtri Germani, qui contemptis his peregrinis, ſuę tm̃ terrę herbis & fructib. incolumes Neſtoreos pene annos attigerũt: cũ hodie inter delicias illas uix milleſimus quiſq́ ad octogeſimũ pertingat annũ: & tñ egregie interim placẽt exotica, ſordent patria, et naturę magis cõuenientia quæq́. Attigimus de hac re & in Herbario noſtro nonnihil.

Aron deſcribitur a Dio. li. 2. cap. 185. Theophraſto li. 7. c. 11. Pli. li. 24. c. 16. & li. 19. c. 4.

Aronia, uulgo Meſpila.

Aronyõ, Semperuiuũ, apud Dio. li. 4. c. 91.

A R Q

Arquatum morbũ ueteres dixere, qui alio noĩe Regius uocatur: eo q́ arcus cœleſtis ei concolor ſit in uirore: Gręci ἰκτερὸν uocãt, & uulgo Ictericiã. Icterici hoĩes fiunt aureoli coloris, & lutei: unde & auriginẽ appellant. Cornel. Celſ. Aeque notus eſt morbus, quẽ interdũ Arquatũ, interdum Regiũ nominant: quẽ Hippoc. ait, ſi poſt ſeptimã diẽ, febricitante ęgro ſuperuenit, tutũ eſſe, mollib. tm̃modo pręcordijs ſubſtantibus. Diocles ex toto, ſi poſt febrem oritur, etiã prodeſſe: ſi poſt hunc febris, occidere. Color aũt eum morbũ detegit, maxime oculorũ, in quibus quod album eſſe debet, fit luteum. Cur autem Regius morbus dicatur, docet Q. Serenus, ſic ſcribẽs.

Regius a uero ſignatus nomine morbus,
Molliter hic quoniã celſa curatur in aula.

Conſimiliter Celſus tradit, utẽdum eſſe in hoc morbo frigidis natationibus, lecto etiam, & cõclaui cultiore, clauſo loco, ludis, laſciuia, per quę mens exhilaretur, ob quę Regius, inquit, morbus dictus uidetur. Plinius memorat, Icteron uocari a colore: quę ſi ſpectetur, ſanari id malum, & auem mori. Eſt & gẽma noĩe Icterias, lucido colori ſimilis, ideoq́ exiſtimata ſalubris contra Regios morbos. Columella lib. 7. c. 5.

Arquatus color, dictus ab arcu pluuiarum (nũcio.

Arquatus morbus, lege, Icterus.

Arquati, id eſt, morbo Regio laborantes.

A R S

Ars, eſt ſimilium comprehenſionũ congeries, quę ad finem quendam uitę commodum referri poſſunt. Vel ſic. Ars eſt comprehenſionũ ſimilium adiectio, quæ ad finem unum referuntur. Gal. de Definit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Ars Medica, ab Hippoc. in lib. de Arte, sic definitur, Medicinã hoc noĩe appellante, ut sit, quę a morbis & ęgritudinib. liberet affectos, & laborãtes grauiter, & uehemẽtiores morborũ impetus sedat, & ne male uictis admoliamur monet, sciẽtes, hęc oĩa Medicinã ptęstare posse. Sunt & alij non pauci, qui sic definierũt. Medicina est ars, non minus sanitati iuuandæ, atq; morbis sanandis accommoda. Galen. de Definit.

Arsacus, ramus Cancri.

Arsela, Argemones species secunda.

Arsemanthon, Glichon, uel Pulegiũ, apud Dioscor. lib. 3. cap. 34.

Arsenicum, Operment.

Arsenote, Stafisagria. Dioscor. lib. 4. ca. 158.

Arsenicum, siue Auripigmentum quid sit, uide apud Dioscor. lib. 5. cap. 112.

A R T

Artemedeion, Dictamnũ. Dio. lib. 3. ca. 35.

Artemisia, nota herba, describitur ab Dioscoride lib. 3. ca. 125. Plinio li. 25. ca. 7. & 10.

Artemon, Medicus.

Artemone, id quod Dioscorides uocat Argemonem alteram. lib. 2. cap. 197.

Arteria, receptaculũ est sanguinis rarioris, & purioris, commixti cũ spiritu naturali abundantiore. Estq; Arteria calidior, & siccior, magisq; sensu pędita, quam uena pulsatilis. Galenus de Definit.

Arteriarum motus qui sit, & qui earum fontes, uide Galen. lib. 1. de motu musculorũ.

Arterię Carotides, quas nos uocamus Subeticas uenas.

ἀρτηριοτομία, uenarum incisio, de qua uide Paulum lib. 6. cap. 4.

Artersitte, lingua Pœnorum Coronopus.

Artredones uocantur, quæ ex apibus sunt minores. Meminit Arist. qui inter crabrones collocat, etiãsi in ueterib. exẽplaribus teuthedron corrupte legatur, pro Artredrõ.

ἀρθριχός, articulorũ morbo laborãs.

ἀρθρῖτις, morbus articularis. ἀπὸ τοῦ ἀρθρῶ, id est, iungo, siue ἄρθρον, quod significat articulum.

Artocopi, id est, pistores.

Artocopęi. i. pistores, & panis coactores.

Articularis morbus, est inflammatio articulis accidens, magnum dolorem neruis patientibus adferens.

Artrare, est aratrare: & est, quando sata inarantur, postq; & nata sunt, & excrescunt.

ἀρτοκόπιον, pistrinum.

ἀρτηριοτομία, arteriarum sectio.

ἀρτύσεις, condita.

A R V

Aruina, durum pingue, quod est inter cutem & uiscus.

Arundo castratur. Plinius. reficitur ex sese, uetere arundineto extirpato, quod utilius repertum, quam castrare sicut antea. Inspice quid sit castrare animal, & id trãsfertur ad arundinẽ, & plantas. Colum. li. 4. c. 32.

Aruncus, uillus ille, qui e mento propendet capræ.

ἄρουρα, ager, uel cultus locus, apud Homerum tam frequens dictio, quã apud Athenas noctuæ.

☞ A S A

Asa quid sit, uide, Laserpitium.

ἀσαμίνθους ἐυξέσας, Homerus balnearum genus quoddam facit, Odiss. ρ.

Asarum. Vide Dioscor. lib. 1. ca. 9. atq; ibidem Coroll. Barbari. Plin. item li. 12. ca. 13.

A S B

Asbolon, & Asbole, Fuligo pictoria, apud Dioscor. lib. 5. cap. 173.

Asbestus lapis, apud Solinum cap. 12.

A S C

Ascarides, sunt tenues quidã lumbrici, qui parte maxime inferiore intestini corrosi gignũtur: & plurimi apparẽt in iumentis male cibum coquentibus: quorum malam coctionem fœtor indicat excrementorũ. Galen. Apho. 26. lib. 3.

Ascis, Veratrum albũ, apud Dio. li. 4. c. 151.

ἀσκίτις, genus Hydropisis utricularium, sic enim Gręci ἀσκὸν, id est, utrem uocãt, quo liquores continentur, & qm̃ in hoc aquę plus, spũs uero minus sit. Neq; eñ secus, q; in utre collecta in eo aqua seruatur.

Asclapon, Medicus Patrẽsis. Huius artem uehementer commendat Cicero Epistolarum familiarium lib. 13. Fuit Asclepiades ætate Magni Pompeij Rhetoricę Magister. Sed cum non satis in ea arte quęstuosus esset, homo sagacis ingenij, ad Medicinam se cõuertit: atq;, ut necesse erat, homini qui nec id egisset, nec remedia nosset, oculis, uisuq; perclpienda, torrenti, ac meditata oratione quotidie blandiẽs, omnia abdicauit, totamq; Medicinam ad casum reuocando, cõiecturam fecit: quinq; res maxime communium auxiliorum professus: abstinentiam cibi, alias uini: fricationẽ cor

Asclepiades

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

poris, ambulationē, gestationesq́;, cum se metipsum sibi præstare posset intelligere. Fauentibus cunctis, cū essent uera, quæ facillima erāt, uniuersum prope humanū genus circumegit in se, nō alio modo, quam si cœlo emissus uenisset. Trahebat præterea mentes artificio mirabili, uinum promittendo ęgris, dandoq́; tempestiue tum frigidam aquā. Et quoniam caussas morborum prior scrutari Herophilus instituerat, uini rationē illustrauit Cleophantus apud priscos, ipse cognominari se frigidā dando præferens, & (ut autor est M. Varro) alia quoq́; blandimenta excogitabat: iam suspendendo lectulos: quorum iactatu, aut morbos extenuaret, aut somnos alliceret: iam balneas, auidissima hominum cupidine instituendo. Et alia multa dictu grata, magna autoritate, nec minore fama, cū accurrisset ignoto funeri, relato homine ab rogo, atq́; seruato, ne quis leuibus momētis tātā cōuersionē factā existimet. Id solū possumus indignari (ut inquit Plinius) unum hominem in leuissima gente, sine opibus ullis orsum, uectigalis sui caussa, repēte leges salutis humano generi dedisse, quas tamē postea abrogauere multi. Asclepiadē uero iuuere multi: cura nimis anxia, & rudi tum obruendi ægros ueste, sudoresq́; omnimodo ciendi: nunc corpora ad ignes torrendo, solesue assidue in urbe umbrosa quęrēdo, imo uero in tota Italia imperatrice, tum primum pensili balnearum usu ad infinitum blandiente. Præterea in quibusdam morbis, medendi cruciatus detraxit. Vt in anginis, quas curabat, in fauces organo demisso. Damnauit merito & uomitiones, tunc supra modum frequētes. Arguit & medicamentorū potus, stomacho inimicos: quod est magna ex parte uetitum. Phreneticos in lumine habendos præcepit, non in tenebris. Tum demū sanguinē his mittere, perinde esse dixit, ac si trucidentur. Officium esse Medici dixit, ut tuto, ut celeriter, & ut iucunde curet. Medicamenta sustulit. Aluum non toties, ut antiqui, sed febri tantum, & ubi necesse erat, subducebat. Cū hodie nostrates nihil fere magis habeant in promptu, & quod ubi perfecerunt, nihil habent ultra quod agant. Febri ipsa præcipue ad remedium se uti dicebat. Conuellendas etiā ægri uires putauit, luce, uigilia, siti ingenti, sic ut ne os quidē primis diebus elui sineret. Plinius lib. 7. cap. 37. lib. 25. cap. 1. lib. 26. cap. 3. Galen. 2. Thera. Cornel. Cel. lib. 1. Scribonius in commentario suo.

Officium medici.

Asclepias, herba, ab inuentore sic dicta Asclepio medico, quę sit, uide apud Dioscoridem lib. 3. cap. 104.

Ascyron, per se herba alia, ascyrum dicta, cognomento Androsęmi. Vide lib. 3. Dioscor. cap. 174.

Ascyroides, Hyperici generis, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 173.

Ascyrum, Hyperici generis, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 173.

ἄσκιος χαλκός, id est, exumbratum ęs, uel (flos æris.

A S CH

Aschrion empiricus, medicamentorum peritissimus, senex cōciuis, & præceptor Galeni, ut ipse inquit lib. 11. Simpl. cap. de Medicina cancrorū: ubi subinde meminit & Pelopis præceptoris.

A S E

ἆσαι, stomachi fastidia, apud Galenū 4. de ualetud. tuen.

Aselli. Lege, Onos.

Asellorum pisciū duo genera: Callariæ minores, & Bacchi. Plin. lib. 9. cap. 17.

A S I

Asilus, insectorum genus, quod ex rore nascitur. Insidet hic raphani folio primo uere, & spissatus sole, in magnitudinem milij cogitur. Inde oritur uermiculus paruus. Plin. lib. 11. cap. 32.

Asinariæ molę, grauiores sunt quam trasatiles, & immobiles.

Asini pisces, qui per diminutionem Aselli dicuntur.

Asinus. Plin. lib. 8. cap. 43.

Asia petra, siue Asius lapis, apud Dioscoridem lib. 5. cap. 133.

Asius lapis quales uires habeat, uide apud Dioscoridem lib. 3. cap. 133.

A S O

ἀσώδης, ex repletione cibi fastidium.

Asonch, ægyptiace Plantago.

A S P

Aspalathon, nisi sandali uocati species sit, haud dubie hoc tempore ignota est.

Aspalacus in terra Beotiorū tantum gignitur: inde translatus perire dicitur. Aelia. ἀσπάλαθοι, spinarum generis apud Theo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

critum Idyllio. δ. ἐν γὰρ ὄρει ῥάμνοι τε, καὶ ἀσπάλαθοι κομόωντι.

Aſphalathō, Hieronymus Herbarius pro Berberis ſpina interpretatur, non recte. Nō eſt ēm noſtri climatis, aut orbis arbor, uel ſpina, ſed Rhodi, & Gręcię: nec uideo, cur hodie ueram poſſimus habere Theriacam, cum tamen de rebus ipſis quę ingrediũtur, nō conſtet. Sic hic plane de Aſpalatho: quicquid tandem ſomnient diuinatores, qui ex ſuis ſuſpicionibus hodie docēt cognoſcere herbas, & in ſuo ſenſu egregie ſibi ſapientes uidentur.

Aſpalathus, hoc nomine & Cyperon Dioſco. appellat lib. 1. grǽce ἀσπάλατος. Differt autem Aſpalathus ab Aſphalto: quia Aſpalathus odoratus frutex eſt, ut inquit Dioſc. ſurculoſus, multis ſpinis coherens, plurimum in Syria & Rhodo. Aſphaltus uero Iudaicum bitumen. Plin. lib. 12. c. 24. Theophraſtus lib. 9. cap. 7.

Aſpanas, Lege, Spinacium.

Aſparagus, ab aſperitate, ut inquit Varro, nomen ſortitum eſt. Ipſum quoq; guttur, a quibuſdā Aſparagus uocatur. Ab Appiano tñ Grammatico, nō Aſparagus, ſed Spharagus. Corrudā appellant hodie hāc herbam. Spinoſi ſunt ex toto Aſparagi, ut ſcorpius, unde ſcorpiones a Columel. fortaſſe nominantur. Quanq; Aſparagus cognomento ſcorpius, ſiue ſcorpio, aliud genus eſt, ut de ſcorpio herba infra.

ἄσπαρμος, infœcundus.

Aſpergo, inis in genitiuo, græce νότις. Vitruuius quoq; illo uerbo utitur. Redolent loca, inquit, ſenta ſitu, & humētia uligine, & quæ perflatum non habent. Quod quidem odoris genus imperita plebs Rheumaticum appellat.

Aſpidion, Alyſſon, apud Dioſc. li. 3. c. 104.

Aſpidion, Atractilis, apud Dio. li. 3. ca. 106.

Aſpis, quinum cubitorū magnitudine iam inuentus. Color his niger, quandoq; cinereus, interdum fuluus. Ab ea ictum, ultra quatuor horas uiuere negant. Aelianus. Huius capitalis inimicus Ichneumon. Cōſule ſuper ea Plutarchum lib. de Aſpidib.

Aſpidum tria genera diſtinguit Barbarus. Primum, Chelidonię, ab hyrundinum colore, iuxta ripas amniū, paulo cubitalibus maiores. Secundum genus terreſtre, ſubuiridi fere, aut cineris colore, cubitorum quinum. Poſtremum, quæ dictę ſunt Ptyades, quibus idem color, ſed & auro quoq; proximus. Ptyaden fuiſſe, quam Cleopatra ſibi admouit, Galenus autor eſt. Hæc ceruicem exporrigens, metitur ex interuallo quem feriat. Solinus Hypnalem dicit appellari, necantem ſomno: qua uitam ſibi Cleopatra inuiderit.

Aſpidum uarias ſpecies & nomina, require apud Aetium ſermone 13. cap. 20.

Aſplenos, Hedera apud Dioſc. li. 2. ca. 199.

Aſplenion, apud Dioſcor. lib. 3. cap. 152.

ἀσπλήνιον, ſic in Galatia, et Chaltide Acorus appellatur, teſte Dioſcoride lib. 2. Sic dictum, quod ſplenem minuit.

Aſpratiles piſces, ſquamati, durioriſq; carnis ſunt.

A S PH

Aſphaltion, græce ἄσφαλτος, dicitur bitumen. Vnde Aſphaltites locus dictus, quaſi bituminalis. Colum. lib. 6. cap. 16.

Aſphaltitis, trifolium, apud Dio. li. 3. ca. 122.

Aſphaltion, Trifolium, apud Dioſcoridem lib. 3. cap. 122.

Aſphaltitis, Polygonium, apud Dioſcoridem lib. 4. cap. 5.

Aſphaltus, Lege, Aſpalathus.

Aſphodelus, Lege Halimum.

A S S

Aſſatio, concoctio eſt, quæ ab arido & alieno calore efficitur. Ariſtot. lib. 4. Meth.

Aſſipitium, id quod arabice uocāt Ziribergi, dulcis cibus, factus de carnibus, ſpeciebus, & melle, ſeu ſaccharo, ſiue aceto, etiā ſi addi id interdum poſſit. Vtitur eo uocabulo ſubinde in diętis ſuis autor Tacuin.

Aſſula, Plinio, Vitruuioq;, & alijs honeſta uox eſt, qua primum ſignificant, quæ marmorarij in cędēdo marmore fragmenta diſſecant, & quæ in frangendis alijs rebus in longitudinem magis quam in latitudinem fragmēta diſijciūtur. Idem quod σκινδαλμός. Vtuntur ea uoce Dioſcoridis interpretes, ſignificaturi radicum concisionem, quas interdum aſſuloſe, & aſſulatim concidi iubent.

A S T

Aſtaci, Gammari, cancrorum genus. Plin. lib. 9. cap. 31.

Aſtalabites, id eſt, ſtellio. Lege, Stelliones.

Aſtaphelinos, Paſtinaca ſylueſtris, ab Diocle ſic uocata.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Astaphis, Stafisagria, apud Dio. li. 4. ca. 158.
Aster, seu Inguinlis, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 121.
Aster, pastillus, subuersiõi stomachi ualens est apud Aetium serm. 9. cap. 10.
Astericos, Aster, seu Inguinalis, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 127.
Asterchillos, Achillea, apud Dio. li. 4. c. 39.
Asteroion, Spondylion herba, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 88.
Asterion, satiua Cannabis, apud Dioscor. lib. 3. cap. 167.
Asterion, Aster, seu Inguinalls, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 127.
Aeristi, summa papauerum capitula, a quibusdam dicta.
Asterias, auis in Aegypto, docilis humanę uocis.
Astorgij, apud Pausaniam, quos Itali Astores uocant.
Astorgion, uel Asterion, ἀςήριον, genus aranei, quod late pungit. Barb. in Coroll.
ἀςραγάλοι apud Homerum pro uertebris spinæ, quas σφονδύλουσ uocant.
Astragali, suilli tali, quos in homine Malleolos appellamus.
Astragalus herba a Plinio describitur folio longo, incisuris multis, obliquis circa radicem, lib. 26. cap. 8. & apud Dio. li. 4. ca. 65.
ἀςράγαλος ὕος, suis talus, cuius uicẽ in homine malleolus appellatus implet.
Astringens febris. Lege, Febris est exuberantia. &c.
Astrion, Coronopus.
ἀςρόβλητον ἄςρον, uocant Canem, quoniã frequenter terrænascentia siccat, adeo ut perarescant.
ἀςροβλῆτοι. Vide, Siderationem.
ἀςροβολισμός, ibidem.
ἆσθμα, cum uehementior est spiritus rerentio, & cum spuere æger sine sono non potest. Est enim anhelitus, siue anhelãdi difficultas, uehemens respirandi difficultas, infertq; dispnęam, putredineq; affert: quosdam corruere cogit, & rursus resurgere.
ἄσομος, quod ori non conuenit.
Astomina, Lege, κόλπος.
Asturiones equi, qui ex Asturia ueniebãt, & Tollutarij dicti.

A S Y

ἀσυλληψία, conceptionis defectio.
ἀσυμπλήρωτα, caua, quę non implentur.
Asyphilicon, gramen, apud Dio. li. 4. ca. 33.

A T A

ἀτανακέρη, torpentia membra.

A T E

Ater succus. Sic ueterum quidam atram bilem uocauerunt.
Ater color, horribilis dictus omnino, uelut Anthrax, id est, carbo. nã proprie est carbonis extincti. Quare scite, ut omnia, Terentius: Tam excoctam, inquit, reddam, atq; atram, q̃ est carbo. Et inde a Virgilio cinis dictus est ater, & fauilla atra. Sanguis præterea caloris, atque coloris ignei particeps, effusus, ac frigefactus, amisso rubore, tanquam in carbonem mutatus, ater ab om̃ibus uocatur. Dicitur & mors atra: quia cadauer extīcto calore illo uitali, quo corpus alitur, atrum relinquitur, ut est carbo. Quę mihi perq; elegans uidetur similitudo. Quid, quod dies atri eadẽ de caussa dicti fuerunt? Qui eñ luctum afferebant, carbonibus, ut contra dies læti syrupis signabantur gypsęis. ex quo Horatius ait: Creta, an carbone notandi. Differt in hoc a colore nigro: quod ut omnis ater est niger, sic non omnis niger est ater. Horrendus est hic, tristis, uisu iniucundus, lugentibus accommodatus: ille cõtra nonnunq; lepidus ac uenustus. ut humani oculi sunt complures, quos nemo atros diceret, sed nigros, ijsq; tamen nihil maiori cum uoluptate spectamus. Vocabatur autem Ater ab antiquis etiã Anthracinus, idemq; Furnus. Quibus longe minus sunt nigri, liuidus et fuscus. Alter ex graui corporis ictu proueniens deformitatẽ habet. Vnde inuidi aliorum bonis, uelut uerberibus laniati, & idcirco exangues, liuidi nũcupãtur. Alter non insuauis, & in homine persępe laudatur: qui tñ si modum excedit, ac maxime fuscus est, & quasi nigrescit, Pressus dicitur: ut quæ aliquãdiu sub pręlo uestis pressa nimium coloratur. Secus uero fasciolæ Coloriscæ dictæ fuerunt, quæ nõ saturatæ, sed uix colore aliquo illitę e coronis dependebant. Est aũt forma diminutiua, ut Lycisca, Syrisca. Aquilum ueteres hũc Fuscũ a colore aquę uocarũt, qui inter nigrũ est & albũ: id quod Plato etiãdocet.
Ateramon apud Philippos quondam uocauerunt herbã in pingui solo fabas necantem. Quidã pro Ateramon, Ateramnon

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

leguntapud Theophr. & Plini. Alij Aterama pro leguminibus interpretantur inobsequiosis & contumacibus. Quod genus seminis etiam Cerasbolon uocatur a Platone, superstitiosa origine, quasi sterilia & irrita proueniant, quæ per boum cornua serenda cecidissent in terram.

ἀτεκνία, sterilitas, & liberos gignendi impotentia.

ἀτενεῖσ, qui rigent nimium oculis.

A T H

Athanasia. Quemadmodũ herbis a diuersis rebus, et euentibus imposita sunt olim nomina, ita ex cõpositis medicamẽtis, quemadmodum est id cernere in libro cõpositionum Nicolai: ex quibus est & hæc Athanasia, ab immortalitate, quia perpetuo ualentes reddat ægrotos, sic dicta. Descriptionem eius lege apud Nicolaum.

Athanasia. Vide, Tanacetum.

Athamanticum, cognomen μήου.

Athanatos, Lychnis coronaria apud Dioscoridem libro. 3. capite. 113.

Atharatrion, cõpositũ uidetur ab athara, & trio, quod placẽtæ genus est apud Plautũ: dictum a folijs fici, quibus circumdatur.

Ather, in hordeo, ut Gal. interpretatur, cuspis ipsa spicæ. Nam & menti inquit pars extrema hoc nomen habet, cum aristam non habeat.

Athera ex zea fit tenuissime molita. Est aũt sorbitio quasi liquida pulticula, infantibus conueniens, et cataplasmatis efficax, ut inquit Diosc. Aliter Plin. qui ex olyra dicit constare. Et Aetius, qui ex amylo. Non uidetur tamen a pulticula, nisi liquidiore habitu differre. Nec aliter quoq; Paulus æginetа eam descripsit libro. 6.

ἀθήρα, tenuissima farina ex zea.

Athera, idem quod Atheronia, tuber, cui pulticulæ simile quid inest.

ἀθερώματα, capitis quædam hulcera sunt.

ἀθώρηκτοσ. ὁ μὴ μεθύων.

ἄθριξ, caluus. Pollux.

ἀθρώβολον, id est, crassioris glebæ. sic Bdellium improbat Dioscor. uidelicet, q; est in offas conuolutũ, quemadmodũ Ruellius conuertit.

ἀθυμία, tristicia, dolor, angustia animi, animi deiectio.

A T I

Atidis. Lege. Rhamnum.

Atilius, piscis ingens in Pado, inertia pinguescens ad mille aliquando libras. Catenato capitur hamo, nec nisi boum iugis ex tractus. Plinius libro. 9. capite. 15.

Atinia. Plinius de Vlmo scribẽs, sic refert. Græci duo eius genera nouere. Montosam, quæ sit amplior. Campestrẽ, quę fruticosa. Italiaa Atinis uocat excelsissimas, et ex his Siccanas illis præfert, quæ non sunt riguę. Alterum genus Gallicas. Tertium nostrates, densiore folio, & ab eodẽ pediculo numerosiore. Et quartũ syluestre. Inter quæ Atiniæ non ferunt samarã (ita uocatur ulmi semẽ) omnesq; e radicum plantis proueniunt, reliquæ semine. Hactenus Plinius, qui semen ulmi uocat samarã, quę Amera uocatur a Colu. Proinde aut hic, aut illic dictio corrigenda: ne sit dissidium inter duos scriptores, quorũ alter ex altero non pauca exscribit. uide Colu. li. 5. ca. 34.

A T L

Atlas, ultima colli uertebra. Sic dicta, quia onus sustinet.

Atlas Pamphiliensis, ex priscorum medicorum schola, citatur ab Galeno.

De Atlantis arboribus, & luxu mensarum quæ fiebant ex eis, uide Plin. lib. 13. ca. 15.

A T M

ἀτμίδεσ. i. uapores in corpore exhalantes.

A T O

Atocia, medicamẽta apta faciẽdis abortiuis

Atocion, aranei genus lanuginosum, grandissimo capite, quo dissecto, inueniuntur intus uermiculi duo, ut inquit Plinius, qui adalligati, ceruina pelle, ante solis ortum, dicũtur mulieribus præstare ne cõcipiant.

Atocion, Lychnis agria, Diosc. li. 3. ca. 114.

ἀτόκιον, non abortiuum medicamentum, ut quibusdam placet, sed quod sterilitatem facit. Manifesta significatione a partus priuatione, quæ in ea uoce est.

Atomos, Veratrum album, apud Dioscoridem libro. 4. capite. 151.

Atomos, Hyoscyamus. Dio. lib. 4. cap. 72.

Atomum thus, thuris fragmentum.

Atomi, sunt sensu imperceptibilia corpora, uti in radio solis, sed grossiuscula uidentur.

ἀτονία σωματόσ, infirmitas uirium.

ἀτονία, corporum defectio, uel debilitas.

ἄτονον τῆσ γεύσεωσ, quod gustu hebes atq; ignauum est.

ἀτονώτερα, minus ualentia

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Atos, Bunium, apud Dioscori. lib. 4. ca. 125.

Aetonychon, Leontopodion, apud Diosc. libro. 4. capite. 132.

A T T A

Attagon, maxime Ionius celebratur, uocalis alias, quondam existimatus inter raras aues. Plinius libro. 10. capite. 48.

Attagon Ionium, uocauit Horatius, quem Attagena Martialis, & Attagan Aristophanes. Plinio, uocalis est, & captum obmutescere ait. Sunt qui has starnas hodie uocatas putent. Quibus repugnat, quod starnæ uocales non sunt.

Attalum emplastrum, quod uulnerib. medetur, apud Celsum lib. 5. cap. 19.

Attalensis Athenæi sectatores (inquit Galenus) negant, aut calidum, humidumue statim uitio dandum, aut morbum ullum inueniri, qui calidus sit & humidus: sed omnino qui uel calidus sit & siccus, ut febris: uel frigidus & humidus, ut aqua intercus: uel frigidus & siccus, ut melancholia. Plura alia de temperamentis absurda statuerunt, quæ lege apud eundem libro primo de temperamentis.

Attalus, medicus.

Attegia. Lege. Scænæ.

Attiuia, ulmi genus, procerius nostrate, frondemq; iucundiorem bubus præbens.

Attoniti, ijdem qui & Apoplectici, quibus mens & corpus stupet. Vide, Morbus attonitus.

Attritus sedis. i. παρατρίμματα, morbus quẽ aut Attrita, aut Intertriginẽ uocant.

A T R A

Atrabilaria. i. atræ bili obnoxia corpora.

Atractylis, Anemone. Vide Diorscoridẽ de Anemone.

ἀτρακτυλίσ, spinæ genus, ex qua mulieres fusas sibi cõficiunt. Vtitur Theophrastus ειδυλλίω. ς. Vide etiam Dioscor.

ἀτράφηξισ. id est, Atriplex.

Atramentum scriptorium, siue librarium, sic sit, apud Dioscor. lib. 5. cap. 174.

Atramentum sutorium, id est, Calchantum Vide de eo Dioscor. lib. 5. cap. 105.

A T R I

Atriplex, & Atreplexum, & Treplexum (nam his nominib. olim ueteres nominasse legimus) modo uidetur esse olus quod nos Spinaciam uocamus, Græce χρυσολάχανον dictum. Vide Manard. libro. 9. Epistola. 3. De Atriplice etiam lege Dioscoridem libro. 2. Plinium lib. 20. cap. 20. Columellam libro. 12.

A T R O

ἀτροφία, tabis species, ut inquit Celsus, ubi corpusculum minime alitur, & secundum naturam aliquibus semper decedentibus, nullis uero in locum earundem succedentibus, sũma macies oritur, quæ cõficit tandem, nisi mature illi occurratur. Et est nutrimenti indigentia, unde uehemens ex defectu gracilitas; propter quam nõ possunt crines crescere. ξηρασία aũt est, cum lanuginosa est crinium superficies, similis his, qui sunt puluere discissi & dissoluti.

Atrophia oculi uocatur, ut inquit Gale. in Definit. quoties ex longa ualetudine, aut incerta aliqua caussa, oculus quasi a sede sua motus, mox subsidens in radicib. eius dolore minor fit, & minus, aut nihil uidet.

Athophia uocatur etiã paruitas oculi totius, & pupillæ, cum uisus imbecillitate.

Atrophia unde caussetur, & eius curam uide apud Gale. lib. 34. Methodi.

Atrophia, insatiabilis fames, qua affecti cibum non sentiunt, sed tabe potius corpusculũ cõsumitur quã alatur. Paul. li. 2. c. 51.

ἀτροφοῦντεσ dicũtur Galeno de Valetud. libro. 5. quorum corporibus longo tempore nihil alimenti accessit.

ἄτροφον Græcis est, quod non nutrit, & quo in cibo utentes homines id non sentiunt. Plinius.

A T Y

Atypus. Lege. Morbi.

Atycon, Pœnorum lingua Plantago.

☞ A V A

ἄυανσισ, stirpium uetustas & seniũ. Gale. 1. de sanitate. Accidit autem ineuitabilis hęc corruptela stirpibus & plantis, longęuitate temporis, ut in tabem soluantur. In animalibus Senium uocatur.

A V B

Aubion, Chelidonia. Dioscor. lib. 2. ca. 200.

A V C

Auca, Anser.

ἀυχὴν, collum.

ἄυχενησ, collum.

Auctoratus, uindemiator dicebatur olim, id est, ad periculum conductus: qui operã suam in tam altas uites elocasset, ultra constitutã mercedem. Id quoq; stipulabatur:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ut si deuolutus esset, funeris impensam do minus infunderet.

A V E

Auena grece, Bromos, uel Aegilops, apud Dioscor. libro. 4. capite. 140.

Aueruncare, auertere, depellere.

Auem, genus appellamus pennatum. Aristot. lib. 1. cap. 5. de natura animalium.

Aues Memnonię, accipitrum specie, carne tamen abstinentes, in sepulchrum Memnonis apud Ilium quotannis aduolant quasi iusta illius umbræ reddentes.

Aues Diomedis, in insula Apuliæ, dictæ & socij Diomedis: quarū naturas lege apud Solinum capite. 8.

Aues Carystiæ flammas impune inuolant, de quibus Solinum uide cap. 17.

Aues externæ apud Plinium uocatæ sunt, lib. 10. cap. 49. starnæ, ut uulgo hodie uocant. Locus Plinij sic habet. Aduenerunt inquit, bellis Bebriacensibus ciuilibus in Italiam aues externæ, quæ adhuc nomen retinent, paulum infra columbas magnitudine, turdorum specie, sapore gratæ.

Aues tardæ, id est, Otides aues, de quibus uide Plinium libro. 10.

Auium nocturnarum genera. Nocticoraces, Bubones, Alucones, Noctuæ, Asiones, Vlulæ, Vespertiliones, Oti, Ciconię, Craprimulgi, Striges, Paræ, de quibut Plinius, & Aelianus.

Auerrois Auicennæ coæuus, multæ eruditionis Philosophus & Medicus, qui cum maxima laude & ipse Aristotelis libros est commentatus.

A V G

Augurium ex auibus futura prędicit: olim celebre, præcipue Romanis.

Augustia, Leucoion, uel alba Viola, apud Dioscor. libro. 3. capite. 139.

A V I

Auiaria, auium receptacula, & gallinaria.

Auiarius, dicitur pastor auium & custos, quem uulgo gallinarium uocant. Vergi. auiaria ponit pro nemoribus quæ ab auibus frequentātur. sic em̄ inquit in Geor. inculta rubent auiaria baccis. Colu. li. 8. ca. 3.

Auicenna natione Arabs, patria Cardubēsis, e stirpe regia. Vnde a medicis Princeps uocatur. Extāt eius hodie opera quæ Canones & Cantica inscribuntur. Scripsit & Metaphysicen.

A V L

Aula, siue olla, arborum uicium quomodo contrahatur, uide Theophr. lib. 4. cap. 16.

αὐλωποὶ apud Oppianum piscium genus, interpres exponit oculos habere oblongos, quadam tibiarum imagine.

A V R

Aura, Centaurea minor. Vide Dioscoridē libro. 3. capite. 8.

Aura Crocodyli, Lilium uulgare apud Dioscoridem lib. 3. cap. 115.

Aurata, pallidior statua, apud Catullū pro icterico, et regio morbo laborāte legimus.

Aurea Alexandrina, Alexandri cuiusdam nobilis compositio, ab excellentia aurea dicta, describitur ab Nicolao Præposito, in Antidotario suo. Sunt qui ab loco sic inscriptam uolunt.

Aurata. Lege. Piscium fere.

Aurelia quid sit, lege apud Dioscoridem Heliochrysos.

Aureo, onis. Lege. Halimum.

Aureus color, ab auro nuncupatus.

Aures, neruis & cartilagine constant: habentq; uim percipiendarū uocum, & eorū quæ in eis sunt differentiam assumunt.

Auricula muris, abunde depicta est a nobis in Germanico Herbario, & est apud Dioscoridem libro. 2. capite. 203.

Auricula muris, alsine, apud Dio. li. 4. c. 89.

Auriculam muris pingit quoq; Plinius libro. 27. capite. 12.

Auricularis, Aizoum maius apud Dioscoridem libro. 4. capite. 91.

Auripigmenti tria genera lege apud Dioscoridem lib. 5. cap. 112.

Auris est pars capitis in qua audimus, ita ut nulla spiratio desyderetur. Aristot. lib. 1. de natura animalium capite. 11.

Aurora piscis. Lege. Piscium fere omniū.

Aurum coctum.
Aurum malleatum.
Aurum bracteatum. Geschlagen
Auri folium. gold.
Aurum laminatum.
Sol laminatus.

Aurum obryzum a Græcis appellatur τὸ πολλάκις ὀπτηθὲν, id est, multipliciter excoctum. Inde obryzati nummi.

Aurispicina, ex extis, & corporis interaneorum interaneis maioribus prognosticatc: cuius repertor Tagus Hetruscus.

A V S

Auspices qui sint, require in dictione, μαντικὴν appellant.

Austeritas, corporis qualitas.

Austeri colores uocabantur olim omnes preter Minium, Purpurissimum, Cinnabarim, Armenium, Chrysocollum, Indicũ, nam hos floridos dixerunt.

Austri, Græce νότοι.

A V T

Autogenes, Narcissus Diosc. li. 4. ca. 164.

ἀυτόπυρος, simila, cui nihil ademptum est: panis qui ex omnibus farinæ suæ partibus detractione nulla constat. Vel, ut alijs placet, ex quo nihil furfurũ decessit: quasi totum in se triticum, nihil inminutũ habens.

ἀυτοψία, propria cuiusqꝫ inspectio. Sic Gal. uocat libro de sectis empiricorum, theoremata & experientias.

A V X

Aux quid sit, lege, Absides.

ἄυξησις, morbi ipsius augmentũ, apud Galenum libro de temporibus morborum.

Auxiliaria signa sunt, quibus curationis ex ipsis obseruatæ, recordamur.

Auxilium est, quod ad hominis salutem cõstitutum est, compositum quantitate, qualitate, ordine, & tempore.

Anxios ægros uocamus, qui accubitum nõ perferentes, figuras euariant. Hinc a Græcis τὸ ἀλύειν positũ, pro ἐν ἄλῃ δυσφορεῖν, id est, anxietudine obturbari moleste. Quamuis etiã lætari designet, ut apud Homerum. Vide Cęlium lib. 6. cap. 26.

☞ A X I

Axillæ, sinus sub summo brachio, Græce μασχάλαι, unde et ducitur, et ἀμφιμάσχαλος, id est, uestis manicata, uel seruilis.

Axina maior, Periclymenon apud Dioscoridem libro. 4. cap. 16.

Axinomancia, id est, per secures, dolabellasqꝫ facta diuinatio.

Axis, fera hinnuli pelle, pluribus, candidioribusqꝫ maculis, sacra Libero patri. Plinius libro. 8. capite. 21.

Axillaris uena, iecorariæ ramusculus.

A X O

Axos, flos est spinæ eiusdem nominis, uenenatus: de quo uide Dioscoridem libro. 6. capite. 33.

A X V

Axungia, adeps suillus.

A X Y

ἀξύγγιον, Axungia.

☞ A Z I

Azimar, Spongryen.

A Z Y

Azymus panis, panis non fermentatus.

☞ B A C

BAccalia, Lege. Laurus Baccalia.

Baccaris, Nardum rusticũ. Plin. li. 12. ca. 12.

Baccar, id est, Asarum.

Baccaris, herba fruticosa, quę in coronas additur. Dicimus & Baccar, falso a quibusdã uocata Nardum rusticũ: cum Nardus rustica sit Asarum. Plura de illa, lege apud Dioscor. lib. 3. capite. 49. & inibi Barbari Corrollarium. Baccaris inquit Gale. Hippocrati quoddam unguentũ Lydium est. Non defuerunt, qui genus floris esse uoluerunt, quę nos hodie Gariophyllum uocamus. sed de hoc abunde in Corollario.

Bachmindus, medicus citatur ab Galeno.

Bachius, medicus citatur ab Cælio Aureli.

B A D

Badius color. Vide, Puniceus.

B A I

Baia, et Spadices, palmarũ cum fructu termites. A quo & color equino generi Spadix, aut Spadiceus, & Phœniceus, hoc est, palmeus. Vnde uulgo quoqꝫ Baius. Alioqui Phœniceus proprie is est, qui uermiculus & puniceus uocatur, ab Eusebio, siue Hieronymo in Chronicis: nomen habens a Phœnia illo, qui literas inuenit. de quo Plinius libro. 7.

Baius color. Vide, Balius, & Casius.

B A L

Balanus, uocatur id genus alui subducendæ, quod clysteris loco subditur. A specie glandis. Id, ut ait Pollux, ex adipe ac nitro factitabatur parte plurima. Vtitur & βαλανίσαι uerbo Hippocrates.

βάλανος, glans.

βαλάνινον ἔλαιον, oleũ quod fit ex unguentaria glande. Cæterũ unguentariam glandem Vergilius interpretatur Myrabolanon, & Myrepsicon. Serus scholæ, & uetus Pandectarum sutor illud interpretantur oleum de Ben, uel Behen.

Balanus scordianus. Lege. Castanea.

Balanus Myrepsica, id est, glans unguen-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

taria, apud Dioscor. lib. 4. cap. 163. Plin. libro. 12. capite. 22.

Balaria, Lychnis coronaria apud Dioscor. libro. 3. cagite. 113.

Balaryis, Bryon Thalassion, apud Diosco. libro. 4. capite. 100.

Balaussus, herba non multum dissimilis Narcisso.

Balaustinus color dictus a flore Punicæ, autor Thyl. de coloribus.

Balaustium, syluestris Punicæ flos est, Cytinus uero satiuæ. Vulgus indoctorũ hodie passim Baulastia uocat, & Cytinos, cum tamen & Dioscor. & Gale. manifeste Cytinos in satiua, priuatim appellauerint: Balaustia uero in agresti. In quibus sciendum, Cytinos Punicæ flores, a tumore dictos græcis fuisse. κύτοσ enim illi, quod ambitu & tumore suo aliquid capit, et in se claudit, dixerunt. Lege. Cytinus.

Balbi sunt, qui pronunciando, literã unam, uel syllabam exterunt, & prætermittunt.

Balbus. Lege. Morbi.

Balenæ ora habent in fronte: ideo summa aqua adnatantes, in sublime nimbos efflant. Plinius libro. 9. capite. 6. In mari Indico animal maximum. capite. 4.

Balineum, pro balneo dixerunt Plinius & Seneca in naturalibus quæstionibus: fortasse a grçca dictione βαλανεῖον, quod grçcis significat balneum.

Balij, qui græce βαῖοι, id est, Baij.

Balius color, id est, uarius, uel spadiceus, id est, palmeus, qualis est equorum quoq; apud Maronem. Nam et Baius uulgo dicitur is, quoniam spadices, hoc est, palmarũ cũ fructu suo termites græci uocant βαῖα. Lege. Baia.

Balincium, uinum quod in Sicilia nascitur, saporem mulsi referens.

Ballarion, Lychnis. Vide Corollaria apud Dioscor. libro. 3. capite. 113.

Ballote. De Ballote uide rixam scriptorum in Herbarij nostri Tomo secundo, ubi singillatim opiniones coaceruauimus. Egit de ea & Plin. lib. 27. cap. 8. Eum lapsum mirum quam nititur tueri Collinucius.

Balneæ. De Balneis Galenus refert, Aliquas fieri studio nostro, Quasdam uero sponte naturæ. Nostra opera fiunt balneæ ex Nepeta, Origano, Hysopo, Thymo, & huius generis, spasmo & doloribus multũ utiles. Balneç uero quç sponte proueniũt, diuersæ sunt: nitrosæ, salsæ, sulphureæ, asphaltidæ, στυπτηριώδη, ferri, aut æris naturam habentes. Quædam ex his compositæ. Harum omniũ uis exiccandi. Stipticæ sunt omnes salsæ, & æratæ. Sulphureæ stomacho aptç. Ferratç lyeni conueniunt & stomacho. Sunt & frigidæ balneæ, quæ ψυχρολουσίαι uocantur: et habent quidem illæ iuuamenta sua: de quibus Galenũ require. Nos quoq; priuatim tractaturi sumus. Laconicum hoc genus quondam appellabatur, quod eo Lacones uterentur. Quanq; & alius fuerit illis mos, qui & hodie quoq; manet, ubi hypocaustula calefacientes, æstu exactum sudorẽ expellimus. Videtur notasse Marcialus, cum dicit. Ritus si tibi placeant Laconũ, contentus potes arido uapore cruda uirgine, marciaue mergi. Appellatur pluribus nominibus: Laconicum, Pyriaterium, Hypocaustum, Sudatorium, Sphæristeriũ. Cicero ad Atticum, Laconicum sibi parari petit. Et Columella. Quotidianam inquit cruditatem, laconicis excoquimus, & exusto sudore sitim quærimus. &c. Vitruuius libro. 5. docet rationem Laconicorum fiendorum.

Balneæ. Lege. Thermæ.

Balneæ naturales, lege, Thermæ.

Baloten, nomine alio Marrubium nigrũ, a similitudine foliorũ uocant. Plin. 27. scripsit alia appellatione a græcis uocari, ac folijs q; porri maioribus constare.

Balsamita, ut inquit Dioscor. albæ uiolç lyrij, aut pyracãthç magnitudine cõspicitur. Foliũ rutæ proximũ, longe candidius, per petuo uirens, in Iudæa solũ quadam ualle & Aegypto nascens: his differens modis: scabricia, proceritate, gracilitate. Quod igitur tenui & cappillacea coma est, Theristũ uocant, quasi demessile. Fortasse, qm̃ ob gracilitatem facile demetatur. Plura Plin. lib. 12. cap. 25. Theophr. lib. 9. cap. 6.

Balsami fructus, ligna, & succus an cõmode hodie a nostris haberi ualeant, & an in officinis uere seruentur, uideant qui ea impudenter ementibus obtrudunt. Nam nisi Plinius nos fallat, admodum, præter eius raritatem, in eo loco ubi prouenit, etiam difficile extra prouinciam mittitur, & supra modum adulteratur. Tamen mouere Pharmacopolas libuit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Balſamena, Buphthalmus apud Dioſcor. libro. 3. capite. 157.

Balſamodes, Caſiæ alterũ genus, ab odore ſimili appellata, ſed amara. Plinius. lib. 12. capite. 19. Lege. Caſia.

Balſamon ut ſeritur, colitur, metitur, & colligitur, uide apud Plin. lib. 12. cap. 25.

Balſamum uerum quid ſit, quomodo colligatur, & de adulterio eius, require apud Theophraſtum lib. 9. cap. 6.

Baltheus, in re medica pro farinę maſſa accipitur, quæ alio noĩe Conſperſio uocatur.

B A N

βάνχοσ. Lege. Oniſtos.

B A R.

Barba Iouis, Semperuiuũ. Lege apud Dioſcoridem Chryſocome lib. 4.

Barba Iouis, Chryſocome apud Dioſcoridem libro. 4. capite. 58.

Barbyla, Anemone.

Barbarum Rha. Rha barbarum.

Barbula hyrci, quæ ab alijs Come uocatur, breui eſt caule, folijs croci, radice longa, dulci, ſupina, magno ſuper caulem calice: cuius ſummo ſemen nigrũ dependet. Vnde nomen inditum eſt. Dioſcor. libro. 2. Theophraſt. libro. 8.

Barbari equi, Lege, Appuli Roſeani.

Bardana. Arction. Dioſcor. lib. 4. cap. 108.

βαρούσμον, quod grauiter olet.

βάρυτον, herba Sabina. Lege. Sabina.

Bardones. Lege. Inulum.

Bared, apoſtema durum ipſius oculi.

B A S

Baſilicæ. Lege. Charinæ.

Baſilion, Viola alba, uel Leucoion, apud Dioſcor. libro. 3. capite. 139.

Baſiliſcus, noĩe notius animal ꝙ uiſu, Cyrenaicæ potiſſimus prouinciæ. 12. non amplius digitorum magnitudine, candida in corpore macula, ut quodam diademate inſigni. Sibilo omnes fugat ſerpentes. Nec ut reliqui ſerpentes corpus impellit, ſed celſus & erectus in medio incedens. Frutices & herbas necat, non contactu ſolum, ſed & afflatu. Huic tamẽ tali monſtro, muſtelarum uirus exitio eſt. Plin. lib. 8. ca. 21.

Baſiliſcus, tanta fertur acuitate ueneni, ut quamuis breuiſſimus (palmum enim non excedere dicitur) ſerpentem tñ quãtumlibet magnũ halitu ſuo extinguat, Aelian.

Baſis interdum ipſe uocatur pes.

Baſilicon ſylueſtre, Ocymaſtrum apud Dioſcoridem libro. 3. capite 48.

Baſilica uena. Iecoraria.

Baſilicon, Emplaſtrum nigrum, quomodo fit, lege apud Celſum lib. 5. cap. 19.

Baſus, citatur eius unguentum arthriticum ab Aetio ſermone. 12. cap. 44.

A A T

βαταλίζεσθαι, turpiter et effęminate uiuere.

Batalus dicebatur apud Atticos pudendorum pars, græce βάταλοσ. Quidam τὸν πρωκτὸν, id eſt, podicem batalum uocant: & Cynedos quoq; ſic dictos, ἀπὸ τοῦ τυπτεσθαι ἐν τῷ ἔργῳ καὶ βαταλίζεσθαι, id eſt. ab ictibus qui in re fœdiſſima inferuntur. Vide Chiliad. Eraſ.

βάθησ, id eſt, profundus.

Bathypicron, Abſinthium, apud Dioſcor. libro. 3. capite. 25.

Bati. Lege. Crithmon.

βατόσ ιδαία. i. rubus idæus, Enula campana. Lege. Helenium.

Batos, id eſt, Rubus apud Dioſ. li. 4. ca. 40.

Batrachion. Lege. βάτραχοσ.

βάτραχοσ, id eſt, rana, uulgo notum animal in ripis fluminũ & paludum coaxans. Eſt & morbi genus Batrachos, intumentibus ſub lingua uenis. Cæterũ Batrachion partim herba Ranunculus, partim quod ex putrilagine diuini laticis naſcitur, ſpecie ranunculi, uenenum pręſentiſſimũ, quod uel ſolo halitu minus prudentes opprimit quo utuntur Chymiſtæ. Hoc ab effectu quoq; Chryſocolla dicitur officinis.

Batrachiũ, Ranuncul9. Lege. Ranuncul9.

Batrachus, Halica. Lege. Calamites.

βάτραχοι, ranæ.

βάτραχοι χλῶροι, ranæ uirides.

Batrochos, linguæ tumor cum inflammatione, maxime pueros infeſtans.

☞ B D E L

Bdellion, arbor nigra, magnitudine oleæ, folio Roboris, fructu Caprifici, naturaq; Gumi. Plinius libro. 12. cap. 9. Lachryma eſt Saracenicæ arboris. Dioſcor. libro. 1. Officinæ, Bdellium Iudaicum uocant.

Bdælyra, Chamelęa apud Dio. lib. 4. ca. 182.

βδέλλαι, ſanguiſugæ.

☞ B E B

Bebriacenſes aues, turdorũ ſpecie, paulum infra columbæ magnitudinẽ, ſapore gratæ. Plinius libro. 10. capite. 49.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

B E CH

βὴχ, tussis.
βῆχαι, tusses.
Bechicon, idem quod Bechion, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 124.
Bechion quid sit, uide Dioscor. lib. 3. ca. 124.
Bechicum medicamentum, quod tussientibus utile est.

B E L

Belbiton, præter bubulum fimum, apud Galenum polyporum etiam carcinoma significat.
Belecci, legumina apud Aristophanẽ. Sic enim quidã interpretãtur. βελέκοι græce.
Belenion. Est in libro de Plantis apud Aristotelem, si modo non subdititius est, Belenium, inquit, delibutorium in Perside uenenum erat, & in Aegyptũ, & Palestinã translatũ, sine periculo mandi cępit. Hæc commentatio Græcis perierat, ut inquit Barbarus. Habebatur in Arabico, demũ conuersa est in Gręcum sermonem a quodam, ut fertur, Maximo. Propterea quædam in eo libro barbara fruticum, & radicum leguntur nomina, ut sunt Benteli, Nenuphar, Opinais, & aliquot huiusmodi. Opinais quid sit, parum liquet: nisi quis pro Silphio intelligat: quoniã succũ inibi ex eo manare lentiusculum scribitur, quẽ priuatim uocamus ὄπον. Bentelos autem initio spicata esse traditur, mox in arborẽ grandescere.
Belion, Polium montanum, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 122.
Belotocos, & Belouacos, Dictamnũ, apud Dioscor. lib. 3. cap. 35.
Bellaria, flos Lychnidis herbę, apud Paulum lib. 3. cap. 24.

B E N

βενεξία, id est, Acorus.
Benteles. Lege, Belenion.
Benteli. Lege, Belenion.
Benedicta, a salubritate sic dictũ electariũ, ualet artheticis, et podagricis, ut dicit Nic.
Berenices suffimentum, uide apud Aetium lib. 13. cap. 119.

B E R

Berbena, alias, Verbena.
Berberion, uel Berberi, conchæ genus, ex qua uniones, & margaritæ uelluntur. Autor Barbar. in Coroll. Chamarion lib. 2.
Berilion, Anemone.

B E S

Besasa, semen Rutæ, ut placet Aetio sermone. 8. cap. 47.
Bestiana antidotus, hepatis scirrho conueniens, describitur ab Aetio lib. 10. cap. 6.

B E T

Beta duorum generũ, notissima herba. Sic dicta, quia depressa, figuram b. refert. Vide Dioscoridem lib. 2. Pliniũ lib. 19. cap. 8. Theophrastum lib. 8. Athenæum libro. 3. Dipnosophist.
Betanomancia, ex herbis miracula facit, a Thessalis fœminis orta, quas hodie sagas uocamus. Fuerunt Betanomantæ, apud Vergilium Pharmacentria, apud Homerum Circe.
Bęticus color, uide Pullus.
Betonica, est apud Dioscoridem lib. 4. ca. 1. Plinium lib. 25. cap. 8.
Betonicæ quædam species est, quæ unum caulem habet, & in petris nascitur, teste Paulo Aegineta. Multum differt specie, non effectu ab alia Betonica, ramulos habens Pulegij minores, et gustu fatuas. Barbar. Coroll. 1. in librum quartum.
Betisalca, Vitis nigra, apud Dio. li. 4. c. 195.

B I A

Biaron, Draconcium maius.

B V B

βουβὼν, & inguen, & inflatum, quod generatur ex aluo.

B I D

Bidentibus, ferramẽtis rusticis. Satyrographus. Viue bidentis amans, & culti uillicus horti. Columell. lib. 4. cap. 5.

B I F

Bifida animalia uocantur τὰ δίχηλα, bos, elephas, capra, porcus, ouis.

B I G

Bigemmes, duarum gemmarum, sicut Trigemmes, trium gemmarũ, id est, oculorũ: sic enim in arboribus & uitibus nominantur. Vnde & gemmaterę, & gemmascerę dictę. Vide Columell. lib. 5. cap. 3.

B I H

Bihernij uocantur, quibus in utrisq; stroti partibus signa herniæ apparent. δικήλοι Græce.

B I L

Bilis Crocea, ea quã uulgo Vitellinã uocãt.
Bilis pallida, ea quam uulgo uocant Citrinam, uel Citrinam choleram.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Bilagium medicamentũ,id est,χολάγωγον.

B I P

Bipalio,genus est rustici ferramenti, ad fodiendum accommodati,cuius crebra mentio est apud scriptores rerum rusticarum. Colum.lib.3.cap.13.

Bipennula,id est,Pimpinella.

B I S

Bison,animal e boum syluestrium genere, cerui figura,media fronte inter aures unũ cornu habens excelsius. Plin.lib.8.cap.18.

Bisontes gignit Scythia,& Germania:uulgus hodie Bubalos appellitat. Suspicatur Volateranus doctiss. uir, alios esse Bubalos,quos hodie sic uocamus, ab hijs, quos Plinius intellexit.

Bisamiũ,sic Romani γιγγίδιον appellant.

Bissinum,coloris species.

B I T

Bitumen Iudaicum,græce ἄσφαλτος.

Bitron. Lege,Thlaspi.

☞ B L A

Blacta,talpa, ἀπὸ τοῦ βλάκτειν. Quidam etiam aliud genus Blactarum faciunt.

βλάκτος μασιλήτις, species quędam Cassiæ.Lege,Casia.

βλαμένειν,id est,torpere, olim dicebantur, qui obeundis negocijs,nimio plus desidebant,quadamq́ quasi mollicie torpebant.

Blanca,existimo Italicum esse uocabulum, quod pro albore possit interpretari. Sic & Nicolaus interpretatur, quoniam albos purget humores. Habetur in Antidotario Nicolai.

Blapsigonia,morbus apum, quando fœtũ scilicet non peragunt. Plin.lib.11.cap.19.

Blatta pistrinaria. Lege, σίλφη.

Blattaria herba,folijs minutis, & candidis, cauliculis pluribus, flore luteo. Barbarus in Corollario existimat tertiam esse speciẽ Verbasci. locus est apud Dio.li. 4.ca.105.

Blattæ Bizantiæ quæ sint,lege apud dictiouem Oryx, & apud Serapionem cap. 94. & apud Galenum capite Ostracorum. In Officinis omnibus conspicuę habentur.

Blatteus color. Lege,Ruber.

βλαίσσοι,uide, Varipedes.

βλάσος,id est,germen.

Blauus color. Lege,Ceruleus.

B L E

Blechnos,Pteris,uel Filix, apud Dioscoridem lib.4.cap.196.

βλεννώδας. Lege,ισχίας.

Blechron,Glichon,uel Pulegiũ, apud Dioscoridem lib.3.cap.34.

βλένναν,id est,mucũ,phlegma uocauit Prodicus Medicus,præter morem omniũ ante se. Galenus lib.2. de Facultatibus.

Blephara,flos Nympheæ alterę, apud Dioscoridem lib.3.cap.150.

βλέφαρον,palpebra.

βλέφαρα Græci uocant, quæ nos Cilia, utrinq́ oculum in somno, & in occursu noxæ alicuius claudentia, appellamus. Et βλεφαρίδας,quas nos palpebras, in extremo ciliorum margine natos pilos, quibus in uidendo lucis nostræ radij diriguntur.

βλεπιδαίμων,distortis oculis, ueluti ab dæmone percussus. Sic uero nominari Socraticos,autor Pansanias est.

Bles,lingua Dacorum Blitum.

Blesi uocantur, qui literam aliquam exprimere non possunt, eamq́ non quamlibet, sed certam.

Blesitas,non tam linguæ uitium est, quam eorum etiam,qui oblęsum gressum habẽt, quæ ratio uocabuli est apud Gręcos παρὰ τὸ βλάπτω.

Blessi, quibus extrorsum sunt crura: sicut Rhebi,quib. introrsum sunt, autore Poll.

Bletrus,eadẽ herba quę & Pteris,& Blachnon,asperæ, & mordicantis naturæ. Sic Scholia Nicandri. Forte ea quę apud Dioscoridem lib.4. Filix appellatur.

βλῆτον,Blitum.

B L I

Blininthes, Lumbrici, uel intestina terræ, uel uermes terrestres.

Blitum,uel Blitus,uel Bletum, indifferẽter dicitur græce & latine. Erumpit ocyssime blitum. Semen ut betæ corticeum, copiosum,racemosumq́ ut attriplici. Radice nõ una,crassa,in rectum tendente, ut beta,& lapathon,& maxima pars olerum, sed cõtinua,multiplici,ac prolixa. Insipidum,& sine acrimonia. Duorum generũ habetur, rubeum,& candidum. Et quia stultum est holus, hodie quoq́ in prouerbiũ uenit,ut stupidos quosq́ & hebetes, Bliteos uocemus. Blitea quoq́ ingenia. Nullũ in morbis,aut sanitate usum habet. In aliquibus tamen locis uulgari plebeculę edendo est.

B L O

βλόμος,panis fragmentũ. Vnde & panem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ὀκτάβλομον dixit Hesiodus, uelut octo fragmentorum.

BOA

Boacæ. Lege, Mænas.

BOL

βολβοφάκη, sic a Poeta quopiam cognominatur lens, eo ꝙ Bulbus illi miscebatur.

βολχόν, Bdellium.

Bolitos, bouinum stercus.

Bolon, Sparganion, apud Dio. lib. 4. c. 24.

BOM

Bombochylon, Mandragora, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 79.

Bombyces, insectorũ genus in Assyria proueniens. Nidos luto figunt salis specie: sed tanta duricia, ut spiculis perforari uix possint. Plin. lib. 11. cap. 22.

Bombylis, generis Bombycis. Idem ibidẽ.

BON

Bonasius, Peoniæ bestia, equina iuba, cætera tauro similis: cornibus ita in se inflexis, ut non sint utilia pugnæ. Plin. lib. 8. ca. 15.

Bonus habitus, est sanitas quędam composita, & constituta.

BOO

Boos, serpens immensus, uictitans lacte boum, & bubulorũ. Solinus cap. 8. Hos Plinius lib. 8. cap. 14. portentosæ magnitudinis in Italia quondam fuisse scribit.

BOR

βορέοι, uenti Septentrionales.

Borion, Epipactis, apud Dio. lib. 4. cap. 110.

BOS

βοσκάς. Lege, Palimpessa.

Bosmorus, frumenti religiosi genus, tritico minus, ut inquit Strabo. Inter amnes prouenit, excussumq; torretur protinus, Iuramentoq; adiguntur messores, non absportaturos se id prius inde, quam coxerint, ne semen in alias terras communicari possit. In Diodoro Bosphoron, non Bosmoron, corruptis exemplaribus inuenias.

BOT

Bothryon, oculi ulcus arctum & purum, græce βόθρυον, quasi fossulã duxeris Auicenna annulũ uocat. Est in cornea oculi.

Botrys, Ambrosia, apud Dio. lib. 3. ca. 127.

Botrys, fruticosa herba, lutea tota, et in multas alas sparsa: semen eius circa ramulos prouenit. Dioscor. lib. 3. cap. 128. Cappadoces & illam Ambrosiam uocant. Alij Artemisiam.

Botryitis, prima Cadmiæ species, apud Dioscoridem lib. 5. cap. 75.

BOV

Bouinalis, Paronychia, frutex, apud Dioscor. lib. 4. cap. 57.

Bouina fames, βούλιμος græce.

BRA

Brabyla pruna apud Theocritum, id est, Damascena.

βραδυπεψία, tarda concoctio.

βραχίων, brachium.

Brachium ossibus constat duobus. Brachij prominens summitas dicitur Acrocomia, aut humeri caput. Item Epomis, & Acrocalia, apud Iulium Pollucem.

βραγχοκήλας, Græci appellant etiam & in inguibus βουβωνοκήλας. Sed & in ceruice inter cutem & asperã arteriam βραγχοκήλη uocatur. Quo modo caro hebes, modo humor aliquis, melli, aquæue similis includitur. Interdum minutis ossibus pili admixti.

βράγχος, raucedo, ubi in larynge & gutture fit fluctio, ab βραγχιάζω, id est, raucesco. Aegineta passionem uocat artericam, libro. 3. Præceptorum. a βραγχιάζω item, id est, raucesco.

Branchia, corpora carthilaginea, secũdum asperam arteriam, quæ cum putrescunt, aliquando per sputum eijciũtur, ut inquit Galen. lib. 1. locorum affectorum.

Branchiæ. Piscium alij branchias multiplices habent, alij duplices: his aquam accęptam ore remittũt: super qua re sic scribit Ambrosius in Hexamero. Pisces branchias habent, quas multiplicant & colligunt, nunc explicant atq; aperiunt: in hac ergo collectione & apertione dum suscipitur aqua, & transmittitur, ac penetrat, respirationis munus uidentur implere. Vide Columell. lib. 8. cap. 17.

Brassica rustica, Apocynon, apud Dioscor. lib. 4. cap. 84.

Brassica syluestris, maritimis, præruptisq; locis gignitur, satiuę similis, sed candidior, hispidiorq;, & amara.

Brassica petręa, Brassica syluestris.

Brassica rustica, Brassica syluestris uocatur. & nomine alio Capparis.

Brassica erratica, Brassica syluestris.

Brassica marina a satiua pręcipue abhorret: ꝙ folia ferat rotũdę aristolochię pręlõga,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

tenuia. Singula a ramis rubentibus exeūt, singulari ut hedera stylo. Habet lacteum succum, sed paucū, salso gustu, & aliquantum amato, pingui compage.

Brassica canina, Apocynon, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 84.

Brassica canina, Cynocrambe, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 202.

Brassica ingens, quæ arborem ęquauit, uisa Manardo, de qua uide lib. 9. Epist. 3.

De Brassicę multis generibus, qui uolet cōsulat Dioscor. lib. 2. cap. 33. Theophrast. li. 7. cap. 4. Plinium lib. 20. cap. 9. Catonem de re Rustica cap. 156. cap. 157. Commentarios pręterea Herm. Barbari, & M. Vergilij: uix enim usquam olus aliquod apud illos celebratius, maiorūq; iuuamentorū.

βράσαι uocantur terręmotus, deorsum se ad angulos rectos iactitantes: a similitudine aquæ efferuescentis.

βράθυ, id est, Sabina. Lege, Sabina.

B R E

Brechmasis, Indorum lingua, piperis grana uacua, & inania. Plin. lib. 12. cap. 7.

βρεχού, Aegiptiace Lupinus.

βρέγμα, anterior tantum capitis capillata pars est. Latini Sinciput uocant.

Brenthiæ, radices quædam, quibus mulieres nonnullæ genas rubificant: quas nonnulli fucum, aut Anchusas interpretātur.

Brephoctonos. Magice Conyza, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 135.

Bretanica, apud Dio. li. 4. c. 2. Plin. li. 25. c. 3.

Brethyon, unguenti genus crassioris.

B R I

Brichilata, Onobrychis. Dioscor. li. 3. c. 171.

Brion, pes galli. Lege, Caucalis apud Dio.

Brisam. Videtur Brisa poni pro uinaceis. Nam Plinius hoc idem memorans de passo conficiendo, sic inquit. Quidam ex quacunq; uua dulci, dum percocta illa faciūt, siccantes sole, donec paulo amplius dimidium pondus supersit, tusasq; leuiter uuas exprimunt: deinde quantum expressere adijciunt uinaceis aquæ, puteoue, ut & secundarium passum faciant, diligentiores eodem modo siccatis acinos eximunt, ac sine sarmentis madefactos uino excellenti, donec intumescant, exprimunt: & hoc genus ante cętera laudāt. Dispice, an ex hac Brisa deduci cōmode possit Brisęus, propter illud Persianum. Est nūc Brissęi quē uenenosus liber Acci. Quo in loco interpretes multi multa comminiscuntur, pauci pauca bene. Nihil decerno ut dogmatistes, sed opinor ut opinator. Scio apud Macro. cognominari Bacchum Brissęa. Quidam autumant Brissam uuam tunc dici, cum pedibus calcatur ad uinum exprimendum. Columel. lib. 12. cap. 35.

Britamite, Ampelos Melęna, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 195.

βριταννική. Lege, Halimum.

B R O

Broci, dentes.

Brochos, id est, Bdellium.

βρῶμα ὀδόντων, rosio dentium.

βρομώδες, quod egregie nutrit.

βρομῶδες ἐν τῇ γεύσει, gustu uirosum.

Bromos, alia ab Aegilope, etiam auenacei generis, apud Dioscor. lib. 4. cap. 141.

Bromus genicula quædam habet, ut inquit Dioscorides, folio & stipula tantum mutatur, & in cacuminibus dependentes paruulas, ueluti locustas gerit, in quibus semē cōtinetur, utile ad cataplasmata uti hordeum. Commentarij quidam pro auena interpretantur: & nō admodum abludit descriptio. Est & herba eius nominis, cuius mentionem Dioscorides facit lib. 4. non auena quidem uera, sed similis auenę, et uiribus fortasse æquipollens.

Bromos, Auena, apud Dio. lib. 4. cap. 140.

βρογχοκήλη, in ceruice, inter cutē et asperā arteriam tumor, qui modo caro hebes, modo humor aliquis melli, aquæue similis includitur: interdum minutis ossibus pili admixti, Teutonice, der Kropff.

βρογχοκοιλία, uitium procliue nostris conciuibus insulæ Rupertianæ.

Bronchocele, est tumor iuxta fauces, differens ab eo quod in scroto nascitur. Vel,

Bronchocele est tumor in collo magnus ac rotundus, ab interioribus partibus hāc appellationem sortitus. De speciebus eius uide Paulum lib. 6. cap. 38.

βρογχία uocantur a dissectoribus asperæ arteriæ, cartilagines, σ litera figuram referentes.

Bronchion, id est, carthilagineum corpus.

Brotion, Aizoum minus, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 92.

B R V

Brucia, liquor resinæ ambustæ secundus,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

post Cedriũ pix dictus, lentore ab alia pice differēs: item colore rutilante, & quod pinguior, e Plinio conijcere licet. Bruciam a Brucijs dictam, ubi nascitur, ad oppidum Mamernium, feraci minore, ut Strabo inquit.

Bruchus, locustarum generis, alis carens, græce ὄνος.

Brustandula, Lege, Lupulus.

Bruscum, tuber in arbore, presertim in Citro, & Acere.

Bruta, arbor Cupresso similis, ex albidis ramis, iucũdi odoris accensa. Plin. li. 12. c. 17.

Brucia pix. Plinius. Pix in Italia ad uasa uino condendo, maxime probatur Brucia. Vide de ea Columel. lib. 12. cap. 19.

Brucula nobilis. Lege. Irion.

B R Y

Bryon, Lichen, apud Dioscor. lib. 4. ca. 56.

Bryon marinum, nascitur in scopulis, testaceisq;, haud procul a mari, gracile, capillaceum, caulis expers. Dioscor. lib. 4. ca. 100.

βρύον. i. muscus, a quibusdam σπλάγχνον uocatur, in Cedro arbore, Populo alba, & Quercu inuenitur. Dioscor. lib. 1. Barbarus differentiam facit inter Bryon, & Brion: ut Bryon quidem aliarum arborum corni sint, Briõ uero Populi candidæ uua, circa Gnidum optima, aut Cariam, in sitientibus, asperisq;. Plin. lib. 12. cap. 23. 28.

Bryon item quidã Amoschum intelligũt, ut ad Demetriadem diuus Hieronymus.

Bryonia, Vitis alba, apud Dio. li. 4. ca. 194.

Bryonia syluestris, Aiuga, uel Chamepytis, apud Dioscor. lib. 3. cap. 176.

Bryonia nigra, Vitis nigra, apud Dioscor. lib. 4. cap. 195.

Bryton, Lege, Lupulus.

☞ B V B

Bubalus. Lege, Bisontes.

Bubo, noctis monstrum, inauspicata auis. Plin. lib. 10. cap. 12.

βουβῶνες, sic Græci uocant omnium generum præter naturam tumores, in quacunq; corporis parte factos. Paulatim deinde ad certa aliqua genera contracta ea uox est, priuatimq; Bubones dicti, qui aut offensa propinqua parte, aut ulceribus alijs, aut doloribus sine periculo plærunq; adnasci consueuerunt. Aut qui per pestilentiã in febribus præsenti periculo ingruere solẽt in femoribus, alis, colloq;. Latini contra inguina sua ad certam femorum partem, angustius quam decebat adhuc contraxerunt: qm̃ scilicet frequentiores illic fiant tumores, & ueluti abscessus huiuscemodi.

βουβωνοκήλη, tumor testiculi ex inflammatione, ac febres afferens. Siue tumor in inguine ex repletione nerui, in quo testiculus dependet.

βούμασος, magnas mammas habens.

βούπεινα, id est, magna fames.

βοῶπις, magnos oculos habens.

Bubonion, Aster, uel Inqulnalis, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 121.

B V C

Buceras, uel ut Plinius, Buceros, Fœnugrecum: sic appellatũ a Theophrasto primum, in. 4. lib. de Plant. hist. a Bubali cornu, cuius figuram gerit.

βούκερος, Lege, Buceras.

Bucephalus, Tribulus, apud Dioscridem lib. 4. cap. 17.

Buccina, a Græcis κήρυκες dicuntur. Sed tamen Muricum nomen generalius est, utpote quod & purpuram quoq; comprehẽdit. Muricum generis sunt, inquit Plinius, quę uocant Gręci Colycia, uel ut alij legunt, Corycia, turbinata ęque, sed minora multo, efficaciora etiam, & oris halitum custodientia. Athenæus hęc non muricũ, sed cannarum generibus contribuit: eas quoq; in Macedonia κωρόκους dici, Athenis uero χεῖα, in cætera Gręcia Tracheas, hoc est, asperas uocari prodit: quod & Plinius fere alibi secutus uidetur. De Buccinis, & eorum iuuamentis lege Dioscor. li. 2. Plin. lib. 9. cap. 36.

Buccinum, minor concha: ad similitudinẽ eius Buccini, quo sonus editur: unde & caussa nomini, rotunditate oris in margine incisa. Plin. lib. 9. cap. 36.

Bucinus minor, Delphiniũ, uel Sena, apud Dioscor. lib. 3. cap. 82.

Bucolos, nouellos boues, & tirunculos, Græci βούκολον uocant Bubulcũ, & βουκόλιον armentum boum. Colu. lib. 6. ca. 2.

Bucranion, Vitis nigra. Dioscorides libro quarto, cap. 195.

B V FF

Buffo, Lege, φρῦνος.

B V G

Buglossa, Buglossos, et Buglossum, idem.

Buglossos, id est, Borrago.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Bugloſſos, id eſt, Borrago uera, de qua alias in Herbarij noſtri Tomo. 1.

Bugloſſum, lingua bubula, apud Dioſcoridem lib. 4. cap. 129.

Bugloſſum magnum, apud Dio. li. 4. c. 120.

B V L

Bulapathon, Lapathorum generis, radicis tantum altitudine differens a cæteris.

Bulbina, rubicūdo radicis bulbo, folijs porraceis, ut ait Plinius. Manti uocant Buberigi. Vide Corol. Barb, in Bulbo cibario.

Bulbus. Cornelius Celſus in Bulbis numerat allium, & cepam. Plinius diſcriminat, docens quo modo ſerēdi ſint. Megaricos Bulbos laudat Cato. A Poetis optimo epitheto, ſalaces nominantur: quoniam ſtimulant Venerem. Verū de hiſce Bulbis nihil ad rem præſentē. Sunt præterea Bulbi in radicibus arundinum, liliorum, aliarumq́ꝫ plantarū, a ſimilitudine dicti. Hinc Plinius ſcribit, radicem lilij unā, ſępe Bulbos quinquagenos emittere. Item ſcribēs de Aſphodelo herba, ſic refert. Radix eius napis modicis ſimilis eſt, neq́ꝫ alia numeroſior, octoginta ſimul aceruatis ſæpe Bulbis: & mox radicē, id eſt, Bulbos interpretatur. Idem Plin. ſcribēs & ipſe de arundine, enarrat quid ſit apud Colum. Bulbus in radice arundinis. Plinij uerba ſunt hęc. Seritur arundo Bulbo radicis, quā alij oculū appellāt, dodantrali ſcrobe. Ab eodem Plinio Bulbaſę, et Bulbaceę radices appellātur, in quib. Bulbi tales cōſpiciūtur, quales in radicib. arundinū. Colum. li. 4. ca. 23.

Bulbi Megarici, quod e Megari ciuitate Gręcię nenirent: & genus eſt cepæ.

Bulbus cibarius, deſcribitur ab Dioſcoride lib. 2. cap. 189. & Plin. lib. 19. cap. 5.

Bulbus Emeticus, Narciſſus, apud Dioſcoridem lib. 4. cap. 164.

Bulbus Hematicos, Lilium ſylueſtre, apud Dioſcor. lib. 3. cap. 138.

Bulbus, Liliū ſylueſtre, apud Dio. li. 3. c. 138.

Bulbus Morbitarius, Kariciſſus, apud Dioſcoridem lib. 4. cap. 164.

Bulbus ſylueſtris, Ephemerum uenenum, apud Dioſcor. lib. 4. cap. 83.

Bulbus Vomitorius, uel Emeticus, idem. Meminit eius Dioſcor. lib. 2. cap. 183.

Bulbus Vomitorius, folia habet leuiora, & longiora Bulbo cibario, de quo eſt apud Dioſcor. lib. 4. cap. 162.

Bulbus agreſtis, Colchicū. Dio. li. 4. ca. 87.

Bulimos, Gręce βούλιμος, paſſio nominata ſtomachi, & caſus appetentiæ, ex frigiditate exteriore, qui a fame quidē inchoauit, ſed non habet eam amplius adiunctam. Et per hoc differt ab appetentia canina, quæ cōtrariū operatur. Gal. li. 2. Aph. Aph. 21.

βούλιμος, id eſt, fames.

B V N

Bungæ, Lege, Mergum.

βουνιάς, Napum, Lege, Napum.

Bunias, id eſt, Napum ſylueſtre, ſecundum Manardū Epiſtolarū lib. 5. Epiſt. 3. tom. 1.

Bunion, apud Dioſcor. lib. 4. cap. 125.

B V P

Bupina, ſimilis Bulimiæ, paſſio, qua immodice ſiti excruciantur infirmi, da eyner muoſs getruncken haben uuie eyn kuo. Sic enim Alexander Medicus appellauit lib. 3. Medicinæ.

βουπρήστεις, Lege Bupreſtis.

Bupreſtis, natū in Italia animal longipedi ſcarabęo ſimilimū, fallit inter herbas bouē maxime, unde & nomen inuenit: deuoratūq́ꝫ, tacto felle ita inflamat, ut rūpat. Non ſatis tamē oſtendunt ruſtici eius animalis formam, diuerſiſq́ꝫ appellationibus, diuerſis locis, & diuerſa forma deſcribitur, & appellatur. Vide Plinium lib. 30. cap. 3. Dioſcor. li. 2. & Nicandrum in Theriacis ſuis. Eſt & herba eius nominis, ut illud etiam obiter admoneam.

B V PH

Buphthalmos, eſt apud Dioſcor. lib. 3. cap, 157. Plinium lib. 25. cap. 8.

Buphthalmos, Semperuiuū. Dio. li. 4. c. 91.

Buphthalmus, Cotulæ fœtidę ſimilis, flore luteo. Vocatur & Heluros. Vide Coroll. Barb. in dictione Buphthalmus.

B V R

Burrhus color. Vide, Rufus.

B V T

Butyrum, ſpuma lactis eſt, concretius quā quod ſerum uocatur. Dicitur & hic Butyrus: & ab Hippoc. Picerion. Sic nominatū eſt primū a boue Butyrū: ut miretur Dioſcor. Galenus, quod ex caprino, & ouillo confici lacte dixerit. Ex caprino tamen fieri ſolere, teſtis eſt Plinius: quod tamen antiquiores negauere, nomen magis, quam rei naturam contemplati. Vide Dioſcor. lib. 2. Plin. lib. 28. cap. 9.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

βούτυρον. Lege. Butyrum.

B V X

Buxeus color est, qui pro pallido sumitur. Pollet enim præ cæteris buxea maceria.

B Y

Byne, medicamentum quo tumores olim ponebantur: eo usus est Aetius. Erat autẽ hordeum madefactum, quod germen emisit: & deinde una cum enatis ligulis torrebatur, tritumq; pro cataplasmate imponebatur. Aetius libro. 10. capite. 29.

βυσσαύχενα dicitur, cui ad collum humeri sunt cõtractiores. Quanq; apud Pausaniã quoq; eo appellatur uocabulo, qui collum componit, sursumq; protrudit humeros.

Byssinus color, a Bysso lini genere tenuissimo, fulget ut aurum.

C A C

CAcabulum, Solanum, uel Strychnon apud Dioscoridem libro. 4. capite. 74.

Cacabi, & Cacabides, a sonitu & stridore dictæ olim perdices sunt.

Cacabos lingua Pœnorum Solanum somniferũ, apud Dioscor. lib. 4. cap. 76.

Cacaliam, eam putant esse quæ apud Plinium margaritis minutis similis redditur, libro. 4. Dioscor. capite. 124.

Cacalia. Vide. Cancamus.

καχεξία, malus corporis habitus, ubi ex mala corporis habitudine alimentũ corrumpitur. Vide. Tabes.

Cachectici, quorũ corpus macie conficitur.

Cachla, Buphthalmos, Dioscor. li. 3. ca. 157.

Cachrij, rosmarini semen, uel rosmarini herba. Sic Nicandri scholia, meminit & Dioscorides, Cachryos.

Catoblepa, modico corpore, sꝫ cęteris membris iners, caput tm̃ pręgraue ęgre ferens, id deiectũ semper in terrã: alias internecio humani generis, omnibus qui oculos eius uidere, cõfestim expirantibus. Plin. lib. 8. cap. 21.

κακοχυμία, malus succus.

κακοχροία, decolorata corporis species sine manifesta caussa. Paul. uocauit ἄχροιαν.

Cacoethia, malignitas.

κακοῦθες, pessimũ ulceris genus, quod sua ui grande difficileq; apparet, ignauum, & quod dolo interdũ fallit. Paul. de ulcerib.

κακόκνημος, male suratus, male tibiatus. Theop. πανέσσι κακοκνάμοισιν ἐρίσδει.

Cacophonia, uocis uicium.

Cacos, Iris syluestris apud Dio. lib. 4. ca. 25.

κακοστόμαχος, quod stomacho nõ conuenit.

κακοστόμαχα, quæ stomachum lædunt.

κακόχυλα, quæ mali succi sunt.

C A D

Cadmiam, & eius usum, & genera eius, lege apud Dioscor. libro. 5. capite. 75.

C A L A

Calabrix, pro sentice, a græco fortasse, cum Iulius Pollux inter uillarum septa maneret, genus unum quod καλάυρων inquit appellatur.

καλαβωτίσ. Lege, Crommion.

Calamagrostis, gramen hatundinum apud Dioscor. libro. 4. capite. 34.

Calamintha, Mentha, seu Hediosmos, apud Dioscor. libro. 3. capite. 39.

Calamintha syluestris, Scordium, apud Dioscor. libro. 3. capite. 123.

κάλαμοι. Lege. Harundo.

καλαμίδας Græci proprie dixerunt acus ex harundine factas, quibus mulieres cincinnos & uelamẽta capitis uelarent: quod nunc æreis, aut argenteis fit.

Calamites, ranarum species in harundinetis, frutetisq; roris linctu uictitans, sine uoce, omniumq; minima & uiridissima; quæ si forte a bubus hauriatur, distendit eas. Hanc & Driopterem uocari credimus a Plinio: quia inter frutices & arbores uescitur. teut. Laubfrosch. Est & genus uocalis, paruæ, scandentis arbores. Inuenitur & palustris, muta, inter uenena. Aristoteles ranas cõmunes Tolmatiæas, aut Lymnæas, hoc est, lutarias & lacustres nominat. Varro luridam ranam dicendo, pro calamite uidetur dixisse: quamq; epitheton hoc ranarum omnium faciant Poetæ. Habetur & Batrachos halica, hoc est, piscatrix rana, sed inter pisces, Aristoteli, & Gironi.

Calamus odoratus in India nascitur. Melior est fuluus, dense coloratus, & qui assulo se frangitur, plena araneorum fistula, albicans, lentus in mandendo, & adstringens, & cum aliquanta acrimonia amarus. Plinius lib. 12. cap. 22. Calamus odoratus in Arabia nascens, cõmunis Indis atq; Syrię est. Marc. Verg. Qui odoratus Calamus dicitur a Dioscor. libro. 1. cap. 17. a Plutarcho in libello, quod Bruta ratione utantur, Arabicus dictus est; & quam natale

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

solum Dioscor. adsignat, ille Arabiam decernit. Quod & Theophr. indicat, & Plinius, qui & in Arabia nasci confirmant.

Calamus arabicus, id est, odoratus, de quo proxime supra.

Calamus aromaticus. sic Officinæ hodie uocant Calamum odoratũ, sed hodie nullus habetur: et quod uulgus eo nomine uocat, radix potius est, q̃ calamus, atq; uel acorus est, uel alia quędam res nobis ignota. Manardus. Videant igitur hic myropolæ, uideant Medici barbari, ne in perpetuum imponant uulgo.

Calamochnon, id est, harundinum lanuginem, Adarcem Græci uocant: eius meminit Dioscor. libro. 5. cap. 128.

CALC

Calcaneum, scelos, & pterna, quasi patera dicitur: quoniã πατῆ ἔραν, id est, procalcar: ut probat Eustachius. Vnde pterna ciuitatis, apud Lycophronem, pro basi.

Calcotar adustum. i. uitriolum albũ adustũ.

Calculcræ, purpuræ, a calculo maris mire apto cõchylijs, & longe optimo purpuris. Dictæ & purpuræ calculosæ.

Calculus pultarius, oris compressioris. Interdum percommode corpori aptatur uice cucurbitularum. Celsus lib. 2. cap. 10.

CALD

Calda. Caldum ueteres dicebant, nos calidum. Quod & Quintilianus adnotauit. Martialis. Iam defecisset portantes calda ministros. Caldor pro calore poni, autor Columella libro. 6. capite. 29.

CALI

Calida mẽbra in homine sunt, cor, sanguis, spiritus (qui etiam temperatus asseritur) iecur: exinde caro, musculi: deinceps renes, & lyen.

Calidarium quid sit, lege Apnigeon.

Caluata uinea, teste Catone & Plinio, in qua uites quidẽ sunt, uerũ paucæ, raræq;, ut in caluitio capilli. Nam & græcis loca satis, fruticibusq; nuda, φαλάκραι, quasi caluata appellantur: ut quæ nihil ferunt. Apud Columellam, Glabreta.

καλίτριχον, quod capillicium augmentat.

Calicles, Medicus.

CALL

καλλαί, latine, insectæ.

Callæi. Lege. κάλλαιοι.

κάλλαιοι, gallinaccorum barbæ.

Callirion, Lilium, flos, apud Dioscoridem lib. 3. capite. 115.

Callias, Solanum somniferũ apud Dioscor. libro. 4. capite. 76.

καλλιβλέφαρα, uide, Circumlitiones.

Callimerus, uide. Acetabula.

Callionius, piscis nomen, cuius fel inter alia probat Diosc. lib. 2. Quidam pro Accipensere accipiunt: alij pro lyco, & sacro pisce.

Callistei, apud Aegyptios, olim in acutum reformati panes.

Callitrichon, Capillus ueneris apud Dioscor. libro. 4. capite. 137.

Callitriches, toto pene aspectu differunt a simijs, barba in facie, cauda late diffusa priori parte. Hoc animal negatur uiuere in alio, nisi in Aethiopia, quo gignitur cœlo. Plinius libro. 8. capite. 54.

Callius mas, Tripolium apud Dioscor. libro. 4. capite. 136.

Callus, est substantia lapidosa, & rigida, cõpacta quædam, alba, atq; ex spiratione priuata caro. Vnde etiam dolorem non sentit. quippe cum neq; uena, neq; neruus in ipsam pertingat. Curationem eius uide apud Paulum lib. 6. cap. 77.

Callyrrhyton. Lege. Struthum.

CALO

Calor totum occupans corpus, febris est. Gale. lib. de causis morborum.

CALT

Calta herba segetum, flore pur- pureo.

CALV

Calua, ea pars capitis quæ capillis intecta est; cui9 prior pars syncipput, posterior occiput uocatur.

Calua, & Caluaria, idem. Sed & loca sepulturæ publica dicuntur Caluariæ, quæ græci Polyandria uocant.

Caluaria, Calua, κράνιον, idem.

Caluitium, Ophiasis, & Alopecia nomen latinum.

Caluitium, canicei cõtrarium, per inopiã fit humiditatis, & radicis capillorũ marcorẽ.

CALX

Calx ex quibus lapidib. debeat parari, deq; eius bonitate uel malicia, uide etiam Vitruuium libro. 2. capite. 5.

Calx colata, quæ uulgo liquefacta.

Calx Veneris, gebrañt ertz.

Calx uiua quomodo paranda, lege apud Dioscor. libro. 5. capite. 124.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

C A L Y

Calycanthemon, Volucrum, apud Dioscoridem libro. 4. capite. 15.

Calycanthemon, Periclymenon, apud Dioscor. libro. 4. capite. 16.

C A M

Camarus, Delphinium apud Dioscoridem libro. 3. capite. 82.

Cammaron, Mandragora apud Dioscor. libro. 4. capite. 79.

Cãmaron, Aconitum apud Dio. li. 4. ca. 80.

Cammari, sunt quos Græci quoq; Cammaros appellant, itemq; Astacos.

Camelopodion, Prassium apud Dioscoridem libro. 3. capite. 118.

καμάρωσισ, quasi testudinatio, caluæ ictus est, in qua ossis pars aliqua in testudinis & cameræ formam suspensa relinquitur, altrinsecus a reliqua calua seperata. Lege, Fructurarum ossium differentiæ.

Camphota, ab Aetio Caphura, in odoramẽta adhibetur, uulgo omnibus notissima, officinis præcipue: frigida in quarto gradu, arboris cuiusdam gumi.

καμψάνεμα, rosmarini species quædam, sed fertilior. Vide Dioscor. libro. 3.

Camachirus, medicus, citatur ab Galeno libro Simplicium.

καμπή, suffrago, poples, nodus.

κάμπη, id est, Eruca, uermiculus qui olera depascitur. Est aliud bestiæ genus, quod in Libya Liber pater sustulisse fabulatur, ad Zambirram oppidum, tumulo in monumentum eius facti condito.

κάμπαι. Lege, Erucæ.

C A N C

Cancamus, herba a Galeno dicitur, ab Dioscor. Cacalia. Nam Caucalis alia est. In quo etiam neotherici fœdissime diffluctuant. Græci lignum quoq; aridum Cancanon appellant.

Cancanum, secundum quosdam Lacca, & longe alia q̃ quę de purpurarũ floccis conficitur tinctoribus. Est & gumi quoddam genus, fluens ex arbore, Lacca dictum, tincturis utile. Barb. in Coroll. 23. lib. 1. Dioscor. lib. 1. cap. Cyphi. Plin. lib. 12. ca. 20.

Cancer, est tumor inæqualis, asper, fœdus, subliuidus, dolore infestans, absq; ulcere interdum: quem etiam latentem nonunq; appellauit Hippoc. qui scilicet curatione potius irritatur: interdum cum ulcere proueniens. Paulus libro. 6. capite. 45.

C A N CH

Cancherinon Lapathon, Lapathi ea species quam Oxalida uocant, uerus rumex.

καγχρυόφαρα δένδρα, omnes arbores sic uocantur apud Theophr. quæ κάγχρυν ferunt: numerauitq; in hoc genere idem scriptor, & Plinius abietem, laricem, pinum, piceam, tiliam, platanum. Plinius tamẽ pilulam interpretatur. Caret latino nomine κάχρυσ hæc, quemadmodum & Libanotidis semen, quod unica interposita litera tm̃ κάγχρυν uocant. Vocant & Canchryn, & Canchrydia idem Gręci, molita primũ, mox frixa hordea, magna nominũ similitudine, & ob id pręsenti semper dubitatione, quid in ea uoce intelligendum sit. Sollicite igitur agendũ inter legendũ. qm̃ tam procliuis est lapsus, ne unã pro alia usurpem9.

κάχρυσ, quid differat ab κάγχρυσ, lege, καγχρυόφορα δένδρα.

κάγχρυσ, rosmarini semẽ, eius quæ inter fertiles & fructiferas recensetur. Dios. lib. 3.

C A N D

Candaulus, siue Candylos, mixtura ex carne cocta, pane & caseo phrygio, ut inquit Athenæus: siue ut Plin. ex lacte & melle.

Candelæ sunt, quacunq; constent materia, scirpis, tæda, seuo, cera: ut mirum non sit, libros Numæ candelis inuiolatos tradi.

Candens. Lege. Albus.

Candidus. Lege. Albus.

C A N E

Canella, uulgo Cinnamomum, idq; Italico idiomate, & a mercatoribus.

Canes Laconici, Arcades, Argolici, Cyrenaici, Libyci, Molossi, Indici, Castorides, Bretrei, Cretenses, Celtici, Alani, Diaponi, Parippi, Melitęi, qui sunt, collige ex singulis nominibus sub sua litera. Autor uero omnium Pollux.

C A N I

Canina Brassica, Cynocrambę apud Dioscor. libro. 4. capite. 202.

Caninum malum, Mandragora apud Dioscor. libro. 4. capite. 79.

Canica, Furfur.

Canicaceus panis, panis furfureus.

Canicies. Lege. Capillorum affectus.

Canicies, ut inquit Aristo. pili est ęgritudo, aliqñ quidẽ uitio corporis, aliqñ cum senio nimio corpus in frigiditatem prolabitur.

Caniculæ marinæ. Vide Plin. lib. 9. ca. 46.

Canis. Plin. lib. 8. cap. 40. Garamantũ regem canes ducenti ab exilio reduxere, prẹliantes cõtra resistentes. Propter bella Colophonij, Castabalensesq; cohortes canũ habuere, et primę dimicabãt in acie, nunq̃ detrectantes: hęc erant fidelissima auxilia, nec stipendiorũ indigna. Pugnasse aduersus latrones canem pro dño accẹpimus. Fidelissimi, ut inquit Plin. ante omnia homini sunt Canes. Colum. lib. 7. cap. 12.

Canina appetenda, insatiabilis cibi cupiditas, apud Paulum lib. 2. cap. 52.

C A N N

Cannabion, Cannabis satiua apud Dioscoridem libro. 3. capite. 166.

Cannabis syluestris, apud Dio. li. 3. ca. 166.

C A N O

Canocersea, Helxine, apud Dioscoridem libro. 4. capite. 42.

Canopicon, Pityusa, apud Dios. li. 4. c. 176.

C A N TH

Cantharides, uermiculi ficorum & pyri, & rosæ. Quidam scarabẹos pilularios, qui & Canthari, accipiunt, & ab Hippocr. Capriones uocantur. Plin. Est inquit, Cantharis scarabæus paruus, fruteta erodens. Cantharidum uenenum qua in parte regnet, non constat apud meditos. Quidam enim in pedibus, alij in capite affirmant esse. De eorum iuuamentis lege Dioscor. lib. 2. cap. 65. Plin. lib. 11. cap. 28.

Canthari. Lege. κανθαρίδεσ.

Cantharis, Fumus terræ apud Dioscoridẽ libro. 4. capite. 111.

κανθοὶ, duo anguli in oculis. Gal. in Isagogico. De ijs primo animaliũ, κοινον δὲ τῆσ βλεφαρίδοσ μέροσ τῆσ ἄνα καὶ κατὼ κανθοὶ, δύω μὲν πρὸσ τῇ ῥινὶ δὲ πρὸσ κροτάφοισ, id est, pars communis superioris, inferiorisq; palpebræ Canthus est: quẽ duplicem habet uterq; oculus, alterum iuxta nasum, iuxta tempora alterum.

Canthi domestici. Lege, Oculorũ anguli. Lege item ῥαντῆρεσ.

Canthi syluestres. Lege. ῥαντῆρεσ.

C A N T

Canterij equi sunt, qui a rusticis uocantur Caballi: quibus adempti sunt testiculi. teuton. Mũnch. Apud Columellam genus est simplicis iugi, siue iugatę uineæ, porrecto ordine quem canterium appellant, meliorq; ea uino est, quando. s. ipsa nõ obumbrata, assiduoq; sole coquitur, et afflatũ magis sentit, & celerius rorem dimittit, pampinationi quoq; omni facilior, super cætera deflorescit: utilius fit id iugum pertica, aut arundinea, aut funiculo. Colum. lib. 4. ca. 18. Hinc Canteriatæ uites. Columella libro. 5. capite. 8.

C A N V

Canus. Lege. Albus.

C A P E

Caper syluaticus, Ambrosia herba, apud Dioscor. lib. 3. cap. 127.

Caphura, id est, Camphora, secundum Aetium, arboris cuiusdam gumi.

Capidula. Vide. Capis.

Capidam a Catone dictam inuenimus, ad lotium mouendũ, iunipero similem: uerũ quæ sit dicere coniectura nequimus.

Capillorũ affectus nouẽ sunt, scilicet. Contorsio. Decoloratio. Quassatio. Fractio. Nutrimenti penuria. ἀτροφία, Canicies. Alopecia. Fluxio. Contorsio in extremitate est capillorũ habitus, & connexio indiuisibilis, adeo, ut non possint augescere crines. Conquasitio aũt hęc est, inæqualis crinium dissidentia, quæ fit forcipibus combinatis, aut tunsis non dissimililis. Atrophia, id est, nutrimenti indigentia, est uehemẽs ex defectu gracilitas, propter quam non possunt crines crescere. ξηρασία autem est, quum lanuginosa est crinium superficies, similis his qui sunt puluere discissi & dissoluti. Defluxio capillorũ, est decidentia sequens plærumq; deficientes: aut qui ex morbo longo conualescunt. Canicies, est mutatio crinium in alborem ante maturũ ætatis tempus. Alopecia, mutatio crinium est in candorem, cum crines ueteres radictus excidunt. Ophiasis, est mutatatio coloris, similis supradictis, in multo dẽsior, etiã cum tunc tortuosi fiunt, et caput diuiditur.

Capillaris, Trichomanes apud Dioscoridẽ libro. 4. capite. 138.

Capillus ueneris, Adianthon apud Dioscoridem lib. 4. cap. 137.

Capitis dolores ex spiritibus sunt. Hippoc, libro de flatibus.

Capis, idos, genus uasis. Inde Capidula.

Capitatas uineas. Quę crescunt in caput, & robur crassitudinis accipiunt in stirpe, dicuntur capitata. Quæ uero brachiorum &

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ramorum incrementis adolescũt, brachiatæ nuncupantur. Colum. lib. 5. cap. 3.
Capitones. Lege. κανθαρίδες.
Capitulum Martis, Eryngion apud Dioscor. libro. 3. capite. 23.
Capnia uitis, quæ uuam nigrã ex candida, et candidã ex nigra sine prodigio ullo fert.
Capnitis, herba Fumaria Diosc. li. 4. ca. 111.
Capnogorgion, Fumus terræ herba, apud Dioscor. libro. 4. capite. 111.
Capnos in hordeis, Fumus terræ herba, apud Dioscor. lib. 4, cap. 111.
Capnos, Fumaria, uel Fumus terræ, apud Dioscor. libro. 4. capite. 111.
Capnitis, præter herbam Fumariam, etiam Cadmiæ species quædam.
Capparaulæ. Lege. Tellinæ.
Capparis, uel Cappar (nam utrumque apud Palladium legitur) uulgaris, quotidianique usus in obsonijs: nascitur in Gallijs & Italia, in Germania non adeo. Pingitur pluribus a Diosc. lib. 2. cap. 192. Plin. li. 3. ca. 23.
Cappacorania, Buhpthalmus, Diosc. lib. 3. (ca. 17.
Capreoli, uitium Clauiculæ.
Capria, Capparis.
Caprea. Lege, Dorx.
κάπρου ἧπαρ, ursi hepar.
Capra. Plinius libro. 8. capite. 50.
Capreæ. Vide, φύσιν,
Caprificatio, Erismasmus, Sycasmos, idem.
Caprificus, ἐρινος græce uocata, quod in Erineo Thessaliæ oppido primum apparuerit, ut Phocioni placet, longe ualidior est quam ficus, nullis fere uitijs obnoxia.
Caprimulgi appellantur grandiores merulæ aspectu, fures nocturni. interdiu enim uisu carent. Intrant pastorum stabula, mulgentes capras. Plin. lib. 10. cap. 40.
Capnium, Aetius interpretatur Chelidoniam herbam, & quæ circa sepes nascatur: cum uulgo, & testimonio etiam Dioscoridę pro Fumaria, uel Fumo terrę omnes interpretentur. Vide Aetiũ sermo. 10. ca. 2.
Caprinæ baccæ, stercora caprarum, apud Palladium.
Capros. Lege, φύσιν,
Capsella. Lege, Thlaspi.
Capulam, & Cabellum, utrumque pro uase accipe.
Capulæ. Vide, Capulatores.
Capulatores, qui capulis oleum deplent. Sunt enim Capulæ ansata uasa.
καπυρά, retorrida & friabilis.

CAR

καράβοι, locustæ marinę, cancrorum genus. Plinius libro. 9. capite. 31.
Coracinus piscis, apud Oppianum, παρὰ τὸ κορὸν τὸ μέλαν, id est, ab uocabulo nigredinem significante.
κεραΐτις. Lege. Ceraitis.
καραμβίδιον, id est, radicula, siue radix, uel raphanus.
Caron, Athenæus Pastinacã maiorem esse putauit, & multo prestantiorẽ sapore quam Pastinacam uulgarem, lib. 9. Dipnos.
Carbo. Vide Celsum lib. 5. ca. 28. Serenus. Horrendus magis est perimit qui corpora carbo. Vrit hic inclusus, uitalia rumpit acerbus.
Carbones fissiles. Steinkolen.
Carbo. Lege. Exulcerationum quæ in oculis nascuntur differ.
Carbonatilia sunt, quæcunque terræ plus quam fumi continent. 4. meteor. Aristot.
Carthamum, nostræ ætatis medici Græci Cnicon appellant. Rura autẽ nostra Crocum saracenum.
καρχόδοντες, dentes asperi, & interiores.
Carcinethron, Polygonum apud Dioscor. libro. 4. capite. 5.
καρκίνωμα, est tumor malignus & perniciosus, prædurus quidem, & exulceratus, aut minime exulceratus. Id uitium maxime fit in superioribus partibus, circa faciem, nares, aures, labia, mammas fœminarum. In iecore uero, aut splene nascitur. Circa locũ aliqua quasi puncta sentiũtur. Celsus li. 5. cap. 28. Est & oculi uitium eius nominis, in cornea oculi tunica rubens, & pinguis, incurabile frequenter.
καρκῖνος. Cancer.
καρκῖνος ποταμος, Cancer fluuialis.
Cardamine, uel Cardamina, sic quondam dictum alterum Sisymbrium fuit, quod simile in gustu & sapore nasturtio sit.
καρδαμον. Lege. Cardamum.
Cardamine, quæ alio nomine Iberis uocatur, odorem ac saporẽ cardami habet, hoc est, nasturtij. Multa aũt ubique nascitur, maxime tamen circa uetera monumenta, murosque, & circa uias, in locis incultis. Folia aũt habet nasturtij, uere quidem uirentia, & nasturtio multo maiora. Longitudo uero caulis cubiti parui est, aut paulo ampli-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

or. Aestate florem lacteum promit, & tunc efficacissima censetur. Semen fert φ minimum, atq; idipsum pro totum caulem nascitur. Radix acerrimum habet odorẽ, & nasturtio similẽ. Aetius, sermo. 12. ca. 12.

καρδάμιον, Sisymbrium.

Cardamomum Arabes Cordumeni uocãt, de alia re sub Cardamomi nomine pertractantes. Quæ nam uero res ea sit, Oedypo eget coniectore: quoniam nullũ de ea scribentem grecum autorem affert Serapion. Ex quo fit, ut existimem, uel rem esse nouam, hoc est, quæ post Gal. tempora in usum uenerit medicorũ: uel errasse in ea nõ solum interpretes, sed & ipsos autores. Nisi forte quispiã putet, cum Plinius quatuor cardamomi species enumeret, de duabus, capite de cordumeni, de reliquis, capi. de cardamomo ab Arabibus scribi. Auerrois tamen. 5. lib. sui Colliget, quoddam cardamomũ inter medicinas post Gal. repertas connumerauit, cum superius inter eas quæ a Galeno pertractantur, de alio conscripsisset. Ego tria seminum genera uidi, quæ pro cardamomo feruntur, inter quæ nescio an unũ sit quod uere Cardamomũ dici possit. Hæc Manardus. Vide Theophr. lib. 7. Gale. lib. 7. Plin. lib. 12. ca. 13.

κάρη, caput.

Cardamõ, alijs Cynocardamũ, alijs Iberis, alijs Cardaminaca, Aegyptijs Semeth, Romanis Nasturtium dicitur. Nomen a narium tormento inuenit, uigoremq; uel prouerbio significat, iubente, Nasturtium edendum inertibus, quasi torporem excitet, animumq; obacuet. De Cardamo uide Diosc. lib. 2. Plin. lib. 20. ca. 13. lib. 19. ca. 8.

Cardamomum, Geranij genus alterum, apud Dioscor. lib. 3. cap. 130.

Cardamomum ubi crescat, uide apud Theophrastum lib. 9. capite. 7.

Cardamomum quoq; uocatur Lepidium: de quo uide Manard. lib. 9. epist. 3.

καρδαμαλτικη. Lege, Iberis.

καρδία, uel Cardiaca passio. ἀπὸ τᾶς καρδίας, sic dicta a corde: uel potius ab ore stomachi: non φ illam quidẽ passim sustineat cor, sed stomachus, & periculum sit, ne attingat cor. Nam Cardia, uentriculi pars est superior.

Cardiacus morbus, est innati spiritus consumptio & remissio. Fit aũt, ore uentriculi male affecto, aut ipso stomacho cum sudoribus. Nonnulli aũt potauerunt, corde inflãmato hunc fieri affectum: hi Cardiacũ affectum, uel syncopin, id quod contingebat, uocauerunt. Gale. de Definit.

Cardialgia, cordis dolor.

καρδιωγμός, dolor stomachi ex erosione, Cardiaca passio.

Cardos uocabant antiqui pecorini generis, quæ post. CL. diem in lucem edebantur.

Carduelis, auium minima, imperata facit: nec uoce tantum, sed pedibus & ore pro manibus. Plin. lib. 10. cap. 42.

Cardus fullonum, Dipsacos, apud Diosco.

Carduus, qui Scolymos, pingitur ab Dioscor. libro. 3. capite. 15.

Carduus marinus, Chamæleon albus, Dioscor. libro. 3. capite. 9.

Carduus pineus, Chamæleon albus Theo. Gazæ: sed falso, ut probat in Corol. Bar.

Carduus ueneris, Dipsacos, Diosc. li. 3. c. 12.

Carduus niger, Chamæleon niger, apud Dioscor. libro. 3. capite. 10.

Carbas, uentus ad dextrum Solani. Vitru.

Carex, qua mollissimę texuntur cathedræ, folio fere harundinis, uliginoso & palustri solo plurima. Seruius caricem describit acutam, & durissimã, sparto similem. Vergil. Tu post carecta latebas.

καρηβαρικά, quæ caput grauant.

κάριον μυριστικόν. Lege. μάκης.

Cariosa, putrida, exesa, situ, senioq; corrupta. Caries putrilago est ex uetustate. Cariosi dentes dicũtur putridi, foraminatiq;. Columella libro. 4. capite. 26.

Cariosus, a carie. Est enim Caries putrilago & uetustas.

Carna, dea erat in latina historia, quam uitalibus humanis præesse credebant. Ab ea petebatur, ut inquit Macrobius, ut iocinera, & corda, quęq; sunt interanea omnia salua conseruaret. Huic templum dicauit Brutus, qui cordis beneficio publicum statum emendasset.

Carnosi generis plures sunt species. Prima quidem, quæ proprie uocatur caro, quam scilicet nusquã inuenies in corpore per se, sed est perpetuo musculi pars. Ab hac cuiuscunq; uisceri propria substãtia est. Eam Erasistratus Parenchyma uocat. Vide Gale. de temperament. lib. 2. folio. 18.

Carniuora animalia, quę crudis carnib. uesc-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

cuntur. ut hyena, crocodylus, leo, lupus, pardalus.
Carnopes, locustæ sic dictę ab Oetensibus.
Caro quidem ex sanguine est calida, & humida, molliciem corpori tribuens.
Caro arborum quæ sit, require ex Theophrasto lib. 1. cap. 4.
Carobachates. Lege, Achates.
Caros, barbare Cardamomum.
κάρος, a Caribus nomen inuenit, qui primũ mercẽnarij fuere, & corruptionẽ, & mortis sortem arguit ubi incesserit hominem.
κάρος, id est, sopor, qñ ita affectus est ęger, ut neq; sensus, neq; motionis munere fungatur, spirãdi tñ facultas haudquaq; læditur. Fit aũt, Hippoc. teste. musculis corporũ affectis, potissimũ in morbis acutis. Galen. de locis affectis li. 4. c. 2. Significat aũt nõ modo stuporẽ, sed et quamlibet capitis grauitatẽ. Sic em̃ a capite κάρος Gręci nominauerũt, in qua parte fit. Nihil autẽ differt a Lethargo, nisi q; in Caro pręcedit febris uehemẽtior: in Lethargo ignauior sequitur. Pręterea κάρος accidẽs est plęrũq; aliarũ ęgritudinũ, ut comitialis, fractę caluæ, uel febris. Lethargus uero propriam caussam habet. Columella, Festus, & Vergilius etiã Veternũ uocauerũt, ut Verg. Nec torpere graui passus sua regna ueterno. Colum. lib. 8. ca. 10. Hęc oĩa Gal. gręce, λήθαργος καταφορὰ ἐςὶ βαθεῖα κỳ δυσανάκλητος, id est, Lethargus est in somnũ delatio profunda, & incurabilis. Lege, Veternosi.
Carotæ. Lege, Tenontes.
Carota, pastinaca syluestris. Dio. li. 3. ca. 57.
Caroticæ uenæ, quæ in collo sunt, ut inquit Gal. li. de Iuuamẽto anhelitus: quas si quis cõprimat, corruit homo dormiẽti similis, sequiturq; corporis totius immobilitas. Earũq; itẽ mentionẽ facit Arist. li. de Animalib. 3. & quia scinduntur primũ, σφαγίτιδες appellari scribit, id est, iugulares.
Carpathon, Periclymenon. Dio. lib 4. c. 16.
Carpesia, herba uenenosa. Paul. li. 5. ca. 44.
Carpheotum, Thus electum.
κάρπος. Lege, Carpus.
Carpus, alicubi Balsami, alicubi etiam pro Fenugræci semine usurpatur.
Carpos, finis ossis parapechij. Plinius uocat Brachiale, ossibus cõpactum octo. Cui quod præiacet, Procarpion uocant.
κάρπος ἄτογος, semẽ stupidũ, & imbecille.
κάρπος χλωρός, semen uiride.
κάρφος, stipulam, & eam quæ in frugibus aruerit herbam significat. Quidam pro fœnugręco accipiunt.
κάταγμα, ossis fractura, uel disruptio mẽbri.
Cartamus, Cnicus. Dio. li. 4. c. 200.
Cartilagines, sunt corpora terrestria sine sensu, ossium imago, ossibus quasi similia. Adiacent in ipsis articulis plęrumq;.
Carty, Tithymalus, apud Dio. lib. 4. c. 168.
κάρυα πόντικα, id est, nuces auellanæ.
κάρυα βασιλικὰ, id est, Regiæ nuces.
καρύϊνον ἔλαιον, oleum nucum, uel e nuce iuglande. Eandem uim habet, quam & Balaninum.
καρυκεία κỳ καρίκευμα, cibus cum aromatibus conditus, uel condimentum.
Carum, siue Caros, siue Carium, uulgaris noticiæ, ut inquit Dioscor. lib. 3. cap. 63.
Carion, Eryngion, apud Dio. lib. 3. cap. 23.
Caryotidum, siue Caryotarum tria faciunt genera. Primas, quæ uocẽtur Nicolai, sicciores, amplitudinis uastæ, ut quæ cubitorum quaternum longitudinẽ compleant: ab Augusto ita primo nominatę, in honorem Nicolai Peripathetici Philosophi, crebro eas ad se missitantis, ut inquit Athenæus. Alteras minus speciosas, sed sapore Caryotis proximę sorores. Postremas nimio liquore madidas, rumpente se pomo in parente ipsa.

C A S

Cæsale. Vocabulum id infrequẽs apud scriptores, significatq; locum, ubi purgamus uentrem. M. Varro decenter nominauit sellam familiarem. Columel. lib. 2. cap. 15.
Caseum Græci τυρὸν uocant. Eius discrimina pulcherrime Antiphanes Poeta expressit. χλωρὸν, hoc est, recentem, atq; mollem, qualis in fiscella fertur. Ob id fiscellis uocatis, quia inde caseũ illiguriunt. ξηρὸν, id est, aridum, atq; ut Iulius Pollux interpretatur, macilentum. κόπτον, id est, pręduram, & contusum. ξυσὸν, id est, tensilem, atq; rasilem. τμητὸν, id est, scissilẽ. πήκτον, id est, coagulatum, colustratumq;. Nam eum qui acescere incipit, & lacte ficulneo coierit, Opian uocant.
Caseum Phrygium, Aristoteles ex equino & asinino lacte confici solitum scribit.
Caseus fumosus, fumo maceratus.
Caseorum uaria genera, uide apud Pliniũ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

lib.11.cap.42. Herm. Barb. in Coroll.li.2. & prox.supra.

Caseus Gallicus. Laus apud priscos erat pręcipua caseo Nemausensi (sic em̄ a ciuitate Gallię nominatur) cuius meminit Plin. lib.11.qui scribit, Caseo Nemausensi fuisse commendationem, sed musteo tantum, & recenti. Vide Columel.lib.12.cap.56.

Caseus ex quibus fit, deq; eius natura, uide Dioscor.lib.2.

Casia, frutex qui iuxta Cinnami cāpos nascitur, sed in montibus crassiore sarmento, tenui cute uerius quā cortice. Amplitudo fruticis trium cubitorū. Plin.lib.12.cap.10. Casiæ plura sunt genera, ut inquit Dioscor. iuxta odoriferam Arabiā gignitur, crassi corticis, sarmētiq;, folijs piperis. Eligenda est fuluescēs, pulchri coloris, Coralij ęmula, longa, crassa, fistulosa, gustu mordens, & aliquanto feruore adstringens. Aromatica uinoso odore: cuiusmodi est, quæ ab incolis Achy ἄχυ uocatur, ab Alexandriæ mercatoribus Daphnitis δαφνῖτις. Huic præfertur crassa purpurea, & nigricās Zigir nomine, quę rosam odore imitatur, cuius in medicina est usus. Secundum locū tenet antedicta. Tertia, cui Museletico blasto nomen est: reliquæ uiles, & quæ aphenum dicitur, nigra, insuauis, cortice tenui, & quam Darcon & Citton uocant barbaro nomine. Plura & lōge pręclarissima de Casia Plinius lib.12.ca.19.&.20. Theophr. lib.9. cap.4.5. Barbari Corollarium quia summatim complectitur omnia, adscripsimus. Cassiam Theophrastus fruticem magnitudine salicis amerinæ prodidit, sed multis, surculosisq; brachiatā ramis. Crassiore q̄ Cinnamomū sarmēto, pręterea neruosissimam, & solo cortice commendabilem, qui ei cutis tenuitate obducitur. Neq; aliter detrahitur, q̄ si pręsutas corio bubalo uirgulas bicubitas, enati uermes eroserint. Cortice tuto, intactoq; propter amaritudinem, odorisq; acrimoniā futuro. Hæc iuxta Cinnamomi campos in Aethiopia Troglodytis permixta connubio, sed in montibus nascitur. Dissentit a Dioscoride Plinius, Theophrastum (ut arbitror) secutus, quod Dioscorides crassium eius corticem esse scribat: illi cute uerius q̄ cortice uestiri tradant, quē conteri, atq; in Cinnamomo leuari, exinanirię precium sit. Amplitudo fruticis cubitorum trium, ut idem Plinius existimat. Color triplex, cū primū emicat, candidus, pedali mensura. Deinde rubescit addito sesquipede. Vltra nigricās: quę pars, inquit, maxime laudatur, ac deinde proxima, damnatur uero candida. Eligendā recentē maxime, & quę sit odoris mollissimi, breui tunicarum fistula, & non fragili, quæq; plurima minimum ponderis faciat. Cętere notę congruūt. Lactā uocant talem barbaro uocabulo. Alia est Balsamodes ab odore dicta, sed amara, ideoq; utilior Medicis. Hanc esse, quam Dioscorides Zegir, & Galenus Gizer, Aetius Ozem uocarunt, haud multum absum quin credam. Nominat & Mottoden Galenus speciem Cassiæ uiribus proximā appellatę Gizer. Nigra unguentis expetebatur. Precia nullis tam diuersa. Optimæ in libras. 40. cęteris. 15. His addidere Mangones, quam Daphnoiden uocāt, Isocinamō cognominatā, preciumq; eius faciunt. 300. Adulteratur Styrace, & propter similitudinem cortice Lauri surculis tenuissimis. Forteq; Daphnoides eadē sit Cassia, quā Daphnitin a mercatoribus uocari scribit Dioscorides. Fabulę sunt, Cassiam, Cinnamomumq; nidis auiū decuti plumbatis sagittis, aut circa paludes quasdā colligi, propugnante diro serpentiū genere, ut Theophrastus ait, uespertilionumq;, ut alij. Sciendū, quod ubi nos in Dioscoride cōuertimus quandā haberi Cassiā redolentē hircinū uirus, Mauritani odorē porri transtulerunt, Præsizusan, nō Tragizusan legentes. Vtra lectio sit uerior, experti iudicēt. Non conuehitur modo Cassia pręterq̄ rarissima inter Xylocinnamomi fasciculos quandoq; inuenta nigricie argumēto. Casiam Latini correpta priore syllaba pronunciāt, etiamsi apud Gręcos fere omnes geminata consonāte scribitur. Vergilius: Nec cassia liquidi corrumpitur usus oliui. Habetur & Cassia odoratæ genus herbæ, ut in thymelæa, siue potius chamelęa demonstrabimus. Aliud etiamnum genus est, quam ætas nostra Cassiam appellat, & cognomento fistulam, ab aromatica, ligneaue discriminatā, ueteribus ignotā perinde ut fere nobis modo lignea, alioquin in nostro quōdam orbe seri cępta, extremiq; imperij Romani margine, qua Renus al-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

luit. Viuere in aluearijs apum ſolita, etiã ſi color aberat ille torridus ſole, atq; ob id idem ille odor. Cæterũ ſcire oportet, ſi qñ Caſſiam Syringa, hoc eſt, fiſtulam, in antiquis autoribus legere contigerit, non pro ea capiendam eſſe, quæ nunc Caſſia fiſtula dicatur, colore rubro nigrans, laminis intus carnoſis, quas parietinę diſcludũt, ſeminibus ſiliquę ceratiæ, ad deijciendã bilem uſtam mire ualens: ſed pro lignea, ſiue aromatica, cuius una quuq; ſpecies ab ipſo Dioſcr. platea ſyrinx, i. lata fiſtula nuncupari cernitur. Caſſius certe Felix, ſi modo liber eius eſt, qui circũfertur, appellatione fiſtulæ ſimpliciter, Caſſiam odoratam, ſiue aromaticam intelligit. Inuenio tñ apud Græcos, autorẽ, qui Paulum & Oribaſium ita loquentes induxerit. Caſſia ſyrinx aduerſus flauam bilem prodeſt, & item eos, qui præter naturam palleſcunt. Item anginas, & laterum dolores, & peripleumonicos. Hæc Paulus. At Oribaſius: Refrigerari ea, inquit, iocinoris calores intemperatos. Hanc recentiores Gręci calidam, & humidam abſceſſu primo perhibent. Idem fere Mauritani de Caſſia qua bilis per aluum detrahitur, & propterea cathartice dici poteſt. Nã aromatica, ſiue lignea excalfacit, atq; ſiccat abſceſſu fere tertio. Porro Caſſia cathartice partim in India, partim in Aegypto naſcitur, folio iuglãdis. Alexandrię ſibi uiſam põticus Facinus retulit, dũ iſta proderẽ. Siliquas habet prę longas, ac teretes, utrinq; faſtigiatas, duo fere pedes proceras, carne intus nigra, guſtu prędulci, ſed plane medicato, ligneis diſtinguentibus mẽbranis, & oſſibus ſiliquarũ intercurſantib, ut prędixi. Eligũt ponderoſam, collucentẽ, plenã, et quaſi cõcuſſeris inclu ſa intus ligna nõ ſentias. Negociatores in hortis Alexandrię naſcentẽ pręferũt. Iam & Aſię cõmunis facta dicitur. Seritur & apud nos, uerũ fruſtra: quia nec ad frugẽ peruenit, & celeriter opprimitur. Quid ſit myrrha Caſſia Hippocrati, cuius ſemẽ laudat uolumine fœminarum morbis dicato, σμύρνης īquit κασσίας τὸν καρπόν, haud ſcio reddere, niſi quis pro ſmyrri herba cæperit, cuius cibo menſtrua fœminarũ iuuari conſtat. Strabo Caſſiã odoratã e ſtagnis colligi, nõ ſolũ ex arboribus in Arabia felice, quoſdam in India maiorẽ eius partẽ exiſtimaſſe prodit. Hæc Hermolaus.

Caſſia fiſtula. Lege, Caſia.

Caſſia lignea. Lege, Caſia.

Caunia fiſtula. Lege, Caſia.

Caſſia cathartica. Lege Caſia.

Caſia uera quę ſit, uide Theoph. l. 9. c. 3. 4. 7.

Caſſiala, Hyſſopus, apud Diſcor. lib. 3. c. 28.

Caſſum uocãt ab ſpacio, ut opinor, intus uacante. Vide, Pectus.

κάσσυμα. Lege, Corium.

Caſsij cuiuſdã Medici, meminit Celſus lib. 4. cap. 14. qui inuẽtor extitit nobilis Pharmaci, quod κολικὸν inſcribitur.

Caſię adulteriũ, & quod hodie habeatur in uſu non recta, uide in Herba. noſtri tomo 2. & apud Manardũ, cuius uerba hęc ſunt. Ex quo dicto intelligere quoq; licet, quantũ uulgaris noſtra Caſia diſtet a uera, nihil cũ Cinnamomo habens cõmune: tetra cũ ſit, inodora, et penitus aſpernabilis, imo nihil habẽs quare Caſia putari debeat: ut Dioſcoridẽ, & Pliniũ legenti, remq; ipſam in manu habẽti, facile cõſtabit. Caſiã cũ dico, Aromatitẽ intelligo, quã Officinę Ligneam uocãt. Aliã eñ, cuius nũc cõmunis eſt ad aluũ leniendam uſus, ſcio antiquis penitus incognitã. Inter illas, id eſt, Aromatites, ea eſſet eligẽda, quę Gizi, nõ Gizir, ut putauit Herm. barbarico noĩe dicitur: quę adeo ſimilis eſt Cĩnamomo, ut duplũ eius pro Cinnamomo, Gale. teſte, poni poſſit, qui Quinto accedendũ non putauit: dicẽtĩ non ſecus eos facere, qui carẽtes Cinnamomo, duplam Caſiam accipiunt, his qui dicerent, dũ caremus phalerno, uel uino cretico, duplũ uiliſſimi uini bibendũ: & eos qui ſimilagineũ panẽ nõ habent, debere duos furfuraceos eſitare. Non eñ ait Gal. ſimile quid his faciũt, qui Caſiam Cinnamomi loco accipiunt: ſed illis aſſimulantur potius, qui cũ forti careant uiro ad pondus ferendũ idoneo, duos ei ſubſtituunt debiliores. Hanc Gizi appellatam, theriacæ imponere deberemus, & carentes Cinnamomo, pro ſimplo Cinnamomo duplã accipere. Fiſtularẽ aũt uocatã, oĩm uiliſſimã, & propterea theriacę nõ imponendã ſcripſit Galenus, eſſeq; paſſim cognitã, exteriorẽ quidem corticẽ, quẽ Fiſtulam uocant, fortem habentem & odorẽ, & guſtũ, interiora debiliſſima, adeo ut nullius ſint utilitatis.

Caſta, Pęonia, apud Dioſcn. lib. 3. cap. 158.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Castanea, quam Dioscor. Sardianam glandem, a Sardibus appellat, a Castano Magnesiæ oppido, uelut Stephanus docuit in Apulia, non procul a Tarento. Castaneã quoq; Latini & Græci appellauerunt, & glandium generis asserunt. Eadem & Iouis glans, item λόπιμα, & Euboica nux, et Balanus Sardianus, nuxq; Castanaica. Ex ijs Græci Pagonias appellant, quæ barbulas quasdam habent: nisi quis lanas potius earum intelligat. Sunt enim aliquæ pilis hirsutæ. Cæterum de Castaneis multo plura Dio. lib. 1. Plin. lib. 17. cap. 20. li. 15. ca. 23.

Castaneæ pagoniæ. Lege, Castanea.

Castaneæ Tarentinę, faciles, nec operoso cibo, figura planę.

Castaneæ Balanitides, rotundiores, purgabiles, maxime ac sponte prosilientes.

Castanee Salarianæ, puræ, ac planæ.

Castaneæ Corellianę, laudatiores.

Castaneæ Meteranæ, ex Corellianis factę, rubenti cortice.

Castaneæ triangulæ, & populares, nigræ, quæ uocantur coctiuæ, minima laude, patriæ commendatissimæ.

Castaneta caluescunt. Ex caluitio hominis cognosces, quomodo castaneæ, uineæq; caluescãt. Nam sicut in capite hominis calui, uel nullus, uel rarus est capillus: ita Castaneta caluescere dicuntur, quando raræ sunt arbores Castanearum, & sine stirpibus, sine fructibus loca nudata conspiciuntur. Hæc inter se opponuntur, caluata, & frequentia; ut pro raro & infrequenti caluum accipias. Vide Colum. lib. 4. cap. 33.

Castinus Medicus, citatur ab Aetio sermone. 12. cap. 44.

Castorides canes, id est, castore nati & uulpe: ex quo Homer. eos ἀλωπεκίδας uocat.

Casus, est caussa per accidens eorum, quæ raro contingunt, & aliorum gratia.

C A T

Catableptus, in Affrica gignitur, tauro similis, aspectu terribilis, superciliјs altis, atq; extantibus, oculis in recessu sanguineis, aliquanto minoribus quam boui, in terrã semper aspicientibus: unde nomen illi datur, Iuba equina, quã ad certamen arrigit. Si quando frendet, ore aperto, aera super caput haurit. Aelianus.

Catapotia, adipsa, quæ sitim restinguunt, in ore uidelicet sub lingua detenta. Est eorũ frequens usus apud ueteres Medicos.

καθετηρισμός, urinæ prouocatio per καθετῆρα, id est, fistulam urinalem. Modũ eius docet Paulus lib. 6. cap. 59.

κατιάς, instrumentũ, quo Paulus iubet demortuum fœtum extrahere: uel Hydrocephalum, ut idem appellat lib. 6. cap. 74.

κατοκοιλία, aluus, inferior uenter, in quo excrementa diutius remorantur.

κατοχή, uigilans sopor, ut per soporem palpebræ clauduntur. At in Catalepsi manent apertæ.

Catochitem lapidem primum Corsica insula generauit. Solinus cap. 7. atq; inibi de eo lapide multa.

Catochos, detentio, siue captio insensibilis animæ cũ punctione totius corporis. Species autem huius sunt tres. Vna somniculosa, cui lethargus inest. Altera uigilans, huic adest tetanus. Tertia autem species, quam neq; perperam, neq; inusitate Catochon phreniticon aliquis dixerit. Fit autẽ ex mistiõe aggregationũ catochi, et phrenitidis, quemadmodum tiphonia, quę aut lethargus, aut suffocans, aut lethargicus affectus dicitur. Galen. de Definitionib. Gręcorum Medici uetustiores uocauerũt ἀπὸ τοῦ κατέχεσθαι, quod est detineri, & occupari: & in eo malo cõstitutos, κατεχομένους nuncupauerunt: recentiores uero fœminino genere, sed non dissimili significato κατοχὴν καὶ κατάληψιν, quasi detentionem, & deprehensionem dicat aliquis, nominauerunt. Paulus lib. 3. cap. 10.

Castella quid sint in aquæductibus, ignorare potest nemo, qui Vitruuium, uel Frontinum legerit. Nec aliud sunt, quam fluentis aquæ per formas & fistulas suas diuerticula, quibus aquæ decurrẽtis impetus edomatur, qui alias nimius, & grauis esset fornicibus.

κάσορ, id est, Crocus.

Castor. Lege, Fiber.

Castores multi, & copiosi reperiuntur in Ponto. Solinus cap. 23.

Castoreum uocant Medici testiculos Castoris, uel fibri.

κάσορος ὄρχεις, Castoris, uel fibri testiculi.

C A T A

Cataclysmus aquarũ illisio superna: grȩce, κατακλυσμὸς, id est, uehemens illisio aquarum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Catagnomicum, est signum ex quo cognoscitur effectus.

Catagnomonicum, est interiorũ & exteriorum significatio.

καταγματικά, ligamenta, & fasciæ, quibus rupturæ ligantur.

κατάληψις uocatur, quando cum uigilante sopore, posteriora cerebri magis molestantur.

Catangelos, Rubus, apud Dioscoridem libro. 4. cap. 147.

Catanchusa, idem quod Anchusa, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 26.

Catanance, Thessala herba, de qua Diosco. lib. 4. cap. 135.

κάταγμα, fractura, uel ruptura mẽbri, uel os fractum.

Cataplasma, doctius quam Emplastrum.

Cataplasma Diatrispermon, quod ex trib. seminibus constat, cymino, baccis lauri, & semine apij. Vsus eius ĩ colica, apud Paul.

καταπασμος, parua atq; simplex defricatio mulcendi cum quadam lenitate, ut inquit Cælius Aurelianus.

καταπέλτης, Catapulta.

Catapiromãcia, per specula diuinatio: quod genus ludibrij hodie quoq; obseruant.

Cataplasmata, constant ex floribus fere, eorumq; surculis, & axungia.

καταπλασθέντα, Cataplasmata.

Catapotiam, pilulam hodie uulgus Medicorum uocat.

καταπούτιον, græcis dicitur, quod digitis, ori, & faucibus admotum, integrũ, & qualiter a Medico præparatum est, glutitur, & deuoratur.

Catapsyxis, Cicuta, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 82.

κατάφορα, delatio in somnum profunda & inexcitabilis, in qua qui constituti sunt, omnium quæ dicuntur obliuiscuntur. Locus maliciosior est. Circa membranas tantum cerebri fit. Caussa uero, pituita, frigidum humorem, frigore, humiditateq; sua in somnum cogens, quo continue conniuent, nec nisi ægre excitantur. Obliuiscuntur omnium quasi amentes. Oscitant crebro, & oscitãtes aperto ore aliquãdo sunt, quasi claudere id obliti. Gale. libro de Comate. In duas species partitur. Vtriusq; proprium, ut oculos surrigere nequeant, sed grauentur, mox & collabantur in somnum. Verum altera species profundum habet soporem, ac diuturnum, uerumq; dicitur Coma.

Cataphoricus somnus. i. βαθὺσ profundus.

Cataphysis, Psyllium, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 73.

Catharsis. Lege Struthium.

Cataracta, fluuiatilis auis, apud Aelianum.

κατάψυξις, extrinsecus, & sine febre frigoris omnis noxa.

Cataracta, oculorum uitium, humorũ effusio lentorum, inter corneam & chrystallidem congelatorum.

Catarrus, humorum multorum ex palati concauo defluxus, freques per nares, uel ut excrementum humorum, spiritusq; excretus uocem reddat.

καταθετηρισμός, urinæ per fistulam urinariã, aut instrumentum detractio.

κατασαλτικά, sistitiua.

κατασαγμὸσ, id est, grauedo, malum quod nares claudit, uocem obtundit, tussim siccam mouet: sub eadem salsa est saliua, sonant aures, uenæ mouentur in capite, turbida urina est. Celsus lib. 4. cap. 2.

C A T E

Cateron, græce κατέρων, id est, purgans. Atq; sic appellata est Illyrica Iris fortasse, quia ea olim usi in purgationibus ueteres sunt.

κατοικίδιοι ὄνοι ἢ πολύποδες, animalia quæ tactu conduplicant se in orbem, pilulę rotundissimę similia. Teut. uuand esel.

καθεκτικη, uis retentiua.

Catechomenion, Cicuta, apud Dioscoridẽ lib. 4. cap. 82.

Catellæ, diminutiuum a Catena.

Catholicõn, ab uniuersalitate sic dictum: quia indifferẽter omnes humores euacuat. Habetur in officinis sub nomine Diacatholiconis. Vide Nicolaum.

κάσσυμα. Lege, Corium.

C A T V

Catulum saerificaueris. Tradit Plinius Catulos lactentes adeo puros habitos esse apud priscos, ut placandis numinibus hostiarum uice Catulis uterentur. Genito mane catulo, res diuina fit. In Canario sacrificio rutilæ canes imolabantur, pro frugibus: ut ita deprecarẽtur, propulsarentq; seuitiam syderis Caniculæ. Columella libro secundo, cap. 22.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Catulorum caudæ. Plinius mentionem faciens huiusce rei & loci, sic refert. Colum. autor est, si quadragesimo die quando sit natus, castretur morsu cauda, summusq; eius articulus auferatur, sequenti neruo exempto, nec caudam crescere, nec canes rabidos fieri. Columella lib. 7. cap. 12.

CATY

κατυμάτων παλαιὰ δέρματα, ueteres soleæ, uel coria duriora, quæ calceis munien dis subduntur.

CAV

Caucalis, est pes gallinaceus. Lege, Pes gallinaceus.

Caucalis. Vide, Cacalia.

Caucos, idem quod Caucalis.

Cauda equina. Lege apud Dioscor. lib. 4. in dictione Hippuris.

Caudex, prima pars roboris, cui radices adhærent. Teutonice, Der understam.

Caulis uocatur in plantis, in quod alimentum defertur, id uidelicet, quod supra terram simplex assurgit: quod in arborum genere caudicem uocare solemus. Theophr.

Caulis Iouis, Aizoum, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 91.

καυλός. Vide Pecus.

καῦμα, alias Siriasis, infantium nunc distillatio, nunc adustio. Nomen id habet uel a Sirio astro feruentissimo: uel a Siris, ut Aetius refert, hoc est, cauernis: quoniā inflammatio fit circa cerebrum, et tuniculas eius. Consequitur uero cauitas oculorum, cum pallore, & corporis siccitate. Euenit interdum etiam non pueris.

Caussa coniuncta, Lege, Causarum alia procatarctica.

Caussarum alia est procatarctica, id est, euidens: alia synectica, id est, coniuncta, siue continens: alia præcedens, siue interna. Procatarctica est, quæ dum aduersam ualetudinem creauit, separatur: ut canis mordens, scorpio pungens. Causa coniuncta est, quæ cum præsens est, eius quoq; effectus adest: cū uero desinit, etiā effectus euanescit: ut lapis in uesica, unguis in oculo. Præcedens caussa est, quæ a procatarctica præparatur, & adiuuatur. Vel est, qua aucta augetur, & qua sublata aufertur effectus. Perfecta, quæ eundem in seipsa finem facit.

Caussæ abditę in medicina uocantur, in quibus requiritur, ex quibus principijs corpora nostra sint, quid secundam, quid diuersam ualetudinem faciat. Celsus lib. 1.

Caussę euidentes in medicina uocantur, in quibus quæritur initium morbi, calor attulerit, an frigus, fames, an satietas, & quæ similia sunt.

Caussas omnium morborū, lege apud Hippocratem libro de Flatibus.

Caussę morborū sunt, spiritus, & aer. eodē.

Caussa est, ad quā aliquid sequitur. Ad eam uero aliquid sequi, est ex ea, per eā, ab ea, aut eius gratia aliquid fieri.

Caussa in actu, quę simul cū effectu existit.

Caussa in potentia, quæ non simul cum potentia existit.

Caussa efficiens uocatur, a qua aliquid fit.

Caussa finalis est, gratia cuius aliquid fit.

Caussa formalis est, per quā res habet esse. Nam dat esse rei, & eam conseruat in esse. Ipsa namq; præsente res est, & ipsa fugiente perit.

Caussa per se uocatur, cum aliquid suapte natura sit, caussalitatis nomine pariter est expressa.

Caussa per accidens, quæ ad effectum eum nō ordinatur, aut caussalitatis nomine minime est expressa.

Caussa materialis, ex qua cū aliquo aliquid fit, uel ex qua cum forma fit compositum, uel in qua aliquid fit ut in subiecto.

Caussa propinqua est, quæ particulari nomine designatur: aut inter quam et effectū haud multę interiacent caussę.

Caussa remota, quæ nomine communi designatur: aut inter quam & effectum multę interiacent caussę.

Causus, a quibusdā Dipsas, sic uocatus est, ut inquit Aetius serm. 13. cap. 22.

καῦσος, febris, quę cum multo ardore, nullam corpori remissionem adfert, linguam siccat, nigro colore reddit, ingentemq; frigidi appetitum facit.

καύσου ποιητικὰ, siticulosa, æstuosaq;.

Cauteres, eadem quæ & Cauteria.

CEC

Cęcias, uentus. Vide, Thrasteas.

κεκαυμένα, combusturę, uel ambusta.

Cecilia, nomen est serpentis. Quidam apud Plinium mendose legūt, cęcos serpentes, cum legendum sit, Cecilias. Columella libro sexto, cap. 16.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

κηκίσ, id est, Galla.
κεκαυμένα ἔρια, lanæ ustæ.

C E D R

Cedrelate, id est, Cedrus magna.
Cedræleon, id est, oleum ex Cedro.
κεδρία, pix Cedrina. Optima est, ut inquit Dioscor. quæ crassa, perlucida, ualidi odoris, quæ dum effunditur guttatim, modo destipata coit. Vide Dioscor. lib. 1. Significat & Cedri resinam, a Cedro magna.
κεδρίδισ, Cedri fructus. Excalfactoriam uim habẽs. Lege Dios. li. 1. dicti. Cedrus.
Cedrium, succus Cedri e tæda eius concisa furnis, qui primus aquæ modo fluit in canali. Nam sequens liquor, pix iam, nõ Cedrium est. Sed confundunt autores, nunc pro resina, nunc pro sudore tædarum, nũc pro pice, Cedrium & Cedriam uocantes, Cedrio inuncti libri, a tineis & carie uindicantur. Damnat eius usum Plinius: propter ancipitem eius proprietatem, uiuentia perimendi, & perempta custodiendi. Cedrio nanq; tanta uis est, ut in Aegypto corpora defunctorum eo perfusa seruentur. Plin. lib. 16. cap. 12.
Cedrinus liquor, qui ex destillante arbore quasi resina destillat. In qua appellatione uariant magnopere ueteres. Nunc oleum liquorem hunc, nunc Cedriam, nunc Cedræam, nunc genere mutuo Cedrium appellantes, liquoremq;, siue resinam hanc, & ex ea factum oleum, cõmuni appellatione miscentes. Sunt tamẽ qui Cedriam fœminino genere, & Cedrium neutro, sic discernunt: ut illam crudam ex arbore lectã intelligant: hoc uero ex cedri materia concisa, & in furnis accensa, picis modo defluens, & exceptum.
κεδρίδαι, fructus Cedri.
Cedrinus liquor. Liquor picis qui aquę modo fluit ex tæda dum coquitur, Cadrium uocatur: cui tanta uis est, ut in Aegypto corpora hominum defunctorũ eo perfusa seruentur. Est etiam oleum cedri, quo per uncta materies nec tineam, nec cariem sentit. Hinc illud Epigrãmatorij. Cedro nũc licet ambules perunctus. Cedriam quoq; accæpimus appellari humorem manantẽ ex ambusta picea. Colu. lib. 7. cap. 12.
Cedromælon. Lege. Malus medica.
Cedrosus, uitis alba, apud Dioscoridem libro. 4. capite. 194.
Cedrus, arbor magna, similis Iunipero, nisi q; folium Iunipero acutũ, spinosum & durum, Cedro simplicius & mollius. De Cedro plura Dioscor. lib. 1. Plin. lib. 13. ca. 15. Theop. lib. 4. ca. 6. Lege. Malus medica.

C AE

Cæpus, facie satyro similis, cætera inter canem & ursum: nascitur in Aethiopia. Autor Strabo. libro. 17.
Cæta, Calamintha, secũdum Strabonem: qui nonnullos existimare uult, Lacedæmonem ab Homero non Cætoessam a magnitudine, sed a Calaminthę copia uocari.

C E L

Cele, tumor comprehendens aliquem in scroto tumorem. Omnis equidem tumor in scroto, Cele appellatur.
Celeres equi qui fuerint, lege in dictione Desultorij.
Cælius Aurelianus Siccensis, medicus, scripsit libros Responsionum.
Item de morbis Mulierum.
Libros aliquot Epistolarum græcarum ad Prætextatum.
Libros Adiutoriorum.
Libros Pharmacorum.
Libros celerum & tardarum passionum.
Cęloma, ulcus in oculi cornea tunica, latius q; bothrium, sed profundum minus. Auicen. Lilimie uocauit.
Cellarij dicũtur, qui ex cella promptuaria, siue ex cellario promunt necessaria familiæ: uocabulo Plautino promus & candus nominantur. Colum. lib. 11. cap. 1.
Celticum nardum, uel gallicum, Officinæ uocant Spicam Celticam.
Celtici canes, ex Gallia, Britanniaq; uenientes, odoratu & cursu præstantes.
Celtis, arbor, quę & Faba græca, uel Syriaca: quæ autore Theophrasto, fructum fert magnitudine fabæ.
Celtis. Lege. Lotos.

C E M

κεμάσ. Lege. Cemas.
Cemas, græce κεμάσ, Hinnulus, cerua, siue quod idem νεβρόσ. Quamquã κεμάδα nolunt progredi in pascua. Damam græce πρόκαν, Aristoteles, & idonei fere omnes a ceruo nõ destinguunt. Alij primogenitos tm̃ ceruos procas uocant. Ab hoc animali procõnesos quoq; appellata est. Nam Ophion, quod Sardania quõdam ferebat,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

interisse creditur, ceruus non erat, sed animal pilo ac denti simile, ceruo minus. Bar.

Cementum, unde Cementarij parietes, Vitruuio et Plinio lapidis genus est uulgarij, quo cum alibi, tum Romæ utuntur, exciso monte aliquo, uel effosso. Fodinas quoq; ipsas rustici Cementarias uocant.

κῆμαι, conchulæ quædam marinæ, quæ uocantur hiantes.

Cemos, Leucopodion apud Diosc. li. 4. c. 132

Cemos, Hedera. apud Dioscoridem lib. 2. capite. 199.

Cemphos. Lege, φινίσ.

C E N

κεγχραμίδεσ, minuta grana in ficis.

Cenchris, auis. Plinius libro. 10. cap. 51.

Cenchrites. Lege, Acontia.

κέγχροσ, milium.

Centaureum maius. Euricius Cordus doctus homo, in libello suo de Theriaca, existimat esse eam quam hodie impostores illi agyrtæ pro Rhapontico diuendunt. Quod si ita habeat, nō admodum difficilis esset paratu, non minoris precij q̄ etiam uerum Rhaponticum. Laus eius est apud Plinium lib. 25. Vide nostrū Herbarium.

κενέων, uentris pars quæ est inter latera.

Centaurea, & Melampodion, idem.

Centaureum magnum, Narce. Dioscori. libro. 3. capite. 7.

Centaureum minus, satis uulgata herba, describitur, ab Dioscor. lib. 3. cap. 8.

Centipes marina, Scolopendra ipsa.

Centipedes. Lege, σκολόπενδρα.

Centipeda. Lege, Onos.

Centrinæ, culices in ficub. fucis apum ignauia, maliciaq; similes.

Centonalis, Ruta syluestris apud Dioscor. libro. 3. capite. 51.

Centones, ex pannis, uel lanis diuersorū colorum in unum condensatis, uel consitis fiebant.

Centonica. Vurmkraut.

Centonicum, id est, Absinthium marinum, apud Dioscor. lib. 3. cap. 26.

Centumcapita, Eryngion Hispanice, apud Dioscor. lib. 3. cap. 23.

Centunculus, Gnaphalium apud Dioscor. libro. 3. cap. 131. Prolixe admodum de ea Leonicenus, libro de Erroríb. medicorū: & nos in Herbarij nostri Tomo secundo disseruimus.

C E P

Cepa muris, Scylla, uel Squilla.

Cepa. Lege, Crommion.

Cepæ Creticæ, dubitatur an eædē sint quæ Ascaloniæ: quia satis capitari soleant, sed distant sapore tantum dulci.

Cepa Pompeia, & Cepa Morsia simplex, quā uocant Vnionē rustici, ea est quæ nō fructificauit, nec habuit soboles adhęrētes.

Cepę syluestres nullæ reperiuntur. Vnde errant, qui apud Aristoph. Thymum, pro cepa syluestri interpretantur.

Cepa mentem lædi, scripsit Hippoc. & conspectu potius, q̄ esu commendauit.

Ceparum diuersa genera alia, uide apud Plin. lib. 20. Theophr. lib. 8.

Cepe Sardiæ, albæ.

Cepæ Gnidiæ.

Cepæ Samathraciæ, albissimæ.

Cepæ Getaniæ, omnium minimæ, sed prędulces.

Cepæ Fissiles: quę sic appellantur, quia hyeme cum sua coma inertes relinquuntur, & folia uere detrahunt, ijs deniq; diuisuris alia parte inferiore subnascuntur.

Cepæ Ascaloniæ, uelut steriles sunt ab radice, nec parte alia crassescunt.

Cepæa, Portulacę similis herba, apud Dioscor. libro. 3. capite. 169.

Cepina, id est, Cepa, sat ioq; ceparū: eo inclinamento Cepina dicta, quo Rapina pro satione raparum. Collum. lib. 11. cap. 3.

Cepos, Cotyledon apud Dios. lib. 4. ca. 93.

Cepphos. Lege. φινίσ.

Cepulæ, idem quod Cepę.

C E P H

κεφαλή. caput.

κεφαλοκρουσὴμ appellatum, quod uidelicet capiti molestius, ut opinor, instrepat.

κεφαλαλγία, κεφαλῆσ πόνοσ ἢ ὀδύνη. i. capititis dolor, qui aliquando in nobis, ex solo malo temperamento corporis, aliquādo ex nimia humorum copia, aliquando ex primitiua & foris accidente: ut sole, frigore, ebrietatee, ictu.

Cephalæa, dolor aapitis, qui multū temporis durat, non recens, sed diuturnus, non plus, non minus. Morbus inquā capitis dolorē intolerabilem per circumitum redeuntem gignēs: ita, ut qui sic affecti sunt, tinnire aures sibi putent. Oculi eorum rubescunt, eminentioresq; apparent, exten-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

dunturq; cum iisdem quę in frōte sunt uenis, ac facies tota rubet: græce κεφαλαία.

Cephalicum medicamentum, quod carnē producit.

κεφαλησπονεία, capitis dolor cōmoto cerebro: atq; alio noīe dictus ab Galeno κρόταφοσ, quod significat tempus, capitis partē.

Cephaline, linguę portio qua gustus potentia inest.

Cephalos, Daphnoides apud Dioscor. libro. 4. capite. 149.

Cephalotos, Thymus, apud Dioscoridem libro. 3. capite. 42.

Cephalotus, Porrum capitatū, sic dictum, q maiorem uim habet. Est & quod sectiuum Porrum uocant.

Cepheus. Inter sydera Cepheus, quem Aethiopum regem fuisse tradūt, Andromedæ patrem: quæ Ceto proposita, a Perseo liberata est: qui omnes inter sydera recepti esse memorantur. Cepheus, ut ait M. Cicero, sequitur manib. passis terga septentrionis. lib. 11. cap. 2. Colum.

Cephus, posterioribus pedibus humanis, prioribus uero maioribus humanis. Plin. libro. 8. capite. 19.

Cephalicum emplastrum, sic dictum, q capiti fracto conuenit. Celsus. lib. 5. cap. 19.

CER

Cera, radicis nomen, de qua in rebus gestis a Cæsare mentionem facit Horatius. Hęc lacti admixta leuasse dicitur inopiam, similitudine representata panis: meminit & Plutarchus, sed nomen herbæ nō prodit.

Cera græce κήροσ, fit expressis fauis, sed ante purificatis aqua, et triduo in tenebris siccatis, quarto die liquatis igni nouo fictili, aqua fauos tegente, cū sporta colatis. Rursus in eadem olla coquitur cera cum eadē aqua, excipiturq; alia frigida, uasis melle circumlitis. Optima quæ Punica uocatur.

Ceram candidā facere, nihil aliud est, q̄ facere Punica ut sit. Hæc medicinis utilissima.

Cera addito chartarum cinere, nigrescit.

Cera commixta cum anchusa, rubet, & idonea redditur ad reddendas ueteres similitudines.

Cera alba, recens inuentum, nec ultra quinquaginta annos durauit, ut adserunt Medici. Olim magno in precio fuit: nunc in fanis & delubris Deorum passim aduritur.

Cerago liquor, uel succus qui in fauorum reperitur cōcauitatib. amari saporis, sed plenus humoris cibus. Erithicen uocāt greci.

Ceraitis, uel Ceratitis, fenugræcum: sic dictum ab eodem etymo quo Buceros & Aegoceros.

Cerasa Apromana, quæ maxime rubent.

Cerasa Actia, nigerrima.

Cerasa Ceciliana, rotunda.

Cerasa Iuniana, sapore tantum grata, sub arbore adeo tenuia, ut gustu marcescant.

Cerasa Puracina, Campanica.

Cerasa Plinaina, Campanica.

Cerasa Laurea, id est, Lauro primū insita, non ingratæ amaritudinis.

Cerasa Amarasia, id est, amara.

Cerasium, inquit Seruius, anteq; e Ceraso urbe Lucullus adueheret, erat in Italia, sed durum, & Cornu appellabatur: quod postea mixto nomine Cornucerasum est appellatum. Sunt aūt Cornucerasia idem cum Duracinis genus. An uero Seruio credendum, qui Cornum in Italia Cerasiū fuisse prodat, cum alia res sit Cornus, alia Cerasus, omnino satis ambigimus.

Cerasa Visula, Germanica, & Gallica.

Cerasa Macedonica, paruæ arboris, raroq; tria cubita excedentis, χαμαικέρασοι uocatæ. Pomum hoc, ut inquit Barbarus, primam colono fere gratiam uertenris anni refert, primo candidum, mox rubescit, deinde nigret, septentrione frigidisq; gaudens. Siccatur sole, conditurq; ut oliua cadis. Suspicor esse quę nos hodie uulgo Amarellas uocamus.

Cerasum, una cum fructibus, & multis suis generibus prosequitur late Plin. lib. 13. capite. 25. lib. 23. cap. 7. lib. 16. cap. 18. Theophrast. lib. 3. cap. 23. Dioscor. lib. 1. Paulus Aegineta lib. 6. Serapion cap. 145. Galenus. 7. simplicium cap. 18. & Alimentorum lib. 2. cap. 11.

Cerascomion, Oenanthe, apud Dioscoridē libro. 3. capite. 134.

Cerasta, arbor quę sit require ex Theophr. libro. 4. capite. 16.

Cerastis, serpens corpore eminens, ceruicula sæpe quadrigemina, quorum motu reliquo corpore occultato, sollicitat ad se aues. Plin. libro. 8. capite. 23.

Cerasconia, pastinaca syluestris, Dios. lib. 3. (cap. 57. κερατία. Lege. Siliquam.

Ceratonia arbor. Lege. Siliqua.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Ceratis, corniculatum Papauer apud Dioſcor. libro. 4. capite. 69.
κερατοειδὴς, ſuperior oculi tunica, ea qua parte alba eſt, ſatis craſſa, pupillæ loco extenuatur.
Ceratum, & Cerotũ, utrumq; recte dicitur.
Ceratura. quære, Gummitio.
Ceraunia, Aizoum minus apud Dioſcor. libro. 4. capite. 92.
Cerceraphron, Anagallis, ab Dacis ſic uocata.
Cercopithæi, maximi magnitudine ſunt, cauda quinum cubitorũ, unde nomen traxerunt: barba propenſa, coma humana, alba facie, reliquo corpore nigrantes. Require Strabonem lib. 16.
Cercopithecus, nigro capite, pilo aſinino animal. Plin. libro. 8. cap. 21.
κέρκωσις, id eſt, caudatio, caruncula quædã eſt, ab orificio uuluæ exorta, totumq; genitale muliebre replet: adeoq; interdum treſcit, ut adinſtar caudæ ad exteriorem partem promineat. Quomodo incidi debeat, uide apud Paulum lib. 6. cap. 70.
Cerdon. Lege. Struthium.
Cerea Aegyptia. Aſarum. Lege. Aſarum.
Cereas, antennas nuncupãt, ſupremas uteri quaſdam portiunculas obliquatas: item Plectanas, id eſt, retia. Vtrinq; uero habẽtur ὦμοι, ſiue humeri: poſtea eſt collũ, uel tracholus, cuius os uocatur, porus primus. Celſus canalem interpretatur.
Cerebellum, Cerebri portio poſterior, Ariſtot. lib. 1. de natura animalium. cap. 16.
Cerebrum, album & molle, tanquã ex ſpuma quadã concretũ, humidum & frigidũ.
Cerefolium duplex. Lege dictionem, Mirtis. lib. 4. Dioſcor. Coroll. Barb. ibidem.
Cereus color, a Cera.
Ceria cuſpia, Semperuiuum apud Dioſcoridem libro. 4. capite. 91.
Cerina Pruna. Lege. Prunæ genera.
Cerinthus, apum cibus repoſitus. Plinius libro. 11. capite. 7.
Cerion, achori ſimile ulcus, maiorib. foraminibus, in quibus ſanies melli ſimilis continetur, uel ad inſtar faui apum. Vel, κηρίον, id eſt, fauus, hulcus continuis perforationibus terebratum, ex quibus mellis craſſitudine humor excernitur.
κηροειδὴς, ceræ ſimilis, cerei coloris.
κηροειδὴς, humor mellis.
Cerotum Thaidis, extat apud Paulũ lib. 3. ad rubicundum uultum faciendum.
Ceroma, & Cerotum a cera. Nam & græcis quoque κήρωμα καὶ κηρωτὴ dicuntur. Sed Ceroma etiã πάτος appellatur, eſtq; oleũ id, quo luctaturi ſe profundũt. Quanq; πάτος proprie cœnum eſt atq; lutum ceromati permixtum: cui ſi ſudor acceſſerit, Coniſalos appellatur attice, ut Gal. ait. A cera et Ceramentũ quis deductũ putet.
Ceromata, ſicciora unguenta.
Cerota. Lege. Tenontes.
Cerotariũ, idem quod Cerotũ, uel Ceratũ.
Cerotum, ſiue Ceratum, eſt aggregatũ ex liquoribus & pulueribus groſſis, tum reſina, aut cera ad formam ſolidam & denſam redacta.
Cerri, piſcium generis, de quib. Dioſ. lib. 2.
Cerrini, Smaragdini generis, Plinius li. 37. capite. 5.
Cerris. Inter arbores glandiferas eſt Cerrus ex glande Cerrea, ut Nigidius tradit. Porcina caro fit ſolidior. Autumat Plin. Cerrum ne Italiæ quidem maiori ex parte notam eſſe. Colum. lib. 7. cap. 9.
Cerrus. Lege, Quercus.
Ceruleum, Laſur.
Ceruleus Color dictus quaſi Cæleus, ut ex uoce ipſa apparet, proprie color eſt cœli, ſed ſereni: id quod Ennius reſpiciens, Coeli, inquit, cerula tẽpla. Atq; inde ab omnibus mare appellatur Ceruleum. refert em̃ illud eundem quem ab ipſo ſuperne accipit cœli nitorem. Quare ex antiquis nonnulli, ut alteras Homeri opes, propter cędes, de quibus illic poeta loquitur, colore exornabant ſanguineo: ſic Odyſſeam ubi Vlyſſis idẽ maritimos ſcribit errores, mẽbrana contegebant cęrulea. Sed quoniam Cærulei quædam ſpecies eſt pene nigra, ut quod Indicum dicitur, eoq; olim ueſtitu Græcę mulieres amictæ producebant eorum funera, quorum in cœlum animas migraſſe cęruleum exiſtimabant, idcirco pro triſti nonnunq; capitur. ut apud Vergiliũ puppis cærulea Charontis, imberq;, & ſol cæruleus. Cucumis autem cæruleus, nam id quoq; legitur, Melopeponem ſignificat, qui inter Cucumeres (multa em̃ ſunt eorum genera) pulcherrimus eſt. Nec tantum Cærulei uidetur particeps, ſed ipſius quoq; mundi gradus introrſum uerſus, at-

tenuatos ostendit: ut hoc olim de eo lusimus. Quis neget e cœlo missum: formãq; coloreq;, Atq; gradus cœli, Nectaris atq; refert. Est enim sapore suauissimo. Sine ulla dubitatione, quod nos Cæruleum, Græci dicunt Cyaneum: in quorum etiam cõmentarijs Lazurion inuenio. Ascribitur huic generi qui Venetus olim, nũc uulgo Blauus nuncupatur, color ex factione Circensi ualde nobilitatus. Fuerunt autem colores in Circo, pręter hunc Venetum, Roseus, Albus, et Prassinus: quibus Auratus postea, Purpureus, & Luteus additi sunt. Autor. Thyl. de coloribus.

κήρυκεσ. Lege. Buccina.

Cerui ocellus, Elaphoboscos, apud Dioscoridem libro. 3. cap. 78.

Ceruicula. Lege. Ionia.

Ceruorũ naturas, uide apud Plin. lib. 8. c. 30.

Ceruum græci ἔλαφον, & Poetæ βρένθον, alij caput ipsum sic dici malunt βρένδον.

Ceruix, uuluę ualua, cannalis & principiũ.

Cęruleum, siue lapis Cęruleus, hoc est, Cyaneus, a Theophrasto, Galenoq; Cyanos masculino & fœminino genere pronunciatur, in argenti & auri metallis fit. uide Dioscor. libro. 5. capite. 97.

Cerussa, hoc est, Psymithion, color est candidus. Vsum eius, & conficiendi rationem, uide apud Dioscor. lib. 5. cap. 94. Plin. li. 34. cap. 18. Vitru. lib. 7. cõmentariorum.

Cęruleus lapis, uide in dictione Cęruleum.

C E S

Cæsius color si dictus est, ut doctissimi uiri monumentis olim tradiderunt, quasi Cælius a Cœlo, eadem foret in Cœlio & Cæsio diphthongus. Constat aũt esse in ijs uocibus diuersam, nihil præterea differre a Cæruleo: quando id, ut ostendimus a cœlo deductum est: differt aũt sine dubio, uel ex ipsius M. Tullij autoritate, cuius hæc sunt uerba in primo de Natura Deorum libro. Cæsios oculos Mineruæ, cæruleos esse Neptuni. Ad hæc, non quemadmodũ legimus cœlum, mare, uestem, florem, cæruleum, ita legimus cœlum, mare, uestem, florem cæsium: sed oculos tantum cæsios, ueteres dixerunt, quibus inest fulgor quidam uisu horrendus. Vnde existimo, sicut Cæsar & Cęso dicuntur a cędendo, ita Cęsium a cæde nominatum esse: ut qui cęsius sit, cædem quodammado oculis minari uideatur: qualis prælio gaudens, & cæde dicitur fuisse Minerua, ex quo illa ab antiquis uocata fuit, ut ego arbitror, Cæsia. Significat hoc M. Cicero, ubi de Catilina ait. Notat & designat oculis ad cædem unumquemq; nostrũ. Hic, qui oculis ad cædem senatores designabat, cæsius erat. Cuius etiam oculos Salustius insignis historicus, fuisse tradidit fœdos, id est, cæsios. Cuiusmodi memoriæ proditum est Neronis quoq; oculos fuisse: quod ipsum non leue fuit argumentum tyrannicæ crudelitatis. Quin a Terentio Cæsij hominis facies, dicitur cadauerosa, hoc est, immanis, & sæuitiam arguens: qualem Sicarij præ se ferũt, & carnifices: quamuis alij parum erudite cadauerosam, pro subliuida exposuerint. Enimuero Leonis oculos si quis inspexerit, qualis sit hic color, intelligit. Micant illi, ut studiose ipsi prope consyderauimus, uelut ignis penitus flagrans. Dicitur color hic Græce ab omnibus Glaucus: quod uerbum longo iam usu latini poetæ suum fecerunt. Latius tamẽ patet Glaucus. nam præter oculos Noctuinos, quos, ut auis ipsius Græcũ nomẽ declarat, omnes Glaucos esse cõfirmant. Multa quoq; dicuntur glauca, ut Vlua palustris herba, ut Salix, cuius cum frondes, tum multo magis cortex in ramis, prȩsertim anniculis, nitet hoc colore. Quod laudat Vergilius in equis, eosq; noto carmine glaucos appellat, communi Italorum lingua Baios nominatos. Nã Spadices honesti ab eodẽ Poeta ibidẽ uocati, illustriores sunt aliquanto, Baij & ipsi, sed clari, uulgo nuncupati: atq; ij duo aliorũ omnium maxime probantur colores in equis. Vlua igitur, Salix, quas idem Vergilius glaucas dixit, equi item species optima. Castaneæ etiã nucis tunica, aliaq; multa, pręter Leonis ac noctuæ oculos, colorem glaucũ ostendunt. Sed ut unde discessi, redeam, quando Cæsius color tantũ est oculorũ, uidendum est, ne is sit potius quẽ Aristoteles Charopon uocat. Sic ẽm ab illo dicitur leo, ab oculorũ sæuitia: quẽ Catullus poeta doctissimus, Cęsium appellat. Vnde Hercules cognomento dictus fuit Charops, quasi iracunde intuens. Nã χαρὰ græce, ira dicitur latine. Et ex eodẽ, ut puto, horrore, Charybdis nominata est, & Charon: de quo canit Vergilius. Stant

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

circum lumina flammę. Cæsium uoluit senem illum horribilem ac dirum significare. Quamuis non nesciam, Charopon ab alijs aliter quoq; reponi. Autor Thyl. de coloribus.

Cestron, Betonica, apud Dioscor. libro. 4. cap. 1. Plin. lib. 23. cap. 8.

Cestron, Thymelæa apud Dioscoridem libro. 4. capite. 183.

Cestomela. Lege, Mela Cestiana.

Cestron, Lonchitis. Dioscor. lib. 3. cap. 162.

Cesyphum, uerum Ladanum, quod ex hyrcorum barbis corraditur.

CH A D

Chada. Lege. Sutura.

☞ CH A L

Chalacium, siue Chalacia, morbus oculorũ Crithi non absimilis, quando tuberculũ album grandinis modo innascitur.

χαλασμοί τῶν ἀρθρῶν, hiatus membrorum.

χαλάσις, tensiuæ lassitudinis relaxatio, Hippocrati.

χαλάζια,, & ipsa in palpebris κριθὴ, non dissimilia chimosi nascuntur: sed cum frigore eiusdem. Accedit, q mobilia sunt, & digito huc, illucq; impelluntur. Lege. Palpebrarum uitia.

χαλάζιον ἀργοῦ σύςασις, id est, ociosi humoris multitudo, uelut grando peruia. Curam eius uide apud Paul. lib. 6.

Chalbana, Syriace ferulæ succus. Officinæ hodie & neoterici Galbanum cõmuniter nominant. Dicitur et Chalbanum in neutro genere.

Chalbanum quale probetur, & quid sit, require apud Theophr. lib. 9. cap. 7.

Chalcanthum, aut Chalchantes, Atramentum sutoriũ, ut est apud Diosc. li. 5. ca. 105.

Chalcidica lacerta, dicta est a maculosis lineis quas in tergo gerit, colore æris, quod græci χαλκὸν uocant. Vnde a Vergilio Chalcis, uel Chalcidica exponitur, quasi ænea, non a Chalcide Euboiæ, ubi ab alijs plurima dicitur euenire.

Chalcidice, una species lacertæ, gręce σὴψ.

Chalcis, an idem sit cũ Chalcidica, quod lacertã significat, a plærisq; dubitatur. Chalcidis meminit Aristot. lib. de Animal.

Chalcis, piscis de genere Rhomborum.

χαλκίς, auis accipitrum generis, raro apparet, & montes incolit: colore nigro, magnitudine accipitris, forma tenui & oblonga, Homerus uocauit κύμινδιν in Iliade. χαλκίδα κικλισκουσι, θεοί ἄνδρεσ δὲ κύμινδιν.

Chalcitis, id est, lapis ærarius, ita uocatur: quoniam ex ipso æs coquitur, de qua uide Dioscor. lib. 5. cap. 106.

χαλίνοι, desinentia labiorum quæ respicit ad maxillas.

χαλινός, sinistra compago.

C H A M

Chamæ, a Græcis χῆμαι, species sunt concharum. Aliud in mari uidetur piscis esse genus Chamæ, quas Hiatulas quidam interpretantur, habentes uuluam, sicut qui & Erithyni, hoc est, Rubelliones dicuntur. Chamarum duo redduntur genera: scilicet. Trachee, hoc est, asperę, mali succi, quas & Ostrea cognominant, & in Macedonia Corycos, & Athenis Crios. Alterũ leues, multo meliores et crassiores: ob id et Pelorides, & Pelorinæ a quibusdã, & Basilicæ uocantur, & ab Helio Sparciano Liostria, id est, si Lithostrea mẽdose legatur.

Chamæacte, Sambuci genus alterum, id est Ebulus, apud Dioscor. lib. 4. cap. 185.

Chamęcissos, quæ humi repit Hedera.

Chamęcissos, Hædera nõ attollens se a terra, de qua uide apud Dioscoridem lib. 4. capite. 127.

Chamædaphne, Vinca peruinca, apud Dioscor. lib. 4. cap. 150.

Chamędrys, Scordium apud Dioscoridem libro. 3. cap, 123.

Chamædrys quæ sit, uide apud Dioscoridẽ libro. 3. capite. 111.

Chamædrops, Chamædrys apud Dioscor. libro. 3. cap. 111.

Chamægiron, Tussilago, apud Dioscoridẽ libro. 3. capite. 124.

Chamelæa, frutex petrosus, de quo uide apud Dioscor. libro. 4. cap. 182. Vide Granum Gnidium.

Chamelæa, alia ab Coccognidio, Thimelęa apud Dioscor. lib. 4. cap. 183.

Chamæmelon, Parthenium apud Dioscor. libro. 3. capite. 156.

Chamæmelon, inter alia lingua Siculorum cognomentũ tertiæ speciei Aristolochiæ, ut inquit Dioscor. lib. 3. cap. 5.

Chamæmilla. Lege. Cunicula.

Chamæmyrte, Rubus, uel Ruscus apud Dioscor. libro. 4. capite. 147.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Chamæpeuce, Laricis folio similis ostenditur, apud Dioscor. lib. 4. cap. 128. quasi Larix pumila dicta.

Chamæpitys, Ruta syluestris, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 51.

Chamæpitys, Hypericum, apud Diosco. lib. 3. cap. 172.

Chamępitys, Onobrichis herba, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 171.

Chamepitys, Aiuga dicta herba, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 176.

Chamępitys uera, describitur ab Dioscoride lib. 3. cap. 176. & ultimo lib. 3.

Chamæpitys, Ruscus, uel Myrtus syluestris, apud Dioscor. lib. 4. cap. 147.

Chamęleuce, Tussilago, uel Bechion, apud Dioscor. lib. 3. cap. 124.

Chamæleon, figura & magnitudine Lacerti, nisi crura essent recta, & excelsiora. Latera uentri iunguntur, ut piscibus, & spina simili modo: eminet rostrum, ut in paruo haud absimile sit suillo. Plin. lib. 8. cap. 33.

Chamæleon albus, describitur ab Dioscoride lib. 3. cap. 9. Plin. lib. 22. ca. 18. li. 21. ca. 16.

Chamæleon niger, describitur ab Dioscoride lib. 3. cap. 10.

Chamæleon, Dipsacos. Diosc. lib. 3. cap. 12.

Chamæleuce, Chamæcissos, uel Hedera, apud Dioscor. lib. 4. cap. 127.

χαμαίπλιον. Lege, Irion.

Chamæplatani, coactæ breuitatis Platani. Plin. lib. 12. cap. 2.

Chamæraphanos, eadē quę ἀγριοράφανος.

Chamæropis, forte id quod apud Dioscor. Chamędrys, & Chamędropis. Vide Vergilij commentarium.

Chamærhyten. Lege, Struthium.

Chamæsyce, Astragalus. Dio. lib. 4. ca. 65.

Chemæsyce, Papauer satiuum, apud Dio. lib. 4. cap. 65.

Chamæsyce, pumila ficus latine, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 181.

Chamęzelon, Gnaphalium, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 131.

Chamomilla, Chamæmilon, ἀνθεμις.

Chamsæ, Crocodili apud Aegyptios uocantur.

CH A O

Chaos, animal effigie lupi, pardorum maculis. Plin. lib. 8. cap. 17.

CH A R

Characacæ uineæ, id est, pedaceæ, a græco. Nam χάραξ fœm. generis dumtaxat, pedamentum uitis significat.

Charadrius, id est, Rupex latine, ut placet Gazæ, auium generis.

χάραξ fœminino genere, pedamentū uitis. Vnde uites Characatæ dictæ, pedaminibus adnixæ. Prouerbium Græcorum est, χάραξ τὴν ἄμπελον, id est, palus uitem ἐξαπατήσειν accępit. Colum. lib. 5. cap. 3.

Characias, Tithymalus masculus, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 168.

Charandrius, fertur ictericium morbum sanare solo suo conspectu, ut inquit Aelian.

Charax, adminiculum uitis.

Charchari, pisces sunt.

Charisium, placentæ putant esse speciem.

Chariton Medicus, citatur ab Aetio sermone. 13. cap. 18.

Charixenus Medicus, citatur ab Aetio sermone. 8. cap. 52.

De chartarum generibus, & earum inuentoribus, ac usu, lege Plin. lib. 13. ca. 11. & 12.

Chartilago, ex nerui, ossisq; natura constat, Polluce & Galeno testibus, in quā omnia ferme ossa desinunt.

CH A S

Chasam, est defectus odoratus: & fit a mala complexione incensa, aut opilatione, aut apostemate.

χασματίαι, uocantur terræmotiones, quæ labes relinquunt, & in caua subsidunt: ab hiatu sic dictæ.

Chastanon, Xanthion, uel Lappa, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 139.

χαυλιόδοντες, exerti dentes aprorum.

CH E D

Chedra, Hippuris altera. Diosc. lib. 4. ca. 5.

CH E L

Chelidones ripariæ, quæ in riparum cauis nidificant.

χελιδόνες, Hyrundines. Tria eorum genera. De quibus uide Dioscor. lib. 2. Plin. li. 10. cap. 33. Paulum Aeg. lib. 6.

Chelidonia, Phragmitis, herba Fumus terræ, apud Dioscor. lib. 4. cap. 111.

χελιδών, Hirundo.

Chelidonia describitur a Dioscoride. lib. 2. ca. 200. Theophr. li. 7. ca. 14. Plin. li. 25. c. 8.

Chelidonia, Hirundinaria maior. Barbar. in Coroll.

Chelidoniæ minoris descriptionem, Lege apud Dioscor. lib. 2. cap. 201.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Chelidon, & pisciculus, & salsamentum, Polypo similis.
Chelidonium, id quod Chelidonia.
Chelidonion, Vitis alba, apud Dioscoridē lib.4.cap.194.
Chelidonion, præter uulgarem ac notam significationē, cognomentū Anagallidis.
Chelidonion micron, Capnos, uel Fumus terræ, herba apud Dioscor.lib.4.cap.111.
Chelonion, Cyclamenos.
Chelones. Lege, Onistos.

CH E M

Chemosis, oculi tam fortis imaginatio, qua utraq; palpebra intantum peruertitur, ut uix oculos operiant, & album oculi supra nigrum ita extollitur, ut id in pluribus locis operiat. Vel,
Chemosis oculorum morbus, quādo ex tumore uehementi utræq; palpebræ conuertuntur, ut uix liceat conniuere, & albū supra nigrum attollitur, ac rubescit.

CH E N

Chenalopex, ansere minor, ex uulpis et anseris forma, audax, paratusq; tum aquilæ, tum feli resistere. Præterea fœtus tāta charitate cōplectitur, ut more perdicis ultro aucupi obuiam eundo, spacium pullis ad euadendum tribuat. Aelianus.
Chenoboscia. Loca in quib. anseres alūtur, Chenoboscia grgco uocabulo appellātur. Nam χὴν grgce anser dicitur, βόσκω, id est, pasco. M. Varro: Vbi anseres aluntur nomine Chenoboscion appellatis. Columel. lib.4.cap.14.

CH E R

Cheredranon, Hippuris, apud Dioscoridē lib.4.cap.49.
Chgrephyllon, Mirrhis, apud Dioscoridē lib.4.cap.117.
Chœradolethron, Xanthion, uel Lappa, apud Dioscor.lib.4.cap.139.
χερσαῖος ἐχῖνος, terrestris Echinus.
Cheria, syluestris Raphanus.
Cherias Arthenienſis, herbarum scriptor, celebrator quoq; spinarum generis, & carduorum. Meminit Plinius lib.21.cap.23. & Galenus.

CH I

Chia, ex Lentisco traditur gigni modo.
Chia terra. Dioscor.lib.5.cap.165.
χιασμός, capitis diuisura.
Chiræ, in pedibus quæ fiunt rupturæ. Vnde ita affecti Chiropodes nuncupati, uelut Rhagopodes.
Chiliophyllon, Achillga. Dio. lib.4.ca.39.
Chiliophyllon, Polygonum, apud Dioscoridem lib.4.cap.5.
χίμαρος ὀρζενικῶς μὲν ὁ τράγος θυλικῶς δὲ αἴξ. Theocrit. interpres Idyl. primo.
χίμαιραι, Capræ.
Chimerine, Aizoum minus, apud Diosco. lib.4.cap.92.
χίμετλον, ulcus ex frigore, & quod fit in pueris præcipue, maxime uero in pedibus & digitis, rubor uidelicet cum inflammatione mediocri. Celsus lib.5.cap.28.
χίμωσις, inflammatio nimia palpebrarum, adeo, ut sese aperiant, & uix integatur oculus, albūq; nigro surrectius est, ac tumet.
χεὶρ, manus.
χεῖρα, quæ in pedibus fiunt rupturæ: unde & ita affecti χειρώποδες dicti, uelut Rhagopodes.
χειράγρα, morbus articularis.
Chiron, & Melampus Medici præstantissimi, a quorum nomine herbæ quoq; dictæ sunt. Fuit Chiron in medicina probatus homo, cuius & Lucianus meminit in Dialogis, & in Fabulis Poetæ, inuentor, uel potius monstrator Centaurij, & Chironij. Hic olim cum Herculem suscepisset hospicio, atq; arma Herculea pertractaret, sagitta forte fortuna incidit in pedem, unde uulnus suppuratum est, atq; ita obijt mortem, quia fuerat uulnus mortis. Factus est inde locus prouerbio, ut inquit Plinius, in χειρώνειον ἕλκος. De ulceribus insanadilibus, lege Plinium libro.25.capite sexto: quanquam inibi Centaurea reualuisse a ueneno existimet Plinius, quæ subinde dicta est Chiron. Secus uisum Ouidio, qui e cōtactu dicit eum perijsse, atq; subinde in cœlum subuectum. uersus eius τὰ ἔπεα αὐτοῦ εἰσί. Ex Fastis,

Dūq; senex tractat squalētia tela uenenis
Excidit, & læuo fixa sagitta pede est.
Ingemuit Chirō, traxitq; a corpore ferrū,
Et gemit Alcides, Hemoniusq; puer.

Erasmus in Chiliadibus ex Zenodoto dicit in bello aduersus Centauros ictum ab Hercule, uulnus immedicabile in pede accgpisse, unde & perierit. Vide quoq; Higinium. Vnde corrigendus est Auicennæ locus, qui pro Chironijs ulceribus, legit

Charonijs, haud dubium, quin Librariorum, aut oscitantium Interpretũ culpa euenerit. Est autem ulcus magnum, quod habet oras duas callosas, & tumentes: exit sanies non multa, sed tenuis.

Chiromancia, ex manuũ lineis futura prophetizat.

Chironia, idem quod Chironion, uel Centaureum.

Chironion, Centaureum magnum: sic dicitur, quia eo curatus est Chirõ Centaurus, ut inquit Plin. lib. 25. cap. 6.

χειρώνιον ἕλκος, ulcus magnũ, quod habet oras duas, callosas, & tumentes: exit sanies non multa, sed tenuis. Sic dictũ putant, quod Chirone Medico indigeat. Idem & τηλέφιον uocatur, ab Telepho quopiam, qui huic uitio fortasse obnoxins fuit.

Chirurgia, est manuum intremularum diligens cum experientia motus. Vel sic. Est operatio manuũ artificiosa, ad cõmodum finem pertinens. Galenus de Definition.

Chirurgia uocatur, ut inquit Vegetius. 2. Mulomedicinæ, quodcunq; secatur ferro, uel cauterijs uritur. Vel,

Chirurgia est scienia, medicinæq; altera pars, quæ per consuetas, tum sectiones, tũ adustiones, & quæcunq; alia manu fiunt, humana corpora restituit.

Chirurgiæ, & pharmacorum differentię, et diuersi fines. 14. Method. lib.

χειρουργική, quæ manu medicatur. De tribus illis partibus Medicinę, uide latissime Celsum differentem lib. 1.

χειρουργικαί, quę manibus contrectat medicina.

Chirurgia cum sit uetustissima, magis tamẽ ab illo parente omnis medicinę Hippocrate, quam a prioribus exculta est: deinde posteaquam deducta ab alijs, habere professores suos cępit, in Aegypto quoq; increuit, Philoxeno maxime autore, qui pluribus uoluminibus hanc partem diligentissime comprehendit, Gorgias quoq;, & Sostratus, & Hieron, & Apollonij duo, et Hammonius Alexandrinus, multiq; alij uiri, singuli quædã reppererũt. Ac Romę nõ mediocres professores, maxĩeq; nuper Tryphon pater, & Euelpistus, et ut ex scriptis eius intelligi potest, horũ eruditiss. magis quibusdã in melius mutatis, aliquantũ ei disciplinę adiecerũt. Hactenus Celsus.

χειραψία, manutigium, manuum operatio.

CHOL

χολάδες, Vide, Lactes.

Cholagoga, quę bilem prolucũt pharmaca.

χολάς, intestinum crassum.

χολή, fel.

χολὴ μέλαινα, atra bilis.

χολή, ad bilem, quæ in multis partibus corporis inuenitur, & ad fel, quod propriam habet sedem in folliculo iecoris, æquiuoca & communis uox est. Neq; in Græcis, nisi ex necessitate eorum, quę pro ea scribuntur, aut dicuntur, discerni eius ambigua significatio potest: id quod tam certum in Græcis est autoribus, ut probatione non indigeat.

Cholera plurali numero, itẽ Cholerę, morbi genus est pręcipitis, in quo & uomitus, & deiectio simul fiunt. Galenus uero lib. Definit. ait: Cholera est passio peracuta, molesta, atq; grauis, quæ statim hominem ad catarrhum adducit, cum uomitu & uentris deiectione multa: & in tormina, intestinorumq; dolorem, deinde in febres accidit. Vel sic. Cholera est passio acuta cum uomitionibus uitiosis, atq; immodica uentris exinanitione, uel curuatione: & etiam contrahuntur suræ crucũ, infrigidanturq; corporis partes extremæ: pulsus in ipsis minores fiunt, & imbecilliores.

Cholera quid, & quottuplex. Gale. de atra bile, fol. 313.

Cholera rubea, tenuem prope sanguinis substantiã ostendit: & quia nõ concrescit, bilis quoq; uocatur. Gale. eodem, fol. 114.

Cholera cyanea, id est, Cęrulea.

Cholera Bode, id est, uirens.

Cholera Phæon, quam nos subnigram dicimus.

Cholemasia, uomitio biliosa. Vtitur ea dictione Paulus lib. 2. cap. 56.

Choleram Galenus in Diffinit. suis diffiniuit, acutissimum esse malum, quod cũ multa de[...]tione & uomitu bilis fit, in quo cõtrahuntur surę, extrema algent, fiuntq; ex~~igni~~ & incerti uenarum pulsus. deiectione exigui

χολώδη, quod in homine biliosum est.

Cholopœon, Abrotoon, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 27.

χολοποιά, bilem contrahentia.

χολός, succus, siue ex herbis, siue ex alimentis. Passim utuntur hac dictione Medici.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

CH O N D

Chondrilla, admodum paucis cognita, alioqui Cichorio similis, & pro Cichorio usurpatur. Aliqui Cichorium, alij Serin appellant, caulem, flores, & folia habet Cichorio similia. Qua ex caussa nonnulli sylvestris Intubi speciem esse pronunciarunt. Verum tenuior tota est, in cuius ramulis gumi mastichæ similimum, tuberculo fabæ inueniri solet. Dicitur & Chondryllon. In Theophrasto Andryala. In Plinio Condryala, pro Chondrilla deprauate legitur. Hanc Galenus speciem unam Seridis facit. Iulius Pollux autor est, appellatione Cichorij, ueteribus syluestria olera uenisse duntaxat, quæ & gracilia, & tenuia appellabantur.

χονδριῶντας uocant, cum in grumos lac densatur. παρνῶντας uero, quando impetu quodam lactis natura in eam partē facto, tument, inflammanturq; mulierum mammæ, nec possunt copiam lactis perferre.

χονδροπτισάνη, alica ptisanæ modo cōfecta.

χόνδρος, Cartilago.

χόνδρους, Græci dicunt in sale exigua frusta, & quasi quantū summis contractis in unum digitis, capere quis possit.

Chondros, uel Xiphondes, super præcordia est os pectoris, uel cartilago, a similitudine capitis gladij, ut Galenus interpretatur. Vocant & malum punicum, ex corticis imagine quadam. Prominet super os stomachi propugnaculi uice. Lege μάκρος χόνδρους.

Chondrosyndesinon, uocant constitutionē illam, quæ est ex ligamentis, & cartilaginibus in hoīe. Gal. 1. de Temperam. a fine.

χόνδρος, Halica: fit ex ea Zea, quam Dicocon uocant, plus alit quam Oryza.

CH O R

Choramos appellant utrosq; linguæ sinus & cauitates.

χορδαψός, pecudnm morbus, cū uidelicet preclusa intestina uiscerum, uento, fumoq; urgente se colligunt, usq; adeo, ut aquam, & cibū animalia reuomere cogantur. Preterea ad similitudinem hominum, propter inflationis iniuriam, coli quoq; dolore uexantur: propter quā necessitatem animalia sæpe rumpuntur. Vegetius lib. 1. ca. 41. Vide Colici.

χορδαψόν alij uocant, cū se tumor ostentat aliquis in tenuinm intestinorū portione: ut uideatur spicæ imaginem præferre intestinum.

Chordapsus, intestinorū emollitio accidēs, quam Voluulum uocat Aetius sermone 9. capite. 28.

Chordū, fœnū dicitur quod sero nascitur.

Chordum quid sit, lege Fœnū Chordum, & dictionem Crithmon.

Choria, ex melle, & lacte cibaria fuere.

χορίον, fœtus ipsius inuolucrum: ideo sic dictum, quod χώρημα, locum scilicet, et spacium fœtui dat: uel quod nutrimentū fœtui subministret. Constatq; duabus uenis, & totidem arterijs, & quinto, quod οὐραχόν uocant. Lege, ὕστερα, & Embrion.

Chorodanon, Sphondylion, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 88.

χορώνη, sūma ipsius colis pars, a nobis glans dicta, per similitudinem glandis arboreæ.

χορὸς ἀφροδισίας, id est, Acorus.

CH L O

Chloros color, id est, uiridis. Veteres assueuerunt ita nominare etiam pallidum colorem. Interdum etiam plerīq; Brassicam, et Lactucam Chloros, id est, uirides nominant: qui quidem color nigrior est q̄ rubidus. Est etiam tanquam initiū quoddam nigri, liuidiq;, quē frigus perinde quasi nigrum effecit. 1. Prędictionum. Apho. 10.

Chlounion, Eryngion, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 23.

CH N O

χνοώδην, Theophrastus appellat Hederæ florem.

CH OE

χοιράς, Struma sicca, & quæ difficillime disijcitur caro. Nascitur potissimum in collo: nec una tantum, sed altera, pluresq;, singulęq;, priuatim proprijs tuniculis, nō aliter quam in abscessuum genere stratomata, et atheromata suis inuolucris seorsim acōcinnentur. Eas autem a strophis, quæ Græcis sues sunt, gentes aliquot Strophas, & Strophulas uocant.

χοιράδες, durati adenes, circa collum, alas, & inguina præcipue concreti, & surgentes, qui plerūq; eodem modo, quo reliqui corporis duricies discutiuntur, & curantur. A suibus, quos χοίρους Greci appellant, dicti, quod frequētes circa ceruicem & collum eius animalis inueniuntur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

χοῖρος, sus, porcus.

CH O E

Choetas, id est, struma.

CH R I

χρεῖα, Buccina.

χρησμολόγοι qui sint, require in dictione, μαντικὴν appellant.

Chrite. Lege, Palpebrarum uitia.

CH R O

Chromes, Pisces.

CH R Y

Chrysalis, erucæ genus, uermiculus insectus. Plin. lib. 11. cap. 32.

Chrysanthemon, Aizoum, apud Dioscor. lib. 4. cap. 91.

Chrysanthemon, Chrysocome, apud Dio. lib. 4. cap. 58.

Chrysitis, Semperuiuum. Dio. lib. 4. ca. 91.

Chrysitis, Mercurialis. Diosc. lib. 4. ca. 201.

Chrysitis, Chrysocome. Dio. lib. 4. cap. 58.

Chrysippus Philosophus & Medicus, Hippocratis, & Prodici placita primus mutauit, tumultuaria quadam, ut inquit Plinius, garrulitate. Scripsit autem de animæ ægritudinibus. Item de Ratione curandi. De Logicę questionib. Meminit Gale. de locis Affectis lib. 3. ca. 1. & Plin. li. 29. ca. 1.

Chrysisceptrum, Chamæleon albus, Dio. lib. 3. cap. 9.

Chrysoberillus, Smaragdi secūda species, paulo pallidior, in aureū colorem exeunte colore. Plin. lib. 37. cap. 5.

Chrysocalis, Parthenium, apud Dioscoridem lib. 3. ca. 156.

Chrysocarpos, Hedera.

Chrysocome, sine folijs, sine semine, solo scapo, comas habet, fulgore auri. Dioscor. lib. 4. cap. 58.

Chrysocome, Iouis barba, herbæ nomen.

Chrysogonō, describitur ab Dio. li. 4. c. 59.

Chrysolachanon, Atriplex, de qua lege dictionem Atriplex.

Chrysolectrū, Electri quedā species, aurei coloris, & matutino gratissimi aspectus. Plin. lib. 37. cap. 3.

Chrysomella. Lege Citoniorum genera.

Chrysoprasus, uicinum genus Chrysoberyllo, smaragdino pallidius, & a quibusdā proprij generis putatur. Vide Plinium libro. 37. cap. 5.

Chrysospermon, Semperuiuum, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 91.

Chrysospermon, Chrysogonon, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 59.

Chrysocolla, Berggryen, oder Schyfergryen. Lege, βάτραχος.

Chrysocolla quid sit, uide in dictione, Aerugo aurificum.

Chrysocolla, humor est in puteorum scrobibus, per uenam auri canaliensis defluens, crassescente limo rigoribus hybernis usq; in duriciam pumicis. Vide Dioscoridem lib. 5. cap. 95.

Chrystalion, Psyllium. Diosc. lib. 4. ca. 73.

χρυσταλλοειδὴς nominatur gutta humoris oui albo similis, a qua uidendi facultas proficiscitur.

CH V

χοῦ, liquidorū mensura duodecim cotylas cōtinens. Tertia pars χοῦ, quatuor cotulę.

CH Y

Chymosis. Lege, Exulcerationis oculorū affectus.

Chymistæ, alias, Alchymistæ.

χυμός, humor secundæ digestionis.

Chyliodynamis, Polemonia. Dio. li. 4. c. 10.

χυλός, succus, χύλισμα, siue ex herbis, siue elementis passim extractus.

χύλος, cremor.

χύλος, humor primæ digestionis.

Chylus, est substātia liquida, ptisanæ in spissitudine similis, quæ in prima fit digestione. Auicen. lib. 1. Fen. 1. Doct. 5. cap. 2.

☞ C I B

Cibi qui olim in luxu ueteribus fuerunt, lege apud Cœlium lib. 5. cap. 31.

κιβώριον. Lege, Faba Aegyptiaca.

κιβότιον, Ibidem.

Ciborum uarietas uehemēter obest, & oīm morborum caussa. Hippoc. li. de Flatibus.

Cibus Saturni, Magice Equisetū, uel Hippuris, apud Dioscor. lib. 4. cap. 49.

Cibus Italicus, secundū Innocē. Capparis.

C I C

Cicadæ. Plin. lib. 11. cap. 26. Hæ apud Rheginenses mutæ: quia illis silentium indixit Hercules, cum illic dormiret. Solinus. c. 8.

Cicatrox, Romane Coronopus: forte quia cicatricem facit.

Cicatrix oculi, idem quod oculi albugo, & nebula.

Cicatrix oculorum, uide, Albugo.

Cicer inter legumina numeratur, non inter olera: existimo legendum Siseris. Est aūt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Siser herba hortensis, cui generositas præcipua est in Germania: inest longitudine neruus, qui indecoctis extrahitur, amaritudinis tñ magna parte relicta: quę mulso in cibis temperata etiã in gratiã uertitur. Siser nobilitatum est a Tiberio Principe, id genus oleris mire expetente. De hoc intellexit Vergilius in Moreto scribens:
Hic Siser & capiti debẽtes nomina porci.
In codicibus impressis uulgo legitur Cicer, sicut hic quoq; : cum utrobiq; Siser legendum sit. Vide Columel. lib. 11. cap. 3.

Ciceram Columella nõ tam leguminibus, q̃ pabuli quoq; generibus annumerat.

Cicer Columbinum, Venereũ orobęum, & Puniceũ, Ciceris differentię, quę tamen pro eodem accipiuntur sæpe.

Cicer arietinum, aliud a satiuo uulgari. Vide Dioscor. lib. 2. Plin. lib. 18. Theophrast. lib. 9. Galen. lib. 6. Paulum. lib. 6.

Cicer erraticum, Serpillum.

Ciceculam Theodorus existimauit esse, quam λάθυρον Græci uocant, folio nõ rotundo, ut plurima legumina, sed oblongo: caulis humi serpens, ut piso: quaterni, & inęquales grano sunt anguli, ut Plinius inquit. Columella similem piso facit.

Cicerbita. Cicerbitam bellissime omniũ deliniauit Nico. Leon. cuius uerba sic habẽt. Dioscorides ipsam Sonchum nominat, & a Romanis Cicerbitam asperam uocari testificatur: quamuis hoc nomen, ut plęraq; alia Romana uocabula, apud Dioscoridẽ sit deprauatum: quia non Cicerbita aspera, sed Circita aspra in græco codice uitiose legitur. Idcirco autem a Romanis aspera fuit cognominata, quia spinosa est cum inueterascit. Græci sane adhuc herbam, quam nos latine Cicerbitam nominamus, uulgo Sonchum appellant: ut mirandum sit, Simonem Genuensem, qui multa herbarum uocabula a græco herbario didicit, quid tamen esset Sonchus apud Græcos, ignorauerit. nam de ipsa meminit in litera S. & adducit uerba Dioscor. de Soncho: quæ tamen herba sit, aut quo nomine censeatur apud nos, dicere prætermisit. Plinius lib. 22. cap. 12. quam nos Cicerbitam nominamus, græco uocabulo Sonchũ appellauit: atq; ita ipsam descripsit, ut dubitari non possit, Sonchũ apud Græcos esse herbam, quam Latini Cicerbitam uocãt. Sed præterea idem Plinius una cum Dioscoride tot huius herbæ usus enumerat, ut me aliquando pudeat nostri temporis Medicorum, qui tantum illa remedia probant, quæ magno impendio parantur, quib. meliora aliq̃ñ pauperrimus quisq; cœnat: fere tamen, de quo nos etiam magis pudere oporteat, non Indicas, atq; Arabicas, siue externi orbis quærũt medicinas, sed quas natura illa omnium parens uulgo etiã exposuit. Mustela pugnatura contra serpentes, pastu se Cicerbitæ munit, atq; inter pugnandum eodem crebro repetito se refouet. Compertum est hoc apud multos, qui dimicationẽ consertam uidere. Nos Theriacam contra uenena, ab Aegyptijs magno emimus precio, cuius potissimã partem, quam basim uocamus, illi adhuc ignorant, præter multa alia simplicia medicamenta, ad eandem compositionem necessaria, quæ nostra hac ætate neq; a Græcis, neq; a Latinis, nedum a Barbaris cognoscuntur: quorũ etiam uel unius defectus, si Galen. Medicorum Principi credimus, potest totam compositionẽ corrumpere. Naturæ uero opera sunt absolutiora, inuentu faciliora, nisi ob hoc ipsum uilescerent. Sonchum autem, siue Cicerbitam, cuius occasione hæc interposuimus, magnã habere contra uenena, sed præcipue scorpionum efficaciam, testantur tum Dioscorides apud Gręcos, tum etiã Plinius apud nos, & ex recentioribus Conciliator, qui Lactucellam, per quam, ut puto, Cicerbitem intelligit, quæ, ut etiã inquit Plinius, Lactucæ similis est, nisi spinosa foret, septẽ alijs herbis annumerat, quę Theriacæ æqualem habent cõtra uenena potestatem. Atq; insuper Auicen. apud Arabes, si modo Cicerbita sit herba, quã ille. 2. Canone Taraxacon nominat, ut scio plęrosq; ętate nostra Medicos celeberrimos, ac pręsertim Gerardum Veronensem existimasse. De Cicercia reliquũ est, quo tuis quęsitis omni ex parte satis fiat, ut etiã de Cicercia respondeam, hoc leguminis genus uulgo Cicerciam nominatum a Plinio li. 18. ca. 12. Cirercula nuncupatur a Theophrasto libro. 9. de Plantis, & a Galeno eundẽ Theophrastum allegante lib. 2. de Alimentis. Lathiron. hoc enim uerbum Theodorus græce, latineq; doctissimus, in translatio-

ne Theophrasti Cicerculam interpretatur. Et Hieronymus Tragus de eadem herba. Cicerbita, & Sonchus, nostra Lactuca est crispa & hortulana: in Veris initio usq; ad æstatē cum reliquis Lactucellis apud nostrates ex sale & aceto estur. Nam σόγχοσ re uera ut Hieration Lactucæ species est, quare Hieration a Dioscor. Sonchitem, tanquā Sonchi congenerē dictam uideo. Proinde rura nostra omnia isthæc holera uno idiomate et communi uocabulo Lactucas uocant.

Citharon, Hædera. Dioscor. lib. 2. ca. 199.

Cithorium. Lege. Chondrylla.

Cici quid sit, uide apud Diosc. lib. 4. ca. 167.

Cici herba, ex qua Ricini semen. Autor Aetius sermone. 10. cap. 26.

Cicinon. uide. Ricinum.

κίκινον ἔλαιον, Cicinum oleum ex maturis ricinis, e Cici arbore (ut inquit Plinius libro. 15. cap. 7.) quæ Aegypto est copiosa, alij Crotonem inquit, alij Trixon, alij Sesamum syluestre nominant. Confectionem eius lib. 1. Dioscor. docet. Quem locum ita explicat inibi Marcellus, Vergil. Cici quondam fruticem aliqui dixerunt, quem plures græci Crotona, & Romani Ricinum, a figura seminis appellauerunt. Rura autem nostra, & omnis fere Tuscia, nunc Romanum Phaselum uocat. Illi a notissimi insecti, nos a leguminis similitudine, eandem rem indicantes. Frutex hic tantum non arborescit: seriturq; in hortis nostra ætate, sed ad spectaculum magis q̄ utilitatem, altitudine, ut hic in historia eius, humilis fici, placani folio: et si Plinius uitigineo, nullo discrimine tamen indicat: quando platanus uitigineo folio a cunctis describitur. Atq; hæc quidem Vergilius. Nos in peruetusto quodam Lexico, a Doctoribus Bononiensibus perscripto, ut titulus præferebat (libellum cōmodato nobis miserat Theobaldus Fettichius Bononiensis gymnasij Medicinæ doctor, & idē nostra ætate doctissimus) ita scriptum inuenimus: Cicinum oleum, siue Ricinum, de Cataputia maiore, uulgo inirasoli Italice. Quod suspicionē mihi fecit, forasse eum esse fruticem qui Cataputiæ grana profert, sed arborescentē, & a quibusdam palmam Christi dictā, Germanice, Vundelbaum. Sed interim & alijs quoq; diuinandum aliquid relinquamus.

Ciconiæ. Plinius libro. 10. capite. 23.

Cicum. Lege. Cytinus.

Cicures animantes. Lege, Cytinus. Sunt autem domestici, & contrarij feris.

Cicuta, apud Dioscor. lib. 4. cap. 82.

Cicutaria, id est, Mirrhis apud Dioscoridē libro. 4. capite. 117.

C I E

Ciere urinam, urinam propellere.

C I L

κοίλια κατώ. Aluus.

Cilia uocātur, quæ a palpebris prominent.

C I M

Cimbium, idem quod Sisymbrion.

Cima, est quidam caulium delicatior, tenériorq; cauliculus, Colum. lib. 11. cap. 3.

Cimices. Lege, κόρεισ κλινικοί.

Ciminus. De hoc lacu Vergilius, Cimini cum monte lacum. Colum. lib. 8. cap. 16.

Cimolia terra, ab insula Cimolo, qua utuntur fullones in uestib. abluendis. Vulgus nunc uocat, terram saponariam.

Cimolia terra quę sit, require apud Diosco. libro. 5. capite. 167.

C I N

Cincinalis, Enygron Dioscor. li. 4. ca. 137.

Cinclus, auis palmipes, prope mare uitam traducit: astutus, & captu difficilis, sed captus omnium maxime mitescit. Aelianus, Suidas, Plinius.

Cinerens color, a cinere.

Cinira, nomen est oleris, cui inditum uidetur nomen a cinere: quoniam huic herbæ id genus stercorationis est aptissimū. plura uide in hortis Columel. Bapt. Colum. libro. 11. capite. 3.

Cinis plumbi. Bleyesch.

Cinis Cyprius, id est, æs ustum.

κιονίσ, columella græce, siue uua, a similitudine columnę, quū ex reumate oblōga sit.

κινωπισκ͂σ, reptilium generale nomen.

Cinnabaris, Erythrodanum apud Diosco. libro. 3. capite. 16.

Cinnamomum frutex duorū cubitorū altitudine, amplissimus, palmiq; minimus. 4. digitorum crassitudinis, statim a terra sex digitis, surculosus, arido similis. Cum uiret, non odoratus. Folio Origani: siccitate gaudens, sterilior imbre, ceu diræ naturæ. Gignitur in planis, sed densissimis in uepribus, rubisque, difficilis collectu. Plura

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

apud Plin. lib. 12. cap. 19. Theophr. lib. 9. cap. 45. Genera eius plura esse inquit Dioscorides lib. 1. patrium sibi nomen uendicantia. Præfertur tamen Mosyllion, quod Casiæ, cui Mosyliti nomē est, aliquã refert effigiem. Plura loco citato. Malumus em̃ hæc ex fontibus ipsis petas, & ne nos librũ in immensum grauaremus. Barbari tamē Corollarium, quoniã rem fere omnem in compendio explicat, adscripsimus. Cinnamomum in partes quinqꝫ concidunt: præcipua bonitas tenuissimis ad longitudinē palmi, pauloue amplioribus. Secunda proximis breuiore mensura. Vilissimæ, quæ radicem antecedunt, quoniam ibi minimũ corticis, in quo sum̃a gratiæ: qua de caussa præferuntur cacumina, ubi plurimus cortex. Ipse frutex duorũ cubitorum altitudine amplissimus, palmiqꝫ minimus. Quatuor digitorum crassitudinis. Statim a terra sex digitis, surculosus, arido similis. Cum uiret, nõ odoratus. Folio Origani, siccitate gaudens. Sterilior imbre, ceu cõtraria cæteris natura. Gignitur quidē in planis, sed densissimis in uepribus, rubisqꝫ. Difficilis collectu. Verior sententia est, nasci in Aethiopia, Troglodytis cõnubio permixta. Non ut Herodotus, quo situ Liber pater educatus esset, ex inuijs rupibus, auiumqꝫ nidis peti, & priuatim Phœnicis. Neqꝫ, ut alij, in Arabia. Igitur mercantes illi a conterminis uehunt per maria uasta ratib. sine gubernaculo, sine remis ac uelis, sed hyberno per brumã, euris tum maxime flantib. Primus his portus Gebennitarũ Ocila, siue Acila, ut Strabo, Ptolomæus Ocelis. Produntur uix quinto anno reuerti mercatores, & interire multos. Contra reuehunt uitrea, & ænea, uestes, fibulas, cum armillis ac monilibus. Ipsum lignum in fastidio est, propter Origani acrimoniã. Xylocinamomũ uocatur. Preciũ in libras. 20. Quidam Cinnami (nam & Cinnamũ dicitur) duo genera tradidere, candidius, nigricansqꝫ. Et quondam preferebatur candidum. Nunc contra, nigrũ cõmendatius, autore Plinio: atqꝫ etiã uarium præferunt candido. Certissimo argumento, si sit scabrum, atqꝫ ut inuicem tritũ contumaciter frietur & inhorrescat. Improbatur molle inprimis, aut cui albicat cortex. Ius eius a Gebennitarum Rege solo proficiscitur, Is edicto mercatu uendit. Precia quondam fuere in libras denariorũ mille. Auctum id parte dimidia est, incensis (ut ferũt) syluis ira barbarorũ: aut etiã forte fortuna. quoniam austri tam ardentes ibi afflare solent, ut æstatibus syluas accendant Coronæ ueteribus fiebant ex Cĩnamomo, inter rasili auro inclusę. Radicē eius magni ponderis aureæ pateræ impositam uidisse, Plinius meminit, ex qua guttæ editæ, annis omnibus in grana durabantur. Pseudocinnamomum, Galenus Cinnamomidem quoqꝫ appellari scribit.

Cinnamomum uerũ hodie non haberi, tam manifestũ ex Dioscor. descriptione lib. 1. ut illi nõ possunt obsistere omnium nationum omnes, & Calechut mercatores.

Cinnamũ in Syria gignitur, quod Caryopon uocant. Hic est succus nuci expressus, multũ a surculo ueri Cinnami differens, uicina tamen gratia. Plin. lib. 12. cap. 28.

Cinnamomũ quomodo crescat, & quid reuera sit, uide Theophr. lib. 9. cap. 3. 4. 5. 7.

Cinnabaris, & eius usus, est apud Dioscor. libro. 5. capite. 100.

Cynnomyron, unguentum Liliorum.

Cinabrum, idem quod Minium.

C I P P

Cippus, & columnam significat, & nomen uiri proprium est.

C I R

Circęa, a Circe dicta. Sunt qui in neutro genere Circæum legant apud Dioscor. li. 3. cap. 133. Plinium. lib. 27. cap. 8.

Circumitus febris quotidianæ uocatur, qui 24. horis absoluitur.

Circuitus febris tertianæ, qui horis. 48. perficitur, hoc est, duobus diebus.

Circũitus febriculæ quartanæ, qui horis recurrit. 72. id est, de quarto in quartum.

Circumitus. Lege. Paroxismus.

Circinare, scarificare, idem.

Circumlitiones oculorũ, ad nitorem & expolitionē eius partis præparatũ remediũ: idem fere quod Græci καλλιβλέφαρα, uel honestandis palpebris utilia dicunt.

κιρσοκήλη, id est, ramex, cũ uenæ intumescunt intortæ, cõglomeratæqꝫ ad superiorem partem, uel ipsum scrotũ implent, uel mediam tunicam, uel imam: interdum etiã sub ima tunica circa ipsum testiculum, neruumqꝫ eius increscunt. Vel est eneruatio

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

& magnitudo uasorum quorundam, uel omniũ simul, quæ testes nutriunt. Vel est eneruatio, aut euulsio uasorũ testes nutriẽtiũ, & humoris ignaui collectio in scroto.
Cirsos, scroti morbus.

C I S I

Cisibilites, genus uini est, in Galatia nascens, quod saporem mulsi præbet.
Cisum, Pyritis & Galenæ species quarta, teste Gregorio Agricola medico, ex quo cõficitur aurum & argentum. Inmensa eius copia apud Silesios, in Reichensteyn, ut ille ait.
Cissamethos, Helxine apud Dioscor. lib. 4. capite. 92.
Cissaron, Hædera.
κίσσαρον. Lege. κίσσος.
Cission, Asclepias, Dioscor. lib. 3. cap. 105.
Cissophyllon, Asclepias herba, apud Dioscor. libro. 3. capite. 105.
Cissos acorpos, Chamæcissos apud Dioscoridem lib. 4. cap. 127.
κίσσος, ramosus frutex, sed inprocerus, ut inquit Diosc. Foliosus, & in saxosis locis proueniens: folijs rotundis, acerbis, hirsutis. Flos masculo ut mali punici, fœminæ albet. Vide Plin. lib. 24. cap. 10. Vocant & κίθαρον καὶ κίσσαρον. Ab Cisto differt. Quod Cissus hedera natus est, Cistus sui generis frutex. Certat de hoc Leonicenus cũ Collinutio, & Barbaro lib. de errorib. Medicorũ, ad quorũ cõmentarios remittimus lectorem: quæ item abunde per nos Tomo secundo Herbarij nostri citata.
Cissos, & Cistos quomodo differunt, admodum prolixe disseruit Leonicenus: nos in Herbarij nostri Tomo secundo.
Cission, Hedera apud Dioscor. li. 2. ca. 199.

C I T

Citeius, medicus.
Citeciphon, citatur ab Gale. medici nomẽ.
κίθαρον. Lege. κίσσος.
Citocatium, Chamelæa apud Dioscoridem libro. 4. capite. 182.
Citreolus, Cucumer citrinus.
Citrium pomum. Lege, Malus medica.
Citria poma, secundum Manardum poma arantia.
Citromela. Lege, Malus medica.
Citrum, lignum preciosissimum, quo lectos exornabant olim ueteres, Lege. Malus medica.
Citta, affectio qua terram cupiunt edere mulieres: quæ circa tertium præcipue gestationis mẽsem infestat: quod non posset, cũ fœtus, utpote imbecillis, quicquid ad uterum alimenti ratione fertur, absumere: quapropter uariæ in stomacho redundantiæ accumulantur. Vnde & uaria & absurda appetunt, ut carbones extinctos, cretã, cimoliam, & alia permulta. Eam ob caussam affectum hunc nominauerunt, aut ab animalis uarietate, aut quod sæpenumero hoc modo pica laborat.
κιττώ, insuauis & uilis Cassia.
Cittampelos, Helxine apud Dioscoridem libro. 4. capite. 42.
Cittosus, uocatur uitium pestis, quando acini racemis defluunt.

C L A

Clauicula, Hedera ea quæ apud Dioscor. Helix, tertia hederarum species.
Clauiculæ, uitium claui.
Claui inter ulcera sunt: quorũ quidam morticini appellantur. Nascitur clauus nonunꝙ alibi, sed maxime in pedibus, ut docet Cornelius Celsus. Clauo perijt Silius Italicus. Colum. lib. 6. cap. 14.
Clauus, genus ulceris, quod nonnunꝙ alibi, sed frequenter tamen in pedibus nascitur, doloremꝗ mouet ingredienti. Sunt & oculorum claui, ut nominat Celsus, uidelicet callosa in albo oculi tubercula, a similitudine claui nomine accæpto, ꝙ ut claui acerbissime pungãt, lancinentꝗ. Estꝗ rotundum, atꝗ turbinatum, & callosum.
Clauus, tuberculum quod Græci dothienem, latine furunculum uocamus.
Clauus, morbus arboris quid sit, & quomodo arboribus cõtrahatur, require ex Theophrasto lib. 4. cap. 16.

C L E

Clema. Polygonum, Dioscor. lib. 4. cap. 5.
Clematis, apud Dioscor. lib. 4. cap. 8.
Clematis, apud Pollucem Vitis.
Clematis Aegyptia, ea quæ uulgato nomine Clematis apud Dioscor. lib. 4. ca. 8.
Clamatitis tertia species Aristolochiæ, de qua uide Dioscor. lib. 3. cap. 5.
Clematitis, Periclimenon apud Dioscoridem libro. 4. capite. 16.
Clemax, Iulio Polluci Vitis.
Cleonicon, Clinopodion apud Dioscoridẽ libro. 3. capite. 108.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

κλῃῖδα παρ' ὦμμον, commiſſura circa humerum. Hom. Iliad. ε. τὸν δ᾽ ἑτερον ξίφει μεγάλῳ κληῖδα παρ' ὦμμον πλῆξ.

κλωνία, Enula Campana.

Clema, Pityuſa apud Dioſcoridem libro. 4 capite. 176.

Clematia, apud Theophr. Tithymalus dicta Myrſinites, apud Dioſcoridem libro 4. capite. 170.

Clematis, Romane Ambuxus, apud Dioſcor. libro. 4. capite. 192.

Cleophantus, ut teſtatur Plinius, uixit ante Aſclepiadem. In febrium curatione, caput ægri, multa aqua frigida ille ſubleuabat: inde uinum perfundebat. Adnotauit Cel. libro. 3. capite. 14.

Cleopatra medicus, citatur ſubinde ab Pau. Aegineta. Scripſit de arte curatiua, & ſingulorum morborum curationibus.

Cleromancia, quæ ex ſortib. futura denunciat, Geomanciæ pars.

Cleron, morbus operis apum, cum fauos non explent. Plin. lib. 11. cap. 9.

C L I

κλιβανίτης, panis probe in fornace coctus.

Clibodion. Helxine apud Dioſcoridem libro. 4. capite. 42.

Clidemus quędam de cauſis plantarum reliquit, ut inquit Theophraſtus libro. 1. Plant. capite. 10.

Clidium uocatur in ſue quod inter iugulum eſt.

κλειδὲς, iuguli oſſis nomen.

Clima menſura agrorum. Colum. Apud Aſtrologos, Clima in ſitu terrarũ dicitur ſpacium quo regionatim uariat horologium. Vniuerſa terra diuiditur in ſeptem Climata, quę noſtri Circulos appellauere, Græci Parallelos, Plinius noſter Segmenta: a quo præter illa ſeptem notiſſima, adduntur quinq; exquiſitiſſima quadam ſubtilitate, ut ita fiant climata, ſiue ſegmenta numero duodecim. Bononia patria mea ſeptimo ſegmento, ſiue climate continetur. Columella lib. 9. cap. 1.

Cclidion, Epithematis cognomẽ: eius uſus eſt in dyſenteria, apud Aetium ſermone 9. capite. 49.

κλίνη, lectus.

κλινικὸς, Paraliticus, & in lecto decumbens, noſtra uernacula, Bettryſz. φ κλίνη græce ſignificat lectum.

κλινική, medicinæ genus.

κλινικοὶ, medici qui medicamentis curant ægrotos ab lectis male affectos, quos frequentant dicti.

Clinopale, inmodica fututio, & uenereaꝝ rerum uſus, apud Paulum. lib. 1. cap. 37.

Clinopodion, Polycnemon apud Dioſcor. libro. 3. capite 107.

Clinopodion, Serpillo ſimilis herba, de qua uide Dioſcoridem libro. 3. capite. 108. Plinium libro. 24. capite. 15.

Clitellæ, dicuntur ea, quibus ſarcinæ colligatę mulis portãtur. Inde Muli clitellarij.

Clitellas uocãt ſtrata iumentorum, quibus ſarcinæ alligantur. Vnde muli Clitellarij dicti. Prouerbium eſt. Boui clitellæ ſunt impoſitæ: cum bos naturaliter ſit impatiens, inſolensq; clitellarũ, minimeq; ferendis clitellis idoneus. Plautus feſtiuiter homines Clitellarios uocant, qui onera impoſita uehunt, & dorſo portant, quaſi doſſuarij. Columella lib. 6. cap. 36.

Cliterninus. uide. Lanunini, & Coles.

Clitorium, muliebre pudendum: quod & Sacandrus dicitur. Vnde et κλιτοριάζειν, quod turpiter id membrum contingere ſignificat. Pollux per κ ſcribere mauult. libro ſecundo.

Cliuina, auis, quæ & Clamatoria, & Prohibitoria. Plinius lib. 10. capite. 14. Cliuina uocabulum quidem alitis, ſed ab auſpicijs dictæ Cliuis. ita enim uocabant, ut inquit Feſtus, quæ aliquid fieri prohibebant.

C L O

Clodius, non ille Miloni infenſus apud Ciceronem, ſed medicus ſcripſit libellum de cura Aſcaridum.

Cloſtra, a claudendo dicta.

C L V

Clunicus, qui laborat ægritudine clunium.

Clupea, piſcis minor Attilo.

C L Y

Clymenon, Volucrum, apud Dioſcoridẽ libro. 4. capite. 15.

κλύσματα. Clyſteres, ablutiones.

κλυστῆρες. Clyſteres.

Clyſteris uſum ab Ibi profectum ſcribunt. Hæc enim collo tanq; Clyſteris utre, marina, niliq; aqua impleto, roſtri aduncitate, per eam partem ſe proluit, qua recrementa prolui ſolent. Gale. in introducto. ſeu Medico.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

C N

Cnecion, Maiorana, & Samsuchus, apud Dioscor. libro. 3. capite. 45.

κνήκιος, Lege Rhapsodiam Maioranæ.

Cnecron. Vide, Granum gnidium.

Cnestron. Vide. Granum gnidium.

κνήμιs, tibia.

κνησμος, latine pruritus mali nomen. Fit autem ex corruptis, pituitosis, & biliosis humoribus. Si senectuti contingit, uix curatur.

Cnicion, Trifolium, apud Dioscoridem libro. 3. capite. 121.

Cnice, Rubus apud Diosc. lib. 4. cap. 147.

Cnicos, Atractylis, apud Dioscoridem libro. 3. capite. 106.

Cnicus, Cartamus apud Dioscoridem li. 4. capite. 200.

Cnicus agria, Anemone.

Cnide, Acalyphe, apud Dioscoridem lib. 4 capite. 54.

Cnidion Coccum, Chameleon niger, Dioscorides libro. 3. cap. 10.

κνιδέλαιον, oleum e grano Gnidio.

κνικικὸν ἔλαιον, oleum cnicinum.

κνώδαλα, marinæ beluæ: sic in Pindari & Nicandri scholijs interpretantur. Vsurpatur tamen & pro terrestribus reptilibus.

κνημαστῆρας, neruos uocant ab inguine dependentes.

Cnopodion, Polygonium apud Dioscor. libro. 4. capite. 5.

C OE

Cœli, Terræ, Syderum, Cardinum cœli, Polorũ, Signiferi, Aetheris, Tropicorum, Planetarumq́ descriptiones, uide in Lexico nostro Astrologiæ.

κοιλιωτικά, id est, uentriflua medicamina.

κοιλία, uenter. Vide Cœliacus morbus. Vocãt & γαστῆρα, ex quo & ὑπογάστριον, pars sub umbilico ad pubem: quam etiam ἦτρον uocant. Vnde & Etridia frusta apud Comicos, & abdomen, & lactes.

κοιλιακά, passio in uentriculi parte affectus malus, sub quo indurescit uenter, dolorq́ eius est. Eius species sunt duæ. Vna Procœlion, quæ magnitudine fit, & abundantia ab animantibus quæ protuberanti sunt uentre. Altera, ex defectu ἔλλιποι oritur: Proinde Sphecodes appellatur, uel Sphecoides, tralatione ab uespis producta. Dicitur & Lagaros, ab inanitate. Cuius exemplum extat Iliad. 6. μηκαπογμῶσας μύνεος ἀλῆς τεθάλωμαι.

Cœliaci, a Cœlia, id est, uentriculo stomachi uocantur: ꝙ morb. is atq́ dolor, in ipsius uentriculi parte cõsistat, quæ πυλωρὸς Græce nominatur. Vnde medicamenta quædam huic uitio contraria, Cœliaca dicuntur.

κοιλώματα, concaua ulcera quæcunq́ rotunda, & concaua, uuis latiora. Circa irim oculorum fiunt. Sunt autem in oculis uuæ ex eodem ulcerum genere.

κοιλίαν μαλακόσειν, uentrem mollire.

κοιλίας ῥευματισμὸς, uentris fluxus.

κοίρσος, medicorum uox, qua uarices significant, interdum toto corpore se dilatãtes. Lege. Varices.

☞ C O A

Coa, prisci appellabant os uentriculi. Gale. libro. 4. Aphoris. apho. 17.

Coacon, emplastrum nigrum. Quamq́ legendũ suspicatur Cæsareus Choacon, aut Chiacum: ut apud Georgium Vallam de cura Oculi. Nisi malis Coacõ, ꝙ inter Hippocratis opera liber habetur, qui inscribitur, de Coacis prænotionibus: unde nomẽ deductum uideri potest. Vide Celsum libro. 5. capite. 19.

Coactio in animalibus, passionis est nomen ex qua ægritudinũ diuersa genera nascuntur. Ideo sic appellata, ꝙ ab iniuria, uel labore, uel excoactione contingat.

Coadiutrix caussa, Lege. Causarũ aliæ. &c.

C O B

Cobios, Tithymalus apud Diosc. li. 4. c. 168

κώβιος, piscis.

C O C

Cocalia. Lege. Cochlea.

Cochlax. Lege. Cochlea.

Cochlea. De hac in hanc ferme sententiam Hermol. Barbarus. Cochleam, & Limacem, Græci Cochliam & Cochlion appellant. Nam Cochlos, & Cochlax marinos calculos significat. Est & Cochlos apud Aristotelem, animal testaceum, & aliud q̃ Limaces, a Theodoro dictũ Vmbilicus. Hoc & Cochlion est, ubi Aristoteles appellet, sicut limacem quoq́ Cochlon. Nobilitas præcipua Solitanis. A patria item Balearicis quas in speluncis nascentes Cauaticas nominant. Aphricanis duplex genus, nudarum, tectarumq́, quibus magna

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

fœcunditas. Sicut Illyricis amplitudo. Nã & Siculæ cõmendantur ꝙ diu paruę sunt. quia magnitudo duras facit, aufertq; succũ. Laudantur & Caprearum insulis. Saliua Cochlearum, quæ punctis, acu, uel stylo carnibus manat, a Græcis, ut Galenus inquit, myxa dicitur, hoc est, mucosus lẽtor, siue mucor, mucusue. Limacem Teucer ad exemplum quæstionis ludicræ ita finit. Animal sine pedibus, sine spinis, sine ossibus, crustatum, oculos nunc exerens, nũc retrahens. Cicero Terrigenam, Herbigradam, Domiportam, Sanguinecassam. Inuenio Limacis genus Cocaliam ab Aristotele uocari, & aliud Abrotonem. Quanꝗ sunt qui Locustã putent. Item qui apem, alij qui piratam in eo uocabulo intelligãt. Strabo lib. 13. Cochleas pręedicat Linusias, ab agro, cui nomen Lino est, iuxta Pityunten, medio inter Parianam, Coloniam, & Priapum spacio.

Cochlea notum animal. Plin. lib. 8. cap. 39.

Cochleæ linusiæ. lege. Cochlea.

Cochleæ oculis carent, ideoque corniculis prætentant iter. Plin. lib. 9. cap. 30.

Cochleæ arborũ quæ sint, require ex Theophrasto lib. 4. cap. 16.

κοχλίας χερσαῖος. Lege. Cochlea.

Cochlion. Lege. Cochlea.

Cochlos. Lege. Cochlea.

Coccali, nuclei Pinei, secundum Gale. Sunt qui Cocci gnidij grana Coccalos quoque uocent.

Coccalus, Pinearum nucleus.

κοκκοὶ, uide, πυρῆνας.

Coccinus color. Lege. Ruber.

Coccos, a Theophrasto accipitur pro Tithymalo paralio, cuius meminit Dioscor. libro. 4. capite. 171.

Cocula, uasa ænea, coctionibus apta.

Coccum, rubens granum.

Coccum quo infectores utuntur, frutex paruus, cui grana ceu lentes adhęrẽt, quæ electa congeruntur, Dioscor. lib. 4. cap. 51.

Coccus Baphica, id est, Granum tinctorũ, de quo uide Dioscor. lib. 4. cap. 51. Theophra. lib. 3. Plin. lib. 24. cap. 4.

Coccum gnidium, Chamęlæa apud Dioscoridem lib. 4. cap. 182.

Coccyx, ex accipitre uidetur fieri, tempore anni figuram mutans. quoniam tunc non apparent reliqui, nisi perꝗ paucis diebus, Mutat & uocem. Procedit uere: & semper parit in alienis nidis. Plin. lib. 10. ca. 9.

Coccyx, pars ex lateribus sacri ossis, apud Gale. lib. 2. Anatomiæ.

C O D

Codiæ, Papauerum summa capita.

διὰ κωδειῶν, de papauere confectio, uel papauerinus loquor.

Codex, arboris robur.

Codymalon, & Cydiomalum, Cotoneum malum uocari quidam scripserunt. Verũ Palemon floris esse genus existimat.

C O E

Coete, Cicuta apud Dioscor. lib. 4. ca. 82.

C O H O

Cohortalis est auis. In uilla cohors est, ex eo dicta, quod circa eum locum pecus cohercetur. Autor M. Varro. Inde aues dictæ Cohortes, quæ intra cohortem uillaticam continentur: quales potissimum sunt gallinæ. Ouidius. Abstulerat multas illa cohortis aues. Apud Marcialem per contractionem dictionis scriptum est, Raucę cortis aues, & oua matrum. Item, Accipe cortis aues. Vide Colum. lib. 6. cap. 2.

Cohortales gallinæ, quæ in corto domi aluntur.

Cohortes, inter alia etiam uillarũ intra maceriem spacia sunt.

C O I

Coitus. Ad Coitum quidam sunt impotentes, nisi plagis, & uirgarum conuerberationibus inmodice cædantur. De quo uide memorabile exemplum apud Cęlium antiquarum lectionum lib. 6. cap. 37. Quin & hodie apud Monacum Bauariæ quendam superstitẽ adhuc agere Vuolfgangus Steirmeyster Francofordianus doctus, & bene existimatus ciuis, nobis retulit, qui cum uxore sua rem habere non potest, nisi acriter antea cæsus. Tantam esse natium densitatem, ut uix multis uerberibus illi queat sanguis elici.

Coeant. Coagulentur, ut unitas fiat. Columella lib. 12. cap. 21.

☞ C O L A

Cola, uasa, siue instrumenta ad colandum uinum defæcandumq; accõmodata, a colando nominata: de quib. Vergilius. Colaq; prælorum fumosis deripe tectis. Villicus, ut inquit Cato, habere debet Cola tria: Cola, quis florem demat tria. Colu. lib. 11. ca. 2.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Colabotis. Lege, Cepe.

COLC

Colchicum, Hermodactylorum generis, apud Dioscor. lib. 4. cap. 7.

Colchicum, Ephemerum uenenum, apud Paulum lib. 5. cap. 48.

COLE

Colei, ab eruditis dicuntur testes, atque item lanunini, & citernini, ut est in Ciceronis Epistola ad Poetum. Propertius:

Cantabant surdo, nudabant pectora cæco
Lanunij portas, hei mihi, solus eram.

Coles. Vide, Penis.

Coleus. Vide, Lanunini.

COLI

Coliculus, Cauliculus est apud Col. l. 11. c. 2.

Colica, quid re uera sit, et ex quibus originẽ ducat, tum de differentia inter Colicam, et passionem Calculosam, uide doctissima quędam apud Galen. lib. de locis affectis.

κολικὴ διάθεσις, Colica affectio.

Colici, a colo, prima breui. Est aũt Colon intestinũ laxius. Vnde uerbũ κολάζεσθαι, pro eo quod est torqueri, cruciarique. Is morbus & Chordios, et Chordapsos quoque dici solet, itemque Ileos, sed Diocli tantũ Carystio. Cæteris uero Ileos proprie is est, per quẽ dolores in intestino graciliori sentiuntur. Plin. lib. 26. cap. 1.

κολικόν, medicamentum morbi, qui in pleniore intestino, siue cæco, innascitur, cuius inuentor Cassius fuit. Eius descriptionem lege apud Celsum lib. 4. cap. 14.

Colix, panis, quem subcinericeum dicunt.

COLO

Coloboma, mutilatio est membri in parte aliqua corporis.

Colobomata uocant, ut inquit Galenus. 14. Method. quæ in labijs, aut naribus, aut aure deficiunt. Atque inibi de eorum curatione, uide plura.

κολοκασία. Lege, Colocasium.

Collocassion, Cypriorum lingua, Arum.

Colocasium, idem quod Aegyptiaca faba. De Colocasijs lege Strabonem libro. 17. Herm. Barb. placet magis pro Radice interpretari. Lege, Faba Aegyptiaca.

κολοκυνθα, Cucurbita. Lege, Cucurbita.

Colocyntha Alexandrina, apud Dioscoridem Coloquintida, libro. 4. capite. 188.

Colocyntha, eadem quæ & Colocynthis, & syluestris Cucurbita. Dio. lib. 4. ca. 188.

Colocynthis, est Cucurbita syluestris, apud Dioscor. lib. 4. cap. 188.

Colomestrũ, Aconiti species altera, apud Dioscor. lib. 4. cap. 81.

Colon, Plinius parte infima cõstituit, quod latine uocatur Ile.

κῶλον, morbi genus in intestino eius nominis. Plinius lib. 26. cap. 1. Serenus. Cum Colõ inuisum morbi genus intima carpit.

κολὸν manus, quod in meditullio est, thenaris, hypothenaris pectoris, id est, cauitas appellatur. Alij Cotylon dixere.

Colophonia, Scammonia, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 182.

Colophonion, item Scammonia, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 182.

Colophonium. Lege, Pix sicca.

Colorum diuersa genera, nomina, & rationes, uide apud Vitruuium lib. 7. cap. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14.

Color uarius proprie dicitur, ex quo uestis uaria discolor est, diuersisque coloribus consuta, Diuisam nunc oẽs uocant. Et equus uarius non totus, uel candidus, uel niger, sed his, alijsue coloribus distinctus: sic & cœlum uarium, cuius partes serenę interlucent, partes nubilę tristantur. Atque aliũ sępe pro alio, si inter eos affinitas est, Colorem usurpant Poetæ. ut lumen Mineruæ Flauum dixit Vergilius, pro Glauco, quo uenustatẽ quoque esse in oculis Deę ostenderet: quemadmodũ amictũ Tiberis, cuius aquã alibi Flauã appellauit. Glaucũ idem esse cecinit. est em̃ inter hos colores similitudo, & quasi uicinitas, sicut iam dictũ est. Albus pro Pallido, ac Cęruleus pro subuiridi poetice ponitur, proque etiã Subnigro. multique pręterea inuicẽ cedũt. Ex omnib. uero maxime contrarij sunt Albus, & Niger: quare nihil ęque apparet, atque in alba papyro atramentum. Vtebantur ueteres, quod nunc etiã seruatur, cũ librorũ titulos notarent, colore Puniceo: in honorẽ, memoriamque Phœnicũ, quos literarũ tradunt fuisse inuẽtores. Sunt etiã e Coloribus alíqui incerti, qui intuentiũ oculos fallunt, ut est cœli nitor: quod cũ tenebrosum quidã autument, illustratũ radijs solaribus, Cyaneum uidetur: ut Iris, ut quas suspicimus nubes nõnunque ignescere, ut mare ipsum, quod præter Cęruleũ, modo Atrũ horret, modo uirescit, interdum etiam Flauum,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

rauumq; se ostēdit, aut specie quadam purpurascit uiolacea. Non idem quoq; decor in collo cernitur columbæ, & pauonis: unde aues sæpe dicuntur uersicolores, quale est Serici genus satis notum, quod e diuersis partibus spectanti non eundem offert Coloris leporem. Discolor autem, nō modo pro uario sumitur, sed si quid eundem colorem uelut radios quosdam diffundit. ut, Discolor, unde auri per ramos aura refulsit. At Decolor is dicitur, ex cuius ore color defluxit, & exanguis relictus est: atq; idcirco pro deformi capitur & nigro: ut decolor Indus. nam concolorem eiusdē esse coloris, nemo ignorat.

Colores, & eorum rationē longe aliter Sophistæ & Barbari, aliter longe ueteres & probati autores edisserunt. Quæ igitur ex Gellio super his explorata sunt, queq; et ille ex ueteribus obseruauit, lib. 2. cap. 26. sic refert. Plura, inquit, sunt Phauorinus in sensibus oculorum, quam in uerbis, uocibusq; colorum discrimina. Nam ut alias eorum cōcinnitates omittamus, simplices isti, Rufi & Virides colores, singula quidem uocabula, multas autem species differentes habent. Atq; eam uocum inopiam in lingua magis latina uideo, quam græca: quippe qua Rufus color a rubore quidem appellatus est. Sed cū aliter rubeat ignis, aliter sanguis, aliter ostrum, aliter crocus, has singulas Rufi uarietates, latina oratio singulis, proprijsq; uocabulis non demonstrat, omniaq; ista significat una Ruboris appellatione: cum tamē ex ipsis rebus uocabula colorum mutuētur, & Igneum aliquid dicit, & Flammeum, & Sanguineū, & Croceum, & Ostrinum, et Aureū. Rufus enim color, & Ruber nihil a uocabulo Rufi differunt, neq; proprietates eius oēs declarāt. ξανθὸς γὰρ καὶ πυῤῥὸς, καὶ ἐρυθρὸς, καὶ φοινικοῦς scilicet, habere quasdā distantias coloris Rufi uidentur, uel augētes eū, uel remittentes, uel mista quadam specie temperātes. Tum Fronto ad Phauorinū. Nō inficias, inquit, imus, quin lingua græca, quā tu uidere legisse, prolixior, fusiorq; sit, q̄ nostra. Sed in ijs tn̄ coloribus, quib. modo dixisti, designandis, nō perinde inopes sumus, ut tibi uidemur. Non enim hęc sunt sola uocabula Rufum colorē demonstrātia, quę tu modo dixisti, Rufus, & Ruber, sed alia quoq; habemus plura, q̄ quæ dicta abs te Græca sunt. Fuluus eñ, & Flauus, & Rubidus, & Phœniceus, & Rutilus, & Luteus, & Spadix, appellationes sunt Rufi coloris, aut acuentes eū, quasi incendentes, aut cū colore uiridi miscentes, aut nigro infuscantes, aut uirenti sensim albo illuminantes. Nam Phœniceus, quē tu grece φοίνικα dixisti, noster est: & Rutilus. & Spadix Phœnicei συνώνυμα, qui factus grece, nostra est, exuberantiā, splendoremq; significat Ruboris: quales sunt fructus palmæ arboris, non admodū sole incocti, unde Spadicis & Phœnicei nomē est. Spadica enim Dorici uocant auulsum e palma termitem cū fructu. Fuluus autē uidetur de Rufo atq; Viridi mistus, in alijs plus Viridis, in alijs plus Rufi habere. Sic Poeta uerborū diligentissimus, fuluā aquilam dicit: et iaspidē, fuluos galeros, et fuluum aurū, & arenam fuluam, & fuluū leonem. Sicq; Ennius in Añalibus fuluo ęre dixit. Flauus contra uidetur ex Viridi, & Rufo, & Albo cōcretus. Sic flauentes comę: & quod mirari quosdā uideo, frondes olearū e Vergilio dicuntur flauæ. Sic multo ante Pacuuius aquam flauam dixit, & flauum puluerem. Rubidus autē est Rufus atrore & nigrore multo mistus. Luteus cōtra, Rufus color est dilucidior: unde eius quoq; nomen esse factū uidetur. Non ergo, inquit, mi Phauorine, species Rufi coloris plures apud Græcos, q̄ apud nos nominantur. Sed ne Viridis quidem color pluribus ab illis, quam a nobis uocabulis dicitur. Neq; non potuit Vergilius colorē equi significare Viridem, uolens Cæruleum magis dicere equum, quam Glaucum, sed maluit uerbo uti notiore græco, quam inusitato latino. &c.

Ad hęc Colores bifariam diuidūtur. Nam Austeri uocabantur reliqui omnes, præter Minium, Purpurissum, Cinnabarim, Armenium, Chrysocollam, Indicū: quos floridos dixerunt. Sed hæc pictores uideant, quibus olim in usu tantum erat Melinus color. Candidus, Silaceus, qui inter Cæruleos nominatur, Sinopis genus rubricæ, & Atramentum. Quidam etiā Suaues dicti sunt, ut Flauus, Purpureus, Candidus, inprimis Roseus. Humanis autem oculis nihil uenusti hominis colore sua-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

uius uidetur. Inesse uero coloribus suauitatem, præterquam quod sensus ipsi iudicant, egregij Latinitatis autores ostendūt, M. Cicero, & Vergilius Maro: quorū alter suauē hominis Colorē dixit: ab altero, Suaue rubens Hyacinthus, uocatus est. Alij tristes sunt, & lugubres, uelut Atrū esse diximus, Pullum, Ferrugineum, & Cærulei speciem. Quin ut uidētur, sic sordidi etiam aliqui dicti sunt, ut Suasus, & Impluuiatus: ijs enim rei ut misericordiam apud Iudices captarent, se deturpabāt. Talem quoq; fuisse uestitum Charontis ostendit, cum inquit Vergilius: Sordidus ex humeris nodo pendebat amictus.

Iam uero Colores partim nominati sunt a locis, ut: Puniceus, Tyrius: idemq; Sarranus. Purpurei sunt hi: Indicus, Sinopis, Melinus, Hispanus, Bæticus, Mutinēsis, de quibus alibi dictū est. Colossinus, a Colosso urbe in Troade, ubi lana inficitur, florem referens Cyclamini, quod tum Rapum, tum terræ Malum, ac Tuber uocatur, a nobis Cōsentinis Terrigena: fulget flos ille inter candorem & purpuram. Partim a metallis nuncupati sunt, ut Plumbeus, Ferruginens, Argēteus, Aureus. Sed a plantis quoq; nomen accēperūt complures, ut præter Phœniceum, id est, Palmeum, ac Xerampelinū, Buxeus est, qui pro Pallido sumitur: pallet enim præ cæteris Buxea materia. Roseus pręterea Hyacinthinus, in quo purpura lucet subnigra. Hysginus, ab Hysge herba, Coccinus, & utriq; similis Sandycinus. Violaceus, qui & Ianthinus, ex qno Tyrianthinus, e purpura, ut nomen indicat, factus & uiola. Additur his Croceus. Vnde Crocotula, uestis genus: ut a Caltha Calthula, a Bysso lini genere tenuissimo Byssina: erantq; hæ omnes luteæ, sed Byssina pene ut aurū fulgebat. Fuit in usu uestis a Citri similitudine, Citrosa dicta. Et quædā coloris candidi, Papauerata a Lucilio Satyrico, cum eam ut probrum, Torquato obiecisset, nominata. Inuenitur quoq; Galbina uestis alba, a Galbano. A Maluæ item flosculo, color est Molochinus, ut a Punicæ etiam flore Balaustinus. Virentis quoq; Porri folia nomen ex se, ut iam diximus, fecerūt Prasinum. Multi præterea ab animalibus uocati sunt, ut Ceruinus, Murinus. Atq; hi colores sunt in equo notissimi. Mustellinus, de quo Terentius. Ictericus, qui Regio morbo laborat, a colore Galguli, quā Græci auem Icteron dicūt. Luteus est hic admodum. Cygneus, idemq; latine Olorinus, id est, Candidus: ut contra Coracinus niger. Adscribuntur & his Ostrinus, Conchyliatus, Muriceus, Purpureus, ab Hercule, ut fabulantur, primum inuentus. A rebus deniq; diuersis nonnulli colores dicti sunt: ut Igneus, Flammeus. Sic orbis, nitorq; Solis ab Attio & Catullo appellatus est. Quare color Solis, & quia ita apparet, & ex illorū autoritate Flammeus proprie potest uocari. A cœlo Cæruleus est: Marinus, & Thalassinus a mari: ab unda Cymatilis, & Cimatius: idemq; est in ijs omnibus color. Quinetiam ab arcu pluuiarum nuncio, Arquatus est nominatus. Hialinus, qui & Vitreus, Niueus, Marmoreus, Lacteus, Eburneus: quo dictus fuit cognomento propter candorē corporis Fabius quidam. Amethystinus præterea, ex quo Tyriamethystus in usu fuit olim. Sandaracinus, Flammeus est is: quibus etiam Impluuiatus, Sanguineus, atq; Herbidus adduntur. Cereus item, Piceus, Cinereus, ut Cardui genus esculenti a colore, Cinara uocatum. A spumis quoq; & maculis Spumeus est, & Maculosus. Atq; ij equorum sunt etiam colores, ut a guttls Guttatus. Cuiusmodi pręter equos, canes uidentur nonnulli Sagaces, quos a muscarum similitudine Muscatos dicunt, uelut equos. Scutulatus, a scutulis: quem ab exiguorū pomorum specie, Pomulatū uocant. Equisones, & si orbes sunt latiusculi, Rotatum. Videtur ad extremum natura amare Cœruleum, eo enim, ut initio diximus, mare collustrauit, ac cœlum ipsum, quod nunq; stellis fulgētibus ornasset, nisi eadē quoq; Fuluo maxime delectaretur. Sed quia uicissim uidemus terram, aut uiriditate uestiri, aut eo ornatu spoliatā, Pullam esse, aut etiam candore niueo contegi, uiridē, pullum, atq; album naturæ gratū esse, nemo potest dubitare. Nigra insuper est nox, nigri sunt Indi, atq; Aethyopes. Gaudet igitur rerum mater colore nigro, quam a rubro nihil abhorrere, hominum, ac cæterarum animantiū sanguine facile declarat. Autor Thyles. Consentin. de Coloribus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

κῶλον, & κώλυμα, coxa cum crure. Item Podex. Vide, Pedem.

Colossinus color, a Colosso urbe in Troade, ubi lana inficitur, florem referens Cyclamini: quod tũ Rapum, tum terrę Malum, ac Tuber uocatum, a nobis Cosentinis Terrigena. Fulget flos ille inter candorem & purpuram.

Colostra, siue Colostrũ, prima a partu spongiosa densitas lactis. Theodorus pro coitu lactis cuiusq; accipit. Colostri Martialis Poeta meminit, & Plautus in Penulo: Mea, inquit Colostra, meũ cor, meus molliculus caseus. Vel,

Colostrum neutro, & Colostra fœminino genere nil aliud est, quam spongiosa densitas lactis a partu. Plinius. Ex primo semper lacte a partu Colostra fiunt. Hinc Colostrati infantes dicti, quibus perniciosum fuit gustasse id lac. Plautus: Mea Colostra, meus molliculus caseus. Epigrammatista: De primo matrũ lacte Colostra damus. Columel. lib. 7. cap. 3.

Colostratio, genus morbi. Et infantes Colostrati uocantur, densato lacte in casei speciem pasti. Ex proximo semper a partu Colostræ fiũt, quæ, nisi admisceatur aqua, densantur in pumicem.

COLP

κόλπος, id est, sinus, aut astõma, portio mammillarum, quæ lac continet.

COLV

Coluber serpens, quando bibiturus est, prius uenenum eijcit, ne suum ipsius sorbendo exhauriat. Aelianus.

Columba, Lithospermon apud Dioscoridem lib. 3. cap. 159.

Columbarium uulgo uocant stabulum Columbarum, ipsum ędificium, & locum Columbis alendis accõmodatum: & ita Palladius quoq; appellat. Verũ Columella, & M. Varro Columbaria capiunt pro nidis, & loculamentis, & cellis, in quibus singula paria fœtificant. M. Varro sic refert. Columbaria singula esse oportet, ut os habeant, qua introire, & exire possint.

Columbarius, dicitur custos, & pastor Columbarum. Columel. lib. 8. cap. 8.

Columbæ. Plin. lib. 10. cap. 34.

Columella, gutturis uuula.

Columellę curatio apud Gal. 14. Method.

Colus Iouis, Polycnemon. Dio. li. 3. ca. 107.

Colus rustica, herba Atractylis, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 106.

Coli morbus, siue affectus, est dispositio diuturna in uentre, per interualla dolores intolerabiles exercens, cũ spirandi difficultate, & sudore, & frigiditate.

Coluthra, maturæ ficus.

COLY

κολύβοι δένδροι, decurtatæ breuitatis arbores.

κολυβὰ Græci uocant, quæ trunca sunt, & summas amiserunt partes.

Colymbadas. Plinius in. 15. Colymbades franguntur, eędemq; herbarum uiridium sapore condiunt. Colum. lib. 12. cap. 16.

κολυμβάδες ideo uocantur oliuæ quędam, quoniã oleo suo pure, hoc est, sine accersita commendatione innatant, & quasi urinabundę fluitant. Conditę & salsę oliuæ, quę communiore et certiore appellatione Halmades itidem dicebantur. Hę nomen a sale inuenerũt. Hales enim Gręci salem dicunt. Illæ ab eo, quod in conditura sua maturent, sic appellatę fuerunt. κολυμβεῖν enim urinare est. Dico autem urinare, in natando sub aqua esse: & κολυμβήθραν piscinam Græci uocant. Qua ratione aquaticas, & urinãtes aues, quales anseres, & anates sunt, Colymbadas ijdem Græci dixerunt. De conditura uero ipsa oliuarum uide plura apud Plin. lib. 15. cap. 3. Pallad. lib. 13, cap. 20. Colum. lib. 13. cap. 47.

κολυμβήθρα. Vide, Colymbades.

COLL

Collectiones, id est, inflammationes.

κολλητικόν, conglutinatum.

Colliquias deriuemus. Videtur legẽdum, in Collicias. Sunt aũt Collicię, siue Colliquiæ sulci maiores, amplioresq;, & quasi loculamenta, quibus humor agrorũ noxius ex minoribus sulcis deriuatur extra segetes. Vitruuius appellat Colluuiaria, oĩs colluuiei, & purgamentorũ receptacula. Plinius meminit Collicíarum his uerbis. In usu est & collicias interponere, si ita locus poscat, ampliore sulco, quæ in fossas aquam deducant. In Plinianis codicibus fere omnibus legitur Collectritas. Verũ siue Colliquias, siue Collicias, siue Collectritas legere libet, haud equidem in magno ponam discrimine, dummodo nouerimus uocabulum hoc ab humore colligẽdo, uel

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

eliquando esse deductum. Fiunt autem in agris huiuscemodi Collicię, ad colligẽdas aquas, atq; educendas extra segetes: sicuti quoq; sunt Elices, sulci aquarij ab eliciẽda aqua nominati. Cato cloacale flumẽ dixit, pro colluuie cloacarũ. M. Varro Collicias signari uidetur, cũ ait: Sulcãt in fossas, quo pluuialis aqua dilabatur. Colum. li. 2. ca. 8.

Colliquatio uocatur, cũ per uentrem quiddam excernitur, quod nõ ab accepto cibo, aut potu prodit, sed ab humorib. ex corpore in uentrẽ defluentibus: assimilaturq; ei, quę tũ per uomitũ reijcitur, tũ inferne procedit, flauę bili: differt aũt ab ea, tũ graueolentia, tũ q flauius quodãmodo excrementũ apparet, strigmenticiãq; crassitudinẽ habet, aliqñ uero oleosum & adiposum existit. Aeti. ser. 9. c. 38. Vocatur & Syntexis.

Collubia, & Collubiæ sunt, quæ hodie Tragemata, & Bellaria etiam uocant, Ciceris frixi, uuarumq; passarum uilia muscula, ut Hieronymus interpretatur.

Collucare ueteres dicebant, cum prophanę syluæ rami deciderẽtur, officiẽtes lumini.

Colluuies cortis, Vogelsdreck.

Neq; arborem Collucare. Tria sunt priscorum uerba ab eodẽ fonte deriuata: Collucare, Sublucare, Interlucare, quæ hoc discerniculo disparantur. Collucare, est arbores syluę officiẽtes lumini succidere, & succisis arborib. locũ luce complere. Sublucare minus est q Collucare: significat eñi ramos arborũ supputare, & ueluti subtus lucem immittere. Docet M. Cato. quemadmodũ Romano more lucũ Collucare oporteat. Interlucare uero est, in arboribus frugiferis per interualla deputare ramos in densitate ramorũ, qui sunt superuacui. Vnde nata Interlucatio est, cui in uitibus consimilis est pampinatio. Plinius. Interlucatio arboris prodest, sed omnium anno rũ trucidatio inutilissima est. Col. li. 2. c. 22.

Colluere os, est retentũ in ore humorem aliquem identidem circumagere, ut ea ratione medicinam contactu faciat.

Collum uocatur, quod inter pectus et faciẽ: cuius prior pars guttur, posterior gula, pars posterior extima ceruix. Aristot. li. 1. de Natura animalium cap. 12.

Colli expertia, gulam manifestam non habent: sed nec habere necesse.

Collum anterius, Gręci δειρὴν uocãt. Inde & similitudine quadã in angustũ desinens prominẽtia, superciliumue, dicitur Dire.

Collyra, minuti panes, qui pueris dabãtur.

Collyria ani, alias glandes, & suppositoria.

Collyria. Attende Collyria dici non solum medicamenta oculorũ, sed aliarũ quoq; rerum. Item Corn. Cels. Collyria ponit pro medicamentis fistularũ, docẽs quo modo fieri debet Collyrium ad fistulas curãdas. Scribit Suidas κολλούρια, id est, Collyria esse pharmaca iatrica, id est, medicinalia. Idem docet panes quosdam quasi mutilos eodem nomine appellari. Columel. lib. 6. cap. 6. Lege, Buccina.

Collyriũ, est puluis subtilissimus, incorporatus cũ aliquo liquore in forma liquida.

C O M

Comacum quid sit, uide apud Theophrastũ libro. 9. cap. 7.

κῶμαρ, grauedo quędam est, uel sors, uel fatum mentis: pro somno accipitur, uel ad somnũ propẽsione. Sic Nicandri interpres.

κόμαρος, latine Vnedo. Lege, Vnedo.

Comas, cerui hinnulus.

Combustibilia sunt, quęcũq; meatus habẽt huiusmodi, ut ignem introrsus admittant: atq; in hisce meatibus, qui per rectũ dispositi sunt, minus ualentem quã ignem, continent humorem. 4. Meteo.

Comes Andreas, medicus, allegatur ab Aetio lib. 10. cap. 5.

Cometes, Characias, Tithymalus, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 168.

Commeatus apum, itiones, & reditiones, a commeando. Colum. lib. 9. cap. 8.

Composita Philonia, medicamina ex uarijs rebus composita, cuiusmodi miscere solitus fuit Philon. Philonicę cuiusdã mixturæ meminit Celsus lib. 6. cap. 6.

Comphena. Lege, Symphoniaca.

Complexiones, temperamenta, uel temperaturæ humorum & qualitatum sunt. Sic enim Græci uocant.

Compluuiata uitis dicitur apud Varronẽ, a cauis ædium compluuijs.

Compressus nasus uocatur, qui gracilentus in sumitate existit. De cuius indicijs lege Cõment. Gal. in Hipp. Prognost. li. 1. c. 10.

Comidrijs, Psylliũ lingua Siculorũ, apud Dioscor. lib. 4. cap. 73.

Commissura. Lege, Ossa duobus modis composita.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Commemoratiuum signum est (ut Empirici aiunt) rei apparens & cognita, ex obseruatiõe cõducẽs ad recordationẽ nota rei.

C O N

Concaussa est, quæ cũ altera æqualem effectum facit. Coadiutrix caussa est, quæ sua uirtute morbum efficere non potest, alterius autẽ auxilio potest. Manifestæ caussæ, quęcũq; ex seipsis deprehenduntur, & aliquem effectum operantur & demonstrãt. Aliter sic: Manifestæ caussæ, quæ per se apparent, & suum effectũ ostendunt. Non manifestę caussę sunt, quęcũq; minime ex seipsis deprehenduntur. Obscurę caussæ, quę neq; ex se, neq; ex alijs cõprehenduntur. Obscuræ ad tempus, quęcũq; detectæ ex seipsis apparent: & cũ corporibus nostris insunt, per signa cognoscuntur. Vel sic: Obscurę ad tempus sunt, quæ aliquandiu incognitę sunt, sed rnrsus sub sensum cadere possunt. Lege, Caussarum alia.

Conceptio, uel impregnatio quare sic uocata primitus sit, Galenus lib. 1. de Semine sic disserit: Mihi uidetur, inquit, idipsum uerbum, Concipere, quod Grȩci συλλαμβάνειν τὸ σπέρμα dicunt: adeoq; nomen hoc, conceptio, quod σύλληψιν ipsi uocãt, inde a mulieribus esse impositum. Etenim motum quendam se percipere dixerunt in utero, qui ueluti cõtraheretur, et paulatim in sese coiret, ubi semen non conceperint.

Conceptionis caussa est, moderata locorũ caliditas, necnon recens menstruorũ purgatio, & appetitus libidinis. Cũ enim hæc non concurrunt, semen non continetur.

Conceptus impeditur, cũ bis concipit mulier a duobus. Nota exemplum de Hercule, & Iphiclo, apud Solinũ de Mirab. ca. 1.

Conceptus fœminę, uultum pregnantis inficit pallore. Solinus. cap. 4.

Conchę uisu carent, omniq; sensu alio, quã cibi & periculi. Plin. lib. 9. cap. 30.

Conchis, sic olim appellabatur faba cũ suis corticibus elixa, ad discrimen fresæ: nam Conchis aliud esitij genus est.

Conchos, apud Lycophrontẽ Caluaria est.

Conchyliatus color, a Conchylijs.

Concoctio, est succi maturatio, in uentre & intestinis, per transmutationem in distributionem effecto. Aliter. Concoctio est operatio, & cõfectio nutrimẽti per transmutationem atq; alterationem in uentre, & intestinis. Vel: Concoctio est alteratio parata ad sanguificationẽ, quæ quidem fit a natura per calorem. Has autem Concoctiones alimẽti a naturali & ingenito calore fieri, asserit Hippocrates. Erasistratus autem ab attritione, cibi bonitate, concussione, atq; uentris agitatione, ac acquisitij, siue aduenticij spiritus proprietate. Empedocles autem has fieri ex putrefactione, autor est. Nonnulli uero asserunt fieri ex crudis & indigestis humoribus distributionem: quemadmodum Bitinus Asclepiades: qui & ipse exercitationem quinq; sensuum animam esse pronunciauit.

Concoctio, est iuxta qualitatem permutatio, quę nutrire potest. Contingit a uentre sibijpsi cibos assimilante. Aetius sermone 9. cap. 23.

Concoctio, perfectio est, quę a naturali, proprioq; calore ex oppositis fit passiuis, quæ sua cuiq; materies existunt. Aristoteles libro. 4. Meteo.

Concolor, eiusdem coloris dicitur.

Concordialis, Argemone.

Concuti cerebrum dicitur, propter aliquẽ casum uiolentũ, ex locis altioribus factũ.

Condepsere, est cõmiscere, & mollire subigendo. Quod uerbum a grȩco fit δέψειν.

Conditaneæ, & Conditiuę uuę, quę in annum reponuntur, murijsq; condiuntur.

Vicini Cõditionibus. Emendo, Villici, tanquam ad uillicum parum pertineat compositio olei gleucini. Conditiones autem accipe pro Condituris. Sic enim Marcus Tullius, sic ueteres frequenter appellant, ut inter Conditiones, & Condituras nihil quicquam intersit: cũ utraq; dictio a Condiendo deflexa sit. Columel. lib. 12. cap. 50.

Condititia, quę reconduntur, & diuturno tempore seruantur longi usus gratia, ea uocantur Condititia cibaria. Cato Conditiua appellat poma, quæ conduntur in hyemem duratura. Colum. lib. s. cap. 8.

Condita, uocãtur prȩparata: quomodo prȩparentur, consule libros myropolarum.

Cõdrites, panis qui est ex Halica, siue Zea.

κονδύλοι, articuli, uel articulorum nodi. Idem sunt & σκοταλίδες.

Condylion. Lege, Onyx.

Condylus, quod in digitorum commissura prominet. Vnde uerbum κονδολίζειν.

κονδύλωμα, excrescẽtia carnis, circa anum

aspadinem habens. Gale. libro. 6. cap. 18.
Condylomata, rugosæ quædam extuberationes sunt, persimiles hæmorrhoidibus. Paulus libro. 6. capite. 71.
Condylomata. Vide, Ragades.
Confectio, fit ex pulueribus simplicibus, aut speciebus.
Confectio Aliptæ muscatę, quomodo consarcinetur, lege apud Nicolaum in Antidotario. Alipta, & Aliptæ qui dicti sint, alibi diximus. Quanq existimē, ne ipsum quoq scriptorem satis assequutum quid esset alipta.
Confectio Gallæ, satis preciosa & redolens muscata, apud Nicolaum.
κόγλοσ. oculi cauum.
Conger, piscis marinus.
Congros, inter alia morbus olex.
Coni, nuces cupressi. Theocrito, Pinorū.
Coniatæ chrysiæ, id est, exaliptes.
Coniosis, primum fundamentum operis apum. Plin. lib. 11. cap. 7.
Conile, Mirrhis apud Diosc. lib. 4. ca. 117.
Conion, Cicuta apud Diosc. lib. 4. ca. 82.
κόνισ. Vide, κῶνοσ.
Coniugula, uel Coniugalis, id est, Myrtus.
Coniza magna, quæ alio nomine Cunilago, & a Plinio Cunila quandoq dicitur. lib. 10. & a Theophrasto Pulicaris. Egit de Conizis Dioscor. lib. 3. cap. 135.
Coniza parua, apud Dioscor. lib. 3. cap. 136.
Coniza tertia apud Dioscor. lib. 3. cap. 137.
κυνικὸν σπασμὸν, circa faciem morbum nominant. Is cum acuta febre fere oritur. Os cum motu quodam peruertitur, ideoq nihil aliud est, q̄ distensio oris, uel oris tortura. Celsus lib. 4. cap. 2.
Coniunctiua, est albedo oculorum coniuncta cum cornea.
Conna, palpebræ breuitas.
Connexio, lapsus est ossium per articulum, aut corruptionem mobilium, in locum nō naturalem.
Conon, a quibusdam uocari picem liquidā, Dioscorides autor est: quæ uox, & rei in ea æstimatio, quam uetusta & uera sit, incertum est. Id tamen in comperto, græcis κῶνον dici pineam nucem, & ab ea fama mathematicis terræ umbram, & ab eo fructu etiam pinum arborem. Alioqui nihil habet ea uox, quod quidem ad picem spectare æstimari queat. M. Vergilio docto homini, non κῶνον, sed κόνιν in Dioscor. legendum uidetur, prima correpta: & ex usu pici id nomen accreuisse: quia scilicet in uindemia, dolia, & in alijs uitæ nostræ usibus fictilia, pice ex interiore parte linirentur, ideoq picata passim dicerentur, & non picata: qua uoce sæpe inibi Dioscor. utitur: ut in proximo ab hoc capite, in uase non picato seruandam resinam, quod totū græci κονιᾶν uocant, quod est illinire: licetq κόνιν puluerem proprie græci dixerint, nihilominus cinerem, calcem, & quęcunq alia, quibus leuigari asperitas, & obstrui raritas posset, quod in dolijs uini, fictilibusq alijs quondam passim fiebat, & nūc uitro etiam fit. Hæc fere Vergilius.
Conquassatio capillorum. Lege, Affectus capillorum.
Conisalos. Vide, Ceroma.
Consecratix apud Theophr. lib. 9. cap. 7.
An Consemineis uineis. Consemineas uiueas uidetur intelligere eas, in quibus acer uatim multa semina uitium confusa sunt, nec proprijs generibus distincta: quæ etiā Conseminales dicuntur. Columella lib. 12. capite. 3.
Consorire, inquinare se stercore, uel se percacare.
Consiliginem uocant. Plinius libro. 26. scribit hæc. Radix uero herbæ Consiliginis, quam nuper inuentam diximus, suum quidem & pecorum omnium remedium præsens est. Pulmonum uitio, uel traiecta tantum in auricula, bibi debet ex aqua, haberiq in ore assidue sub lingua. Idem. 25. Nostra ętas meminit herbam in Marsis repertam, nascitur & æquiculis circum uitium Nimueruesiæ, uocatur Consilago. Columella libro. 6. capite. 5.
Consiligo, radicula pastoribus familiaris in Marsis montibus, pecori gratissima. Meminit eius & Columella.
Consolida regalis, Rittersporen.
Cōstipatio fit, cū aut totum corpus undiq in sese contrahitur, aut cum meatus ipsi obstruuntur. Gale. de morb. differ. lib. 1.
Constitutio ipsa animæ, est sanitas.
Consuetudo, altera natura, & seruanda. Gale. lib. 2. de Temper. 19. b.
Continua febris. Lege. Febris est exuberantia.
Continui solutio, in osse quidem fractura

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

appellatur: in carne uero communiter ulcus. Ruptura uero, et conuulsio ab eodem genere manant. Gale. lib. de differentijs morborum.

Continui morbi sunt, ut semitertiana, a Grecis dicta τυφωδῆς, ardens.

Cõturbatio, grece τάραξις, oculorum morbus. Lege dict. Taraxis.

Contraria contrarijs curantur. Hippocrat. de Flatibus.

Conuoluolus, a conuoluendo: & est uermiculi genus, qui se inuoluit pampino: unde Inuoluolus dictus.

Conuoluoli, uermiculi qui uites corrodũt.

Conuulsa, quæ græci σπάσματα uocant.

Conuulsio fit circa neruos & musculos sine nostra uoluntate: aliquando partẽ quampiam, aliquando etiam totum corpus contrahens. Vide σπάσματα. Gale. libro. 6. Apharismorum, apho. 39.

Conuulsiones neruorum omnes sunt græcis numero tres. Opisthotonos, id est, tentio ad posteriora. Emprosthotonos, id est, tentio ad anteriora: & Tetanus, id est, æqualis tentio nominata. Galenus libro. 4. Aphorismorum, apho. 54.

Conus dicitur fructus cupressorum. Vnde coniferæ dictæ a poetis. κονοειδῆς græce nominatur: quoniam rotunditate in acumen attollitur, κόνοι, autore Suida, sunt strobuli. Vbi strobulus accipere malo pro nucleis pineis, ꝙ pro fructibus cupressi. Nam & Galenus cum Dioscoride simul docent, Conos antiquitus appellatos ab Atticis strobulos, id est, fructus pineos. M. Varro galbulos nominat pilas istas cupressorum cortinas, in quibus inclusa sunt semina primigenia. Columella libro. 6. capite. 7.

C O P

Copadia. Lege. Capaides.

Copaides, siue Copudiæ, anguillæ, a Copaide lacu Beotiæ, in quo anguillæ magnæ gignuntur. Suidas.

κωφωσις, surditas.

κοπίσκος, thus arabicum, & in Smylo nascens, minus multo & fuluius reliquo thure. Dioscor. lib. 1. dictione, Thus.

Copulæ, appellantur nerui colligantes.

C O R

Cor, est membrum neruosum, & muscolosum, uenosumque, arterijs constans figuræ turbinis adsimilibus, subpingue quidẽ: ex quo uenæ oriuntur pulsatiles: & arteriæ, per quas emittitur sanguis & spiritus.

Cor anima præditum, corpus cum hepate gubernat. Sumit enim ad nutriendum & augmentandum corpus sanguinem ab hepate, spiritum a pulmone: quas quidem materias posteaꝙ suscepit a supradictis partibus, cor ita distribuit, & operatur, inꝙ totum demittit corpus.

Cor, lege. Matrix.

Cor lupi, Capparis.

Cor lupi, Limonion magice apud Dioscor. libro. 4. capite. 19.

Coracinus, in Nilo piscis genus. Sunt et Coracini pisces marini. Plin. libro. 9. cap. 16. Lege Hemineron.

Coracinus item color est, qui niger dicitur.

Coralium, Gorgias, uel Frutex ligusticus, pedaneum est, & resistit typhonibus, atꝙ fulminibus. Solinus cap. 8.

Corallus lapis in mari crescit, non aliter ꝙ planta. Vidimus nuper pedali mensura, paruæ arboris, ac siccæ, sine folijs, speciem habentem: nec unꝙ quicꝙ amœnius habuimus eo spectaculo. Vide de eo Dioscoridem libro. 5. cap. 130.

Coram, a dictione Cora, aliqui pupillam in oculo uocant: quia ἐκ κοίλου ῥεῖ τό δακρύον, ex concauo profluit lachryma. Vnde dicatur etiam Collyrium.

Circæa, Mandragora Diosc. lib. 4. cap. 79.

Circeum, Mandragora apud Dioscoridem libro. 4. cap. 79.

Corchoron, Anagallis: quanꝙ & olus est eius nominis.

Coridalion, herba Fumus terræ, apud Dioscor. lib. 4. cap. 111.

Cordila, capitis tumor, morbi nomen, ut autor est Barbarus.

Cordilla, appellabatur partus pisciũ, qui feras redeuntes in mare, autũno comitatur.

Cordum. Plinius. Rursus rigari desecta oportet, ut secetur autũnale fœnum; quod uocant Cordum. Antiqui Cordum dixere serotinũ: unde & frumenta Corda, quæ sero maturescunt: & agnos cordos, qui serius nati forẽt. Et in hominibus dicti Cordi sunt, ultimo fœtu progeniti. Hoc est quod ait Quintilianus, Præceptorem subtilem & eruditum, scrutaturum origines uerborum, unde Cordi nomen traxerit.

Lege Cordos fuiſſe duos ſcriptores hiſtoriarum. Colum. lib. 7. cap. 3.
Coriandrum quid ſit, Lege, Corium. apud Dioſcor. lib. 3. cap. 69. Nomen inditum exiſtimant herbę a Cimicibus. Id enim inſectum græci Corin uocant. Alij alia nominis etyma reddunt, de quo uide cōmentarium Vergilij ſuper eo loco.
Corianiſum, Coriandrum, a Theophraſto.
Coriannon, id eſt, Corium, uel Coriandrū apud Dioſcor. lib. 3. cap. 69.
Corij cremati iuuamenta, lege, apud Dioſcoridem. libro. 2.
Corion, Hypericon apud Dioſcoridem libro. 3. capite. 172.
Corion, Onobrychis, apud Dioſcoridem libro. 3. capite. 171.
Corion Enygron, Capillus ueneris, apud Dioſcor. lib. 4. cap. 137.
Coris herba, Hyperici generis apud Dioſcor. lib. 3. cap. 175.
κόρεισ, cimices qui in cubilibus enaſcuntur.
κόρεισ κλινικοὶ, Cimices lectarij, quorum iuuamenta lege apud Dioſcoridē libro. 2. Plin. libro. 29. capite. 4.
Corium, id eſt, Coriandrum, uulgaris noticiæ, apud Dioſcor. lib. 3. cap. 69.
Corium e calceo, Græci κάσ͂υμα, & κάσσυμα uocant, noſtri ueteramenta, & Veteramentarios artifices: quos Græci παλαιοῦργοσ, ſicut ueteramenta ipſa παλίμπεγα ϗ παλινδ́ώρια. Hinc & Veteratores fortaſſe dicti, a conſuendis fraudibus. Nam & apud Græcos κάσ͂υμα, dolum ſignificat.
Corium terræ, Plinio teſte, eſt nō tam cutis eius, facieſq; ſumma, quā tectorium & ſtatumen quoddam craſſius, cui & aliquoddam ſubeſſe poteſt corium. Nam & in parietibus ſtruendis, ordines ipſi laterū Coria Vitruuio dicuntur, hoc eſt, quæ uulgo turba opificum uocat Curſus.
κορύζα, mucus narium. ἀπὸ τοῦ κορυζάω, id eſt, muco plenus ſum.
Corma, idem quod Courmi, id eſt, Ceruiſia.
Cornulaca, Tragium apud Dioſcoridem libro. 4. capite. 53.
Cornelion, Origanum Heracleoticō, apud Dioſcor. libro. 3. cap. 30.
Cornicū miram fidelitatē & matrimonij caſtitatē deſcribit Aelianus li. de uaria hiſto. Epiſt. 3. lib. 12. Epiſt. 6.
Cornelia, an ſit Lyſimachium, uide Manar.
κορώνη, ſumma ipſius Colis pars, a nobis glans dicta, per ſimilitudinem.
κορωνίσ, aurium arcus.
Corona ueneris, Siſymbrium: ſic dictum, ab odoris ſuauitate.
Coron, Ruta ſylueſtris apud Dio. li. 3. ca. 51.
Corona, Argemone, Gallice.
Coronarum diuerſa genera, & nomina, & inibi de origine Coronæ, multa apud Hermol. Barbarū Coroll. ſuper Myrtū, lege.
Coronæ corneæ, id eſt, hybernæ: q͂ e cornu fiebant, florum defectu.
Coroneola, id eſt, roſa autumnalis. Lege. Roſa autumnalis.
Coronion, Seſamoides paruum apud Dioſcor. lib. 4. cap. 153.
Coronopus, oblonga herbula eſt, ut inquit Dioſcor. per terrā repens, fiſſis folijs. Coquitur in olere. Radicem habet tenuem, & adſtringentem.
De Cornice, & Ceruis, uide Plin. li. 10. ca. 12
Cornua, ulcera dicuntur a ſimilitudine corrigerorum animalium.
Cornus, dura arbor eſt, baccas ferens oliuæ modo oblongas, quæ primum uirent, deinde per maturitatē rubeſcunt, aut ceræ colorem repreſentant, græce κρανία. Vide de ea Dioſcor. lib. 1. Plin. lib. 15. ca. 26. 28. 48. Theophr. libro. 3. cap. 12. Rurſum Plin. lib. 23. cap. 11. Gale. 2. Aliment. capite. 16. lib. 7. Simpl. cap. 45.
Cornus Indica, ex India arbor, ferens fructus ſimiles cornis.
Cornuta, piſcis: tracto a cornibus nomine. Plin. lib. 9. cap. 27.
Corne. Celſ. in mediocri uir ingenio, nō ſolum artem Rhetoricam, ſed & de re militari, & de re ruſtica, deq; medicina libros compoſuit. Quintilianus lib. 10. capite. 1. Columella lib. 1. cap. 1.
Corporis ſtatus uocatur, in quo ſimilares particulæ oēs propriā & familiarē habent temperaturā. Gale. lib de optimo ſtatu.
Corpus adſtrictū, quod nō facile excernit.
Corpus, magnitudine triplici diuiſibile, continet in ſe altitudinem, profunditatem, & latitudinem. Vel ſic. Corpus magnitudo eſt tribus menſuris conſtans. Gale.
Corporis humani conſtitutionē, & eius rationem ſecundum proportionem, uide apud Vitruuium lib. 3. cap. 1.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Corpus gubernatur a corde & hepate æqualiter.
Corpora nostra constituuntur ex solidis, humidis, & spiritalibus. Solida quidem sunt ossa, nerui, musculi, ueng, & arterig, & quę nõ apparent. Humida sunt, liquores, & excremẽta. Spiritus, natiuus calor in corde.
Corporum quorundam proceritas refertur apud Solinum de mirab. mundi cap. 5.
Corras, maxillas intelligi uolunt.
Corruda, est syluestris Asparagus. Cato præcipit Corrudam seri debere, eo in loco in quo fuerint harundines, ut ita asparagi fiant. Nam conuenit harundinetum cum Corruda. Plinius, Syluestres inquit fecerat natura corrudas, ut quisque demeteret passim, ecce altiles spectãtur asparagi. Itẽ, Hortorũ indicauimus Corrudam. Hunc intelligimus syluestrem asparagum, quẽ græci hormynon, aut myacanthon uocãt, alijsue nominib. Vide Columellam lib. 11. cap. 3. Lege. Asparagus.
Corrigrya similis Andrachnæ folio tantũ, magnitudine minor. Pappum uocant fructum eius. Plin. lib. 13. cap. 22.
Corruptio, est substantialis formę in aliquo deperditio.
Corsi canes, similes per omnia molossis.
Corsion, in Aegypto granũ Piperi simile, paulo tantum maius, ut inquit Strabo.
Cortales, fœminę proprie appellantur gallinæ: mares, Galli seminares: Capi, qui castrati sunt.
Cortex, arboris pars ultima, & a subiecto corpore separabilis. Theophr.
Cortex æris, Spongryen.
Cortex thuris. Vide, Manna thuris.
Cortina, uas quo oleum, uel liquidum aliud influit.
Cortinale. Non id est Cortinale quod glossematici opinãtur, necꝗ a mensa, parieteꝗ deducitur: sed Cortinale dicitur proprie locus in quo sapa & defrutũ coquuntur in cortinis. Sunt aut Cortinæ scriptoribus agriculationis, uasa defrutaria, hoc est, defruto, sapæꝗ coquendæ accõmodata, quæ magis plumbea quã ærea esse debent. Plinio Cortinæ sunt uasa, quibus uellera tinguntur sorbentia succum & medicamina infectoris: a quo Cortina dicitur uiridis & inmatura, quando nondum lana ebibit ad plenum eximium illum colorẽ, qui expetitur in uestimentis. Idem ait, Vela pingi in Cortina: & cum sit unus in cortina color, alium atꝗ alium fieri in ueste accipientis medicaminis qualitate mutatum. Alio significatu apud ecclesiasticos scriptores, alio apud poetas Cortina usurpatur, qua nil notius est, uulgatiusꝗ. lib. 1. ca. 6. in Colu.
Coruorum ingenia, pulchre descripsit Aelianus.
Coruus, oculi uitium apud Haliabbatem, quod ægylopen uocant græci. Auicenna.
Corui malum, Capparis.
Corybantes dicũtur quasi furibundi saltantes. Huiusmodi erant olim Galli sacerdotes matris Deorum. Illi eñ in sacris suis caput rotabant, & urinantium more in caput se iactabant. Vnde & Cybele dicta, a uerbo κυβισῶ, quod in caput rotari significat. Iuuenalis in Satyra. 2. Et crine senex fanaticus albo sacrorũ antistes. Mihi uidetur morbus fuisse, quo perciti fuerunt, quẽ hodie uocant S. Viti, sanct Veits dantz. Quid enim illi aliud sunt ꝙ Corybantes? dum furiose choreas perpetuas agunt. Quanꝗ sint qui non morbum esse uelint, sed imposturã: quæ uerberibus et flagellis facile emendatur. Multa nostra ætate sub eius prætextu morbi patrata sunt mala.
Corycia. Lege, Buccina.
κορυκόι. Lege. Buccina. Chamæ.
Corydalis, alauda, siue Galerita, ab galero, siue galea sic nuncupata.
Corydalis primũ auẽ ipsam significat alaudam. Inde & Capnon herbulã: ex eo, ꝙ & ipsa sicut alauda coli doloribus medicatur.
Corydalis, & Corydallis. Lege, Galeritã.
κορυδαλὸσ, id est, alauda, uel Galerita.
κορυδὶσ. Lege. Galerita.
Corydon, alauda.
Corydylis, salsamentarij piscis, quem nos Corydyllam uocamus, græci κορδυλιδὰς ἢ δόρυλον.
κορυδαλὸσ, id est, galerita, auicula est parua, apicẽ in uertice pauonis modo gestãs.
Corymbethra, Hedera, apud Dioscoridem libro. 2. capite. 199.
Corymbion, Lychnis coronaria apud Dioscor. libro. 3. capite. 113.
Corymbios candida, Hedera. Vide Barbarum in Corolla. Hederæ.
Coryphe, capitis summitas, uertex.
Corythalion. Lege. Ersionem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

C O S

Cos, uide Dioscoridem libro. 5. capite. 159.
Coscinomancia, quæ ex cribro futura docet prædicere.
Cossi, idem quod myrmetiæ, uel uerruculæ, in facie tumores.
Cossi, insecti genus. Plin. lib. 11. cap. 33.
Costarũ quæ auctiores sunt, dicunt gnisias, i. legitimas: ac minores uocantur notæ.
Costarum ossa dicuntur Spathæ, latiora uero Platæ, angustiora κοπίς.
Costas homini octonas natura distribuit, reliquis aliquanto plures. Quanq; Auicenna, Galenusq; septena numerent: fortasse, q̃ os iuguli costis adnumerant.
Costus, et Costum, dicitur per diminutionẽ a Strabone Costariũ. Huius radix in precio, fructus inutilis. Plin. Indicum tm̃ uidetur nouisse, primo statim introitu amnis Indi in Patale insula cõpertum: Duo eius genera faciens: nigrũ: et quod melius eo iudicat, candidũ. Vide Dio. li. 1. dict. Costus.
Costum an hodie uere habeant Officinæ, a quibusdam dubitatur. Adulteratur Enula campana.
Costi radix, gustu feruens, odore eximio, frutice alias inutili. Genera eius uide apud Plin. lib. 12. cap. 11.

C O T

Cotes, siue lapis Naxius, Diosc. li. 5. ca. 159.
Cothones. Lege. Gobius.
Cothonismon, a calicis noĩe Cotheus Atheniensis medicus uocauit, uinum quo statis diebus hilarescere permissum fuit, non inebriari: de quo uide Barb. Corol. de uinis.
Cotinades. Lege, Netrindes.
κότινος, id est, syluestris olea.
Cotinus, latine, syluestris olea.
Cotonea Neapolitana. Lege, Cotoneorum genera.
Cotoneorum genera, Chrysomela, hoc est, aurea mala, incisuris distincta, colore ad aurũ inclinato. Deinde Neapolitana, ex eodẽ genere minora, odore uibrantia prouentu serotino, quę Struthea appellantur. Aetius Struthea inquit, dicuntur, quę magna sunt, & suauiora, minusq; acerba.
Cotulæ, ualuulæ atq; thecæ Ciceris.
Cotula foetida. Lege, Cunicula.
Cotyla, genus mensuræ.
Cotylas quidam concauitates pedum interpretantur.
κοτυλὴ, iunctura coxæ cum natibus.
κοτυληδὼν, sic dicitur a Cotyla Græcorũ, in poculis & conuiuijs mensura uini, te uasculo: quam Plinius aliquãdo Heminam, nonnunquam Sextarium e græcis uertit. Eius forma erat, qualis nunc etiam in fictilibus poculis uidetur, quibus in paupertate & coenobijs utuntur, & Cotylam præsertim Italica gens uocat: fuitq; hoc eius nomen primum, semperq; in poculis & liquidorum mensura. Quoties autẽ seruata eiusdem uasculi forma in alium transferebatur usum, Oxybaphũ uocabatur: quod in coena aceto plenum ad intinctus poneretur. Et hęc Græcę Cotylę, et Oxypaphi prima ratio. Romani in priore illo poculorum usu, & liquidorum mensura, sextario, aut hemina usi sunt. Cum uero ad intinctus eo uterentur, ab aceto Acetabulũ dixerũt: cuius forma orbicularis erat, profunda, & sine marginis latitudine. Ab ijs deinde utraq; gens suũ nomen, ad alia quę similem haberent cõcauitatem, transtulit: primumq; Græci concauas parteis in polyporũ flagellis, quibus nititur & sorbet, Cotyledones appellant. Sic Aristoteles in Animalium historia, sic Plinius in latinis sorbere, cum acetabulis affirmat: acetabula intelligentes, concauas in cirris eius piscis partes. Translata itidem ad animaliũ ossa, & ossium artus, quales in coxendicibus sunt, in quibus concauum os a crure progrediens in superiorem partem, aliud os excipit, iungitq; simul & copulat, non aliter, q̃ si quis inuerso fictili ab inferiore parte rotundum quippiam inferat, ut in eo ueluti centro circumagi possit: sicut in hominum & animalium coxendicibus concauam eius ossis lacunam uidemus, quam aliqui solum coxendicem dici uoluerunt. Est & Cotyledon herba, cuius meminit Diosc. lib. 4. ab eadẽ similitudine sic dicta.
Cotyledon quæ sit, uide Diosc. lib. 4. ca. 93.
Cotula foetida non uidetur hæc Buphthalmos esse, quã rustici Bouis oculum uocãt. Est aũt Cotula herba pratensis, odore foetido, floris candidi: Buphthalmi uero lutei sunt, ut Diosco. & alij testantur. Lege Coroll. Barb. in dict. Buphthalmus lib. 3. in Dioscor.

C O V R

Courmi, ex maceratis & coactis frugibus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

potus, fortasse id quod uulgo hodie Ceruisiam uocamus.

κοῦρμί, Courmi, Ceruisia. Vide ζυθοσ.

Coturnices, aues sunt aduenæ, terrestres potius quàm sublimes. Has nunc uulgus Qualeas uocat, quibus ueneni semen gratissimus est cibus: quam ob caussam eas damnauere mensæ, simulque propter comicialẽ morbum. Plin. lib. 10. cap. 23.

C O X

Coxarum dolor diuturnus, dissolutu difficilis, ad usque poplites & suras consequitur.

Coxendix. Vide. κοτυληδών.

C R A

Cracutæ. Lege, Cyrenaici canes.

κράδα, ramus ficulnus, & hamus ex quo aliquid suspenditur. Est & arboris fici morbus κράδοσ, uidelicet cum marcescunt rami. Attici ficum ipsam κράδα nominant. Nam et machina quę in comœdia Bellerophontis & Perseos, & Deorũ imagines in aere præsentabat, κράδα appellabatur: quia species ea ficum imitaretur arborem.

Cradatio arboris quæ sit, require ex Theophrasto lib. 4. cap. 16.

κρᾶμα quondam uinum uocauerunt greci, non omne, sed quo uti homines decet, multa aqua dilutũ. ἀπο τοῦ κεράννυσθαι, quod miscere & temperare significat. Videtur id Celsus lib. 1. dilutam potionem uocasse.

Crambalæa, testa, caro.

Crambe, Brassica, idque Romana.

κράμβη, Brassica romana. Quamquam antiqua Græcia, ut inquit Hermol. non Brassicam sic uocabat, sed Raphanon. Quod & Aristoteles, ut Iulius Pollux inquit, & Theophrastus fere sequitur. Crambe, quasi coramble dicta existimatur, quòd pupulas oculorum, quas Græci κόρασ uocant, haberet, autore Columella, dederit hoc locum prouerbio fortasse, Crambe bis, postea mors.

Crambion, Pityusa Diosc. lib. 4. cap. 176.

κρανείασ ἅ ἐςὶ δένδρα οὕτω καλούμενα. Theocri. interpres.

Cranocolapta, species phalangiĳ, a percutiendo, scalpendoque cornu dicta: qua fama et Picum Martium græci δρυκολάπτην appellarunt. Describitur a Nicandro Phalenæ similis, quæ locustarum sit generis, quæ & ψῶρα καὶ ψύχη sit dicta, hoc autẽ Phalangium.

κραντῆρεσ, dẽtes genuini in extrema gingiua, post uigesimum fere omnibus annum, aliquibus uero postea usque ad octogesimũ nascentes: de quibus Aristoteles secundo libro de animalibus sic ait. φύονται δὲ οἱ τελευταῖσι τοῖς ἀνθρώποις γόμφιοι οὓς καλοῦσ κραντῆρας, περὶ τα ἔικοσιν ἔτη ἀνδράσιν καὶ γυναιξὶ ἤδη δ'ετι. καὶ γυναιξί καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν οὔσαισ ἐφύσαντο γόμφιοι ἐντοισ ἐσχάτοισ, πόνον παρέχοντεσ ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἀνθράσιν ὡσ αύτωσ τοῦτο δὲ σῦμβαίνει ὅσ οισ ἄν μὴ ἐν τῇ ἡλικία ἀνατείλωσιν οἱ κραντῆρεσ. quorum sensus est. Nascuntur aũt ĳ molares postremi quos genuinos uocant, circa uigesimum fere annum uiris, & mulierib: quin etiam mulieribus octogesimo anno nati aliquando sunt in extrema gingiua, dolorem in ortu afferentes. Et pręter mulieres uiris similiter. Acciditque hoc ĳs quibus in iuuentute genuini nõ exierunt. Vide, σοφρωνιςῆρεσ.

Crapula, grece, κραιπάλη, siue quasi lucta capitis. dolorem eñ & uertigines in eo uinũ facit, resinatum maxime. Nam & medicamenta quibus uini lenitas excitatur crapulæ dicũtur. Plin. libro. 23. capite. 2. Sic dicta, ἀπὸ τοῦ καρα πάλλειν τοὺσ μεθύοντασ. Autore Suida. Vel,

Crapula dicta est, ut inquit Pli. a uino resinato: siue quòd caput tentet, quasi lucta eius: siue quod ipsa quoque resina, & flos eius crudus, qui uinis ad excitandam lenitatem additur, erapula quoque nominari solet. Vnde Crapulas appellamus cruditates ex uino multo obortas. Curã eius require ex Aetio sermo. 9. cap. 25.

Crasin, græcum uulgus appellabat olim uinum aqua mixtum.

Cratæa, Chelidonia. apud Dioscoridem libro. 2. capite. 200.

Crateogonas herba quæ sit, uide apud Dioscor. lib. 3. cap. 140. Plin. lib. 26. cap. 10.

Crateias Herbariorum Alpha, ex patre quoque natus Herbario, citatur aliquoties a Dioscor. Vixit Hippocratis temporib. Si modo Hippocratis est ea Epistola, quæ hodie operib. Hippocratis inserta. ab Caluo quoque Hippocratis noĩe reddita est, ad Crateiam scripta. Meminit huius, & Plin.

C R E

Creidion, Cicuta, apud Diosc. lib. 4. ca. 82.

Creocaccabis, caro minutatim concisa cum

sanguine & adipe, iusculentoq́, & dulciario liquore.

Creon Agrigenitinus empiricen in Sicilia primus docuit, autoritate Empedoclis primum commendatus. Plin. lib. 29. cap. 1.

κρεμαστῆρας, neruos uocant ab inguine dependentes, a quibus dependent testiculi. Celsus lib. 7. cap. 18.

Creta Cimolia. Cretæ terræ plura sunt genera: ex his Cimolia: duo ad medicos pertinentia, ab insula Cimola dicta Cimolia. Vide Colum. lib. 6. cap. 16.

Cremia uirentia, id est, surculi uirentes. Latini surculos aridos quorumcunq́ lignorum intelligunt, a cremando. Nam Columella a Rusticis appellari sic tradit minutos & aridos surculos.

Cremor, lac expressum ex grano aqua macerato, id est, succus.

Cremor, idem quod χύλυς græce.

Cremor. Lege, Crimnon.

Cremor lactis, lactis ipsius preciosissima spuma, quę in delitijs habetur. Milchrom.

Cremphena. Lege, Symphoniaca.

Crenæ, sunt incisurę: a quibus Crenata herbarũ folia uocantur, hoc est, serrata, sectaq́ per ambitum. Hodie quoq́ multis locis signa, quibus agrestes numerum aliquem in ferulis descriptam habent, Crenę appellantur. In sagitta quoq́ partis extremæ sectio, in quam neruus inseritur, arcum tendere uolentibus, Crena dicitur. Sed & in ipso arcu summa cornua Crenas suas habent, in quibus collocatur, sedetq́ neruus.

Crepis, placentula, quæ ex melle conficitur & farina.

Crepula, Acantha. Dioscor. lib. 3. cap. 18.

Cresiones. Lege, Sium.

Cretica, Dictamnum, apud Dio. li. 3. ca. 35.

Cretura, idẽ quod Cyribia tritici & hordei excrementũ. Sic enim Palladius appellat.

C R I

Cricias Massiliensis, arte geminata, ut cautior, religiosiorq́, ad syderũ motus ex ephemeride mathematica cibos dãdo, horasq́ obseruando, autoritate Vectium Valentem pręcessit, & (ut Plinius inquit) nuper centies H. m. 5. sestertia reliquit muris patrię, mœnibus quoq́ alijs non minori summa extructis. Damnauit non solum priores Medicos, sed & balneas: frigidaq́ etiã hybernis algoribus lauari persuasit; mersit ęgros in lacus. Videbamus senes Consulares usq́ in ostentationẽ rigentes. Qua de re extat etiã Annei Senecę astipulatio. Nec dubium est, omnes istos famam nouitate aliqua aucupantes, animas statim nostras negociari. Hinc illę circa ęgros miserę sententiarũ concertationes, nullo idem cẽsente: ne uideatur assertio alterius. Hinc illa infelicis monumenti inscriptio, turba se Medicorum perijsse. Mutatur ars quotidie, toties interpollis, & ingeniorũ Græciæ flatu impellimur. Palamq́ est, ut quisquis inter illos eloquendo pollet, Imperatorem ilico uitæ nostræ, necisq́ fieri. Ceu uero non milia gentium sine Medicis degant, nec tamen sine medicina. Plinius libro. 29. cap. 1.

κριδοθήκα, instrumentum in quo capiũtur locustæ, apud Theocr. Eidyl. α.

Crij. Lege, Chamæ.

Crimion, pharmaci nomen, apud Aetium, serm. 10. cap. 26. hydropicis accõmodum.

Crimnodas urinas, pro crassis Galen. interpretatur in Hippoc. Aphoris. quæq́ similitudinem farinæ triticeæ habent.

κρίμνον, crassior est ex zea, triticoq́ farina, ex qua pultem faciunt. Dioscor. lib. 2. Fit quoq́ ex siligine crassior farina, quam Crimnon uocant, fortasse hoc, quod Cremor latine uocatur: ut succus a Cremore differat sola crassitudine. Cornel. Celsus Cremorem ptisanę pro succo fere accipit. Cæterum & hordei genus est Photioni, et Cyceonis Homericæ liquamentum.

κριμνώδεις urinas. Lege, Crimnodas.

Crinanthemon, Lilium syluestre, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 138.

Crinis, corpus frigidum, & siccum, sensus expers, ad perfectionẽ corporis, tutelam, ac ornatum a natura datur.

Crinon Basilicon, Lilium uulgatum, apud Dioscor. lib. 3. cap. 115.

Crinonia, frutex ipsius Lilij, quasi liliariũ.

κρινόμυρον, ex lilijs unguentum.

Cripa Campanica, corrupte in aliquib. Columellæ exemplaribus pro Sertula Campanica legitur.

Crision, Buglossum magnũ. Dio. li. 4. c. 120.

Crisis, iudicatio est, uel opinio, & subita dissolutio.

Crisim patiuntur oẽs morbi habituales, & chronici, ut podagra, chiragra, φθίσις, &c.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Crispina. Lege, ὀξυάκανθα.
Crispinum uinum, ibidem.
Crispinus, id est, Sonchus, uel Cicerbita.
Crista gallinacea, teste Paulo libro. 3. herba quam Græci περιστερεῶνα uocant.
Crystallus lapis, & eius electio, apud Solinum cap. 25.
Crystallus, a gelu nascitur uehementer concreto, ut inquit Plinius lib. 37. cap. 2. Nec aliubi certe reperitur, quam ubi maximę hybernæ niues rigent: glaciemque esse certum est, unde & nomen Græci dedere. Oriens & hanc mittit: sed Indicę nulla pręfertur. Nascitur et in Asia, uilissima circa Alabandam, & Orthosiam, finitimisque montibus. Item in Cypro: sed laudatissima in Europæ Alpium iugis. Iuba autor est, ut inquit Plinius, & in quadā insula rubri maris ante Arabiam sita nasci, quę Neron uocetur.
Cristobulus olim magnus fuit, propter extractam Philippi Regis oculo sagittam, & citra deformitatem oris curata orbitate luminis. Plin. lib. 7. cap. 37.
Critamon. Lege, Crithmon.
κρίταμος. Lege, Crithmon.
κριθὴ, in palpebra super pilorum locū tuberculū paruulū, quod a similitudine ordei a Græcis κριθὴ dicitur. Vide, Aegylops.
Crithiasis, equorum morbus.
κρίθμον. Lege Crithmon.
Crithmon. De ea sic Dioscor. Crithmon, siue potius, Critamō, fruticosa herbula est, cubiti altitudinem petens. Nascitur in maritimis, & petrosis, folijs pinguibus, numerosis, albicantibus, ueluti portulacæ, crassioribus, & longioribus, salso gustu. Flores cādidi sunt, & semē ceu Roris marini, odoratum, molle, rotundum, quod siccatum rumpitur. Habet intus semen ru ffum, radices digiti crassitudine tres, aut quatuor, grati odoris, & iucūdi. Marc. Verg. Quā Græci Crithmon a figura seminis, ut credimus, dixerunt. Plinius, & alij ubique Batim. Columella nunc Batim, nunc olus Chordum, quod serum, & appropinquante uindemia condiatur, appellat: ad mare primum, & in litorum petris, quoniā priora satiuis sunt syluestria, & per se nascētia, inuentum: mox in hortis ubique, ad quotidianos usus consitam herbam, quam ditiorū & plebis mensę pariter nouerūt. Eam hic paulo minus quam cubitali altitudine, in caulem crescere ait, cæteri palmum erigi a terra tantum dixerunt. Quod in Italia, pręsertimque in hortensi uerius uidetur. Non ideo tamen arguendus Dioscor. Hermol. Batis duplex est: Marina, & Hortensis, quam aliqui Asparagum uocant Gallicū, Liguria Baticulam hodie appellat. Caulis ei palmum altus Plinio, cubitalis Dioscoridę. Semen feruens nucleo interiore, qui ut in rore marino Cachrys uocatur. De Marina potius quam de Hortensiana, siue quod idē est, satiua loquitur Plinius, quoties Crithmon nominat. Proinde alio loco de Bati medicinis, alio de Crithmo disserit. Mihi uidetur esse, quam officinæ uocant Cretamū, uel Fœniculum porcinū: ut in Herbarij nostri tomo secundo annotauimus. Lege Dioscoridem lib. 2. ca. 144. Plinium lib. 21. cap. 27.
Crito Medicus, citatur ab Aetio ser. 8. ca. 2.
Criton scripsit libros Cosmiticorum, quos contraxit ex Cleopatra, & Heraclide, qui & ipsi reliquerunt κοσμιτικά.
Critum. Lege. Malus Medica.

C R O

Crobysson, Aizoum minus, apud Dioscor lib. 4. cap. 92.
Croceus color. Lege, Fuluus.
Crocodilęa, terrestris Crocodili fimus. Vsus eius, ut inquit Dioscorides, ad facies muliebres fucandas. Quod in Epodo quoque testatur Horatius, cui principium est: Quid tibi uis mulier, nigris dignissima barrhis: Nec tibi iam manet humida creta, colorque stercore fucatus Crocodili.
Crocodilias, iuxta aquas nascēs herba, quā Syri Orophen appellant, ut inquit Aetius sermone. 11. cap. 2.
Crocodilion, Chamæleontis nigri figuram habet, apud Dioscoridem libro tertio, capite undecimo.
Crocodilion, Dipsacos. Dioscorides lib. 3. capite. 12.
Crocodilus, quadrupes malum, & terra pariter, & flumine infestum. Vnum hoc animal terrestre, linguæ usu caret. Plinius libro. 8. cap. 25.
Crocodilus terrestris. Vide, σκίγκος.
Crocomagma, uerbū e uerbo, fęx olei Crocini. Nam fęces unguentorum, magmata Græci appellant. Dioscorides libro primo, capite. 30.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Crocomagnes corrupte in libro de partib. Galeni legitur hodie pro Crocomagmate, quod significat quasi Croci recrementũ & fęcem, quod & in malagmatis, & unguentis efficax habetur.
Crocomeriõ, Leontopodiõ. Dio. li. 4. c. 132.
κρόκος, inter aromata censetur, nemini non notissimus: cuius probationem uide apud Dioscoridem lib. 1. cap. Crocus.
Crocus Saracenicus, id est, Carthamus, uel Cnicus.
Crocus Coryceus, e tractu Lyciæ contermino.
Crocus Lycius, e monte Olympo.
Crocus Cyrenaicus, e Cyrene: qui inter Sicilica omnia uiribus præstat.
Crocus διάλευκος, per se genus, ut inquit Plinius, satiui Croci blandissimum: sic dictum, quod sit medio sui candidum.
Crocum Centuripinum, id est, Siciliense. Plinius lib. 21. cap. 6.
Crocuta, ex cane lupoq; concepta bestia, omnia dentibus frangens, deuoransq;. Plinius lib. 8. cap. 21.
κρόμμιον. Lege, Crommion.
Crommion, aliqui Polydos uocant, Magi Calabotim, Romani Cepam.
Cronon, Magice Conyzę species tertia apud Dioscor. lib. 3. cap. 137.
Crotaphitæ, amborum temporũ musculi.
κρόταφος. Lege, κεκαλυπτονεία.
Crotion, Catanance, apud Dio. lib. 4. c. 135.
κρότωνες: insecta, quæ animalibus alijs, canibusq; præsertim inhęrent, sine motu, cum semel inhæserint: quibus cibi nullus exitus est, colore liuido,, nullis discretis membris, in globum cõtinue crescentia, donec plenius saginata, post aliquot dies sponte sua decidunt. Latine, Ricini.
Croton, Ciri, apud Dioscor. lib. 4. cap. 167.

C R V

Cruciantes equi qui sint apud Plautũ, Lege, Succussarij.
Crucium uinum, pro acerbo & austero ueteres dixisse, autor est Celsus.
Cruda, ideo uocamus, siue distillationes, siue urinas, sedimina alui, & id genus ex eo, quod calore nec uincant, nec consistant. Aristot. lib. 4. Meteo.
Cruditas uocatur, ubi cibi in totum non permutantur: & est perditio, & perfectæ priuatio actionis. Aetius serm. 9. cap. 23.
Cruditas, redundantia stomachi, quæ nascitur ex ægra concoctione.
Cruditas, ciborũ proprie corruptio, & mala concoctio.
Crudum, id est, intactum, sine sulco & pastinatione. Colum. lib. 3. cap. 13.
Crunismos, est torrentis modo cum strepitu & murmure demanante embrocatio. Vtitur eo uocabulo Paulus lib. 2. cap. 53.
Cruris caput, ubi crus coxarũ committitur.
Crustana, lingua Dacorum Chelidonium, apud Dioscor. lib. 3. cap. 200.

C R Y

Crymodes febris, quæ pulmone sacris ignibus correpto prouenit.
Crypsorchis, est sensus testiculi, uel testiculorum.

☞ C T

κτηδόνες, fibræ.
κτείς, id est, Pecten, uel Epision, uel Interfemineum.
Ctesias e Gnido, ut inquit Strabo libro. 14. Medicus Xerxis Regis.

☞ C V B

Cubitor bos, qui libenter decumbit in sulco, & uitio decumbendi obnoxius est. Columella lib. 6. cap. 2.
Cubitus uocatur, quod ab olecrano, ad extremum medium digitum, interuallum existit.
κουβαρός, Millepeda, quæ sub aquato uase stabulatur, animal multis pedibus nitens: quę contactu in orbem cõuoluitur, & contrahitur. Vocatur & πολύπους.

C V C

Cuci, differt ab Cici, cuius meminit Dioscorides lib. 4. cap. 167. De quo uide Barbari Coroll. loco citato.
Cucullones, idẽ putamus quod Cucullos. Rustici est uestimenti genus.
Cuculus, græce, Coccyx.
Cucumer Laconicus, qui non rigatur, neq; gaudet aqua ut reliqui.
Cucumer Scytalius, Cucumeris satiui quædam differentia alia.
Cucumer Beotius, a regione & loco sic dictus, satiui generis.
Cucumeres citrini, qui uulgo Citreoli, a colore Citri nominantur, maiores multo uulgaribus, nec striati.
Cucumer anguinus uidetur esse, qui syluestris, multo infra magnitudinem satiui.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Cucumer ſylueſtris quid ſit, uide apud Dioſcoridem lib.4.cap.155.

Cucumis, a curuitate dictus eſt, ut placet Varroni.

Cucumis erraticus, Cucumis anguinus.

Cucumis angueus, Cucumis anguinus.

Cucumis, id eſt, Cucumer ſylueſtris, apud Dioſcor.lib.4.cap.155.

Cucumis cæruleus. Lege, Cæruleus.

De collo Cucurbitæ. Semina in Cucurbitis quę proxima collo fuerint, proceras pariunt, quæ in cibis ſunt eſculentiores: quæ in medio ſunt, rotundas: quę in lateribus, craſſas, breuioresq́ progenerant. Cucurbitarium, locum uocant conſitum Cucurbitis: ſicut Cucumerariū, ubi ſati ſunt Cucumeres. Colum.lib.2.cap.3.

Cucurbita cameraria, quæ in tecta ſcandit, & leni umbra, teſtudines & pergulas aperit.

Cucurbita plebæia, quæ humi flagellis reptat.

Cucurbitam ſatiuam κολύκινθαν Gręci uocant, ſylueſtrem κολοκινθίδα. De hac plura in deſcriptionibus Cucumerum, & Cucurbitarum.

Cucurbitula, inſtrumentū notum balneatorum, Græci συκίαν uocant. C. Celſo in ore frequens.

Cucurbitularum duo ſunt genera: Aeneū, & Corneum. Aenea altera patet, altera clauſa eſt. Cornea altera parte ęque patēs, altera foramen habet exiguum. In Aeneā linimentum ardens inijcitur, & ſic os eius corpori aptatur, imprimiturq́, donec inhæreat. Cornea per ſe corpori imponitur. Celſus lib.2.cap.10.

Cucurbita quando adhibenda, Lege, Heryſipelas.

C V D

Cudentes dicuntur, qui in area baculis excutiunt, exteruntq́ legumina, ac frumenta: a cudendo, id eſt, feriēdo nominati. Columella lib.2.cap.10.

κονδυλώδης, nodoſus.

C V L

Cum Culabula. Emenda, Cunila bubula. hoc enim nomine appellatur herba, cuius plura ſunt genera. Eſt enim Cunila, quæ bubula appellatur, cuius confectio contra ſerpentes uino bibitur. Eſt alia Cunila gallinacea appellata a noſtris, a Græcis Origanum heracleoticum. Tertiū genus eſt eius, quæ a Græcis Maſcula, a noſtris Cunilago uocatur. Vires Cunilæ uehementiſſimas in omnibus his generibus, tradit Columel.lib.6.cap.12.

Culeus, quadraginta urnas cōtinet Plinio, Columellæ, & cæteris.

Culex, herbæ nomen, cuius uſus eſt ad Cucumeres macerandos, ut prorſus ſine ſemine creſcant: atq́ ab Theophraſto Canopam uocari exiſtimat Barbarus. Theodorus Canis oculum, & Canuram interpretatus eſt: quaſi Cynopam, non Canopam probauerit. Olus hoc, ut inquit Theophr. primis poſt æquinoctium imbribus germinat, & inter ſpicatas herbas ponitur.

Culicij panes, magni & ſordidi.

Culigna, uas uinarium, apud Catonem.

Culmus, idem quod Calamus, cum ſpicę penitus oriūtur, in ſummo ſpicę iam maturę.

C V M

Cuminum Regiū, Cuminum ſatiuū apud Dioſcor.lib.3.cap.66.

Cuminum Regium quorundam opinione Amni, ut inquit Dioſcor.lib.3.cap.68.

Cuminum Aethiopicum, Cuminum ſylueſtre, ſecundum Aetiū. Vocarūt & Amni quidam ex ueteribus Aethiopicum Cuminum, ut inquit Dioſcor.lib.3.cap.68.

Cuminum Thebaicum, Cuminū ſylueſtre, apud Dioſcor.lib.3.cap.67.

Cuminum ruſticum, Cuminum ſylueſtre, apud Dioſcor.lib.3.cap.67.

Cuminum ſylueſtre, apud Dioſcoridem libro.3.cap.67.

Cuminum ſatiuum quid ſit, uide apud Dioſcoridem lib.3.cap.66.

C V N

Cunicula bubula, herba qua ſe tuētur teſtudines contra ſerpentes pugnaturæ. Nunc dicitur Cotula, Bouis oculus, & flos eius maior Chamæmilla.

Cuniculi, leporum genus fœcunditatis innuumeræ.

Cuniculi. Lege, Hiſpani lepores.

Cunila. De Cunila, & Cunilagine, & Coniza, uide doctiſſima quædam apud Dioſcoridem in Commentario Vergilij. De Coniza altera, ſiue tertia, libro tertio Dioſcoridis, cap.137.

Cunila, Origanum ſylueſtre. Dioſcor.li.3. ca.32. Succinit quoq́ Nicander.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Cunila gallinacea quid sit, uide in dictione Origanum Heracleoticum.
Cunila transmarina, Thymbra Dioscoridis. Autor Barbarus lib. 3. cap. 43.
Cunilago, Coniza, apud Dioscoridem lib. 3. capite. 135.

C V PH

Cupheriō, fluor sanguinis per nares. Quod uitium equis procliue est, inquit Vegetius, si ultra uires agitentur ad cursum.

C V P R

Cupressus longa, subiecta caudice attollitur, partim satu, & plantatione, partim semine proueniēs. Plura de Cupresso Plin. lib. 16. cap. 33. Dioscor. lib. 1.
Cupressus Cretica, herba Sabina.
Cupressus. Lege, Pedibus.
Cuprum ustum, Gebrant ertz.

C V R

Curandi optima ratio apud Galenum. 14. Method. est curare breuiter, sine dolore, & tuto.
Curare tuto, est cōsequi id quod uelis: non lædere, & curare, ne redeat morbus.
Curatoria, Medicinæ species. Lege, Medicinæ partes.
Curta, ea quæ græce κολοβώματα, de quibus uide Paulum lib. 6. cap. 26. & dictionē κολοβώματα.

C V S T

Custos summittendus. Alendus palmes, quem Custodem uocant, & pręsidiarium: de quo Plin. hæc: Et qui uocatur Custos, hic est nouellus palmes, non longior tribus gemmis, proximo anno materiam daturus, si uitis luxuria se consumpserit. Columella lib. 4. cap. 24.

C V T

Cutis, est corpus neruosum, totam corporis superficiem exornans, atq; protegens, idq; decoris gratia: etiam ut offensam & noxam omnem prohibeat. Galenus de Definitionibus.

C V Z

Cuzula. Lege, Galerita.

C Y A

κύαμος, Faba.
κύαμος ἑλληνικός, Faba græca: quæ sic dicitur, ad differentiam Fabæ Aegyptiacæ.
κύαμος ποντικός, idem quod Faba græca.
Cyamos. Lege, Onos.
Cyamos leucos, Aconiti species altera, apud Dioscoridem libro. 4. capite octauo.
κύαμος, id est, Faba. Sic uocatur prima τῆς ἥξις mammæ, quæ lac præstat.
Cyamus, poculum, apud Aetium sermone 13. capite. 122.
Cyaneus color. Lege, Cæruleus.
Cyaneus lapis. Vide in dictione, Cęruleū.
κύανος, Cæruleus color.

C Y B

Cybellion, Medion herba, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 21.

C Y C

Cyclaminos, Cyssanthemō, folia habet Hederæ purpurea, uaria, in quibus susq; deq; albicant maculę, caule nudo, quaternos digitos ęquante, floribus in eo purpureis, radice nigra. Vide Dioscor. lib. 2.
Cyclamini radix, quomodo cōueniat cum Aristolochia, abunde tractatum est a nobis in Herbarij nostri tomo. 2.

C Y D

Cydonia illud uocatur, quod pison, ueneno aduersarium.
Cydyomalum. Lege, Codymalum.

C Y E

Cyema, id est, conceptus. Sic Galenus lib. 1. de Symptomatum caussis uocat.

C Y I

Cyiranion, Veratrum nigrnm, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 152.

C Y L

Cylindro. Lapis teres instar columnæ, & uolubilis, dicitur græco uocabulo Cylindros. Vergilius præcipit aream Cylindro ęquari oportere. Cylindraceę figurę, sunt siliquæ pisi. Vide Columellam libro undecimo, cap. 3.
Cyllastis, hordeaceus panis.

C Y M

Cymata, tenuiores cauliculi.
Cymatilis color, ab unda dicitur.
Cymatius color, item ab unda.
Cymatophleges. Lege, Planetæ.
Cymindis, nocturnus accipiter. Plinius libro. 10. cap. 8.
Cyminum latum, Seseli Massiliense, ut inquit Barbarus in Corollario, lato ēm grano & fuluo est.

C Y N

Cynamulgus, Arabiæ auis, magnitudine Otidis. Plinius libro decimo, capite tricesimo tertio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Cymbalaris herba, folio tenui, angulofo, hederaceo, flore paruo, purpureo, in muris terræ nafcens: quam quidam genus alterius Capni herbæ faciunt. Barbarus in Corollario Cotyledonis.

Cymbalion, Cotyledon, apud Diofcoridē lib.4.cap.39.

κυμβὴ, Græcorum lingua uocatur caput. Vnde & κύμβαλος, qui in caput faliens, crura tenet furrecta.

Cynanche, Apocynon, apud Diofcoridē lib.4.cap.84.

Cynanchon, Apocynon, apud Diofcoridē lib.4.cap.84.

Cynanthropia, idem morbus qui & Lycanthropia. Lege, Lycanthropia.

Cynarica, Apocynon, apud Diofcoridem lib.4.cap.84.

κυνάγχη. Lege, συνάγχη.

Cynas arbores uocant, ex quibus Arabes ueftiuntur, folio palmæ fimili. Sic orientales fuæ arbores ueftiunt. Plin.lib.12.ca.11.

Cynia, Cynocrambe dicta ab Diofcoride lib.4.cap.202.

Cynobrium, Cynober.

κυνοκάρδαμον. Lege, Cardamon.

Cynocardamon, & Cardamantice, folo nomine ftatim Cardamon indicant. Lege, Cardamum.

Cynocauma, incenfio, & ardor ex morfu rabidi canis.

Cynochala, Polygonum apud Diofcoridē lib.4.cap.5.

Cynocephali forma quidem fimiarum, uerum maiores, ualidioresq́, ac facie, tū dentibus & robore canibus propiores, humani geftus æmuli: & fi infanti admoueris, ei ubera mulgenda præbent. Aelianus.

κυνόδοντες, canini dentes: quoniam in acutum producti, caninos proferunt dentes.

Cynocephali genitura, Magice, Anethū, apud Diofcoridem lib.3.cap.65.

Cynocephalon, Pfyllium, apud Diofcoridem lib.4.cap.73.

Cynocrambe, Cynia herba, apud Diofcoridem lib.4.cap.202.

Cynoctonon, Apocynon, apud Diofcoridem lib.4.cap.84. Eft & altera fpecies Aconiti.

κυνόδηκτα, rabidorum canum morfus.

Cynodontes, id eft, Dentices, Thynnorū generis pifcis.

κυνόγλωσσον, & plantaginem, & plantagini aliam fimilem herbam fignificat, quę in officinis uocatur Cynogloffa.

Cynogloffon, topiarijs operib. gratiffima: dicta fic, quia caninas imitetur linguas.

Cynomazon, Chamæleontē Vergilius interpretatus eft, quod in pulte necandis canibus datur, quam Græci μάζαν uocant.

Cynomia, Pfyllium, apud Diofcoridem libro.4.cap.73.

Cynomorion, id eft, Orobanche, uel Erui angina: fic dicta, ut inquit Diofcorides, ab fimilitudine canini genitalis.

Cynomoron, Apocynon, apud Diofcoridem lib.4.cap.84.

κυνόμορφος, Crocus a quibufdam dicitur.

Cynoprofopi, in defertis Indiæ Aethiopiā uerfus, capite, dentibus, ac pelle canibus fimiles, hominibus reliqua. Circa labra more draconis pubefcentes, unguibus manuum pręacutis, tū curfu ueloces. Aelianus.

Cynorhoda, fyluestres rofæ, fpongiolis, penicillisue inter medias eius fpinas nafcentibus, unico aduerfus expauefcentes aquā a morfu canum remedio, nec fere ante Plinium comperto: unde nouatum ei nomē, ut exiftimat Barbarus. Quanquam Ariftoteles hanc uocet Cynacanthon, hoc eft, caninam fentem, cantharidum feracē. Eft & Cynorhoda alia, fed Lilium.

Cynorhodos, rofa quædam fylueftris, quæ morfum canis rabidi medetnr. Plinius libro octauo, capite.41. & libro.25. capite.2. & capite.89.

Cynosbaton, Capparis, aliud a Cynosbato cuius meminit in primo libro Diofcor.

Cynosbatos, Smilax, apud Diofcoridem lib.4.cap.145.

Cynofeuma. Lege, Mænas.

κυνόσβατος, id eft, Rubus canis, uel Caninus rubus, Caniculus, uel ut Columellæ placet, Sentis canis: frutex eft arboris inftar, Rubo longe maior: folia fert latiora Myrto, firmis circa ramos fpicis, flore candido, fructu oblongo, nucleo oliuæ fimili, qui per maturitatem fuluefcit, & flofculos intus continet fpecie propius punicæ arboris. Vide Diofcoridem libro primo. Plinium lib.33. cap.23. Theophraftum lib.3. cap.17. & 18. Columellam lib.12.

Cynozematitis, Coniza, apud Diofcoridē lib.3.cap.135.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Cynoxyllon, Chamæleontē nigrum uocat Dioſcor. lib. 3. cap. 10. propter grauitatem odoris, quoniam ὄζειν, olere græcis eſt.

C I P

Cypariſſias, Tithymali ſpecies quinta, apud Dioſcor. lib. 4. cap. 168.

Cyperus in Aegypto eſt arbor ſemine Coriandri, candido, odorato, quod coquitur oleo: & inter odoratos frutices numeratur. Hierony. in Cōmentarijs Cantic. tradit Cypron eſſe genus uirgulti, quod fructum ferat odoratum in modum uuæ florentis, & Cypros uua florens appellatur. Præterea Cyperon uocant iuncum quendam triangulum, quem multi non diſcernunt a Cypiro, uicinitate nominis. Plin. diſtinguit utrumq; aitq; Cypirum eſſe gladiolum, radice bulboſa: Cyperū uero iuncum anguloſum, iuxta terram candidum, cacumine nigrum, folia porraceis exiliora, radicem oliuæ nigra ſimilem, Cyperida uocari, magni in medicina uſus. uide Columellam, lib. 12. cap. 21.

κύπειρος, Cyperus, id eſt, Eryſiſceptrum.

Cyperus, inter alia etiam maioris Dracontij cognomentum.

κῦφι, thymiamatis cōpoſitio eſt, dicata Dijs qua abunde Aegyptij ſacerdotes utuntur: in antidota miſceri ſolet: græce κῦφι. Dioſcor. lib. 1. cap. Cyphi.

κύφωκες καυτες, concremata buccina.

Cyporon, genus paluſtris herbæ. Lege Dioſcoridem lib. 1.

Cyprinus, piſcis marinus. Plinius. libro. 9. capite. 16.

Cypripum, Aiuga, uel Chamæpitys apud Dioſcor. lib. 3. cap. 176.

Cypros, alias apud Plinium Liguſtrum.

Cyprus in Aegypto eſt arbor Ziziphi folijs, ſemine Coriandri, flore candido, odorato. Coquitur hoc in oleo, premiturq;, quod poſtea Cyprus uocatur. Plin. lib. 12. cap. 24. Quidam Liguſtrum eſſe putant: quæ & in Italia naſcitur. Theophraſtus uero Cyperinon unguentum ſic uocat.

Cypſeli. Lege, Apodes.

κυψελίδες, καὶ κυψέλαι, aurium ſordes. Latini, aurium marmorata uocant, autore Plinio. Iuniores etiam Cerumina.

C Y R

Cyrenaici canes, ex lupis & canibus editi, Crocutæ dicti.

Cyribia, excreta tritici, aut hordei.

Cyrillus medicus, citatur ab Aureliano, libr. 9. capite. 49.

Cyrites panis, qui ex polline conſiſtit, minime omnium nutrit.

C Y S

Cyſſophyllon, Cyclaminos.

κύστις, ueſica.

Cyſtiolithi, lapides qui ſpongijs innaſcuntur; ſic dicti, quia ueſiculæ medeantur.

C Y T

κύτινος. Lege, ὑπόκυστις.

Cytinus aliter ab alijs exponitur. Dioſcor. lib. 1. florem Punici interpretatur, ſed ſatiuæ, Balauſtium uero ſylueſtris. Plin. libro. 3. cap. 6. pomum ipſum immaturum, & primum partum eius florere incipientem Cytinum appellat. Cytinū ipſe quoq; Dioſcor. cognominat Apollinaris herbæ florem: cæterum non proprie, ſed per translationem. At Cicum M. Varroni dicitur membranula prætenuis in malo punico inuenta. Vnde Cicures, animantes quæ non ſunt feræ atq; agreſtes. Vide, Balauſtium.

Cytiſus, uel Cytiſum, hederæ modo ſtrangular ſata. meminit Dioſcor. li. 4. ca. 114.

Cytrago, Dioſcoridę Meliſſophyllon, lib. 3. capite. 117.

κυρτὰ, gibba, ſummitates in ipſo iocinore: eius inferiora uero, σιμὰ.

κυρτότης, mediæ ſpinę affectio.

κύτος, uide Balauſtium. Eſt autem os capitis uniuerſum. Pollux, latine Caluam, uel Caluariam dicit.

D A C

DAcar, græce δάκαρ, inſuauis & uilis caſſia.

δακρυόποιος, lachrymas ciens.

δάκρυον τοῖς αἰθιοπικοῖς ἐλαίας, id eſt, lachryma oleæ æthiopicæ. Lege. Lachryma æthiopica.

δακτύλιος. uide Porus, & Orron.

Dactylos, noſtra ætas, & uulgus medicorū omne Palmulas, uel Palmę fructum facit: cum tamen proprium genus & nomen olim habuerint, Vergilio teſte, qui in Palmarum cenſu, prælonga gracilitate curuati, humanis digitis, quos gręci δακτύλους uocant, ſimiles erant. Lege φοῖνιξ, & Palma. Plinius libro. 9. capite. 61. Nuſq; non

i

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

lucent, etiam dentibus adhuc triti.

Dactylus Idæus, Pæonia apud Dioscoridē libro. 3. capite. 158.

Dactyli, uuæ sunt prælongis acinis porrectæ. Vnde & nomen a digitorum longitudine sortiuntur: sicut & Dactylites dictæ a digitorum gracilitate. Bumasti uero ab eo nominantur, quod tument mammarum modo. De quibus poeta: Tumidis bumastæ racemis. Alio nomine Bumamam uocant. Mos est Græcorum, in magnitudine rei demonstranda, apponere hanc particulam, Bu. ut docet. Suidas. Hinc βούπεινα ἡ μεγάλη πεῖνα, id est, magna fames. Hinc βούλιμον καὶ βούγλοσσον, aliaq; complufcula, autumat M. Varro a bobus dici, plæraq; id genus magna, in Columella libro. 3. cap. 2.

Dactylion, Scammonia apud Dioscoridē libro. 4. capite. 182.

Dactylitis, Aristolochia longa, Dioscor. libro. 3. capite. 5.

D A G

δάγμα, καὶ δῆγμα, morsus serpentis, uel rei uenenatæ.

D A L

Dalion, herbarius medicus, citatur a Plin.

D A M

Damæ mansuescunt raro, cum feræ dici uere non possint. Plin. lib. 8. cap. 16.

δάμαλαι καὶ πόρτιες αἱ μήπω εἰς ζυγὸν ἐλθοῦσι. Theocriti interpres, ἀντὶ δαμάλεσ, quanq; dicitur & δαμάλη.

δαμασσώνιον. Lege, Halimum.

Damassonion, Alisma apud Dioscoridem libro. 3. capite. 170.

Damnamene, Leontopodion apud Dioscoridem libro. 4. cap. 132.

D A N

Danae, Laurus alexandria apud Dioscor. libro. 4. capite. 148.

Danais, Coniza apud Dioscoridem libro. 3 capite. 135.

Damales, Iuuencus. Phociō damalin omne animal existimat in iuuenta.

D A P

δάφνινον ἔλαιον, oleum laurinum.

Daphnitis, uinca peruinca apud Dioscoridem libro. 4. capite. 150.

δαφνίτις, interdum Cassia electa. Lege, Casia.

Daphnidon, emplastrum nobile ad extrahendum: quod græce ἐπισπαστικὸν, sic dictum, quia constat διὰ δαφνίδων, id est, ex baccis laurinis. Celsus libro quinto, capite decimo nono.

Daphnoides, Clematis apud Dioscoridem libro. 4. capite. 8.

Daphnoides, & ipsa Laurus syluestris, apud Dioscor. lib. 4. cap. 149.

Daphnois, id est, Isocinnamon. Plinius libro. 12. capite. 9.

Daphnos, Laurus Alexandrina apud Dioscor. lib. 4. cap. 148.

Dapsilis, musto larga, copiosa, & musti ubertate luxurias. Dictio græca est, nostris frequēter usurpata. δαψίλεια dicitur largitas, & opulentia, ut inquit Suidas. πολυτέλεια δαψιλης ὁ πολυτελης, in Colu. libro. 3. capite. 2.

D A R

Daratos, panis non fermentatus.

Darenion. Sium: quod quid sit lege, Sium.

δάρκα. Lege. Casia.

Dardanus, Cicuta apud Dioscoridem libro 4. capite. 82.

Dardanion, Aristolochię species tertia, Clematitis dicta: de qua uide Dioscoridem libro. 3. capite. 5.

δάρσιν Hierophylus excoriationem appellauit, modo quo anatomici cadauera excoriant: a uerbo δέρω deriuans, quod tam actioni, q; effectui commune est.

Darsisan quid reuera sit, uehemens hodie controuersia. Nec hic sane conueniunt Arabum interpretes. Nam Euricius Cordus, uir ueterem Medicinam edoctus, Aphalathon esse cōtendit eam, cuius meminit Dioscorides libro. 2. Verum huius sententiam ut non facile improbarim, ita non habeo cur affirmem: maxime cum in hijs atq; alijs peregrinis, non aliter q; cæci in tenebris palpemus. Nec hic quicq; ad rem facit opinio, suspicio, sed loca adeunda, cōsyderandæ & cōtemplandæ res ipsæ sunt. Toti sunt in hijs suspicionibus etiam Manardus & Leonicenus, magno interim risu multorum.

Darsion, id est, Aphalathus. Lege, Aspalathus.

Dartæ, Lege, δαρτοί.

δαρτοί, sunt membranę exteriorem pellem eritroidi tunicæ agglutinantes, ipsiq; ea parte adhærentes, qua ipsa testibus a po-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ſteriore parte annexa eſt. Hãc uero exteriorem laxam ac rugoſam pellem, teſticuculis circumtextam, Scrotũ uocant. Paulus libro. 6. capite. 61.

δάρτον, ualentior tunica, quæ interiori uehementer ima parte inhæret, eodem loco.

D A S

Daſmophon. Lege, Thlaſpi.

Daſpis, Chryſoſpermon apud Dioſcoridẽ libro. 4. capite. 59.

Daſypodes. Lege, Lepus terreſtris.

Daſypodion, Viola purpurea, apud Dioſcor. libro. 4. capite. 123.

D A T

Dathiathum, thus minus probatum, & ſecunda uindemia.

D A V

Daucos, fœniculo ſimilis herba, ſpecies eius uide apud Dioſcor. lib. 3. cap. 81. Plin. libro. 19. cap. 5. item lib. 25. cap. 9. Maſculino et neutro dici, ex autoribus obſeruaui mus: a noſtris uocatur, Gallica paſtinaca.

Daucus Dircæus, quid ſit, uide apud Dioſcor. libro. 3. capite. 81.

Daucus Creticus, Daucus electior atq; pro batior: apud Dioſcor. lib. 3. cap. 81.

δαῦκοσ ἄγριοσ, Daucus agreſtis.

Daucus ſylueſtris, pes galli.

☞ D E A

Dearticulatio, eſt mutatio, uel corruptio oſſis ſecundum naturam, in locum præter naturam.

D E C

Decacuminare, eſt cacumen decutere. Vnde decacuminatio. Plinius. Hęc ſimilis & decacuminatio rationem habet cupreſſi, pi ceę, cedri. hæ enim detracto cacumine, aut ignibus aduſto, intereunt. Columella libro. 5. capite 4.

Decacuminatio, id eſt, comarum & cacumi num arboris detractio, quomodo fieri debeat, require ex Theophr. lib. 4. cap. 17.

Decamœron, id eſt, Decumanum, cõſtans ex decem rebus, deſcribitur ab Aetio ſermone. 12. cap. 44. Alias, Decamyrum.

Decapulare, eſt oleum de uaſe in uas transfundere. Nam elutrare, & transuaſare latius patent. Vide, Elutrare.

Decemmodiæ, capaces decem modiorum, ut trimodiæ trium. lib. 12. cap. 18.

Deceſſio uocatur mali, cum inclinat.

Declinatio morbi uocatur, omnis ea pars, quæ uigorem ipſum ſubſequitur uſq; ad ſecundæ acceſſionis principium. Galenus lib. 1. Criſium, cap. 3.

Decolor. Lege, Color uarius.

Decoctio dicitur, quando herbæ, flores, ſemina, radices, uel aliud cuiuſcunq; generis decoquitur in aqua communi, uel diſtillata, ſeu aliquo liquore: ut uirtus harum rerũ per decoctionẽ recipiatur, in aquis in quibus decoquuntur.

Decretorium ſydus, tempuſq; dicitur id, ex quo de prouentu aliquarum rerum futuro ſumitur iudicium. Vnde ſua quoque medici auguria, dies Creticos appellant, quos noſtri Decretorios uocare poſſunt.

Decumanum uocant limitem, ſecantem agrum ab exortu ad occaſum: uineas quoq; limitant decumano. Colum. lib. 4. ca. 20.

Decuſſabimus, id eſt, deformabimus, duce muſq; in decuſſas, id eſt, denormabimus, digeremuſq; ad æquilibrium. Hoc uerbo utitur & Vitruuius: dictumq; uidetur à decuſſibus, hoc eſt, a denario numero, qui perfectus & abſolutus eſt. Quidam legũt, decuſſauimus, ut ſit præteriti temporis: quod intellectui magis quadrat. Quod autem ait, in ſpeciem græce literæ: neq; δ, intellige, neq; λ, ut quidam opinantur: ſed χ, talis eñ litera ſtellæ ſimilior eſt, cuius effigiem repreſentare ait hanc machinam. Colum. lib. 4. cap. 13. Hinc in ſtellam decuſſare ait lib. 4. & decuſſatim per decuſſes, & per fruſta cuiuſdam magnitudinis abſolutæ: ſicut decuſſis, hoc eſt, denarius numerus perfectus habetur. Libro. 12. capite. 53.

D E F

Defecta corpora, & defecti ſunt, quos Græci παρέτους uocant, quaſi reſolutos: & reſolutionem ipſam πάρεσιν.

Defectio animi, Syncopis.

Deficientes morbi. Lege, Morborum quidam continui. &c.

Definitio ſecundum aliquos, eſt oratio demonſtrans cuiuſmodi eſt illud de quo fit ſermo. Vel ſic: Definitio eſt oratio mentis concæptum aperiens. Hanc alij ſic definiunt: Definitio eſt, quæ cõpendioſa ſub monitione nos in rerum cognitionem uocibus ſubiecta adducit. Aut hoc modo: Definitio eſt oratio id eſſe quod eſt, demõ ſtrans. Aut: Definitio eſt oratio, quæ de-

clarationem & intelligentiam rei demonstrat, & elucidat. Definitio item est rei qua si in uniuersum dicta, non tamen uniuersalis, in propositione per singulas partes, siue in uniuersum deductio.

Defluxio capillorũ, est decidentia sequens plærumq; deficientes: aut qui ex morbo longo conualescunt.

Defrugare segetem uidetur, qui uel nimia fœtura exinanit agros: uel per inscitiam, aut negligentiam perdit, lacessitue fruges. Omnino, cũ uel festinaca sementis est, uel serotina, præproperecq;, aut præpostere quid agitur, defrugari segetem contingit.

Defrutum uinum, quod ad tertiam partem decoctum est. De quo, & passo, & sapa Columella plurima.

Defrutare. A defruta, inclinatum est uerbum defrutare, quod significat defrutum conficere, & sapam coquere. Vnde & defrutariæ cellæ nomen est inditum. Defrutum uero a deferuendo dictum est, significatq; uinum decoctum ad dimidiam mensuræ partem, redactumq; ad spissitudinem mellis, cuius uicem quoq; præstat. Colu. libro. 2. capite. 22.

Cellam defrutariam. Impositum est nomen uillæ defrutarię, ab eo, quod in ea fit defrutum. Est autem defrutum uinum ad dimidiam mensurę partem decoctum, ut docet Plinius. Autumat Palladius, defrutum a deferuendo dictum.

Defunctus, pro cadauere. Quod & sepultura quoq; Ciceroni dicitur quandoq;, ut cũ ait, Illam insepultam sepulturam.

D E G

Deglutio, est nutrimenti humidi & sicci a stomacho ad uentriculũ attractio. Vel sic. Deglutio est humidi, & alimenti ex ore per stomachum in uentriculum delatio.

D E I

Deiectiones syncerę apud Hippoc. uocantur impermixta aquasę humiditati: quoniam solus humor euacuatus deijcitur, siue biliosus, siue melancholicus, siue porri colorem præ se ferens, siue bilis quæ sanguinosa nominatur. Galenus lib. 7. Aphorismorum, apho. 23.

Deiectionem alui, uide apud Cels. li. 2. ca. 11.

Deijcere aluum, excrementa reddere.

D E L

Delcani, a Delcano amne dicti pisces, salsamentis idonei: quos alij Leptinios, & Lebianos cognominant.

δηλητήρια, medicamina quæ nõ alunt quidem in corpus adsumpta, sed magis euacuant, aut huiusmodi aliquid efficiunt in corpore. Cuiusmodi uocantur ea, quæ hodie et καθαρτικά dicuntur. De Deleterijs plura Gale. 3. temper.

δηλητήριον φάρμακον, id est, perniciosum atq; mortiferum medicamentum.

Delphica laurus. Lege, Laurus delphica.

Delphines, in mari Bosphoro Thracię. Naturas eorũ post Plin. nemo pulchrius depinxit Solino, cap. 22. de Delphino. alias apud Plin. lib. 9. cap. 8.

Delphinias, Delphinium apud Dioscoridẽ libro. 3. capite. 82.

Delphinium, herba Sena, cuius folia hodie habentur in myropolijs, de qua uide Dioscor. lib. 3. cap. 82.

Delphinus discipulus Acronis. Item Empiricus. Galenus.

Delphax, Græce δέλφαξ, porcus est adultus atq; masculus: ut grammaticus Aristophanes existimat. Certe Delphax & pro fœmina sue capitur quandoq; a poetis.

Delphinorum lepida historia, apud Gellium libro. 7. capite. 8.

Delphini etiam naturam uide apud Plinium libro. 9. capite. 8.

Delibretur, detorticetur. Decorticatio, id est, corticis detractio, infesta est & exitialis arboribus. Nam nouellæ in primis arbores, cortice in orbe detracto necantur. Excipitur suber, quod sic etiam iuuatur. uide Colum. lib. 6. cap. 4.

Delicata, ganeata, saliaria, lauta fercula, opsonia, & bellaria.

Deliarium, Coniza apud Dioscoridem libro. 3. capite. 135.

Delyrium, errans, et deprauatus spirituum in cerebro corrupto motus.

Delyrium, mediocris insania est. Galenus libro. 7. Aphoris. 9.

D E M

Demarchus, Medicus, plura scripsit, & citatur ab Aureliano.

Demenij. Lege, Pomi nomen.

Demetrij duo fuerunt. Vnus Attalæus. Alter Appamęus Herophili hęreseos: ex quibus Appamæus libros aliquot interiorum posteritati dedit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Dæmon metallus, Bergmeñlin.

Dæmonifuga. Lege, Perforata.

Dęmon bonus, Peucedanum apud Dioſcoridem libro. 3. capite. 90.

Dæmos, Catanance apud Dioſcoridem libro. 4. capite. 135.

Demoſthenes quidam, & Seuerus, & Antylus, Rufus, Adamantius, Athenæus, & Herodotus, aliquoties a Georgio Valla citantur, de natura & morbis oculorum. Pręterea de uniuerſi corporis purgamentis. Quæ alia inſignia ſcripſerint, nõ lego.

Democrates uir pręſtantiſſimus, ipſe quoq; medicus factus, ut inquit Gale. integrum librum de Antidotorum confectura uerſibus eleganter cõplexus eſt, lib. de Ther. ad Piſonem.

Demos, pinguedo.

D E N

Denarius. Vide, Vncia.

δενδροάζειν, eſt ſub arboris, uel quercus umbram humiliter confugere. Quod ante inuentas domos, ueteres feciſſe, Diodorus Siculus teſtatur.

δενδρολίβανος, arbor thuris.

Dendrodes, Tithymali ſpecies ſexta, apud Dioſcor. lib. 4. cap. 168.

δενδρώδης, arboreus.

δενδρύφιον, arbuſtula.

Dendrolachana, Oleri arbores.

Denſatilia ſunt, quæcunq; præſſatilium ſtabilem, fixamq; habent præſſationem. 4. Meteoro. capite. 9.

Dens, uertebræ cuiuſdam nomen, quæ & uertebra dentiformis nomine alio. meminit Gale. de locis affectis lib. 4. cap. 5.

Dens. Cum dentibus nati ſunt quidam, ut Papyrius puer, & M. Curcius dentatus. Solinus capite. 4.

Dentium uice quidam oſſis unius ſoliditate armantur. Sic Pruſias. Solin. lib. 4.

Dentium numerum diſcernit qualitas ſexus. In uiris enim plures, in mulieribus pauciores. Idem.

Dentes cibum conterunt, conficiuntq;: & ad uocis articulationem nonnihil faciunt.

Dentifricium, puluis quo atteruntur, & emundantur dentes.

Dentiducum plumbeum, lege, ὀδοντάγωγον.

Dentrix. Lege, Piſcium fere.

Denſum dicitur, quod meatus dẽſos habet.

D E P

Depaſtiones, quæ græce νομαί.

Depletur. Exhauritur, educitur ex uaſis poſt pręſſuram. Statius. Digno deplemus hauſtu. Cato. Oleum ſi poteris, bis in die depleto. Idem dixit, Amurcam dehaurito. In eodẽ ſignificatu, Plinius noſter uerbo infrequenti, ſed elegantiſſimo ait: oleũ ſæpius die decapulandum, pro eo quod eſt, deplendum, dehauriendumq;. A Catone dictus Capulator is, cuius officiũ eſt, ut concha oleum diligentiſſime tollat, ac depleat: de quo mox paulo ſic ſcribit Columella. Protinus capulator depleat. Vtiturq; perſæpe hac dictione. Dicitur autẽ Capulator, a Capula, quod nomen eſt uaſis, cuius nominis Nonius & Varro meminerunt in Colu. lib. 12. cap. 49.

Deplere, euacuare idem.

Deprauata appetentia, partim inmoderati cibi & potus cupiditas, partim alienę qualitatis deſyderium.

Depſiticum, a depſando. Eſt enim Depſare, ſubigendo manibus aliquid molle & tenerum reddere. Quod uerbo frequenter utitur Cato.

Depingere. Vnius literæ immutatione tollendum eſt mendum, ut legas: Depangere, quod plantare ſignificat. Itidem paulo mox, Quinq; maleoli pangendi ſunt. in Colum. libro. 3. capite. 16.

D E R

δήρκας, inſuauis & uilis Caſſia.

δερχευμενία. Lege, Lepus terreſtris.

δέρμα, cutis.

D E S

Deſpuere in ſinum ter, olim aduerſus faſcinationes in uſu habitum a ſuperſticioſis: uel Ouidio teſte, Deſpuat in molles ſibi quiſq; ſinus. Et Theocritus, ὡς μὴ βασκανθῶ δὲ τρὶς εἰς ἐμὸν ἔπτυσα κόλπον, id eſt, Deſpui & ipſe ſinum ter, ne quis forte noceret.

Deſquamare, græce, ἀποούρματα.

Deſtillationes dicuntur, qui ex oculo feruntur humores, qui nec cohiberi poſſunt, nec uolentibus nobis fiunt: a lachrymis hoc ſolo differentes, q lachrymæ non ſemper fluunt, & electionẽ uoluntatemq; aliquando in nobis habent.

Deſultorij, ſine ephippijs equi ad curſum apti, quos gręce Celietas uocant. Hij quon-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

dam, teste Tranquillio, a nobilissimis iuuenibus agitabantur, nunc a ministris etiam & neglectis.

Desyderia mulierum, latini uocant eleganter, Menstruorum nutrimenta.

D E T

Detrimiasis uocatur, quando pupilla latior naturali apparet, & uisa minora ueris uidentur.

Detrullare, uide, Elutrare.

δαίτισ, caput allij, uel capitulum. Significat & lampadem pusillam. Gale. autor.

D E V

Deuerrendus, scopis purgandus. Deam nomine Deuerram, coluit antiquitas: quę præerat domibus euerrendis. Conuerritores dicti scoparij, illi scilicet, qui scopis a prandio, aut cœna pauimenta deuerrunt, & purgamenta escarum tollunt. in Columella libro. 7. capite. 4.

Deusticæ, id est, crematæ, tostæq; in prunis. Columella libro sexto, capite decimo septimo.

☞ D I A

διὰ ἀνίσου, ex aniso confectio.

Dianthos, id est, ex floribus dendrolibani, uiolarum, & rosarum, ut inquit Nicolaus. sonat enim ἄνθοσ, florem græce. Hodie pro confectione ex Roremarimo solum usurpant.

διαβωρ, διαβρώσισ, larga sanguinis euacuatio, & ruptura uenæ alicuius: quando uase aliquo eroso, affatim accidũt sanguinis euacuationes, præcedente aut exiguo sputo, atq; acribus in pulmone fluctionibus; ubi quoq; pulmonis aliqua pars, aut ramentũ efferri uidetur, Lege. Reiectio sanguinis.

Diacalanthos compositionem & usum, lege apud Galenum libro quarto, de ualetudine tuenda.

διαχαλκίτεωσ καὶ φοινίκιου, emplastrum, uel medicamen glutinandis ulceribus, cicatrice obducenda, & phlegmonis curandis idoneum.

Diachysis, Delphinium apud Dioscoridẽ libro. 3. capite. 82.

διακλυσμα, collutio, cuiusmodi sunt medicamina quæ dentibus adhibentur.

Diachyton, Delphinium apud Dioscoridẽ libro. 3. capite. 82.

διακρόμμυου, medicamentum ex cepis.

Diacameron, id est, ducens hominẽ de morte ad uitam. sic enim Nicolao placuit interpretari: quo etymo, ipse uiderit.

Diacapregias, ex stercore caprino medicamen. Hoc cum exactis annis cataplasmatis uice usi fuissemus, pulchre & prospere successit res: Dij boni, q̃ nos riserant margaritarum, & μεμιγμένιο scriptores: simplicium rerum ita imperiti, ut pro ridiculo habeant, huiusmodi in usus humanos adhibere. Cum Dioscorides etiam neglectissima tela aranearum, & muscas, & alutarũ coria in multis ægritudinibus, etiam ipsorum moscho & ambræ preferat. At ego huiusmodi simplicia malim, q̃ eorũ χείρασ τῶν θεῶν: quæ quidem nõ contemnimus, si moderate & in tempore applicentur: inmodicum eorum usum uituperamus.

Diacalamentum, a calamento electarium apud Nicolaum.

Diacatholicon, uide, Catholicon.

διακαρίων, confectio ex Caricis.

Diacitoniton, siue de Cotoneis malis confectio, describitur ab Nicolao.

Diacobion, ab papauere nigro facta descriptio apud Nicolaum.

Diacostum, a costo radice dicta confectio, apud Nicolaum in Antidotario.

Diacurcuma quæ sit, uide apud Nicolaum in Antidotario.

Diacyminum, etiamsi rectius legitur Diacuminum, cumini cum alijs speciebus cõpositio.

διάχυσισ, effusio, uel diffusio, & proprie animi sese laxantis et tristiciam excutientis, ut est apud Aurelianum lib. 1.

Diadamascenon, compositio & electarium ex prunis damascenis, apud Nicolaum conpositum.

διαδάφνιδων, id est, ex baccis lauri medicamentum.

Diadema, uel ut Græcum habet Dioscori. exemplar, διάδεσμα, magicum ab Zoroaste illi inditum hortensis Maluæ nomẽ.

Diadragacanthum, a dragacantho cõfectio pectoralis apud Nicolaum.

διαγλαόκιου, collyrij genus apud Cælium Aureli. libro. 2.

διάλευκον κρόκον, Croci quoddam genus medio sui candidum.

Dialoes medicamenti confectionem, lege apud Galenum de ualetud. lib. 5.

Dialutensis, id est, uario soli genere pasta.

Dialacca, ab lacca sic dicta, apud Nicolaum in Antidotario.

διὰ λίθου φρυγίου, ædoeicum, id est, confectio ex phrygio lapide pudendis factum.

διὰ γάλακτος, confectio de lacte, cuius usus est ad columellæ curationẽ, apud Paulum libro.3.

Diagalanga, ex galanga confectio.

Diairis, ab Iri confectio, inscripta apud Nicolaum.

Diamonos, Mandragora, apud Dioscoridem lib.4.cap.79.

Diamanna, ex manna cõfectio apud Nico.

Diamargariton, ex margaritis cõfectio cordialis, apud Nicolaum.

διαμελιλώτου, ex Meliloto concinnatum medicamentum.

Diamoron, ab moris Celsi dictum electuarium, & describitur ab Nicolao in Antidotario.

Diaolibanum, ex opiatis (ut uocant) electuarium, ab olibano: sic inscriptum ab Nicolao compositorum consarcinatore.

διαπάσματα, aspergines sicci, & in puluerem triti medicamenti alicuius, quæ totis corporibus, aut eorum partibus siccandis, laxandis, adstringendis, molliẽdis, durandisq́, & odorandis aliquando insperguntur. Sparguntur enim huiusmodi odores, cum unguentis liniuntur corpora, uel pro fundũtur. Martialis. Quid quod olet grauius mistum diapasma uetus? Sic etiã uocari possunt pastilli, ex diuersis odoribus facti, quos adolere consueuimus. Item ij, quos in paruas pilas redactas, manibus gestare solemus, præsertim pestilentiæ tempore. Nos uulgo uocamus Pomũ ambrę. Vide Plin.lib.13.cap.21.

Diapente, potionis species ex myrrha, genciana, aristolochia, bacca lauri, & rasura eboris constans. Confectionem eius docet Vegetius Mulomed.lib.1.cap.10.

Diapapauer, confectio a papauere sic dicta apud Nicolaum.

Diapenidion, a penidijs dictum, pectorale medicamentum. Vide Nicolaum.

Diaplasmata, male in ueteri editione Galeni legitur, pro Diapasmata. Porro Diapasmata quid sint, lege, Diapasmata.

Diaprassium, ex prassio herba medicamentum, cuius descriptionem uide apud Nicolaum in Antidotario.

Diaprunis, compositio ex prunis Damascenis, apud Nicolaum.

διαπύησις, quando exesa parte aliqua sanguis exspuitur.

Diaphoretica, uis discussoria latine dicitur, hoc est, dissolutoria. Discutiuntur incipientia tubercula: emittuntur concocta, & suppurantia.

διαφορεῖν. Lege, Discutere.

Diaphoretica medicamenta. Lege, Discutere.

Diaphragma, quod septũ transuersum uocamus, neruosum quidem est, continens, & segregans quæ in ipso comprehenduntur thorace. Subter illud uiscera.

Diaponi, dicti Cretensium canum aliqui, quasi qui semper in certamine foris congrederentur.

διάρια, quæcunq́ sui ratione una tantum die durat febris. Galenus uocat ἐφήμεραν lib.4. Aphor.

Diarrhæa, est profluuium uentris non recens, sed longi temporis, cum torminibus, & multis excretionibus, quæ omnia corpus attenuatum debilitant.

Diarium, & Diarius uictus, καθὰ ἑκάστην ἡμέραν τροφή.

διαρέσκησις, temporalis corporum displicentia.

Diarhodon, a Rosis nuncupatum medicamentum, Abbatis scilicet inuentoris. Est & aliud, cui Iulij inditum est nomen, ab eodem scilicet compositionis autore.

διαρτήματα, Pauli Aeginetæ interpres, atq́ noster pręceptor Albanus Thorinus, suspensarum, aut compositarum rerum calorifica condita reddidit. Locus in libro secundo, cap.58.

Diasatyrion, ex bulbis satyrij herbæ electarium, quod impotentibus cõposuit Nico.

Diasene, ex folijs senarũ confectio est apud Nicolaum.

διὰ σμύρνης, compositio ex Smyrne.

διαστολή, arteriæ sublatio, dilatatioq́.

Diatetica medicina. lege, Medicinę partes.

Diatrion pipereon, medicamentum, quod ex tribus piperibus conficitur. Compositionem docet Gal. de ualet. tuenda, lib.4.

διὰ τριῶν ῥητίνων, de tribus Resinis confectio.

διάθεσις, id est, affectus, a διακεῖσθαι, id est, affici quodammodo deriuatur. Neq́ Philoso

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

phis dumtaxat, sed reliquis omnibus Græcis in hunc usum receptum est. Etenim affectus generatim ad omnes pertinet, tum sanos, tum ægros, tum neutros. Insuper et cantum, & harmoniam, & orationē, et dictionem affici dicimus. Galenus lib. 1. de Symptomarum differentijs.

διάθεσις, musculorum affectus ex conuulsione bulbum mouentium.

Diatheon, medicamenti genus, quod capiti laboranti imponitur, apud Cœlium Aurelianum.

Diauli cuiusdam meminit Martialis Epigrammatum libro primo his uerbis:

Chirurgus fuerat, nūc est uespillo Diaulus,
Cæpit, quod poterat, clinicus esse modo.

Et rursum. Nuper erat medicus, nunc est uespillo Diaulus. Quod uespillo facit, fecerat & medicus.

διάξυλον, id est, mediolignum, cognomentum Asphalathi, ut inquit Dioscor. Quia enim lignosus frutex est, nec secus quam solidiores arbores, solidiore interiore materia & medulla est. Ideo a Syris id nomē inuenit. Competit enim ea uox omnibus, quæ nec inania sunt, nec teneram, fungosamq; medullam habent, sed lignosa soliditate duram.

D I B

Dibapha dicebatur, quæ bis tincta esset purpura, ueluti magnifico impendio: qualiter nunc omnes pene commodiores purpuræ tinguntur. Plinius lib. 9. cap. 39.

D I C

δικάρυνοι, δικάρωνοι, bicipites.

δικόρυφοι, biuertices.

δίκκοκος. Vide, ζεῖα.

δίκροτος, sic pulsum eum uocant, cuius gemini sunt pulsus.

Dicrotus, pulsus genus, a bis feriendo sic dictus, apud Galenum libro de Pulsibus.

Dictamnus Cretensis, defertur ex Creta, folijs sisymbrij, ramis maioribus. Vide Dioscoridem lib. 3. cap. 37.

Dictamnum aliquibus syluestre Pulegiū uocatur, Cretensis herba, acris, & leuis, pulegio similis, sed maioribus folijs, quę spissa lanugine turgent. Dioscor. lib. 3. cap. 35. Theophrast. lib. 9. cap. 16.

Dictamno, nisi eā rursum uenus ab Ida deportet, omnino deficimus: flore enim, caule, & semine carere debet, quibus nostra hæc uulgaris maxime abundat: radicē uero habere tenuem, & inutilem, quę nostrę magna, & ad usum sola ueniens, neglectis folijs, quæ imponenda essent pharmaco, non radix. Manardus.

D I D

διδυματόκος, id est, gemellus.

διδυματόκοι, gemelli, & διδυματευοκηα, apud Theoc. εἰδύλλειο. α.

Didymus, panniculus quidam dicitur, duplici sinu testiculos continens: & mutuos eorum cōtactus dispescit, idq; maxima naturæ solertia: ne si, ut adsolet, obledatur unus, in alterum quoq; transeat uitiū. Quidam seminaria uasa eodem nomine intelligere maluerunt. Galenus in libro Isagogico, Didymos testes uocat. Vnde illud est in Græcis relatum monumentis. Didymon tybicen in adulterio deprehensus, ex τοῦ ὀνόματος ἐκρεμάσθη, id est, ex nomine suspensus est, quod significat ἐκ τῶν διδύμων. Quos Auicenna similitudine quadam etiam oua appellare solet.

D I E

Dies medicinalis est, qui spacio. 23. horarū cum. 14. parte horæ continetur: ex quibus quoq; diebus mensis medicinalis conficitur. August. Nyphus lib. de dieb. Criticis enunciato. 11.

Dies decretorius, tēpus ipsum est, quo uirtus nostrorum corporum regitiua, per humorum nocuorum perspicuam expulsionē, certamine dimouere solet frequentius.

Dies indiciarius, est tempus, quo exitij, uel secundæ ualetudinis notæ, ut plurimū uisitari solent, ac præliambulum insurgere.

Dies prouocatorius, est tēpus, quo humor nocuus uirtutem ad pugnam prouocat.

δίεφθος, biscoctus panis.

Dięteticа, grece διαιτετικὴ, medicina quę noctu medicabatur olim.

διαιτικὴ, medicina diætica.

Dietam, pro uiuendi modo ac lege capi, tū alia multa indicio sunt, tū id quod autore Celso, Dięteticа medicina inde est appellata. Et Medicorū scholæ, uulgo regulam uictus Diætam uocant.

Dięta uocatur is curationis ductus, contextusq;, qui per consuetam materiā efficitur.

Difficilis appetētia dicitur, quę ībecillis est.

Diffusa. i. recondita in dolijs. Vina diffundi dicūtur, in apothecis, in uasis uinarijs,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

in quibus diu seruantur. Iuuenalis,
Ipse capillato diffusum consule potat.
Horatius, Vina bibes iterũ tauro diffusa.
Verbi huius frequens usus est apud Plinium, Iurisconsultosue, cæterosq; classicos scriptores. Columel. lib. 3. cap. 21.

D I G

Digitellus Iouis, Aizoum, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 91.
Digiti pedis, manuum digitis respondent.
Digitus medicus, auriculari proximus.

D I L

Dilatatio, tumor est mollis, ac digitis cedẽs, cuius ortus e sanguine & spiritu est, græce ἀνεύρισμα. Paulus lib. 6. cap. 37.
Diluta potio. Vide, κρᾶγμα.
Dilutum uocatur aqua, humorue aliquis, in quo maduerit quippiã. Exẽpli gratia. Si in aqua diebus aliquot maceraueris absinthij scopos, deindeq; subtraxeris, qui relinquitur liquor, absinthij dilutũ uocatur, græce ἀπόβρεγμα.

D I N

Dinosmos, Coniza, apud Dioscoridem libro. 3. cap. 135.

D I O

Diocles Medicus, scripsit plura, citatur passim a ueteribus.
Diodotus, citatur a Plinio & Galeno, ex ueteribus Medicis.
Diomedeæ aues dentes habent, & oculos igneo colore, cætera candidæ. Solę in Diomedis insula cernuntur. Plinius libr. 10. capite. 44.
Diomedis aues. Lege, φίσις.
Dionysia, Hedera, apud Dioscoridem lib. 2. capite. 199.
Dionysias, Androsemon, apud Dioscor. lib. 3. cap. 174.
Dionysias, Catanance, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 135.
Dionysisci, sunt tubercula, quæ in temporibus capitis nascuntur.
Dionysij, & Methrodori inuentum primũ fuit, herbas picturare. Plinius libro. 25. capite secundo.
Dioptra, instrumentum est Geometricum, ab explorando, perspiciendoq;. Ptolomęus, Theon, Proculus in Astrolabio, & Vitruuius lib. 8. ἀπὸ τοῦ διοπτεύειν.
Διόπτρα, instrumentum exploratorium, ad uuluam aperiendam, quando uidelicet occlusa apparet. Vsum eius uide apud Paulum lib. 6. cap. 73.
Διὸς βάλανος, id est, Castanea.
Dioscorides Anazarbæus, cognomento Phacas, id est, Lentinus, quod lentigine os dehonestaretur. Fuit autem sub Cleopatra, & Anthonio in Aegypto. Scripsit libros. 24. ualde celebres ad Medicinæ usum. Nec ultra quicquam apud probatum autorem memini me legisse. Suidas.
Diosgenia, Chrysocome, apud Dioscoridẽ lib. 4. cap. 58.
Diosporon, Lithospermon, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 159.
Diospogon, Chrysocome, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 58.
Diospoliticon medicamentum. Eius compositio duplex est, ut inquit Galenus. 4. de sanita. Alias ex paribus omnibus, cumino, pipere, ruta, nitro, potestq; ita magis uentrem soluere. Alias cum reliquorum pari pondere, miscetur nitri dimidium.
Διόσπυρον, ut inquit Herm. Barbar. idem significat apud Theophrastũ, quod apud Plinium, & Dioscoridem λιθόσπερμον. Nec Theodorũ satis probat, qui diospyron, Iouis flammam interpretatus est.

D I P

Διπῆχυ, quod duorum cubitorum altitudine est.
Diphrygis tria genera, lege apud Dioscoridem lib. 5. cap. 111.
Διφθέρα, uestis pastoralis, ex pellibus ouiũ, uel caprarum.
Δίπλωμα, fictile, aut æneum uas, ut inquit Paulus, in quo ad ignem densantur oua, quæ ille uocat πνικτά, id est, suffocata.
Plus dipondio & semisse, id est, plus duobus pedibus & dimidio. Peculiaris hæc eloquutio est Columellæ, de qua iam supra diximus. Columel. lib. 4. cap. 1. Et Dipondio, & Dodrante, id est, duobus pedibus, & nouem unciarum. Columella libr. 3. capite. 13.
Diptarmice, idem quod Ptarmica. Lege, quid sit Ptarmica.
Dipsacos, Cardus fullonum, notissima herba, de qua uide Dioscor. lib. 3. cap. 12.
Δίψακος. Lege, νεφρῖτις.
Dipsos, ab argumento sic uocatur: ictũ ab se siti inexplebili necat, breuis, colore albus, cauda duab. nigris lineis intersecta. Aelia,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Dipsacos diabetes, morbus ab inexplebili siti sic dictus, apud Aetium lib. 11. cap. 1.
διψιτικώτερα, sitim efficientia.
Dircea, Mandragora, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 79.
Dircea, idem quod Circea, apud Dioscor. lib. 3. cap. 133.
Dircion, Solanum somniferum, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 76.
δειρὴν, Græci collum uocant anterius. Inde & similitudine quadam, in angustum desinens, prominentia, superciliumue, dicitur Dirce.

D I S

Discœlij, qui duriore sunt aluo.
Discolor. Lege, Color uarius.
Discutere, uerbum est medicinale. tubercula enim discutiuntur, aut emittuntur. Discutiuntur interdum, id est, dissoluuntur. Discutiunturq; incipientia, ne suppurent: quod fieri solet, cum in aliquem locum incommodum humores ingruunt. Emittuntur autem suppurantia, & iam concocta, aut naturę sponte, aut cultello, uel cautere adhibito. Quod fit, cum humores ad locũ opportunum erumpentes, eliciuntur, etiã medicamentis, & euocãtur, ut ulcera prorsus exinanẽtur, id est, putem & saniẽ egerant. Inde discussoria medicamenta, id est, diaphoretica. Discutere alioqui est disijcere, & disturbare.
Discussoria medicamẽta. Lege, Discutere.
δισκοιλίοι, quibus difficulter aluus it.
Discoia, grauitas auditus.
Discoria in locis fit, quando locorum angustia redditur.
Discretorium, id quod uulgo, & bene græce διάφραγμα.
Dispepsia, deprauata in uẽtriculo cõcoctio.
Dispositio propria, quæ nulla urgente, manente caussa durat. Galenus de locis affectis libro primo.
Disserenda, per interualla serenda. Colum. libro. 11. cap. 3.
Dissimilares partes hominis sunt, brachiũ, caput, organa.
Distabescere, colliquescere, corrumpi, ualde tabescere, nomẽ spectãs ad myropolia.
Distillationes priuatæ, id est, Catharri.
Distributio, est attractio cõcocti, & sanguificati nutrimenti per omnes corporis partes. Alij dicunt sic: Distributio est attractio concocti nutrimenti, a calore naturali, in totum corpus, cum propria mutatiõe & confectione.
Distrimenta calami, id est, ipsæ partes calami contusæ
Distichia. Lege, Palpebrarum uitia.
διστιχίασις, pilorum succretio præter naturam in palpebris. Vel,
διστιχίασις, pilorum geminatus exitus præter naturam in ordine naturali palpebræ: qui ex pituitæ effectu euenit, cum multus quidem, minime tamen mordax, atq; acris distillans humor est. Vide Paulum libro sexto, cap. 8.
Distentio membrorum, spasmus est.

D I T H

Dithiambrion, Hyoscyamus, apud Diosc. lib. 4. cap. 72.
διηνθίζειν, perdicum more perdere.

D I V

Diuaricare, est disiunguere, separareq;: quod quidem proprie faciunt, qui stant diducti. Cato. Arbores hoc modo putẽtur, Rami diuaricentur, quos relinques. &c.
Sub Diuo, sub Ioue, sub cœlo libero et aperto. Dicimus & sub Dio. Vnde Subdialis deriuatur. Columella libro sexto, capite tertio.

D O D

δωδεκαδάκτυλον, intestinum, quod uulgo duodenum uocant, ab longitudine duodecim digitorum, principium aliorum intestinorum, priusquã in orbem, anfractusq; conuoluantur.
Dodocatylon. Vide, ἔκφυσις.

D O G

Dogma, & proprie, et communiter dicitur. Cõmuniter, quidem ex rei euidentia consensio, & compositio. Proprie autem magis, logica, & rationlis secta, siue hæresis dogmatica uocitata est.
δώγματα ερπέτων, ictus serpentum.

D O L

Dolia, Cicuta, apud Dioscoridem libro. 4. capite. 82.
Dolia, quæ scrobes nominantur, ignitæ impressiones, ab earum rerum similitudine nomina mutuantur.
Dolium exudatoriũ, Laconici species, Germanis hodie in usu, nec improbatum. Vsi sunt olim & ueteres, ut inquit Aetius sermone. 13. cap. 54.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Dolichos, Theodorus Gaza siliquas interpretatur, qui & Lobi, siue Lobia nominantur. Soli cum thecis suis manduntur in patinis. Scandunt hij pedamento cui accubant, prælongo affixo. Ita enim reddi putant frugi, cõtrahentes æruginẽ, ni fiat ita. Semen eius ęuum nõ patitur, breuiq; marcescit, ut aphata. Nec desunt qui Lobos, siue Dolichos a ueteribus pro Phasiolis dictos existiment, & a recentioribus pisos. Cæterum Theophrastus, & ante Theophrastum Hippocrates, pisum a Dolicho manifeste separauerũt. De Phasiolis nusquam meminit: nisi quis Phasiolos ab eo significatos, Dolichorum appellatione censeat. Sed non semper Paulus Pisos, & Ochros, & Phasiolos, a Lobis, siue quod idẽ est, Dolichis manifeste seiunxit. Illud quidam putãt, Lobos esse, nõ candidos istos, & triuiales Phasiolos, sed rubentes ex milace herba. Alioqui idem Paulus in quadam compositione Phasiolos requirit albos: quasi sint etiam non albi, utiq; ad renes. Meminit Phasiolorum Dioscorides lib.2. Theophrastus lib.8.

Dolor naturæ, est alteratio, ut inquit Hippocrates.

Dolor per consensum, uel assensum, siue cõmunitatem uocatur, qui est ex membro alteri membro compatiente. Galenus lib.3. de locis affectis, cap.1.

Dolores tensiui dicti sunt, quod extensiõis sensum inducunt.

Dolorum multas, & innumeras origines, tum eorum quoq; caussationem, et species eorundem, uide copiosissime apud Galen. lib.2. de locis affectis.

Dolor pulsatorius, siue turgidus, est, qui a parte primario affectu, ueluti in radice incipiens, celeriter in partes adiacẽtes transfertur. Galenus libro secundo de locis affectis, cap.2.

D O M

Domipeta. Lege, Cochlea.

D O N

Donax. Lege, Harundo.

D O R

Dora. Lege, Eruilia.

δορκαδίζων, id est, Dorcadisans, uocatur pulsus, qui interuallatus conquiescit, ac mox cooritur uelociter. Sumpta nuncupatio ab animãte similis naturæ, & motiõis.

δορκὰς item herbæ nomen, si Barbaro crẽdimus, & Aetio, naribus uitiosis, & fœtentibus accommodatum.

δορκὰς, capræ genus. Lege, Dorx.

Dorcam, Caprẽã, quidam pro ceruino pullo interpretantur non recte.

Dorcadias herba, quæ alias Mustium, confert passionibus hepatis. Ea utitur Aetius sermone.10.cap.2.

Dorcidion, Dictamnũ. Dioscor. lib.3.ca.35.

Dorycnion, Solanum somniferũ, apud Dioscoridem lib.4.cap.76.

Dorycnion, siue Dorychnion, tam per c, quam per ch, aliud genus a Solano somnifero, apud Dioscor. lib.4. cap.78. Sic dictum fortasse, quod cuspides telorum inficere mos esset illo.

Dorycnion, Pyrethrum, apud Dioscoridẽ lib.3.cap.84.

Dorysatrum, secundum Aegyptios Gingidium.

Dorx. De hac fere in hæc uerba Barbarus. Non placet, inquit, quorundam distinctio inter Dorcadem, & Dorcem, quasi Dorcas ceruinus pullus sit, Dorx animal diuersum: cum Dorcas Aristoteli non ceruum, sed capræam significet. Certe Dioscorides in coaguli mentione Dorcadem a Dorce separauit. Hæc Barbarus.

D O S

Dositheus Medicus, citatur ab Aecio sermone.8.capite.63

D O T

δοθιῆνες, tumores, & cũ tumoribus abscessus sunt, qui ex crassis humoribus in carnosis plærunq; partibus fiunt: mites, cum in sola cute coierunt: malefici autem, cum ex alto in superficiem & summam cutem emergunt. Plinius utrunq; malum Strumam uocat: quia forte in utroq; tumorem uidit. Verum ut in Græcis manifeste deprehẽditur, ἐν ταῖς χοιράσιν, in ijs quas ea gens Chœradas nominauit, præcipua mala, nota duricies est: ἐν δοθιῆσι autem tumor, & cum tumore abscessus.

Dothien, furunculus.

☞ D R A

Drabis herba, ad cubiti altitudinem assurgit, tenues spargens ramos, & ex utroq; latere folia ceu Lepidij, sed molliora, & candidiora: in cacumine uero Sambuci umbellam gerit, candidos flores habentem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Herba hęc cum ptisana coquitur, in Cappadocia maxime. Semen aridum pro pipere opsonijs ammiscetur. Quidam Araba, uel Arabas legunt in Dioscoride libro. 2. Necq; Galenus, necq; Paulus ullam huius herbæ mentionem faciunt.

Dracanon, Erythrodanum, apud Dioscor. lib. 3. cap. 161.

Draco, Dracunculorũ generis, herba quæ mirabili quodãmodo ex semine lini incluso, raphanis, aut scyllę bulbus, atq; in terra obrutus nascitur, pusilla, nigra, ac minuto semine: folio tenui, & oblongo, acri, & utrancq; originem prodente, linguã & folio & radice amburens, & aceti, et salis gustu. Pyrethrum sunt qui a ueteribus appellatam falso putent hanc, inter olera acetaria gratissimam. Hæc Barbarus.

Draco acetarius, Pyrethrum apud Barbar. in Corollario Pyrethri.

Draconcia, Arum.

Dracunculus, a caule draconis uario dicitur, siue a cauda quæ illi subrutila est, & draconis intorti modo inuoluta. De Dracunculis lege apud Dioscor. lib. 2. cap. 183.

Draco appellatur palmes emeritus, pluribusq; induratus annis.

Dracontion, siue Dracunculus, est ulcus, delatione a membro ipso uicino, ad ipsum habens nocuum. Dicitur autem Dracontion, quod in motu neruus secedit ad ulcus, & occultatur in eo.

δράκων θαλάττιος, Draco marinus. Hunc sic nominat Dioscorides lib. 2. fortasse, ut distingueret ab Draconibus Aethiopiæ, qui (ut inquit Aetius) nõ ueneno, sed dentibus opprimunt. De quibus & Plinium uide lib. 9. cap. 25. & Solinum.

δράχμη, & mensurę, & ponderis genus. Vide infra de Ponderibus.

Dracontium, morbus apud Indos & Aegyptios, in membris musculosis proueniens, uidelicet, gutture, brachijs, coxis, cruribus. Quem morbum Soranus ex animali quodam simili inter cutẽ innato dicit procedere. Paulus animal esse negat. Nos inter Hernicos hoc malum frequenter cognouimus.

Dragoras, Medicus.

δριμέα, acria.

Drimyphagię, cibi acriores sunt ciendis uomitibus paratæ.

Dropax, siue græce δρῶπαξ, a distribuendo in corpus alimento nomen inuenit: & est medicamentum, quod nutriendo etiã corpori conuenit. Galenus quinto de Saniatte tuenda.

Dromedarij, cameli electi, & ad cursum expeditissimi. Sic dicti a currẽdo, ut suspicor.

Druppa, id est, oliua adhuc immatura, incipiens nigrescere. Plinius lib. 12. capite. 28. πίτπων alias uocant.

δρῦς, Quercus.

δρυὸς uocabulo tametsi præcipue quercus, tamen etiam alia ligna designantur: unde γεράνδρυον pro ueteri, & ambusta quacuncq; arbore accipiũt, quasi uetus ramale.

δρυπετά, id est druppa, matura oliua, subnigra, & pinguicula. Plin. lib. 15. cap. 1.

Dryopteris, Ilicum generis. Dioscorides lib. 4. ca. p199.

δρῦς, πᾶν δένδρον ἐκάλουν οἱ ἀρχαῖοι δρῦν. Nicander interpres.

☞ D V C

Ductarius fumus, qui per orbiculos trochileæ traijcitur.

Ductilia sunt, quorum superficies non tota in latũ pariter ac profundum migrare eodem ictu potest. 4. Meteo.

D V L

Dulcis radix, Glycyrhiza, apud Dioscor. lib. 3. ca. 6. & Celsum lib. 5. cap. 20.

Dulcandus. a. um. uocabulum Q. Sereno admodum familiare, compositum ut appa ret, ex dulci, & acido.

Dulciaria ex nucleis pineis, & amygdalis condiebat antiquitas, sed & cum melle: unde non recens est hoc inuentum.

D V O

Duodenum. Vide, ἔκφυσιν.

D V R

Sint Duramina. Brachia in uitibus moderamenta, uocant modo Duramina. Plinius. Relicto semper duramento in singulis tabulatis. lib. 4. cap. 22.

Durella. Lege, Eruilia.

Durum uocatur, quod per summa in sese non refugit. Aristot, lib. 4. Meteor.

☞ D Y O

Dyocles Carystius post Hippocratem, deinde Praxagoras, & Erasistratus sic artem exercuerunt, ut etiam in diuersas curandi uias præcesserint. Fuit autem herbarię medicinæ sectator Dyocles. Citant hunc ali-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

quoties Plutarchus, Plinius, & Galenus. Scripsit Epistolam de bona ualetudine ad Antigonum, quæ a Copo latinitate donata, etiam nunc ab omnibus legitur.

Dyoscyamos, Hyoscyamus apud Dioscor. libro. 4. capite. 72.

D Y P

Dyptæ. Lege, Mergum.

D Y S

δυσκοιλίοι uocantur apud Paulum, quibus difficilior est aluus.

δυσηκοία, grauitas auditus, uel incertus aurium sonus.

δυσεντέρια, tormen, & intestinorum exulceratio, cum inflammatione & excretione sanguinolentorum, fœculentorumque: uentrem & intestina dolor exercet; frequens desidendi uoluptas est. A δὺσ, quod est, malum, & ἔντερον, quod est intestinum. Teut. Bluotruor. Nonnulli non solum hanc, sed aliam quoque quæ cruenta, ob excrementorũ speciem nominatur, dysenteriam appellant. Nam interdum syncerus, plurimusque sanguis, interdum ueluti limus, & feres ipsius nõ paucæ quantitatis excernũtur. Verum hęc affectio iocinoris species esse censetur. Ea uero per quã syncerus multusque sanguis excernitur, uniuersum corpus plærumque euacuat. Galenus de locis affectis. lib. 2.

δυσεπούλωτα, ulcera quę cicatricem ægre ducunt.

δυστοκία, pariendi difficultas, quæ fit uel parientis ratiõe, uel infantis, aut τοῦ χωρίου, crassi nimis, aut prætenuis.

δυσωδία, grauitas anhelitus.

δυσόνειρον, quod tumultuosa insomnia excitat.

Dysosmos, Scordium, Dios. lib. 3. cap. 123.

δύσοσμα, fœtida.

δύσπεπτα, inconcocta.

δυσπεψία, ægra uentriculi concoctio: quã Plinius cruditatem appellat. ἀπὸ τοῦ πέπτω, id est, coquo & digero. Fit autem, ut inquit Gale. de locis affect. lib. 4. aut ob uirium imbecilitatem, aut uiarum spiritus angustiam, aut uehementem in corde & pulmone calorem.

δυσπνόια, uocatur ĩmodica spiritus retẽtio, inordinata spiratio, uel spirãdi difficultas. Inde δυσπνόικοι, qui hoc affectu laborãt, quib. per angustias redditur spiritꝰ elisus.

δύσπεπτον, quod ægre concoquitur.

δυσουρία, quibus lotium ægre exit, idem quod Stranguria: quamuis eam Galenus a Stranguria dispescuerit. Quoniam hæc modo fit δυσχέρεια τοῦ οὐρεῖν: hæc uero κατὰ ςράγγα οὔρησις.

Dysuria, urinæ difficultas.

D Y T

Dyticon, Volucrũ apud Diosc. lib. 4. ca. 15.

Dyticos, Smilax apud Diosc. lib. 4. ca. 145.

☞ E A R

Ἔαρ græce, latine Ver uocant.

☞ E B E

ἥβη, pubes, uel pubertas ipsa.

Ebenitis, Polium montanum apud Dioscoridem libro. 3. capite. 122.

Ebenus, Indiæ arbor preciosissima, insigni magnitudine. Plinius libro. 12. capite. 4. Dioscor. libro. 1.

ἥβην Græce uocant, quod nos pubem: & eandem multis quoque nominibus aliis.

Ebucum dicimus, qui illam sentit animi tarditatem & stuporem, qui hallucinantibus plærumque usui uenit, autoritate Festi Pompei grammatici.

Ebulus, Chamæacte apud Dioscoridem libro. 4. capite. 185.

Ebur Græcis uocatur ἐλέφασ, eodem scilicet quo ipsum animal nomine, ex quo desumitur: quamque animal ipsum et Elephantus quoque uocatur a grãmaticis uulgo. Ebur uero alii cornu, alii dentem esse uolũt Elephanti.

☞ E C

ἐκκόπτειν, ictu infringere.

ἐκκόπη, quasi effractio, caluæ diuisio, in qua offensum os disruptum fuerit. Quod si in hoc genere a reliquo osse pars offensa discesserit, Aposceparnismos tunc dicitur. Præterea ἐκκόπτειν, ictu infringere est. σκεπαρνίζειν, unde & fit Aposceparnismos, est ancipiti securi pcutere. σκέπαρνον enim Græci securim significant: & quoniam grauiore eius ictu percussa ossa dissiliunt, ideo huiusmodi caluæ fractura sic nominata est.

E C H

Echæneas, uel Achenas Græci uocant ceruorum genus prægrande.

Echeonymon, Polycnemeon apud Diosco. libro. 3. capite. 107.

ἐχίδνη. Lege, Vipera.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ἐχίδνης σάρξ, uiperina caro.

Echineis, paruus piscis, assuetus petris: hoc carinis adherente, naues tardius ire creduntur, inde nomine imposito. Plinius libro. 9. capite. 25.

Echinion, Hippophaos apud Dioscoridem libro. 4. capite. 165.

Echinometra. Lege. ἐχῖνος θαλάττιος.

Echinus quoque grecis uas æreum significat, in quod testimonia coniecta signabantur. Sed & foeni partem.

Echion, apud Dioscor. lib. 4. cap. 30.

Echion alterum, Ocimoides apud Dioscor. libro. 4. capite. 31.

ἔχις. Lege. Vipera.

ἐχῖνος θαλάττιος, id est, Echinus marinus. Alius piscis est ab eo, qui Echineis, hoc est Remora, siue Remeligo dicitur, adherens nauibus, & medio mari cursus earum impediens, palmari longitudine, pedali, semipedalive crassitudine, magnæ Limaci similis: Odynolion uocatus a quibusdã, quia partus grauidis alligatus, resoluat, inueteratus sale. Alij & muricis quoddam genns hoc nomine, potentiamque accipiunt. At Echino, id est, Erinaceo spinæ pro pedib. sunt, quibus uoluitur in orbem, nec aliter ingreditur. Itaque detritis sæpe aculeis inueniuntur. Ex hoc genere appellamus Echinometras, & Iulius Pollux Metras, quib. spinæ longissimæ, calicesque minimi. Neque omnibus idem color uitreus. Circa Toronem candidi inueniuntur, spina parua. Oua omnium amara, quina numero, nec nisi per hyemem, atque plenilunijs. Ore in medio corpore, in terram uerso. Echinos aliqui Patangos nominant. Sed Aristoteles tria eius genera dinumerat: Ouarios, qui & manduntur, Patangos, & Bryssos. Haberi & fluuiatiles Echinos Paulus Aegineta prodidit. Plura Plinius libro. 32. capite. 15.

ἐχῖνος χερσαῖος, Erinaceus terrestris, uallatus aculeis, operto ore, pedibusque, ac parte: inferiore quam rara tantum & innocua lanugo operit. Describitur a Plinio libro. 9. capite. 31.

Echion herba uiperina: fortasse quod uiperę similis sit. ἔχις enim uiperam significat.

ἐχῖνος θαλάττιος, Echinus marinus. Dioscorides libro. 2.

Echium an sit Alcibium, require etiam Herbarij nostri Tomo secundo.

ἐχλωτνεῖπαμ, Aegyptiorũ lingua Blitum.

ἠχθόνιον πέλεται ξίφος ἠγεσιλίου fortasse Anagallidem intelligens. Nam & Dioscorides hanc a nonnullis uocatam Sauritim manifeste ꝓdit, aut certe Sinapi: quod & ab Athenensibus quoque Saurion uocatur, uel potius Nasturtium, quod Sauridion uocatum fuisse in ueterum commentarijs legitur.

ἐχωδῆκτοι, a uipera morsi.

E C I

Ecidion. Lege, Mustela.

E C L

Eclegma, siue Ecligma, ut alij legunt, græce ἐκλοιπος, quodcunque lingendo absumitur, ἀπὸ τοῦ λείχειν. Vocantur & Mellicismi. Nos barbare confectiones uocamus quæ ex melle fiunt.

ἐκλίκτον, quod latine uertitur Eclegma, uide Eclegma.

E C M

ἐκμαγμα, id est, Crocomagma, teste Gale.

E C N

Ecnephias., Plinio libro. 2. capite. 50. latine procella dicitur: quæ ut inquit Aristoteles, uentus is est, qui disiecta nube, crassitudinem eius in sese discutit, absumitque. Ob id Plinius siccam ab eo nubem rumpi tradit, hoc est, sine imbribus. Nam qui cum imbribus nubem repente frangunt, Exhydriæ nominantur.

Euticleus, Euryphon, Euenor, Euphorion Olinthus, Patroclus, Leonides Alexandrinus, Mnasisthæus, Praxias, Atlas Pamphiliensis, Theudas, Calicles, Diodorus, Lysias, Polycarpus, Nileus, Moschos, Pãthenius, Aristogenes, Ctesiphon, Ariston Numenius, Hecathæus, Medus, Sosagoras, Miletus, Artemon, Diagoras, Citeius Praxagoras, a ueterib. citantur medici celebres.

E C P

Ecphyades. Vide. Apophyades.

ἔκφυσις, quod ex piluro primum oritur intestinum: alias Duodemum, uel Duodecatylum.

ἐκπίεσμα, in multas partes caluæ effractio est, in qua profundius ossa descenderint, et cerebri membranã cõtactu suo premunt.

ἔκστασις, quam Galenus uocat ὀλιγοχρόνιον μανίαν, ad breue tempus insaniã, uatum & poetarum Enthusiasmo similis. Qualis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

est, cum audito tibiarum, tympanorumque, aut cymbalorum sonitu circa templa discnrrentes aliqui uaticinantur. Quod genus hominum Phanaticos, antiquitas uocauit, & in seruis uitium: pro quo, tanquam morbosi & inutiles redhibendi essent, antiqui iureconsulti decreuerunt: appellaueruntque Graece ἔκστασιν, ἀπὸ τοῦ ἐξίστασθαι, quod extra se ipsum egrediatur & stet aliquis. Non aliter quam lepidissimus Græcorum Comicus uocabat, in fabula quæ inscribitur Acharnes, Euripedem intus, nõ intus esse: corpore quidem domi, & intra domesticos parietes, mente aũt & animo foris.

Ecpiesmus, ἀπὸ τοῦ πιέζειν, quando ita premuntur oculi, ut exerti presceuerent, & plus iusto patentes sunt, uti cõtingit athletis in certamine compressis.

ἐκπλεθρίζειν, quum in plethro, id est, in sexta quauis parte stadij prorsum, retrorsumque, uicissim, id est, sæpe, in utranque partem sine flexu cursitans, unoquoque cursu breue quiddam de spacio demit, quoad denique in uno congressu constiterit.

E C S

ἔκστασις. Hunc morbum Gale. uocat ὀλιγοχρονίαν μανίαν, id est, ad breue tempus insaniam. Vatum & Poetarum Enthusiasmo similis. Qualis est, cum audito tibiarum, tympanorumque sonitu, aut cymbalorum, circa templum discurrentes aliqui uaticinantur. Quod genus hominum Phanaticos antiquitas uocauit: & in seruis uitiũ est: pro quo tanquam morbosi atque inutiles redebantur antiquitus. Appellaueruntque Græci ἔκστασιν ἀπὸ τοῦ ἐξίστασθαι, quod extra seipsum egrediatur & stet aliquis. Latine, stupor & mentis excessus, uel captio. Fit aũt uel ex nimio pauore, uel subita aliqua reuelatione.

Ecstomos, Veratrũ apud Diosc. li. 4. ca. 152

E C T

ἐκτρίμματα, e longo decubitu ulcera, atque foramina.

ἐκτικὴν dicuntur dispositionem habere in se, quæ tenaciter hærent.

ἐκτρόπιον, morbus palpebræ inferioris, quando sursum attollitur. Celsus libro. 7. sed pendet ac hiat, neque potest cum superiore committi. Atque id euenit quoque interdum ex uitio malæ curationis, interdum ex senectute.

Ectropium, inferioris partis oculi uitium, contrarium Lagophthalmiæ, de qua uide Paul. libro. 6. capite. 12.

ἐκτρωσμός, id est, abortus.

E C Z

ἐκζέματα καὶ ἐξανθήματα, quæcunque pueris in capite erumpunt multorum generũ ulcera & pustulæ.

☞ E D O

ἐδώδιμος, esibilis, aptus esui.

ἑδρικὰ ἕλκη dicunt, quæ sedi adnascuntur ulcera: αἰδοιϊκά, quæ pudendis.

ἡδρύχρουν, unguentum quod in Coo fieri solebat.

☞ E F F

Effectus uocatur, qui caussam ipsam consequitur.

Effluxiones, uocantur missiones menstruorum, & seminis concæpti ad instar lactis eruptiones intra septimum diem a concæptione.

☞ E G

Egula, tertiũ genus sulfuris: cuius usus est ad suffiendas lanas: quia candorem tantum, molliciemque confert.

ἡγητηρία, lege, Hegeteria.

☞ E I A

Eiaculatio, est ignis, enatus attritu, in aere pernici motu inuehens: ob eamque pernicitatem oblongam formam simulans.

☞ E L A

Elachatæ, pisces sunt.

Elaphicon, herba Ceruina, uel Elaphoboscon, apud Dioscor. lib. 3. cap. 78.

Elaphoboscon, id est, Saluia apud Dioscor. libro. 3. capite. 38.

Elaphoboscum, Ferulaceum est geniculatum, digiti crassitudine, folia oleris atri. Dioscor. libro. 3. cap. 78. latine sane Cerui ocellus. Meminit & Plinius lib. 22.

Elaphoscorodon. Lege, Allium. Alias, ἐλαφόβοσκον.

ἐλάφου κέρας, ceruinum cornu.

ἐλάτη, tenellum palmæ germen secundum Gale. iuxta Dioscor. ipsum fructus tegumentum, περὶ κάλυμμα τοῦ καρποῦ. Lege Dioscoridem libro. 1. Pliniũ libro. 12. capite. 28. libro. 23. cap. 6. Theophrastũ libro 3. Plantarũ. Paulũ Aegin. libro. 6. Secundum Hisichium, prima palmæ germinatio. Alio nomine Abes.

Elatem arborem uocant, quã nos abietem,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

alij palmam, alij ſpathen appellant. Plinius libro. 12. capite. 28.

Elaterium, Cucumer ſylueſter, apud Dioſcoridem libro. 4. capite. 155. Vel ſuccus cucumeris ſylueſtris, ut inquit Scribonius Largus.

Elaterium, medicamentum quomodo paratur, uide apud Dioſcor. lib. 4. cap. 156.

Elatine, ſimilis Helxine apud Dioſcoridē libro. 4. capite. 43.

ἐλάτινον ἔλαιον, quod ex palmæ elate, id eſt, contice corficitur oleum.

Elatinum unguentũ e palma fit clare, quã noſtri palmam abietem uocant.

Elaphoſcorodon, idem quod Apocynon apud Dioſcot. lib. 4. cap. 84.

E L C

ἕλκη ἐν ἀκρωτηρίοις, ulcera quæ proueniunt extremitatibus.

ἑλκῶδες, exulcerata caro, quæ apparet ubi rupta ſunt ἐξανθήματα.

ἕλκωσις, id eſt, exulceratio, pręcipue in collo, hoc eſt, περὶ τὸν τράχηλον.

ἑλκτικὴ, id eſt, attractiua uis.

E L D

Eldia, Dictamnum apud Dioſcoridem libro. 3. capite. 35.

E L E

Electuarium, uel rectius Electarium, fit ex pulueribus ſimplicibus, aut ſpeciebus.

Electarium ducis, ſic muncupatũ, ut inquit Nicolaus, quia ab Abbate de Curia, pro duce Rogerio filio Roberti compoſitum fuit primum. Eſt apud Nicolaum.

Electarium Pſillij, de Pſillio.

Electarium de ſucco roſarum celebre, & in uſu: ab roſis ſic dictum, apud Nicolaum in Antidotario.

Electarium lętificans, ab lætitia mentis quã inducit, citatur ab Nicolao.

Electrum. Electri quidam tria genera conſtituunt. Ex arborũ ſucco primum: quod inde Succinum dicatur: ut nõ ſit quod Homerus nouerit. Secundum naturale, quinta pare argenti: ut in Canalienſi auro. Tertium cura fit, ex tribus auri partib., & una argenti: quanq; ad quintam partem argenti accedit in incudibus, nec reſiſtat. Errare exiſtimat Plinius, qui melius eſſe putant naturale, cuius probatio, ut ueneno accæpto ſtridorem emittat, & uarios quaſi artus cœleſtis inde ſimilitudine reddat colores. Narratur & hoc ad lucernarum lumina clarius argento ſplendore. Electrũ, inquit Strabo, purgamentum ipſius auri, coctura prima, quod ex ſulphuroſæ cuiuſdam cretæ comitatu fit, argentum, aurumq; in ſe complectens. Chymiſtę Phaetontem uocant. Diuerſum ab hoc uidetur eſſe genus, quod Ambra, ſiue Ampar caninum dicitur, Aetius Ambar, nos Succinum orientale uocamus, incompertum ueteribus, multis locis ſcaturiens, bituminis & ſulphuris modo. Diſcrimen eius triplex. Ruffum, & pingue præferunt. Selachiticum a municipio quodam Indiæ uocatum, ubi naſcitur. Subalbidum ex Arabia felici. Minus ꝓbatur e maritimo quodam oppido cui Sechra nomen eſt: deterrimũ nigreſcit, quod piſces deuorauere. Hęc in Corol. Barba. nigræ Populi. De Electro, ſiue ſuccino multo plura, & unde nomen ſortitũ ſit, Plinius lib. 37. cap. 2. 3. 4.

ἐλάια ἀγρία, olea agreſtis.

ἔλαιον σικυώνιον, oleum Sicyonium: ſic dictũ, ꝙ in Sicyonia maxime fieri conſueuit.

ἔλαιον κοίνον oleum commune.

ἠλαιώδες. Lege, Sanguis.

ἦλοι, calli.

Eleliſphacos, ſaluia, apud Dioſcoridem libro. 3. capite. 38. differt a Sphacelo: quod altera mitior eſt, altera ſylueſtrior. Sphacelo folium breuius, & leuius. Eleliſphaco ſqualidius & ſcabrius. Sed aliter fere Plinius. Sylueſtris inquit, leuis eſt. Eleliſphacos, a græcis dicta, ſatiua lente leuior, folio minore atq; ſicciore, odoratiore.

Elementatitio, eſt ipſorum elementorum circa unumquodq;, aut de ſingulis horum doctrina. Licebit & ſic definire. Elementatio, ex elementis & principijs uſq; ad finem ſpeculatio dicta eſt.

Elementa, proprie corpora uocamus prima, ſimpliciaq;.

Elementum eſt, ex quo primo & ſimpliciſſimo cuncta ſunt facta, in quod primum et ſimpliciſſimum cuncta reſoluuntur. Athenæus autem in tertio uolumine ſic ait,

Elementa medicinæ, ut quidam tradiderũt, ſunt calidum, humidum, frigidum, ſiccum: ex quibus primis apparentibus & ſimpliciſſimis & minimis homo conſtituitur, & in ultima tandem apparentia & ſimpliciſſima & minima reſoluetur; ſiue ut alijs

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

placet, sperma uiri, sperma mulieris, sanguis menstruus.

ἐλένιον, id est, Enula campana. Dioscorides libro primo.

Eleogara. Lege, Garum.

Electiores apud ueteres Medici fuerunt, Anchæus apud Plinium libro. 28. cap. 1. Pistonicus, eiusdem lib. 20. cap. 4. Athanias, Cherias Athenieñ. Micon, Attalus, Palion herbarius, Sotacus e uetustissimis, ut idem Plinius testatur libro. 26. cap. 6. Bachmindus, Camachirus apud Galenũ in simplicibus. Abucalis, Philocrates, Andreas Plinio frequentissimus, & Iollas libro. 20. cap. 8. Hyras, Damon, Fabius Clemens, Valeriusq; Paulinus. Citantur & a Scribonio Largo, partim a Celso & Cœlio, Varrone & Columella, Cassius, Marcianus chirurgus, Tryphon, Meges, Trasias, Aristus, Dionisyus, Euelpistus, Pachius Antiochus, Heron, Sostratus, Clodius, Silimarchus, Lusius, Philistion, Proculus, Herodic9, Philoxenus, Gorgias, & Hamonius Alexander. Strato quoq; apd' Strabonẽ & Columellam, Aristomenes, Hegesias Maronites, Dadis, Cleobolus, Menestratus, Pleutophanes, Cymæus Pergamæus, Dion Colophonius, Chius Agatocles, Rhodius Epigenes, Sasernæ duo, pater, & filius, Scrofa Tremillius, C. Persus, Theophilus, Iulius Higynus, & Amphilochus.

Ex Scholasticis, Iacobus de Partibus, qui cõmentarios prolixos scripsit in Auicennam. Item de Ponderibus, & ratione uentrem ducendi. Iacobus item Forliuieñ. Auicennæ interpres, & Aphorismorũ Hippocratis. Gentilis quoq; paraphrastes. Aegidius scriptor urinarum. Marsilius de S. Sophia, cõmentator Aphorismorum Hippoc. Ioãnes monachus, autor uulgatæ introductionis in medicinam, Philertus de Pulsibus, Platina de honesta uoluptate. Isaac Dietericus. Scripsit & Paulus Bagellardus diligenter de ægritudinibus infantum. Martinus Steynpeys medicus Vienensis Medicinæ methodũ dedit, & quomodo in ea arte sit promonendum studiosis. Pandectarum autor Matthæus Syluaticus. Anatomici fuere, Mundinus, Alexander benedictus, Carpus, Chirurgici præcipui, Guido de Cauliaco, Petrus de Lacerta, Bartapalia, Theodoricus, Ioañes de Vigo, Marianus Barolitanus. Practici, Geraldus, Bertrucius, Valescus, Marcus Gatinaria, Michael Sauanarola, Io. Matthæi, Sillanus, Io. de Torna mira. Gordonius, Io. Anglicus, Serapion, Auenzoar, Antonius Guanerius, Arnoldus de Villa noua, Arculanus Veroñ. Guilielmus Placentinus de Saliceto, Alexander iatros, Io. de Tusignano, Razes.

ἐλαιόμελι κατὰ παλμύρα τῆς συρίας ἐκ τινος στελέχους, ἔλαιον μέλιτος παχύτερον ῥεῖ, γλυκὺ τῇ γεύσ, id est, Elæomel in Palmyris Syriæ, ex arboris trunco quodã melle crassius oleum sponte manat, sapore dulci. Dioscor. lib. 1. Plin. lib. 23. cap. 4. in maritimis Syrię nasci proditũ, cũ tamen Palmyra longe ab mari absit: atq; forte nõ maritimis, sed Palmyris legendũ: nisi quis locum, unde id excerpsit, nõ Palmyris, sed Almyris legisse Plinium existimet, quod in tanto uiro nullo modo dubitari debet. Sit hoc idem quod aeromeli, quasi mel cœleste, quod sacræ literæ Manna uocent, ut cum Hermolao Barbaro non plane contenderim, ita non omnino detrecto ut credam: sed tamen ut intelligatur aliquod discrimen esse inter id quod mandi potuerit, & id quod medicinæ tantum nascitur: quanquam audacter reluctatur Marcellus Vergilius. Cuius uerba hæc sunt. Nõ probamus, quod aliqui suspicari se dicũt, esse Eleomel hoc, quod antiqui Græci aeromeli uocauerũt, id scilicet, quod ab Hebræorum sacris literis accæptum, ueteres Man, nunc uero passim Manna medici & officinæ appellant: quod ex huius scriptoris historia, & medicina non facile conijcitur. Siquidem ab oleo, statim de eo agitur, & quasi congener oleo, subijcitur: in censu mellis alioqui cõstituendũ, si mellis magis est quã olei, naturã referret. Quemadmodum de melle, siue sale Indo hoc idem postea agit: cui mos fuit, cognata congeneribus suis semper coniungere. Nec dixisset hic de trunco arboris manare. &c. cum aerium illud mel non ex trunco manet, sed in arborum folijs inueniatur. Habet enim præpositio illa, ex, intrinsecum generationis principium: mellis autem aduenticia generatio & concretio est. Sunt præterea in medicina, quæ aerei mellis euentibus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

parum conueniant. Nec nobis compertũ est, quod antiquiorib. quibusdam aereum mel fuit, quod nostra ætas manna appellat esse, sed Melliginem (sic enim nunc uoco) sub lucanis temporibus in arborum folijs concretum roscidum, sapore mellis humorem: quem deinde legentes apes, mel in aluearibus suis coaceruant. Nec tamen negamus, quod nunc manna uocant, ex eadem, aut simili substantia esse: uerum nihil, ut nobis uidetur, ad eleomel hoc aerium omne id mel facit, quod incensum & nomen mellis sola saporis dulcedine adscitum est: cum tamen pręcipua olei uis in eo intelligatur. Credimusque nos, ideo hoc plærosq; opinatos esse, quod Plinius aerio illo melle, ueluti sudore aut saliua cœli, dicat his qui noctu sub diu fuere, unctas uestes, & concretum capillum sentire. Atq; hactenus quidem Vergilius. Quando igitur in mannam incidimus, & locus & res ipsa poscunt, ut aliorũ quoq; eruditorum uirorum placita in medium proferamus: ut, q̃ uehementer errent in hoc officinæ, tandem conspicuum fiat, quid uere manna sit, uel oleomel. In primis uero Nicolai Leoniceni sententiam producemus, cuius hæc sunt in epistola de Medicorum erroribus uerba. De Manna, de qua etiã quæris quid sit apud Dioscoridem, si Simonis Genuensis probarem sententiam, qui in litera M, capite de melle ait, antiquos Græcorũ nõ habuisse Zucchari noticiam, quo nos utimur in uarijs compositionibus, dicerem quid ille loco allegato in suis uerbis insinuat, Mannam apud Dioscoridem esse, saccharũ ab eodem Dioscoride in capite de melle nominatũ. Verum ego aliter sentio saccharũ apud ipsum, sicut etiã apud Galenũ, esse id quod nos uulgo Zuccharũ noĩamus: & Græcos ueteres de saccharo siue Zuccharo quidem specialiter quandã speciem mellis esse dixerunt: de Manna autem generatim tantummodo, non autẽ speciatim fuisse locutos. Licet Mesue falso Galenum tribus in locis alleget de Manna loquentem: scilicet capite de Manna, et capite de scãmonia, & capite de confectione Mannæ ex inuentione Galeni. Manna enim apud Græcos autores non est medicina molliens uentrem, sed potius astringens: & frequentius Manna thuris, quæ Manna simpliciter nuncupatur. Nam, ut inquit Galenus, libro. 13. artis curatiuæ, Ea quæ Manna uocatur, est concussio thuris, quæ paruam quandam uim astringendi participat, atq; ob id ad quędam melior est ipso thure. Hoc enim uim solam suppurandi habet, & quod minime stipticum existit, maximeq; illud quod pinguius est, & colore albius: quemadmodum quod hoc flauius est magis exiccat. Illi aũt quæ Manna uocatur, parũ quiddam ex cortice thuris admixtum est, a quo uim stipticã habet. In eandem sententiam scribit Plinius libro. 12. de naturali historia, capite. 15. de thuris natura, & generibus eius inscripto. Hæc enim sunt eius uerba. Micas concussu elisas Mannam uocamus. Quanquam uitio codicis, nõ Mannam, sed Mammam legatur: ut iam obiter sit tuæ tertię quæstioni satisfactum, quid sit Manna thuris apud Dioscoridem. Supra autem dixi autores Græcos de Manna cassiæ fistulę cõpari medicina, & si non speciatim, saltem generatim scribere: quoniam potest hæc Manna uentrem soluens ad caput de melle apud eosdem Græcos autores referri, sicuti etiam saccharum, quod species mellis, tum a Dioscoride, tum etiam a Galeno ponitur. hæc enim sunt Dioscoridis de saccharo uerba. Vocatur autem quoddam etiam Saccharum, species mellis existens, quod in India concrescit, & in Arabia felici inuenitur in calamis, simile secundum substantiam sali, & subdentibus instar salis cõfringitur. Licet Simon Genuensis, ut supra notauimus, Saccharũ hoc de quo Dioscorides, nõ Zuccharũ nobis dictum, sed quandam Mannæ speciem esse putauerit: ut hac una tantum ratione Mesues possit excusari, Galenum allegans de Manna scribentem, si per Mannam saccharum intelligit, quod Dioscorides atque Galenus speciem mellis arbitrantur. Manna enim, de quo Arabes autores specialius loquuntur, parum differre a Zuccharo & melle, patet autoritate tum Serapionis, tum etiam Auicennæ: quorum alter tereniabim, quæ est species Mannæ, mel roris appellat. Alter uero saccharũ haoscer Mannæ speciẽ esse dicit. Neq; obstat, quod mel fere ubiq; nascatur, et sit apũ opus, Manna aũt paucis in locis, & sit naturæ tantũ munus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Quoniam si hæc ratio ualeat ad probandũ Mannam, nõ debere ad caput de melle reduci, etiã de Saccharo probaret, quod tempore Dioscoridis, sicut ex uerbis huius autoris supra notatis apparet, in India tantũ, & felici Arabia inueniebatur in calamis, & tamẽ inter species mellis nõ solũ a Dioscoride, sed etiam a Galeno cõnumeratur. Qui duo autores eodem capite de utroque scripserunt. Quanquã Auicenna uidetur salem Indum, de quo Dioscorides, non solum a melle, sed etiam a Zucchare distinxisse. Siquidẽ quarto Canone & Zuccharum Taberzet, & salem pariter Indum inter remedia nominat, quæ ad linguæ faciunt asperitatem: sed Zuccharũ Taberzet cum hæc asperitas ex uiscositate prouenit: salem autẽ Indum, cũ ex siccitate. Adeo, ut appareat Auicennam salem Indum aliud esse a Zuccharo Taberzet existimare. Per salem tamen Indum, & Auicennę expositores, sicuti Gentilis, & Herculanus, Zuccharum Candi intelligunt. Verũ hęc expositio uerbis Auicennę repugnat quarto Canonis, capite, de asperitate linguæ febricitantium, inquientis, salem qui asportatur ex India, esse in colore salis, & dulcedine mellis. Intelligit autem Auicẽna sicuti & Paulus, a quo Auicenna hoc remedinm iisdem fere uerbis accepit, de sale albo, qui pro cõdimento cibis admiscetur. Zuccharum aũt Candi nominatũ, non esse colore album omnino, sed potius subluteũ. Illud preterea quęri ab Auicenna & eius expositoribus possit, cur Zuccharũ Taberzet ad asperitatẽ, quę ex uiscositate prouenit, habeat efficaciã, Zuccharũ autẽ Candi ad alterã quę fit ex siccitate, cũ Zuccharũ Taberzet, eodem Auicenna autore. 20. Can. uim habeat leniendi, quod de Zuccharo Candi nulla cõstat autoritate, aut ratione: nisi per Zuccharũ Candi rubrũ intelligamus. qm̃ secundũ Auicennã suimenum et rubrum, uehemẽtioris sunt lenificationis. Verum Zuccharũ Candi a Zuccharo rubro etiã apud Medicos iuniores distinguitur. Forte autem hic error expositorũ, salem Indum Zuccharũ Candi interpretantium, nõ magni est ad uitã momenti: quando & Zuccharũ Cãdi res factitia sit, cuius materia est Zuccharum album. Illud potius est inuestigatione dignum, nunquid Zuccharum Candi debeat febricitãtibus ad sitim sedandam exhiberi, in ore retinendum, ut plærique Medici nostro tempore faciunt, & Montagnana in quodam Cõsilio innuit faciendum: qui ait, Zuccharũ Candi a uiris illustribus salem Constantinopolitanum nominari, & colligendum esse ait prima quarti, de Cura sitis in febrib. Quod tamen nulla species Zucchari cõpetat ad sitim extinguendam, nisi forte Zuccharũ haoscer, quod est quędam species Mannę, patet autoritate Auicenę, qui secundo Canone scribit hæc uerba de Zuccharo haoscer. Et nõ facit sitim, sicut reliquę species Zucchari: qm̃ eius dulcedo est parua, & est bonum stomacho, & epati. Ex quibus uerbis duo colligere possumus, Zuccharũ haoscer, quod est Manna, cadens super alusar, & est sicuti frusta salis, tum Zuccharum, tũ etiã Manna nominari, & reliquas species Zucchari facere sua nimia dulcedine sitim, excepta illa quę Zuccharũ haoscer nuncupatur. Quare cum Zuccharum Candi sit modus Zucchari diuersus a Zuccharo haoscer, non uidetur ullam ad sitim extinguendam habere efficaciam. Et si uerum fateri uelimus, male Auicẽna a Montagnana allegatur, prima quarti, capite, de Cura sitis in febrib. In eo ẽm capite nulla uerba sunt, ex quibus aliquid de Zuccharo Candi possimus colligere, quod sit inter alia remedia ad sitis extinctionẽ pertinentia ab Auicẽna nominatũ. Hęc Leonicen. Nec diuersa Leonardus Fuchsius Medicus articulis suis de Medicorũ erroribus, quę licet ad uerbũ fere transcripserit ex Leoniceno, & Manardo, tñ nõ grauabimur adscribere. Errant tota uia Medici, qui Arabum, ac recentiorũ Mannam a Græcorum nõ secernunt: cũ illi soluendi, huic uero adstringendi uis insit. Mannã Arabum atque recentiorum, qua nũc passim ad molliendam aluum nobilium utũtur, esse diuersam a Græcorũ, ex eo primũ liquet: quod eam, teste Auerroe Cordubẽse, post Galeni tempora in usum Medicorum uenisse cõstet. Insuper, quod etiam diuersa sit eius a Manna Græcorum operatio. Arabum enim Manna medicina est, aluum molliens, Græcorum uero potius adstringens. Arabum uero Mannam mollire aluum, diutina iam experientia cõprobatum est,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

E L

ob id prolixiori demonstratione nõ opus habet. Mannam autem Græcorũ adstringendi ui esse præditam, testatur in primis Dioscorides lib. 1. cap. 80. de Manna ita tradens. μάννα δὲ λιβάνου δόκιμος ἐστὶν ἡ λευκὴ καὶ καθαρὰ εὔχονδρος. δύναμιν δὲ ἔχει τὴν καὶ ὁ λιβανωτός. Id est: Mãna thuris probatur, quæ candida & pura, uelutq; thus grumosa est, thuri autẽ eandem uim habet. Thus uero habere uim adstringendi, & cruenta uulnera glutinandi, satis ex capite. 78. libri primi Dioscoridis liquet. Item Mannam adstringere multo clarius indicat Galen. lib. 5. Thera. metho. cap. 4. in hunc modum scribens. Est autem Manna medicamentum, quod magis quã thus adstringit. Idem quoq; docet libro Thera. metho. 13. capite secundo, dicens. Manna est purgamentum thuris, leui adstrictione prædita, atq; hoc etiam nomine thure ipso ad nonnulla utilior. Thus enim puris tantum mouendi facultatem obtinet, utpote nullam adstringendi uim habens: Mannæ uero, etiam cortici thuris paululum est admixtum, unde scilicet adstringendi uim habet. Ex quibus iam satis cõstat, Mesuen tribus locis falso Galenum citasse. Primo, de simplicib. medicamentis, cap. de Manna, ubi Galenum Mannam cum Scammonia permiscuisse scribit. Secundo, eodem libro capite de Scammonia, ubi iterum impudenter Galenum Scammoniam cũ sextuplo Mannæ miscuisse affirmat. Tertio, in Antidotario suo, ubi de medicinis solutiuis agit, confectionem quãdam de Manna ex Galeni inuentione describens. Certum enim admodum est, Mannã hanc, de qua scribit Mesue, Galeni temporibus in usu Medicorũ, ut diximus, non fuisse: proinde nec de ea quicq; scribere potuit, incognita enim prorsus erat. Vel si ullus eius apud Galenum, antiquosq;, usus, aut mentio fuit, certe non sub ea uoce fuit, sed potius sub uoce Mellis aerei. Quamuis, ut errore decimoquinto clarissime ostẽdemus, hoc mel aereum alio nomine Saccharum dictum fuisse. Præterea ex prędictis facile iudicabunt studiosi, quantum Petrus Crinitus lib. 25. de honesta disciplina, cap. 7. cæcutiuerit. Is eñ, & si alias oculatissimus sit, tamen Mannam Grecorum eandẽ esse cum Arabũ, astruere nihil ueritus est, Idq; talibus argumentis ostendere conatus est, quę magis, si ad iudiciũ exigas, diuersum probabunt. Proinde caueant Medicę professionis studiosi, nominis Mannæ similitudine decępti, eandem apud Græcos & Arabes, recentioresq; esse existiment, animaduertantq; antiquis in thure semper, in aerio autem melle nunquam usum eius uocis fuisse. Ioannes Manardus etiam integra Epistola dignatus est tractare hanc quæstionem, cuius est hęc Epistola, Epist. libro primo. Cum heri uesperi post ægrotorum uisitationes ad Seplasiorium quendam de more diuertissem, accedit repente Florianus meus, & bonarum literarum, et doctorum hominũ studiosissimus, manu gerens forma Enchiridij libellum. Ego sitior alioqui rerum nouarum, percunctor quid rei, undeq; accęperit. Ait, Dialogum esse de sculptura, & emisse ex quodam Bibliopola (tabernamq; indicat) qui illum simul cũ nonnullis libris Florentiæ formis excussis uenales haberet, inter quos recenset Criniti nescio quid. Audito Criniti mei nomine, statim aduolo, magnaq; cum uoluptate librum tuum de honesta disciplina reuoluo, capita percurro, uniuersa deuoro potius quam lego. Deus bone, quæ copia, quæ uarietas, quam multiplex lectio, quæ obseruationes, quã pura, castaq; narratio. Agnosco in his Criniti uiuax illud ingenium, profundam memoriam, acre iudicium: in mentẽ subeunt nostræ illę propter Arni ripas deambulationes: crescit ardor (quoniam aliter non licet) uel in ipsis tuis commentationibus te audiẽdi, uidendiq;. Librum igitur domum mecũ porto, occipio legere cunctatius, modo hoc, modo illud caput: tandem, nescio quo modo, septimũ caput libri ultimi offendo. Accensus nouitate tituli, magna attẽtione legere incipio: uideo inscios, improbos, ignaros uocari Medicos, qui Mannã, cuius nunc cõmunis usus ante Galeni tempora ignotam Italiæ affirmant. Doleo hic simul, & gaudeo. Doleo quidem, me in eorũ numero hactenus extitisse, quos uideo proteri a te, & floccifieri. Gaudeo ignorantiæ nebulam per te mihi abstergi. Non enim ex his sum, qui sibi placendo malunt errare, quã alterius cedendo ingenio, resipiscere. Pergo legere, audioq;, Tiberio imperãte,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Mannæ uſum a Medicis probatum, li-
cet alio nomine eam appellarint. Probari
hoc magna animi propenſione expetens,
uniuerſum caput perlego: eo tamen lecto,
nõ minus ac antea probationes deſydero.
Siquidem quæ abs te ad huius rei proba-
tionem afferuntur (amico uera loquenti
ignoſce) mihi haudquaquam ſatisfaciunt.
Nam Celſus tuæ ſententiæ adſtipulari (ut
dicis) minime uidetur. Lectionem ego in
primis deprauatã, ut alibi plærunqꝫ, ita eo
loco puto, ſcribendumqꝫ Rhos, uoce qui-
dem græca, ſed quæ (ut inquit Plinius) la
tinum nomen non habet, ſignificatqꝫ eum
fructum, quem Arabes, & uulgus nunc
Medicorum Sumac dicunt, olim obſonijs
& pellibus, nunc Medicinæ ſeruientem:
de quo & Theophraſtus libro tertio de hi
ſtorijs Plantarũ, & Dioſcorides libro pri-
mo, & Galenus octauo, & Plinius libro
uigeſimo quarto abunde conſcripſerunt:
aitqꝫ Plinius, quod ulceribus medetur ma
nantibus cum melle, quæ fere ſunt uerba
Celſi per te recitata. Galenus quoqꝫ ἀλτι-
βαλλομένα ſcribens, Syriacum eum nun-
cupat. Sed ſit uera & genuina illa lectio,
certe nullus in differendi arte uel medio-
criter eruditus, ex ea id affirmabit ſequi,
quod cõtendit, Rorem ſcilicet Syriacum
eo loco oportere intelligi, quem Hebræo-
rum monumenta, & recentiores Medici
Mannam uocant. Nihil enim uetat uel ali
am quamuis rem, uel ipſum Rhoum intel
ligi, præſertim cum in libris recentiorum
Medicorum pro Rho, legatur aliquando
Ros Syriacus, ſicut & apud Columellam
& Palladium. Nec Manna intelligi apud
Celſum poſſit, niſi inſcitia rei medicæ Cel-
ſus ipſe notetur. Quæ enim uis Mannæ
huic noſtrę, ut mala oris ulcera, de quibus
inibi ſcribit, per eam ſaneſcãtur? aut quod
cum amaris nucibus conſortium? Quan-
to igitur melius, peccatum unius elementi
in librariũ reijcere, Rhoumqꝫ ipſum, rem
a Galeno, & cæteris in ſtomaticis pharma
cis ſumme collaudatam, uel legere, uel in-
telligere, quam Celſ. ipſum facere, alijs au
toribus, rationiqꝫ, ac ſibimet, parum con-
ſentanea affirmare. Dioſcorides quoqꝫ in
ſuo illo ad Arium περὶ ὕλης ἰατρικῆς li
bro, tam nominat eam, qua de quæſtio eſt
Mannam, quam meam hanc quam nunc
ſcribo epiſtolam: ſed eo ipſo quẽ tu affers
loco, hoc eſt, cap. 86. de Manna thuris, nõ
de Manna hac recentiorum ſcribit, quod
profecto adeo eſt clarũ Dioſcoridẽ ipſum
legenti, ut mirari ſatis nõ poſſim, te, quem
oculatiſſimum ſemper agnoui, in tanta lu-
ce caligaſſe. Scribit enim capite. 84. περὶ
λιβάνου, altero, id eſt, 85. περὶ φλοιοῦ λιβά-
νου, deinceps uero octogeſimo ſexto, περὶ
μάννης λιβάνου, in hunc modum: μάννα
δὲ λιβάνου, δόκιμος ἐστιν ἡ λευκὴ καὶ κα-
θαρὰ εὔχονδρος. Et paucis interiectis. μίσ-
γουσι δὲ ἔνιοι δολίζοντες, ῥητίνην, πιτύ-
ινην, σέσεισ μένην καὶ γύρην, quę fere ſunt
uerbum ex uerbo, quæ per te allata ſunt,
ex eius ſententia. E quibus nõ aliam Man
nam, quam thuris eum intellexiſſe nullus
dubitabit, qui ſciat idem eſſe apud Grecos
λίβανον, ſeu λιβανώτον, quod apud nos
thus. Videatqꝫ poſt hoc cap. 87. in quo de
thuris fuligine tractatur, ita ut quatuor ca
pitibus uniuerſa thuris materia abſolua-
tur. Sed & Galenus, qui nullibi hanc uul-
garem Mannam ſub hac uoce nominauit-
licet de ea in libro de Alimentis, capite de
Melle, aliquid tetigerit, cum alibi pluries,
tum decimo libro περὶ θεραπευτικῆς με-
θόδου, Mannæ Libani mentionem habet,
impleri ea docens ſuppuratos tumores
poſt ſectionẽ, quam & definit ἀπόσεισμα
λιβανώτου. Demum quam Orpheus in-
ter Thymiamata (ut ſcribis) refert, quis
utranqꝫ internoſcens, non potius credat
eſſe excribrationem, & puluiſculum quen
dam thuris, ad ſuffimenta idonei, & quem
adoleri aris uetuſtiſſimum ſit, quam hanc
uulgarem, quæ penitus inodora, ſuffiriqꝫ
contumax ac inepta, & quæ in ſus potius
ægrotorum quam ſacrificia Deorum ueni
re conſueuerit? Neqꝫ igitur Celſus, neque
Dioſcorides, uerum neqꝫ Orpheus id pro
bare mihi uidentur quod contendis, Tibe
rio ſcilicet Cæſare imperante, Mannam
hanc, quam nunc paſſim ad aluum nobili-
um (precioſa enim res eſt) leniendam, ex
hibemus, in agnitione, & uſu fuiſſe Medi-
corum. Quare ſi quas habes huius rei eui
dentiores demõſtrationes, eas ſcribere ne
pigeat, ſimul Manardo tuo rem gratiſſi-
mã facturus, ſimulqꝫ ueritati patrocinatu
rus, niſi enim fortiores rationes uidero,
nõ ſum ab Auerroe Cordubenſi receſſu-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

rus, qui Mannam hanc inter ea repoſuit,
quę poſt Galenum in uſum uenerunt Me
dicorum. Niſi forte quiſquam antiquita-
ti fauens, mel ſylueſtre, ut Suidas, uel mel
roris, aut aeris, ut Galenus, uocatam ab
antiquis contendat: cui nec nos magnope
re (ut alias oſtendimus) repugnabimus.
Hermolaus Barbarus tametſi nihil certũ
diffiniat, tamen anſam nobis præbuit plu-
ra & altiora diſquirendi: is ita in Corolla-
rio Mannę thuris reliquit. Manna thuris
eſt hypoſiſma, quod Plinius micas con-
cuſſu eliſas interpretatus eſt, ubi deprauа-
ta dictione, Mammas, non Manna uulgo
legitur. Id autem fit geſtatu. ſ. atterenti-
bus ſe glebis, ut inquit Aetius. Differt a
Thure, Manna: quod plus aſtringit, pro-
pter corticis fragmenta, quæ remanent.
Nam quod Thuris chondros a Græcis di
citur, nos Thuris granum interpretamur,
ſecuti Plautum in Penulo, qui nullum, in-
quit, granum Thuris ſacrificant. Eſt & ge
nus Mannæ recentioribus dictum, & a ſa
cris quoqꝫ literis acceptũ, de quo ſuperius
in Elęomelite. Et quia de Saccharo in Zuc
charo mentio incidit, auctarij uice, & Le-
onardi Fuchſij rhapſodiam ex eodem Le-
oniceno & Manardo adſcripſimus. Locus
eſt in erroribus Medicorũ, errore. 15. atqꝫ
ſic habet. Errant qui antiquorum Saccha
rum, quod ab eo quod nunc uoce parũ mu
tata, Zuccharum uocãt, diuerſum eſt, a ſa-
le Indo differre exiſtimant. Saccharum an
tiquorum eſt id, quod Dioſcorides, Gale-
nus, ac Plinius deſcribunt, ſpeciem mellis
eſſe dicentes, & ob eam etiam rem de eo
inter mella loquuntur. Dioſcoridis autẽ
hæc de Saccharo lib. 2. cap. 73. ſunt uerba.
καλεῖται δ᾽ ἔτι καὶ σακχαρὸν εἶδος ὂν μέ-
λιτος ἐν ἰνδίᾳ πεπηγότος καὶ τῇ εὐδαίμο
νι ἀραβίᾳ. εὑρισκόμενον ἀθὶ τῶν καλά-
μων. ὅμοιον τῇ συςάσει ἁλσί. καὶ θραυόμε-
νον ὑπὸ τοῖς ὀδοῦσι καθάπερ οἱ ἅλες. Id
eſt, Vocatur & quoddam Saccharũ, quod
mellis genus eſt in India, feliciqꝫ Arabia
concreti. Inuenitur id in harundinibus cõ
cretione ſua ſali ſimile, & ſub dentibus in-
ſtar ſalis confringitur. Galeni uero lib. 7.
de ſimplicibus medicamentis cap. 97. de
Saccharo hæc eſt ſententia. Saccharũ autẽ
uocatum ex India, feliciqꝫ aſportatur Ara
bia, in harundinibus concretum, eſtqꝫ mel

lis ſpecies. Hactenus Galeni uerba recita-
uimus. Plinius etiam libro. 12. capite. 8. de
Saccharo ſcribens, nihil a ſuperioribus ua
riat: eius hæc ſunt uerba. Saccharon &
Arabia fert, ſed laudatius India. Eſt au-
tem mel in harundinibus collectum, gum-
mium modo candidum, dentibus fragile.
Ampliſſimum nucis auellanæ magnitu-
dine, ad medicinæ tantũ uſum. His quoqꝫ
ſubſcribit Alexander Aphroſideus libro
ſecũdo, problema. 74. ita inquiens. Quod
Sacchar Indi appellant, mellis coagulum
eſt, ſole cogente rores, conuertenteqꝫ ad
mellis dulcedinem, quod idem monte eti-
am Libano fieri certum eſt: fit Sacchar id
proximum ſalis glebulis candidum, fragi-
le: uim id quoqꝫ tergendi, purgandiqꝫ mel
li ſimilem habet. Saccharon uero hoc an-
tiquorum nihil differre a ſale Indo, inpri-
mis oſtendit Archigenes antiquiſſimus
Medicinę profeſſor, qui id Indicum ſalem
& harundineum mel uocauit. Paulus iti-
dem Aegineta libro ſecundo, Saccharum
ſalem Indum nominat: ait enim, καὶ ἅλς
ὁ ἰνδικὸς χροιᾷ μὲν καὶ συςάσει ὅμοιος τῷ
κοίνῳ ἁλὶ γεύσει δὲ μελιτώδης. Hoc eſt:
Et ſal Indicus colore quidem, & concre-
tione communi ſali ſimilis, guſtu autem
melleus. Hoc idem Auicenna quoqꝫ quar
to Canone, capite, de aſperitate linguæ fe-
bricitantium, ſcribit, inquiens. Teneat in
ore ſalem, qui ab Indis deportatur, colore
ſalis, dulcedine mellis. Cur autem Saccha
rum ſalem Indum nominarint, nulla alia
cauſſa eſt, quam quod ſua concretione ſa-
li ſimile ſit, candoremqꝫ, ac friabilem in eo
ſiccitatem, et cum diluitur humore aliquo
liquefactionem, quæ in ſale ſunt, una hac
ſimilitudine oſtendat. Dictum eſt & hoc
Sacchari genus, quod ex India, feliciqꝫ A-
rabia portabatur, Candum: quia nimia ſo
lis excandeſcentia multum obduruerat.
Eſt autem ſal Indus, ſeu Saccharum Can-
dum, aliud a Zuccharo noſtro Candi atqꝫ
Taberzet. nam Zuccharum Taberzet
noſtro tempore non portatur ex India: ſed
ex Zuccharo noſtro quater, uel quinqui-
es excocto: lucelli maioris corradendi gra
tia, ſeplaſiarij Veneti facere didicerunt, ha
rundines quoqꝫ immittentes, ſupra quas
uideri poſſit conglobatum, & goſapio in-
uoluentes, ut naui ex orientalibus regioni

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

bus inuectum putetur. Ita enim nostrum Zuccharum Candi res factitia est, cuius materia est Zuccharum album. Proinde errant Auicennæ expositores, Gentilis, Herculanus, et alij, per salem Indum Zuccharum Candi intelligentes. nam præter hoc quod non est naturale, sed factitium, etiam colore non est album, uerum potius subluteum. Candum autem naturale, antiquis Saccharum nominatũ, in felici Arabia, ut diximus, & India tantum in harundinibus, maioribus frustis, maioricꝫ duricia, ob uehementiores radios solis, aptioracꝫ ad id tolerandum harundinum folia coagulatur. Est uero Saccharum hoc antiquorũ a Zuccharo nostro diuersum. Nam res Zuccharum a nostris dicta, nihil aliud est, quam succus a proprij generis planta bene contrita expressus, calore ignis plus minusue excoctus, coactus, ac defęcatus, in Zuccharum tanto candidius & durius euadens, quanto plus concoctionis, defęcationiscꝫ tolerauerit. Et ut Iohannes Manardus acerrimi iudicij uir, in suarum Epistolarum Medicinalium libro secundo, se a Lusitanis & Siculis cognouisse scribit, planta, a qua Zuccharum exprimitur, hu mectis locis proprio semine seritur, exteriore quidẽ specie harundini magnæ similis, interiore substantia ualde dissimilis. Pulposa enim est, grauis, mollis, & succi plena, quum harundo econtrario sit leuis, dura, uacua. Quare si ista cum antiquorum Saccharo cõtuleris, nihil quod eidem conueniat, deprehendes. Nam cum antiqui omnes Saccharum suum, ut paulo ante diximus, mellis materiam, ac rorem esse fateantur, certe ab eo tam differt Zucchari materia, quam planta differt ab aqua. Forma denicꝫ, quam illi adscribunt, minime huic nostro congruit. A Dioscoride enim salibus, quo ad consistentiam, concretionemue simile, ac dentibus, salis instar, perfringi dicitur, & a Plinio gummi modo candidum: Nostrum uero, priusquam coquatur, colore potius nigricans, & subruffum, quam candidum inuenies: nec dentibus fragile, sed per succum, non per dentium attritionem deglutiendum. Efficiens quocꝫ nostri primum est forma ipsa plantę: secundum artifex, calore ignis coquẽs, & defęcans, & demũ in hanc, quã uidemus metę formam, in ligneis quibusdam uasculis deducens. Antiquorum autem Saccharum noctis primo frigus adglutinat: dehinc superueniens solis calor obdurat. Nostrum etiam plantæ pulpa in Sicilię & Canarię insulis continetur, effigie tantum harundini similis. Illud supra harundinis ueræ folia in India, felicicꝫ Arabia, & monte Libano, teste Galeno libro tertio de Alimentis, capite tricesimo octauo, & Alexandro Aphrosidæo, coagulatum inuenitur. Nostrum gulæ proceribus suauissimas dapes ministrat, illud ad Medicinæ tantum usum, Plinio scribente, uenit: & ut docet Dioscorides εὐστόμαχον, id est, uentriculo bonum existit. Nostrũ potius pectori quam uentriculo utile experimur. Illud postremum non siticulosum, teste Paulo, sicut mel: nostrum uero non minorem sitim, quam mel facit. Quis etiam, qui Saccharum antiquorum, & Zuccharum nostrũ esse res diuersas ambigat? quando forma, materia, efficiente, loco, uiribuscꝫ longe euarient.

Eleoselinon, satiuo Apio grandius, apud Dioscor. lib. 3. cap. 73.

Eleophyllon, Phyllon dicta herba, apud Dioscor. lib. 3. cap. 141.

Eleostaphylos, uitis oleæ insita, utriuscꝫ fructum arboris ferens.

E L E P

ἐλεφαντίασις, genus morbi, quod appellatum uolunt a similitudine cutis elephanti. Quod qui eo uitio laborant, cutem habẽt similem cuti elephantorum. Q. Serenus. Est Elephas morbus tristis, quocꝫ nomine dirus. Non solum turpãs infandis ora papillis, Sed cito præcipitans funesto fata ueneno.

Elephas, ingentis molis bestia. De qua uide Plinium libro octauo, capite primo, secundo, tertio, ac quarto. &c. uscꝫ ad caput duodecimum.

Elephas, affectus est, qui cutem crassam & inæqualem reddit, tum colorem liuidum, oculorumcꝫ alborem efficiat: exeduntur manuum, pedumcꝫ summæ partes, sanies defluit liuida, & graue olens.

Elephas, ut inquit Q. Serenus, est morbus tristi nomine dirus, ut proxime supra. Sic appellatus hic morbus a similitudine cutis Elephantum. Sophistæ Medici leprã uo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

cant, cum tamẽ lepra aliud sit corporis genus, aliud ab Elephantiasi, siue Elephãte.

ἔλεφας. Lege, Ebur.

Elephantia, idem quod Elephas, & Elephantiasis.

Elephangina, lego in barbaris sonare latine aromatica: unde pilulæ Elephanginę.

Elephantina compositio quid sit, uide Celsum libro. 5.

Elephantinon salsamentum, olim Crateti celebre, ut adnotauit Barbarus in Coroll. cuius & Aristophanes meminit.

Elephantus, idem quod Elephas. Nam utrunque recte dicitur.

ἐλέφαντ© ὀδόντος ῥινίσμα, eboris scobs, apud Dioscoridem libro secundo, Pliniũ libro octauo, cap, 3.

Elephetides. Lege, Saxatiles.

E L I

ἡλιαθεὶς, insolatus, sole tostus.

Elices, sulcosque aquarios. τὸ ἀυτὸ, id est, bis idem dixit. Nam Elices uocãt sulcos aquarios, per quos aqua collecta educitur ex riuis agrorum. Non longe distant fossę Inciles, quæ & Incilia appellant, de quibus sic scribunt Iurisconsulti, titulo de riuis: Incile est lacus depressus ad latus fluminum: ex eo dictus, quod incidatur. Inciditur enim uel lapis, uel terra, unde primũ aqua ex flumine agi possit. Columella libro. 11. capite secundo. Vel,

Elices, inciles fossę, quas de communi riuo deducendæ aquæ caussa facimus. Incilia quoque nominari solent.

ἑλικίας. Lege, Fulmen.

ἑλικοειδὴς, sic est in gręca Aldina expressione Pauli, est tunica natura neruosa, quæ ab gibbosa & anteriore parte testiculi, absoluta a cõcaua, & posteriore ipsi inhęrescit, ex abdominis membrana ortum habens: partem eam, qua testiculo inhęret, posteriorem inhęrentiam appellant. Alij legunt Erytroides. Vide Paulum libr. 6. capite. 61.

ἑλίχρυσος ἔιδος φύτου, ut inquit Theocriti interpres, οὗ τὸ ἄνθος ὅμοιον κρόκῳ. καὶ ὅιον χρυσοειδὲς ἄλλοι δὲ τὸν ἑλίχρυσον βοτάνην λεγοῦσι ἡ κροειδῆ καὶ κρυώζουσαν.

ἔλ©, oleæ morbus, id est, calamus, ab alijs Mices, & Lopas, id est, fungus, & patella, ceu quædam solis inustio. Quanquam patella in ficu morbum significat, qui nimios propter imbres radicatus, contrahitur in olea.

ἔλιγμα, tenuius intestinũ in sinus uehementer implicitũ: quia ἐλίσσειν circumuoluere significat. Sic enim & Græci ἕλικα uocant reuolutum pampinum.

ἡλίωσις, exercitatio, ut corpus in sole torreatur, sed prætecto capite. Vtitur eo genere curandi Cęlius Aurelianus lib. 1.

Eliquare, & purgare corpus, apud C. Celsum legitur.

Elitis, Helxine apud Dioscoridem libro. 1. capite. 42.

Elium, secundum Theodorum Lilium syluestre, lib. 3. cap. 138.

Elixir, id est, quinta essentia. Sic enim Arabes uocant spiritum ab auro, uel herba, aut uino rite extractum, seruatumque.

Elixatio in uniuersum quidem est, indefiniti in humore existentis concoctio, ab humido calore facta. Aristoteles libro quarto Meteo.

E L L

Elleboritis, Centaurium minus. Dioscorides lib. 3. cap. 8.

Elleborus albus, est apud Dioscoridem libro. 4. cap. 151.

ἔλλοπες, id est, ἰχθύες, pisces, uel muti pisces. Comment. Theocriti.

Elleborine, Epipactis, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 110.

Elleborine, quæ Epipactis, paruis folijs, in Asia & Græcia frutex, resistitque uenenis. Plin. lib. 13. cap. 20.

Ellestoph, lego in Commentarijs barbarorum, interpretari Episcopum.

E L M

Elminthes, id est, tineæ, uentris animalia.

E L O

Elos, clauus, oculi morbus in cornea, species Proptoseos.

ἧλ©, clauus, ulceris genus est, quod nonnunquam alibi, sed frequenter tamẽ in pedibus nascitur, doloremque mouet ingrediẽti.

E L V

Elucum, autore Festo Pompeio, languidũ & semisomnium.

Eluenaci generis. Inter uites generosas nominatur Eluenaca, quam fertilitas commendat. Duo eius genera: Maior, quam quidam longã: Minor, quam Arcelacam appellant: nõ tam fœcundã, sed gratiorẽ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

haustu. Columella libro. 5. capite. 3.

Eluscationem quidam esse putant, ut inquit Hermolaus in commentationibus Plinianis, morbum, quem græci uocant Nyctilopas. Luscationem, inquit eam quidam esse putant. Est igitur Eluscratio, ubi neq; matutino tempore uidet aliquis, neq; uespertino. Quidam alij, mane & uesperi exiliter uidere existimãt, nec id fere nisi interdiu. Alij Lusciosos esse putãt, qui uespere plus uident q̃ in meridie, uel adhibito lumine. Lusciosi inquit Festus, sunt qui parum uident propter uitium oculorum, quiq; plus uesperi uident q̃ meridie Nonius sic. Lusciosi ad lucernam non uident, & μύωπεσ minus uidentes uocantur a Græcis. Varro. Vespere nõ uident quos appellãt Lusciosos. Fulgentius. Lusciosos dicunt, qui interdiu parum uident, Grçce Myopes dicuntur. Et nonnullis igitur nõ admodum differre uidẽtur Myopes, & Nyctilopes, imo pro eodem sæpe accipi: hoc est, pro ijs qui interdiu propter uisus hebetudinem contueri nequeunt, nec nisi clausis oculis: a conniuentibus oculis Myopes nomen habentes: Nyctilopes, a nocturnis, quasi nocturnis oculis. Alij Nyctilopes a Myopibus dinstinguunt, eodem ad utrumq; significatũ etymo subseruiẽte: ut sint Myopes, qui iam inde a principio ortus sui nisi admota oculis contueri nequeunt: cuiusmodi multos uidemus, qui res intuendas oculis prope contingunt, et limis etiam semiclausisq; oeulis aspiciunt.

Elutrare id significat, quod Græcis μεταγγίζειν, hoc est, de uase in uas transferre, quod quidem & transuasare dicitur latine, sed rarius: fortasse a lura, quæ os culei est, unde Lurcones apud Festum, capacis gulæ homines. Apicius detrullare id appellat, hoc est, de trulla in trullam deplere, quod ipsum & diffundere uocatur Plinio, sicut in oleo decapulare. Vide. Decapulare.

E L Y

ἡλυσέφανοσ, id est, corona solis, lege. Halimum.

ἔλυμοσ, id est, Panicum, frumentaceis seminibus annumeratur apud Dioscoridem.

☞ E M A

Emacietur, fiat macrum. Columella libro 7. capite. 10.

Emarginat, id est, crustas, & pulusllos, & oras ulcerum adimit.

E M B

Embammata. Plinius noster intinctus subinde uocat, quæ græco uocabulo Embammata nuncupantur. Sunt autẽ liquamina multiformia, quibus intingimus buccellas escarum, gulæ prorsus irritamenta: uulgo Sapores appellant, grçci dicũt ἐμβάπτειν, intingere. unde & Embãmata, intinctus: Vnde illud ex Euangelio, Qui manum intinxerit in catino, ἐμβάψασ τὴν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ. Colum. lib. 12. cap. 54.

Embractron, Dictamnum apud Dioscor. libro. 3. cap. 35.

ἐμβασισ, in oleum descensus, apud Paulum libro. 3. de colica.

Emblemata. Sic urbana omnia uocantur syluestribus indita.

ἐμβρέγματα uocantur omnia quæ fronti, temporibus, alijsue partibus, ad fouendũ, discutiendum, compescendum, reprimendumq; insperguntur. Nostra ætas uulgo adhuc corrupte Embrochos ea remedia uocat.

Embrocare, & Embrocationes. Lege, ἐμβρέγματα.

ἔμβρυον, fœtus in utero necdum perfectus.

Embryon duplex ambit tunica. Interior: quæ & tenuior est, ac mollior, Amrion ab Empedocle nominata, ut autor est Pollux. Exterior uero Chorion.

ἐμβρυουλκία, fœtus mortui extractio: quæ quomodo cõmode per instrumenta fieri debeat, require apud Paulum libro. 6. capite. 74.

ἐμβρυοτομία, embryones in utero excidendi artificium, tractatur ab Paulo libro. 6. capite. 74.

ἐμβροσί, lingua Aegyptiorum Lactuca.

E M E

Emeruchit, herba est quę Theriacem ingreditur: quæ autem, a multis alię atq; aliæ afferuntur sententiæ. Sunt enĩ qui pro Samsucho & Maiorana interpretãtur, alij pro Matricaria, uel Febrifuga, alij pro Cotula fœtida: at ne hic quoq; meã pronuncio sententiam. Apprime enim mihi ipsi placet, rideoq; in sinum, dum tot doctissimos uiros, de tam minutula herba rixari, & interdum tam nugacissimas rationes adducere uideo. Erit autem quum super his omnib.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ſemel ſententiam feremus.

E M I

Emittere, uerbum medicinale quid ſignificet, lege, Diſcutere.

E M M

Emmanes, Hyoſcyamus apud Dioſcoridē libro. 4. capite. 72.

E M P

Empetron, Calciſraga, & Saxiſragiæ generis apud Dioſcor. li. 4. ca. 191. De ea herba controuerſiam, require apud Herbarij noſtri Tomum. 2.

Emphyſodes, febris eſt quæ uehementia caloris in ore gignit et puſtulas, et inflatiões.

Emphaxis, meatuū, uel pororū obſtructio.

Emphyſema, excreſcentia quædam iliorū, eſt tumori ſimilis.

Emphyſma, tumor & inflatio palpebrarū.

Empirica ſecta. Lege. Sectæ priores.

Empirici qui dicti ſint, & Empiricorū principes qui fuerint, lege, Sectæ Medicorū.

Empirici primi fuerunt Serapion, Apollonius, & Glaucias: & aliquanto poſt Heraclites Tarentinus. Vide Celſum libro. 1. in præfatione.

ἐμπλαστικά. Vide, ἐμπλάσσω.

Emplaſtra differunt a Malagmatis, & Paſtillis. Emplaſtra imponuntur uulnerib. Malagmata ſuper integram cutem inijciuntur, Paſtilli autem illinuntur, aut alicui molliori ceromate miſcentur. Sunt & alia horum inter ſe diſcrimina, de quibus per initia lib. 5. Celſus. Paſtilli a pane per diminutionem, ut ait Feſtus, dicuntur.

Emplaſtica, medicamēta quæ lenticia, craſſicieq; ſua meatus obſtruunt: cuiuſmodi Gale. utitur Method. ad ſang. ſiſtendum.

Emplaſtra ἀλίπανα. Lege, Enhæmata.

Emplaſtra κολλητικά, lege, Enhæmata.

Emplaſtra καταγματικά, lege. Enhęmata

Emplaſtra enhæmata, lege. Enhæmata.

Emplaſtra Catagmatica, & Cephalica quæ ſint, uide apud Galenū lib. 2. κατὰ γένη.

Emplaſtra conglutinantia plurimū, uide apud Dioſcor. lib. 2. κατὰ γένη

Emplaſtra Epulotica, id eſt, cicatricem obducentia apud Galenum lib. 2. κατὰ γένη.

Emplaſtra Melina, apud Galenum libro. 2. κατὰ γένη.

Emplaſtra Ruffa, apud Galenum libro. 2. κατὰ γένη.

Emplaſtra quæ nunc uulgo a latinę linguę ignaris, Vnguenta uocantur, a doctis græco uocabulo dicuntur Emplaſtra: quæ aūt uulgo Emplaſtra, Cataplaſmata potius ſunt, ſiue Malagmata. Differt autem Emplaſtrum a Paſtillo. Quia Emplaſtrum utiq; liquati aliquid recipit: in Paſtillo tantum arida medicamenta aliquo humore inunguntur. Emplaſtrū imponitur, Paſtillus illinitur, aut alicui molliori miſcetur.

Emplaſtraturus es. Id eſt, inſiturus: eo genere inſitionis quam Emplaſtrum, & Emplaſtrationem uocant: quæ ita fit. Detrahitur cortex ex parte arboris nitidiſſima, eiq; imprimitur cortex cum gemma ex alia arbore pari: ſic compage denſata, ut delibratę parti bene conueniant teſſella hæc, ſiue ſcutella inſiti corticis: mox oblinitur intrita, integiturq;. Huic emplaſtrationi cōſimilis eſt Inoculatio, quæ excidit in arbore oculum cum fiſtula, gemmāq; includit ſumptam ex alia arbore. Inoculationem ſignauit Virgilius, numeris poeticis ſcribens. Nec modus inſerere, atq; oculos imponere ſimplex. Et mox paulo. Huc aliena ex arbore germen Includitur, udoq; docent inoleſcere libro. Columella libro quinto, capite nono.

Emplaſtrū διαχύλων, id eſt, de ſuccis, quod nos barbare nuncupamus Diaquilon.

Emplaſtrum Epheſium, uel Etheſium, Celſus libro. 5. capite. 19.

Emplaſtri uiridis aliquot cōfectiones apud Galenum libro. 2. κατὰ γένη.

Emplaſtrorum alborum uariæ deſcriptiones ex ueteribus apud Galenum libro. 1. κατὰ γένη.

Emplaſtrū Diapiſtercos. Vide apud Gale. libro. 1. κατὰ γένη.

Emplaſtrum Apoſtolicum. Vide bellam Nicolai interpretatonē, Apoſtolicū, id eſt, ſuperpoſitum, uel Apoſtolicum, id eſt, ſupra miſſum.

Emplaſtrum Barbarum quomodo componitur, uide Celſum lib. 5. cap. 19.

Emplaſtrum Oxycroceon, habetur in officinis: ab ὀξὺ quod ſignificat aretū, et croco.

Emplaſtrū tonſoris ex Bithynia, apud Aetium libro. 10. capite. 22.

Emplaſtrum Magus appellatum, quod quidam etiam Hepheſiæ noīe inſigniunt, deſcribitur ab Aetio ſermone. 10. cap. 24.

Emplaſtra. Vide, Malagmata.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Emplattomena uocantur, quę uidelicet detinent ea, quæ exiguis meatibus inhęrent. Gale. 8. Method. sic dicit retineri ea, quæ per urinas, & per uniuersam exeunt cutẽ.

ἐμπλάττω, oppleo, obstruo. A quo euentu nõ erit difficile posthac nouisse, quæ græci ἐμπλαστικά, & παρεμπλαστικὰ dixerunt: nempe illa, quæ sunt tenacia & glutinosa, unguineq; suo corpori illita, meatus opplent & obstruunt: quales sunt adipes aliquot, oleumq;, & plura alia.

ἐμπυϊικόι, qui purulenta exspuunt.

ἐμπνοιμάτωσισ, flatus in interiore parte aliqua collectio.

ἐμφύσημα autem, non collectio flatus, sed incrementum tumori simile, quod nõ aliter fit, quam cum oris spiritu impletur aliquid: idq; nomẽ etiam indicat. Non fit nisi in occulto emphisema hoc. Est & oculi uitium ἐμπνευματωσισ, excrescentia scilicet tumori similis: uel ut placuit in Isagogico Galeno, cũ repente tumefactus oculus maiorẽ cõtraxerit pallorem & inflãmationem: fitq; in senibus plęrumq;, et in ęstate.

Empneumatosis, est quando plurimus spiritus cõdensatur in stomacho, & ipse extendit simul uentriculũ, adeo ut impediatur.

ἐμπνευματεμένοι, inflati.

Emporetica charta, scribendo inutilis, inuolucris chartarũ, segestriumq; in mercibus usum præbet: & ideo a mercatoribus sic cognominata.

ἐμπροσθότονοσ, quando in anteriorem partem contrahitur ceruix, & nec retrorsum torqueri, aut reuerberari potest.

Empyici uocantur, qui sunt pectore suppurati, quibus abscessus in succingente costas intrinsecus membrana, aut in aliqua alia pectoris pellicula factus, aceruatim ruptus est, & in uacuum pectoris locũ effusus, inter pulmonem & membranã costas succingentem. Aetius sermone. 8. cap. 65.

Empyema, collectum in thorace pus.

ἐμπόρφυρον, quod colorem habet in purpura albicantem.

ENC

ἐγκάνθιδα nuncupant, cum excrescit caruncula iusto amplius.

ἐγκανθισ, in angulo oculi parũ ungue exciso, tuberculum scilicet, quod palpebris parum diduci patitur: cum canthi caruncula excrescit amplius iusto. Lege. Aegylops, &, Exulcerationis effectus.

ἐγκανθίδεσ, canthorum in oculis radices.

Encanthis, caro in angulo maiore excrescens, quandoq; dolorem adferens.

ἐγκαθίσσμα, insessio.

ἐγκαθίματα, id est, insessationes,

ἐγκαρ, cerebrum. Quanq; Sophocles nominat λευκὸν μυελὸν, albam medullam.

ἐνκάρδων. Lege. ἐγκεφαλον.

ἐγκάρδων λευκὸν, medulla alba.

ἐγκέφαλον, Gale. palmæ cerebrum. Dioscor. ἐνκάρδων, id est, medullam uocat, quod & esculentum est.

ἐγκέφαλοσ, cerebrum.

Enchlassis, id est, illisio, est concauitas aliqua, a collidentis corporis ictu inducta.

ἐγκόλπιαι, qui e sinubus prosiliunt uenti, quasi sinuales.

ἐγχόνδροσ, cartilagines.

Enchymoma uocatur, quando caro fracta est casu, uel pondere, ita ut e uenulis ibi paruulis exiliendo sanguis profluat.

ἐγκλύσμα. clyster. infusio.

Encolpiæ. uide. Apogei.

Enthemata, emplastra quæ cruentis protinus inijciuntur uulneribus, ad reprimendas inflãmationes, & sanguinem inhibendũ. Quod genus & ἀλίπηρα, καὶ κατατμητικὰ, καὶ κολλητικὰ uocant: quoniam medicamentis minime pinguibus cõstant.

ἐνθεαστικοί, Melancholici: sic dicti ab Paulo, quasi deo pleni, & quia futura aliquando prenunciant.

END

Endemi, & Endemij morbi qui sint apud Hippocra. require in dictione, Morbi qui uno tempore fiunt.

ἐνδήμοσ, qui in certis grassatur regionibus.

Endiuia, graece, σέρισ.

ENE

ἐνερα, intestina. Vnde ἐντεριώνη, lignorum quorundam medulla, quę tibijs faciundis, aut id genus alijs eximi plęrumq; solet.

ἐναιμα, emplastra quæ cruentis protinus uulneribus inijciuntur. Celsus lib. 5. ca. 19.

ENG

ἐγγίσωμα, caluæ ictus, in quo offensum os, ad interiorem cerebri membranã descenderit. Sic dicta: quoniam nullo relicto inter os caluæ, & cerebri membranam spacio, duo illa corpora sibi inuicem propinquent. Lege. Fracturæ ossium in capite differentiæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ἐνεωρήματα, sublimia quæ in urinis cõtinentur & innatant.

Engangis, uel Gangitis, idem quod Gagathes apud Dioscor. lib. 5. Sic dictus a Gange Liciæ ciuitate. Hunc neq; fortis ignis impetus exedit, ut inquit in Theriacis Nicander. Vocatur & alio nomine Engis, autor Scholiastes Nicandri.

E N H

Enhæmon sudat Arabiæ quedam olea, ex quo medicamentum fit singulari effectu contrahendis uulnerum cicatricibus. Plinius libro. 12. capite. 17.

E N I

ἔνιθρον. Lege, Fiber.

E N N

ἐννεαφάρμακον, emplastrum, quod ex nouẽ rebus constat: cuius descriptionem uide apud Celsum lib. 5. cap. 19.

E N O

Enodes arbores uocantur, non quæ nodis omnino carent, talis enim arbor nulla esse uidetur, sed quia nodos paucos ordine naturæ habeant. Theophr. lib. 1. cap. 11.

ἐνωμά. cruda.

E N S

Ensis, Xiphion herba apud Dioscoridem libro. 4. capite. 23.

ἐνσηπεδών, febris, cuius nulla manifesta sunt signa, neq; rigor apparet, pulsus autẽ arteriarum inæqualis, urina indigesta, calor magnus & fumosus. Huic missione sanguinis occurrendũ: deinde putris euacuandus humor: balneis ex aqua dulci utendũ.

ἡ σηπεδὼν putredo.

ἐνστάζω, stillatim infundo, medicum uerbũ.

E N T

Entaticos, ab erigendo & inflando sic dictũ Satyrium apud Dioscor. lib. 3. cap. 145.

Enteni τῆς γῆς, dicuntur terrestres uermiculi quidam.

ἔντερα. interiora, intestina.

Enterocele, est interioris uisceris in alterũ locum pedetentim, aut confertim prolapsus. Causa enteroceles procacarctica, oppressio, aut plaga. Caussa autem continua, extentio, uel ruptio, aut huius fractio.

ἐντεροκήλη, ἐπιπλοκήλη, a nostris, Hernia.

Enteroperocele, est lapsus intestini et omẽti in scrotum.

Entimon agrion, Hieracia altera, apud Dioscoridem libro. 3. capite. 71.

Entostastidia, thoracis intima.

Entyposis, ubi articulus obfirmatur, uel humeri acetabulum.

E N V

Enula, gingiuæ intimæ.

Enula Campana. Vide. ἑλένιον.

ἐνουχισμός, uenerei actus priuatio.

Enydrus, coluber in aqua uiuens: quẽ Lutricem Gaza interpretatur.

☞ E O N

ἐων, oculorum magnus ambitus.

Eonem appellauit Alexander Cornelius arborem ex qua facta esset Argo, similem robori uiscum ferenti, quæ nec aqua, nec igne possit corrumpi. Plin. lib. 13. cap. 22.

☞ E P A

ἐπαγωγία, Dioscor. nominauit præputia. Sic a Græcis dicta, quoniam ἐπάγονται, id est, ducantur & reducantur.

Epalelima, uulgare, promiscuum, ac palestræ dictum unguentum.

ἐπαφαίρεσις, repetita sanguinis missio, apud Gale. de curandi ratione per sanguinem.

ἡπατικοί, hepatici.

Epatitis, Smilax, apud Dioscor. li. 4. ca. 145.

☞ E P H

ἐφηλίς, asperitas ac duricies mali coloris quacunq; parte corporis. Lenticulæ tamẽ in sola facie sunt.

ἐφήλεις ἐν προσώπῳ, asperæ & discolores in facie maculæ, quasi a sole contractæ, uel inustæ.

ἐφελῆος, ramentum.

ἐφήμερος. Lege, διάρια.

Ephemeron, Dictamum, apud Dioscoridẽ libro. 3. capite. 35.

Ephemeron, aliud ab Colchico Ephemero hermodactylo, apud Dioscor. lib. 4. ca. 88.

Ephemeron, Hermodactylorũ generis, uel Colchicon apud Dioscor. lib. 4. cap. 87.

Ephemerum animal, a uita diei unius, sic appellatũ, pedibus quattuor, pennisq; totidẽ mouetur: & cum quadrupes sit, uolucre quoq; est. Aristot. libro. 1. capite. 5. de natura animalium.

Ephestion, uel Ephestios, Aristolochia, Clematitis, Dioscor. lib. 3. cap. 5.

Ephesia, Artemisia, apud Dios. lib. 3. ca. 125.

ἐφιάλτης. Fit hoc malum in continua crapula, & stomachi cruditate. Acciditq; in eo constitutis, difficilis motus, torpidus in somno sensus, suffocationis in mente obuersatio, & ueluti ingruentis alicuius mali

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

occupatio. Sequiturq; clamoris & uocis frustratio, aut incertus et indiscret9 sermo. Quidam eos qui in se irruerunt, audire etiam se credunt, et ab eis Venerem exigere, mox illos fugere, & his similia alia, quae suauissime in quarto cecinit Lucretius, Tollunt clamorem quasi iugulentur ibidem: Multi depugnant, gemitusq; doloribus aedunt, Et quasi pantherae morsu, saeuiue leonis Mandentur, magnis clamoribus omnia complent. Multi mortem obeunt, multi de montibus altis, Et quasi praecipitent ad terrã, corpore toto Exterrentur, et ex somno quasi mentibus capti, Vix ad se redeunt per moti corporis aestum. Nostri uocant daemonem Insultorem, uel Incubum, alij Phaunos uocauerunt, ut Plinius, & Phaunorum & Incuborum ludibria & oppressiones. Superstitiose enim, ad haec moueri in quiete animos nostros ab his Dijs credidit antiquitas: cum tamen non tam medicis autoribus, uerum etiam Macrobio teste libro primo de somnio Scipionis, crapula & cruditate id malum fieri compertum sit. Cui praecaeperunt ueteres a principio adesse. Siquidẽ permanente, crebroq; per quietem nos turbante grauius aliquod malum, qualia sunt attonitio, insania, & comicialis morbus, cum primum in caput mali huius uis fieri coeperit, resistendum. Quaecunq; enim comiciales per diem & in uigilia, eadem in quiete & nocte ephialtici patiuntur. Non negligenda igitur nocturnarum huiusmodi per quietem praefocationum remedia. Plura de hoc morbo Galenus, et Hippocrates libro de aegritudinum caussis & signis.

☞ E P I

ἠπίαλος, febris quae in principio tranquilla, & quae blande leniterq; calefacit. ἠπίαλος λέλεκται ἢ ἀπὸ μεταφορᾶσ τῆσ ἁλὸσ, λέγω δὲ τῆσ θαλάσσησ ἠπίασ μὲν φαινομένοισ, χαλεπῶσ δὲ κατὰ τὰσ ἀρχὰσ αὐτῆσ ὑπάρχούσησ ἢ παρὰ ἠπίωσ ἀλεάινειν ὅπερ ἐςὶ θερμαίνειν, id est, dictae Epialos febris est, aut per translationem a mari, quod a principio tranquillũ, tũ difficillimum: aut quoniam blande & leniter calefacit. De origine uero & caussa longius in haec uerba a Galeno lib. 2. agitur. τὸ ὑαλῶδεσ φλέγμα ψυχρότατον ὑπάρχον ἁπαντοσ φλέγματοσ εἴπερ ἄσαπὲσ ἔτι μένον ἐν ὅλω πλεονάζον τῷ σώματι τὸ ἀνεκθέρμαντον ἐργάζεται ῥίγοσ ἄνευ πυρετοῦ, ἐπι γὰρ τῶν ἐπὶ χυμοῖσ ἀπ̄τομένων πυρετὸν ἡ σῆψισ ωσ μάλιςα τὴν πυρετικὴν ἀνάπ̄τει θερμασίαν εἰ δ᾽ ἐ σαπείη δὲ ὅλον μὲν ἑαυ τοῦ σηπομένου, ὅπερ ἐςὶ σπάνιον διὰ τὴν ἄμετρον σῆψιν ἀμφιμερινοῦ πυρετιον γίνεται. ἡμισαπὲσ δὲ γινόμενον οὐ δὲ ὅλησ ἀυτοῦ τῆσ οὐσίασ ὁμαλῶσ, ἀλλά τινῶν μὲν μορίων σηπομένων τινῶν δὲ μενόντων ἀσαπῶν τὸν ἠπίαλον ἐργάζεται πυρετὸν. καθὰ ὅν ἅμα ῥιγοῦσι τε καὶ πυρεττοῦσιν, τὰ μὲν ἄσαπῆ μόρια τοῦ χυμοῦ δὲ ὅλων ἐνεσπαρμένα τὸν φλεβῶν ἢ καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος τὸ ῥίγος ποιεῖ, τὰ δὲ σεσηπότα τὸν πυρετὸν ἀνάπτει. Quorum sensus hic est. Si uitrea pituita omnium aliarum pituitarum frigidissima nondum putrefacta, toto abundauerit corpore: inexpugnabiles, & qui calore nullo euinci possint sine febre cum tremore algores facit. In febribus enim quę in humoribus accenduntur, putrefactio maxime caliditatem febrium accendit. Quod si tota pituita haec putruerit (quod tamẽ raro fit) ob immensam putrefactionem quotidianę febris caussa est. Cum uero non tota aequaliter, sed dimidium eius, aut aliquae partes putruerint, aliquot uero non putruerint, Epialon febrem hanc facit: in qua simul cũ algore tremor, & febris caliditas est. Quae enim partes humoris eius non putruerũt omnibus uenis, aut reliquo corpori commixtae & sparsae, cum tremore algores faciunt. Quae uero putruerũt, febrem accendunt. Et hoc febris genus Epialon tantum uocauerunt. Posteriores, & quibus non fuit praecipicium Medicinę studium, febrium frigora intellexisse hac uoce plaerumq; uidentur.

ἐπιβολή, Incubus morbus. Lege dictionem, πνιγαλίων.

Epicanchidae. Canchorum radices.

ἐπίκαυμα, quoties exulceratio facta sordida, impura, & igne adustorum similis, qua se purgante in oculo, saepius sequuntur & effluunt humores omnes.

Epicauma, hulcus oculi sordidum, impurũ, crustosum, ab Auicenna adustiuum uocatum.

ἐπικλίνται, uocantur terrẽmotus qui se ad angulos acutos in obliquum quatiunt,

quasi in transuersum sese agentes.
Epicoma. Lege, Exulcerationum quæ in oculis oriuntur differentiæ.
ἐπίκροτον, complanatam, pauitamq; terram contendunt, ubi testudo incumbit.
ἐπικανθίδες, ijdem qui ἐγκανθίδες, canthorum in oculis radices.
Epiceras, sic Hippocrates quondam nomē indiderat Fœnugræco: quia semen simile habet ceruiculis.
Epicrasis. Vocant inquit Galenus libro. 9. Method. uinosi succi curationem, Græce ἐπίκρασιν.
ἐπικρόυσις, percussionis genus, & mos quidam, quo puerorū mangones macros pueros cædebāt, ut pinguescerēt. Ea talis erat. Ferulas paruas ac leues modice illitas, gracilibus partibus incutiebant, donec modice attollerentur: deinde & alia quoq; adhibebant remedia. Vide Galenum. 14. Method. a fine.
ἐπιχείσματα προσώπου, unguentum ad faciem extergendam.
ἐπιληψμόσ quid sit, require in dictione, Morbi qui uno tempore. &c.
Epidimij morbi qui sint aqud Hippoc. require in dictiōe, Morbi qui uno tempore.
ἐπίδοσις, morborū incrementum, & idem quod ἄυξησις apud Gale. libro de temporibus morborum.
Epidimiales morbi uocantur, id est, grassantes uulgo & publice. Scripsit Epidemion libros aliquot Hippocrates.
ἐπιδέρασις, summæ cuticulæ ablatio.
Epideris. Lege. Nympha.
Epigastrion, totum id est quod supra uentrem, diuiditur in tres partes, id est, super Hypochondriō, id est, ilia, quod est super umbilicum, Vmbilicum, & Imum uentrem. Atq; ita diuidit Gale. comment. Aphorismo. 35. libro. 2.
Epigenema, quasi dicas aduentitium germen: atq; sic uocat Gale. morborum symptomata. Est em̄ Epigenema, succedens, idem quod morbi symptoma, Gale. lib. 1. de differentijs morborum. Græcis parum est in usu, sed symptoma, et pathema, & pathos creberrime sunt ipsis in ore. Vide etiam de morborum symptomatis.
Epigeon. Lege. Absides.
Epigetis, Clematis herba apud Dioscoridē libro. 4. capite. 192.
ἐπιγλωττίς, inquit Pollux, simplicis uocis est organum: lingua autem uocis articulatæ. Epiglottida enim uocant minorem linguam, quæ duabus est interposita fistulis, duplici opere. Nam inter epulandum operit arteriam, ne spiritu ac uoce illic meante, si cibus potusue in alienum deerauerit tramitem, torqueat. Vbi uero spiritus tantum, aut uox commeat, gulam integit: ne restagnatio intempestiua alui obstrepat.
ἐπιγονάτις, genuum patella.
Epilepsia, siue morbus comicialis, est detentio mentis. sicut cum quis mente, intellectuq; capitur, atque ipse sensorijs organis: quibus casus repentinus accedit, & spuma ab ore profluit. Nam,
ἐπιληψία, alias morbus comicialis, siue Herculanus, uel Caducus, Lunaticus, Sacer, Græce, ἱερὰ νόσος, id est, sacra passio. Item morbus S. Valentini. Sic dicta, a mentis captione. Species habet ἀναληψίαν, καὶ καταληψίαν. Non est nisi spasmus corporis totius, cum nocumento membrorum, & actionum principalium. Vel est humor frigidus, quo uentriculi cerebri non perfecte opilantur. Serenus. Est subita species morbi, cuius nomen ab illo est, Quod fieri nobis suffragia iusta recusant. Sæpe enim membris acri languore caducis, Cōsilium populi labes horrenda diremit: Ipse Deus memorat dubiæ per tempora lunæ, Concæptū talis quū sępe ruina profundit.
Epilogismos, communis ratio est, et omniū assensu conspecta. primo prædictionum Aphorismo, & primo prognostic. in commentario Galeni.
ἐπιλοπάι, oculorum morbus.
Epimedium, caulis non magnus hederæ folijs apud Dioscor. lib. 4. cap. 22.
ἐπιμηλίς, ἀπομηλίς, ἀμαμηλίς, ὠμομηλίς, omnes unā & eandem arborē significant, quę aut in malo insita est, aut eadē illis figura, quantitate, saporeq;, aut parū dissimili.
Epimelon, & Epimelida Gręci nuncupant syluestris mali genus, copiosum in Calabria, fructu acerbo, & infesto capiti & stomacho. Sunt qui Vnedonē, & fructū eius ita appellant, alij pyri genus. De quo lege Corol. Bar. quod scripsit in Arbutū lib. 1.
Epinyctides, ulcus aciem oculi habetans, et in angulo oculi perpetim humore emanans. Plinius libro. 20. Vel,

ἐπινυκτίς, pessima pustula, colore uel subnigra, uel subliuida, uel alba. Circa hanc uehemens inflammatio est, & cũ adaperta est, reperitur intus exulceratio mucosa. Color est humori suo similis. Celsus lib. 5. cap. 28. Lege, Pustulas Græci.

Epinyctides, item ulcuscula, ut inquit Paulus, sponte sua surgentia sunt, pustularum figura, & rubescentia: quibus apertis, cruenta sanies effluit, per diemq; non magno pere dolorem sentiunt, per noctem uero grauissime: unde & nomen acceperunt.

ἐπαφαίρεσις, repetita sanguinis ablatio, uel secundario missio sanguinis. De ea uide plura apud Galenum libro de ratione sanguinem mittendi.

ἐπιφορά, oculorũ infirmitas: quem morbũ & Plinius, & Cicero in Epistolis Ephorã uocauit. Lachryma uulgo appellatur.

Epiphora, morbus est ocularius, cuius crebra mentio apud Pliniũ. Nascitur & Epiphora in genitalibus. Colum. lib. 6. cap. 16.

Epipactis, inter frutices Asiæ, & Græciæ a Plinio reponitur. Meminit eius & Diosc. lib. 4. cap. 110.

Epipetron, similis Ocimastro herba. Vide de hac Barbari Corollariũ de Ocimastro.

ἐπιπλοκήλη, a nostris Hernia.

Epipomphalon, est excessus omenti per ipsum umbilicum.

Epiplocele, est delapsus omenti in partem aliquam suam.

ἐπίπλοον, id est omentũ, quod intestina contegit, ex interiore parte leue ac strictum, ex superiore mollius: cui adeps item innascitur, qui sensu item, sicut cerebrum & medulla caret.

ἐπιπόλαια τῶν ἑλκῶν, ulcera summam cutem occupantia.

Epipteron, Lens palustris, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 90.

Epirotica mala, quæ latine Orbiculata, ex Epiro inuecta primum. Orbiculata nostri appellauerunt, ex figura orbis in rotunditatem circumacti.

Epision. Lege, κτείς, græce ἐπίσειον, id est, pubes.

Epistates græce dicitur, qui nobis præceptor, siue præfectus rei faciundę, uillicus, præpositus, procurator.

Epistomion, uertebra, quæ cum collo circumagitur.

Epistrophe, primus nodus colli.

Epithema, est quoddam aggregatũ ex succis, uel aquis distillatis ex pulueribus, positũ supra membrũ mediante panno lineo, uel laneo in eis infuso.

Epithymos, Thymus, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 42. Plin. lib. 21. cap. 10. & 21.

Epithymbrũ, pro eo accepit Paulus, quod est in Thymbra, modo quo Epithymũ uocamus, quod est in Thymo.

Epithymum, flos est Thymi, sed nõ omnis. Egit de Epithymo Dioscor. lib. 4. cap. 189.

Epityrum, quanquam sine e quidam censeant legendum Pityrum, ex confractis oliuis fit, ex quibus etiam nomen traxit. Columella euidenter ostendit, Epityrum dici in oliuis genus conditurę: docetq; quemadmodũ id fiat. Cato quoq; ante Columellam tradidit cõpositionem Epityri, cuius uerba hæc sunt. Epityrum album, nigrũ, uariumq; sic facito. Ex oleis albis, nigris, uarijsq; nucleos eijcito: sic condito, concidito: ipsis addito oleum, acetum, coriandrum, cyminum, fœniculum, rutam, mentham: in orculam condito, oleum supra siet, ita utitor. M. Varro libro de Lingua latina. 3. enarrans illud Plautinum. Si unũ Epityrum estur. Epityrum, inquit, uocabulum est cibi, quo frequentius Sicilia, quã Italia usa. Quidam quia apud Grecos caseus dicitur, τυρός, opinati sunt Epityrum dici cibum caseatum. Quibus reclamat autoritas scriptorum classicorũ, quos nominauimus. Videtur autem appellari Epityrum, a confracta oliua, quæ Græce dicitur πίτυρις. Colum. lib. 12. cap. 46.

ἐπιτυμβίδιοι κορυδαλλίδες, id est, sepulchrales aues, apud Theocr. εἰδύλ. ζ.

ἐπιτυμβιδιτός, dicta ab Theocrito Galerita, est auis, ex eo, quia secundum Poetarũ fabulas, τύμβον, id est, sepulchrum patris sui in capite gerit. Fabula est apud Aristophanem. Lege, Galeritam.

E P O

Epomis, uide, Acrocomia.

ἐπομφάλον, umbilici superior pars.

E P S

ἕψησις, perficiendi cibi uocabulum.

ἑψηθέντα, pota.

ἑψηθεὶς καὶ ἐκθλιβεὶς τυρὸς, caseus decoctus & expressus.

ἑρπυσικά, id est, serpentia, uel repentia.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

E P V

Epulis, carnis quædam excrescentia, quæ ab inflammatione emergit, ad intimũ molarem, cum febre et dolore nonnunquam. Paulus lib. 6. cap. 27.

E P H Y

Ephydros, Equisetum, uel Hippuris, apud Dioscor. lib. 4. cap. 49.

☞ E Q V A

Equapium, Dioscoridę Hypposelinon, lib. tertio, cap. 76.

E Q V I

Equienti mulæ. Equum appetenti, & maritum desyderanti. Canes cõsimiliter dicuntur catulire, quando cupiũt maritare. Tradit Plinius, equas domitas sexaginta diebus equire, antequam gregales. Columel. lib. 6. cap. 37.

Equinalis, Hippuris, apud Dioscoridem libro. 4. cap. 49.

Equisalix, Hippuris, apud Dio. li. 4. ca. 49.

Equiselis, Hippuris, apud Dio. li. 4. cap. 49.

Equisetum, Græci Hippurim dicunt, apud Diosc. libro, 4. cap. 49.

Equition, Hippuris altera, apud Dioscor. lib. 4. cap. 50.

E Q V V

Equum fluuiatilem, Hippotamon Græci appellant. Sanguine eius utũtur pictores. De Hippotamo Dioscorides lib. 2. Plinius lib. 8. cap. 25. & 26.

Equus. Plin. lib. 8. cap. 42.

Equorũ alius uectorius, alius bellator, alius cursor, admissarius, quadrigarius, desultor.

☞ E R A

Eranthemis, Anthyllis, apud Dioscoridẽ lib. 1. cap. 154.

Eras Medicus, citatur ab Aetio ser. 9. c. 49.

Erasistratus, Aristotelis filia genitus, uel ut placet Suidæ, Chrysippi discipulus fuit. Vixit sub Antiocho rege: quo liberato a morbo, centum talentis donatus est, ab rege Ptolomæo filio eiusdem. Eisdem temporibus, ut inquit Celsus, in treis parteis Medicina diducta est: ut una esset quæ uictu, altera quæ medicamentis, tertia quæ manu mederetur. Primã διαιτητικὴν, Secundam φαρμακευτικὴν, Tertiam χειρουργικὴν Græci nominauerunt. Eius autem quæ uictu morbos curat longe clarissimi authores etiam altius quædam agitare conati, rerum quoq; naturæ sibi cognitionẽ uendicauerunt, tanquam sine ea trunca & debilis Medicina esset.

☞ E R E

ἐρέβινθος, Cicer.

Erechtites, Senetion, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 98.

Eresionem, siue Iresionem uocabant plantam oleagineam, uelleribus & corollis inuolutam. Vnde & nomen contra pestilentiam fecibus imponi solitum: ut est apud Aristophanem. Hanc & Corythalion dicebant. Etiam si pro laureo quidam ramo accipiant, in eundem lustrationis usum.

Eretrici canes, Apollinis iussu nutriti, qui & aratro terram uertere dicebantur.

ἐρευτικὸν, quod ructum mouet.

E R I

ἔρια οἰσυπηρὴ, lanæ succidæ.

ἔρια οἰσύπηρα τὰ ἁπαλα, lanæ succidæ molles.

ἔρια κεκαυμένα, lanæ combustæ.

ἐρείκα, fruticosa arbor, myricæ similis, longe minor, cuius flore apes reprobum mel efficiunt. Plinius antor est, colorem habere Rorismarini, ac pene folium. Germani ea utuntur ad scopas. Sola floret in syluis, Asiæq; & Gręcię fruticibus adscribitur. Athenienses hanc, inquit Plinius, Tetradicem, Euboea Sisarum, siue ut Varro, Sisarã, unde liquidũ mel fiat, uocãt: putantq; apibus esse gratissimam: fortassis, quia tũc nullus alię sit copia. Theophrast. Tetralicem, non Tetradicem, nisi mendax est codex, appellat, in genere fruticum, aculeatã & germinantẽ æstate. De ea Erice intelligat, cuius meminit Dioscorides li. 1. an de alia, non intelligo. Quia tñ bis in anno floret Erice, prima uidelicet, & ultima syluestriũ, nec inter aculeatas ponitur, fieri potest, ut alia sit Tetralix sua Theophrasto, alia quæ pro Erice Athenis capitur: nisi quis hanc Tetradicem, illam Tetralicẽ uocari malit. Meminit & Tetragoniæ uocatę Theophr. sed inter arbores, quę tardissime germinant, ut Thyia, Taxus. Theodorus Quadratoriã interpretatus est: melius si Quadrangulam. Colum. Ericen intelligit, cum amaricum, siue amaricen, & amaricinos flores commemorat. Quanquam & ibi corrupta in eo lectio dicitur. Nam & amaranthini pro amaracinis, & Tamaricen pro Amarice scriptũ fore inuenias:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

cum sit Tamarice, non Erica, sed Myrica. Confundit hoc Palladius, qui tertiam mellationem, Tamarisci floribus constare tradidit: cũ Erices, id est, Amaricis, nõ Tamaricis pabulo fiat, autore Plinio. Nisi quis Tamaricis appellatiõe, ueteres & Ericem & Myricen significare uoluisse dixerit. Plinius Ericem illi similem descripsit. Credo Myricem, non Ilicem legendum, cum Dioscoridis autoritate: tum quod ita modo cernitur in Patauinis montibus, nõ quidem folio, quod ei rorismarini simile tribuitur, sed musco, quem floris uice habet, ut Myrica. Quod autem Erice uideatur uocata Siderites libro Plinij undecimo, nos eum locũ in castigatione Pliniana deprauatum ostendimus. Annotauit Barbarus Corollario in Ericem. Vide & Plin. lib. 11. cap. 16. Vergilius quoq; inibi annotauit.

Erice in Aegypto quondam fuit grata Isidi arbor, quæ tempestate eiectum Osyridem excępisset, subitoq; incremento intra se clausum operuisse: testemq; & auctorem citat Plutarchũ libro de Iside & Osyride.

Ericęum, syluestre mel, minimeq; probatũ.

Erigeron, Senecion, apud Dioscoridem libro. 4. cap. 98.

Erinaceus. Lege, ἐχῖνος θαλάττιος.

Erineos, Epimedium herba, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 22.

Erinos, Hydereron herba, apud Dioscor. lib. 4. cap. 32.

Erinacei ouatij. Lege, ἐχῖνος.

Erynacei Bryssi. Lege ibidem.

Erinum medicamentum uocatur, quod caput purgat per nares. Item,

ἔρινον medicamentum, quod naribus inijcitur, apud Paulum lib. 3.

Erithini pisces. Plinius lib. 9. cap. 16.

Erithace, apum cibus. Plin. lib. 11. cap. 7.

Erithratones, siue ut alijs placet, Tetraones, anserũ specie sunt nigricantes, rubeo paulum perfusæ, ueniũtq; e septentrione. In auiarijs saporem amittunt: moriuntur contumacia, spiritu reuocato. Plinius.

Eretria terra qualis sit, uide apud Dioscor. lib. 5. cap. 162.

E R N

ἔρνος, surculus ex arbore.

E R O

Erothalles, Aizoũ maius, apud Dio. lib. 4. ca. 91. sic dictum, quia amatorijs cõueniat.

ἔρωτες, inter melancholiæ species a Paulo ponuntur, qui nimia amoris cura in ægritudinem labuntur.

E R R

Errabunda febris. Lege, Febris est exuberantia. &c.

Erratica aliqñ uocamus, quæ Greci ἄγρια.

E R V

Eruca, uermiculus, qui ex asilo fit uermiculo. Plin. lib. 11. cap. 32.

Eruca, græce κάμπη, uermiculus est, qui in oleribus gignitur.

Erucæ iuuamenta, lege apud Diosco. lib. 2. Plin. lib. 19. cap. 6. 8. 10. & lib. 20. ca. 13.

Erucæ, græce κάμπαι, hortorum, olerũq; oĩm pestis: erodit enim & deuastat omnia. Nostra ætas, inquit Vergilius, totũ hoc genus, quacunq; forma sit, & ubicunq; nascitur, una appellatione Brucos nominat, cũ tamen Locustarum genus quoddam priuatim Græci Brucum appellant. De Erucis Plinius libro decimo nono, capite. 16. libro sexto, capite duodecimo, & 23. Dioscor. libro secundo.

Eruilia quid sit, pulchre admodũ disseruit Manardus de Ferraria, libro. 1. epistola. 3. Quod nos Eruiliam uocamus, non id est legumen, quod Arabes, uel potius libri ex Arabico in Latinam linguam quomodolibet uersi, Mes, uel Almes, uel Meise uocant, neq; id quod Almelic. Nam cum teste Serapione cap. 116. granũ id quod Mes appellat, oculum habeat, cum pupilla nigriore, & herba eius sit Phaselus, tamẽ euidentia, & experiẽtia ipsa satis docet, quod Eruilia oculum non habeat: uel si quid habet, quod oculus a defendente propriũ dogma forte dici possit, id omnino nigriore pupilla non constat. Subinde quantũ Phaseli herba, ab ea, quę Eruilię distet, ex utriusq; aspectu quiuis addiscere potest. Si quis tamen uisui non credit, gustum consulat. Scribunt siquidem Auicenna, & Isaac, in cortice Mes esse ponticitatem. Ita enim ipsi appellant eum saporem, quem Græci στρυφνόν, nostri modo stupidũ, modo acerbum nuncupant: qui quidem est sapor linguam uehementer adstringens, & ueluti ligans, qualem glandes maxime præ se ferunt. Tam alienus est autem hic sapor ab Eruilia uera, quam ipsa a glandibus. Rursus Mes est idem quod pisum: sed pisa nõ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

sunt Eruilia nostra. Scribit enim Plinius lib. 12. Pisa habere angulos, ut Cicercula, quos in Eruilia certe nostra nō uidemus. Libro quoq; decimo octauo de Eruilia & Piso, ceu rebus diuersis, ait, quod folio constant longiore. Et Theophrastus Pisum multifolium esse dicit, terrenum, amplum, adeoq; uagum, ut locum totum impleat, etiamsi amplo interuallo sit positum, quae nostrae Eruiliae minime quadrant. Liquet ergo, quod Eruilia non sit Mes. Quod uero non sit id quod Arabes uocant Almelic, non aliter quam Auicennae ipsius testimonio probandum. Is enim capite. 353. secundi libri, ex sententia propria asserit, Almelic esse Erbum, ut ibi legitur. Quod uero Erbum, de quo ibi Auicenna (Orobon Graeci appellant, nos Eruum) tam sit ab Eruilia nostra, quam Mes Auicennae diuersum, adeo clarū est, ut probatione non egeat: iumentorum enim potius quam hominum cibus est Eruum, Eruilia homines libentissime uescuntur. Quonam uero nomine haec res ab antiquis censeatur, quam Eruliam Plinij uoce nonnulli, uel parum ab ea (ut fieri assolet) deflectendo, Rouiliam uocant, Pisarelos Veneti, Rodionos alij, hoc operosius est ualde iudicare. Si enim uix possunt illa agnosci, quę ab antiquis summa arte effigiata, et ueluti sub oculos posita sunt, quanto laboriosius fuerit legumina agnoscere, quorū illi uel nomina, uel naturam, nō quali forma constarent, ostenderunt. Praesertim nostro aeuo, quo simul cū nominibus, multarū rerum cognitio interijt. Adde, quod & Galenus ipse ambigere in his quoq; uidetur: anxie & scrupulose nonnulla eorum peruestigans, & ambigenti demū magis q̃ decernenti similis. Quod non alia ex caussa puto accidisse, nisi quod antiqui in eis describendis fuere negligentiores, quę in propatulo, & assiduo hominū usu esse cognoscebant. Quod & Plinius quodam loco animaduertit. Sunt tamen duo, triaue, quae me mouent, ut credam Eruiliam hanc nostrā esse id, quod Theophrast. & Diocles Dolichon uocauerūt, & Galeni tempore Phaseolus, uel Lobus dicebatur, & a Theodoro Siliqua: quanquā (si a tanto uiro dissentire licet) Siliqua existimanda est aliud legumen, iuxta Latinos autores. Quod uero praeter nomen ipsum, quod nulli alteri legumini magis quadrat, pręcipue me mouet, est id, quod de Dolichis scripsit Theophrast. 8. de histo. plantarum libro: quod si iuxta longum lignum quis eos affigat, ascendunt, & frugiferi fiunt: si nō, mali & uermiculosi reddūtur. His si addideris Galenum dicentem: Dolichos in hortis conseri, excrementa alui excutere, & uix ob redundantē humiditatē conseruari posse, uidebis profecto, huius Dolichi proprietates adeo huic nostrae Eruiliae congruere, ut nulli alteri legumini magis. Adde quoque, si placet, & aliud Dolichorū propriū ex eodem Theophrasto, & Galeno. 2. lib. de Alimentis sumptum, quod scilicet ipsorum solorum, dum recentes sunt, simul cū seminibus siliquae quoq; mandantur. Ratione cuius proprietatis, appellari eos Lobos scribit Theophr. & post eum Aetius. Eruiliae autē solius inter legumina edi ab hominibus siliquas simul cum semine, nemo est qui nesciat: cum & crudae aliquando ab ociosis, & coctae a nobilibus, confecto pręsertim ex eis delicato quodam pulmento, libentissime mandantur, aliorum leguminum siliquis in cibum iumentorū proiectis. Nolim tamen quemquam mihi de uerbo calumniā facere, q̃ Dolichon dixerim Galeni temporibus fuisse nuncupatum Phaseolum, qui sit aliud ab Eruilia. dicimus enim, Galenum secuti, aliud esse legumen quod Phaselus, aliud quod Phaseolus, uel Phasiolus dicitur: & Phaseolum esse idem Dolicho, ut Paulus post Galenū confirmauit: Phaselum esse, qui nunc uulgo Phaseolus, quem Vergilius uilem nuncupauit. Quod si animaduertisset Serapio, sub lubiae nomine, quod certe a lobo graeca uoce deflexum est, Phaselos cum Phaseolis, id est, Eruilia, minime confudisset. Quod & hi quoq; peccarunt, qui nostro tēpore Dioscoridē interpretati sunt. Ex quo uidere licet, quātum ad res ipsas probe internoscendas conducat nominum intelligentia, quam tamen nonnulli hoc tempore penitus aspernantur. Si igitur (ut probauimus) Eruiliae sunt Dolichi, quis ambigat malas esse? cum scribat Galenus, Dolichos multum esse fabis deteriores, quae dubio procul malis cibarijs connumerantur.

Eruilia, ut inquit Hermolaus, leguminis genus est, quam nonnulli falso Durellam uulgo dictam interpretãtur, propterea, quod hodie quoq; in Vmbria uocant Eruiliam agricolæ, quod in Gallia & Venetia prouincia Doram, Durellamq; folio crasso et oblongo, Leontopodij, sed maiore, capitulis semen includentibus minutum, simile Nasturtio, tantum exilius: flore candido. scopas ex ea raras faciunt. At Eruilia syluestris herba est, amaritudinis eximiæ, colore & folio Cicerculæ, quanq; minore.

Erungium, herbæ genus.

Eruptiones, ἐκζήματα græce.

Eruum, Græci Orobum. Auicenna cã. 331. herbam Iudaicam: capite. 353. Herbum uocauit: ignorare tamen uisus, quę res esset: sicuti & a multis nunc quoq; seplasiarijs, & Medicis ignoratur: granum quoddam nigrum, Viciam potius quam Orobũ referens, pro ea capientibus, cũ sit in Tuscia notissimum. Vidi ego Florentię album et ruffum. Manardus lib. 9. Epistola tertia. Vide etiam Dioscoridem libro. 2. cap. 119. Plinium lib. 18. cap. 15.

Eruiangina, cauliculus est sesquipedalis, & interdum maior, subruber, hirsutus, tener, folio pingui, flore luteo, aut candicante, radice digiti crassitudine, & cum ariditate flaccescit, caulis fusculosa. Hanc inter legumina nasci constat, & ea strangulare. Ex maleficio, inquit Marcellus Vergilius, nomen Orobanche fecit antiquitas: quia fruges, legumina, eruumq; pręsertim circumligando se necet, Eruiangina dicta.

E R Y

ἔρυμος. Lege, Halimum.

Erynge, id est, Eryngion, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 23.

Eriungij, Legendũ, Eryngij. Est em̃ Eryngion, siue Erynge herba inter aculeatas in primis clara, contra serpentes & uenenata omnia nascens. Eius radix bibitur aduersus ictus, morsusq;. Apollodorus aduersus toxica cum rana decoquit. Colum. lib. 6. cap. 5.

Eryngion, Aloe, apud Dioscoridem libro tertio. cap. 24.

Eryngion, clara in primis, aculeatarum herba, de qua uide Dioscor. lib. 3. cap. 23. Plin. lib. 21. cap. 16.

Erysimon quid sit. Lege, Irion.

ἐρυσίβη, hordei, & frumentorum rubigo græce.

Erysipelas, autore Galeno, is tumor est, qui ex tenui sanguine, interim et cum bilis parte incenso ac feruẽte cõsistit. Vulgo, Ignis S. Anthonij, uel, Ignis sacer. Serenus. Est etiã morbi species, quæ dicitur, Ignis, Languida quo multo torrentur membra calore. Quanq; me non fallit quid alij faciant ἐρυσίπελας. Fit in uulua, quãdo uulua affectũ igni similem sentit, & tũc inflammatur ipsa, & in aliquibus penetrat interdum usq; ad alias partes secundæ. Vel, Est rubor inflammatus, qui cum ardore febrem aliquando, interdum horrorẽ infert. Auferimus autẽ uel missione sanguinis, uel cucurbitis, uel sanguisugis, uel alio quouis pacto. Educimus autem sanguinis plurimum, quando sanguis maxima caussa esse morbi deprehenditur. Arripienda autem sanguinis missio, quæ tutior erit, quæ molesta & grauis uitanda, atque huius loco pharmaca exhibenda sunt. Cucurbita in contusione locorum, Sanguisuga, in quibus exiliter aperire locum affectum uolumus, adhibenda. Galenus libro de Definitionibus.

ἐρυσιπέλατα, ignitę rubedines cum inflammatione, quæ febres & horrores aliquando afferũt. Late patet hoc malum, nullaq; pars corporis interior est, in qua hoc inflãmationis genus non contingat. Patiuntur id fœminæ in locis suis: patiũtur homines in sede, in iecore, cerebroq;, & alijs locis. Mox uero in saniẽ suppurans, uel repens, alia nomina sortitur.

Erysisceptrum, græce ἐρυσίσκηπτρον. Multæ herbæ hoc cognomine apud Dioscoridem legũtur, quo nominis etymo, aut qua tandem ratione, non uideo: nisi quod Hermolaum Barbarum, & M. Vergilium dubitare uideo. Plinius Asphalatum uocat.

Erythacus, a Theodoro interpretatus est, Tubecula. Est autem Tubecula quædam uolucris ab eodem confecto nomine, quã Aristoteles βάτιν uocauit.

Erythra, Melissophyllon apud Dioscoridem lib. 3. cap. 117.

Erythranon, a colore acinorum, hederę genus, de quo uide Barbarum in Coroll.

Erythranum, Satyrium. Dioscorides libro tertio, cap. 146.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Erytrhodanum, pingitur apud Dioscoridē lib.3.cap.161.

Erytrhonion priapicū, Satyrion, apud Dioscoridem lib.3.cap.145.

Erythini pisces. Plinius lib.9.cap.16.

ἐρυτροειδὴς, tunica qua conteguntur uenæ & arteriæ. Lege, ἐλικοειδὴς.

☞ E S C

ἐσχάρα, ustio, simul et nigri coloris crusta ab igne relicta. Hermolaus ignis pustulas interpretatus est, ἀπὸ τοῦ ἐσχαρόειν, more ignis crustam inducere.

Eschasmenos, Onobrychis, apud Dioscor. lib.3.cap.171.

Esdra, compositio ualens ægritudinibus cerebri: haud scio an Prophetæ illius qui in Biblijs sacris celebratur, an sub ipsius nomine confecta, cuiusmodi sunt haud parū multæ. Describitur ab Nicolao.

Esopos, syluestris Lactucæ genus, quam Dioscorides uocat, syluestrē Lactucam.

☞ E T E

ἑτεροκράνιον, Caluariȩ altera pars. Inde ἑτεροκρανία, morbus, qui nomine alio Hemicrania, græce ἡμικρανία. Est enim,

ἑτεροκρανία, in altera parte caluariæ dolor.

Eterocrithon, genus hordei, ab rubigine, & quoniam incuruum nascitur.

E T H A

Ethale, fuligo thuris.

E T H M

Ethmoides, id est, Cola, uocantur nariū meatus, quibus olfactus perficitur. Galenus libro de Olfactus sensorio.

ἠθμὸς, narium interseptum.

E T H V

Ethusa, Cicuta, apud Dioscor. lib.4.cap.82.

E T R

Etridia, frusta. Vide, κοιλίον.

ἦτρον, id est, pubes, uel quod est inter umbilicū & pubem. In quadrupedibus Sumen a Latinis dicitur. Vide, κοιλίον.

☞ E V A

Euax, rex Arabum, de simplicium effectibus, ad Neronem scripsit, teste Plinio libr. quinto, capite primo.

E V B

Euboica, Ebulus, apud Diosc. lib.4.ca.185.

E V C

εὐκοίλια, id est, uentri utilia, & stomacho accommoda.

εὐκοίλιον. Vide, λύειν.

εὐκρασία, bonum temperamentum. Idem ualet εὐεξία.

εὔκρατος, id est, temperatus. Sic εὔκρατα uocamus, quæ mitioris sunt temperaturæ corpora humana. Galen.1.de Temp.

εὐκοίλιος, quod uentri salutare est.

εὔχονδρος, Cartilagines.

εὔχροια, quæ bonum colorem habent.

εὔχυλα, quæ boni succi sunt.

E V D

Eudamus, Medicus, & Pharmacopola quispiam fuit, annulos cōtra uenena & serpentiū morsus uendere solitus, ut ex Aristophane conijcio.

Eudemus primus post Hippocratem neruorum anatomicen descripsit, non mediocrem Medicis scrupulum inijciens.

Eudemus Chius, arte minime laudatus, Helleborum bibens, non purgabatur, & 22. potiones uno die sumpsisse se retulit, foris apud uasa sedentem, nec surrexisse, priusquam esset meridies: tunc uero domo petita, balneas ingressum, cœnatumq; more solito, nec quicq; euomuisse. Hoc tamē auxilio quodam prȩparato cohibuit. Aceto enim acri aspersam pumicem bibisse se retulit, post septimam Hellebori potionē: rursusq; ex mero eodem modo egisse. Pumicis autem uim magnam adeo esse, ut si in urceum bullientem eam inieceris, feruorem extinguas, nō solum parte aliqua feruoris, sed etiam ex toto. Pumicem enim exsiccare uehemētissime, atq; ad se spumā totam recipere uolunt, idq; extinguendi caussam esse. Theophast. lib.9.cap.18.

Eudemus medicamentarius, & pharmacopola laudatus, atque ea in arte facile princeps. Is cum ciere aluū uellet, inquit Theophrastus, atq; se nihil affectum iri percepisset, quiddam admodum mediocre ante solis occasum deuorauit, quod neq; continere, neq; deuincere potuit. Theophrast. lib.9.cap.18.

εὐδιαπνευστοι dicuntur, quibus libera corporis transpiratio est. Eosdem aliqui, tum Medicorum, tum Gymnastarum Areosyncritas appellant.

E V E

Euectiti, qui sunt corpusculo habitiori.

εὐεκτικώτατον, corpus uocatur, quod est saluberrimum, atque optimo præditum habitu.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Euelepides ętate Celsi insignis Chirurgus, et medicus ocularius, autor Collyrij quod Tragodes inscribitur, & item alterius, cui nomen μεμιγμένον. quorum compositionem uide apud Celsum lib.6.

Euemion, Arnemone.

Euenor scripsit libros Therapeuticæ, ut autor est Aurelianus.

Euerriculum, genus retis piscatorij, a uerrendo dictum.

εὐεξία, bonus cũ robore quodã habitus, uel bona corporis habitudo. Vide, εὐκρασία.

E V G

Eugalactos, Glaux herba apud Dioscoridẽ lib.4.cap.142.

Eugeniæ uuę a generositate nuncupantur. Gręco enim uocabulo εὐγένεια dicitur nobilitas. Eugenei quoqꝫ populi alpium incolę, traxere nomen a pręstantia generis, hoc est, ab eugenia. Itaqꝫ Eugeniæ uuæ respondent suo nomini, quando uinũ generosum fundunt. Columel.lib.3.cap.2.

E V I

Euidens caussa, ea quæ alio nomine procatarctica dicitur.

E V M

εὐμάλακτον, quod bene mollitur.

Eumeres, balsami fruticum tertia species, procerior, cortice leuiore.

E V N

εὐνουχισμός, castratio: quæ quomodo fieri debeat, docet Paulus lib.6.cap.68.

Eunuchus. Lege, Morbi.

E V O

εὔοδεις, bene redolens.

E V P

Eupatorium, Prassium, & Marrubiũ, apud Dioscor.lib.3.cap.118.

Eupatorium. Quomodo erratum hactenus in Eupatorio sit, require ex Herbarij nostri tomo. 2. atqꝫ item primo.

Eupatorium, uel Eupatoria, apud Dioscor. lib.4.cap.43.

Eupilides, cui in gingiuis, in quibus fit, caro nascitur. Est autem excrescens caruncula, quę ab inflammatiõe fit ad intimos molares dentes, cum febre & dolore nonnunquam. A Parulidibus differunt, quod Parulides inflammationes sunt in aliqua gingiuarum parte factæ, quæ nisi discussę fuerint, suppurant: & cum suppurauerint, secantur, insertisqꝫ liniamentis aperiũtur. Egit de Parulidibus Celsus lib.6.cap.13.

Eupolides, citatur ab Galeno comment. in Hippocr.1. de ratione uictus in acutis.

Euphorbia, Libyca arbor, Ferulæ speciem habens, ex qua gumi Euphorbiũ. Diosco. lib.3.cap.95.

εὐφυΐα, digitorũ inculpata constructio, bonaqꝫ habitudo: ut interuallum illud magnum sit, quod est inter digitos medium, magnusqꝫ digitus indici opponatur. Atqꝫ sic Galenus ipse interpretatur gręce, libro de usu partium corporis humani primo.

εὔφορον, corpus bene habens.

εὔφθαρτος, facile corruptibilis, frangibilis.

Euphoria, non difficiles morbi, uel febriculæ sublatio.

E V R

εὖροι, uenti orientales.

Euronotus, nomẽ uenti est, qui medius flat inter Eurum & Notum: unde & nomen accępit. Autor Plinius in secundo. Columella lib.11.cap.2.

Eurechnemon, μαγικῶς Plantago.

Eurithmia, est uenusta species, cõmodusqꝫ in compositionibus membrorũ aspectus. Vitruuius lib.1.cap.2.

Euryphon Medicus, citatur ab Cœlio Aureliano.

E V S

εὐσαρκόν, Galenus interpretatur de Temperamentis lib.1. quadratum, id est, eum, quẽ nec gracilem dicere, nec crassum possis: sed nec calidum, nec frigidum, nec alio quouis nomine ex ijs quæ excessum, defectumue indicãt, appellare, id est, mediocri omnino corporis habitu.

Eusine, Helxine, apud Dioscor.lib.4.c.42.

εὐστόμαχος, stomacho utilis.

Eusteralis, a Dioscoride uocatur Sisymbrium: quo uero etymo, non uideo.

Eustron, hordeum montanum.

E V T

εὔτονος, ualens exercitatio, robusta & uiolenta, quę musculos ad robur præparat: cuiusmõi est fodere, subleuare onera ingẽtia.

εὐτραφές, id est, pingue & feliciter nutritũ. Alias. & ἁδρόν græce.

εὐθότριχες, id est, promisso capillicio & simplici. Cuiusmodi natura finxit Thraces.

εὔθμοι, Napiũ, uel Lapsana, lingua Aegyptiorum.

E V Z

εὔζωμον, Eruca: sic dicta, quoniam iura com

mendat. Concitat hæc morantem, ut poeta inquit, frigorum contemptrix.

☞ E X A

Exacinatio, racemorũ pestis non bona, acinorum scilicet defluentia.

Exacuit, hoc est, ut ego interpretor, acorem fecit, & aceti saporem concepit. Columella libro. 12. capite. 17.

Exacerbatio, Græce παροξυσμός.

Exalburnare, arboribus suũ adipem detrahere, & amputare. Vnde Robur exalburnatum. Lege, Alburna.

Exaliptes. inunctores.

Exaltant. Exaltare sulcum, est alta fossione deprimere. Est enim altitudo superior & inferior. Colum. lib. 3. cap. 13.

Exaniari, quasi sanie purgari, defæcarique: quo uerbo utitur Corne. Celsus. Cõsimile est Apuleianum uerbũ Examurcari, pro eo quod est, amurca emundari, & sanie repurgari, & quicquid est fęculentum exstillare. Sic ait Columel. scribens de salsura suillæ carnis, Compositis in tabulatum tergoribus, pondere imposito, ut exanietur, hoc est, noxius humor emundetur. Colu. libro. 12. capite. 46.

ἐξανθήματα, pustulæ quæ circa totũ corpus aspredinem quandã cõcitant, similis ijs pustulis quę ex urtica, uel sudore nascuntur. Celsus lib. 5. cap. 18. uocantur et φλυκταίναι. Lege. Pustulas græci.

ἐξάρθρημα dicitur ἔκπτωσις ἄρθρου ἀπὸ τῆς οἰκείας κοιλότητος ἐπὶ τὸ ἀσύνηθες, id est, articuli a cauitate propria dilapsus ad insuetum locum. Vnde προαιρετικὴ παραποδίζεται κίνησις, id est, propositus prępeditur motus.

Exarticulatio. est ossis secundum naturam moti, ex concauitate profunda excessio in locum minime naturalem.

Excarnia loca uocantur in corpore humano, quæ carne intecta non sunt.

Excerni, id est, repurgari, uentilarique. Consimilia sunt subcernere, & incernere. Inde Excernicula, Incernicula dicta genera cribrorum. Alias excernere est uentrem purgare: unde Excrementa dicuntur, quæ & Retrimenta. Columella libro secundo, capite. 21.

Excludant. Gallinæ dicuntur excludere, cum post incubatum pulli maturi rupto ouo nascuntur. Plin. Celerius excluduntur calidis diebus. Item. Quædam gallinæ gemina oua pariunt, & geminos interdũ excludunt. Dicitur & excudere in eodem significatu. Colum. lib. 8. cap. 2.

Excrementa, purgamẽta sunt humana, corporis scilicet, quæcunque, ex superuacuo nutritionis in corpore relinquuntur, quæ expulsiua uirtus egerit.

Excremẽta secernere, cacare, mouere aluũ, aluum soluere, subducare aluum, suspensam aluum soluere, idem.

Excretio, est superfluitas incumbentiũ corporibus incrementorum.

E X E

Exercitij genera apud Gale. 2 de sanitate τὸ πιτυλίζειν, τὸ ἐκπλεθρίζειν, τὸ σκιαμαχεῖν, τὸ ἀκροχειρίζεσθαι.

E X G

Exgrumantes, de mensura & recta uia excedentes, uel grumos eruentes.

E X H

Exhalabilia sunt, quęcunque corpora humorem habent: sic tamen habent, ut euaporare, nisi ignitis addantur, non possunt. 4. Meteo.

Exhalatio, est cõmunis sicci & humidi secretio, quę uniuersim opera caloris ustiui fieri solet: proindeque non madefacit, sed calorem potius admouet. 4. Meteoro.

Exherbatur, herbis liberatur, repurgaturque Colum. libro. 4. cap. 3.

Exhydriæ. Vide. Ecnephias.

E X I

Eximij proprie sunt porci, qui de grege excæpti, ad sacrificandum Dijs pascuntur.

ἐξινάιας, ceruorũ genus grande uocant gręci, idque ab oppido eius nominis. Aristot. ἀχαΐνας cognominat.

ἐχῖνος tria significat. Castaneæ aculeatũ putamen. Terrestre animal spinosum. Et in mari, & in testaceo genere piscem.

Exitus oculi, græce ἐκπίεσμος, lege, ἐκπιεσμός.

E X O

Exocætus piscis, sic dictus, ab eo quod in siccum somni caussa exeat. Circa Clitoriũ uocalis hic traditur, & sine branchijs. In Arcadia reperitur. Plin. lib. 9. cap. 19.

ἐξόμφαλος, ꝓcidẽs umbilicus. Siquidẽ procidit ille homini, aut disrupta eo loco interiore mẽbrana, quã qm̃ interraneis omnib. extensa adiacet, gręci περιτόναιον uocant:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

procidente illac aut omento, aut intestino: & nonnunquam ocioso humore umbilicũ subeunte. Aliquando etiã caro eodem loco augetur. Sępenumero etiam sanguis di rupta uena, aut arteria illic coit: ut in dilatationibus contingit. Nonnunquam etiã solus spiritus, omnibus his pręcedẽtibus caussis procidit homini umbilicus. Hinc dicta, ἐξόμφαλον πάθος, umbilici prominẽtia. Et, Exomphalon, quod in umbilico ex morbo & inflammatione tumet.

Exostopes, ossium quorundam redundantia, apud Galenum.

E X P

Experimenta unde habuerint ortum, scribit Herodotus historiographus, quõdam agris in compita expositis, illis, qui eisdem aliquando morbis laborarent, referre solitos, quibus unusquisque usus sanitatem recuperauerit: atque hoc modo, ex multorum usu & experimentis rem medicam conflatam esse. Sed hæc quidem experientia ratione uacua, nondumque rationalis fuit. Galenus in Introductione, seu Medico.

E X S

Exscreationes grammaticis dicuntur, quæ maiore conatu, & crassiore materia extussuantur potius, quam exspuuntur.

☞ E X V

Exulceratio in oculis. Lege, Oculorũ mor.

Exulcerationũ quę in oculis oriuntur, differẽtiæ sunt, Argemon, Nepheleon, Epicoma, Bothrion, Pustula, siue Bulla ardens, Leucoma, Vnguis, Staphiloma, Carbo. Horum morborũ aliqui percussione fiũt, aut sine ictu. Argemon exulceratio quædam, quum circa oculorũ nigrum alba apparent, circa albũ uero subrubida. Nepheleon, est caligo, aut exulceratio in superficie eius, quod nigrum dicitur. Epicoma, exulceratio crustulosa, quę fit in nigro oculorũ, neque diu permanet. Bothrion, est cauum ulcus, uel purum in oculorũ nigro. Leucoma, est cicatrix ab exulceratione facta, & hæc crassa, & profunda. Piosis, uel Vnguis, est collectio purulenta humoris, qui in nigro oculi irrepit cum inflammatione ad irim, unguique similis est. Staphyloma, est humidum corpus in pupillæ loco, persimile acino uuæ. Carbo, crustosa exulceratio, cum passione & fluxu, interdũ cũ bubone & febre. Galen. de Definitionib.

Exulcerationis oculorũ affectus sunt, Mydriasis, Phtisis, Nyctylops, Suffusio, Glaucoma, Paralysis, Myopiasis, Strabismus, Pterygion, Encanthis, Proptosis, Chymosis, Synchisis, &c. Mydriasis, est caligatio facultatis uisoriæ, quum humores turbantur, & effunduntur. Phtisis, est pupillæ cũ debilitate uisus extenuatio. Nyctilops, est affectio oculorum sine caussa euidente. Cõtingit autem, ut qui sunt ita affecti, interdiu nihil uideant, noctu uero acutius. Glaucoma, est mutatio naturalis humoris in colorem cæsium. Myopiasis, est affectus a generatione nascens: quo affecti, quę sunt ante oculos uidemus: quæ uero a nobis distant, aut modicum, aut omnino nihil uidemus. Strabismus, est solutio musculorum, qui oculum continent, nõ quidem omniũ, sed aliquorum tantum: propter quem affectum aut sursum, aut deorsum, aut in obliquum torquentur. Pterygium, est productio corporis alicuius, quę circa tuniculam corneam admiscetur. Enchantis, est excessus, & abundantia carnis in magno angulo. Proptosis, est quando uiolenta quadam percussione cum strangulatione, & febre continua, uel capitis dolore oculus de sede sua procidit. Chymosis, est humidum corpus membranæ eius quæ oculũ circumit. λευκόν, Græci uocant affectum similem albæ carni. Synchisis, interdum ex ictu est, nonnunquam suapte natura, ruptio humorum, qui in tunica infima sunt, cum profluuio albuginei humoris, & alteratione pupillæ fit. Phlictis, est abscessio, quæ fit in nigro, & totum humorem cum phlegmone, id est, fluxu cõtinet. Myocephalon, est ab exulceratione parua porrectio, atque perductio ragoidis, & similis capitis muscæ. Hippus, est affectus ab ortu ipso nascens, propter quẽ instabiles semper ipsę palpebrę, motumque sustinentes in turbatione, & tremore, aut horrore continuo. Hinc affectũ ἵππον uocauit Hippocrates. Aut affectus musculi firmantis & corroborantis oculũ, qui cõprehendit basim uisorij instrumenti. Hypochyma, est humoris liquefactio aquosa, magis, minusue impediens uisum. Differt autem Hypochyma a Glaucomate: quoniã Hypochyma liquefactio est humoris aquosi: Glaucoma uero est mutatio naturalium humorum in album: & quod

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

in Glaucomate nihil prorsus quis uideat, in Hypochymate uero modicum.

Exudent, quasi sudando siccescant, exuãtq; noxium succum. Colum. lib. 12. cap. 5.

Exuperantia, eadem quæ & exacinatio. Vide, Exacinatio.

E X Y

ἐξυδρίαι, quasi aquatores dicuntur uenti, qui cum pluuijs aqueis grassantur, impetu & confertim effusis.

F A B

Faba Græca. Lege, Lotos. Item, Faba græce κύαμος. Egit de Fabis Dioscor. lib. 2. Plin. lib. 18. cap. 12.

Faba Aegyptiaca, quam Ponticam etiã alij uocant, plurimum nascitur in Aegypto, Asia, Ciliciaq; palustribus locis. Grande folium Galeri modo habet, caulem cubitalẽ, crassitudine digitali, flore roseo, colore duplo, ad papaueris florem magnitudine: qui cũ defloruit, uesparũ fauis similes utriculos profert, in quib. Fabæ sunt, paululũ bullarũ modo supra operculum emergentes. Vocatur id Ciboriũ, ab aliquibus autẽ Cibocium: quasi scriniolum: propterea, q; seritur Faba hæc, indito in madente gleba semine eius, sicq; in aquã proiecto. Comeditur uiridis Faba hæc etiam, nigrescit siccata. De Faba Aegyptiaca hæc fere Dioscorides. Vide & Theophrast. libro. 2. de caussis Plant. cap. 18.

Fabæ Baianæ. Insubres, & Ligures Fabas suas recentes uocant, Baianas.

Fabalia, Fabarum purgamẽta, ut inquit Plinius: uel ut M. Vergilio placet, Fabarum frutices, & siliquæ, cum sua cute & corio.

Fabaginem, a Faba primus deriuauit Cato de re rustica.

Fabulum, idem quod Faba, teste Gellio, & Festo. Plautus in Sticho. Hęc satis est pro opibus nostris, satis commodule, nucibus fabulis, ficulis.

Fabulum marinum, Papauer corniculatũ, apud Dioscor. lib. 4. cap. 69.

Fabulus, in Catone, quidam pro Faba candida interpretantur, quam ille bubus cum languẽt, dare præcipit. Etiamsi in quibusdam Columellę exemplaribus ueteribus, Balbulos legitur, fortasse pro Fabulos.

F A C

Faces, ab facis succensæ similitudine, cœlestis ignis inflammatio.

Faciem, partẽ eam nominamus dumtaxat in homine, quę caluæ subiecta est. Nam piscis & bouis faciem dicere non solemus. Aristot. lib. 1. Animalium. cap. 8.

F A G

Fagus. Lege, Quercus.

F A L

Falces, scirpiculæ, a scirpando, id est, a ligando. Nam ijs utuntur in uinea liganda.

Faliscus, suis uenter. Papinius. Non Lucanica, non graues Falisci.

Falco sacer, seu Britannicus, aquilæ magnitudine, capreolos inuadit.

Falconum multa genera recitat lib. de Animalibus Albertus.

F A M

Fames, morbus est Hippocrati: item sitis, & alia corporis incommoda. Lege Hipp. lib. de Flatibus. fol. 53.

Fames interdum pro defectu ciborum accipitur: interdum pro tenui, & parũ idoneo uictu, apud Galen. lib. 2. Aphorismorum, Aphor. 16.

Famescere dicimus, qui ob ciborum inopiã in extremam esuritionem perueniunt. Galenus lib. 2. Aphor. Aphor. 16.

Fauces uocantur, internus oris locus, ubi simul conueniunt & gulæ, & gutturis partes extremæ.

F A N

Fanatici olim dicti sunt homines numine afflati, qui græce ἔνθεοι, & θεοφορούμενοι, quod non sua sponte, sed diuino numine ferantur. Cuiusmodi fere fuerunt quindecim illæ Sybillæ, & apud nos Prophetæ.

F A R

Farciminosus. lege, Morbus farciminosus.

Farfugium, Chamæleuce, folio populi, sed ampliore, nascens iuxta fluuios: unde Populago dicta. Hanc & Farfariam uocari, Dioscorides testis est, a fluuio fortasse Farfaro, quem Vergilius Fabarim appellat. In Sabinis Plautus. Dissipabo te, inquit, ut folia Farfari. Hæc Barbarus in Corollario Bechij.

Farina hordeacea, differt a Polenta: quia torretur Polenta, non Farina.

Farinam, Gręci ἄλευρον καὶ ἄλφιτον, & Halisparton, & Aliaton, & Aliton uocant. Quanquam Alphiton Polentã fere significat: Aliata, Farinam coctam.

Farraginaria, locus ubi Farrago seritur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Farrago ex recrementis farris prædensa seritur, admixta aliquando & uicia. Eadem aliquãdo fit ex hordeo. Vide, Hordeacea uocatur Farrago. Hanc esse Barbarus existimat, quam Cratin uocat Aristoteles, siue quod idem est Crastin: & fœnum semi aridum intelligunt.

F A S

Fasciæ. Vide dictionem, Lumbrici.

Fascinatio, & incantatio inter portenta referuntur, quam uno consensu & diuinæ scripturæ, & publicæ, priuatæq; Leges damnant, capitaliq; supplicio, nec immerito, puniunt.

F A T

Fatalis, Potamogeton, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 102.

Fatidici qui sint, require in dictione, μαντικὴν appellant.

Fatiscit, resoluitur, languescit, deficit. Plin. Sine calciatu fatiscunt. Columella libro septimo, capite. 3.

Fatuæ betæ, salsi saporis expertes.

Fatui cibi dicuntur insipidi, & inconditi. Martialis in Xenijs.

Vt sapiant fatuæ fabrorum prandia betæ,
O quam sępe petet uina, piperq; coquus.

Fatuum lapidem Herm. Barb. pro insipido transtulit in Themistio, hoc est, nullius saporis: quem Græci ἄχιλον dicunt.

Fatuus sal, id est, qui cõdimenti saporẽ amisit, ut Matth. 5. ἐὰν ᾖ τὸ ἅλας μωρανθῇ.

F A V

Fauces, locus oris interius, in quo simul coeunt gula, & gutturis partes extremæ.

Fauus, est ulcus, continuos habens meatus, aut foramina, ex quibus melleus quidam humor excernitur.

Faui, ulcera quæ κήρια uocant Græci.

Fauonij, ab occasu uenti.

Faustinus Medicus, citatur ab Aetio serm. 9. capite. 49.

☞ F E B

Febrifuga, Matricaria.

Febrifuga, Centaurea minor. Dioscorides lib. 3. cap. 8.

Febrifuga, Coniza, apud Dioscoridem lib. 3. capite. 135.

Febrium tempora quatuor sunt: Accessio, Incrementum, Status, & Declinatio.

Februa, lanę sunt, & arborum rami, quibus olim redimiti sacerdotes expiabãt domos: quod deinde nomen ad omnia purgamina translatum est.

Febris est exuberantia caliditatis morbosę, redeuntis cum mutatione pulsuum, modo crebrius, modo uehementius. Vel sic, Febris est intemperies naturalis spiritus, in statum calidiorem, atq; sicciorẽ declinans. Febris continua est, quæ neq; die, neq; nocte intermittit. Ardens febris, est feruor, qui cum inflammatione multa nullam quiescendi remissionem corpori præbet. Hęc linguam reddit aridam, ac nigram, & frigidi cupiditatem, atq; sitim ingerit. Emphysodes febris, est uehementia caloris, quę in ore gignit & pustulas, & inflationes. Lipyria febris est, in qua extremæ corporis partes frigescunt, uruntur autem intimæ: cohibentur excretiones, sitientibus lingua exasperatur, pulsus debilis, adeoq; exiguus, calor innatus perinde quasi deficiat, adeoq; mortuus sit. Rhoodes febris est, quę cum profluuio alui, frequenterq; cum uomitibus rigorem, atq; frigus infert: adhęc, repentinã purgationẽ uirtutis, cũ siti ac uigilia, & pulsuum debilitate. Astringens febris, est cõtraria fluenti, nihil excrementorum eijciens, pulsus ingens est, macerans, & longior morbus. Icteriades Febris, quę colorem icterico similem gignit, iecur exurit, linguã exiccat, cuius superficiem reddit aspectu horribilem. Pestilens Febris, quę cum uehementi calore sitim intolerabilem adfert, excretiones alui cũ strepitu exeuntes, fœtidas, atq; male olentes reddit: urina multa, graue olens, pulsus exilis, & uix perceptibilis. Languida Febris, quę cum perturbatione fit capitis, uel quę per nares fluxum ciet, uel excrementi retentionem. Phrycodes Febris, quę admixtam habet rigori caliditatẽ: pulsus est ualde debilis, utpote qui ad tactũ uix perueniat, aut nõ cadat sub sensum, sed est pene extinctus, tumefactus, sublatrat, & instrepit: lingua humida ualde, aridũ quiddam & amarulentum, ueluti spuma lota, habet. Quotidiana febris, quę singulis diebus ac noctibus, ut plurimũ eodem tempore reuertitur. Tertiana est, quę unũ diem intermittit, tertio redit. Quartana, quę duos dies intermittit, deinde redit. Hemitritęos, id est, semitertiana, quam nos dicimus secundum uetus dictũ in primo Epi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

dimiarum libro, Febrim Acutam: non eñ in uniuersum intermittentẽ, unam autem leuiorem, alteram uero grauiorem infert accessionem. Methodici Hemitritęã exiguam esse, duobusq; interuallis fieri dicũt.

Errabundæ febres, quæ neq; statum, neq; tempus, neq; ordinem ullum seruant. Galenus de Definitionibus.

Febris καύσων, fit ęstiuo tempore, quando uenæ exiccatę, acutos, & biliosos ad se humores trahunt. Galenus lib. 4. Aphoris. Hippo. 58.

F E C

Fęciuium. Inter genera uitium est Fęciuia: ex eo dicta, quod plus quã cæteræ fęcis affert, quod tamen incommodum repensat uuarum multitudine: uentos & imbres patienter suffert, æstu infestatur, minuti acini & duræ cutis uuas habet. lib. 12. capite. 45. Columella.

F E L

Fel, ex inferiori parte hepatis adsidet, cuius folliculus ab Gręcis dicitur Choledochus, qui flauum continet humorem pallescentem, quoniam ab Galeno dicitur uel coloris Cyanei, aut Isatidis herbæ. Est uero nihil aliud, quam purgamentum pessimi sanguinis.

Fel terræ, Centaureum magnum, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 7. Quanquam inibi mendum existit, & ab imperito fortasse Librario ex minore Centaureo eo translatum. Nam minus Centaureum proprie & uere Fel terræ dicitur. Vide de hoc Vergilij commentarium.

Feles, animal quod Græci αἴλουρον uocãt, animal familiare ac domesticũ, omnibus notum: uulgo Catus nominatur, ut opinor, a solertia. Nam Catum sapientem dicunt, & acutũ, Grẹci αἴλουρον uocant. Plinius tradit, Felium oculos in tenebris fulgere. Idem alibi sic refert: Feles quidem quoquam leuibus uestigijs obrepunt auibus: quam occulto speculatu in musculos exiliunt: excrementa sua effossa obruunt terra, intelligentes odorem illum indicem sui esse. Verum apud Columellam & Varronem Feles accipi uidetur pro fouino: sic enim uulgus appellat bestiolam gallinis maxime infestam, noxiamq;, & sæpe gallinaria tota contrucidantem. Columella libro. 8. capite tertio.

Felliduca, gręce χολαγωγά.

F E M

Femen, Perineum uocant Græci.

Femina dicuntur, quæ a pectinis osse oriuntur. Sunt enim femora, coxæ interiores: & sine diphthongo scribi debet, cum prima syllaba corripiatur. Ver. Eripit a femine. Hinc Subfemina, id est, subfemora interiora. Interfemineũ eleganti uocabulo Apuleiano, dicitur genitale muliebre, quasi inter femina collocatũ. Colum. lib. 6. cap. 37.

F E N

Feniculum, condimentis idonea, & usitata herba, nota, & celebris. Iuuamenta eius lege apud Dioscor. lib. 3. cap. 79.

Feniculum Equinum, Dioscoridę Hippomarathrum, lib. 3. cap. 80.

Feniculum syluestre, Dioscor. Hippomarathrum, lib. 3. cap. 80.

Feniculum Erraticum. Dioscor. Hippomarathrum, lib. 3. cap. 80.

F E R

Ferali mẽse Lupercij, id est, Februarij mensis, in quo sacra Feralia mortuis fiebant, & ludi Lupercales.

Ferię denicales colebãtur, cũ hominis mortui caussa familia purgabatur.

Ferramentum fœnisecis. Fœnisex, sic enim elegantius dicitur, quam Fœnisecus, siue Fœniseca: est is qui fœnum secat. Fœnisecia, dicuntur fœni sectiones. Persius, Fœnisece crasse uitiarũt unguine pultes. Columel. lib. 2. cap. 18.

Ferrugo, nõ solum color est compressę purpuræ, uel coccini, ut illud Vergilij, Ferrugine tinctus hyberæ. &, Ferrugineos quoque hiacynthos, uocantis, uerumetiam rubigo ipsa ferri, Plinio.

Ferrugineum colorem, ferrum longo situ rubiginosum, facile a se appellatum ostendit: agit enim is, id est, refert colorem ferri. Quin & filamenta, quibus sæpe conopœum, & multę pręterea uestes lineę circumsuuntur, Ferruginea dicunt infectores. Tunica etiam nuclei pinei lanugine quadam puluerulenta, Ferruginea est. Erat is quoq; lugentium color. Itaq; capitur non nunq; & ipse pro funesto: atq; ea de caussa Hyacinthi dicti fuerunt a Vergilio Ferruginei, quasi lugubres: quia puerum, ut est in fabulis, casu interfectum, Apollo diu luxit, atq; in eius folijs uelut epitaphiũ, in sui

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

doloris perpetuum monumentum inscripsit: non quia uere floris color sit Ferrugineus: est em̄ is, in quē mutatū ferunt adolescentulū, purpureus. De Hyacintho in literatū flosculū transformato fecimus hoc. Nil opus elogio redimire, aut flore sepulchrum, Ipse sibi flos est, elogiumq; puer. Eodem modo cœlum uocatur Ferrugineum, hoc est, nubilū & triste, atq; apud eundem Vergilium, Sol caput suum nitidum in morte Cæsaris texit ferrugine: quasi colorem se induit lugenti aptum, ut tanti uiri cædem Sol ipse lamentari uideretur. Nec alia ratione Charontis nauiculā dixit Ferrugineam, quam qm̄ ea una, loco Sandapilæ, mortuas oēs uespillo indefessus transuectat. Autor Thyles. Consen. de colorib.

Ferula syluestris, Tapsia. Diosc. li. 4. c. 159.

Ferulę descriptionē, lege apud Diosc. lib. 3. cap. 89. Plinium. lib. 13. cap. 22. lib. 20. ca. 23. lib. 24. capite. 1.

Ferulago, Tapsia, apud Diosc. lib. 4. ca. 159.

Ferula calidis nascitur locis, atq; trans maria, geniculatis nodata scapis. Duo eius genera recēset Plinius. Semē eius quidā Tapsiam uocāt: decepti eo, qm̄ Ferula sine dubio est Tapsia, sed sui generis, folijs feniculi, inani caule, nec excedente baculi longitudinem. Semen, quale Ferulæ. Radix candida. Incisa, lacte manat, & cōtusa succo: nec corticem abdicant. Omnia ea uene nata. Plin. lib. 13. cap. 22.

Feruor, & Feruētia uocatur a Platone, quoties melācholia attollēs se feruet ac bullit.

F E S

Festuca dicitur & arboris nouellæ, omninoq; infantis cuiusque sati, ut Augustino quoq; placet.

Festucago, Aegilops, uel Bromos, apud Dioscor. lib. 4. cap. 140.

F E V

Feuxaspidion, Polium montanū, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 122.

Fulgor fixus, est extensio longe porrecta, & loco permanens, & tanquam prostuuium syderis. Vel,

Fulgor, est ignis collectio, qui in aere exarsit, per cœlum ille quidem aut iaculari specie transmeans, aut uno loco fixus.

Fulmen uocatur, si quod fulserit, ad terram usq; cursim illisum sit. Sin semiustum quidem, sed uniuersum tamen, uiolentumq; incubuerit, πρηστὴρ, hoc est, accensus Turbo dicitur. Quod si prorsus ignis nihil interim cęperit, τυφὼν uocatur: qui est uertex procellosus, & euerberans. Horū quicquid in terrā impetu decubuerit, σκηπτός, id est, Fulmen nominatur. Qui ψολόεις dicitur, cum fuliginem contraxit: ἀργὴς, si raptim emicuerit: ἑλικίας, si lineari specie confirmatus est.

Fuluus color, ex omnibus maxime lucet, quem multa iactant. Orichalcum in primis, Aurum, ipsęq; etiam Stellę. Serenus. Quas non extinguunt uenti, nō nymbus aquosa Nube cadens, celsa semper sed luce coruscant. Quare Tibullus proprie sydera Fulua appellauit. Est & aureolæ species arenæ, quam Fuluam dixit Vergilius: & genus quoddam aquilæ, ab Aristotele maxime celebratum, colore etiam Fuluo. Qui si obtusus quodāmodo est, atq; obscuratus, uocatur Rauus. Iamq; sic Horatius Lupā appellauit, cuius colorē noto magis uerbo plęriq; oēs Fuluū dixerūt. Tradunt aliqui Rauos oculos, quos in cane & ariete laudat M. Varro, inter cęsios esse & flauos. Ornat sæpe color hic Flauus uirginū ac puerorum capita: atq; in maturis frugibus semper elucet, necnō pro pulchro frequenter positū uidemus. At Luteū nihil ęque ostentat ac flos Calthæ, & Genistæ, ouiq; etiā uitellus. Croceo est hic perq; similis, sed lucidior aliquanto: ab antiquis Flammeus quoq; dictus, qm̄ eo Flaminis uxor Flaminica utebatur. Potest hoc loco Pallidus poni, ac Luridus: mortui color est hic horribilis, ipsiusq; mortis, ut Poetæ dicunt, & Plutonis. Ille nonnunquam uel gratus in homine, atq; amabilis.

☞ F I B

Fiber ponticus, a Gręcis Castor appellatus, ut ait M. Varro, extremas fluminum oras accolens. Meminit eius & Aelianus.

Fiber: quem Græci κάστορα appellant, ab extrema ora, ut M. Varroni placet, uocatus, quoniā dextra & sinistra fluminis maxime uideri soleat. Et antiqui fibrum, inquit, dicebant extremum. Differt a Lutra Fiber sola cauda, cætero pilus utriq; pluma mollior. Dicta uero Lutra est, quod se in aquis lutet. Ob id Gręci ἐνυδρον uidentur appellasse, quod Theodorus Lutrin, non Lutram cōuertit. Plinius Enhydrin-

da, serpentis nomen esse maluit, ut aquatilis colubri. Varro quoque non Lutram a luendo, sed Lytram tradit: quoniã succidat, dissoluatque in ripis arborũ radices. De Castoribus cætera lege apud Dioscoridem libro.2. Plin.lib.8. cap.30. Strabonem lib.3. Serapionem.445. Galenum ad Paternianum cap.49. Auicen.lib.2. de Castoreo.

Fibræ. Vide ἶνας. Dicuntur & uenulæ pulmonis.

Pellicij Fibri. Latini Fibrum dicunt, Græci Castorem, qui amputatione genitalium liberat se a uenatoribus, gnarus ob medicatos testes se peti. Colum.lib.de Arbo.c.15.

Fibulas uocat Celsus, quibus uulnerum labia contrahuntur, ne latior cicatrix fiat.

F I C

Ficarios culices, caprificus generat. Plinius lib.11.cap.55.

FICORVM genera.

Ficus Aegyptia. Lege, Siliqua.

Ficus Aegyptia, id est, Sycomorus. Lege, Sycomorum.

Ficus Cypria, in Creta nascitur, ut inquit Barbarus. Trunco pomum fert, & ramis, cum in crassitudinem adoleuere. Distat a Ficu Aegyptia, quod germina emittit sine ullis folijs, radiculæ similima: cui fructus quasi cuspidis accessu, præpilatur. Pingitur copiosius a Barbaro Corollario in Sycomoron.

Ficus Chalcidicę, quarum genera plura.

Ficus Lidiæ, quæ sunt purpureæ.

Ficus Mammillanę, similitudinẽ mammillarum habentes.

Ficus Calistrutiæ, parum sapore præstantiores, sed Græcorũ iudicio prælatę cęteris.

Ficus Affricanę, siue Librycę, primę notę, cũctis etiã celebratę Carthaginis excidio.

Ficus Sulcę.

Ficus Topię.

Ficus Alexandrinę.

Ficus serina, cognomine delicata.

Ficus Rhodia.

Ficus Tiburtina.

Ficus Liuianæ, siue ut alij uocant, Liuiæ, Pompeiæ, in usus añuos arefactæ solibus, aptissimę cum mariscis.

Ficus harundineæ, harundinei folij macula uariantes.

Ficus Alfulæ, eędem quæ & Harundineæ.

Ficus Herculanea.

Ficus Albicerata.

Ficus Aracia alba, pediculo minimo latissima.

Ficus Asinastra.

Ficus Atra.

Ficus Palusca.

Ficus Augusta.

Ficus bifera.

Ficus Cucurbitana.

Ficus Leptolydia.

Ficus Marsica.

Ficus Numidica.

Ficus Pulla.

Ficus Pompeiana.

Ficus Atticæ, delatoribus inde cognominatis, præsertim Aegilides.

Ficus Phrygiæ.

Ficus Laconicæ.

Ficus Phibaleæ apud Hippocratem.

Ficus Aemonia.

Ficus Megaricæ.

Ficus Toxalię.

Ficus Oporabasilides.

Ficus Amadei.

Ficus Coracei.

Ficus Nicolei.

Ficus Basilię, uel Basilides.

Ficus Hybernas, Cydonias quidam Græci appellant.

Ficus Cimolia.

Ficus Porphyritis, longissimo pediculo.

Ficus Popularis, uilissima.

Ficus Chelidonia, quę nouissima sub hyeme maturatur. Hęc rubens est e nigro.

Ficus Barbachytra, ficus totaliter nigra.

Ficus Duricorię, a corio appellatę duro.

Ficus ὄνες, Tarantinę, prędulces.

Ficus Saguntinę.

Ficus Telianæ.

Ficus Hybernæ.

Ficus Moesiæ.

Ficorum & generis sunt sequentes. Cirocœliadæ, Picridiæ, Hiladiæ, Sarcelaphiæ, Lapyriæ, Dracõtię, Leucophię, Melanophię, Creneæ, Mylœcæ, Ascalonię, Trallianæ, Bringidarides, Prosenides, Aegilides, Nicostraticæ. De quibus singulis uide Corollarium Herm. Barbari, quod annotauit in ficus, totum ex Polluce & Athenæo extractum.

Ficaria grana, Plinius frumenta noĩat, quæ nos κεγχαμίδες uocari grece diximus.

De Ficubus optima quęque lege apud Barb. in Coroll. Ficus.

De Ficubus prouerbia adnotauit in Chiliadibus suis Erasmus rhapsodus. Assentari nescio ficum: ficum panem dico. Ficum post piscem. Gallinaceos amantibus, ficũ ne serito.
Ficus sacra uocabatur Athenis uia, quæ ducit ad Eleusinem.
Ficus Indica, cuius germina per ambitum radicari tradunt, neq; caudicem contingere, arbor magnitudine insigni, ut sub qua tres turmas equi condi affirment. Caudici crassitudo sexaginta pedes. Ramorum umbræ late operiunt: folijs Amazonicæ peltę amplitudo, formaq;, ut Solin. inquit.
Fico fumus acerrimus, caprificoq;.
Ficus sola ex omnibus arboribus nõ floret.
Ficus flammam mollissimam reddit.
Fici cinerum lixiuium acerrimum.
Ficus capitis, nuncupantur germina ulcerosa, rotunda, acuminata, subdura, subrufa, quæ comitatur etiam dolor. Oriuntur & hæc reliquo etiam in corpore. Paulus libro tertio.
Ficosa exanthemata, Ficubus similes uomicæ, & pustulæ, apud Paul. Aeginetam.
Ficus terrę, Astragalus, apud Dioscoridẽ lib. 4. cap. 65.

F I D

Fidelię. Nomẽ est fictilis uasis, de quo Pers. Respondet uiridi non cocta fidelia limo. Plinius. Mulsi congialem tibi plenam faciam fideliam. Fideliæ crebra mentio est apud Columellam, utpote uasis condendis salgamis maxime idonei. Columella libro primo, capite. 7.
Fidicula, in cœlo sydus est, quod appellatur modo Lira, modo Fidis, modo Fidicula. Alias Fidiculas accipimus pro genere tormenti, ut in Commẽtarijs Suetonij est explicatum. Colum. lib. 11. cap. 2.
Fidicula, Trichomanes, apud Dioscoridẽ lib. 4. cap. 138.
Fidipedes, auium generis, apud Aelianum.

F I L

Filica, Pteris, uel Filix, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 196.
Filicula, diminutiuum a Filice.
Filicula herba, Catanance, apud Dioscor. lib. 4. cap. 135.
Filicula, Polypodium, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 198.
Filicones dictos existimãt a Filice, quos ueteres pro malis & inutilibus accipiebant. Dicebãtur et filicati calices, a Filice herba.
Filifanaria, Pteris, apud Dioscoridem libro quarto, cap. 196.
Filius uiuus, Quecksylber.
Fellicula, legendum, Filicula. Est enim diminutiuum a Filice herba, de qua Persius. Non tamẽ ista filix ullo mansuescit aratro. Pterin Græci uocant. Pręterea alia est herba nomine Filicula, quam grę co uocabulo Polypodion appellant, similis est Filici: bilem detrahit, in petris nascitur. Columella lib. 6. cap. 26.
Filum, uinculũ, uel neruus sub lingua, qui linguam in infantibus retinet, ne loquantur: quod solui ab obstetricibus oportet: alioqui muti euadunt pueri.

F I N

Finis est, cuius gratia quę ad medendi facultatem spectant, ordinantur omnia. Finis etiam est, ad quem tendunt & referuntur omnia, quæ sunt medicæ speculationis. Finis enim medendi est, quod assecuti, nihil quærimus amplius.

F I S

Fisco, Fiscus iuncea. Columella lib. 12 capite 48. Hinc Fisculus, paruus Fiscus, siue Fiscella iuncea. Columella libro. 12. cap. 49. Et lineum Fiscum uocat Columella libro 12. capite. 38.
Fissile uocatur, quod nõ ampliorem, quam quæ ab eo quod diuidit, fiat, diuisionẽ subire nequeat. 4. Meteo.
Fistici, Pistacia, idem.
Fistula, profundum ulcus, callosum, angustum, & obliquũ, cicatricem difficilem admittit. Idcirco humorem quodam tempore excernit tenuem.
Fistula item est sinus callosus, dolore aliquantulum uacans, qui in plærisq; mẽbris exoritur: fitq; ut plurimum ex abscessibus male curatis. Paulus lib. 6. cap. 77.
Fistula spiritalis, id est, arteria, Luffttror. Alias, guttur.
Fistula cibalis, gurgulio. Alias, principium stomachi. Alias, gula. Alias, stomachus.
Fistulæ claræ. Lege, Fistularum differẽtię.
Fistularũ differentię duæ. Harũ eñ quędã clarę sunt, quędam occultę: qñq; in basi os habent, finẽ uero in superficie. Clarę os habent in basi, & sinum ad superficiem. Occultæ, quæ os & sinũ habent in profundo.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Fistura, unde dicitur fisturare, spissare apud Vitruuium, & Plinium, & Cęsarem in cõstructione pontis: instrumenti nomen est, quo figuntur, panguntur in terram sublicię, palic.

F L A

Flaccidi uocantur, quorũ aures pendent, & non sunt arrectæ.

Flagella, uirgæ, siue capita minorũ sarmentorũ, ubi nascitur uua. Teut. Sprœssling.

Flammea, Lychnis dicta, apud Dioscoridẽ lib. 3. cap. 113.

Flamatilia sunt, quæ flammã emittere queunt. Inflamatilia, quæ nequeũt. 4. Meteo.

Flammeus color. Lege, Color uarius.

Flatuosus morbus, Epilepsię tertia species, quæ fit ex melancholia. De qua uide Galenum lib. 4. de locis affectis, cap. 6.

Flatus qui in aere spirant, uentos, auras, & exspirationes dicimus, quæ ex humore prodeunt.

Flauus color. Lege, Fuluus.

Flexilia atq ductilia corpora sunt, quorum longitudo ex ambitu in rectum, & ecõtra e recto in ambitum permutari ualet, flecti ac dirigi. Aristot. lib. 4. Meteo.

Flexio est ad deuexitatem, aut concauitatẽ seruata longitudine motio. Idem ibidem.

F L O

Flomus, id est, φλόμος, Enulę campanę cognomen, apud Diosc. lib. 1. dict. Heleniũ.

Floridus color. Lege, Color uarius.

Flocci, particulæ lanæ, diuisę a uelleribus.

Florem uocant & uermiculum, qui nascitur in calamo aromatico.

Floridum cataplasma, quod uocant graece ἀνθηρόμ.

Florus, Anthus uocata auis apud Aelian.

Flos Achaicus, id est, lacca, uel Cancanum. Autor Democritus, si modo eius est liber, qui de tingenda purpura circumfertur.

Flos campestris, Argemone.

Flos campestris, Anthyllis, apud Dioscor. lib. 3. cap. 152.

Flos campestris, Parthenium, apud Diosc. lib. 3. cap. 156.

Flos æris, quem nonnulli clauorum ueterũ ramentum, id est, psegma nominauerunt. Differt ab Calchanto, quod atramentũ est sutorium. Differt & ab squama æris, quæ ui atq ictibus clauis & panis æreis excutitur: Flos uero sponte cadit. Fit autẽ in ęrarijs officinis, iã fuso ære atq percocto, additis etiamnum carbonibus. De flore ęris est apud Dioscor. lib. 5. cap. 79.

Flos plumbi, Bleyuueiss.

Flos salis, flumine Nilo defluit, græce ἅλος ἄνθος. Require Dioscor. lib. 5. cap. 120.

Flos Syriacus, Cancani species, tincturæ apta.

Flos, generale nomẽ, & dialecticum, genus adeo omnium florum, cuiuscunq tandem generis: sed preter hoc, in omni re purissima & tenuissima quæq pars, floris appellatione demonstratur.

F L V

Flutæ, murenæ in freto siculo, græce dictæ πλῶται. Murenæ enim & anguillæ uocãtur Gręco uocabulo Plotæ, Latino Flutæ: quod in summo supernantes sole torrefactæ curuare se posse, & in aquam mergere desinunt, atq ita faciles captu sunt. Autor Macrobius. Columella libro octauo, capite. 17.

Fluctiones pectoris, thoracis rheumatismi sunt.

Fluctio, rheumatismos.

Fluxus, siue rheuma oculorum. Lege, Oculorum morbi.

Fluxus albus. Lege, Muliebris defluxus.

Fluxus ruffus. Ibidem.

Fluxus niger. Ibidem.

F O

Focaneus, dictus est palmes, quasi in faucibus uitis enatus. nam, ut inquit Columella, solet in bifurco medius prorepere: illud autem bifurcum ueluti fauces in uite representat. Columel. lib. 4. cap. 24.

F OE

Fœmina quãdo gignatur. Lege, Fœtus parentis pars.

Fœnisecæ dicuntur, qui fœnum secant & demetunt.

Fœnum chordum, secundarium fœnum, quod Augusto mense uellitur, Autumnale q uocatur. Sed pecus chordum, & chordum suem dicimus, ut Græci opsigonon. Lege, Chritmon.

Fœnumgræcum, notissimum legumen, digerendis & præmolliendis duriciebus accommodum. Eius iuuamenta plurima extant apud Dioscor. lib. 2. cap. 112. Plin. lib. 24. cap. 19. Colum. lib. 2. cap. 11.

Fœnus, mustela, quæ meles uocatur latine, secundi generis mustelarum. Aelianus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Fœtus,parentis pars nō est; nam hoc pereunte,necesse esset illum quoq; emori; uel edito,functionum offensam capere, tanq; deficiente aliquādo parte, suo corpore priuata. Nutritur fœtus in locis comprehensus,& inuolutus,atq; coactus. Nutrimentum nunquam per os, sed per umbilicum capit. Quidam autem animal,alij autē minime dixerunt. Qui animal esse dixerunt, ex motu ipso ita esse coniectarūt. Nam mouetur fœtus,& delectari uidetur, quū mater gaudio afficitur; eademq; affecta, contrahitur tristicia,& cogitur ut animal sensibile. Hæc enim sensibilitas cui alteri est q; animali? Alij autem non animal esse dixerunt. Nutriri uero,& augeri uolunt ut stirpes,aut arbores; neq; aut motum uoluntarium,aut inuoluntarium habere: quemadmodum animalia. Nō enim suapte uoluntate mouetur, sed ut arbores, & plantæ. His autem motus caussa sanguinis expers est,fœtibus autem ibi contenta humiditas & lapsus, atq; figura uuluæ. Quum enim plena est,rotundæ instar agglobatur. Rotunda siquidem, ad omnem motū nata & idonea,stare nesciens. Asclepiades autem neq; animal,neq; non animal esse factum, & in utero matris declarat,sed dormientibus,ac sopitis simile. Quemadmodum hi sensus habent, sed non utantur, sic qui in utero sunt. Gignitur quidem masculus secundum aliquos,quum id quod ex dextra quidem parte auulsum semen est, descendit in uuluam,aut locos. Fœmina uero,cū id quod a sinistra. Alij autē dixerunt, propter propriam seminis commixtionē, uel propter caliditatem, aut frigiditatē gigni. Calidius autem semen marem progignit, frigidius uero fœminam. Gemelli, & tergemini secundum aliquos,propter calidū semen in locis contractum,atq; ibidem decisum. Sic enim gemellos, & tergeminos fieri aiunt. Alij autem comprehensiones caussantur. Nos uero dicimus; quod si decisum sperma defluxerit in locos binos, tunc gemellos: si in tres,tunc tergeminos. Monstra,ut aliquibus placet, fiūt propter inclinationem uuluæ. semē enim effusum inæqualiter,monstra facit. Sic & plumbū calefactum, posteaquā inæqualiter fusum est, inæqualia facit simulachra. Monstra autē defecta fiunt quædam magnitudine, ut quæ magno sunt capite prædita. Alia paruitate:ut quę parua habēt capita. Nonnulla abundantia: ut quę sex digitos in altera manu habent. Sed qui septimo mense nati sunt fœtus, uiuunt; octauo nequaq;. Octauus numerus recens est coniunctus, non autē iudicatorius. Septem numerus est superfluus,& non coniunctus, sed iudicatorius. Caussa conceptionis, est moderata locorum caliditas,nec non recens menstruorum purgatio,& appetitus libidinis. Quū hæc enim nō concurrunt,semen continetur. Primum constituuntur loci. Loci illi ex duabus uenis, totidemq; arterijs cōstant. Quinta pars absoluitur,quā ὄυραχον uocant:uel postea alueus est fœtus, locus cui post suppeditat nutrimentū. Dolores sunt aceruati,spiritus delatio,ad excursum fœtus tendentis. Galen.lib. de Definitio.

Fœtus,ubi et quomodo nutriatur,lege: Fœtus parentis pars.

Fœtus an sit animal,lege; Fœtus parentis.

Fœtus qualiter moueatur,lege; Fœtus parentis pars.

Fœtus figurę sunt quatuor: Vna naturalis, quę est in capite; reliquę tres sunt præter naturam. In pedibus alia, obliqua; tertia duplex.

Fœtus si in pedes uenit per locellos & uterum,raro uiuit. Solin.cap.4.

Fœtas fere semper idonei scriptores appellant puerperas,hoc est,eas quę pepererūt. Inclytus tamen Poeta dixit, loca fœta furentibus austris,pro plena. Idem ait. Non insueta graues tentabūt pabula fœtas, pro prægnantes. Verum alio in loco posuit fœtam,pro ea quę iam peperisset. Sic enī inquit in aspido Poeta. Fecerat & uiridi fœtam mauortis in antro Procubuisse lupā. Plinius noster fœtam semper usurpat pro ea,quæ a partu cubat. Colum.lib.7.cap.6.

F O L

Folium uocāt, carunculas quasdam ori prope caput arteriæ asperę factas, ac loquelā impedientes: quę ad ęgritudinem ducūt: & per solam ablationem curantur.

Foliatinum,idem quod Foliatum.

Foliatum unguentū, id est, Malobathrinū.

Foliū,& in herbis, & in floribus reperitur.

Folium Indum. Lege, Malobathrum.

F O M

Fomentatio proprie est,quæ fit ex decoctio

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ne herbarũ, uel in aqua, uel in uino. Etiam si quidam id uocent Embrocationem. Cæterum Embrocatio uocatur, cum ex alto in membrũ infimum demittimus eius decoctionis stillicidium.

FON

Fons in Arcadia, cuius haustus interimit. Solinus cap. 12.

Fontes calidos habet Sardinia. Lege Solinum dictione Sardinia.

Fons in Alesina regione tibiarum sono ultra margines transit. Solinus cap. 11.

Fontes duo apud stagnum Gelonium, quorũ unus fœcundat steriles, alter fœcundas sterilitat. Idem ibidem.

Fontes centum in monte Tomaro. Solinus capite. 12.

Fons in Epiro, ultra omnes frigidus, & spectatæ diuersitatis. Solin. cap. 12.

Fons quidam in Epiro, demersam facẽ extinguit, & procul amotam suapte igne inflammat. Solin. cap. 12.

Fons Castalius in Parnasi iugo. Solin. c. 12.

Fons Calliroe in Attica regione memorabilis. Solin. cap. 12.

Fons Crunossa, Atticę regionis memorabilis. Solin. cap. 12.

Fontes Thebarum Arethusa, Aedipodia, Psamate. Solin. cap. 12.

Fontem Libetrium Magnesia regio habet. Solin. cap. 13.

Fons Exampeus, infamis, amara scaturigine. Solin. cap. 14. Fons hic etiam fluuium uicinum amaricat.

Fontes calidi, consolidantes ossa, in Sardinia. Solin. cap. 10.

Fontium calidorum, & diuersorum generum rationes & naturas, uide apud Vitruuium lib. 8. cap. 8.

FOR

Forda non admittit. Vacca pręgnans dicitur Forda, a fœtu. Ouidius. Forda ferens bos est. Ab alijs Horda appellatur, quadã cognatione literarum; ut hædus fędus. Inde in Fastis dies, Hordicalia, uel Fordicalia nominantur, quæ nonnulli appellant Fordicidia, quibus Hordæ, siue Fordæ, id est, grauidæ uaccæ imolabantur. Colum. lib. 6. cap. 23.

Forma, est natura trãsmutationũ effectiua.

Formica, est pustula parua, seu pustulę quæ egrediũtur in summitate cutis; ex quibus sæpenumero oritur apostema purum, id est, inflammatio, seu heresipela. Cuius duę sunt species, scilicet, ambulatiua, uidelicet, quæ ambulat sine corrosione; & corrosiua, quæ ambulat cum corrosione.

Formica miliaris, est parua pustula, in colore & paruitate milij. De generatione earũ require comment. Chirurgorum.

Formicatio, seu Formica, extuberatio quædam est in summa cute, parua, callosa, rotunda, latissimis radicibus inhærens, quæ in perfrictionibus punctionum quarundam morsionibus formicæ similiũ sensum exhibet; crebro in manibus exoritur. Curam eorum require ex Paulo lib. 6. ca. 87.

Formicans pulsus. Lege, Pulsuũ differẽtię.

Formix, malignum adeo ulcus, ut ex remedijs etiam quæ cõgrua uidentur, irritetur potius, quam mitigetur, & in sanas partes depascendo uagetur. Sunt qui Cancrum esse putent. Manardus Ferrariensis Phagędenę speciem facit; cui & libenter subscribimus.

Fornacũ terra quæ, uide apud Dioscoridẽ lib. 5. cap. 169.

Fortitudo. Lege, Nerui.

Fortuna, est caussa per accidens agentium secundum propositum, eorũ quę raro eueniunt, & alicuius gratia. Aristot.

Forunculi, græce, φάγυθλα, tumidi quidam in corpore abscessus.

FOS

Fossas ueteres tergere. Verrens Flaccus, Iurispontificij peritissimus, quia ferijs tergere ueteres Fossas licebat, nouas facere ius nõ erat, festiuiter dicere solebat, ferias idoneas magis uiduis esse, quã uirginibus ad nubendum; tanquã Fossæ ueteres sint uiduæ, quas feriatis dieb. tergere fas esset. Colum. lib. 2. cap. 22.

☞ FRA

Fracessere, id est, emollire, & coalescere in fracium similitudinem.

Fracessere dicuntur oliuę, quæ collectę, caldore & uetustate putrefiunt.

Fraces, oliuarum sunt carnes, & inde fæces a ueteribus olei dictæ. Barbarus Ricini etiam carnem interpretatur.

Cum Fracibus. Sicut floces prisco uocabulo significãt uini fęcem, e uinaceis expressam, ita Fraces ex oleis. Plinius dixit, Fraces esse carnes oliuarum, & inde fæces.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Oleum, ut inquit Cato, quamdiu in amurca et fracibus erit, tam deterrimũ erit. Hinc uerbum factum uidetur Fracescere: quod est, fracibus resolui, corrumpiq;, atq; putre fieri uetustate. M. Varro, Olea lecta si nimium diu fuerit in aceruis, caldore fracescet. Item. Hoc de quo fit oleum, cõgeri solet aceruatim per dies singulos in tabulata, ut ibi mediocriter fracescat. Colum. libro de Arboribus, cap. 14.

Fractio, in magnas partes diuisio est, atque distractio.

Fractura in osse, dicitur graece ἀπάγμα, in neruosis fibris σπάσμα, in musculis uero hulcus & ruptio. Gale. 6. Method.

Fracturarum ossium in capite differentiæ sunt octo. Ruptio, Incisio, Engissoma, Ecpiasma, Camarosis, Aposceparnismos, Apagma, Thlasma. Nonnulli Thlasma inficiantur, Apechema autem ruptioni supponunt. Ruptio, est ossis intercisio in superficie quæ recta est, aut angusta, aut lata. Incisio est ossis excussio, quando affectum os minime ruptũ est. Engissoma, est ossis discissio, quando id quod in imum subsedit, & ad os non affectum transcendit. Ecpiasma, est ossis multiplex incisio, & ossa ad imum extenduntur & descendunt, & menyngem membranam frangunt. Camarosis, est ossis discissio, quum ossis fractura utrinq;, ut camaris ossis assimuletur. Aposceparnismos, est ossis eiusdem abscissio cum uulnere. Apagma, est ossis præcisio in superficie apparẽs, uel ad imum pertingens, descendensue in partibus ruptioni appositis. Thlasma, id est, fractio, est separatio caluariæ in profundum circa fracturam: fitq; in puerili maxime ætate. Cognosces aperte in uasis stanneis, si quid cõtingat, aspexeris.

Fraginosa, Coniza, apud Dioscoridem libro. 3. capite. 135.

Fraxinago. Lege, Fraxinula.

Fraxinula, siue Fraxinago, herba dicitur, ueteribus nusquã dicta, quod equidẽ sciam. Mauritania uel hanc, uel similem fraxinulæ Secaculim appellat, in compositione ad uenerem excitandam quæsita adhibitam: radice candida & nodosa: flore uiolaceo, fere inter candidũ & nodosum: semine rotundo ut iuniperi: folia inter pinum & fraxinum. Non desunt tamen qui Secaculim ex India tantum inuehi putent, notis quas modo exposui. Quandoquidem fraxinago hæc, quæ in nostris habetur manibus, inefficax, & infirma sentitur ad medicinã.

Fraxinus Græce μελία, uel milea. Trinodemq; cognominant, quia ramulos habet prægrandes, ordinatos, paresq; numero: quod genus arborum Græci ἀξιολογώτατον, ut quidam interpretantur, id est, egregias appellant. Copiosissima, procera, teres. Fructificat æstate. Latius depingitur a Plin. libro. 16. capite. 13. libro. 24. capite. 6. ab Dioscor. libro. 1.

F R E

Fremium, id quod Græci uocant Anemonem. Cæterum de Anemone Dioscor. libro, 2. cap. 195. Plinius lib. 21. cap. 12.

Frænum lachrymarum, uocant neruosam carnem quæ spiramentis nasi interiacet: quoniã eo uelut abire ab exitu repellitur, ac uelut suffrænatur humoris illuc deflua abundantia, cogiturque in nares delabi. Quod si abscindatur, aut casu minuatur, perennis fit lachrymarum fluxus.

Fressæ, id est, cõtusę, ut palmę abietis fressę.

F R I

Friatio, in quascunq; partes, sine discrimine diuisio, & quæ duabus plures sunt. Friabiles sunt, lapides, glacies.

Friare, id est, manu terere, medicum uerbũ, longe uetustius q̃ terere. Item,

Friare, quod & infriare dicitur, est in puluerem redigere, & minutim digitis terere, atq; inspergere. Vulgo dicunt Pulueriza re. Colum. lib. 8. cap. 5.

Frictio, ἀποθεραπευτική, latine recuratoria. Hæc cum plusculo oleo administrata, simul pinguitudine humectat, & solidas emollit, & quæ in habitus meatibus continentur, euaporat. Gale. 2. de ualetudine tuenda.

Frictionis differentiæ apud Gale. 2. de sanitate: καρσίον, id est, transuersum, σιμόν, id est trãsuersum, πλάγιον, id est, obliquum, λόξον. τρίψις, καὶ ἀνατρίψις. fol. 162.

Frictio præparatoria, est quæ modice calefaciendo tenues meatus recludit, et simul excrementa, quæ caro cõtinet, fluxibilia reddit, & solida corporis emollit. Gale. 2. de ualetudine tuenda.

De frictione, uide Celsum lib. 2. cap. 13.

Vis frigoris excoquit. Idem est effectus fri-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

geris, et caloris: iuxta illud Maronianum. Penetrabile frigus adurit. Cōsimiliter Lucanus. Vrebant montana niues. In hanc sententiam Palladius. In utraq; pastinatio decoquetur beneficio algoris & solis. Columella libro. 11. capite. 3.

Frigidiora membra in homine, piliosa, chōdros, chartilago, membrana omnis, quæ & ὑμὴν.

Frit, sic uocant id quod minus est in spica q̃ granum.

F R O

Frondis recto casu apud Serenum legitur pro frons, Prodest præterea cum Baccho Persica frondis.

Frons, anterior capitis pars supra supercilijs, capillis carens, & glabra, ab aure ad aurem extenditur.

F R V

Fruges primum repererunt Gnosij. Solinus capite. 16.

Frutex uocatur, quod ab radice, caudice multiplici, ramosumq; sese attollit, ut rubus, & paliurus. Theophrastus libro primo. Plin. lib. 15.

Frutex item, qui ad iustam arboris magnitudinem non assurgit.

Frutices quidam in mari Ligustico lapidibus duriores. Multa de his Solinus cap. 8.

Frumentum uocatur, quicquid ex se aristas mittit; græce σίτοσ. Etiam triticum solum hodie uenit hoc nomine.

Frumentum, ut autor est Varro. 15. diebus in uagina est. 15. floret. 15. arescit. Post florem crassescit, inquit Theophrastus, maturaturq; intra quadragesimum diem: tum tardissime octauo a satu mense plurima parte metitur.

☞ F V C

Fucus marinus quid sit, uide apud Dioscor. libro. 4. capite. 101.

Fuci, sine aculeo imperfectæ apes, nouissimeq; dicuntur a fessis & iam emeritis inchoatæ, serotinus fœtus, & quasi seruitia uerarum apum. Plin. lib. 11. cap. 11.

F V G

Fuga dæmonum. Vide, Perforata.

F V L

Fulgetra, est spiritus ignitus & coruscās, cū nubes disrumpitur: quē tonitru antecedere solet, cū tamen post ipsum fiat.

Fulica, græce φήνη, quam et Ossifragam uocant, ingens auis, pullos aquilæ ante tempus exclusos nutrit, autor Aristot. & Ambrosius lib. Hexam. & Aelianus.

Fuligo, & Fumus differunt: quia fuligo uapor est terrestris, fumus mixtio quædā ex terrestri aqueaq; substantia, Gale. 8. Meth.

Fuligo qua pictores utuntur, ex uitrarijs officinis colligi solet. Diosc, lib. 5. cap. 173.

Fuligo liquidæ picis. Lege, λογνὸσ τῦτ ὑγρᾶσ πίσσης, fit e pice cremata.

F V M

Fumaria, uel Fumus terrę, Capnos Dioscoridi lib. 4. cap. 111.

Fumus, lignosi corporis exhalatio. Aristot. 4. Meteo. Lege, Fuligo.

Fumalis candidus, id est, Cereus albus, uel ex cera candela alba. Primus hanc Cornelius succendit, e senatu domū rediens, tanta uerecundia, ut non prius accendi pateretur, quā tota curia e foro discessisset: quia cæteri aut laterna, aut triuiali cera deducebantur.

F V N

Fungi græce uocantur μύκητες. Sunt qui γηγενεῖς, id est, ex terra genitos appellent. Nuncupantur abe isdem & Myce, genere masculino.

Fungorum differentiæ multæ apud Diosc. lib. 4. cap. 86. Plin. lib. 22. cap. 22.

Funis pauperum, Volubilis

Funis brachij, uena dicta, quæ inter auricularem, & minimum digitum intercurrit: quam Arabes uocant Sceilem.

F V R

Furfur, Porrigo. De qua lege in dictione Pityra.

Furnus color. Lege, Ater.

Furunculus, palmes est iuxta palmitem, custos nuncupatus, qui est uerrucę magnitudine. Columella libro quarto, capite. 24.

Fnrunculus etiam græce δοθιήν, tuberculum est acutum cum inflammatione ac dolore, in carnosis maxime partibus. Galeno prouenit ex humoribus crassis. Differt a Phymate, quod maius est Furunculo, rotundius, atq; planius. Serenus,

Cum sanguis nimius puri cōmiscēs atroci
Aestuat, & papulas alte sustollit acutas.

Furni Campanici, id est, clibani, quibus passim utuntur officinę, ex floribus, herbisq;, subiecto igne exsudatum ignem colligentes. Teuto. Distillier œfen, oder Brennœfen.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

F V S

Fuscium. Vide. φύσιν.

Fuscus color. Lege, Ater.

Fusus agrestis. Atractylis herba apud Dioscor. libro. 3. capite. 106.

G A B

GAbalium nostro orbi tantum nomine cognitum. Nascitur in Arabia cum Casia & Cinnamomo. Plinius libro. 12. capite. 21.

Gabrielem Veroneñ. adhuc superstitem audiuimus, Paduani gymnasij principem, & medicinæ miraculum quoddam.

G A C

γάκος, uellus.

G A D

Gados. Lege, Onistos.

G A G

Gagates lapis qui sit, & ubi reperitur, uide apud Dioscor. lib. 5. cap. 137.

G A I

Gaioli, & Lagunculi, dulciarij panes: a Gaio & Lagunculo pueris.

G A L

γάλα, Lac.

Galaadites lapis nascitur in Arcadia: cuius uirtutes lege apud Solinum capite. 12.

γαλακτίδες. Lege, Lactes.

γάλα προβάτων, lac ouillum.

γάλα ὁ βειον, lac bouinum, uel uaccinum.

γάλα ὄνειον, lac asininum.

γάλα ἵππιον, lac equinum.

γάλα αἴγειον, lac caprinum.

γαλακτάσσω, ubertatem lactis facio.

Galacion, idem quod Galion apud Dioscoridem libro. 4. cap. 95.

Galactis, Tithymalus apud Dio. li. 4. c. 168.

Galactites lapis appellatur, quod lacteum reddat, & ex uno colore lactis est, Dioscorides libro. 5. capite. 141.

Galactobdalon, apud Plin. lib. 27. cap. 9. id quod Galeobdolon, & Galiopsis apud Dioscor. libro. 4. capite. 95.

Galactopotæ, id est, potores lactis, & lacte uictitantes. Græce γάλα, dicitur lac. Suidas. γαλακτοπότης ὁ γαλαπίνων, id est, Galactopotes est lac bibens. Columella libro. 7. capite. 2.

Galaxia, lapis Morochthos, de quo uide apud Dioscor. lib. 5. cap. 143.

Galbanum, succus est nascentis in Syria ferulæ, quod nonnulli Metopium uocent. Dioscor. libro. 3. capite. 96. Plin. lib. 12. cap. 25. lib. 24. cap. 5. Nam,

Galbanum dat Syria in monte Amano e ferula, quã eiusdem nominis resinæ modo Stagonitin appellant. Plin. lib. 12. ca. 25.

Galbæ, ut ait Suetonius in Galba, animalia sunt exilia, quæ in æsculis nascuntur. Lege, Psenas.

Galbinus color. Lege. Color uarius.

Galbuli, Cupressi nuces, & coni.

γαλῆ κατοικίδιος, mustela domestica & uulgaris.

Galeacius, cui cognomẽtum de S. Sophia, scripsit cõmentarios in nonum librũ Rasis ad Almansorem, qui in manib. habentur. Ex albo Barbarorum & Neotericorum.

Galena, siue Molybdena, Glantz uñ Bleyertz, auch Bleyschuueyff. Vide Molybdena.

Galenia. Vide, κορυδαλλός.

Galenus degens adhuc Smyrnæ, Pelopis audiendi gratia, qui secundus post Satyrũ Quintum, discipulum præceptor inibi elegit. Anatomice libro. 1.

Cl. Galenus Pergamensis, natus est patre Nicone geometra, & architecto diuite, καὶ ὀνομαστότατω, sed & alijs quoque disciplinis multis erudito, ut testatur ipse in. 8. Methodi his uerbis. Non pauci ex condiscipulis, dixerunt me, & excellenti natura, & singulari, propter patris mei liberalitatem, eruditione: tum & ætatem ad discendum idoneam, et impensas, unde studijs uacem suppeditatas habere: secum non ita agi, qui & rudes in primis disciplinis essent, nec acuto ut ego ingenio, nec quod impenderent habere, cõtentos esse oportere ijs quæ nossent, qualiacunque tandem ea forent. Ab hoc igitur in somnis monitus, cum iam philosophia esset initiatus, ad medicinam se contulit: quod & in. ix. Therapeuticæ sic de se reliquit. Nunc plærique medicorũ docere tentant, quę nec ipsi unquam fecerunt, nec alijs ostenderunt. Cæterum uulgus medicorũ, nihil mirum est, si contemptis bonis moribus, opinioni sapientiæ magis, quam ueritati inhiat. Verum nõ sic fuit ratio nostra. Nõ enim heri & nudiustertius, sed statim ab adolescentia philosophiæ studio capti, primũ nos ad eam cõtulimus. Mox pueri euidenti insomnio moti, ad Medicinæ studium uenimus, ac per totam uitam operib. ma-

gis quam uerbis studio incubuimus. Quo minus mirum est, si in quo tempore alij totam urbem salutando lustrant, et cum diuitibus cœnant, ac eosdem comitantur, hoc omni studio nos laborantes, primum quidem quæ ueteribus pulchre sunt inuenta didicimus, mox eadem opere tum iudicamus, tum exercuimus. &c. Vixit sub Cęsaribus Adriano, Antonino, pio, Marco, & Commodo, ut inquit Eusebius. Sub Antonino Romā primus uenit. Vide in procemio libri Anatomię, & de morb. curandis, a fine lib. 6. Discipulus fuit primū Satyri cuiusdam admodum præcellentis. Inde Pelopis Smyrnæi. Satyrū illum quod tanti fecerit, in caussa fuit, quod hic aliquando Quinti discipulus fuisset. Quintus ille tanto in precio fuit, ut neminē habuerit ea ętate secundum. Sed & alios quoque auditum adijt, & salutatum, quos comperisset aliquā a Quinto pependisse, illique auditores fuisse: ueluti Numesianū illum Corinthiū. Haud scio an ille fuerit Quintus, cuius subinde meminit de sanit. tuend. lib. 3. Quintum respondisse dicunt, cū per conctanti gymnastę, quam unctio uim haberet. Respondit, uestis submouendæ. ijsdem enim quibus nunc usus sum uerbis, tum gymnasten rogasse, tum respondisse Quintum ferunt. Simile Quinti apophthegma est, quod de urinis circumfertur. Nempe eas nosse, ad pictorem pertinere. Etiam illud quod de calido, frigido, humido, & sicco aiunt, utique balnearū ea esse nomina: quę ipse sane nemini, uel Thessali sectatorū impune dicere, nedū Quinto permiserim. Quippe scurrarum huiusmodi facetiæ sunt, haud quaquam hominis tam grauem artem profitentis. Hactenus Galenus. Alexandriæ cū aliquandiu egisset, totaque perlustrata Aegypto, ac uiginti octo annos iam habēs, in patriā redijt, omniaque quę nouerat pharmaca amicis dedit, ut ea per experientiā confirmaret, quæ ab alijs didicerat. Testatur id de se lib. pharmac. 2. Nihil medicaminū exhibuit ulli, quod ipse non antea in seipso fuisset expertus: ut inquit de morb. curandis lib. 5. Horū, inquit, quæ retuli, uel modo, uel ante, siue ea inueni ipse, siue iuxta Hippocratis uiam usurpaui, nihil sane nō examinatū, ac iudicio comprobatū est, sed per experientiā omnia iudicata, in quibus erroris pericula ipsi pertulimus. Hippocratem quare enarrandū primus susceperit, admodum lepide innuit de morbis curandis lib. 6. & 10. Ego nanque, inquit, non eo cōsilio, ut nemo Hippocratis scripta legat, ad hoc opus scribendum accessi, uerū quām is primus idonea usus esse uia uidetur: nec tñ eam totam compleuisse: cum quædam minime limitata, quædā imperfecta, obscuraque ab eo prodita inuenire liceat, idcirco ipse tum omnia ea lucide explicare, tum quæ parum discreta sunt distinguere, tum quæ deficiūt, supplere studui. Vbi igitur aliquis se in his nostris primitus exercuerit, tunc se ad libros Hippocratis legendos conferat, ac tum eius librū de Vlcerib. relegat, tum quæ de uulneribus scripsit: porro simul maximum adiumentū ex his nostris libris habebit. &c. Contemptor gloriæ fuit, ut nemo ueterū. Tu mihi conscius es (inquit ad Eugenianum de morb. curandis lib. 7.) neque hoc me opus, neque aliud ullum popularis auræ studio fuisse aggressum, sed quo uel amicis gratificarer, uel meipsum simul utilissima ratione ad rem propositam exercitarem, simul ad obliuionem senij, ut Plato ait, commentarios mihi reponerem. Quippe multitudinis laus, commodum nōnullis instrumentum uiuentibus aliquādo est: mortuis certe nihil prodest, sicut neque uiuentium quibusdā. Nam qui uiuere in tranquillo optarunt, ac fructum ex Philosophia cœperūt, & ijs quæ corpori curando sufficiunt, sunt contenti; ijs utique impedimento nō paruo est apud uulgum fama; ut quę eos a rebus pulcherrimis plus iusto transuersos auferat. Veluti me quoque non ignoras ab ijs, quæ sunt molesta, sic nonnunquam tædio affectum, ut bono interim spacio ne tangere quidem librum possim. Ego uero (haud scio qua ratione) ab ipsa usque adolescentia mirifice, siue inspiratus, siue furore percitus, siue quomodocunque dixisse libet, & uulgi famam contempsi, & ueritatis scientiæ studio flagraui, nullam esse, nec honestiorem, nec diuiniorem possessionem ratus. Atque ideo nulli librorum meorū nomen meum præscripsi: imo uos, sicut ipse testis es, rogaui, ne me modice (ut soletis) apud homines laudaretis, nec nomen meum operibus, quæ proderem, inscriberetis. &c.

Anno. d. 140 + Antonino.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Cumq; curasset Seuerū Principē, atq; ille pollicitaretur se Imperatori hęc nunciaturum, quo conspectior fieret, Vt uoles, respondit. Mihi uero nō est curæ huiusmodi gloriola. De bona ualetudine sua, sic meminit, in lib. de tuenda sanit. 5. Nōnulli inquit ex ijs, qui de sanitate tuēda literis produnt, aut etiam sine scriptis de ea præcipiunt, ne seipsos quidem defendere a morbis perpetuo ualuerunt: ita cum a cauillantibus, tum alia quædam, tum uero uersus ille obijcitur. ἀλλῶν ἰατρὸσ, αὐτὸσ ἕλκεσι βρύων, id est, alijs medens, at ipse ulcerib. scatens, alij id negocijs imputant, alij ob intemperantiam se ægrotare fatentur. Sed horum magis improba, me iudice, defensio est, q̃ ipsum quod obijcitur crimē. Qui uero his quæ in uita incidunt, caussam tribuunt, si quidem Diaria febri laborant, ex æstu, frigoribus, lassitudine, alijsq; id genus occasionibus, has uindicare a culpa decet: sin alia qualidet, minime. Quippe nec ipsi omnino sine febri exegimus, imō ex lassitudine nonnunquam febricitauimus, nullum alias morbū multis iam annis experti. Quinetiā percussus certis corporis partibus, unde alij phlegmonib. bubonibusq; cōtractis febricitarunt, ipse nunquā phlegmonem, bubonemq; sensi, nec febri laboraui: non aliunde certe, q̃ ex seruandæ sanitatis arte tanta cōmoda consecutus, cum alioqui nec salubrē corporis statum, ab ortu ipso sim nactus, nec uitam plane liberā sortitus, sed in qua tum artis officijs seruierim, tum amicis, cognatis, ciuibus in pluribus inseruierim, tum plurimā noctiū partem, nonnunquam ægrotantium ipsorum caussa, semper aūt dulcedinis studiorū gratia peruigilauerim, nec tamē sensi ullo me corporis morbo tentatum multis iam annis: excepta (ut dixi) Diaria quandoq; febri, quæ tamen rarissime, nec nisi ex lassitudine incidit. Quamuis in puerili ætate, ac etiam tum in ephœbia, tum adolescentia, morbis nec paucis, neq; ijs leuibus premerer. Sed post octauū & uigesimū annum, cum persuasissem mihi, esse conseruandæ sanitatis rationē quandam, præceptis eius per totam deinceps uitam parui, ita ut ne minimo quidē post morbo laborauerim: nisi forte, quæ tamen rarius incidit, Diaria febri: cum alioqui liceat hanc quoq; in totū effugere, si quis liberam uitam sit nactus. Corporalibus quoq; exercitijs dedisse operam ad eam sanitatē parandam, cum alias sępe, tum in lib. de tuenda ualetudine testatur his uerbis. Ipse aliquando hyeme deprehensus in agro, tum ligna findere, tum hordeum in pila cōtundere ac deglubere, exercēdi corporis caussa sum coactus, quę nimirum agrestes quotidie pro opere faciebant. Senio tandem confectus, in patria requieuit, magnā apud homines gloriam consecutus, maiorem etiam apud Deum, habiturus, si Christo & Mosi, quorum interdum meminit, credere uoluisset.

☞ Suidas item de Galeno.

γαληνὸσ ὁ διασημότατοσ ἰατρὸσ περγαμηνὸσ γεγονὼσ ἐπὶ μαρκοῦ ϗ κόμμοδου ϗ περτίνακοσ τῶν κεσαρέων ἐν ῥώμῃ, ὑὸσ μὲκωνοσ γεωμέτρου ϗ ἀρχιτέκτονος πολλὰ σαυτεταχὼσ ἰατρικάτε ϗ φιλόσοφα, ἔτι τε γραμματικὰ καὶ ῥητορικὰ, ἅτινα διὰ τὸ πᾶσιν εἶναι γνώριμα καταλέγειν ἄκαιρον ἡγησάμην ἐν τῶ παρόντι.

Cælius Lectionū Antiquarū, lib. 16. ca. 40. Galenum Philosophū, & Medicum singularem, cuius scientissima, & plurima extāt ingenij monumenta, quæ geminā sapiunt eruditionem, memoriæ proditum a nonnullis est. c. & .xl. annos uixisse: tantaq; in cibo & potu abstinentia usum, ut ad satietatem nunq; comederit, aut biberit, nec crudum quicq; unquā gustarit: unde sit factū, ut odorificum semper anhelitum spiraret. Sed, quod longe apud me mirabilius est, citra ullam omnino affectionē, sola defecerit senectute. Quod in humanis est rarissimū, in tanta subblandientis gulæ lasciuia, & in interitū uergentis naturæ fragilitate, ut silentio cōterantur lancinantes hinc inde incōmodorum turbines. Vtcūq;, hinc certe adagium obrepere aduerto, ut Galeni ualetudinem dicamus pro ea, quæ ultra humanū captū nimis sit prospera, minusq; offensa. Nec me tamen fallit, quid aduersus hanc astructionem nostrā proferri ab eruditoribus possit, tum ex Galeno ipso, tū ex scriptorib. alijs. Nam Suidas autor est, Galenum tantummodo annos uixisse septuaginta. Ita eīm de eo scribit, ut obiter etiam superpondio Lectorē onustum remittamus. Gale. inquit, arte medica celeberrimus. Pergami est natus. Marci, & com-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

modi, ac Pertinacis Imperatorum temporibus Romę uixit. Niconem habuit patrē, Geometrię, ac Architecturę peritum. Plurima non in Medicina solum, sed & in Philosophia condidit. Imo uero in Grammatica, & Rhetorica, quæ, quod omnibus fere obuia sunt, & uulgo notissima, recensere consilium nō est. Vixit annos .lxx. Galenus porro ex græcæ linguæ proprietate quietum, tranquillumq; signat. Cæterum Galenus ipse de se ita propemodum scribit libro de interioribus .2. Sum inquit, mihi cōscius, quodam tempore tanto me esse conflictatum dolore, ut uentris interiora arbitrarer conuelli, lancinariq;, præcipue qua meatus urinæ sunt inter renes, ac uesicam: mox uero clystere usus ex oleo & ruta, præcellenti dolore humorem deieci, uitro liquescenti persimilem. Quod genus Praxagoras uitreos uocat humores. Sicut in plærisq; subinde experimēto didici: qui etiā tradit, esse humorē illum frigidissimū. & recte ille quidem: nam sensu teste comprobatur. Mirum tamē, unde nam sit frigiditas tanta, quæ nulla ratione recalescat. Porro in lib. de alimentis. ij. ubi de Lactuca sermo est, sic scribit. Vtuntur inquit, ea ex aqua decocta, sicuti ego nunc incæpi, posteaq; deprauati mihi dentes sunt. Sed & alibi scribit, cum circa diaphragma laboraret, se somniasse, liberatum iri, si sanguinem mitteret ex uena quæ est inter pollicem, & indicem: minuisse sanguinem, conualuisse. Hæc ad præsens comperta nobis de Galeno sunt. Suam uero ipsemet præstantiam quodam libro patefacit, sic propemodum scribens. Itaq; Medicinam professus ad senectutem usq;, nullam omnino ad hanc diem calumniam subij, uel curando, uel pręsagiendo. Id quod celeberrimis medicorū quibusdam obtigisse, sum memor. Sed & quinto Colliget Auerrois, capite de Punicis granis, Galenum ita celebrat: ut experientia præcellentem prædicet, ac ueridicum inprimis, ut cui comparari non possit alius. Ni forsan is inquit, qui clamat quidem, sed quid clamet nō percipiat satis, Auicennam, opinor conuellens: qui se tn̄ Galeni fatetur interpretem, ac summum quandoq; uocat artis medicæ.

de locis affectis

☞ Catalogus Librorum Galeni.

Hortatio ad artes discendas.
De optima Doctrina.
Optimum Medicū, eundū esse Philosophū.
De Sectarum uarietate, ad introducendos.
De optima Secta.
De constitutione Medicinæ.
De Elementis libri duo.
De Complexionibus libri tres.
De Potentijs naturalibus libri tres.
Anatomiæ libri nouem.
De Venarum & Arteriarum dissectione.
De Fœtuum formatione.
An sanguis natura in arterijs contineatur.
De Spermate libri duo.
De Neruorum dissectione.
De Odoratus instrumento.
De Vuluæ dissectione.
De optima corporum constitutione.
De bona habitudine.
De inæquali discrasia.
De Hippocratis, & Platonis dogmatibus libri octo.
De substantia facultatum naturalium.
De eo, q̄ animi mores, temperaturam corporis sequuntur.
De Curatione.
De uitijs & passionibus Animæ.
De usu partium Humani corporis, lib. 17.
De Musculorum motu, libri duo.
De temperatura Medicaminū simplicium libri duo.
De compositione Medicaminum per singulas corporis partes.
De compositione Medicaminum, per genera libri septem.
De Antidotis libri duo.
De Theriaca ad Pisonem.
De Theriaca ad Pamphilianum.
De habendis facile Remedijs.
De purgantium Medicaminum ui.
Quosnam oportet purgare, & qualibus medicamentis purgantibus, & quando lib. 1.
De Ptisana liber. 1.
De Pulsibus ad eos, qui introducūtur lib. ij.
De differentijs Pulsuum libri. iiij.
De Pulsuum dignatione libri. iiij.
De caussis Pulsuum libri. iiij.
De prænotione ex Pulsibus libri. iiij.
De usu Pulsuum liber. 1.
De usu spirationis liber. 1.
De caussis spirationis liber. 1.
De differentijs Spirationis lib. iij.
De differentia Morborum liber. 1.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

De caussis Morborum lib.1.
De differentijs Symptωmatum lib.1.
De caussis Symptωmatum lib.3.
De Locis affectis lib.6.
De differentijs Febrium lib.2.
De Plenitudine lib.1.
De Tumoribus præter naturam lib.1.
De atra Bili lib.1.
De Tremore, & Palpitatione, & Conuulsione, & Rigore lib.1.
De Tabe lib.1.
De temporibus Morborum lib.1.
Quomodo coarguendi sint, qui fingunt se ægrotare.
De Iudicijs lib.3.
De diebus Iudicialibus lib.3.
De Prænotione lib.1.
De Dignotione ex somnijs lib.1.
Aduersus eos qui de Formis, siue Circuitibus scripserunt lib.1.
De Formis lib.1.
De arte Medicinali lib.1.
De uenę sectione aduersus Erasistratū lib.1.
De Venæ sectione aduersus sequaces Erasistrati Romæ agentes lib.1.
De Curatione per uenæ sectionem lib.1.
De Hirudinibus, Reuulsiõe, Cucurbitula, & Cõcisione cutis, siue Scarificatiõe lib.1.
Consilium puero morbo comitiali laboranti scriptum.
De Captionib. quę in indictiõe cõsistūt li.1.
Curandi ratio. lib.14.
De Curatione ad Glauconem lib.2.
De tuenda Valetudine lib.6.
Ad Trasybulum, utram, Medicinę, an gymnasticę tueri ualetudinem, lib.1.
De ea, quæ parua pila fit exercitatiõe lib.1.
De facultate Alimentorum lib.3.
De boni & mali succi Cibis lib.1.
De Libris suis lib.1.
De Ordine librorum suorum lib.1.
Commentariorū in libros Hippocratis de Natura hominis lib.2.
Commentarij in lib. Hippocratis de ratione uictus salubris.
Commentariorum in Hippocr. de ratione uictus acutorum lib.4.
Commentariorum in prænotiones Hippocratis lib.3.
Commentariorum in prædictiones Hippocratis lib.3.
Commentariorū in Aphoris. Hippo. lib.7.
Aduersum Lycum, quod nihil delinquitur ab Hippoc. in Apho. illo, cui principiū est. τὰ αὐξανόμενα πλεῖσον ἔχει θερμόν.
Aduersus ea quæ cõtra Hippocratis Aphorismos scripta sunt a Iuliano..
Commentariorum in primum librū Hippocratis de Morbis passim grassantib. li.3.
Commentariorum in tertium Hippocratis eiusdem argumenti librum, lib.3.
Commentariorum in sextū eiusdem argumenti librum, lib.6.
Commentariorum in lib. Hippocr. de fructicis lib.3.
Commentariorum in librum Hippocr. de articulis lib.3.
Commentariorum in lib. Hippocr. de Medici uulnerarij munere lib.3.
Expositio de linguis Hippocratis.
Nothi & adscripticij Introductio, uel Medicus lib.1.
De Definttionibus lib.1.
Quod qualitates sine corpore sint lib.1.
De Vrinis lib.8.
Dignotio passionum quæ in renibus sunt, ac eorum curatio lib.1.
De Philosophi narratione lib.1.
De facile Parabilibus lib.1. ad Solonem.
De facile Parabilibus liber alius.
De Mensuris & Ponderibus lib.1.
De atra Bili ex libris Galeni, Ruffi, & Aecij Sicamij excerpta.
De Medicamētis, quę inter se cõmutantur.
De uirtute Centaureæ.
De Decubitu prænotiones ex Mathematica scientia.
Prænotationes ex Mathematica scientia.

Hæc de GALENO.

Galeobdolon, Vrtica Labeo apud Diosco. lib.4. cap.95.
Galeotarum, piscium capturam & uenationem, lege apud Strabonem lib.1. fol.18.
Galerion, apud Dioscor. Galion herba.
Galerita, auicula parua, apicē in uertice pauonis modo gestans. Diosco. lib.2. cap.59.
Galeritam, siue quod idem est Gallica uoce Alaudam, Græci κορυδὸν, ϗ κορυδαλὸν, ϗ σκόρδαλον appellant. Item κορυδάλιδα: omnes a galero, siue galea. Nā & ἐπιτυμβίδιτον Theocritus, ceu τύμβον, hoc est, sepulchrum patris sui in capite gerat. Cuzulam Græcum uulgus nominat. Nota est apud Aristophanem Comicum fabu

sa, primam uolucrũ fuisse Galeritam, priorem quoq; terra defunctum ei patrẽ, cũ humari non posset, nondum enatę humo, conditum in uertice. Nota alias auis, nusquam non obuia, etiã in delicijs habita diuitum, quas infensas sibi habent initio septembris magna obseruatione. Figura ab passeribus non differt, nisi quod passer cristam non gerit. Significat & alia κορυδαλίς, nempe herbam Capnon. Vide & Gellium de Galerica. Dioscor. lib. 2. Plin. lib. 10. cap. 149.

Galion, idem quod Galiopsis, Vrtica mortua, apud Dioscor. lib. 4. cap. 95.

Galion, quæ herba sit, uide Dio. lib. 4. c. 77.

Galiopsis, urtica Labeo. Diosc. lib. 4. ca. 95.

Galla, fructus est quercus. Aliqua ὀμφακῖτις appellatur, parua quidem, sed torosa, solida, nullo foramine peruia. Altera plana, leuis, perforata. Eligi debet Omphacitis. De Galla plura Diosco. lib. 1. Plin. lib. 16. cap. 7. Theophrast. lib. 3. cap. 6. 8. 9.

Gallephos, Vrtica, uel Acalyphe. libro. 4. Dioscor. cap. 95.

Gallicus, ad sinistrum flans circa septentrionem. Vitruuius.

Gallinaria. Quæ gręco uocabulo dicta sunt Ornithrophia, & Ornithoides, nũc latina uoce appellantur Gallinaria, uidelicet, stabula gallinarũ & receptacula. Col. li. 8. c. 3.

Gallinago. Lege, Scolopax.

Gallus, & Gallinaceus. uide Plin. li. 10. c. 21.

Gallos gallinaceos, Alectryonas ἀλεκτρύονας, καὶ ἀλέκτωρας Gręci uocant: quia uidelicet nos a lecto exsuscitent. Gallinas uero ἀλεκτορίδας, καὶ ὄρνιθας. Aristophanes alectoras qui mares sunt, alectrięnas, quæ fœminę. Alectronas uero utrũq; continere. In Comœdia nubium, inueniuntur & pro maribus alectorides accepti, ut inquit Athenęus. Sed & iubas, & capillum Gręci ἀλεκτορίδας appellãt. Et Persę suos quoq; ceruos hoc significant nomine.

Gallia muscata, describitut ab Nicolao inter Electaria confortantia, & preciosa.

Gallina. De Gallinis gallinaceis, & eorum iuuamẽtis, Dioscor. lib. 2. Plin. lib. 37. cap. 10. lib. 11. cap. 7. lib. 29. cap. 4.

Gallinarum multa genera Barbarus in Corollario distinguit. Sunt enim Cortales, et Villaticę, siue ut ipse uocat, Cortalles. Itẽ Rusticulæ mansuetæ.

Gallinas Adianas, siue Adiaticas, Chrysippus exiguas intelligit.

Gallinæ Cortales. Lege, Cortalis.

Gallinæ grandes, uariæ, Meleagrides appellatæ a Græcis.

Gallinæ Medicæ, a Media, quasi Mediæ, generi uillatico adscriptæ: propter magnitudinem in Italiam translatæ. Varro.

Gallinæ Meleagrides, paruo capite ad proportionem corporis, & glabro: crista carnea, sed rotunda, & prædura, quæ pixilli modo promineat, colore ligni, ab ore ad malas caruncula prominente, sed rubrior quam sit gallinaceo generi. Hoc Gallinarum genus, inquit Plinius lib. 10. cap. 26. Gilbarum uarijs sparsum plumis, quæ nouissimę sunt peregrinarum auium, in mensas receptæ, propter ingratum uirus. Verum Meleagri tumulus nobiles eas fecit. Meminit earum etiam Aelianus.

Gallinæ Aphricanæ, quas plærią; Numidicas esse dicunt, cũ sint Meleagridi similes, nisi quod rutilam cristã capite gerunt, quę est in Meleagride cerulea. Trãquillus sentiens, cũ Columella, separat Meleagrides a Numidicis. Varro autem ecõtrario, easdem reuera dicit esse.

Gallinæ Numidicæ quæ sint, lege in dictione, Gallinę Aphricanæ.

Gallinæ Pumiles, a Gręcis νᾶνοι, id est, paruæ uocantur.

Gallinæ Rusticæ, non dissimiles Villaticis, quæ per aucupem decipiuntur, & in insula appellata Gallinaria in mari Ligustico maxime abundant.

Gallinago, colore Attage, rostro oblongo, cursu celeri, hominẽ maxime diligit, capiturq; inter sepes hortorum, et uinearũ, uulgo Gallinella. Aelianus.

Gallinella. Lege, Gallinago.

Gallinę Patauinę, uulgo Puluerarię cognominatæ, a uico, ubi grandissimæ, ac spectabiles maxime nascuntur.

Gallinæ Tanagaicæ, Alexandrinæ, Melicæ, Chalcidicæ, Boeticæ, apud Athenæũ, & Martialem celebrantur.

Gallinarum iuuamenta, & Gallinaceorũ, lege apud Dioscor. lib. 2. cap. 52.

G A N

Ganganum, ambientem locum uocãt uentris: quia fit ibi neruorum implexio sagenæ modo: quã etiam γαγγιμόνα uocant.

Gangę, apud Germanos Anseres minores & candidiores dicebantur olim. Plinius libro.10.cap.22.

Gangitis, græce γαγχῖτις, nardi genus, sic dictum a fluuio Gange, apud quem nascitur montem præterfluente. Dioscorides libro.1.cap.6.

γάγγλια, capitis ulcera sunt, & tubercula. Celsus lib.7.cap.6. Sunt qui diffiniũt, neruorum præter naturam concretionem, & in naturã reliqui corporis translationem. In brutis, præsertimq; suibus, antiquiores Glandia, & Glandulas dixerunt, suauitate in illis, quã reliquis partibus deprehenso sapore: in hisq; factas inflammationes Græci φύματα, Latini Panos dixerũt. Et si Galenus quoq; solam inflammationem Βουβῶνα, id est, inguen dixerit. φῦμα, suppurare incipientem.

Ganglion, nerui concretio, quę ex ictu, aut defatigatione in nodo manus, aut talo, locisq; quæ articulis mouentur plęrunq;, in alijs nonnunquam putridis corporis etiã accidit. Paulus lib.6.cap.39.

Gangręna, est mutatio cuiusuis coloris secundum naturam in colorem alium: aut mortificatio cũ exulceratione, aut sine ea. Fit autem Gangręna, uel phletora præcedente & mortificatione, uel phlegmate ex manuum operatione. Teste uero Galeno, est corporis a naturali habitu in alienũ naturæ mutatio, uitæq; in ea parte priuatio: quã ille a cadaueris forma νέκρωσιν quoque uocat. Fitq; hoc malum, teste Paulo, cum nec suppurauerit inflammatio, nec discussa medicamentis fuerit. Ea particula corporis, cũ iam prorsus mortua est, adeo ut præcidi opus habeat, Sideritis, & Sideratio uocatur. Vide Siderationem.

Gangitis, id est, Engangis, uel Gagathes lapis preciosus, cuius meminit Dioscorides libro quinto.

C A P

Gaphagæ, Siculorum lingua, uermes terrestres.

Gapyras, caprarum recrementum.

G A R

Garab quid sit, lege, Coruus.

Gargarismus quid sit, expressit Serenus, cũ inquit. Atq; palato agitat pariter, retinens que, uomensq;.

Gargarisationes aut leniunt, ut lac, cremor, uel ptisanæ, uel furfurum: aut reprimunt, ut aqua lentis, rosæ, &c. aut euocant, ut sinapi, piper.

Garyophyllon in India piperis grani simile, grandius, fragiliusq;. Tradunt in Indico luco id gigni. Vide in Plin. lib.12.ca.7.

Garyophyllatũ, ab Garyophyllis dictum comperio apud Nicolaum.

γάῤῥον, omne quod ex piscibus, carnibusq; sale maceratis liquamen est, Lege, Garus.

Garrus, latinum nõ habet nomen, ut autor est Ausonius Poeta, qui liquamen sociorum appellauit.

Garum, differt a Muria, & Alece: quod Garum est ex extis scombri, & quõdam Gari piscis fiebat: Muria ex Thynno fere. Quanquã Muria Catoni, Palladio, & Columellæ non liquamen ex piscibus, sed sal silaginem facticiã ad caseos condiendos, uinaq; significat. Alex, Gari potius ipsius fęx. Habetur & Halme, latine Salsugo dicta, & Salsilago apud Diosco. & Plinium. Quanquam in medendi usu, Salsugo hæc a Muria nihil differt. Item ἁλὸς ἄχνη, hoc est, ramentum quoddam salis atq; spuma: cuius mentionem apud Latinos, in Plinio certe cõperimus. Subinde & Oxalme appellata, quod ex aceto & sale fiat. Nam Gari genus acidi, Oxygarum appellatũ, ipso nomiue significat. Columella Oxygarum Moreti quoddam genus facit, & Oxyporum quoq; dici posse uult. Sunt & Medicis sua Hydragora, Oenagora, & Elęogara. Alioqui Elęogaron & ferculi genus erat delicati, quod Gybariticũ, missum in cœnis appellabãt: quoniã Gybaritæ quo anno id ganeæ inuenissent, perijssent, autore Spartiano. Legimus & Oxyliparon genus esse iuris, in quo Raię, ac cęteri eius naturæ pisces mandi solent. Item,

Garus, & Garum dicitur, a Garo pisce, ex quo olim conficiebatur: postea ex Scombro pisce: nec liquor fere ullus, præter unguenta, maiore in precio erat. Græci optimum genus Gari putant, quod αἱμάτιον, hoc est, sanguicolum appellant, ex intestinis thynni, cũ branchijs, sanie, & cruore.

G A S

Gastromancia, ex Amphora diuinatio, quę a puero solet inspici, etiam apud ueteres. Hoc Cicero fortasse intelligit, in libro de Diuinatione, cum dicit auspicia militũ per

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

acumina. Nisi de lapide Siderite intelligat, cuius est ea uirtus, teste Orpheo de Lapidibus, ut noctu uelatus ad lucernam, ex piatis mente, introspicientibus moueri, responsaq; dare uideatur. Est & fons apud Aegienses in Achaia, teste Pausania libro septimo. Templū Cereris, ubi fons, in quē peracto sacrificio introspicientes, in morbo uident ualetudinis euentum.

γαστροκνήμιον, id est, cruris uenter. Nos Suram appellamus: posterior cruris pars.

Gasteres, Rapæ, lingua Lacedæmoniorū, apud Nicandrum Brassica.

G A T

Gatale, Astragalus, apud Dioscoridem libro. 4. cap. 65.

Garho, lingua Aphrorum Cicerbita. Lege Cicerbita, uel, Sonchus.

G A Z

Gazella, Caprea illa quę moschum edit, nobile illud odoramentum: si Herm. Barb. credimus. Lege, Moschus.

G E B

Geboscon. Lege, Allium. grçce γέβοσκον.

G E H

Gehar, uitium uisus, uel uidendi potentiæ: quod fit ex paruitate spiritus uitalis, & extensione musculi oculum mouentis.

G E L

Gelasini dentes, uel Cienes, dentes quatuor anteriores: sic dicti, quod inter ridendum retegantur.

Gelatina, conditurae genus.

Geleniabin, mel rosatum, colatum.

Gelgos, nuclei alliorum.

Gelotopęus, qui risum alijs excitare nouit.

G E M

Gemmæ, quæ in palmitibus turgent internodia. Teut. Brosslen.

Gemmæ multæ & copiosæ in Ponto. Solinus cap. 23. atq; inibi de Gemmis quędam.

Gemelli quomodo gignantur, lege, Foetus parientis pars non est.

G E N

Generatio, est substantialis formę in aliquo acquisitio.

Genicularis, Lychnis coronaria, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 113.

Geniculum, quod in harundinibus turget, internodium.

γένειον, mentum.

Genista. Lege, Spartiæ.

Genista, Spartium apud Dioscor. libro. 4. cap. 160. Sic dicta, ut inquit Barbarus, quia genu modo flexibilis sit ad nexus: uel quia genibus medeatur dolentibus.

Genistilla, Amerina. lege, Amerinus scop.

Genitalis, Xiphion, apud Diosc. lib. 4. c. 23.

Genitura, & semen differunt. Lege, Semen differt a genitura.

Genitura Herois, Polygonum, apud Dioscor. lib. 4. cap. 5.

Genitura Titani, Sideritis, apud Dioscor. lib. 4. cap. 36.

Genicularis, Lychnidis herbæ flos, apud Paulum lib. 3. cap. 24.

γένυς, mandibula.

G E O

Geodes lapis, ex argumento sic dictus, quoniam complexus est terram. Vide Diosc. lib. 5. cap. 160.

γεώδη χωρία, in re rustica ueteres dixerunt eas agrorum partes, quæ nullos habent terræ mixtos lapides, sed solam terræ profunditatem.

Geomancia, quæ ex incertis quibusdam in harenam, uel puluerē, uel ut hodie habet eius usus, cartharū, uel tabellarū signis, omniū fere rerū euentus prædicit: quam uanam esse clamant Theologi: ego respondere etiam euentus uidi, & expertus sum.

G E R

γεράνδρυον. Lege, δρυός.

Geranion, folij Fremij, diuisuris longioriqus, radice rotunda, dulci. Dioscorides libro. 3. cap. 129.

Geranogeron, Geranion, apud Dioscor. lib. 3. cap. 129.

Geranopodion, Lychnis coronaria, apud Dioscor. lib. 3. cap. 113.

Gerardus Subuoletanus, Auicennę libros conuertit ex Arabico: uerum an primus id fecerit, ignoro.

γερασπώγον, apud Nicādrum fortasse id, quod apud Dioscor. τραγοπώγον.

γῆρας ὄφιος, senectus serpentis, id est, serpentis exuuiæ.

Gerontopogion, herba, senis, siue presbyteri barba, Tragopogoni fere similis: nisi quod lacte manat, & radice amara est, non dulci.

G E S

γῆς ἀστήρ, terra Samia. Sic enim met interpretatur Coelius Aurelianus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

γῆς ἔντερα,uermis terrestris.
Gessampini,arbores ferentes lanugines,ex quibus uestes fiunt.Plin.lib.12.cap.11.
De Gestatione uide Celsum lib.2. cap.14.

G E V

γεύρων συστροφαὶ, neruorum præter naturam distentiones,quæ in corpus creuerũt.
Geum, herba similis Meo, uel Meu athamantico apud Plinium: quanquã sint plurimi codices,qui Gethin habeant,non Geum. Vide Barb.in Corol.Meu.

☞ G I A

Giagones,buccarum musculi.

G I B

Gibbos solet Hippocrates nominare, quos nunc omnes homines conuexos appellãt. Nam & fere eis est spina in parte posteriore conuexa. Conuexio igitur apposite dicitur,cauum gibbo,gibbo regibbum.
Gibber,quod est in dorso tumens.

G I G

γίγαρτα,significat id nomen Medicis, acinos uuæ,aut etiã mali punici sic uero conterentes rustici uocabant. Meminit Aristophanes.

G I L

Giluus color.Lege,Rufus.

G I N

Ginos,Hippuris altera,apud Dioscoridem lib.4.cap.5.
γιγγίδιον,Lege, Gingidium, & Lepidiũ.
Gingidion in Syria & Cilicia plerunq; nascitur,herbula syluestri pastinacæ similis, tenuior, & amarior, radice parua,candicante,amœna. Vnde prouerbium. Multa Syrorum olera. Sed hodie peregrinum regionibus in nostris, si Plinio & Dioscoridi credimus. Quidam hodie falso pro Fumaria,uel Capno interpretãtur. Vide Dioscoridem lib.2. Plin.lib.20.cap.5.
γίννοι,ab Aristotele appellantur equi pumili,non alia ratione,q̃ maris & uteri uitio.

G I S

Gis,Hippuris, apud Dioscor. lib.4.ca.49.
γεῖσσον,quod in superciliis prominet.

G I T

Gith,Dioscoridæ Melanthion lib.3. ca.92.

G I Z

Gizer,Lege,Casia.

☞ G L A

Glaber,Glabra,Glabrum,depilem significat.Hinc Glabella fœmina decenter dicitur Apuleio,cuius corpus est leuigatum, politum,nulloq; pilo hispidum. Columella libro septimo,capite tertio. Hinc & uerbum Glabrescit,id est,fit glabra, & polita, læuigataq;. Columella libro secundo, capite uigesimo.
Glabrentia loca dicuntur, quasi caluentia: quæ & Glabreta nuncupant, sine stirpe,sine stipula,sine frondibus,ut hominis caluitium sine capillo est. Græci consimiliter loca nudata fruticibus Phalacras uocant, a quib. φαλακρὸς dicitur caluus. Vnde phalacrocaraces dicti corui aquatici, caluitio monstrabiles. Caluescere de arboribus quoq; usurpatur. Columella. Sæpe nouella castaneta caluescunt. Vinea caluata dicitur Catoni, Plinioq;, in qua raræ sunt uites.Columella libro.2. capite.9. Et glabrata,id est,depilata. Colum. libro.12.cap.52.
Glabreta. Vide,Caluata uinea.
Glacies,est aqua conferta, a serenitate compactilis. Aristot.de cœlo.
Glaciola,Iris.
Gladiola,Xiphion, apud Dioscoridem lib. 4.capite.23.
Gladiolus,alio nomine Iris syluestris. Dioscor.lib.4.cap.25.
Gladiolum quidam etiã interpretantur folium Narcissi, quod formã gladij habeat.
Gladiolus,Iridis cognomentum, idq; adeo a figura, pugionis enim atq; ensis εἰκόνα gerit. Est & priuata eius nominis herba, cuius in quarto Dioscor.meminit.
Glandula, Astragalus, apud Dioscoridem lib.4.cap.65.
Glandulæ, morbus faucium, ob quandam similitudinem glandis. Vocant & Tonsillas,Plinio teste.
Glans, summa pars pudendi uirilis, uocatur per similitudinem,a Græcis Corone.
Glans,Balanus, Suppositorium, idem.
Glans Hyberica, glans cæteris præcellentior.
Glans Aegyptia,Myrabolanos.
Glans unguẽtaria, fructus est arboris Myricæ similis, magnitudine auellanæ nucis, cuius nucleus græcarum nucum more humorem reddit, quo ad preciosa unguenta pro oleo utuntur. Dioscor.lib.4. cap.163.
Glanus,uel Glanis,piscis qui auersus mordet hamos, nec deuorat, sed esca spoliat. Lege,Silurus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Glandularum in corpore curam, uide apud Galenum. 14. Methodi, circa medium.

Glastum. Quomodo errauerit in Glasto Plinius, uide in Commentarijs Nicolai Leoniceni, de erroribus Medicorum. Et Herbarij nostri tomo. 2.

Glastum syluestre, apud Dioscoridem. lib. 2. capite. 206.

Glastum, Gualdum, Glasdum, quid reuera sint, lege in Barbari Corollario libro. 2. capite. Isatis. apud Dioscor. lib. 2. cap. 205.

γλαυκόφθαλμος, glaucus oculus.

Glaucedo, corporis qualitas.

Glaucia, Chelidonia. Dioscorides libro secundo, cap. 200.

Glaucias, pharmacenticæ sectæ experimentator, siue Empiricus.

Glauciæ cuiusdam herbarij, meminit Plin. lib. 24. cap. 16. plura non lego.

Glaucion, Corniculatum Papauer dictum a quibusdam, haud proprie.

Glaucium, succus est herbæ, quæ in Hierapoli Syriæ nascitur, de qua plura Dioscor. lib. 3. cap. 99. Plinius libro. 20. cap. 19. libro 27. cap. 10.

Glaucoma, nõ dissimile Hypochymatis, & oculorum suffusioni, unde aliqui idem uicium esse putauerũt. Fit Glaucoma ex mutatione crystalloidis ad glaucum. Videtur Auicenna Glaucedinem, uiriditatẽ oculi uocasse.

γλαυκώμα, oculi affectus, pupillæ partem occupans.

Glaucoma. Lege, Exulcerationis oculorũ affectus.

Glaucus color. Lege, Cęsius.

Glaux. Cytiso, & Lenticulæ folijs similis, apud Dioscor. lib. 4. cap. 142.

Glax, uel Galax, a lacte sic nominata, eadẽ quæ Glaux, apud Dioscor. lib. 4. cap. 142.

G L E

γλεύκινον ἔλαιον, Gleucini, id est, musti unguenti confectio. Ita dictum, quod ex musto conditur, & incoquitur. Græci τὸ γλεῦκος mustum uocant. Græca quoque uoce dicitur ἀιγλευκος, hoc est, semper mustũ, quod inter dulcia est. Id euenit cura: quoniã, ut docet Plinius, feruere prohibetur. Hinc oleum gleucinum dictum, ab eo, quod ei γλεῦκος, id est, mustum incoquitur, uapore lento, consumiturq; mustum, cui oleo admiscent etiam odoramenta. Plinius oleum gleucinum memorat inter genera olei factitij: quod nunc quomodo fiat, eleganter Columella præscribit libro. 12. cap. 50.

G L I

Glico, & ipse Romæ Medicus, sed nebulo: qui custoditus fuit, eo quod Pausæ mors ante suspecta esset, quasi uenenum uulneri indidisset. Historia est apud Suetonium in Octauio Augusto.

Quasi pabulo Gliscit, crescit, pinguescit, saginatur. Gliscere enim crescere est. Vnde Glires dicti, qui somno gliscuut, id est, crescunt, fiuntq; pinguiores. Glisceras mensas dicebant antiqui opimas & lautas, quasi gliscentes per instructionem epularum. Alibi Colum. scribens de gallinis farciendis, sic inquit, Prima Luna saginari cœpta, uicesima pergliscit. Colum. lib. 2. cap. 5.

G L O

γλοῖος, id est, ῥύπος.

Glomeramina, pilulæ.

Glomeramina ouis, stercus ouinum.

γλωσσὴ, lingua.

G L V

Glubere, corticem detrahere.

Gluchon, Pulegium, apud Dioscoridem libro. 3. cap. 34.

Gluma, folliculus ille qui ex frumẽti recẽs assurgenti & germinanti cauliculo assurgit, cuius tertio, aut quarto genu spica geritur.

Gluten piscium, uenter est piscis cætacei, Dioscor. lib. 3. cap. 101.

Glutinum, ex lapidibus, grece λιθοκόλλα.

Glutinum, siue Gluten, præstantissimũ fit ex auribus taurorum, & genitalibus. Egit de Glutinis Dioscor. lib. 3. cap. 100.

γλοῦτον σφαίρωμα, cotyles in coxa, scribit Eustachius. Ruffus uero prodidit, Pygas et Gluton a quibusdam pro eodem accipi. Cędi pueros hac parte tradunt: quod sint nates sensui obtusi, ob cutis crassitudinem, cui insit callosum quiddam & solidius, duriusq; quam reliquo corpori, præsertim superno.

γλουτον, lumbus.

G L Y

Glyceraton, Glycyriza, idem. Dioscorides lib. 3. cap. 6.

γλυκόπικρον uocatur, quod dulciter amarum est, apud Dioscoridem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Glycyphyton, Glycyrhiza, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 6.

Glycyrhiza, radix dulcis, quam barbari hodie Liquiricium uocant, describitur a Dioscoride lib. 3. cap. 6.

Glycyside, Pęonia, apud Diosc. lib. 3. c. 158.

Glycys ancon, Abrotonon, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 27.

Glycea, narium ulcera, apud Paulum.

Glycythymus, uictus ratio animum demulcens, ac suaue ingenium.

G N A

Gnaphalium, est inquit Dioscor. folijs mollibus, minutisq́; pro tomento utuntur. lib. tertio, capite. 131.

Gnaphalus, apud Aristot. fortasse id, quod apud Dioscoridem Gnaphalium. uide ibidem Barbari Coroll.

γνάθοι, buccæ.

Gnaphęus, piscis nomen, Fullo dictus, quoniam omnes maculas decoctū eius eluit. Barbarus in Coroll. Gnaphalij.

Gnaphos, ea fortasse quę apud Diosc. Gnaphalium. Vide Barb. Coroll. lib. 3. ibidē.

G N O

γνώμονες, Aristoteli dicuntur dentes iumētorum, quibus deprehenditur ætas.

G O B

Gobio. Lege, Gobius.

Gobius, & Gobio, & græce κώβιος, Plinius quoq́; per c, scribit, non per g. Gobios saxatiles, sunt qui Cothones dici putent, Laudauit Martialis in Xenijs.

In Venetis sint lauta licet conuiuia terris,
Principium cœnę Gobius esse solet.

Dioscor. lib. 2. Plinius lib. 9. cap. 57.

G O L

γολγόσιον, Rapum.

G O M

γομφίασις, molarium dentium dolor, dum scilicet erumpunt. γόμφιοι enim molares dentes uocantur.

G O N

Gonagra, genuum podagra.

γονατώδεις geniculatus. De herbis autem dicitur nodosis.

γονοῤῥεία, seminis fluor spermatici. ἀπὸ τοῦ γονῆ, quod significat semen, & ῥέω, quod ē fluo. Hæc autem seminis excretio inuoluntaria, morbum seminis adfert, cum corporis colliquatione, & calore malo. Fit enim & cole haud quaquam extenso.

Gongri, rotunda internodia.

τὰ γυναικεῖα, id est, muliebria, uel muliebrium mensium fluctiones: quanquā sint alia huius passionis nomina, uidelicet, καθάρσεις, ἔμμηνα, καταμήνια.

γογγύλη ἥμερος, Rapum satiuum.

γογγύλη ἀγρία, Rapum syluestre.

γογγυλίς, Rapum, a rotunditate.

G O R

Gorgonion, Eryngion, apud Dioscoridem libro tertio, cap. 23.

G O S

Gossampinus, siue Gossipion, siue Xylon, fruticalis e superiore parte Aegypti etiam in Italiam delatus, fructum ferens barbarę nuci similem, plenam lanugine: nec alterū lini genus est quod huic candore, aut mollicia pręferatur, quamq́; firmitatis in eo parum. Huius putant generis esse quod uulgo, a pocilli forma, Cothonem uocamus, siue a mali similitudine Cotonei, quod in eo gignitur. Id maturitate hiascens, lanuginis pilas ostendit. Folia huic uitium minora. Aliqui Gitonem, a Git, cui similem fere gerit in capite folliculum, appellant.

G R A

Grab, fistula, oculi morbus.

Graculi Venetorum hadriam uastant, ac semina iacta absumunt, nisi occurratur pabulis quibusdam ad id dispositis. Contra ali a Thessalijs feruntur, aduersus locustas, quibus sunt infesti. Aelianus.

Gramen Glicium, Graminis generis, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 35.

Gramen harundinaceū, uero Gramini maius, apud Dioscor. lib. 4. cap. 34.

Gramen, Agrestis. Dioscor. lib. 4. cap. 33.

Gramen Babylonicum, id est, Gramen harundineum, Dioscor. lib. 4. cap. 34.

Gramen Parnasi, quod in Parnaso mōte gignitur, apud Dioscor. lib. 4. cap. 35.

Gramen, inter herbas uulgatissimū. Iumentis herba non est alia gratior, siue uiridis, siue in fœno siccata. Sunt qui & aculeatum Gramen uocant, cū in acumine sint aculei. Gręci Dactylon uocant: quia digitis medeatur. Columella lib. 6. cap. 1.

Grando, quam Gręci χάλαζαν, καὶ χαλάζιον uocant, collectio est sub cute, buboni, & ægyptię fabæ similis, ut ait Pollux, dolorem si tangatur adferens. Dicuntur & in oculo Grandines, cum segnis humor circa palpe

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

bras coit, sed ita, ut id tuberculũ digito huc & illuc impelli possit.

Grando in oculo, quem uocant Hordeolũ.

Grando itẽ porcorum morbus, cum sub lingua uenulæ uaricosæ fiunt, ac nigrescunt. teut. Pfynnen. Aecius lib. 13. cap. 120.

Granatum. Vide, Paliurus.

Granum gnidium, quod aliqui Linum uocant, fruticem uero Thymeleam, alij Chameleã, alij Pyros achnon, alij Cnestron, alij Cnecron, est similis Oleastro, folijs angustioribus, gumosis si mordeantur, myrti magnitudine, semine, colore, & specie, foris ad medicinæ tantũ usum. Plin. li. 13. c. 21.

Granum Indicũ. Vide de eo prolixã disputationem apud Leonicenũ, libro de erroribus Medicorũ, & Herbarij nostri tomo. 2.

Grassoniæ, tetri odores corporis. Sic appellat Aecius sermone. 8. cap. 7.

Grauedo, ut docet Corn. Celsus, humor est ex capite destillans. Apuleius. Nares grauedine opplete. Greci uocãt Coryzas, nostri Grauedinẽ. Vnde Grauedinosi dicti, qui ad morbum grauedinis procliuiores sunt. M. Tullius. Itaq; dicimus, Grauedinosos quosdam, quosdam Torminosos, nõ quia iã sint, sed quia sepe sint. Col. li. 7. ca. 3.

Graueolentia, corporis qualitas.

Grauedinosi, quibus e cerebro humor destillat.

Grauidis pica stomachus afficitur, fœtu ob paruitatem non potente consumere nutrimentũ. Huius rei caussa est, materiæ abundantia, & perturbatio stomachi. Denique postquam fœtus augmẽtum acceperit, deorsum tendente sanguine, stomachi supercilia ad se trahit. Galen. de Definit.

γραῦς, quod in in summo lacte colligitur, & quod in sumo refrigerati iusculi cõcreuit.

Gramias oculorum Plinius appellat, quas Nonius pituitam oculorum dicit esse. Vnde Gramiosi oculi.

G R AE

γραῖα, anus, umbilici cutis desuper iniecta: quia corrugatior, atq; rugosior, senectutis indicium est.

Græcinus, de uinorum & uitium natura reliquit plæraq;, Cornelij Celsi abbreuiator, ut inquit Plinius lib. 14. cap. 2.

G R O

Grossi, sunt primitiue ficus.

Grossulos, atq; Grossos Greci olynthos, & erineos uocãt. Sed Grossi proprie olynthi sunt, hoc est, primitiuæ ficus. Apud Macrobium leges Grossos ficus esse, quę nunquam maturescunt. Alij sic distinguunt, ut ficus primo sit olynthus: deinde phrixa: postea sycon: postremo ischas.

G R V

Grues, æstatis aduenæ a Thracia tranant æthera trianguli figura, lapides pedibus librantes, contra uim uentorum. Aelianus.

Grues ubi potissimũ regnent, & de earũ immanitate, uide Solinũ ca. 25. Plin. li. 10. c. 23.

Gruina, Geranium alterum, apud Diosco. lib. 3. cap. 130.

Grumi, sanguis, græce θρόμβοι.

Grumus, collectio terræ, minor tumulo.

G R Y

Gryphes auriti, aduncitate rostri. Plinius libro. 10. cap. 49.

☞ G V L

Gula, ex neruo constat & carne: ea cibus & potus deuoratur, οἰσοφάγον Greci uocãt, ab longitudine, angustiaq; cognominata.

Gula, intra collum, cui comes arteria iungitur. Aristot. lib. 1. de Animal. cap. 16.

G V M

Gummitione, inspersione gummi, & quasi tectorio. Itidem Ceratura dicitur, inductio ceræ, & quædam quasi incrustatio ex cera facta, in dolijs olearijs. Colum. li. 12. ca. 49.

G V R

Gurgulio, pars ea gutturis, per quam pulmo attrahit, & reddit spiritum.

Gurgulio, cum sit uocis quasi plectrũ quoddam, sepe a capite destillationem accipit: ac præter naturam auctus, cum oblongus, ac tenuis euadit, Columella. cum uero crassus & rotundus, Vua appellatur. Paulus lib. 6. caq. 31.

Gurguliones, in tritico marcescente accrescentia animalcula.

G V S

Gustatoria, neruorum coniugatio uocatur, ut inquit Galen. lib. de sectione neruorũ, quorum ministerio gustus ministratur.

G V T

Gutta rubra, uulgo, & a nouis medicis uocatur in facie malignus quidã tumor, cũ magno rubore: unde & rubea dicta est. Sunt qui ob eius molestiã Guttã rubidã uocant.

Gutta rosea, uel rosacea, malũ faciei, et precipue nasi rubor, qui preire elephantiã solet.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Guttatus color. Lege. Color uarius.
Guttur, siue facies, cartilagine constant, per quas spiramus: uocemq; iuuant.

☞ G Y G

Gygarthus, lectus est in quo paralytici, mẽteq; capti, quiq; uocantur dæmoniaci, uincti iactant sese. Vnde prouerbium γύγαρθον φύσοσ, id est, Gygarthum spiras, in insana, frustraq; uociferatiõe. Paul. lib. 3. c. 14
Gyges, aggregatio omniũ sphondylium.
Gygenij, apud Strabonem equi pumili, idem quod Gumi.

G Y L

γυλιαύχενασ, uocant homines prætenues, & colli oblongioris.

G Y M

Gymnasium, locus est in publica aliqua regione urbis extructus: quo ungẽdi, fricandi, luctandi, discum iactandi, aut tale quippiam facturi confluunt. Gal. lib. de sanit. t.

G Y N

Gynecanthe, Vitis alba, apud Dioscoridẽ libro, 4. capite. 195.
γυναικομάσοι, uocantur apud Paulum lib. sexto. cap. 46. quibus in morem mutonis mammę inmodice turgescunt ac crescunt.
Gynæcomaston, est superexcrescentia pinguedinis pręter naturam mammillis subiectæ ut plurimum.

G Y P

Gypsum, uel Gypsos, plura habet genera, de quibus uide Dioscor. lib. 5. cap. 125.
Gypsum coctũ, Speckkalck, Gypß. Idem Gypsum fossile.
Gypsi iuuamenta, require apud Dioscoridem lib. 5. cap. 24.

G Y R

Gyrofalco, a uolandi modo sic appellatus, quod prædam circumagat.
γύρυσ, id est, pollen.

☞ H A B

HAbitus, est spiritus continens, cõprehendensq; particulas.
Habilla. Lege, Lupulus.
Habiola. Lege, Lupulus.

H A D

Hadrosphocron, spicę maioris species.

H A L

Halcedo, eadem quæ & alio nomine uocata Aristoteli Halcyon,
Halcyones, aues paulo ampliores passere, colore cyaneo, tãtum purpureis admixtis pennis & candidis: nidificant in mari. Plinius lib. 10. cap. 32.
Halecem fœminini generis apud Catonẽ, minuti & uilis piscis genus putamus esse. Quanquã alibi ex intestinis piscium fęcem legamus, quæ ganeæ olim materiam quoq; præbuit.
Hales achne, Spuma salis apud Dioscoridẽ libro quinto, cap. 118.
Hale, uel græce ἄλη, latine anxitudo, uel pãdiculatio. Quidam etiã Halycem uocant. Ea uero est, eum quis toto corpore extenditur. Inter sanos Halycem uocamus, cũ presentia subinde stomachantur, ęgreq; ferimns, & ab actione una & negocio ad negocium diuagamur.
Halicacabos, Anagallis. Item herba alia cuius meminit in primo lib. Diosrorides.
Halicacabus. Vesicaria. Solanũ, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 75.
Halycen nominat in aphoris. Hippocrates, quam multi Gręci ἄλην, καὶ ἀλυκὴ dicunt.
Halieuticon, est commentatio de piscibus: qualis Opiani extat.
Halimum alij δαμασώνιον, alij ἔυριμον, alij βρεττανιὸν, alij ῥάβδιον, alij βασίλειον, prophetæ ἕρμοῦ βάσιν, alij ὀσίριδοσ διάδημα, alij ἠλυσέφανον, alij ἱερὸν καυλὸν, Pythagoras ἀνθήνορον, Aegyptij ἀσοντερί. Romani Albucum uocant. Frutex sepiendo aptus, Rhamno similis, sine spinis, folio duro, sed latioribus: nascitur in sepibus & maritimis. Halimon, inquit Plinius lib. 22. cap. 22, quidam Aureonem uocant: locis salsis nascitur, salsilaginemq; prefert: cõuoluitq; se ut hedera. Sit hæc, an alius quoq; Albucus, & apud Hesiodum Asphodelus, in eo opere cui titulum fecit, Opera & dietæ, Hermolao quoq; Barbaro non admodum constat: nisi quod modo cum aspiratione, modo sine aspiratione apud ueteres legitur. Almytis dicta ab Aecio. Et de Asphodelo etiam alias, & Albuco. Meminerunt pluribus Halimi huius Dioscor. libro primo, Theophrastus lib. quarto, et libro quinto de Caussis. Paulus lib. 1.
Halinon, sic uocant oleũ amygdalarũ, græce ἅλινον ἔλαιον.
Haliphlocos. Lege, Quercus.
Halitus obseruare septentrionales. Plinius. Qui mares concipi uelit, in Aquilonẽ pascito, ut sic in eundem ineant: qui fœminas

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

concipi uelit, in Austrum spectantes inire cogito. Tradũt omnes ferme scriptores id fieri, sed cur fiat minime caussas explicant. Video itaq; facturus precium operæ, si ea quę apud Albert. Mag. rerum naturę consultissimum, legi, conducẽtia ad hanc rem, hoc in loco explicauero: qui in lib. de Animalib. tradit, Ideo flante aquilone concipi mares, quod is uentus calorem naturalem intus cohibeat: atq; ita corpora fiunt ualentiora, firmioraq;, & ipsum semen siue sperma melior escit. Contra, flante Austro corpora fatiscunt, & resoluto calore fiunt imbecilla: unde fœminę tunc facilius concipiuntur: qui fœtus est q̃ masculus longe imbecillior, molliorq;. Colum. lib. 7. cap. 3.

Halica fit ex zea, quã δίκοκκον uocant, hoc modo. Tunditur zea: tusa, in calidam conijcitur aquã, statimq; exprimitur: mox tusum in tenuissimũ pollinem album, ei gypsum exigua quantitate additur, adspersoq; itidem sale, sal ardẽtissimo canis æstu, ne acescat, insolatur: & cum insolata fuerit, cribratur, & seruatur. Plinius lib. 8. ca. 11. rem Romauam uocat, quę Pompeij ætate nondum in usu fuerit. Theodorus pro Chondro uertit, repugnante tamẽ Paulo: qui differre natura existimat, & similem quidem esse, sed uentrem tamẽ magis supprimere.

Halice, anxietudo, idem.

Halitirosa uocantur, quęcunq; per cutem foras effluere sunt apta.

ἁλίζωσισ, genus herbæ marinę,

Hallecula, pisciculi nomen est, diminutiuũ hallecis: quę fęx est murię imperfecta, nec colata. Columella lib. 6. cap. 8.

Halmades, dicuntur oliuæ quæ muria seruãtur: etiamsi Græci quidam cõfudere nomina. Vide, Colymbades.

Halme, id est Muria, apud Dioscoridẽ lib. quinto, capite. 119.

Halme. Lege, Garum,

Halmyris, Brassicæ marinę cauliculus, Sic dictus, ꝙ in maritimis pręcipue prouenit.

Halos anthos quid sit, uide apud Dioscoridem lib. 5. cap. 129.

Halo, onis, externo uino languens: quẽ gręci ἕωλον uocant.

Halos, ἄχνα. Lege, Garum.

H A M

Hamonium, color tendens in subruffum.

Hammos, Harena.

H A R

Harmala, sic inquit Aecius, quidam Rutę semen uocarunt, serm. 8. cap. 47.

Harmonia, pharmacum apud Aecium sermone. 8. cap. 55. leuans dolorem, & simul oris uocem instaurans.

Harmocrates Medicus quidam fuit tantæ ignauiæ & inscitiæ, ut non modo arte sua, quam nõ probe callebat, multos perimeret, uerumetiam per somnium cõspectus, uelut basiliscus interficiebat, a quibus cernebatur, autor Martialis Epigram. lib. 6.

Lotus nobiscũ est, hylaris cœnauit, & idem
　Inuẽtus mane est mortuus Andragoras.
Tã subitę mortis caussã Faustine requiris?
　In somnis medicũ uiderat Harmocratẽ.

Haormia. Lege, ἀγάλλοχον.

Harpe, ex flaua bile humor, late corripiens totum corpus, ut nomen indicat.

Harmus, spacium dentibus interlocatum.

Harundo, græce κάλαμος. In Harundinũ genere quædam ναστὸς uocatur, ex qua sagittæ factitari solent. Alia fœmina, qua tibiarum ligulas efficiunt. Alia, quod fistulis addicta sit, συριγγίας, cui multũ inest carnis, crebris cincta geniculis, εἰς βιβλιογραφίαν ἐπιτήδειος. Alia crassa, concaua, apud amnes nascens, quę a quibusdam Cypria, ab alijs Donax appellatur. Alia φραγμίτης, id est, phragmites, seu uallatoria, gracilis, candicans, uulgo cognita. Plinius & Theophrastus addunt Characiã, Tibialem, Gnidiam, Toxicam, id est, sagittariam, Scriptoriam, & id genus alias. De quibus omnibus lege Dioscoridem libro primo. Plinium lib. 16. cap. 36. lib. 24. ca. 11. lib. 17. cap. 20. & 28. Theophrast. lib. 4. ca. 21. & in Corollarijs suis Hermolaum Barbarum Coroll. super harundinem.

Harundinum ferax est Thermitanus lacus. Solinus cap. 11.

H A S

Hastula regia, Asphodelus. Vide Dioscor. lib. 2. cap. 187. Plin. lib. 21. cap. 17.

☞ H E B

Hebenotrichon, Capillus ueneris, apud Dioscor. lib. 4. cap. 137.

H E C

Hecathei emplastrum. Vide Celsum lib. 5. capite. 19.

Hectica febris, quę iam facta est, quęq; ęgre discutitur. Gal. 8. Method.

Hectici,& febris Hectica,non a consuetudine,ut imperiti credunt,& ob id Ethicā barbare pronunciant,sed ab habitu nominata est.Hæc non in humore tantū,atq; spiritu, sed in ipsis plane coit & inolescit ossibus.

Hecticam habent dispositionem, quæcuuq; tenacitet hęrent,

H E D

Hedera Bacchica,ea quæ & Nysia,uel Hedera poetica.

Hedera Cilicia quæ sit,lege apud Barbarū in Coroll.Smilacis,lib.4.

Hedera Ladone,i d est, Cisthos quædam,e qua Hedera.

Hedera Nysia,qua olim poetæ coronabantur,folijs minus nigris.

Hedera Thracia quę sit,uide apud Barbarū in Corollario suo.

Hederarū genera multa alia,uide apud Pliniū lib.16.cap. 34. lib.24.cap.10. Theophr. lib.6 .cap.2. Dioscor.lib.2.cap.199.

Hederacula,id est, κίσσαρον.

Hederago,id est, κίσσαρον,Lege, κίσσοσ.

Hederalis herba, Ruta,apud Dioscoridem libro tertio,cap.51.

Hedemias , Coniza apud Dioscoridem lib. tertio,cap.135.

Hedysarum, semen Pelicianū secundū Aecium serm.12.cap.44,

ἡδυπότον,quod suaue est ad potandum:epitheton uini.Odyss. β. πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο.

ἡδύχρουν,unguentum quod in Co insula fieri solebat.

H E G

Hegeteria,fici pomum,ab Atheniēsibus sic uocatum, quasi ante alias fruges inuentū: etiam quibusdam festis pręferri pompæ solitum in offis.autor Athenęus.

H E L

Helbunion,Dictamnum.apud Dioscoridē lib.3 capite.35.

Helenium folia habet Verbasci,angustioris folij,asperiora,oblonga:caulē quibusdā in locis non emittit:radicē subalbidā,interdū subruffam,odoratam,acrem,uegetam, magnam:ex qua agnatę appendices liliorum aut ari modo seruātur. Montibus in umbrosis,siccoq; prouenit.Dioscor.lib.1. Plinius lib.21.cap.10.&.21. Helenium e lachrymis Heleni dicitur natū, & ideo in Helenę insula laudatissimū . Est autē frutex humi spargens,dodrantalib.ramulis,folio simili serpillo . Est & alterū Helenium, quod in Aegypto gigni Crateias tradit, herba cubitalibus ramulis, serpilli modo per humū repentib.folijs lenticulæ,sed longioribus, crebrisq;:radice pallida,digiti minoris crassitudine,per ima tenui,superne crassa:cortice nigro.Nascitur in maritimis,collibusq;.Vocatur autem alio nomiue Symphyton:alij Persicam,alij Medicam , alij Orestium,alij Nectarion,alij Cleoniā,alij Idęam baton,aut Flomum uocant.Latini Terminalium,aut Enulam campanam , Aegyptij Lenon.An sit ea quam hodie officinæ exhibent latis folijs,radiee admo dū crassa & tortuosa,necdum persuasus sum ut credam: quando nihil eorum uideo responde re cum Dioscor.quę in nostrate cernūtur . Quid igitur sit uerum Heleniū,deniq; quę radix illa pinguicula & crassior,quam hodie demonstrant , nedū alijs diuinandum relinquo,sed scrutari etiā mecum obsecro, & hortor.De Symphyto plane uerum est quod inquit Dioscor.a cuius folijs & caule admodū diuersa est Enula officinarum, si cætera tantopere respōderent.Probatur etiam mihi quod M.Verg.testatur, aliam quandam,magisq; genuinam se habere enulā,prorsus ea figura,quali hodie ab herbarijs prædicatur:caule scilicet crasso,hirsuto,cubitali,& aliquando maiori, anguloso,& luteis floribus.

Heliacon,cyphi confectio uina præstans.

Heliophyton,Smilax Dioscot.lib.4.c.145.

Heliopos,Heliotropium magnū,apud Dioscoridem lib. 4.cap.203.

Heliosacte,Ebulus,apud Dioscoridem lib. quarto,cap.185.

Helioscopius, Tithymalus,apud Dioscoridem lib.4.caq.158.

Heliotropium magnū,herba Solaris , apud Dioscoridem lib. 4.cap.203.

Heliotropium paruum,apud Dioscoridem libro quarto,cap.204.

Heliotropiorum diuersa & genera & nomina designauimus,idq; ex scriptoribus longe probatissimis,in Herb.nostri tomo.2.

ἡλίωσισ, t orrefactio in sole . Vtitur ea cura Aurelianus lib.1.de capitis dolore.

Helitis , Squamę æris genus electissimum, apud Dioscor. lib.5.cap.80.

Helcysma, scoria argenti.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Helix, apud Arcades tertium genus salicis, coactę breuitatis, & naturæ spontaneę.
Helix, Hederæ terria species. uide Dioscoridem libro secundo, cap. 199.
Hellops, idem qui & Accipenser.
Helminthobotane, Abrotonon: sic dictum a uermibus, quia semen eius uermes perimat. Barbarus in Coroll.
ἡλοκαύστος, id est, insolatus, in sole tostus.
Heluenaci generis in uitibus heluenacæ: cuius duo sunt genera, maius, & minns: et est in fertilitate princeps.
Helui, uel Albi. est enim color Heluus, siue Heluolus inter purpureum & nigrũ. Vnde uuę heluolę nomẽ acceperũt, quę a quibusdam appellatæ sunt Variarę, a colore sępius uariãte. Grãmatici Heluum colorem appellari dicunt, medium inter ruffum & album: qualis est color boum. M. Tullius hinc uidetur heluolas herbas scito epitheto nuncupasse, cũ ait, Heluolas herbas ita condiunt, ut nihil possit esse suauius. Columella libro tertio, cap. 21.
Heluus color, Lege, Ruffus.
Heluros, id est, βούφθαλμοσ, Lege, Buphthalmus.
Helxine, apud Dioscor. lib. 4. cap. 42.
Helymos, græcis quibusdam Panicum.

H E M

ἅιμα, sanguis.
ἅιμα σχυνὸς, sanguis anseris,
ἅιμα ἐρίφου, sanguis agni.
ἅιμα νήσσος, sanguis hædi.
ἅιμα περιστέρας. sanguis columbæ.
ἅιμα φάσσης, sanguis palumbi.
ἅιμα τρυγόνους, sanguis turturis.
ἅιμα τράγου, sanguis hyrci.
ἅιμα ἅιγος, sanguis capræ,
ἅιμα λαγώου, sanguis leporis.
ἅιμα χερσαίας χελώνος, sanguis testudinis terrestris.
ἅιμα θαλασσίας χελώνης, sanguis marinæ testudinis.
ἅιμα ταύρου, sanguis tauri.
ἅιμα τῶν χλωρῶν βατράχων, sanguis ranarum uiridium.
ἁιμυλωπὶς, concrementum sanguinis,
ἅιμα ἴβεως, ibis sanguis. Sic dictus est Agnus castus, uel uitex: a rubore uirgarum.
ἅιμα ἡρακλῆος, sanguis Herculis. i. crocus.
ἁιμασια, id est, sentibus consitus seps, apud Theocritum Idyllio, α.

ἁιματίτησ, lapidis nomen, a sanguinis colore: uel ab uirtute & effectu, uidelicet ꝙ sanguinem sistit. Plin. lib. 36. cap. 70.
ἅιματοσ ἀναγώγαι, sanguinis excretiones, fluxus, & reiectio.
ἁιμωδία ϗ ἁιμοδιασμόσ, ἀπὸ τῦ ἁμωβεάωε id est, stupesco dentib. malum quod ex acidis, acerbisq; ciborum succis contrahitur: quibus aliquando dentes adeo torpent, ut sine dolore cõmanducare aliquid, et atterere nequeaut. Inde ἁιμωδιᾶν uerbũ Gręci fecerunt, quo non solum in torpeutibus a cremento ciborum dentibus utuntur, sed cum uidentibus, audientibusue ingratum sensibus his, qualis serræ stridor est, non dissimili torpore dentes in ore afficiuntur. Huic dentiũ malo inprimis medetur portulaca, ut inquit Dioscorides.
ἁιμοῤῥωγία, copiosi sanguinis effluctio. Differtq; ab Hæmorroide, quod Hæmorrhagia copiosi, & cum impetu sanguinis eruptio est, Hæmorrhois uero paulatim, & per interualla stillicidij.
ἁιμοῤῥόος, serpentis nomẽ apud Nicandrũ.
ἁιματοπότης, eyn bluot sauff, draconis epitheton.
Hęmagogon, Pęonia, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 158.
De Hęmantopode, uide Plinium libro. 10. capite. 47.
Hęmatites, reperitur in metallis. Iuuamenta eius lege apud Dioscor. libro. 5. cap. 135. Plinium lib. 36. cap. 20.
Hæmatodes, id quod Hyposphagma. Lege, Hyposphagmam.
ἁιμάλωπα, spinasanguinea.
Hemeris. Lege, Quercus.
Hemerocalles, Lilium syluestre, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 138.
Hemerocatalacton, Lilium syluestre, apud Dioscor. lib. 3. cap. 138.
Hemina. Vide, Cotyledon.
Heminæ Italicæ, ubi mentio fit apud Galenum in compositionibus, semper intellige libram Italicam. Sic enim ipsemet interpretatur Galen. de Sanitate tuenda lib. 4.
Hemionitis, describitur in Dioscor. libr. 3. capite. 153.
Hemionos, Mandragora magice, apud Dioscor. lib. 4. cap. 79.
Hemionium, Aspleniũ, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 152.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Hemitonion, Lege, Tonus.
Hemitriteos, Lege, Febris.
ἡμικρανία, ἀπὸ τοῦ ἡμι, καὶ τὸ κράνιον, dolor uidelicet medij capitis.
Hemineron, salsamenti genus piscicij: sed e Coracino. Dicitur & Peltes, & Saperda Coracinus, & ab alijs Aeolias, Meotide stagno commendatissimus. Quanquam alius piscis est Aelias Epicharmo.
ἡμιπληξία, apoplexia dimidiata.
Hemiplagia, ea quæ & dimidiata apoplexia, apud Paulum lib. 3. cap. 18.
ἡμισώματα, id est, semicorpora.
ἡμιτριταῖος, febris tertiana, & accedens ad quotidianam: quod citius recurrat quam tertiana. Serenus. Mortiferum magis est quod Græcis Hemitritæum Vulgatur uerbis, hoc nostra dicere lingua Non potuere illi (puto, nec uoluere) parentes.
Hemitarichon, salsamenti genus, aliud ab Omotarycho.
Hæmodia, dentium stupor.
Hæmophobi, Medici sanguinem emittere timidi. Galen. 9. Terapeut.
Hæmora, Buphthalmus, apud Dioscoridē lib. 3. cap. 157.
Hemorobios, ex tenui membrana uolucris quadrupes, in Hispani ponti fluuio, nec ultra diem uiuit. Plin. lib. 11. cap. 36.
Hæmorrhagia, est sanguinis abundantis effusio, per effluxionem quidem magnę eiusdem excretionis, per emissionem & eiaculationem in angustum cōtingens. Differt aūt Hęmorrhagia ab Hemorrhoide. Hæmorrhagia est sanguinis abundantis effusio, ut dixi: Hemorrhois per resultū & redundantiam, & per eruptionē, atque sanguinis exiliter fluētis copiam. Modi Hęmorrhagię duo sunt. Vnus per resultū & redūdantiam: Alter per erosionem, aut exesionem uasorum & instrumentorū quę in nobis sunt. Arteriarū aūt magis quam uenarum, & eorū quę sunt in profundo magis, quā quæ in superficie, & quę sunt in locis uicina, qui fluxus sanguinis patiūtur, quibusque difficulter sistitur, temporales, musculi, minynges, palatū, uua, collum, axilla, inguina, quæ βουβῶνες græce dicuntur, & alia id generis. Galenus de Definit.
Hæmorrhoides cæcæ, ex quibus nullus fluit sanguis, sed grauiore quam aliæ dolore excruciant. Vide, Cæcę Hæmorrhoides.
Hęmorrhoidarū quoque differētię sunt quinque. Aut eīm magnitudine differūt: quod in quibusdam plures & abundantiores, in quibusdam uero pauciores sunt. Differūt etiam figura. Nonnullæ enim angustam basim habent, aliæ uero latam. Differunt etiam loco: quando hæ in ano fiunt, alię in fibula. Differunt dispositione: quando hę quidē mansuetæ & mites, illę malignę & graues existant. Galen. de Definit.
Hæmorrhois, est eneruatio uasorum, quæ sedem ambiunt, aut protegunt. Diciturque ἀπὸ τοῦ αἷμα, id est, sanguis: & ῥέω, id est, fluo, quod in eo morbo sanguis fluat.
Hęmorrhois inter uiperarum genera, in petrosis recessibus cōmoratur, colore sanguineo, partim nigro. Iuhorrent capiti, uelut similia cornua: tacite, pigreque serpit, obliquo semper itinere. Ictos, sanguinis excretione per omnia membra euacuatos perimit. Aelianus.
Hæmostaris, Nerion, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 85.

H E P

Hepatarius, qui ex hepate laborat.
Hepatici nominātur, quos ob iocinoris imbecillitatem morbus infestat, etiā si nulla adfuerit phlegmone. Dolor diuturnus iecur obsidet, cum extensione, & duricie, & corporis decoloratione. In febricitātibus exurgit febris, & lingua eis exiccatur. De ea affectione uide apud Galenum de Symptomatum caussis lib. 3.
Hepatici, inquit Aecius, tunc uocantur, quī citra debilitatem, aut scirtum, circa hepar, propter solam debilitatem, sanguinis effluxio contingit, lib. 10. cap. 1.
Hepatitis, Volucrum, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 13.
Hepatitis, Eupatorium. Idem ibidem.
Hepatorium, idem quod Eupatoriū, apud Dioscor. lib. 4. cap. 42.
ἑπτάπλευρον, uel Septineruia, Plantago, a costarum sic appellata numero.
Hepar, notæ significantiæ. Haberi & piscē Barbarus affirmat in Corol. eius nominis, qui a iecore dicatur, et Hepar, et Hepatus, qui felle careat, in capite lapillos duos, ostrei colore, & rhombi forma habēs. Hūc Phagro, & Rubellioni similem facit Speusippus. Archestrato Lebias uocatur. Inter saxatiles a Diocle ponitur. Color ei niger

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ab Aristotele tribuitur, oculi maiores quã pro corpore, cor triãgulum atq; candidũ.
ἧπαρ αἰγός, hepar capræ.
ἧπαρ κυνὸς λυσσῶντος, hepar canis rabiosi.
ἧπαρ ὄνειον, hepar asininũ. Iuuamenta eius uide apud Dioscor. lib. 2.
Hephesia. Lege, Emplastrum magus.
ἠπίαλος, lenta ac phlegmatica febris, ex genere pituitosarum, & quotidianarum. Sic uocata, quasi ἠπίως ἀλεαίνειν, id est, leniter cadere.

H E R

Heracleon, Abrotonon. Diosc. lib. 3. ca. 27.
Heracleon, Achilleũ, apud Dio. lib. 4. c. 39.
Heracleon, Chamelęa, Diosc. lib. 4. ca. 182.
Heraclea, Helxine, apud Diosc. li. 4. ca. 42.
Heraclea, Lythospermon. Diosc. li. 3. c. 159.
Heracleon, Nymphęa. Diosc. lib. 3. ca. 149.
Heraclea, Polygonum. Diosc. lib. 4. cap. 5.
Heraclea, Siderites. Diosc. lib. 4. cap. 36.
Heracleotici, Cancrorum genus. Plinius libro. 9. cap. 31.
Heraclides Tarentinus, empiricus. Scripsit librum, cui titulum fecit ἄπνους, ut inquit Galenus de locis Affectis lib. 6. cap. 5. Dioscor. in præfatione.
Heraclidis cuiusdam, & alterius Hierophili, nomina utriusq; cõiungit Strabo lib. 14. ut diuersi fuisse uideri possint. Ex Erythri ĩquit, ciuitate ętate nostra fuit Heraclides, Hierophilus medicus, Apollonij condiscipulus, eius qui Mus est cognominatus. Sed & libro. 12. Prusiensem quendam facit Asclepiadem, Bithyniensem. Vnde suspicor, plures eius nominis fuisse.
Heraclius lapis, id est, Magnes, sic dictus, ut cõtendunt, ab Heraclea ciuitate Lydię: siue ut alijs placet, Magnesiæ, ubi laudatissimus gignitur. Videtur id Lucretius uoluisse, cum canit. Quem Magneta uocant, patrio de nomine Graij, Magnetum, quia sit patrijs in montibus ortus. Quanq; Plinio placet, ab inuentore armentario inditum nomen.
Heracleum quid sit, require in cõmentarijs Leoniceni: & inibi de eo prolixam disputationem, & in Herbarij nostri tomo. 2.
Heras, Frontini Medicus, citatur ab Aecio serm. 12. cap. 5.
Herba, quod ab radice foliatum, sine caudice prouenit, semenq; cauli fert, ut frumenta, atq; olera.
Herba Apollinaris, id est, Hyoscyamus. Vocatur & μετώπιον patrio noĩe Aegyptium quoddam unguentum, propter galbani mixtionem. Nam lignum in quo galbanum nascitur, Metopion quoq; uocant. describit hoc unguentũ Diosc. lib. 1. ca. 70.
Herba fortis, Absynthium.
Herba sancti Ioannis. Vide, Perforata.
Herba Mercurij, Mercurialis, apud Diosc. lib. 4. cap. 201.
Herba Nerualis, grece, πολυνευρος, fortasse Arnoglosson. Vtitur ea Scribon. Largus.
Herba Pedicularis, Staphisagria.
Herba Regia, Artemisia, apud Dioscoridẽ lib. 3. cap. 125.
Herba Rutinalis, Sphondylion, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 88.
Herba Stataria, id est, Peucedanum.
Herba Stellaris, græce ἀστήριον, figura stellæ similis, noctu lucens, quam Medici tradunt qualitatem habere Rosæ, uimq; contra morbos genitalium, eamq; mirabilem.
Herba insana, id est, Hyoscyamus: sic enim Serenus hãc appellat. Et quæ uulgari sermone Insana uocatur, Græcus Hyoscyamus, propria scit dicere lingua.
Herba fullonum. Lege, Struthium.
Herba Leonina, Orobanche. Lege quid sit Orobanche, uel Erui angina.
Herba Ouilla, Plantago.
Herba Presbyteri. Lege, Gerontopogon.
Herba Saponaria. Lege, Struthium.
Herba Veneris, Satyrium, apud Dioscor. lib. 3. cap. 145.
Herba Venerea. Multas herbas in Dioscoridę ueniunt hoc nomine: metaphora tracta aut ab amore, aut uoluptate, aut dea ipsa Venere. Sic Sisymbrium quoq; Dioscorides uocat.
Herba Viperina, id est, Echion. Lege Dioscor. & Nicandri Echion.
Herba Vrceolaris quæ sit, ignoro. Vtitur ea Scribonius ad dolorem aurium, & tinnitum eorum.
Herbicidę, olerum uermes, apud Palladiũ.
Herbidus. Lege, Color uarius.
Herbigrada. Lege, Cochlea.
Herbulum, Erigeron, uel Senecion, apud Dioscor. lib. 4. cap. 98.
Herbum, idem quod Eruum. Lege, Eruũ.
Herculis genitura, Ruscus, uel Myrtus syluestris, apud Dioscor. lib. 4. cap. 147.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Herculis sanguis, id est, Crocus. Tam multę apud Dioscoridem & Apuleium eius cognominis & herbæ aliæ.

Herculem fuisse triplici dentium ordine, Iouis. 12. proditum est argumentis.

Herculis farina, id est, Irion. Lege, Irion.

Hermaphroditæ, qui utriusq; sexus sunt, ex hominibus & animantibus. Est autē commixtio masculi & fœminęi sexus atq; figuræ, cū in utroq; genitalia disparia fuerint. ἑρμαφρόδιτον πάθος κατὰ σύνθεσιν ἀπό-τε ἑρμοῦ, καὶ ἀφροδίτοις ὠνόμασαι, ut inquit Paulus, ualdeq; utriq; sexui indecorum, libro. 6. cap. 69.

Herminion, Aloe, apud Diosc. lib. 3. ca. 24.

Hermubais, Magice Pteris, uel Filix, apud Dioscor. lib. 4. cap. 196.

Hermubotanion, Mercurialis, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 201.

Hermupoa, herba Mercurij, uel Mercurialis, apud Dioscor. lib. 4. cap. 201.

Hermus Medicus, citatur ab Aecio sermone. 8. cap. 46.

Hernion, Eryngion, apud Diosc. li. 3. ca. 23.

Hernia aquosa, gręce ὑδροκήλη, segnis quidā ac hebes humor est in his partibus, quæ scroto annectuntur, cōcretus, tumoremq; sensui euidentem efficiens. Caussam eius, & curationem require apud Paulum lib. 6. capite. 62.

Heroides, uel Aeroides, ut legunt alij, quinta species Smaragdi, Plin. lib. 37. cap. 5.

Herodicus, tempore Asclepiadis summi nominis Medicus, citatur ab Aureliano.

Herodius, quę reuera auis sit, a scriptoribus dubitari uideo. Nam Ambrosius Sturnū interpretatur. Seruius Herodios putat esse, quas nos hodie aues nobis fingimus Diomedęas. Theodorus, & quidā alij etiā Falicam significari autumant. Lege, φινίς.

Herodij, flumina incolunt et litora. Cernūtur in insula Diomedęa: quia serui Diomedis dicuntur esse. Aelianus, Gaza. Aristoteles pro Ardeola interpretantur.

Herodotus, admodū nasutus quidem Medicus, qui præ nimia patiētia & philautia, seipsum in multis fefellit, ut. 3. lib. Simpl. disserit contra ipsum Galenus.

Heres medicamen (si modo nō est uitiatus locus apud Cœlium Aurelianum) quod auriculis adhibebatur quondam.

Herpacantha, Acantha, Diosc. lib. 3. cap. 8.

Herophilus omnes ante sectas damnauit, in Musicos gradus uenarum pulsu discreto, per ætatum gradus. Deserta deinde & eius secta est, quoniam necesse erat in ea literas scire. Herbarum studiosus fuit maxime. Vnde & dictū ab eo ferunt, quasdam etiam calcatas prodesse. Galen. 2. Therapeuticæ. Plin. lib. 29. cap. 1.

ἕρπας, id est, corrodens.

ἕρπετα ἐσθιόμενον, appellatur ulcus, quod celeriter serpendo, penetrandoq; usq; ad ossa corpus uorat. Id ulcus inæquale est, cœno simile, inestq; multus humor, sicut cancro. Fit maxime in senibus, uel quorū corpora mali habitus sunt. Cels. li. 5. ca. 28.

ἑρπετοδήκτοι, a serpentibus morsi.

ἑρπύλλον ἀγρία. Lege, Serpillum.

ἕρπυλλος, Serpillum. De quo uide Dioscor. lib. 3. cap. 44.

Herpes, est ulcus ex abundantia bilis natū, & pastinationem facit.

Herpigo. Lege, Impetigo.

H E S

Hesitantes uocantur, qui proloquendo syllabā syllabæ propere cōiungere nō ualet.

H E T

Heteroclytinus. Lege, Numerus.

Heterocrania, quādo in altera parte capitis dolor accidit, fiūtq; intensiones, aliquando se remittit dolor.

H E X

Rustici Hexastichon. Vulgo dicitur Hexastichon, sex uersibus constans. Distichon duobus. Hic hordeum nominatur Hexastichon, quasi sex ordinum: sicut alterū genus Distichon duorum ordinum. Nam in hordeo spicæ quædam binos ordines habent, & id Distichon uocant: quædam Senos, et hoc a numero ordinū Hexastichon appellatur. Columella lib. 2. cap. 9.

☞ H I A

Hiacynthus, Delphinium, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 82.

H I B

Hiberidis, duabus herbis inditum nomen. Vni, quam Nasturcij folia habere scribit Diosc. & Plinius lib. 25. Alteri, quæ fruticosa, & lauri folio, id est, lepidio: de qua re uide Manardum lib. 9. epist. 3.

Hiberitis, id est, Iberis, uel καρδαμαντική. Lege, Iberis.

Hibiscus, id est, Altea. Sic Vergilius appel-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

lauit. Viridi oues compellere hibisco.

Hibiscus, Malua, uel Althęa, apud Diosc. lib.3.cap.164.

Hibridas ueteres uocarunt sues semiferas.

Hiberis, & agreste, & uere Nasturtium significat. Nã in utroq; utriusq; sub hoc nomine meminit Dioscorides, id est, in primo & secundo libro.

Hiatula. Lege, Chamæ.

H I E

Hienę collum & iuba cõtinuitate spinę porrigitur, flectiq; nisi circumactu totius corporis nequit. Multa pręterea mira de hoc animali traduntur. Plin. lib.8.cap.30.

Hieracopodion, Lychnis agria, apud Dioscoridem lib.3.cap.114.

Hieracia parua, Hieraciæ species secunda, apud Diosc. lib.3.cap.70.

Hieracia, Lactucarum generis, dicta ex eo, quod accipitres scalpendo eam, & oculis succo tinctis, obscuritatẽ cũ sensere discutiunt. Describitur ab Diosc. lib.3.cap.70.

Hieranosos, morbus sacer, propter admirationem, ut inquit Cleomenes, quod nihil habeat simile cum alijs morbis: curaturq; exercitationibus, uel incantationibus. Aelianus uero dicit ob Herculem, qui ea tenebatur, sacrum uocari.

Hierobryncas, Geranij genus aliud, apud Dioscor. lib.3.cap.130.

Hieromyrtos, Ruscus. Dio. lib.4.cap.147.

Hieratica charta appellabatur antiquitus religiosis tantum uoluminibus dicata: quæ ab adulatione Augusti nomen accæpit. Plin. lib.13.cap.11.

Hiera, cõmune confectionis nomen, ut apparet ex Auicenna & Galeno, apud quos legitur, Hiera Ruffini, Hiera Cõstantini.

Hiera Galeni Picra, id est, amara, inepte pigra, ut legunt Barbari.

Hiera Colocynthidos, confectio ex Colocynthide.

Hieræ omnes dictæ sunt a iuuamentis, & ualore. Extant earum diuersæ compositiones, quæ ab autoribus fere nomina traxerunt, scilicet, Hiera Ruffini, Galeni, Hermetis, Constantini, Abbatis, Hieralogodion. &c.

Hieris, id est, Consecratrix, atq; si Vergilio credimus, pro Consecratrice Hieris legendum est, apud Dioscoridem libro primo in Iride Illyrica.

H I G

Higia græca, id est, Saluatrix græca, ut inquit Nicolaus, ex Græcis scriptoribus originem habens.

Higra, radix Piperis, Costo similis gustu.

H I L

Hilam, siue Hiram, Varro uocauit Ieiunũ intestinum: ab Hilo, hoc est, minimo. Sic enim uocatur quod grano fabæ adhæret.

Hilla. Lege, Hira. Quibusdam est intestinũ ieiunum.

Hilum, macula illa nigra, quæ in sũma faba cernitur, cui in prouerbio, ut inquit Barb. respondet, apud Græcos γρὺ, etiamsi aliud significat, hoc est, unguium sordeculas.

H I N

Hinna. Lege, Inulum.

Hinnulus, & Hinnus. Lege, Innulum.

Hinus, id est, paruus mulus.

H I P

ἱππάκη, caseus equinus. Nec desunt qui coagulum equinum uelint: græce τὴν ἵππειον πιτύαν.

Hippace differt ab Hippice: quia Hippace caseus atq; coagulũ est: Hippice uero herba Scytica equestris, a Theodoro dicta.

Hippion, Hippophaes, apud Dioscoridem lib.4.cap.165.

Hippi. Lege, Pallustra.

Hippice. Lege, Hippace.

Hiplomachus Medicus, in quem lusit Martialis libro octauo. Hiplomachus nũc es, fueras ophthalmicus olim, Fecisti medicus, quod facis Hiplomachus.

Hippocampus, marinum animal est, exiguum, ut inquit Dioscorides lib.2. & in locustarũ genere a ueteribus numeratur. Breuem, paruumq; hunc piscem Dioscorides ait esse, & nihilominus magnitudinis notã illi coniunctam. Quod enim Græci Hippo, multis in natura adijciũt, grande significat. Sed id sic intelligendum est, ut comparatum id animal, olerum, aut arborum erucis grande sit: marinis uero beluis & piscibus, breue & paruum.

¶ Laus Hippocratis & Galeni, apud Gale. lib. de atra Bili, fol.327.

Hippocrates Cous, Empedoclis, ut quidã crediderũt, discipulus, primus quidem ex omnibus memoria dignis, ab studio sapientiæ, disciplinã hanc separauit, uir & ætate, & facũdia insignis. Is, ut inquit Plinius,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

cum fuisset mos, liberatos morbis scribere in templo eius Dei, qui auxiliatus fuisset, ut postea similitudo proficeret, exscripsisse ea traditur; atq; iam templo concremato, instituisse Medicinā, quæ Clinice dicitur: nec fuisse post quæstus ullum neq; modū, neq; finem. Venientem etiam ab Illyrijs peste prędixisse fertur, & discipulos ad auxiliandū misisse. Vnde & honores eos meruit, quos Herculi olim decreuerat Græcia. Tantum exarsit in perdiscenda arte, ut non puduerit retrimenta etiam delibare, & inde morbi naturam præsentiscere. Vnde & ab Aristophane σκοτοφάγος dictus, quanquam alij ad Aesculapium referunt eum locum. Summus pecuniarum contemptor fuit, suę autem gentis amator maximus. Vnde cum per Epistolam eum ad se accersisset rex Artaxerxes, in hunc modum rescripsit Imperatori. Vectigalibus, ueste, domo, req; omni ad uitā degendam necessaria cumulate fruimur: mihiq; fas non est, Persarum opibus frui, nec barbaros homines a morbis liberare: cū Græcorum infensissimi hostes sint. Et iterum. Persarum rex nos ad se accersiuit, nescius, apud me sapientiæ rationem plus ualere, quam quoduis aurum. Filios moriens duos reliquit, Thessalum, Draconemq;, sed nulla in re patrē ęquantes. Nam ut incomptis moribus a comicis proscinduntur, dicti suem resipere. Proinde Aristophanes τοῖς ἱπποκράτους ὑιέσιν ἔιξεις, ϗ σε καλοῦσι βλιτομάμαν, id est, Hippocratis filios exhibebis, teq; uocāt blitomamam, id est, fatuum. Extant hodie Artaxerxis Epistolæ ad eum, & eius quoq; ad Imperatorem. Doricus cum esset, ut inquit Aelianus, Ionice scripsit, propter Democritū, cui familiaris fuit. Amator Græciæ tantus extitit, ut nunquā ex ea exierit. Autores Suidas, & Aelianus. Obijt aūt apud Laryssæos, cū Democritū audisset perijsse, annos natus nonaginta, uel ut alijs placet, octoginta quinque, siue ut alijs, centum et nouem. Statuā eius pileo adumbrauit antiquitas: ut significaret, q̄ maxime eam partem corporis operiendam, in qua, tanq; in domicilio princeps animi resideret, & intelligendi pontificium positum esset.

Hippocrates alij quinq;, præter primum illum autorem Medicinæ, fuerūt, ut inquit Suidas, omnes eiusdem artis, & familię, diuersis tamen temporibus. Sextum Atheniensium ducem, ponit in bello Peloponnesiaco Thucydides. Septimum Pisistrati tyranni patrem Herodotus lib. 5. Octauum Gelæ tyrannum lib. 6. Herodotus. Et Nonum hominem seditiosum, Liuius lib. 4. secundi Punici belli.

¶ De quodam Hippocrate apud Martialem lib. 9.

Santonica medicata dedit mihi pocula uirgo, Os hominis, mulsum me rogat Hippocrates, Tam stupidus nunquā ne tu puto Glauce fuisti, Chalcea donanti, Chrysea qui dederis. Dulce aliquod munus, pro munere poscit amaro, Accipiat, sed si potat Helleboro. Fuerūt autem plures eius nominis, ut iam dictum.

¶ Testimonia Autorum de Hippocrate.

SORANVS.

Medicinam quidem inuenit Apollo, amplificauit Aesculapius, perfecit Hippocrates: quem mihi hominis ducem, & iudicem omnium caussarum & quęstionum oportet accipere, tanq; inuentorē omniū bonorum operum. Plinius lib. 30. cap. 1. Plenum miraculi & hoc, pariter utrasq; arteis effloruisse, Medicinā dico, Magicenque, eadem ætate, illam Hippocrate, hanc Democrito illustrantibus, circa Peloponnesiacū bellū Græciæ, quod gestū est, 300. nostræ urbis anno. Rursum lib. 29. ca. 1. Nulla artium inconstantior fuit, quam sæpius etiam immutari cōtigerit, cum sit fructuosior nulla. Dijs primum inuentores suos assignauit, & cœlo dicauit. Necnon & hodie multifariam ab oraculis Medicina petitur. Auxit deinde famam etiam crimine, ictum fulmine Aesculapium fabulata, quoniam Tyndaridem reuocasset ad uitam. Sequentia eius (mirum dictu) in nocte densissima latuere, usq; ad Peloponnesiacū bellum, & tūc eam reuomuit in lucē Hippocrates genitus in insula Co, in primis clara & ualida, ac Aesculapio dicata. Idem libro uigesimo sexto, capite secūdo. Hippocratis, qui primus medendi præcepta clarissime condidit, referta herbarum mētione inuenimus uolumina. Cornel. Celsus lib. 1. & principio. 6. Democriti discipulus, ut quidā crediderūt, Hippocrates Cous, primus ex omnib. memoria dignis,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ab studio sapientię Medicinam separauit, uir & arte, & facundia insignis. Galenus in libro quem inscripsit, quod Medicus sit Philosophus. Probabile est, ob malā educationem, qua nunc educantur homines, et ob diuitias antepositas uirtuti, iam neminem amplius existere, qualis fuit Phidias inter statuarios, uel Apelles inter pictores, uel Hippocrates inter medicos. Idem libro de morbis curandis .2. Hippocrates primus omnium recta instituit uia. Quæ cū a posteris absoluenda fuerat, nō modo nemo eorum absoluit, sed plærique etiam quæ probe fuerunt inuenta, corruperunt. Proxime autem, ut uiam quæ inchoata ab eo perciperent, absoluerentque, Aristoteles & Theophrastus accesserunt. Idem de Crisibus lib.3. cap.11. Ab eo incipiemus, qui nobis omnium fuit dux atque autor disciplinarum. Idem de naturalibus Facultatibus lib.1. Hippocrates quidem omnium, quos nouimus Medicorum, Philosophorumque primus: ut qui primus naturæ opera norit, hanc semper tum admiratur, tum prædicat, quam & iustam prædicat, & solam animalib. sufficere ad omnia dicit, ipsamque per se, sine Doctore, quæ opus sunt agere. Idem Commentariorum lib.4. in Aphor. Hippocrates dignus admiratione, eorum inuentor, quæ a pluribus Medicis, ad hūc usque diem fuere ignota. Macrobius in somnium *Scipionis lib.1.* Hippocrates (inquit inter alia) qui tam fallere, quam falli nescit, in experimentis certus. Eusebius in Chronico. Democritus Abderites, Empedocles, & Hippocrates Medicus, Gorgias, Hippiasque, & Prodicus, Zeno, & Parmenides uixerunt, Anno mundi. 4760. Olympiade, 86.

Cathalogus Librorum Hippocratis.

Iusiurandū Hippocratis.
De Arte.
De Prisca Medicia.
De Medico.
De Probitate.
Hippocr. Pręcepta.
Lex Hippocratis.
De natura hominis.
De Ratione uictus salubris.
De Semine.
De natura Fœtus.
De Carne.
De septemestri Partu.
De octomestri Partu.
De Superfœtatiōe.
De extractione Fœtus.
De dentitiōe.
De Dissectione.
De Corde.
De Glandibus.
De natura Ossium.
De Fracturis.
De Articulis.
De Curādis luxatis.
De Fistulis.
De Visu.
De Decretis Atheniensium.
De locis in homine.
Aere, Aqua, Locis.
De Insomnijs.
De Alimento. Quē tamen esse Hippocratis Gale. negat.
De usu Humidorū.
De Humoribus.
De Flatibus.
De Morbis.
De internarum partium Affectibus.
De Sterilibus.
De Morbis passim grassantibus.
De ratione Victus acutorum.
De Iudicijs.
De Diebus iudicialibus.
Eius definitę sententiæ.
De Prędictionibus.
Cωacę prędictiones & præcognitioes.
De Medici munere.
De Vlceribus.
De Hęmorrhoidib.
Hippoc. Epistolæ.
Epibωmios.

Hippodes, usque ad uestigium forma humana, pedes in equinos desinunt. Solinus capite.25.

Hippoglossion, Hippoglottos, Laurus Alexandrina, apud Dioscor. lib.4. cap.148.

Hippolaphus, animal forma cerui & equi compositum, magnitudine fere similis ceruo, uillo tantum & barba hircina. Scribit ipsum gigni Aristoteles apud Aracotas: fortasse Tragelaphus: quod etiā Aelianus existimauit.

Hippolapathum, olus est magnum, in paludibus nascens. Eiusdem habet uires, quas reliqua rumicis genera, satiuo lapatho maius ac candidus est.

Hippomanes, Capparis.

Hippomanes, Apocynon apud Diosc. lib. 4. cap.84.

Hippomanes, amoris ueneficiū appellatū, in fronte ęque caricę magnitudine, colore nigro nascitur, quod statim edito partu deuorat fœta, aut partum ad ubera nō admittit, si quis præreptum habeat. Plin. libro.8. cap.42. Est et herbę nomen Hippomanes Hesiodo.

Hippomarathrū, a magnitudine sic appellatū, folijs maioribus, gustu acriore, crassitudine brachiali, radice candida. Dioscor. lib.3. cap.80.

Hippophaes, nomen uidetur accępisse, quoniam forte accommodata sit equorum naturæ. Est apud Dioscoridem libro.4. capite.165.

Hippophanes, herba Gnaphalium apud Dioscor. lib. 3. cap. 131. & ibi in Corollario Barbari.

Hippophyes, idem quod Hippophaes apud Dioscor. lib. 4. cap. 165.

Hypopion, pus in oculi cornea. Auicenna uocat Ganion in siphac. Hali abbas Ganion post corneam.

Hipposelinon, satiuo Apio maius, & candidius, Dioscor. lib. 3. cap. 76. ab equis dictum, latine Equapium.

Hippopotamus, Nili belua, ungulis bifidis quales bubus, dorso equi, & iuba & hinnitu: rostro resimo: cauda torta: dentibus aprorum aduncis, sed minus noxijs: tergoris ad scuta galeasq; impenetrabilis, preter quam si humore madeat. Plin. lib. 8. ca. 25. Lege. Equum fluuiatilem.

Hippotæmosis, morbus equorum.

Hippuris, piscis. Plin. libro. 9. capite. 18.

Hippuris, Equisetum, apud Dioscoridem libro. 4. capite. 49.

Hippus. Lege, Exulcerationis oculorum affectus.

H I E

ἱερα σύριγξ, sacra ab nostris fistula uertebris nota: at eas uertebras seu nodos Græci Sphondylos uocant.

ἱερεία quid sit, require in dictione μαντικὴν appellant.

ἱερίσ, id est, iris.

ἱερὸμ ὀστοῦμ. Lege, ἱερια.

ἱερὸσ καυλόσ, sacer caulis, lege, Halimum.

ἱεροσκοπία quid sit, uide in dictione μαντικὴν appellant.

ἱεροσκόποι qui dicti sint, require ibidem.

H I R

Hira, uel Hilla, intestinum ieiunum.

Hircescere quid sit, uide in dictiõe Tragos.

Hircosi, olidi, & omnis nitoris expertes.

Hirculatio uitium quæ sit, require ex Theophrasto lib. 4. cap. 16.

Hircus alarum graueolentia et uirus. sic em̃ Plinius appellellare maluit.

Hirculus, græce τράγοσ. Ea uitiari Nardũ syncerum, Dioscor. tradit lib. 1. non grauitate odoris modo, uerumetiam similitudine eius animalis nomen accipit. Non uideo quæ sit, nisi nostratis regionis spicæ, uel Lauendulæ quoddam genus. Plinius libro. 12. capite. 12.

Hires, Gnaphalium apud Diosc. lib. 3. ca. 131.

Hirundines ubi habitent, & de earum proprietatibus quædam apud Solinum ca. 15.

Hirundo auis. Plinius libro. 10. capite. 24.

Hirundo, piscis similis hirundini uolucri & uolatilis. Plin. lib. 9. cap. 26.

Hirudines, sanguisugæ.

H I S

Hispanus color. Lege, Pullus.

Hissopum, siue Hissopus, uulgaris noticiæ, de qua lege Dioscor. lib. 3. cap. 28.

☞ H O L

Holcimos, hepatis dolor. sic enim Archigenes uocat. Dictus est aũt sic, id est, tractorius, inferens, torpidus, atq; atrocius molestans. At uerbum istud, inquit Gale. de locis affect. lib. 21. Græcis inusitatum. Sunt qui eum hepatis dolorem interpretantur, cum uel induratum est, uel inflammatum. Vel, cum diuturno laborat morbo, uel cũ mediocri afficitur dolore, uel ut alijs placet, acri & uehementi. Deniq; dura hepatis dispositio uocatur Scirrhus, quod scribit Paulus Aegineta medicinæ lib. 3.

ὁλκόσ, id est, araneus.

Holmisti, dentium molarium concauitates.

Holmos. Vide, Thorax.

Holosteon, quadrantalis herba apud Dioscoridem lib. 4. cap. 13.

Holoturij pisces. Plin. libro. 9. capite. 47.

H O M

Homo, animal rationale, morti obnoxiũ, sensus, doctrinæq; capax. Gal. de Definit.

Homines quidam cur longæui, uide Solinum capite. 21.

Hominum ossa monstrosa & prægrandia, uide apud Solinum capite. 14.

Hominum quidam præter ætatem sunt iuuenes, alij præter habitum malis humoribus præditi, alij per tempus in æstate. Humor enim secundum Hippocr. semper ad constitutionem corporis conuenit.

Hominis proportio, & eius compositi ratio mathematica quæ sit, uide apud Vitruuiũ libro. 3. capite. 1.

Hominũ primorũ uictum, & instituta uitæ qualia fuerint, uide apud Vitru. lib. 2. ca. 1.

Homiomeria uocantur, quæ similis naturæ sunt, totumq; similiũ partium constituunt.

Homocentaurus, anteriora humano similis corpori, exteriora asino, colore albo, cursu uelocissimus. Captus, libertatis amore, mauult inedia perire. Aelianus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Homogenia dicuntur, quæ sunt eiusdem generis. Gale. de temp.

Homonoea, Argemone.

HOR

Hordeum marinum, Phœnix herba, apud Dioscor. lib. 4. cap. 46. Plin. lib. 22. ca. 15.

Horda, uacca prægnans.

Hordicalia ueteribus festa dicta sunt, quib. boues Hordæ imolabantur.

Hori. Lege, Pomi nomen.

Hornotinas plantas. Ab horno hornotinus fit, ut a prisco pristinus, autore Prisciano, & pro re annua, siue ipsius anni accipitur. Dixit Horatius. Si thure placaris, & horna frugelares. Cato Hornotinę nuces, uirides sunt. Colum. lib. de Arbo. cap. 30.

Horrei. Lege, Ponti nomen.

Horreum pensile, repositorium sublime, & editum, Plinius, & Varro probarunt suspensa & sublimia, hoc est, pensilia horrea. Consimiliter pensilis uua dicitur quæ suspendi solet ad perennitatē. Pensiles horti erant Thebis, Aegyptijs memorabiles. Sergius item habuit pensiles balneas. Columella lib. 12. cap. 49.

Horror, concussio est, ex prauis per cutem currentibus humoribus accidens. Gale. libro. 7. Aphorismo. 58.

Horrores, & tremores definit Hippocr. lib. de flatibus fol. 57.

In Hortensi lyra, id est, in areola & sulco horti. Hortensia appellant omnia quæ seruntur & nascuntur in hortis. Græco uocabulo dicuntur cepurica. Columella libro. 9. capite. 4.

Hortus est, siue in urbibus atq; oppidis, siue in uillis, ruricq; locus, in quo arbores & olera oriuntur. Horti plurali, arborum tantū dicuntur, ut Grāmaticis placet. Quanquā & Adonidis horti uulgo celebrantur, in quibus & semina, & hortenses quædā herbæ proueniebant tantummodo.

Horybethron, Leontopetalon, apud Dios. libro. 3. capite. 109.

HOS

Hostiarum inspectatores qui dicti sint, require in dictione, μαντικὴν, appellant.

☞ HVG

Hugo Seneñ. uixit sub Eugenio quarto, cū Ferrariæ Cōcilio generali interfuisset, atq; inibi inuitatus ad cœnam, cui Græci & Latini interfuerant peritissimi, magno animo rogauit, ut ænigmata proponerent, siue ex Platonis, siue ex Aristotelis dogmate: atq; omnibus sese inoffense, & intrepide responsurum.

HVM

Humentia membra in homine sunt, adeps, cerebrum, spinę medulla, ἀδένες in mammis, cęterisq; corporis partibus, glandulę.

Humidus pulsus. Lege, Pulsuū differentię.

Humida uocantur, quæcunq; per uesicam facile excernuntur.

Humor appellatur (ut Plato, & Aristoteles aiunt) secundū gustus qualitatē, & unamquanq; earum, quæ in nobis sunt qualitatum. Gale. in Definit.

Humor uitreus, a Praxagora uocatus phlegma, quod uitro fuso, tum colore, tum substantia simile est, atque omnino frigidissimus, Gale. de locis affectis lib. 2.

Humores sunt, ex quibus animal constituitur, quatuor: sanguis, pituita, bilis flaua, & atra. Hæc eñ corporis elementa atq; principia Medici uocant. In sanguine siquidem calidum & humidum, & dulce collocant: in Pituita autem frigidum, & humidum, salsum & uiscosum. Flaua autem bilis calida & sicca, acris & mordax est: Atra uero frigida & sicca, acuta & grauis. Pituita frigida est & humida, ad ciborum attractionem, & ad articulorum & membrorū motionem a natura constituta. Flaua bilis calida & sicca, et mordax, ad sustentatione stomachi data, & ad excretiones uentris. Atra bilis est frigidior q̄ flaua, & apposita sanguini, ut findatur: ne quid crassum, aut densum, & digestu difficile fiat.

Humorū temperamenta & qualitates, Galenus de atra bile per tot.

Humor acidus, id est, melancholia.

Humores medicati, serosi & acres.

Humores perfricti, id est, congelati, apud Quintum Serenum. cap. 9.

☞ HYA

Hyacinthinus color, Lege, Color uarius.

Hyacinthizontes, quarta smaragdi species. Plinius lib. 37. cap. 5.

Hyacinthus, Bulbi folijs flos, apud Dioscoridem libro. 4. capite. 66.

Hyalinus color. Lege. Color uarius.

ὑαλοειδεῖς. Lege, ἀραχνοειδεῖς.

ὕαλον, adeps suillus. Lucret. in luctu ὕαλοι περιχεῖοι.

H Y B

Hybernus sol, unde sol per hyemem oritur.

ὕβοσ, qui collum habet obtortum.

ὑβρωσις, morbus posteriora capitis infestãs

H Y C

Hycca, Sturio. Manardus lib. 9. epist. 3.

H Y D

Hydatides, id est, uesiculæ aquę plenæ.

ὑδάτισ, id est, uesicula, substantia quædam tenuis sub cute palpebræ, pręter naturam collecta: de cuius curatione require apud Paulum libro. 6. cap. 14.

Hydatis, Lege. Palpebrarum uitia.

Hyderica corpora, quæ plurimo humore prægrauantur.

Hideros, Erinos, apud Dioscor. lib. 4. c. 32.

Hyderos, Diabetis morbus apud Aecium libro undecimo, cap. 1.

ὕδνον, tuber. Lege, Tubera.

ὑδραγώγα, pharmaca aquam prolicientia.

Hydragogos, Vinca peruinca, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 150.

Hydrargyros, siue Hydrargyron, argentũ est uiuum.

Hydrastina, syluestris Cannabis, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 166.

Hydragora, Lege, Garum.

Hydręleon, oleum cum aqua mixtum.

ὑδροκήλη, aquosus ramex, uel cessantis humoris in scroti aliqua parte collectio. Sic enim interpretatur Gal. in Defini t. nã plura sunt hmõi tumorum genera. Est & alias

Hydrocephalon, aquosa humoris, uel sanguinis humidioris collectio, in parte corũ corporum quę caput contegunt.

ὑδροκέφαλον item uocauit Celsus morbũ, ubi humor cutem capitis influit, eamq; intumescit, & premẽti digito cedit, lib. 4. c. 2.

Hdrocephalon, graece ὑδροκέφαλον, aqua est quæ in medio puerorum pericraneo cõgregatur. Auicẽna aquam uocat extra craneum, Abbas apostema intercutaneum.

Hydrocephalus, morbus quidam est appellatus, ab humoris cuiusdã, qui aquosus substantia est, proprietate. Infantibus contingit, cũ a partu ipsorum caput imperite ab obstetricibus comprimitur: siue ex incerta caussa: siue ex uenæ aut uenarum ruptione, cum in segnem quandam substantiam effusus sanguis conuertitur: siue ex rarefactione, cum in aquam euadit materia. & inter cutem & caluariæ membranam defertur. Paulus lib. 6. cap. 3.

Hydrocephalus infans, quomodo ex utero sit extrahendus, uide Paulum libro sexto, capite septuagesimoquarto.

Hydrolapathon, id quod in aquis prouenit Lapathon.

Hydromancia, scientia quæ ex aquis quędã uentura præsagit.

Hydromelon, aliud q̃ Hydromeli, quomodo fiat, uide apud Dioscor. lib. 5. cap. 23.

Hydromeli, secundum aquæ mulsę genus, saporem uini uetustate assequitur: nusquã magis laudatum, q̃ in Phrygia, ex imbre quidem puro, & melle. Dioscorides libro quinto, cap. 10.

Hydromphalon, est torpidi humoris constitutio in umbilico. Interdum etiam sub eius tunica continetur.

Hydrõterocele, est intestini delapsus, & torpidi humoris collectio in scroto.

Hydropen, sunt qui urinæ profluuium interpretantur, alia licet ratione, ut Aecius sermone. 1. cap. 1.

Hydrelæum, id est, oleum dilutum.

Hydromalum, ex aqua meleomellę confectio, apud Paulum lib. 3. cap. 30.

Hydrophobi, a canes rabioso demorsi.

ὑδροφόβια, miserrimũ genus morbi, in quo simul æger & siti, & aquæ metu cruciatur.

Hydropiper, apud aquas nascitur quæ stagnant, aut pigro lapsu repunt. Caulem edit angulosum, prædurum, multis alis concauum: folia menthæ maiora, molliora, candidioraq; gustu piperis acri, citra tamen illam odoris gratiam: fructum acrem in surculis paruis, prope folia racematim cohærentem. Non desunt, qui Persicariam Hydropiper esse suspicantur: quanq; folium Persici huic reddatur, unde ei nomen, Hydropiperi uero menthę, atq; lauri. Est et in folio Persicarię litura, maculę modo inscripta: quæ si fuisset in Hydropipere, fortasse non omisissent autores. Est ergo Persicaria folio Persici, flore candido, spicaceo, gustu acri, semine minuto, caule nodoso, rubẽti, longo: quę sunt omnia Piperi tributa. Liberum tamẽ sit hic ęstimantibus iudicium.

ὕδρωψ, aqua intercus, quę generatur ex corrupti iecoris uitio, uel splenis acucie: aut cũ siccati fellis medulla, ut inquit Serenus.

Hydrops, est morbus Anasarca dictus, in quo corpus totum intumescit, & humore

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

obluitur. Morbo affectis, pudenda erigun tur, febresq; accidunt.

Hydrops Tympanitis, est in quo plus spiri tus, & minus humoris inuenitur. Itaq; si quis pulset, uelut tympanum sonum emit- tet & edet.

Hydrophobos, formido & pauor aquæ di- citur, in ijs, quos canis in rabie percusserit. Vnde dicti Hydrophobici. Vel affectus est ex morsu canis rabiosi cum punctione, tumq; abhorret a potu, & distrahitur & contrahitur corpus. His autem accidunt paracopæ, insaniæ species.

ὑδροῤῥόδινον, aqua rosata.

Hydrorosata, Aqua rosacea.

Hydroselinon, Helioselinon apud Diosco- ridem lib. 3. cap. 73.

ὑδρωτικά, sudorifica medicamenta.

ὑδύχσυν, ungentum σκευαζόμενον ἐν κῷ, ut inquit Dioscorides a coloris hilaritate sic dictum, quam præstat inunctum, ut opi- nor, non quam habet in se: quod uerba so- nare uidentur. Idem uidetur esse cum A- maracino: nisi quod nomen hoc proprium habet in Co, ubi nobilissimum. Hinc pro- uerbio locus: Nihil cum Amaracino sui, ut est apud Gellium. Quanquam in Chi- liadibus suis, Erasmus Roterodamus ama ricinum legit, non amaracinum. Sed ad rem ὑδύχρουν, Andaracoron uocant Ara bes, sed peruerse ac barbare. Ingrediun- tur hydythrum, ut Græcos sequamur, asa- rum, amaracus, aspalathus, carium semen, calamus odoratns, iunci flos, xylobalsa- mum, opobalsamum, phu ponticum, cyna momum, costum, myrrha, feniculum, amo mum, mastyche, uinum uetus odoratum, & reliqua id genus.

Hydrotopium Olimpiacū, id est, potus con tra rigorem. Et Olimpiacum ab autore sic dictum, autor Nicolaus.

Hydrus serpens, ex cuius ictu tactus, gra- uis odor excitatur, ut uix ulli prope con- sistere liceat. Insuper eos quos tangit, obli- uione afficit, ac oculos præstringit: deinde in furorem ac rabiem agit, postremo etiam perimit. Aelianus, & Aristoteles.

H Y E

Hyenæ collum & iuba continuitate spinæ porrigitur, flectiq; circumactu corporis nequit. Multa præterea mira de hoc ani- mali traduntur. Plin. lib. 8. cap. 30.

H Y

H Y G

ὑγίεινοσ, qui omnem sanitatis tuendæ artē profitetur: quemadmodum Gymnastes, tantum quæ ad exercitationes pertinent, callet. Quin Erasistratus quoq; ita eum ap pellauit.

Hygromyra, liquida unguenta, fœminarū auribus expetita.

ὑγρον, humor.

H Y L

ὕλη, σύνδενδροσ τοπόοσ.

H Y M

Hymen, neruosa exilitas intra muliebre pu dendum, integritatis argumentum, quam primus conuellit congressus. Dicitur & Eugeon.

Hymenon, epanastases, apud Galenum in oculis membranarum rebelliones, uel in- surrectiones, uel extuberantiæ.

H Y O

ὑώιδεσ, os quod antiadibus subest: ab literæ imagine. Hierophilus, quia assistat antia- dibus, Parastatem appellauit.

ὑοσκυάμυνον ἔλαιον, oieum hyoscyami, uel apollinaris herbæ. Cerebri motus facit si potetur, quare cauendum.

Hyoscyamus, quæ, sit uide apud Dioscori- dem libro. 4. cap. 72.

H Y P A

ὑπάγειν. Vide, λύειν.

ὑπατίτισ, Iecoraria uena.

H Y P E

Hypecoon nascitur in segetibus, aruisq;, fo- lijs rutæ, exilibus ramis. Dioscorides li- bro. 4. capite. 71.

ὑπήλατα, lenes quędam ac blandiores pur gandi facultatem obtinentes medelæ, uer- bi caussa, Mercurialis, Polypodium, Cni- cus, semen urticæ, & id genus plæraq;. A- lexander libro. 3.

Hypelata. Lege, ὑπήλατα.

Hypenemia, oua dicuntur ea, quæ aues ali- quot sine coitu masculi prægignunt: latine fortasse, nō inconcinno uocabulo, subuen tanea. Albertus oua uenti appellat, quoni am qui naturas rerū scrutati sunt, ex uen- to nasci suspicantur, maxime uero Zephy ro, uel Fauonio, idq; adeo in uere. Id ita ha bere, nedum ex scriptoribus physiologis, sed experientia ipsi didicimus, in uere an- ni tricesimi multam ouorum copiam pro- uenisse in Alsatia, in magna frumentorum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

& leguminum inopia, imo etiam siccitate, & graminis penuria: non aliunde, quam quod ex uento orientali & fauonio impregnatæ gallinæ, accedente simul libidinis imaginatione, etiam plaustra ouorum parturierũt. Quę si quis Zephyria appellarit, non admodum aberrauerit. Id tamen fortasse cõstare arbitror, quicquid est huiusmodi ouorum, non solum sterilia esse, & pullos non edere, sed ne gustu quoque adeo esse suauia, durareque minus. Plinius li. 10. Aristoteles lib. sexto Animalium.

Hypericum, herba. S. Ioannis, describitur a Dioscor. lib. 3. cap. 172. Lege, Perforata.

Hypericon, Ruta syluestris, apud Dioscor. lib. 3. capite. 51.

Hypericum tertiũ, Coris dicta herba apud Dioscoridem lib. 3. cap. 175.

ὑπερῶα, palatum.

ὑπεροχαὶ dicuntur ea quæ ulceribus excrescunt & extuberant.

ὑπερσαρκώματα, carnis superexcrescentię.

ὑπερτραγίζειν τῇ ὀσμῇ, pro, admodum sub alis fœtere, apud Dioscoridem.

HYPN

Hypnales. Lege, Aspidum genera.

ὑπνωτικά, somnifera sunt, quæ scilicet somnum pariunt.

Hypnoticon, Hyoscyamus, apud Dioscoridem lib. 4. cap. 72.

HYPO

ὑποκάρδιον, Vide, προκάρδιον.

Hypocynipes, Myrti ramuli.

Hypocaustum, idem quod Lucanicum balneum. Lege, Balneæ.

ὑποκίῤῥον, subflauũ, id scilicet quod alij subruffum uocant.

ὑποκολοβός, quod decurtata radice est.

ὑποχόνδρια dicũtur, quę nos uocamus Præcordia, facto ex prępositione, & chartilagine nomine, quasi subchartilagia dicas, Ea uoce Plinius lib. 30. cap. 3. significari ait omnia hominis exta. Verba eius sunt. Præcordia uocamus uno nomine, exta in homine. Græci, quoniam sub chondro, id est sub chartilagine sunt, Hypochondria uocant. Latini sua Præcordiorum uoce, significasse potius uidentur, quod Græci προκάρδιον dicunt, id est, quod cordi prætenditur. huic enim magis quam illi latina uox respondere uidetur.

Hypochondriacus morbus, Epilepsiæ tertia species, quæ fit ex melancholia. De qua uide Galenum lib. de locis Affectis, cap. 6.

ὑποχλώρον, subuiride.

Hippochoriasis, morbus oculorũ in equis, a capitis humore descẽdens, & in uno oculo sese primo ostẽdens, postea transiens etiam ad alterum. Vegetius lib. 2. cap. 16.

Hypochyma. Lege, Exulcerationis oculorum affectus.

ὑποχύματα diffinierunt esse, pigri cruoris concretionem in cornea tunicula, ad oculi pupillam, qua uisus impeditur. aut saltem uidendi perspicua claritas. Addideruntque, fieri frigiditate, aut ĩfirmitate spiritus quo uisus peragitur: ideoque senib. aut post longam ualetudinem accidere. Fieri etiam ex uiolento uomitu, ictuque, et ob alias caussas: differreque ab albuginib. quas Græci γλαυκώματα dicunt: quod albugines crystallini humoris uitiũ sunt, quo mutatur in glaucum colorem humor ille. Suffusionem autem fieri, subeũtibus concretis humoribus, inter corneam & crystallinã: esseque omnes albugines æque incurabiles, suffusiones contra curabiles, sed non omnes, ideoque curandas antequam inualuerit malum.

ὑπόχυσις, oculorum suffusio.

ὑπογάστριον, quasi submentale, & totum id quod ab umbilico, usque ad pilosos genitalium partes, a Latinis uocatur Pubes. Vide dictionem, κοιλίαν.

ὑπογωγὴ τῆς κοιλίας, subductitium uocatur uentris.

Hypogeson, Aizoum, apud Dioscor. libro 4. cap. 91. quod in subgrundijs fere nascitur.

Hypoglossis, caruncula qua lingua connectitur inferiori parti oris.

Hypoglotides, quibus item lingua cohæret uenæ inferioris partis oris.

Hypoglundis, Vide. Acetabula.

Hypoglutides, Vide. Acetabula.

ὑπολεύκος, subalbidus.

ὑπόνομα ἕλκη, hulcus cuniculosum, quod. s. pluribus, transuersisque itineribus quasi canalibus per latitudinẽ putrescit. Nostri uocant Lepusculum, uel Cuniculum.

ὑπόπιον, circa oculos, & in cornea eius mẽbrana suppuratio est, sic dicta, a πύον, quod significat pus.

Hypopheon, nascitur in segetibus, aruisque, Rutæ folijs, exilibus ramis. Dioscorides libro quarto, cap. 71.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Hyophthalmon, Aſter, uel Inguinalis apd Dioſcor. lib. 4. cap. 121.

ὑποφθαλμία. Vide. ὑπώπια.

ὑπώπια, qui ſub oculis contingunt ex percuſſu liuores, quod ὦπεσ quidem oculos ſignificant. Quanq̃ & durior manuum cutis ex labore calloſa, nomine dicitur eodẽ. Autor eſt Pollux, oſſa ſub oculis, quibus accumbunt nares, dici quoq; ὑπώπια, id eſt, genas, & uoce alia ὑποφθαλμία. Vnde & ὑποπιάζειν, cuſtodire.

ὑπώπια, uocant ſinuoſam ſub oculis partẽ.

Hypochyſis, idem qued Hypoſphagma. Lege, Hypoſphagma.

Hypogloſſos, acinos fert rubentes, Ruſci modo. Dioſcor. lib. 4. cap. 133.

Hypopion, Tapſia apud Dioſcoridem libro. 4. capite. 159.

Hypoquiſtidos. Lege, ὑποκυσισ.

ὑποῤῥίνιον. Vide, Myſtaca.

ὑποσάρκα, ὑποσαρκίδεσ, & ἀνασάρκα, omnibus uocibus a carne facta appellatione, quoties toto corpore reſoluũtur ſolidę parteis in aquę naturam, cum in cæteris in aquam conuerſus cibus, inter inteſtina, & tunicam, quam Peritoneon Gręci uocant, diffundatur. At hæc fere, teſte Hippocr. incurabilis eſt.

ὑποσαρκίδιοσ, κατὰ πᾶν ἐστὶ σῶμα ἀνάλυσισ τῶν στερεῶν σωματῶν εἰσ ὕδατοσ φύσιν. id eſt, Hypoſarcidos hydrops ſolidarum partium in aquæ naturã toto corpore reſolutio. Gala. in Iſagog. Adſtipulatur Aegineta. πάσησ τῆσ σαρκόσ τοῦσ σώματοσ οἷον ἐξυδατουμένησ τικτόμενον ὥσ τε λευκὸν καὶ φλεγματῶδεσ τὸ σῶμα φαίνεσθαι νεκρῷ παραπλήσιον. Quæ latine ſic habent. Fieri hanc hydropem totius corporis acquieſcente parte, uſq; eo ut corpus candido & pituitæ colore uideatur cadaueri ſimile.

Hypoſiſma, id eſt, Manna thuris.

Hypoſpigma, eſt extra ſuperficiem amoliti ſimile.

Hypoſphagma, uenarum in oculis ruptura ex ictu fere proueniens, ex qua in extima oculi parte ueluti ſanguinis puncta demonſtrantur.

ὑποσπαδιαῖοι, uocantur Paulo Aeginetæ, quibus a natali die glans perforata nõ eſt, ſed ſub eo qui uocatur canis, ad finem glandis foramen habent. lib. 6. cad. 54.

Hypoſpatiſther, chirurgicum inſtrumentũ, quo in emendandis oculorum uitijs uſi ueteres ſunt, alio nomine Spatha dictum. uide Paulum lib. 6. cap. 6.

Hypoſpathiſmos, ab inſtrumento .ſ. cui nomen eſt hypoſpatiſther, frontis inciſio, ſic appellata: quæ quomodo fieri debeat, require apud Paulum lib. 6. cap. 6.

ὑποσυμμίγη, in umbra mixta exercitationis ſpecies.

Hypoſphagmata, id eſt, uenarum ruptiones in oculis, ex ictu, uel plaga, de quibus Paulus lib. 3. cap. 22.

Hypoſphatiſmus, cum reuma multũ & calidum per oculos fertur, ac propter multũ rubor apparet.

Hypoſphalma ruptio uenæ in oculo ex ictu uel plaga procedens, ἀπὸ τοῦ σφάττειν.

Hypothemar, quod ab indice ad minimum digitum eſt ſpacium.

ὑπότριμμα, obſonium ex dactylis palmarum, et melle, alijſq; quibuſdam cõdimentis. Apitius etiam inter genera condimentorum collocat.

ὑποξάνθοσ, ſubruffus.

ὑπόζωμα, ſub lateribus ipſum ſubcinctum.

H Y R

Hyrudo, id eſt, ſanguiſuga, notum animal. Horatius. Non miſſura cutem niſi plena cruoris hyrudo.

H Y S

Hyſginum, herba eſt, coloris flaui. Interpres Nicandri. Nec plura.

Hyſginus color. Lege, Color uarius.

Hyſobrion, Marum apud Dioſcoridem libro. 3. capite. 47.

Hyſpaſpidias, eſt morbus in quo penis ſubtrahitur.

Hyſſopum, dicitur Hyſſopus tam neutro, quam fœminino genere, teſte Hermolao Barbaro.

ὑστερα, græci ſecundas uocant, & omnia quę editum infantem in lucem ſequuntur. χορίον autem quod ante puerperium tunica & inuolucrum factus ſit: ideo ſic dictum, quod χώρημα, locum ſcilicet et ſpacium fœtui det: uel quod nutrimentũ fœtui ſubminiſtret: conſtatq; duabus uenis, totidemq; arterijs, & quinto, quod οὐραχὸν uocant.

ὑστερικὴ, ſtrangulatus.

ὑστερικὴ πνὶξ, matris ſuffocatio. Sic em̃ Paulus uocat, ἐμπνευματοῦται γὰρ, id eſt, tu-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

mescit spiritu ex frigiditate interdum, aut ἐκ δυσοκίας, hoc est, portionis difficultate, ore præfracto, uel etiam θρόμβε φαρασφαυθέντος ἐν αυτῶ, hoc est, in eo thrombo, siue malis grumum dicere, id est, amplius concreto. Latini non tam uocabulo appellant, sed alij præfocationes uuluæ, alij strangulatus, alij ab euentu eius morbi, ob mutescentes strangulatu uuluæ fœminas dixerunt.

Hystericæ mulieres, ab utero suffocatæ.

Hysteralogia, uteri dolor.

Hystrites, acculeatis horrent pennis: sæpe illas iaculi modo emittunt. Aelianus.

I A

IAbyzos, olim myrrhæ addebatur, multo preciosior quam myrrha.

Iacha, flos. Vnde & Iachadæ coronæ, odoris commendatissimi.

Iacobus Psychrista, Medicus. Citatur eius Ceratum ad inflamationes pedum, apud Aetium serm. 12. cap. 43.

ἰαμα, id est, sanitas.

Ianthinus color. Lege, Color uarius.

Iaron, Dracontium maius, uel Iaros.

Iasione, olus est, ut inquit Theophrast. syluestre, repens in terra, cũ lacte multo florem fert candidum. Concilium uocant, singulari folio. Sed ut descriptio tamẽ, & quasi rudimentum multorum appareat, Plinius inquit, unũ tantũ habet folium Iasione, sed ita implicitum, ut plura uideantur. Huius flos conceptaculo auersa parte non indiget, sed postrema eius exeunt in angulos, qualus uero oleagineus aspicitur. Stimulat hæc herba coitum, lactis ubertatem præstat, phthisicis prodest, infantium illita capiti nutrit capillum. In Plinio tamẽ pro Iasione, Lassina deprauatum erat.

Iasius scripsit de odoribus: & citatur ab Hermolao Barb. de unguentorum ratione.

ἰασώ, κὴ πανάκεια, Aesculapij filiæ, haud dubiũ, quin Medicinæ quoq; peritæ. Plura de his Aristophanes in Pluto. Sed & Hippocrates in iureiurando, per Panacæam sic iurat. Per Apollinem medicum, Aesculapium, Hygæan, Panacæamq; iuro, cæterosq; Deos cunctos, Deasq; testor.

Iaspis lapis, apud Dioscoridem libro quinto, capite. 151.

Iatraleptæ sunt, qui latine Plinio reunctores, græce ἰατρῶν ἀλείπται.

ἰατρονικὴν se appellari passus olim Thessalus est, id est, Medicorum omnium autorem. De quo uide Plinium libro uigesimo nono.

I B E

Iberis, græce ἰβηρίς, siue καρδαμαντική, folia habet nasturcij, uere uirentia, caulem item cubitalem, aut minorem. In incultis nascitur, æstateq; lacteum florem promit, quo tempore efficacior est. Radices duas Nasturcio similes habet, calefacientes, & adurentes. Dioscorides libro primo. Plinius libro uigesimo quinto, capite octauo, & libro uigesimo sexto, capite octauo. Officinę Vincetoxicon uocant. Nascitur ubique in Italijs, in parietinis, & incultis. Lege, Cardamum, & Iberis.

Iberis quæ sit, lege in dictione Cardamine.

Ibex, pernicitatis mirandæ, caprarũ genus.

Ibis, Aegyptium animal, Lunę sacrũ. Nam ad eius rationem syderis oua fingit, intestinumq; eius augescit. Insuper ociose ingreditur, lauticiarũ amantissimus, cubile sordibus maculatum abluit. Aelianus.

Ibridam ex sue domestica & apro natum dicimus. Quo nomine Cicero collegam suũ C. Antonium perstrinxit.

I C T

Icteriades febris. Lege, Febris.

Ictericius color. Lege, Color uarius.

ἰκτερικοί, renum uitio laborantes.

ἰκτερός, a nostratibus, atq; item ab Horatio, Plinio, Varrone, & Sereno: a quibusdam Morbus regius. Est autem morbus, cum per totum corpus bilis suffunditur. Quæ interdum nigra, interdum flaua est. Sic dictum putat Plinius lib. 30. cap. 3. ab Ictero aue: quæ si spectetur, sanari id malum tradunt, auem uero mori. Hanc putant etiam latine uocari Galbulam, & morbum Arquatum, a colore cœlestis arcus, teste Nonio. Verba Sereni super hac re adieci,

Regius est uero signatus nomine morbus,
Molliter quoniam celsa curatur in aula.

Celsus uocat Aurigonem, Acron dæmoniacum, comitabilemq;. Vel,

Icterus, siue Arquatus morbus, est effusio bilis in cutem: tingitur autem corporis superficies felleo colore, & fit quasi uiridis, cuteq; male affecta uitiligines irrepũt, atq; deiectiones albę defluunt. Galenus de Definitionibus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Ictis, Viuerra animalculũ, a quo & Icterus morbus, siue Ictericia, mustellarũ generis.

Ictus, pulsio, quæ per dilationẽ fit. 4. Mete.

Ictus in pulsu uocatur, quum arteria motu suo tactui occurrit.

I C H

Ichneumon, notum animal Aegypto. Plin. lib. 8. cap. 24.

ἰχώρ, in hulceribus tenuius excremẽtum & sanies. Quod uero crassum est, Sordes dicitur. Vide, Sanguis. Vnde,

ἰχῶρες, commixti sanguinis humores.

ἰχορρέοντα ὦτα, aures ex quibus sanies destillat, uel humor aquosus.

Ichrei asinus, Maiorona, & Samsuchus, quondã Magis sic uocata, ut autor est Dioscorides lib. 3. cap. 45.

Ichtiocolla, gluten piscium, apud Dioscor. lib. 3. cap. 101.

Ichtiotrophia, uox græca est, qua uiuaria piscium significantur, quæ & piscinæ nominantur. Plinius noster hæc omnia receptacula auium, piscium, ferarum, generali uocabulo uiuaria appellat. Columella libro octauo, capite primo.

Ichthya, instrumentum quo demortuus foetus in utero præciditur.

☞ I D AE

Idæa radix, acerba gustu, misceri solita luctantium in palestra pulueri, ad ea quę repercutere tantum oporteat. Meminit Dioscorides lib. 4. cap. 47.

Idæus lapis, Dactylus in Creta, apud Solinum cap. 16.

I D I

Idiophyton, Leontopodion, apud Diosco. lib. 4. cap. 132.

Idiopathia, Affectus proprius.

ἰδιοσυγκρισία, corporũ proprietas, & natura quędam specialis. Gale. lib. 3. Meteo.

☞ I E C

Iecur, uenosum membrum, calidum, et multi sanguinis plenum, et primum sanguinis concoctionem facit abundantissimam, iuuatq; concoctionem quę in uentriculo fit, eumq; suo contactu confouet & calefacit. Galenus de Definit.

Iecorosus, qui ex Iecore laborat.

Ieiunum intestinum, quod sic dictum grece νῆστις, quoniam minus implicitum, nunq; quod accipit continet, sed ad inferiora protinus transmittit.

☞ I G N

Igname, radix insulæ Calechut, qua ad panes utuntur conficiendos: nostro orbi incognita, ut inquit Aloysius lib. 2. cap. 65. nauigationis noui orbis.

Ignem sancti Antonij appellant perfectam membri corruptionem, sensum penitus auferentem. Græci σφάκελον uocant.

Igneus color. Lege, Color uarius.

Ignis sacer Plinio est, qui a Dioscoride Herysipelas uocatur. Sunt & morbi quidam Herysipelatodes uocati, quoties accensio interna cum dolore uehementi circum uiscera percipitur: sed cum in cerebrũ subit id malum, etiam refrigerantur & impallescunt ora. Herysipelas & in uulnerib. quoque dicitur, cum super inflammationẽ rubor ulcus ambit, isq; cũ dolore procedit, ut ait Celsus. Idem autor Ignem sacrũ ab Herysipelate diuersum facit libro quinto, genera Ignis sacri duo reddens: Alterum in altitudinem pustulis continuis, æqualibus, exiguis: Alterũ in summæ cutis exulceratione, latum, inæquale.

☞ I L A

Ila, pars lumbi, seu lateris in sue. Horatius. Potma magis, an magis Ilis.

Ilamides, membranæ quæ circa medullam εἰλοῦνται, id est, figuntur.

I L E

ἴλεον, græce Voluolum.

εἰλεόν, tenuioris intestini morbus.

ἰλεός, tumor eminens in tenuiorum intestinorũ parte, ut uideatur intestinũ ad chordæ similitudinem inuolutum. Nonnulli etiã Chordapson uocant. Gale. de Defin. Est enim intestinorum inflammatio tenuium, ut neq; excrementa exerceri possint: tormina subsequũtur impendio molesta, doloresq; uehemẽter mouẽt. uide, Colici.

I L I

Ilia, in uno uentre posita sunt inter coxas & pubem, inquit Celsus. Gręci ab immanitate uocant Ceneoma: & quod flaccida sint, id est, Lagona.

Iligneus, ab Ilice possessiuum.

ἰλιτενής, κίοσος ἀχάρπ@. Hesichius.

I L L

Illecebra, Semperuiuũ minus, teste Aecio lib. 13. cap. 123.

Illecebra, Diosc. Telephium lib. 2. ca. 207. Romanum nomen, syluestris Portulacæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ἰλλός,strabo,accentruncula in ultima parte oculi,uel cæcus; unde & ἰλλώπτειν significat τὸ στραβοίζειν.

Illyricæ Iridi regio nomen dedit. nam ea in primis probatur. Etiamsi Paulus Aegineta lib.3.Medicinæ suæ, Illyridæ appellationem magis probet. Plura super ea re M. Verg.in Comment. suis, qui admodũ curiose in eo uocabuli etymo laborat.

Illuuies,oris foetor,græce ἀλουσία.

☞ I M A

Imantopodes,a Plinio ponuntur in Aegypto inter aquatiles aues.

I M B

Imbecillitates,medicorum uulgus uocat alteratæ qualitatis morbos. Vide Galenum de morbis, & symptomatis.

Imber, fit expressione nubis, magnopere addensatæ,tot habens differentias,quottuplex est nubis compressio. Aristot. lib. de cœlo & mundo.

Imbuere,est inficere,& primum intingere.

I M M

Imminutionem uocauit Galenus,quod alij morbi ipsius declinationẽ, quũ scilicet ex febris magnitudine quippiam demitur,libro de morborum temporibus.

Immusulus,uulturis pullus. Plinius libro decimo,cap.7.

I M P

Impetigo,uulgo etiam Volatica,secundum alios fœdatio cutis serpens cum pruritu,et prominens. Quibusdam uidetur eandem esse, quam Græci λειχῆναν ϗ ψώραν uocant, ἀπὸ τοῦ ψαχῶν, quod significat confricare. Latini Zema. Sunt qui nominent Herpaginem,& Serpiginem, eo quod serpit. Meminit & Celsus lib.5. ponitq́ species eius quatuor,atq́ item Plinius libro.28. capite decimo.

Impetix,id est, Impetigo, ut placet Festo.

Impicato,pice oblinito. Picare,impicare,oppicare,uerba sunt ab uno picis fonte corriuata. Columel.lib.12.cap.29.

Impluuiatus color. Lege,Pullus.

Impressio,est partis eius, quę per summa residet, introrsum migratio, quæ pulsione, aut ictu, sed in totum tacta accidit. Arist. libro.4.Meteo.

Imputrida uocauerũt ueteres Medici, quæ nos hodie incocta nominamus. Galenus lib.6.Aphorismorum,Aphor.1.

☞ I N A

ἶνας uocant Græci,quibus foliorum partes intercedente diuisione aliqua inuicẽ separantur. Quod in folijs uitis & fici a tergo manifeste deprehenditur,in quibus nõ aliter,quam in hominis dorso spina a reliquo folio ueluti costa & puluinus eminet. Plinius aliquando fibras, aliquando neruos, aliquando dorsum, & aliquãdo uenas pro rerum necessitate appellat.

Inangulares, encanthides, uel tubercula, quæ in angulis oculorũ oboriuntur. Paulus lib.6.cap.17.

I N C

Incarnatio,quæ in uulua fit,est carnosæ molis productio; quam ex parte resecare necesse est,si magna fuerit,destillatq́, ut citius mortificetur. Si autem fuerit modica, actutum ferri conuenit.

Incendiaria auis quę dicta sit,nec reperitur, nec traditur. Plin.lib.10.cap.13.

Incensa. Lege, Thymiamata.

Incerniculum,ab incernendo,genus est cribri. Plin.lib.8.cap.44. Cato in re Rustica.

Incertus color. Lege, Color uarius.

Inciles fossæ dicuntur, ad deducendã aquã factæ. Alias incilia.

Incilia,fossę sunt,quę in agris fiunt,ad aquã deducendam. Dicuntur & Deriuationes, de riuo communi factæ. Portius Cato. Incilia aperire,aquam deducere, uias & segetem curare oportet,ut fluat. Item,in monte fossas inciles puras habere oportet. Columella lib.5.cap.7.

Incilia. Vide Ilices. Inciles fossæ, & Elices.

Incisio. Lege, Fracturarũ ossium in capite.

Incombustibilia uocantur, quæ nullos habent meatus,quibus introrsum ignem admittant,neq́ humorẽ continent incensioni idoneum,ceu glacies.lib.4.Meteo.

Inconcoctio, imperfectio est, quæ proprij caloris penuria accidit: caloris uero penuria frigus est. Aristot.lib.4.Meteor.

Incrementum,est in longum, latum,& profundum corporis extensio.

Incubus. Vide, Ephialtis.

I N D

Indensatilia, quęcũq́ uel impressatilia sunt, uel pressationem obtinent inconstantem. 4.Meteo.cap.9.

Indicatiuum signum. Lege, Signum.

Indici genera quæ sint, uide Dio.li.5.ca.98.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Indici canes, ex Tigride nascuntur. Vnius ex his exemplum tradit Aristoteles: qui præsente Alexandro in India, cum leone congressus, prius expectauerit a circumstantibus totus paulatim concerpi, quam mordicus feram dimittere. Extinctũ tandem, Alexander honorauit, eius nomini ac tumulo ciuitate dicata. Nicandrus Colophonius tamen scribit, huiuscemodi canes ex Acteonis Regis canibus prognatos, qui post rabiem in sanitatẽ redeuntes, Euphrate transmisso, in India errauerunt.

Indus Medicus, citatur ab Aecio sermone nono, capite. 49.

I N E

Inedare. Plinius pertinẽtia ad hanc sententiam hæc scribit, Cæterum ut odore careant, omnia hęc iubentur seri, cum luna sub terra sit: colligi, cũ in coitu: sine his, Menander e Græcis autor est, allium edentibus, si radicem betæ in prima tostim super ederint, odorem extingui. Columella lib. undecimo. cap. 3.

Inæqualitas pulsuum. Lege, Pulsuum differentiæ.

I N F

Infamis digitus. Vide, φύσιν.

Infriata, minutim insparsa. Friabile id latine uocatur, quod facile disteritur: uulgo uocant puluerizatum. Columella lib. 27. capite quinto.

Infiniti plures acceptiones ponit Aristot. lib. 4. Physicorum.

Infinitum magnitudine uocatur, quod suæ magnitudinis caret extremis.

Infinitum multitudine, quod suæ discretæ multitudinis caret extremis.

Inflammatio in uulua est, quę fit cum dolore uentris, inguinumq́; in qua cum febribus accidit sincopitis dolor, tendinum contractio, & oculornm cauitas.

Inflammationes a quibusdam ueteribus dicebantur, quæ sunt ueluti quædam excandescentiæ: a iunioribus autem non æque. De arte curatiua ad Glauconem lib. 1.

Infricare, est terendo aliquid digitis leniter inspergere.

Infusa, aliqui uocant Clysteres.

Infusiones, medicarum & pharmacorum, quæ sic appellat Barbarum medicorũ uulgus, Græci uocant ἀποβρέγματα.

Infundibulum, instrumenti rustici nomen est, quo uina diffunduntur in dolia, in usu cellæ uinariæ frequentissimo. Portius Cato scribit, oportere uillicum habere in instrumento fundi Infundibula duo. Refert Flauius Vopiscus in Aureliano, fuisse quẽdam bibacem, qui bibere solebat Infundibulo apposito plus orca. Est autẽ orca genus uasis. Columella lib 3., cap. 12.

I N G

Ingluuies. Albertus Magnus doctior quã eloquentior, pappam uocat in auibus, quã Columella uocat Ingluuiem. Itidem Vergilius illo uersu, Improbus ingluuiem, ramisq́; loquacibus implet. A Plinio dicitur, sinus gutturis. Est autem capacitas gulæ patentior, qua merguntur recentia cibaria. Colum. lib. 8. cap. 5.

Inguinalis, Aster, apud Dioscoridem libro quarto, cap. 121.

I N I

ἰνίον, occiput.

ἰνίς, ceruix.

Inire gregem, id est, coire cum grege. Ausonius, Sic me taurus init, sic proxima buccula mugit. Ouidius. Ineas quamlibet ante uelim. Hinc Initus ponitur pro coitu. Plinius tradit equos, & canes, & sues initum matutinum appetere. Item de bobus scribens, ait, Conceptio uno initu peragitur. Colum. lib. 7. cap. 3.

Inis, infans, & paruulus.

I N N

ἶννος. Lege, Inulum.

I N O

Inordinatus pulsus. Lege, Pulsuum differ.

ἰνίον,, occiput: sic dictum, quia ex ipso ἶνες, id est, nerui capitis principales procedũt,

ἶνος, infantem & paruulum significat.

I N Q

Inquinatio, inconcoctio quidem, sed elixationi aduersa. Aristot. lib. 4. Meteor.

Insolationes uocantur, quando ad solem siccandi gratia hydropici exponuntur: olim frequentes ueteribus, teste Gal. & Aecio.

I N S

Insecta animalia uocantur, quę nunc ceruicum loco, nunc pectorum atq; alui, pręcincta separant membra, tenui modo fistula cohærentia. Aliquibus uero non tota inci sura eas ambiente rugas, sed in aluo, aut superne tautum imbricatis flexilium uertebris, nusq́; alibi spectatiore naturæ rerum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

artificio. Plinius libro.11.capite primo.

Insipiat, apud Varronem, id est, alterando fiat insipidum. Quanquã alibi legatur, cũ fur incipiat.

Insolare, id est, soli exponere.

Insolari item, est sole impleri, concoquiq;. Columella lib.11.cap.3.

Insolati dicuntur dies, multo sole et puro in tepescentes.

Inspergo, pulueris uel farinæ inspersio.

Insuccanda, aspergenda, & quodam quasi succo irroranda, madefaciendaq;. Colum. lib.7.cap.4.

Insultus, accessionis tempus simplex, exacte iam primum. Idem hoc Græci ἐπισημασίαν, hoc est, febris significationem nominare consueuerunt. Galenus libro de Morborum temporibus.

I N T

Integritas. Lege, Sanitati tria accidũt. Nam Integritas uocatur, cum morbus abest.

Intercidens pulsus. lege, Pulsuũ differẽtię.

Intercisio stomachi, uidetur Plinio esse rosio: ut in mentione Pulegij colligitur ex Dioscoride.

Interfemineum. Lege, κτείς.

Intergetini parietes, nomen habet ab intergerendo, id est, ferendo, sustinendoq;, non a lateribus, ut communes, sed in medio eorum. Vitruuius lib.2.

Intermissio morbi uocatur, quãdo morbus (exempli gratia, febris) in quietem desierit. Galen. lib.1. de Crisibus, cap.3.

Intermittens pulsus. Lege, Pulsuum differentiæ.

Interpolato, condepsitoq;, id est, bene premito & excolato.

Interpolare thura, est rudia cum sint, polire & nouare. Plinianum.

Interuaseris. Hic Columellæ corrigendus est locus, interraseris. Namq; interradi dicuntur arbores, quando rami intermedij succiduntur: quoniam densitas officit, ideoq; laxioribus interuallis serendæ sunt arbores. Interradi gaudent oliuæ, autore Plinio. Colum. lib.5.cap.8. & lib.12.cap.19.

Intertrigines, cutis ablata, excoriataq; per urinam inter femora. Mali genus quod uocant aliquando attrita, aliquando confracta membra. Fit autem, atterentibus & urẽtibus in itinere pedes angustis calceis. Fit etiam confricatis longa equi uectione interioribus feminibus, alijsq; partibus, & ex alijs caussis.

Intertrigo, a quibusdam etiam Cancer uocatur.

Intertrigines, græce παρατρίμματα.

Interuallum, pulsus uocatur, quoniam inter duos ictus quiescit.

Interuallum, & Hippocrates, & Galenus uocauerunt, ubi iam febris ad integritatẽ peruenit, & pulsus in naturali statu consistit, quantũ nos sensu percipere possimus. Lege Galenum lib. de Malorũ temporib. Verba Galeni. Quamobrem merito quis ueterem consuetudinem secutus, in tertianarum periodis interuallum, tempus integritatis appellarit.

Intestina, fabrorũ opera uidentur esse, quæ Theoph. lib.5. Oicodomica, a ligno appellat, in quo potissimũ probatur abies. Vide Abietarios, & Abietaria negocia, pro materiarijs accipimus.

Intestina neruosa, & hæc quidem ad excrementorum excretionem facta. Galen. de Definitionibus.

Intestinum crassius, id est, Colon.

Intestinum ieiunum. Lege, Ieiunum intestinum.

Intestinum uacuum, alio nomine, ieiunũ.

Intestinum cæcum uocatum est, quod astrinsecus tenui intestino cohæret. Ideo sic nominatum, quod a dextera parte incipiens, in sinisteriorem peruium & longum est, in dexteriorem non. At id quod peruium est, late fusum, atq; sinuatum post multos anfractus. Deniq; dextra recuruatum in imo dirigitur, qua excernit, & proinde ibi Rectum uocatur intestinum.

Intomata iumentorum tubera, quę frequenter illis accidunt. De quibus Vegetius lib.2. capite.30.

Intrita, uocabulo generali dicta est ab interitu. Interdũ esculentis est, sæpe alijs rebus accommodata. Ait Terentius in Phorm. Tute hoc intristi, tibi omne exedendũ est. Exposuit Donatus, hoc inter rusticos de alliato mortarij dici solere. Proprie eñ, inquit, Intrita, dicitur huiusmodi cibus. Alia res est Catonis Intrita, hoc est, emplastrũ ad insitionem: cui emplastrationi nomen est maxime idoneũ. Plin. lib.17. Sed id etiã apud ueteres Græcos inuenitur, & apud Catonẽ, qui oleam, ficumq; sic inseri iussit,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

mensura etiam præfinita, secundum reliquam diligentiam suã cortices scalpro excidi, quatuor digitorũ longitudine, & triũ latitudine, atq; ita coaugmẽtari, & illa sua intrita oblini. Hic uidetur intrita pro fęce uini poni, sicut alibi ponitur intrita folliculorum, quibus acini uuarum cõteguntur. Colum. lib. 12. cap. 40.

Intrita calx, quę non e gleba statim ad opus confertur, sed tempore maceratur, atque fermentescit.

Intubum agreste, Lychnis agria, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 114.

Inturis, Capparis, Romane.

Intybus. Verba Manardi de Intubis. Intubum duplex est: domesticũ, & syluestre. Hoc Cichorium, illud Endiuiam uocant. Aruensis rursum duplex est, scilicet, Radicula, & quam Cicerbitã uulgus appellat. Lege, Cicerbita, uel, Sonchus.

I N V

Inula, synonymum cum Enula.

Inulam item Iulia Augusta illustrauit, dum ea uescitur quotidiano cibo. Herba est hortensis, amara, & per se stomacho inimicissima: eadem dulcibus mixtis, saluberrima. Defectus, præcipue stomachi, excitat. Columella lib. 11. cap. 3.

Inulum, Varro & ex equo & asina uocari scribit, quos et Bardones aliqui appellant, sicuti ex asino et equa mulum. Quanquam uetusti codices, cum Varronis, tum Columellæ, Innum habent, non Inulum, quod ab equo patre nomen traxerit. Sed & Aristoteles quoq; ἴννου græce dicit, qui ex mulo et equa nascitur, ceu paruus mulus. Proinde Nonius Marcellus, Hinnos inquit, & Hinnulos, sub quo nomine accipere debeamus, Varro signat: ait enim, Ex equis & mulis qui nascuntur, Hinnos uocari: ut errauerit, qui distinctionis studio confinxit, Hinnulos ceruini generis esse pullos, equini uero Inulos uocari. Quin si imitari oportet, uerius sit, Inulos per simplex n, et sine afflatu ceruinos pullos accipi: Hiños autem, & Hinnulos per duplex n, & cum aspiratione, ex asina conceptos equi coitu: sed utiq; si sint mares, ut Plinius adiecit. Quanquam Nonius Marcellus aliter, ut præmonui. Vide Barb. in Coroll.

Inuolucrum, Epithymum, apud Dioscor. lib. 4. cap. 189.

Inurinare, innatare, & mergi. Vrinãtes uocant, qui sub undis natant, quorũ frequẽs mentio apud Plinium. Vrna, ut docet M. Varro, ex eo dicta, quod urinatur, id est, mergitur ad hauriendam aquã. Firmicus Maternus docet, Vrinatores habere in horoscopo sydus delphini. Columella lib. 8. capite. 14.

☞ I O

Iocinalis, Onobrychis, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 171.

Iolas Bithynus herbarius. Multa eius trãstulit in suam naturalem historiam Plinius, quæ nominatim etiam citat lib. 20. cap. 17. Dioscor. lib. 1.

Ionia, Aiuga, uel Chamępitys, apud Diosc. lib. 3. cap. 176.

Ionia, uocantur purpurarum, buccinorũq; media, qua parte testę uolumen clauiculatim intorquetur. Vel sic, & ut Hermolaus Barbarus explicat, est papauerculum in buccino pars ima, esculentaq;. Quanquã omnis callus pinnæ & conchilij interior, papauer quoq; dicitur. Sunt qui florẽ esse credant (idem inquit Barbarus) eum quẽ purpuræ, ut Aristoteles scribit, habent, & buccina, & qui ab Democrito anthos porphyrios dicitur: alia nigrum, alia, quod rarius est, rubentem, medium inter papauerculum, & ceruiculam, ut Athenęus testatur. Idem Barbarus mendum esse credit in dictione ἰόνια, nec legendum ionia, sed Cionia κιόνια. Consule Corollarium eius, quod annotauit in eum locum.

Ionitis, Capparis.

Ionthi, latine uari, calli, ac tumores exiles, duriq; in cute faciei: quas acmas quidam nominant. Vide, Ephelis.

ἰόνθας, tumor paruus in facie ex humore crasso & calido, qui curatur per pharmaca mollientia.

Iouis glans, id est, Castanea.

☞ I P

Ipes, appellantur uermes in uitibus nascentes, austrinis flatibus.

Iphiclus. Vide, Pedem

Ipnon, id est, muscus.

ἵππειον πιτύα, coagulum equinum.

☞ I R

Ir. Vide, Themar.

εἴρια, uellera lanæ.

Iris, herba est laudatissima in Illyrico, Flo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

ret diuersi coloris specie, sicut arcus cœlestis: unde & nomẽ: natura est feruens. Columella libro. 12. capite. 28.

Iris syluestris, Viola purpurea apud Dioscoridem libro. 4. capite. 123.

Irion, latine id quod græci ἐρύσιμον uocãt, alij Chamæplion, & Magi Herculis alphitam, uel farinam, & Aegyptij Erethmon: iuxta urbes, domicilia, & hortos nascitur, folijs Erucæ syluestris, cauliculis in loti modum lentis: floribus luteis, siliquis in cacumine gracilibus, ut fœnugreco, corniculatisq;, semine exiguo, urentis gustus. Eruculam nobilem interpretantur hodie Itali, atq; sic in cõmentarijs quibusdam scriptũ reperimus. Quod si ita esset, mirum, quomodo Plinius inter fruges illam constituit. Vide Plin. libro. 8. cap. 10. & Dioscor. libro. 2. capite. 175.

Iris oculi. Vide, Albugo.

I S A

Isaron, Dracontium maius.

Isatim, Lactucis syluestribus annumerant. Magna est de ea apud scriptores controuersia, nobis operosum fuit singulorũ adscribere commentarios. Qui uolet, legat Barbari Corollarium super caput Isatis, Nicolaum Leonicenum lib. de erroribus Medicorũ, & Pandolphi Collinucij contra eum defensionẽ. Attigerunt & Leonardus Fuchsius, & Manardus Ferrariensis de hac nonnihil: locus est apud Dioscoridem libro. 2. capite. 205. Plinium libro 20. capite. 7.

I S C

Isca, medulla nucis quæ in ligno ipso continetur, teste Aecio: sed deprauate, ut suspicamur, quemadmodum multa alia, atque forte legendum, esca, quoniam pro igniario & cauterio quoq; est medicis.

Ischa. Lege, Grossulos.

ἰσχάδες, aridæ fici sunt, & caricæ. Inuenias apud Græcos Ischadas recentes & ueteres quoq; dici. Comœdia & Ischada, pro sicca uidetur appellata. Quanq; & Ischada Sophocles, pro anchora est ubi accæperit.

ἰσχία, coxendices, ossa duo sunt, in posteriore hominis parte sacro ossi, in anteriore autem sibi inuicem insitionis modo adiacentia. Quo loco, in anteriore scilicet parte, pubis ossa hęc etiam dicuntur. Dico aũt insitionis modo, quod Galenus κατὰ σύμφυσιν uocat: qui modus iungendi ossa tertius in natura ab eo numeratur. Siquidem in animalibus duplicem ait esse ossium posituram, Alteram ad motum, appellariq; articulos, Alterum cõtra, motu carentem, appellariq; συνάρθρωσιν, nos dicere possumus in articulos concretionem. Huiusq; triplicem esse formam. Aut enim sutura est, ut in capite: Aut clauorum modo defixio, ut in ore sunt dentes: Aut σύμφυσις, quasi consertio, uel insitio quædam, quę cætera ossa simul iungunt. Mar. Virg. super Dioscor. libro. 1. capite. 5. ἱερὸν ὀστοῦν, Sacrum uero os, cui a posteriore parte coxendix iungitur, grandius omnibus in ea parte ossibus est, ideoq; ἱερὸν, id est, sacrum a Græcis appellatum. Quanq; & grande significat eadem uox. Vnde & comitialis morbus eo nomine uocatus est, quod grãdis esset.

Ischiaci dicuntur ἀπὸ τοῦ ἰσχίου, id est, a coxendice: de quo etiam alias.

ἰσχιαδικοὶ, coxendici, quos hodie Schiadicos uocant.

ἰσχιὰς in Ischio est, id est, coxarum gignitur uertebris, atq; subinde ad talos pertingens. Cæterum ischias, & arthritis, & podagra magnitudinis modo distinguuntur: caussis uero & locis πρωτοπαθοῦσι eadem sunt: ex pituita siquidem gignuntur ut plurimum, neruosq; afficiunt, quibus certandi motus adipiscuntur.

Ischias, Apion uel radix syluestris apud Dioscor. lib. 4. cap. 187.

Ischias, Leucacantha. Dioscor. lib. 3. cap. 21.

Ischion, neruus quo colligatio coxæ fit, nomine eodem quo & uertebra.

Ischuria, est urinæ retentio, periculum adferens. Retinetur autem octo modis urina: inflãmatione, duricie, sanguinis collectione, resolutione, lapidis procidentia, neruorum compassione, ulceratione, & lithiasi.

Isicium, farciminis genus.

Isis, Emplastrum conferens in atra bile, apud Aecium sermone. 12. cap. 24.

Isosthathmos, cõfectionis nomine tussi & tabi cõferentis, apud Aecium sermo. 8. ca. 55.

Isotheos, confectio tussiculæ ferens remedium, simul & tabi, apud Aecium sermone & loco citato.

I S O

Isocinomon, species Casiæ. Lege, Casia.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Isopyron quæ sit, uide apud Dioscoridem libro. 4. capite. 122.
Isophagus, pro œsophagus, barbare.

I S T

Isthmum, partem illam oportet intelligere, quæ os & gulam interiacet: quæ per metaphoram quandã ita nominatur ab his, qui proprie dicuntur Isthmi. Sunt autem angusti quidam terræ transitus, inter duo maria sitæ. Galenus lib. 3. apho. 26.

☞ I T

Itiadendros, Hippuris apud Dioscoridem libro 4. capite 49.
Ityphallus, membrum uirile erectum.
Ithytherion, Hedera apud Dioscoridem libro. 2. capite. 199.
ἰθμώειδης, olfaciendi facultatis cola.
Itrion, panis placentarius, qui constabat sesamo, melle, & farina.

☞ I V

Iuba, & rex, & herbarius. Celebrauit inter alia herbã Euphorbiam. Pli. lib. 25. cap. 7.
Iucipellum. Lege, Iuniperus parua.
Iudaicus lapis, in India nascitur, glandis effigie, sata admodum configuratione discurrentibus lineis quasi industria detornatis. Dioscor. lib. 5. cap. 146.
Iudæi emplastrum, quod fracto capiti administratur, uide Celsum lib. 5. cap. 19.
Iuga fracta. Genus uineæ est quam uocant Iugum. Fit autem, cum defixis humi palis annectuntur singulæ transuersæ perticæ per quas prorepunt uitis pampini. Id genus iugi cauterium uocant rustici: inde iugata uinea scriptoribus rusticationis nuncupata. Colum. lib. 11. cap. 2.
Iugario ad circumeundum. Nomine Iugarij is significatur, qui iungit boues, iugũq; imponit, demitq;. Columella libro primo, capite sexto.
Iugi totius. Vinearum multæ species sunt. Alię humiles, ac sine palis. Aliæ sublimes, ut quæ appellantur Iugatæ, ut pleræq; in Italia. Quibus stat recta uinea, dicuntur pedamenta: quæ trãsuersa iugantur, iuga nominantur: ab ea quoq; uineæ iugatę dictę. Iugerum fere sunt genera quatuor. Pertica, Arundo, Restes, ac Vites. Iugationis species duæ, Vna directa, Altera compluuiata, hoc est, in longitudinẽ iugata: dicta a cauis ædium compluuijs. Columella libro 4. capite. 18.
Iugeratim, in singula iugera. Aduerbium est, ea figura formatum qua templatim, pagatim, uicatim, & alia sexcenta hoc genus. Columella libro. 3. cap. 3.
Iuglans, id est, nux regia.
Iuglandes dictæ sunt, quasi Iouis glandes.
Iuglans Græca quibusdam uidetur esse amygdala. Columella tria facit genera lib. 6. Græcæ iuglandis & amygdalæ.
Iugulares uenæ, σφαγίτιδες.
Iulianus farinæ Thessalicæ, Apollonidæ Cyprij discipulus. Conuenisse se hunc aliquando Alexandriæ, Galenus testatur, ut nugas ipsius perdisceret: sed nihil se reperisse, præter hominem obscurum, uarium, & nullius eruditionis firmæ. Galenus in Therap.
Iulianus diaconus, Aecij medicus, ut ipsemet testatur, sermone. 11. cap. 12.
Iulij Gręcini, & Iulij Attici meminit L. Columella, non minus rei medicæ, q̃ agriculturæ quoq; peritus. Non minorem inquit laudem meruerunt nostrorum temporũ uiri Cornelius Celsus, & Iulius Atticus. Quippe Cornelius totum corpus disciplinæ quinq; libris complexus est. Is de una specie culturæ, pertinentis ad uites, singularem librum ædidit, cuius ueluti discipulus duo uolumina similium præceptorum de uineis Iulius Grecinus cõposita, facetius, et eruditius posteritati tradẽda curauit.
Iulus, uermis terræ, quem lumbricum uocamus. Quanq; sunt, qui millepedes quoq; ἰουλους faciunt. Pilosa hæc & arcuatim repens. Vocantur & Polypi.
Iulep, clarificata potio, uel clarus liquor potabilis.
ἰουλος. Lege, Iulus.
Iuncus, et Iunci radix Cyperus, uel Græce κύπειρος. Historia est apud Diosco. lib. 1. Myropolæ nunc Germanice interpretantur, Vuilden galgen.
Iuncus odoratus in Aphrica & Arabia nascitur, laudatissimus ex Nabathea: proximus Arabicus, quem aliqui Babylonium uocant, alij Teuchitin. Pessimus ex Aphrica. Eligendus est ruffus, recens, floribus refertus, tenuis, rubentibus fragmentis, qui manibus confricando rosæ odorem emittit. Vide Dioscoridem lib. 1.
Iuncus, & Iuncus marinus, Oxyschinos apud Dioscor. lib. 4. cap. 55.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Iuncus odoratus quid sit, uide apud Theophrastum libro. 9. capite. 7.
Iuncus palustris, oxyschinos apud Dioscoridem libro. 4. capite. 55.
Iunci radix, id est, Cyperus.
Iuncus rotundus, odoratus. Vide, ὀχόινον.
Iuniperum paruam, Græci ἀρκεύθιδα uocant, alij μυησίθεον, alij ἀκαταλίδα, Aegyptij Libium, Galli Lucipellum, Romani Iuniperũ. Eius duo genera, altera maior, altera minor. Vtraq; acris est, excalfactoria. Vide Dioscor. lib. 1. Plin. lib. 16. ca. 25.
Iupiter, chymistis zyñ.
Ius album piscium sic conficitur, cum sine garo, magisq; etiam sine conditura cuiusmodi καρυκείαν Græci uocant præparatur, scilicei anetho, saleq; cum oleo, & porri exiguo in aquam coniectis.
Iusticia, in symmetria pulchritudini assimilatur. Gale. de Definition.
Iusticiosus. Lege, Morbi.
Iustinũ, a Iustino Imperatore primo inuenta descriptio, aduersus malum calculi. Citatur ab Nicolao.
Iustus medicus. Eius Hieram quandam describit Aecius sermo. 10. cap. 11.
Iustus, nomine ocularius medicus, insignis ætate Pauli Aeginetæ, cuius meminit libro sexto, capite uicesimo.

I X I

Ixia, Chamæleon albus: ideo sic dicta herba, quod quibusdã in locis uiscum circa radicem inueniatur, quo pro mastiche utuntur mulieres, Dioscor. lib. 3. cap. 9.
Ixine, interpretatione Theodori Chamæleon albus.

I Y N

ἴυγξ ἤδε λεγομένη σεισοπυγίσ, ut inquit Theocriti interpres, ἣν φασὶν ἐν τῇ φύσει ἔχειν ἐρωτιτικὴν τενα πειθῶ.

☞ L A B

LAbello, Nomen est uasis, diminutiuum a labro. de quo M. Tullius. Labrum si in balneo non est, cura ut sit. Villicus habere debet ex præscripto Catonis, Labrum uinarium unum, Labra aquaria quinq;, Labrum lupinarium unũ. Columella lib. 12. cap. 28.
Labeonia, Marrubium, uel Prassium, apud Dioscor. libro. 3. capite. 118.
Labeones, & dentati, qui his nascuntur: ut Curio dentato contigit.
Labia, interdum uasa maiora.
Labor, interdum uehemens, quem exercitium nominat Gale. lib. 2. apho. 16. apho.
Laborare significat dolere. Designat etiam & fatigari. Gale. lib. 2. Aphor. 48.
Labrum Veneris, Dipsacos Dioscorides libro tertio, capite duodecimo.
Labruscam dici putãt, quod in marginibus terræ ceu labris quibusdam fere nascatur.
Labrum Veneris, Vueiss dystel.
Labrusca, uitis syluestris apud Dioscoridẽ libro. 4. capite. 193.
Labyzos olim myrrhæ addebatur, multo preciosior q̃ myrrha. Est autem myrrha similis gumi, sed preciosior.

L A C

Lac cyrenaicum, Silphium est.
Lac schiston appellant, quasi scissile ac dimidium, quoties uidelicet concretã eius partem, quæ casealis dici potest, ab serosa, ut Galeno placet, separamus. Improprie tamen inquit, schiston lac nonnulli appellant, id, in quo aut littorales calculi, aut ferrum ardens restinctum sit, de cuius iuuamentis uide Dioscor. libro. 2. capite. 77.
Lacaphthon. i. Nascaphthon, secundũ Pau.
Lacca secundum quosdam Cancanum. Est & gumi quoddam genus, fluens ex arbore, tincturis utile. Vide Barb. in Coroll. 23 libro. 1. Dioscor.
Lacertæ inimicissimum genus cochleis. Negantur semestrem uitam excedere. Plin. libro. 8. capite. 39.
Lacerti Arabiæ cubitales. In India uero in Nysa monte. 24. in longitudine pedũ, colore fului, aut punicei, aut cerulei. Pli. ibidẽ.
Lacerta græcorum σαύρασ, & Chalcidica. De quibus lege, Chalcidica lacerta. Est & piscis genus eius nominis. Item herbe, cuius meminit in Theriacis suis Nicãder, ubi inquit. σαυρῆντε ἠχθόνιον πέλεται σίφοσ ἠγεσιλίν. Variant in ea designanda commentarij & interpretes. Nam quidam pro Anagallide interpretãtur: alij pro Nasturtio: alij pro Saurite, quæ est apud Dioscor. nonnulli pro Sinapi, quod, ut inquit Plin. Atheniensibus Sauron uocatur. Verũ qui ex his propius feriant scopũ, alij uiderint.
Lacertũ, & Lacerta, utroq; genere dicitur. Iuuamenta eius lege apud Dioscor. lib. 2. Plin. lib. 8. cap. 39. Græce σαύρα. Quanq; est & herbæ genus Saura Plutoni sacra, de qua in Nicandro.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D

Lachanon, commune oleris nomen, priuatim tamen Brassicæ tribuitur.

λαχανῶδεσ, uerti potest, oleraceum: oleribus tribuitur, quæ folio sunt latiore, cuiusmodi sunt beta, & brassica.

Lachrymæ. uide, Distillationes.

Lachryma quam Aethiopica olea stillat, Scammoniæ similis est, fulua, stillis exilib. constans, mordax. Dioscor. lib. 1.

Lachryma triplex, quæ offendit inmodice sumpta, Cyrenaica, Medica, & Parthica. Gale. 3. temper.

Lachryma Cyanea, Acacia Aegyptia.

Laconicis excoquimus. Balneæ ardentes, ne dicam calentes, fuerunt in usu quotidiano priscorum, quibus persuasissimum habebant, in corporibus cibos coqui, & cruditatem digeri. In balneis erant tepidaria, caldaria, frigidaria: erant & sudatoria: quo ex genere est Laconicum, ubi sudando, exercendoq; corpus, cruditatem digerebãt. & appetentiam edendi prouocabant. Scribit Vitruuius, Laconicum, sudationesq; coniungendas esse tepidario. Qui saturitate epularum inmodica crudi erant, & caco stomachi, cruditateq; laborabant, hi ad balneas confugiebant, et in sudatorijs, laconicisq; sudorem euocabant: ita stomachi cruditatem digerentes, quam epulæ copiosiores afferunt. Corne. Celsus docet sudorem elici duobus modis: aut sicco calore, aut balneo. Siccum calorem esse Laconicarum, quæ utiles sunt, quoties humor intus nocet, isq; digerendus est. Consimiliter Seneca in Epistolis moralibus, carpens hunc uentricolarũ morem, sic refert. Quid mihi cum istis calentibus stagnis? quid cum sudatorijs? in quibus siccus uapor corpora exhauriens includitur: omnis sudor per laborem exeat. Poetæ satyrici consono ore carpentes ingluuiem helluonum, quorũ deus uenter est, consimiles sententias numeris Poeticis complexi sunt. Horatius. Crudi, tumidiq; lauemur. Persius. Turgidus sic epulis, atque albo uentre lauatur. Iuuenalis. Crudum pauonem in balnea portas. Igitur Columella satyrico morsu, & canina facundia inuectus in delitias luxuriosorũ, ait, Romanos saturos cibo, potuq; distentos, excoquere, digerereque quotidianam epularum cruditatem in Laconicis, hoc est, sudatorijs, ubi sudores digerebant: & ita acti, rursus ad geneata cibaria, cœnasq; esculentiores reuertebantur. Laconicum, autem, ut Dion tradit, a Laconibus dictum est inuentoribus: quoniam nude undiq; ante alios in hisce. s. sudatorijs exercebantur. Plinius autumat id genus instrumenta pessumdedisse mores bonos, & debellasse corpora Romanæ iuuentutis. Colum. in præfa. lib. 1.

Lacon. Autor est Pollux, generosos canes esse Laconicos, Arcadicos, Argolicos, Celticos, Ibericos. Tradunt antiquitus Laconicos canes ex uulpib. canibusq; progenitas: & ob id græco uocabulo uocari ἀλωπεκίδασ, quasi a Vulpe Vulpinaces. Columella lib. 7. cap. 12.

Laconici canes. Lege, Alopecides.

Laconicum balneum quale fuerit, require in dictione, Balneæ.

Lactis iuuamenta, & uarios usus, uide apud Dioscoridem libro. 2. Plin. libro. 28. capite. 9. lib. 11. capite. 41. Aristot. lib. de naturis animalium lib. 7. cap. 5. &. 11.

Lactis muliebris humani iuuamenta, uide apud Dioscor. lib. 2.

λάκτισ, molam significat quibus medicamenta teruntur. Atticis ἀλετρίβινον uocatur.

Lacta. Lege, Casia.

Lactaria, quæ nos barbare lacticinia.

Lactaria, Tithymali masculus apud Dioscor. libro. 4. capite. 168.

Lactes, Plinius uocauit intestinum duodenum, ieiunum, & quod tenuius est implicitum. Quanquam Suetonius in Vitellio murenarum etiã Lactes uocat, sicut Spartianus in lupis quoq;, quibus rusticos pauerit Heliogabalus. Quidam lactium nomine pinguia intelligunt intestina, ut inquit Probus. Vnde apud Persium, lactes uncti. Quidam etiam membranas, quibus mutuo nexu implicantur intestina: quæ χολάδεσ item dicuntur Græcis, quoniam in ea corriuetur χολή, id est, bilis, quam uocant ξανθήν, id est, flauam, qua excalfaciens, acrimoniaq; irritans, uelut pruritu superfluitatum excitet egestionem. ut ipsi interpretantur.

Lactes, tenuiora intestina in homine atque ouib. Græci γαλακτώδεσ. Quanq; Theodorus Gaza etiam pro Mesenterio interpretatur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
1106/D